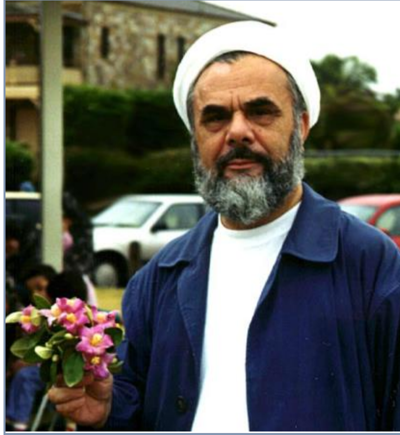
Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

AVUSTRALYA SOHBETLERİ 3

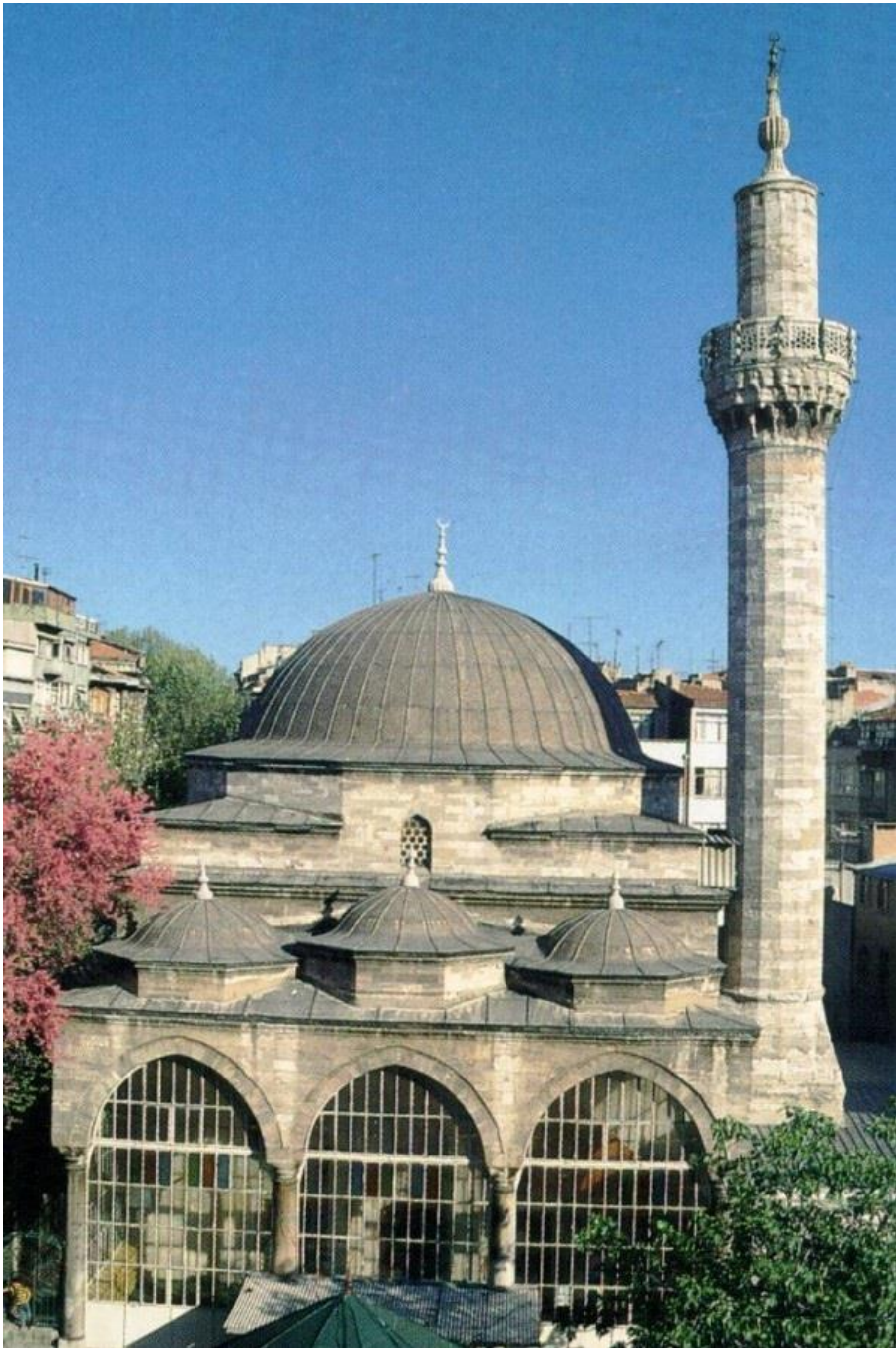

Hazırlayan:

Dr. Metin ERKAYA

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Bu dünya bir imtihan dünyası... Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi denemek için; bakalım kim daha güzel kulluk edecek, kim daha güzel ameller işleyecek diye imtihan etmek için yaratmış. Bu hayat devamlı değil, sonunda ölüm var... Ölümden sonra da ahiret var, hesap var; cennet var, cehennem var... Bunları biliyoruz, inanıyoruz.

İnsanların bir kısmı bu gerçeklerden habersiz; Allah'ı, peygamberi, ahireti tanımaz ve kabul etmez bir durumda... Zevk, eğlence, gününü gün etme, hayatı yaşama gibi gayeler peşinde ömür geçiriyor.

Dünyanın geçici nimetleri insanları aldatıyor. Nefis, şeytan ve kötü arkadaşlar insanı günahlara sevkediyor. Tevbe edip Allah'a yönelmek herkese nasib olmuyor. Netice olarak, dünyada da, ahirette de mutsuzluk, sıkıntı ve ızdırablar insanın peşini bırakmıyor.

İnsan bu kötü durumlardan nasıl kurtulabilir? Günahları terkedip salih bir insan olmak mümkün mü? Allah kimlere hidayet eder? Nefsin kötü halleri nasıl ıslah edilir? İbadetin incelikleri nelerdir? Allah-u Teâlâ hangi amelleri sever? Allah'a güzel kulluk etmenin, Allah'ın sevdiği razı olduğu bir kul olmanın yolu, yöntemi nedir?

Bütün bu meselelerle ilgili olarak, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi'nin Avustralya'da, muhtelif programlarda yapmış olduğu konuşmaları ilginize sunuyoruz. Elinizdeki 3. Ciltte 20.02.1991 - 31.05.1991 tarihleri arasında kaydedilmiş 39 konuşma bulunuyor.

Hocaefendi'nin konulara yaklaşımını, değerlendirmelerini ve tavsiyelerini, konuşma üslûbunu da muhafaza ederek verdiğimiz bu çalışmanın, okuyucuya pek çok şeyler kazandıracağını ümid

ediyoruz. Konuşmaları tesbit edip bize ulaştıran Avustralya'daki kardeşlerimize, özellikle Cevdet Taşkın Bey'e; teknik konularda yardım eden Hacı Ali Erkaya'ya, Abdüllatif Erkaya'ya ve Ahmed Enis Erkaya'ya teşekkür ediyor ve eserin hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

Dr. Metin ERKAYA
Sincan, Mayıs 1995

KISALTMALAR

SAS	: *Salla'llàhu aleyhi ve sellem.*
AS	: *Aleyhi's-selâm.*
RA	: *Radıya'llàhu anh / anhâ / anhümâ.*
Rh.A	: *Rahmetu'llàhi aleyh.*
KS	: *Kaddesa'llàhu sirrahû.*
RE.	: *Râmûzü'l-Ehàdîs*
ME.	: *Muhtâru'l-Ehàdîs*
RS.	: *Riyàzu's-Sàlihîn*
a.g.e.	: Adı geçen eser.
v.	: Vefatı.
vs.	: ve sâire
s.	: sayfa
(خ)	: Buhàrî, *Sahîh*
(م)	: Müslim, *Sahîh*
(د)	: Ebû Dâvud, *Sünen*
(ت)	: Tirmizî, *Sünen*
(ن)	: Neseî, *Sünen*
(ه)	: İbn-i Mâce, *Sünen*
(حم)	: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*
(عب)	: Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*
(ط)	: Tayâlisî, *Müsned*
(ش)	: İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*
(ع)	: Ebû Ya'lâ, *Müsned*
(طب)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*
(طس)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*
(قط)	: Dâra Kutnî, *Sünen*
(حل)	: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*

(ق) : Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*

(هب) : Beyhakî, *Şuabü'l-İman*

(عق) : Ukaylî, *Duafâ*

(عد) : İbn-i Adiyy, *Kâmil fi'd-Duafâ*

(خط) : Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*

(كر) : İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*

(حب) : İbn-i Hibbân, *Sahîh*

(ك) : Hâkim, *Müstedrek*

(ض) : Ziyâ el-Makdisî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtare*

(در) : Dârimî, *Sünen*

(خز) : İbn-i Huzeyme, *Sahîh*

(بر) : İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstiâb*

(غ) : Begavî, *Şerhü's-Sünneh*

(طح) : Tahâvî, *Şerhü Maâni'l-Âsâr*

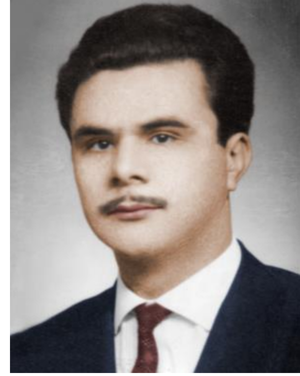
PROF. DR. MAHMUD ES'AD COŞAN

(14 Nisan 1938 - 4 Şubat 2001)

14 Nisan 1938 (13 Safer 1357) tarihinde, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinin Ahmetçe köyünde doğdu. Babası Halil Necâti Efendi, annesi Şâdiye Hanım'dır. Anne ve baba tarafından soyu, Buhàra'dan Çanakkale'ye göç etmiş seyyidlere dayanır.

Küçük yaşta iken ailesi İstanbul'a taşındı. 1950'de İstanbul Vezneciler İlkokulu'nu, 1956'da Vefa Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi Bölümü'ne girdi. Arap Dili ve Edebiyatı, İran Dili ve Edebiyatı, Ortaçağ Tarihi ile Türk-İslâm Sanatı sertifikalarını alarak, 1960 yılında Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

Aynı yıl, Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde açılan asistanlık imtihanını kazanarak, Klasik-Dinî Türkçe Metinler Kürsüsü'ne asistan olarak girdi. Fakülte yayın komisyonunda iki yıl sekreterlik yaptı. 1965 yılında, XV. Yüzyıl şairlerinden olan *Hatiboğlu Muhammed ve Eserleri* konusunda doktora tezi vererek ilâhiyat doktoru ünvanını aldı. 1967-1968 yıllarında Ankara Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu'nda *Türkçe ve Hümaniter Bilgiler* derslerini verdi.

Askerlik görevine Tuzla Piyade Okulunda başladı (15 Ekim 1971). Ağrı Patnos'ta yedeksubay olarak tamamladı (31 Aralık 1972).

1973 yılında, *Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât* adlı doçentlik tezi ile doçent ünvanını aldı ve Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü'ne öğretim üyesi olarak tayin edildi. 1977-1980 yıllarında Sakarya Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nde Türk Dili ve Edebiyatı dersleri verdi. Yurtdışında çeşitli üniversitelerde misafir öğretim üyeliklerinde bulundu.

1982 yılında, *İbrâhim-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiyye* isimli takdim teziyle ilâhiyat profesörü oldu. Sosyal ve kültürel faaliyetlere daha fazla zaman ayırabilmek düşüncesiyle, 1987 yılında emekliliğini isteyerek üniversiteden ayrıldı.

İlk dînî eğitimini ailesinde gördü. Dedesi Molla Mehmed Efendi, İstanbul'da medreselerde ilim tahsil etmiş ve Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hazretleri'ne intisab etmiş bir kimseydi. Çanakkale Savaşında şehid olmuştur.

Babası Halil Necâti Efendi, küçük yaşta köyünde hafızlığını tamamladı. Gençliğinde Gümüşhaneli dergâhına mensub Çırpılarlı Hacı Ali Efendi'nin medresesine devam etti. İlk tasavvuf dersini de ondan aldı. Medreseler kapandıktan sonra tekrar köyüne döndü. Şadiye Hanım'la evlendi (1928).

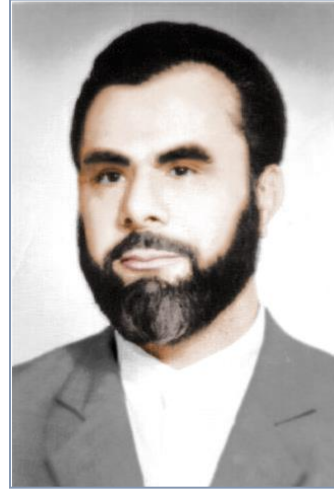
Şâdiye Hanım da aynı sülâleden zikir ehli, bilgili bir hanımdı. Bu evlilikten beşi erkek, ikisi kız, yedi çocukları oldu. Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, ailenin dördüncü çocuğudur.

Halil Necâti Efendi, çocuklarını okutmak amacıyla 1942 yılında İstanbul'a taşındı. Bir süre ticaretle meşgul oldu. O sırada, Şehzâdebaşı Damat İbrahim Paşa Camii'nde Serezli Hasîb Efendi'nin sohbetlerine devam etti. Onun vefatından sonra, Kazanlı Abdül'aziz Efendi'ye intisab etti. Onun Ümmügülsüm Camii'ndeki sohbetlerine katıldı. Abdül'aziz Efendi'nin tavsiyesi ile girdiği müezzinlik imtihanını kazanarak, Fatih Müftülüğü'nde göreve başladı. Abdül'aziz Efendi'nin vefatından sonra (1952), irşad görevini sürdüren Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin sohbetlerine devam etti. Onun yakın dostlarından oldu.

Bu münasebetle, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, küçük yaşta hocaefendilerin meclislerinde bulundu, onların maddî ve manevî ilgilerine mazhar oldu.

Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1960 yazında Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin kızı Muhterem Hanım'la evlendi. Aynı yılın sonbaharında, Ankara İlâhiyat Fakültesi'ndeki asistanlık görevi dolayısıyla Ankara'ya taşındılar.

İlâhiyat Fakültesi'ndeki öğretim üyeliği yıllarında, Hocaefendi'nin kapısı herkese açıktı. Öğrencilerin çok sevdiği ve saygı gösterdiği bir kimseydi. Talebe gelir, kapıyı çalar, derdini anlatır, cevabını alır, müsterih bir çehre ile ayrılırdı. Olaylı ve kavgalı zamanlarda öğrencilerin arasına girer, onları akl-ı selime davet eder, kavgaları önlemeye çalışırdı.

1960'lı yıllarda fakültede resmî ders olarak Kur'an-ı Kerim dersi yoktu. Öğrenciler kendi gayretleriyle, Arapça'dan, Farsça'dan faydalanarak Kur'an-ı Kerim öğrenmeğe çalışıyordu. Bunu gören Hocaefendi, müsait zamanlarında hasbî olarak, isteyenlere Kur'an-ı Kerim ve Osmanlıca dersleri veriyordu.

Öğrencilerini bilimsel araştırmalara, master ve doktora yapmaya teşvik ederdi. Öğretim üyeleri arasında saygınlığı vardı. Sahasında söz sahibi idi. Özellikle Türk-İslâm Edebiyatı'nda, ilk müracaat edilen kimseydi. Kendisinden önce profesör olmuş hocalar bile, ağır bir parça, çetin bir şiir oldu mu;

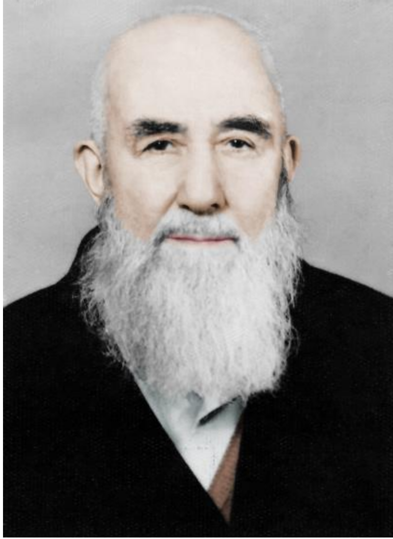
"—Es'ad Bey, şuna beraber bakabilir miyiz?" diye kendisine gelirlerdi. Herkese yardımcı olmaya çalışırdı.

İlk yıllar Kurtuluş'ta oturuyorlardı. Daha sonra Kalaba'ya taşındılar (1963). Evlerinin yakınında cami yoktu. Bir mescid açılması için önderlik etti. Daha sonra onun gayretleriyle bir dernek kurulup, cami yeri alındı. Üstte Kur'an Kur'an Kursu, altta cami olmak üzere cami inşaatının yapılmasına gayret etti. Buralarda zaman zaman hadis ve tefsir sohbetleri yaptı.

Komşuluk ilişkileri çok mükemmeldi. Bütün yorgunluklarına ve yoğunluklarına rağmen, komşularına da vakit ayırırdı.

Karşılıklı ziyaretleşmeler olurdu. Ziyaretlerde tebessümü eksik etmezdi. Ziyaret sırasında, kütüphaneden uygun bir kitap alır, orada bulunanlardan birisine bir yer açtırırdı. Sonra oradan bir miktar okuyarak sohbet ederdi.

Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri, hemen her yıl Ankara'ya gelir, evlerinde bir süre misafir kalırdı. Ankara'nın çeşitli semtlerinde, çevre ilçelerde sohbetler, ziyaretler olurdu. Bazen de M. Es'ad Hocaefendi'yi de yanına alır, Anadolu'nun muhtelif şehirlerine beraber seyahat ederlerdi.

1977 Yılında, Mehmed Zâhid Kotku Efendi'nin bizzat elinden tutarak kürsüye oturtması ile İskenderpaşa Camii'nde *Râmûzü'l-Ehàdîs* derslerine başladı. Hafta sonlarında İstanbul'a gidiyor, pazar günü hadis dersini yapıp Ankara'ya dönüyordu.

Mehmed Zâhid Efendi'nin hastalığında, ameliyatında hep yakın hizmetinde bulundu. Son demlerinde de yanıbaşındaydı. Onun arzusu üzerine, 13 Kasım 1980 (5 Muharrem 1401) günü vefatından sonra, cemaatin eğitimiyle ve her türlü meselesiyle ilgilenme, tebliğ ve irşad görevini üstlendi.

Tasavvufî nisbeti; hocası Mehmed Zâhid Efendi vasıtasıyla Nakşibendî Tarikatı'nın, Hàlidiyye kolunun, Gümüşhâneviyye şubesidir. Ayrıca Kàdiriyye, Sühreverdiyye, Kübreviyye, Çeştiyye, Mevleviyye, Halvetiyye ve Bayrâmiyye tarikatlarından da irşada me'zundur.

Onun döneminde hadis derslerine ilgi daha da arttı. Cemaat yer bulamadığı için camiye ilâveler yapıldı, ders dinlenilecek yerler beş-altı kat genişletildi. Caminin yanındaki eski binalar alınarak camiye katıldı. Ayrıca Ankara, İzmir, Bursa, Sapanca, İzmit ve Eskişehir'de mutad hadis dersleri başlatıldı.

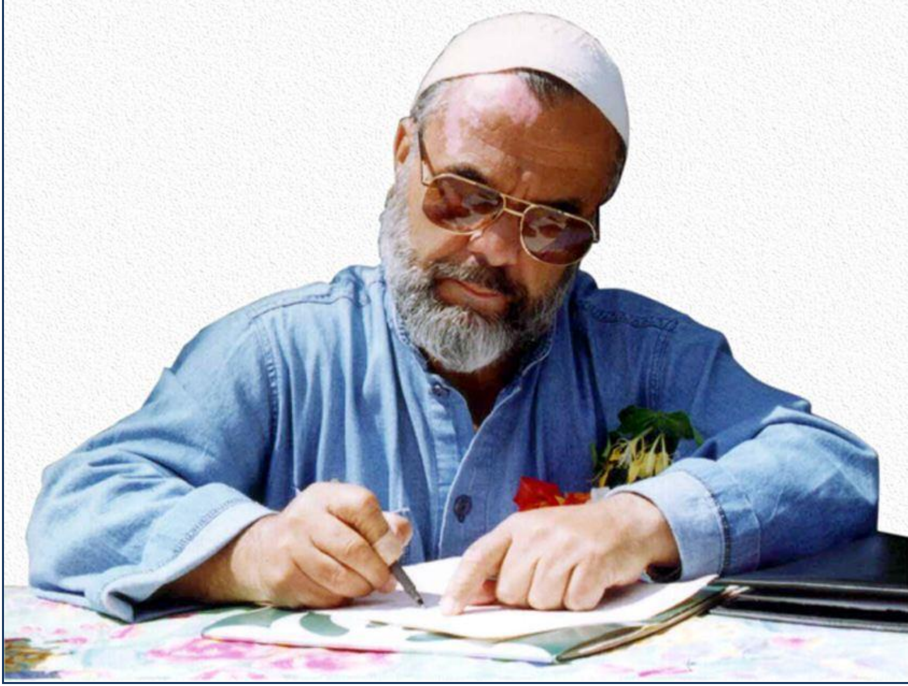
Mehmed Zahid Kotku Efendi'nin emri üzerine kurduğu "Hakyol Vakfı"nın çalışmalarıyla bizzat ilgilendi, muhtelif yerlerde şubeler açtırdı. Eğitim ve yardımlaşma faaliyetini yaygınlaştırmak için çalışmalar yaptı. Sanat ve kültürle ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Kültür ve Sanat Vakfı"nı, sağlık hizmetleri için "Sağlık Vakfı"nı kurdurdu. Hanımların eğitimiyle ilgili olarak "Hanım Dernekleri"nin; çevre ile ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Ahlâk, Kültür ve Çevre Dernekleri"nin kurulmasını ve yaygınlaştırılmasını teşvik etti. Bu çalışmalarla toplumun güzel amaçlar için bir araya gelmesini, organize olmasını sağlamaya çalıştı.

Vakıflara ait, harabe haline gelmiş birtakım ecdad yadigârı eserlerin tamir ve tecdidiyle ilgilendi. Onların gayesine uygun olarak tekrar faaliyete geçmesini temin etti. (Ahmed Kâmil Tekkesi, Selâmi Mustafa Efendi Tekkesi, Şeyh Murad Efendi Dergâhı, Şadiye Hatun Şifâ Külliyesi...)

Eğitimin yaygınlaştırılması için basın ve yayın çalışmalarıyla ilgilendi. 1983 Eylülünde İslâm dergisi, 1985 Nisanında Kadın ve Aile ve İlim ve Sanat dergisi yayınlanmaya başladı. Daha sonra, Gülçocuk dergisi çıkartıldı. Sağlık ve bilimle ilgili konularda isePanzehir dergisi yayınlandı. Vefa Yayıncılık adına yayınlanan bu dergilerle yakından ilgilendi ve makaleler yazdı.

Bu dergiler ilgilendikleri sahalarda kamuoyuna önderlik ettiler. Yayınladıkları yazılarla, araştırma dosyalarıyla ve İslâm dünyasından haberlerle halkımızın bilgilenmesine ve bilinçlenmesine katkıda bulundular. İyimser, ümit verici, yol gösterici yazılarla pek çok hayırlı gelişmelere sebep oldular. Haklarında sempozyumlar, doktora tezleri yapıldı. Bir ara İslâm dergisinin tirajı yüz bini aştı. *İslâm* ve *Kadın ve Aile* dergileri, 1998 Haziranına kadar aksamadan yayınlarını sürdürdüler.

Kitap yayıncılığı için Sehâ Neşriyat'ı kurdu; çeşitli dinî, edebî, tarihî, kültürel eserler neşredildi. Yayıncılığın geliştirilmesi, haftalık ve günlük yayınlara geçilebilmesi için çalışmalar başlattı. Onun gayretleriyle bir matbaa tesis edildi (Ahsen), dizgi tesisleri kuruldu (Dehâ).

Sesli ve görüntülü yayıncılık alanında hizmet etmek, millî ve mânevî değerlerimize uygun yayınlar yapmak üzere, *Ak-Radyo* (AKRA) adı altında bir müessesenin kurulmasına öncülük etti (1992). Halen İstanbul'dan radyo yayınları yapılmakta; bu yayınlar uydu vasıtasıyla Türkiye'nin her yerinden, Orta Asya'dan ve Avrupa'dan dinlenebilmektedir.

Onun teşviki ile Ak-Televizyon adı altında Marmara Bölgesine yönelik bölgesel televizyon yayını başlatıldı (1997). Basın-yayın alanında *Sağduyu* isimli günlük bir gazete yayınlandı (3 Mayıs 1998 - 11 Temmuz 1999).

Kaliteli bir eğitimi temin etmek amacıyla, özel eğitim kurumlarının kurulmasını teşvik etti. Çeşitli illerde ilkokul öncesi, ilkokul ve orta öğrenime yönelik eğitim tesisleri, okullar ve dersaneler kurdurdu. (Asfa)

Halka güvenilir bir sağlık hizmeti verilmesi için poliklinikler ve hastaneler açılmasını teşvik etti. Başta İstanbul olmak üzere

bir çok ilde sağlık kuruluşları hizmete açıldı. (Hayrunnisâ Hastanesi, Esmâ Hatun Hastanesi, Afiyet Hastanesi…)

Yurtdışındaki müslümanlarla diyaloğu sağlamak, ziyaretleri kolaylaştırmak amacıyla İskenderpaşa Turizm (İSPA) adı altında bir seyahat acentası kurulmasına öncülük etti. Bu şirket vasıtasıyla hac ve umre programları, çeşitli yurt içi ve yurt dışı geziler; aile ve eğitim toplantıları düzenlendi.

İlmî seviyesi yüksek hocalar yetiştirmek amacıyla İstanbul'da, Ankara'da, Konya'da ve Bursa'da hadis ve fıkıh enstitüleri açtırdı. Buralarda ilâhiyat fakültelerinde okuyan veya mezun olan kimselere, özel hocalardan Arapça, hadis, tefsir ve fıkıh dersleri verdirilmesini temin etti.

Sohbet ve vaazlarına yurt içinde ve yurt dışında büyük ilgi gösterilmesi ve çeşitli yerlere davet edilmesi, onun çok seyahat etmesine neden oldu. Avrupa'da, Kuzey Amerika'da, Afrika'da, Orta Asya'da ve Avustralya'da pek çok ziyaretler, vaazlar, sohbetler yaptı; eğitim programlarına katıldı.

Her yıl hac ve umre dolayısıyla değişik ülkelerden gelen müslümanlarla görüştü, diyalog kurdu. Hakkı ve hayrı, iyiyi ve güzeli tebliğ etme yönünde şumüllü ve verimli çalışmalar yapmaktan bir an bile geri kalmadı. Çevresini de daima bu tür çalışmalara teşvik etti.

1997 Mayıs'ından itibaren hizmetlerini yurtdışında sürdürdü. 1998 yılında Avustralya'nın Brisbane şehrine yerleşti. Tebliğ ve irşad çalışmalarını Avustralya'nın her tarafına yaygınlaştırdı. Pek çok yerde camiler, kültür merkezleri açıldı. Brisban'daki camide, her gün sabah ve yatsı namazlarından sonra, hadis sohbeti yapıyordu.

Radyo sohbetleri yine devam etti. Cuma günleri Ak-Radyo'da yapmakta olduğu hadis sohbetlerine ilâve olarak, salı günleri tefsir sohbetleri yapmaya başladı (29 Eylül 1998). Fâtiha Sûresi'nden başladı. Her sohbette birkaç ayet-i kerime okuyup, izah ediyordu. Vefat etmeden önce yaptıkları son tefsir sohbetinde, Bakara Sûresi 224. ayetine kadar gelmişlerdi.

4 Şubat 2001 (10 Zilkade 1421) Pazar günü, bir cami açılışı yapmak için Grifit şehrine giderlerken, Avustralya yerel saatiyle 12'de (Türkiye saatiyle 04'te) Sydney civarında, Dubbo kasabası yakınlarında geçirdikleri elim bir trafik kazası sonucu, yanında bulunan damadı Prof. Dr. Ali Yücel Uyarel'le birlikte ahirete irtihal eylediler. Ani ölümleri ailesi, yakınları, sevenleri ve bütün müslümanlar tarafından derin bir üzüntüyle karşılandı.

Mübarek naaşları, Sydney'de Auburn Gelibolu Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Türkiye'ye getirildi (8 Şubat Perşembe). 9 Şubat Cuma günü, Fatih Camii'nde yüzbinlerin iştirak ettiği muhteşem bir cenaze namazından sonra, tekbirlerle, salevatlarla, dualarla, gözyaşlarıyla, Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri'nin kabri civarında, Eyüp Mezarlığında toprağa verildi.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Rh.A, doğu dillerinden Arapça ve Farsça'yı, batı dillerinden Almanca ve İngilizce'yi bilmekteydi. Yurt içinde ve yurt dışında çok yönlü sosyal faaliyetlerini, tebliğ ve irşad çalışmalarını vefat edinceye kadar devam ettirdi.

Rûhu şâd, mekânı cennetî a'lâ olsun...

Yayınlanmış Eserleri:

01. Matbaacı İbrâhîm-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiye (1982)
02. Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât
03. Gayemiz (1987)
04. İslâm Çağrısı (1990)
05. Yeni Ufuklar (1992)
06. Çocuklarla Başbaşa
07. Başarının Prensipleri
08. Türk Dili ve Kültürü
09. İslâm'da Nefis Terbiyesi ve Tasavvufa Giriş (1992)
10. Avustralya Sohbetleri-1 (1992)
11. Avustralya Sohbetleri-2 (1994)
12. Avustralya Sohbetleri-3 (1995)
13. Avustralya Sohbetleri-4 (1996)
14. Yeni Dönemde Yeni Görevler (1993)
15. Haccın Fazîletleri ve İncelikleri (1994)
16. Zaferin Yolu ve Şartları (1994)
17. İslâm, Sevgi ve Tasavvuf (1994)
18. Sosyal Çalışmalarda Organizasyon ve Başarı (1994)
19. Güncel Meseleler-1 (1994)
20. Güncel Meseleler-2 (1995)
21. Hazret-i Ali Efendimiz'den Vecîzeler (1995)
22. Hacı Bektâş-ı Velî (1995)
23. Yunus Emre ve Tasavvuf (1995)
24. Başarı Yolunda Sevginin Gücü (1995)
25. İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod (1995)
26. Sosyal Hizmetlerde Hanımlar (1995)
27. Ramazan ve Takvâ Eğitimi (1996)
28. Tebliğ ve İrşad Çalışmaları (1996)
29. İslâm, Tasavvuf ve Hayat (1996)
30. Haydi Hizmete! (1997)
31. İslâm'da Eğitimin İncelikleri (1997)
32. Tasavvuf Yolu Nedir? (1997)
33. İmanın ve İslâm'ın Korunması-1 (1997)
34. İmanın ve İslâm'ın Korunması-2 (1998)
35. Allah'ın Gazabı ve Rızası (1997)
36. Mi'rac Gecesi (1998)

37. Doğru İnanç ve Güzel Kulluk (1998)
38. Ramazan ve Güzel Ameller (1998)

01. ALLAH'I TANIMA İLMİ

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve mevlânâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Kàle'llàhu teàlâ, bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ (الذاريات:٥٦)

(*Ve mâ halaktü'l-cinne ve'l-inse illâ li-ya'büdûn*) *Sadaka'llàhu'l-azîm.*

Ve kàle teàlâ, bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ (الحجر:٩٩)

(*Va'büd rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn*) [Ve sana yakîn (ölüm) gelinceye kadar Rabbine ibadet et!] (Hicr, 15/99) *Sadaka'llàhu'l-azîm.*

Ve kàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:[1]

إِنَّ اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ لاَ يَقْبَلُ مِنَ الْعَمَلِ، إِلاَّ مَا كَانَ لَهُ خَالِصًا، وَابْتُغِيَ

بِهِ وَجْهُهُ (ن. طب. عن أبي أمامة)

(*İnna'llàhe azze ve celle lâ yakbelü mine'l-ameli, illâ mâ kâne lehû hâlisan, ve'btugiye bihî vechuhû*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl...*

---

[1] Neseî, *Sünen*, c.X, s.204, no:3089; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.18, no:4348; Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.23, no:5261; RE. 91/13.

“Allah-u Teâlâ Hazretleri, kulun yaptığı ameli kabul etmez; ancak ihlâs ile yapılmışsa, sırf kendisi için yapılmışsa kabul eder.” Riya ile, gösteriş için, menfaat temin etmek için yapılmışsa, o ameli kabul etmez.

a. Güzel Kulluk Etmenin Önemi

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bizi yaratan ve hak dini olan İslâm dinine bağlayan, müslüman insanlar eyleyen Allah’a hamd ü senâlar olsun... Çünkü din, hayatımızın en önemli işi... Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur’an-ı Kerim’de:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ (الذاريات:٥٦)

(*Ve mâ halaktü’l-cinne ve’l-inse illâ li-ya’büdûn*) “Ben azîmüşşân, ben rabbiniz Allah-u Teâlâ Hazretleri, insanları ve cinleri ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.” (Zâriyat, 51/56)

buyurmuş.

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ (الذاريات:٥٧)

(*Mâ ürîdü minhüm min rizkın ve mâ ürîdü en yut'imûn*) "Ben onlardan rızık istemiyorum. Bana ziyâfet çekmelerini de istemiyorum. Beni it'am etmeleri, taamlandırmaları, yemek yedirmeleri isteğinde de değilim." (Zâriyât, 51/57)

إِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ (الذاريات:٥٨)

(*İnna'llàhe hüve'r-rezzâku zü'l-kuvveti'l-metîn*) "Hiç şüphe yok ki, cümle mahlûkatın rızkını veren, Rezzâk-ı âlem olan Allah-u Teâlâ Hazretleri'dir." (Zâriyât, 51/58)

Rızkı o veriyor, bizden rızık istemiyor. Bizden rızık peşinde koşmamızı istemiyor. Yâni kendisine ziyafet, rızık, menfaat, vergi, fayda, herhangi bir şey vermemizi istemiyor; kendimizin rızkımızı temin edeceğiz diye onunla meşgul olurken, kulluğu unutmamızı da istemiyor.

"—Alemin Rezzâkı benim, alemlere rızkı ben veriyorum; bana bir kulluk edin bakalım!" diyor.

"—Benim işim var, memuriyetim var, dükkânım var, çalışmam var; sana ibadet edemem!" demesinler demek istiyor insanlara...

Önce bana kulluk edin, rızkı ben veririm size... Bana kulluk edene, ben hiç ummadığı tarzda rızık veririm.

وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا . وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لاَ يَحْتَسِبُ ،

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُ (الطلاق:٣)

(*Ve men yettakı'llàhe yec'al lehû mahrecâ*) "Kim Allah'tan korkarsa, Allah ona bir çıkış yolu ihsan eder. (*Ve yerzukhü min*

haysü lâ yahtesib) Ve ona beklemediği yerden rızık verir. (*Ve men yetevekkel ale'llàhi fehüve hasbüh*) Kim Allah'a tevekkül ederse, Allah ona kâfi gelir." (Talak, 65/2-3)

Dünya ihtiyaçları için de kâfi gelir, ahirete ait meseleler için de kâfi gelir. Yâni, insan Allah'ın dostu oldu mu, kâinatı yaratanın sevgili kuldu oldu mu, her şey olur. Her şey Allah'ın çünkü...

Allah her şeyi verir, hiç bir şeye ihtiyacı kalmaz. Bu, "Çalışmayın!" mânâsına değil; "Çalışacağım diye, kulluğu unutmayın!" mânâsınadır. Çünkü sa'yetmeyi, çalışmayı, kimseye yük olmamayı kendisi emrediyor. Kimsenin sırtından beleşten geçinmemeyi, hayır yapmayı kendisi tavsiye ediyor. Başkalarının sırtından geçinmeyi tavsiye etmiyor.

Hattâ tasavvufu tarif ederken, "*Tasavvuf yâr olup, bâr olmamaktır.*" demişler. Yük olmamaktır. Arkadaş olmak var ama, yük olmak yok... Zahmet vermek, beleşten geçinmek, parazitlik, asalaklık; ökse otu gibi ağacın üstüne kök salıp da ağacın kökünü sömürmek, iliklerini emmek, ağacı kurutmak yok...

b. Allah'ı Tanımak ve Bilmek

Şimdi bizim esas vazifemiz: Bu dünyada Allah'a kulluk etmek! Allah'ı bileceğiz, seveceğiz, ondan sonra görevlerimiz neyse, çeşitli görevlerimizi yapacağız. Bilmeyince Allah'ı bilmiyor cahil insan… Bilgisi kıt veya yanlış...

İnsanlar yağmurun neden yağdığını bilmezlerse, herkes onları ayıplar: "Ne kadar cahil adam yâhu! Yağmurun buluttan yağdığını bilmiyor, nasıl yağdığını bilmiyor." derler. Tohumun yerden nasıl bittiğini bilmiyorsa, ağacın nasıl meydana geldiğinden haberi yoksa, ayıplarlar: "Bu ağaç buraya nasıl dikilmiş, kim dikmiş bunu? Küçükten büyür, böyle olur; bu kadar basit... Bunu bilmiyor musun, cahil misin?" derler.

İnsanın ilkönce Allah'ı bilmesi gerekiyor. Bilmeye *ma'rifet* diyoruz Arapçada... Allah'ı bilmeye de *ma'rifetullah* deniliyor. Yâni, Allah'ı tanıma ilmi... "Allah nasıl bir şeydir, nasıl sıfatlara sahiptir? İşi nasıldır? Kulları ne yaparsa sever, ne yaparsa

sevmez? Nelere râzı gelir, nelere râzı gelmez? Neleri ister, neleri istemez? Bizden ne istiyor? Mâdem biz onun kuluymuşuz, mâdem bizi o yaratmış; bize sıhhati, gözü, kulağı, aklı, nimetleri o vermiş; bizim ona karşı görevlerimiz ne? Ben kulluğumu nasıl yapmalıyım, Allah'a karşı? mâdem hayata getirilişimin ana gayesi, ona güzel kulluk etmekmiş, kulluktan gàfil olmamakmış… Başka meselelerin peşine düşüp de, asıl görevi unutmamakmış… Acaba bu asıl görevi nasıl güzel yapabilirim?" diye bunu öğrenmek ilk iş...

İşte bu iş, Kur'an-ı Kerim'e göre, akla göre, mantığa göre en önemli iş! Akıl var, mantık var ortada... Sana nimetler geliyor bir yerden... Etrafın türlü nimetlerle donanmış, dallarda meyvalar, sofranda yiyecekler; her türlü imkân... Ay, güneş, yıldızlar, denizler, pınarlar, sular, ağaçlar, yapraklar, çiçekler, hayvanlar; hepsi senin emrine verilmiş. Vereni bilmek ve verene karşı teşekkürümüz nasıl olacak? *Thank you* mu diyeceğiz, *sorry* mi diyeceğiz; ne yapacağız? Bunu bilmek en önemli iş! İşte bunu anlatan ilme, tasavvuf ilmi deniliyor.

Tasavvuf ilminin konusu, kullara ma'rifetullahı öğretmek; kulları Allah'ı bilen insanlar haline getirmek, cahillikten kurtarmak, cahil ve gàfil bir insan olmaktan kurtarmaktır. Mâdem Allah'a kulluk etmek için yaratılmışız, Allah bizi onun için yaratmış; o halde, Allah'a kulluk etmeyi öğreten, Allah'ı bilmeyi, bulmayı öğreten tasavvuf ilmi, en önemli ilimdir, en şerefli ilimdir. Ma'rifetullah ilmi, ilimlerin eşrefidir, âlâsıdır, ekmelidir, ahsenidir, en kıymetlisidir.

İnsanların mesleği ne olursa olsun, asıl mesleği kulluktur. Asıl vazîfesi, Allah'a güzel kulluk etmektir. Hayatını ona göre ayarlaması lâzım! Nasıl kazanmak için hayatında bir düzen kuruyorsa, güzel kulluk için de öylece çalışması lâzım! Ya bir dükkân açıyor, ya bir tarlayı ekiyor; bir sene uğraşıyor, otlarını ayıklıyor, tohumunu ekiyor, biçiyor, kurutuyor, harman yapıyor, buğday tanesini elde ediyor. Buğday tanesini elde ettikten sonra, değirmende öğütüyor, hamur yapıyor, ekmek yapıyor, pişiriyor.

Yâni, yiyinceye kadar bir sürü muameleden geçiyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne güzel kulluk etmeyi öğrenmek, mühendisin de ilk işi, reisicumhurun da, işçinin de, çiftçinin de ilk işi... Öteki işler detaydır, teferruattır. Onlar nasıl olsa, olur. Yâni, sen ziraatçisin, ötekisi işçi, berikisi tüccar veya memur, ötekisi asker... İsterseniz yer değiştirin, değiş tokuş yapın; ne fark eder? Kadınlardan kimisi terzi, kimisi öğretmen, kimisi dişçi, kimisi ebe... İstersen değiştirebilirsin. Nedir insanların peşinde koştukları? İyi bir maaş... İnsan, iyi bir maaşı bulduğu yerde kalıyor, çalışmaya devam ediyor.

"—Tamam, benim maaşım iyi!"

"—Haydi gel *Sydney*'den *Melbourn*'e yerleş!"

"—Yok! Benim *Sydney*'deki işim iyi... Hem oradaki daha rahat, buradaki daha meşakkatli... Buranın iklimi şöyle, orasının böyle..."

Bir tercih yapıyor. Niye Türkiye'yi bıraktınız da buraya geldiniz? Yâni, Türkiye'de hava mı yok, su mu yok? Kalkmışsınız, gelmişsiniz işte buraya... Türkiye'de de olur, Amerika'da, Singapur'da, Hindistan'da da olur. Ama insan, daha güzel bir yer arıyor.

Daha güzel bir yaşam sağlamak için, daha rahat etmek, ihtiyacı olan şeyleri sağlamak için bir şey üretmesi gerekiyor. Ya iş üretecek, karşılığında para alacak; ya buğday ekecek, buğdayı satacak; ya ağaç dikecek, meyvayı satacak; ya marul ekecek, marulu satacak...

Kendisinde olmayan şeyleri alması gerekiyor. Eğer birisi kendisine verse her şeyi, belki onların peşinde bile koşmayacak... Kim çeker güneşin alnında Mildura'da günde sekiz saat çalışıp da, şu kadar kova üzüm toplayacağım diye sıkıntıyı? Birisi para verecek olsa, gider mi oraya? Gitmez... Ama vermediği için, orada para var diye, insan oraya gidiyor. "Avustralya'da iş kolay; iş bulunmadığı zaman da, devletin verdiği bir sosyal yardım var, işsizlik parası var..." diye Avustralya'ya geliyor.

Avustralya'da evini satıp Türkiye'ye dönenler, bir müddet sonra rahat edemiyor Türkiye'de, yine buraya geliyor. Nihayet bir yaşam ama, burayı daha düzenli görüyor. Buradaki rahatlık elli sene, altmış sene, yetmiş sene... İnsanına göre değişiyor; kırk yaşında, seksen yaşında ölen de var, yüz yaşını geçen de var... Ama, bir zaman yaşıyor.

Bu yaşamın da bir miktarı başkalarının sırtından geçinerek oluyor. Yâni, evleninceye kadar, anasının babasının sırtından geçiniyor. Babasının ekmeğini yiyor evinde... Nihayet bir iş sahibi olduğu zaman, yuvadan uçuyor. Bir kere, yirmi sene beleşten yaşıyor. Küçükken anası emziriyor. Filânca yaşa kadar anası babası bakıyor. Falanca yaşa kadar anası babası maaşını, harçlığını sağlıyor. Nihayet askerliğini de yaparsa, —yirmi yaşından önce kendi işini kendi gören az— yirmi beş yaşında filân bir ev sahibi oluyor.

Yirmi yaşından sonra kendisi çalışmağa başlasa, otuz sene çalıştı mı emekli oluyor. Elli yaşında, altmış yaşında emekli ediyorlar. “Sana biz biraz para verelim, bedavadan otur, kalk!” diyorlar. Ondan sonrası da beleş... Bir şey yapmıyor. Biraz daha ihtiyarladığı zaman, artık akrabası, çoluk çocuğu, torunları insana bakıyor. Yetmiş seksen yaşından sonra, Allah ne kadar ömür verdiyse, yine beleş...

Yirmi beş yaşında işe başladığını düşünecek olursak, altmış beş yaşında emekli olsa, normal olarak kırk sene bir çalışma... Normal bir yaşam; ondan sonra yük olmak, vaziyeti idare etmek, ömrünün hitama ermesini beklemek durumundadır.

Ama bir de ahiret hayatı var... Bu dünyadan sonra, ikinci bir hayat var... Allah’ın huzuruna gidecek insanoğlu... Orada, bu dünyada yaptıklarından bir sorgu sual var! Hem de çok ince, çok detaylı... Tam bir değerlendirme var... Bu dünyada ne yaptı? Haram mı, günah mı, sevap mı işledi? Haram mı yedi, helâl mi? Doğru yoldan mı, meşrû yoldan mı kazandı, gayri meşrû yoldan mı kazandı? Görevlerini yaptı mı, yapmadı mı? Bu hesabın olduğunu biliyoruz. Ahiret gününe imanımız var... (*Ve’l-ba’sü ba’de’l-mevti hakkun*) Ölümden sonra diriliş haktır.

Ölümden sonra insanlar öbür hayata, başka bir hayata geçecek! Orada bir hayat var ve bu hayat sonsuz! Burası kırk sene, altmış sene, seksen sene... Ama orası, (*hüm fîhâ hàlidûn*) sonsuz! Şimdi rakamla söyleyecek olsak: Bin sene mi kıymetli, yüz sene mi; on bin sene mi, yüz sene mi; bir milyon sene mi, yüz sene mi; bir milyar sene mi kıymetli, yüz sene mi? Rakam büyüdükçe, insan diyor ki: “Hocam, söylemeye lüzum yok! O rakam nerede, bu rakam nerede?” Rakam büyüdükçe, insanın gözleri büyüyor.

Bir milyon sene ben rahat edeceksem, bu dünya hayatının yüz senesi tamamen kahır olsa ne olur? Tamamen eziyet olsa; insan inlese, ağlasa, kan ağlasa, hasta olsa ne olur? Nihayet yüz sene çekecek... Bir milyon sene cennette rahat edecek meselâ...

Halbuki, kan ağlamak da yok; Allah nimetler vermiş işte...

Burada yirmi kişi, otuz kırk kişi, Allah'ın mü'min kullarıyız. Kan mı ağlıyoruz biz? Allah için söyleyin, kan mı ağlıyoruz? Çok rahatız. Öteki müslüman olmayan insanlardan Allah bizi eksik mi tutmuş? Hayır! Paramız, pulumuz var... Sıhhatimiz, evimiz, rahatımız, hanımımız, çoluk çocuğumuz var... Mutfağımız, buzdolabımız, yemeğimiz, aşımız, işimiz var... Bir sıkıntımız var mı? Yok... Hem burada sıkıntı yok, hem de ahirette bu rakamlarla hiç ölçülemeyecek milyarlarca sene, ebedî kalmak üzere cennete girecek müslüman... Milyar sene filân değil ebedî cennette kalacak... Kâfir ise cehennemde yanacak!

Siz cemaatsiniz, benden bir farkınız var mı? Hayır, hepimiz aynı durumdayız! Ahiret mi önemli, dünya mı önemli? Vallàhi ahiret önemli, billâhi ahiret önemli! Aklen öyle, mantıken öyle... Nereden baksan, ışıl ışıl ahiretin önemli olduğu çıkıyor ortaya... Peki, o zaman niye ahiret için çalışmıyoruz? Niye ahireti öne almıyoruz?

Bu dünyanın zâten baştan yirmi senesi beleş... Son yirmi senesi de beleş... Ortadaki otuz sene, kırk sene biraz çalışıyorsun; o zaman da beleş... Yaptığımız iş nedir? Sekiz saat kadar çalışıyoruz, on altı saat serbestiz. Sekiz saat de uyuyoruz. Hiç kimse uykusundan fedâkârlık yapmıyor. Sekiz saat uyuyor, sekiz saat çalışıyor, sekiz saat de arada boş vakit var... Havâiyyat... Ya sevap kazanacak, ya günah kazanacak! Vakit var yâni...

Vallàhi, billâhi, ahireti düşünmeyenler, insanların en aptallarıdır. İster profesör olsun, isterse reisicumhur olsun... Aklı mantığı yok, gerçekleri göremiyor. İki kere ikinin dört ettiğinin farkında değil... Vallàhi ve billâhi, müslümanlar insanların en akıllılarıdır. neden? Çünkü, ahireti görüyor, ahirete hazırlanıyor. İster çoban olsun, isterse köylü, ümmî olsun, isterse elinde hiç parası pulu olmasın...

Onun için, İslâm'dan büyük nimet olmaz! Allah bize o nimeti, müslümanlık nimetini vermiş ya, müslümanız ya; şu kalbimizde Allah'a iman var ya;

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlüh*) "Allah vardır, birdir. Muhammed Mustafa onun elçisidir." diyoruz ya; işte bu ne *emarald'*e benzer, ne pırlantaya, zümrüte, yakuta, ne de altına benzer. Bunun kıymetine pahâ biçilmez! Çünkü insan, bu iman sayesinde cennete giriyor. Bu cevher sâyesinde, bu iman cevheri sâyesinde insan cennete giriyor.

Şimdi, bu imanı korumak ve imanın gereğine göre hareket etmek mi önemli; yoksa iki paralık zevk için meyhâneye girecek, birkaç kadeh içecek, biraz kafası sarhoş olacak, biraz keyiflenecek; gazinoya gidecek, biraz çalgı, biraz eğlence, dansöz filân seyredecek, bir sürü günaha girecek; bu mu önemli?

Başka ne zevki var insanın, bilmiyorum. Denizde yüzüyor; müslüman da yüzebiliyor. Denizde yelken kullanıyor; müslüman da yapabiliyor. Yâni, haramlar o kadar az ki! Hırsızlık yapmayacak, içki içmeyecek, zinâ etmeyecek... Şöyle sayarsın, biter. Kebâir, büyük günahlar birkaç tane... Zulmetmeyecek, yalan söylemeyecek... Bu kadar... Bu kadarcık basit emirleri tutmayı bilemeyip, ahireti elden kaçırır mı insan? Kaçırmaması lâzım! Kaçırırsa aklı yok, mantığı yok ve imânı zayıf, düşünmüyor.

Haa, o zaman imanı kuvvetlendirmek ve ona bu hususları söylemek en önemli mesele oluyor. İşte bak, düşünmeyince ahiretini kaybediyor kişi... O insana bunu düşündürmek, bu noktaya getirmek en önemli iş oluyor. İmanı korumak, en önemli nokta oluyor.

c. İmanın Korunması

"—İman nasıl korunur?"

İmanı korumak için çare, zikrullahtır. Zikredenin kalbi mütmain olur, haramlardan uzak durur. Allah onu sever. Şeytan

ona tesir edemez. Bakın, ayet-i kerimede:

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

(النحل:٩٩)

(*İnnehû leyse lehû sultânün ale'llezîne âmenû ve alâ rabbihim yetevekkelûn*) buyuruluyor.

Şeytanın tesiri var mı? (*İnnehû*) "Hiç şüphe yok ki, (*leyse lehû sultânün ale'llezîne âmenû*) imanı sağlam olanların üzerinde o şeytanın hakimiyeti yoktur. (*Ve alâ rabbihim yetevekkelûn*) Rabbine tevekkül edip dayanan, bağlanan; ben Rabbime bağlandım diyenlere şeytanın tesiri yoktur." (Nahl, 16/99) Tesir etmez. Hani, zırh giymiş bir insana kurşun tesir etmiyor. Çelik yelek giymiş, "Dan, dan, dan..." kurşun atıyorlar, tesir etmiyor. Onun gibi...

Şeytan kalbe vesvese veriyor. Bu vesvese dolayısıyla, insan şeytana uyuyor. Onun tavsiye ettiği, teklif ettiği şeyi yapıyor. Şeytanın teklif ettiği: "Gel içki iç! Gel, filânca arkadaşın yanına git! Gel filânca günahı işle!. Gel şu haltı karıştır!" diyor. Bir teklif, sadece içine gelen bir teklif... Bu teklifi zikir erbabı yutmuyor. Abdestli olan insan, imanı kuvvetli olan, Allah'a dayanmış olan insan yutmuyor. Ötekisi tutuyor bunu... Yâni, balık oltayı yutuyor; ama, her balık yutmuyor.

Şimdi bütün mesele, dünyadaki korunmamız ve ahiretteki saadetimiz... Onunu için, hepsi gelip tasavvuf ilmine dayanır. Peygamber SAS Efendimiz'in yaptığı iş nedir? Peygamber Efendimiz geldi, şirki yıktı, küfrü yıktı. Müşrikliği şimdiki Suudî Arabistan dediğimiz diyarlardan sildi, kazıdı. Putperestliği attı, "*Lâ ilâhe illallah, muhammedün rasûlüllah*" bayrağını dikti. Ne demek *lâ ilâhe illallah*? "Ancak Allah var! Rabbiniz o, başka ilah yok! Ona bağlanın, ona kulluk edin!" demek...

Allah var dedikten sonra ne yapacaksın, eli kolu bağlı duracak

mısın? Allah var, bir... Her yaptığını görüyor. Seni hesaba çekecek... O zaman, ona kulluk edeceksin! İşte *lâ ilâhe illlah*'ın asıl sonucu bu... Allah'ın varlığını anlayan insanın, "Pekiyi Rabbim! Ben senin varlığını bildim. Emrin ne?. Emrin bâşım gözüm üstüne... Emret, yapayım!" demesi lâzım! Budur kulluk...

"—Tamam, emrediyor: Namaz kıl!"

Çok kolay yâ Rabbi! Seve seve yaparım. Gözümün bebeği, gönlümün şenliği namaz; kılmaz mıyım namazı? Senin huzuruna gelmez miyim yâ Rabbi? "Allahu ekber!" demez miyim; seve seve sana rükû, secde etmez miyim? Seni tesbih etmez miyim? Dağlar, taşlar, ağaçlar, kuşlar, bulutlar, rüzgârlar, yağmurlar, damlalar, zerreler, kürreler, yıldızlar, aylar, güneşler seni tesbih ederken, ben tesbih etmez miyim yâ Rabbi?

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لاَ تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ

(الاسراء: ٤٤)

(*Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bi-hamdihî velâkin lâ tefkahûne tesbîhahüm*) "Allah'ı tesbih etmeyen hiç bir şey yoktur ama, siçz onların tesbihlerini anlayamazsınız." (İsrâ, 17/44) diyor Kur'an-ı Kerim...

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ

الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (الجمعة: ١)

(*Yüsebbihu li'llâhi mâ fi's-semâvâti ve mâ fi'l-ardı'l-meliki'l-kuddûsi'l-azîzi'l-hakîm*) "Göklerde ve yerde ne varsa hepsi, mülkün sahibi, eksiklikten münezzeh, azîz ve hakîm olan Allah'ı tesbih etmektedir." (Cuma, 62/1) diyor başka bir ayette...

Bak, tesbih ediyor! Dinle bakalım, mahlûkatın tesbihini duyuyor musun? Peygamber SAS Efendimiz, daha peygamber

olmadan önce, yolda giderken mahlûkatın kendisine, (*Es-selâmü aleyke yâ rasûlla'llàh!*) "Ey Allah'ın elçisi sana selâm olsun!" dediğini duyardı. Böyle anlatıyor. "Hattâ, bana selâm veren taşı falanca yerde görsem, şu taştı diye söyleyebilirim." diyor. O sesi duyabiliyor yâni...

Demek ki, zerreler Allah'ı tesbih ediyor... Ağaçlar, çiçekler, kuşlar, böcekler tesbih ediyor. Pekiyi, cümle kâinâtın akıllı-akılsız, canlı-cansız mahlûkları Allah'ı tesbih ediyor da, sen çok akıllı insanoğlu, sen niye tesbih etmiyorsun?

Çocuğuna ilk defa *thank you* (teşekkür ederim) demeyi öğretiyorsun. Bir kusur işlediği zaman, "*Sorry* (özür dilerim) de bakayım! Dersen affedeceğim, *lollie* vereceğim; demezsen, vermem!" diyorsun. Çocuk *sorry* diyor; tamam diyorsun, şekeri çıkartıp veriyorsun çocuğuna...

Allah'ın huzurunda *sorry* demek nasıl olur? "*Estağfiru'llah*" demekle olur. *Thank you* da, "Yâ Rabbi, çok şükür el-hamdü lillâh!" demekle olur.

İşte, müslüman hamdi öğrenecek... Müslüman hatâ işlediği zaman özür dilemeyi, Rabbine kulluk etmeyi öğrenecek. Rabbini tanıyacak, Rabbiyle devamlı kulluk münâsebeti içinde ilişkisinin devam etmesini sağlayacak kul...

Oturuyorum; Rabbim beni görüyor... Yemek yiyorum; Rabbim göndermiş, çok şükür yâ Rabbi! Su içiyorum; Allah yaratmış suyu...

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي جَعَلَ الْمَاءَ طَهُوراً ، وَجَعَلَ الْإِسْلَامَ نُوراً .

(*El-hamdü li'llâhi'llezî ceale'l-mâe tahûran, ve ceale'l-islâme nûrâ*) [O Allah'a hamd olsun ki suyu temizleyici kıldı ve İslâm'ı nur kıldı.] Şu suyu yaratan Allah'a hamd olsun! Temizleyici bir malzeme bu... Şu su olmasaydı, ne ile temizleyecektik elbiselerimizi? Şu su olmasaydı hayat olur muydu?

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ (الأنبياء:٣٠)

(*Ve cealnâ minel mâi külle şey'in hayyin*) "Tüm canlı olan şeyleri sudan yarattık." (Enbiyâ, 21/30) diyor Allah Celle Celâlühü... Ayet-i kerimede bildiriyor. Su olmayan yerde hayat var mı? Su olmasa, ne olurdu hâli insanoğlunun?

Su içerken, el-hamdü lillâh... Yemek yerken el-hamdü lillâh… Şu güzelliklere, şu renklere bak! Bunlar çiçek... Biz bunlara kıymet vermiyoruz amma, yap bakalım! Ver bakalım şu rengi!

"—Hocam! Boya almak lâzım, o boyayı tutturmak lâzım! Boyacıya gideyim, şu kadar dolar vereyim, şu kadar kutu alayım, şununla şunu karıştırayım..."

Gene tutturamazsın bu rengi, bu güzelliği! Kokla bak, şunun kokusu şâhâne bir koku! Allah-u Teâlâ Hazretleri neler yaratmış!

فَتَبَارَكَ اللهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ (المؤمنون:١٤)

(*Fetebâreke'llàhu ahsenü'l-hàlikîn*) [Yapıp yaratanların en güzeli olan Allah pek yücedir.] (Mü'minûn, 23/14)

Şunu yaratan kudret sahibine insan hayran olmaz mı? Bir resim yapana, bir ev yapana, mimara, güzel bir eser ortaya koyana hayran oluyor; şu yerleri gökleri yaratan Allah'a insan hayran olmaz mı? Allah'ı sevmez mi, Allah'a aşık olmaz mı? Allah'a seve seve kulluk etmez mi? İşte bunu öğretiyor, bunu anlatıyor tasavvuf!

Başka ilimler başka şeyden bahsediyor... Fizik kimya maddelerden bahsediyor, matematik rakamlardan bahsediyor; tasavvuf da bundan bahsediyor. Onun için, en önemli iş bu! İnsan bu en önemli işi kavradığı zaman, hâli hoş oluyor.

d. Bazı Misâller

İbrâhim-i Teymî diye bir zâtın hayatını okudum sabahleyin... Büyüklerin hayatını anlatınca, çok değişik şeyler oluyor. Şimdi,

onun hayatını anlatayım size:

Kûfe'de yaşamış... Yâni, müslümanlar orayı fethedince, şimdiki Irak'ta, Bağdat'ın aşağısında Kûfe diye bir şehir kurmuşlardı. Sahâbe-i kirâm zamanında kurulmuştu Kûfe şehri... Orada yaşamış, Peygamber Efendimiz'in hicretinden kısa bir zaman sonra, yüz sene geçmeden vefat etmiş. Yâni, ya tabiindendir —sahâbeyi görmüş olanlara tabiin diyoruz— veya sahâbe...

İhyâ-i Ulûm'da yazıyor: İbrâhim-i Teymî Hazretleri anlatıyor: "Beytullah'ta, Kâbe'nin olduğu Mescid-i Haram'da ibadet ediyordum. Yanıma, şimdiye kadar görmediğim, son derece güzel kokulu, çok hoş bir insan geldi. 'Selâmün aleyküm!' dedi. Ben de 'Ve aleyküm selâm...' dedim."

"—Sizi tanımıyorum ama çok sevdim. Kimsiniz?" demiş İbrâhim-i Teymî...

"—Ben Hızır Aleyhi's-selâm'ım!" demiş.

"—E, buyur, niye geldin?"

"—Senin ahlâkını, müslümanlığını, ibadetini sevdiğim için geldim. Sana selâm vermeğe geldim." demiş.

Hızır AS, Mescid-i Haram'da ona selâm vermeğe gelmiş.

Sonra geceleyin rüya görmüş: "Beni melekler aldılar, cennete götürdüler. Cennet meyvalarından yedirdiler, cennet şerbetlerinden içirdiler. Rasûlüllah SAS Efendimiz'i karşımda gördüm. Yetmiş bin melek sağına, yetmiş bin melek soluna, yetmiş peygamber sağlı sollu etrafına yerleşmişler. Selâm verdim, konuştum." diyor. Bunlar ne devlet, ne nimetler! Ne güzel şey bunlar!

İhyâ'da: "Bu İbrâhim-i Teymî bir ara, dört ay kadar yemek filân yemedi. Herhalde, bu rüyayı gördükten sonra olsa gerek." diyor. Ben de öyle tahmin ediyorum. Çünkü, rüyada bile olsa insan cennet taamları yer de, cennet meşrûbatından içerse, dünya taamlarına uzun zaman ihtiyacı olmaz!

Evet, ben dört saat duramam ama, o dört ay yememiş, içmemiş. Tarihe geçmiş, kitaplara geçmiş. Yalancı değil ki bu adamlar... Bunlar Allah'tan korkan insanlar, alim insanlar... Olur

olmaz şeyi yazmazlar.

İşte İbrâhim-i Teymî, hicrî 93 tarihinde Kûfe'de vefat etmiş. Abid, zâhid, sâlih bir kimse... Uydurmuş değil ki bunu.. Hayatındaki şeyi niye uydursun adam? Kitabına ayetleri alıyor, hadisleri alıyor, başka şeyleri almıyor. İnanmadığı şeyleri almıyor. Niye olmasın? Zamanımızda Hızır'ı gördüm diyenler yok mu? Var... Böyle bir rüya görmek mümkün değil mi? Mümkün... Görmüş olamaz mı? Olabilir. Allah'ın sevgili kulu oldu mu, görür; gözünden perdeler kaldırılır.

Bir arkadaş anlatıyor:

"Medine-i Münevvere'ye gittim. Rasûlüllah Efendimiz'in Türbe-i Saâdet'inin karşısına geldim. Gözümü kapattım, hiç bir şey göremiyorum. Bir üzüldüm, bir üzüldüm, bir üzüldüm; 'Yâ Rabbi! Eğer bana Rasûlünün cemâlini göstermeyeceksen, ben o kadar kötü bir insansam, al burada benim canımı yâ Rabbi!' dedim." diyor.

Samîmî bir kardeş, iyi bir kardeşimiz... İhvânımızdan... Hocamız'ın da sevdiği bir kimse... "Ve gözümden perdeler kalktı. El-hamdü lillâh, gördüm!" diyor. Herkese de gördüm demez, söylemez. Çünkü, gördüm deyince, gördüğü şeylerin kesilmesinden korkar.

Herkes gördüğünü de söylemez. Çünkü, sırrı saklamak da tasavvuftandır. Söylemezler. Ama o samîmiyetinden, benimle dertleşirken söyledi.

Şimdi, bir insan Rasûlüllah'ı görüyorsa, ne devlettir, ne saadettir! Evliyâullahtan Seyyid Ahmed-i Rufâî Hazretleri, "Rasûlüllah gözümden bir an kaybolsa, kendimi müslüman saymam." demiş. Derecesine bak! Dâimâ Rasûlüllah'ı görme halinde, müşâhede halinde...

Türbe-i Saâdet'i ziyarete gittiği zaman, —çok tarih kitapları yazıyor; bir tane iki tane değil, kırk elli kitap yazıyor— demiş ki:

"—Yâ Rasûlallah! Uzaktan sana selâmımı gönderiyordum, rûhumu gönderiyordum. Şimdi vücudum seni ziyarete geldi

Medine-i Münevvere’ne, Türbe-i Saâdet’ine... Elini uzat da vücudum da şereflensin!” demiş.

Orada bulunan insanlar, yüzlerce insan şahitlik ediyor:

“—Türbe-i Saâdet’ten el çıktı; Seyyid Ahmed-i Rufâî Hazretleri eli öptü.” diyorlar.

Ondan sonra da, Babü’s-Selâm’a gitmiş, yatmış; “Gelen geçen benim üstümden geçsin, ezsin!” demiş. Dünyayı görmez ki gözü... O devlete eren, o kadar da mütevâzî oluyor. Toprak gibi oluyor yâni... Tasavvuf bu işte!

Senelerce kafa gezdiriyor insan, vücut gezdiriyor. Kibirli, burnu havada, aklı karışık, duyguları ters... Edebi yok, terbiyesi yok, aklı yok... İbadeti yok, tâati yok, fikri yok... Kibri, gururu, sûizannı var... Olmaz! Böyle bu yolda gidilmez! Bunları sevmez Allah! Bunları sevmeyince de kapanır.

Kerâmeti, tasavvufu, her şeyi inkâr ediyor. Neden? Zavallıcık görmüyor da ondan... Görmeyince, inkâr eder; normal... Yâni,

onun da hâlini anlıyor insan... Çünkü görmüyor, bilmiyor. Hiç evliyâ görmemiş, hiç evliyâ yanında bulunmamış! Tamam, o da inkâr eder tabii... Herkes bildiğini yapacak.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, "*Söyleyene bakma, söyletene bak!*" diye bir söz vardır. Ben bir kardeşinizim... Tabii, sizin duanıza ihtiyacım var... Müslümanlar birbirlerinin kardeşidir. Ama, hayatın en mühim işi para kazanmak değildir, dolar kazanmak değildir; bunu bilin!

"—Bunu biliyoruz hocam!"

Biliyorsun ama, hayatını buna göre tanzim etmiyorsun! Biliyorsun ama, bildiğine göre ayarlama yapmıyorsun! Hayatını da ona göre ayarlayacaksın! Hayatın en mühim işi, rızık peşinde koşmak değilse; asıl mühim işi Allah'ı bilmek, Allah'ı bulmaksa; o zaman, asıl mühim işini yapacaksın!

"—Şimdi benim param ne olacak? Benim maaşım, kiram, evdeki yiyeceğim, içeceğim ne olacak?"

Bak! Allah hemen arkasından diyor ki:

إِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ (الذاريات:٥٨)

(*İnna'llàhe hüve'r-rezzâku*) "Rezzâk olan, Allah'tır; (*zü'l-kuvveti'l-metîn*) sapasağlam kuvvet sahibidir." (Zâriyât, 51/58)

Güçlüdür; güçsüz değildir, aciz değildir. Sana rızık göndermekten aciz değildir, verir! Gökten pattadak altın da düşer. Yerden, ayağının altından zümrüt, mücevher de çıkar. Allah verdi mi, verir. Bir yerden sağlar. Denizden balık hoplar, kucağına düşer.

Kàdir... Sen onun yolunda olursan, sen kulluğunu bilirsen; o Rabliğini bilir. O zâten biliyor Rabliğini... Sen kulluğunu bildiğin zaman, o sana nasıl ikram edeceğini bilir. Senin istemene lüzum yok; istemeden, istemene lüzum kalmadan verir.

Onun için, en mühim olan işi ihmal etmeyelim! Asıl hedefimiz,

Allah'ın rızâsını kazanmak, ma'rifetullahı elde etmektir... Asıl işimiz, Allah'ın sevdiği kul gibi yaşamaktır... O jestlerle, o ahlâk ile, o sözlerle, o tavırlarla, o düşüncelerle yaşamaktır.

Yoksa, başka türlü yaşadın mı, yaşamakta serbestsin. İster ağzını açar küfredersin, istersen zikredersin... İstersen gözünü açar harama bakarsın; istersen Kur'an okur, helâle bakarsın... İstersen elinle *helâl minallah* kazanırsın, elinin emeğini yersin; istersen elini harama uzatırsın, çalar çırpar öyle kazanırsın... Serbestlik var... Serbestlik var ama, kötü yoldan kazanırsan, sonu iyi değil... Bu dünyada istediğin gibi yaşarsın ama, ahirette cezâsı var... Bu dünyada da kalmaz, bu dünyada da cezâsı var...

O bakımdan, Allah-u Teâlâ Hazretleri gözümüzden perdeleri kaldırsın; gerçekleri tam görmeyi, yolunca hareket etmeyi nasib etsin... Günahlardan korusun, kulluğunu öğrenmeyi nasib etsin… Edepli, terbiyeli, ahlâklı, sâkin, sabırlı, şükürlü, tatlı dilli, güler yüzlü, güleç yüzlü; gecesi gündüzü hoş, iyi, sevaplı kul olmayı Allah cümlemize nasîb etsin...

20. 02. 1991 - Sydney/Avustralya

02. ZİKİR DERSİ

Buyurun beraberce bir tevbe ve istiğfar edelim, sonra ders tarifini yapıvereyim! Diyelim cümle günahlarımıza:

Estağfirullaaah... (25 defa)

El'azîm, elkerîm, ellezî lâ ilâhe illâ hû... Elhayyel kayyûme ve etûbü ileyh... Ve es'elühüt tevbete vel mağfirete vel hidâyete lenâ innehû hüvet tevvâbür rahîm... Tevbete abdin zâlimin linefsihî lâ yemlikü linefsihî mevten velâ hayâtan velâ nüşûrâ...

Allàhümme ente rabbî... Lâ ilâhe illâ ente halaktenî... Ve ene abdük, ve ene alâ ahdike ve va'dike mesteta'tü eûzü bike min şerri mâ sana'tü ebûu leke bini'metime aleyye ve ebûu bizenbî fağfirlî, feinnehû lâ yağfiruz zünûbe illâ ent...

İlâhî yâ Rabbî! İlâhî yâ Rabbî! İlâhî yâ Rabbî! Ben mükellef olduğum zamandan şu anıma kadar, bilerek bilmeyerek her ne hatâ ve günah işledimse; elimden, dilimden, gözümden, kulağımdan, âzâlarımdan ve cevârihîmden her ne türlü hatâ, günah, isyan sàdır olduysa; ben onların hepsine pişman oldum, hepsine nâdim oldum yâ Rabbi! Hepsine tevbe ettim, bir daha işlememeye azm ü cezm ü kasdeyledim. İmanımı tâzeliyorum:

Amentü billâh, ve bimâ câe min indillâh... Amentü birasûlillâh, ve bimâ câe min indi rasûlillâh salllahu aleyhi ve sellem...

Amentü billâhi ve melâiketihî, ve kütübihî, ve rusülihî, vel yevmil âhiri, ve bilkaderi hayrihî ve şerrihî minallàhi teâlâ, vel ba'sü ba'del mevti hakkun eşhedü enlâ ilâhe illallah, ve eşhedü enne muhameden abdühû ve rasûlüh...

Lâ ilâhe illallah, emânen minallàh... Lâ ilâhe illallah, emâneten indallàh... Lâ ilâhe illallah, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh...

Lâ ilâhe illallahul melikül hakkul mübîn... Muhammedür rasûlüllàh, sàdıkul va'dül emîn...

Rabbimiz cümle günahlarımızı affeylesin... Mâlûm, kul tevbe ve istiğfar edince; Allah sever, günahları affeder. Yalnız, kul hakları silinmez. Tevbe demekle kul hakları kalkmaz. Kul haklarını sahiplerine götürüp vermek lâzım! Onlarla helâlleşmek lâzım, "Affet, helâl et!" demek lâzım! "Nasıl helâl edeceksen söyle, ben de sana o hakkı ödeyeyim! Bu dünyada iken ödeşelim de, ahirette kalmasın!" demek lâzım!

Onun için, mâdem sizinle beraber şu mübârek cuma akşamında, şu mübârek şâban ayında, böyle candan tevbe ve istiğfar eyledik; Allah günahlarımızı affetsin... Kul haklarını da götürüp sahiplerine verelim, helâlleşelim; kul hakkı da üzerimizde kalmasın...

Üzerimizde namaz, oruç, zekât gibi ibadet borçları varsa, kazaya kalmışsa, yapmamız gerektiği halde yapamamışsak, kılmamışsak; onları da ödememiz lâzım! Onlar da tevbe demekle silinmiyor, onları da ödemek gerekiyor. Burada ödenmezse, ahirette ödenmesi oluyor.

Onun için, kazaya kalmış borç namazlarınızı ödeyin! Kazaya kalmış, borca kalmış oruçlarınızı ödeyin! Vermemiş olduğunuz zekâtları, bugünün değeriyle hesaplayın, verin! Üzerinizde hiç ibadet tâat borcu kalmasın...

Günahlarına tevbe eden insan, pişman olacak, bir daha yapmamak arzusunda olacak! Kul haklarını ödeyecek, hayır, sadaka verecek! Yarın cuma günüdür. Allah, cuma günü yapılan hayırları, sadakaları kabul eder. Cuma günü de, hayır hasenât yaparsınız; sadakalar, hayırlar verirsiniz muhtaçlara, yetimlere… Böylece Allah tevbemizi kabul etsin...

Devamlı abdestli gezin! Abdestli oldu mu insan, şeytan sokulamaz! Yanına sokulamaz, vesvese de veremez. Vesvese verse bile tesiri olmaz. Abdestli insan, iyi şeyler düşünür. Onun için, devamlı abdestli gezmeyi hiç ihmal etmeyin, vazifeniz olsun! Bunun çok faydasını göreceksiniz, tatbik ettiğiniz zaman...

Her gün zikir vazifenizi muntazaman yapın! Dervişin günlük zikirleri vardır. Her birisinin hadis-i şeriflerden, ayet-i kerimelerden delilleri vardır. İmâm Gazâlî (Rh.A) Hazretleri'nin —o da bizim tarîkatımızın yan kollarından birisine bağlıdır— yazdığı İhyâ-i Ulûm'un birinci cildinde, çok güzel izah etmiştir. Orayı açar, görürsünüz. Okudukça da zevkiniz, şevkiniz artar.

Her gün zikir vazifenizi yapacaksınız! Hangi zamanda yapsanız, olur. Sabah zamanınız müsâitse, sabah; öğleden sonranız müsâitse, öğleden sonra; gece müsâitse gece, gündüz müsâitse gündüz, söyleyeceğim vazîfeleri yapın!

Şöyle kıbleye doğru, abdestli olarak oturursunuz. Seccadeyi yayıp, diz çökerek oturursanız daha iyi olur. Aks-i teverrük denilen bir oturuş tarzı vardır; ayaklarını hafif soldan çıkartarak öyle oturmak... Sahâbe-i kirâm öyle oturduğu için, dervişler de öyle oturmaya gayret ederler. Büyüklerimizden, şeyhlerimizden öyle görmüşüz; siz de öyle oturmaya gayret edersiniz.

Gözlerinizi de yumarsınız. Gözünü yumunca insan, zihnini iyi toplar, daha iyi düşünür.

Evvelâ yirmibeş defa "*Estağfirullàh... Estağfirullàh...*" diye istiğfar edersiniz. Bu tevbe ve istiğfar, bize çok yakışır. Çünkü, bizim işimiz her zaman hatâlıdır. Her zaman, her gün bize tevbe yakışır.

"—Hocam! İşte seninle bugün yaptık ya tevbeyi!"

Yaptın ama, buradan giderken yanlış bir düşünce zihnine takılır. Gece bir kusurun olur. Sabah bir hatân olur. Yarın zikre oturacağın zaman, yine yüzün, gözün, elin, kalbin, gönlün kirlenmiş olur.

Onun için, her gün tevbe ve istiğfarı çok yapmak iyidir. Hattâ her namazda, farzdan sonra, "Esselâmü aleyküm ve rahmetullah... Esselâmü aleyküm ve rahmetullah..." diye çıkınca bile istiğfar edilmesi; üç defa "*Estağfirullah, el'azîm, elkerîm, ellezî lâ ilâhe illâ hû... Elhayyel kayyûme ve etûbü ileyh...*" denilmesi hadis-i şerifte tavsiye ediliyor. Ondan sonra, "*Allàhümme entes*

selâmü ve minkes selâm, tebârekte yâ zel celâli vel ikrâm...” deniliyor.

Çünkü, namazda bile hatâmız olabilir. Hiç Allah'ın huzurunda hatıra gelecek şeyler midir, namazda bizim hatırımıza gelenler? Allah saklasın, neler gelir hatırına insanın! Açıklık gelir, saçıklık gelir, edepsizlik gelir, terbiyesizlik gelir... Her şey gelir. Namaz ne oldu? “*Estağfirullah...*” diyeceksin tabii! Senin namazın namaza mı benzedi, Allah'a lâyık bir ibadet mi oldu? Elbette olmadı; Allah kusurlarımızı affetsin... Onun için, tevbe ve istiğfar edeceğiz.

Zikre oturunca, yirmi beş defa tevbe ve istiğfar ederek başlayın! Sonra bir *Fatiha*, üç *Kul hüvallàhu ehad* okuyun; bunların sevabını Peygamber Efendimiz'e ve Peygamber Efendimiz'den bize kadar gelmiş geçmiş pirlerimizin, şeyhlerimizin ruhlarına hediye edin!

Nasıl, hadis-i şerifleri sahâbe duymuş, o öteki râvîye rivayet etmiş, o ötekisine rivâyet etmiş... Sonunda meselâ, İmam Buhârî'ye rivâyet edilmiş; biz de İmam Buhârî'den almışız, size naklediyoruz... Nasıl böyle bir zincir varsa; tarikat vazifesi de Peygamber Efendimiz'den sahâbe-i kirâma, Ebûbekir Efendimiz'e, Aliyyü'l-Murtazâ Efendimiz'e, sülâle-i tâhireye, evliyâullaha, pirlerimize, şeyhlerimize geçmiş, bize kadar gelmiştir. Onların ruhlarına mutlaka böyle bir hediye, Kur'an hediyesi sunmamız lâzım! Lokum gönderemeyiz, baklava gönderemeyiz, çiçek gönderemeyiz... Ne yapacağız? *Fâtiha* sevaplıdır, *Kul hüvallah* sevaplıdır; bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerif* okuyup, pirlerimizin, şeyhlerimizin ruhlarına hediye edeceğiz.

Bunu niye anlatıyorum: “Derviş olmak böyle olur, dervişliğin vazifesi budur.” diye anlatıyorum. Yâni, bu tarikata giriş tarifi olmuş oluyor.

Pirlerimizin ruhlarına hediye edersiniz. Onların evliyâ olduğu, hayatlarında sabit... Böyle rüyâlarla, demin anlattığım güzel hallerle, kerametlerle sabit... Peygamber Efendimiz'in vârisleri alimlerdir, evliyâullahtır. Allah onlara o salâhiyeti vermiş; onlar

da vazifeyi, Peygamber Efendimiz'in verdiği emâneti hiç ihmal etmeden, aynen yerine getirmişlerdir. Kınayanın kınamasından korkmadan, hakkı söylemekten bir an geri durmadan, o vazifeyi yapagelmişlerdir.

Şimdi de vazife, büyüklerimizden bize intikal etmiş oluyor. Eksiğimiz, kusurumuz çoksa da, o vazifeyle vazifeli olmuş bulunuyoruz. Siz de bize bağlanınca, o silsileye bağlanmış oluyorsunuz. O bağlanmış olduğumuz kimseler de tabii, sizin ve bizim babalarımızdan, dedelerimizden daha kıymetlidir, daha sevgilidir; Allah'ın evliyâsıdır, sevgili kullarıdır. Elbette sevgimizin îcâbı olarak, onlara böyle Fâtiha'lar, Kulhuvallah'lar hediye edeceğiz.

a. Evliyâullahın Tesiri

Bir de o mübareklere, boynumuzu büküp bağlanırız, ricâ ederiz, himmetlerini talep ve niyâz ederiz. O evliyâullahın tesirleri vardır, himmetleri vardır, yardımları vardır.

"—Pekî, vefat etmiş bir kimsenin yaşayan insana yardımı nasıl oluyor?"

Öyle bir olur ki! *Risâle-i Kuşeyriye* kitabını oku da gör, bak neler oluyor! Neler olduğunu anla!

İsmini hatırlayamayacağım ama, bir zât-ı muhterem yanında kalabalık bir grupla, bir kimsenin kabrinin başına gelmiş, ziyaret ediyormuş. Şöyle gözlerini kapattığı zaman, o kabirdeki şahıs demiş ki:

"—Sen, benim devemle kendi deveni değişir misin?"

Deveye bindi geldi ya... O da:

"—Değişirim!" demiş.

"—Tamam o zaman, senin deveni ben almış olayım! Sen o benim devemi kes, bu gelenlere ziyafet çek!" demiş.

Vefat etmiş kimseyi, rüyada gibi görüyor böyle... O da bu rüya gibi şeye göre, kendi devesini kesmiş, bir ziyafet vermiş oraya gelenlere... Biraz sonra, o vefat eden zâtın torunları geliyorlar:

“—Selâmün aleyküm!”

“—Ve aleyküm selâm...”

“—Efendim! Biz dedemizi rüyada gördük; sana şunları vermemiz lâzım!” diye bir sürü deve getirip veriyorlar. Bak işte, vefat etmiş bir insan ama, nasıl muamelesi oluyor!

Evliyâullahın tesiri, öldükten sonra hayatlarındakinden daha fazla olur. Neden? Hayatta iken, tevâzûlarından kendilerini saklarlar. Yâni, Allah’ın sevgili kulları kendilerini belli etmezler, saklarlar. Ama vefat ettikten sonra, artık riyâ, gösteriş ihtimali kalmadığı için, evliyâullahın hali bambaşka olur. İnsan çok acâib şeylerle karşılaşır.

Misâl: Ankara’da Hacı Bayram diye bir zât-ı muhterem var... Hacı Bayrâm-ı Velî diyorlar. Yâni, evliyâullahtan diye adı öyle çıkmış. Boş yere mi çıkmış?

Şimdi bizim ihvânımızdan yaşlı, dul, emekli öğretmen bir kadın, birkaç öğretmen arkadaşıyla Ankara’ya, bu zâtı ziyarete gitmiş. Arkadaşlarıyla birkaç gün oralarda evliyâullahı gezmişler; Tâceddin Sultan, Tezveren Sultan, Gül Baba... vs. ziyaret etmişler. Ondan sonra arkadaşları gitmiş gidecekleri memlekete... Bu da İstanbul’a dönecek. Bakmış, çantası kayıp, paraları yok... “Ankara’da hiç tanıdığım yok! Birden aklıma geldi, Hacı Bayram’ın türbesine gittim.” diyor.

Hacı Bayram-ı Velî vefat edeli kaç asır geçmiş... Türbenin önünde boynunu bükmüş, gözünü kapatmış, demiş ki:

“—Sana evliyâullah diyorlar; göster bakalım evliyâullahlığını! Benim param kalmadı. Senden başka da burada bir tanıdığım yok... Zâten seni ziyarete gelmiştim buraya... Parasız kaldım, ne yapacaksan yap!” demiş.

—Denir mi böyle?

“—Denmez ama, edepsizliği ele aldım şaşkınlıktan... Parasız gelince ne yapacağım başka, bu geldi aklıma...” diyor.

“Türbeden aşağı inerken, kravatlı bir adam yaklaştı yanıma, boylu poslu... ‘Bacı, sen çantanı kaybettin; içinde şu kadar para vardı. Sen bunu al da, ben sonra o çantanın içinden alırım!’ dedi,

elime vallâhi paraları tutuşturdu. Ben paralara bakarken, adam yürüdü gitti. Ondan sonra, aklım başıma geldi. 'Elin adamı böyle, sabahın erken saatinde bana tıkır tıkır para sayar mı? Bu, orada ettiğim duanın sonucudur.' dedim." diyor. Öyledir tabii, elbette...

Başka bir misâl: Eskişehir müftüsünü kötülemişler, bizim Âsım Köksal'ın yanında... O anlattı bana... Âsım Köksal, İslâm Tarihi'ni yazan alim... Kendisi sağ, Ankara'da... Hani evliyâullah öldü diyorsunuz ya; vücut ölüyor. "*Ölen hayvan imiş, âşıklar ölmez!*" diyor Yunus Emre... Boşuna mı söylüyor?

Şimdi, Eskişehir müftüsünü kötülemişler, Âsım Köksal'a... Demişler ki:

"—Bir din adamına yakışmaz halleri var! Fâsık, bilmem ne..."

Âsım Köksal da:

"—Vah vah, tûh! Din adamı böyle mi olur yâhu? Yazıklar olsun!" filân demiş. Diyanet'teki başka müdürler de, "Vâh, tûh!" demişler.

"Akşam oldu, evime geldim. Yatsı namazından sonra zikrimi, tesbîhatımı yaptım, yattım. Gece rüyamda Hacı Bayrâm-ı Velî Hazretleri'ni gördüm. Şöyle yüzü güneşten yanmış, sakalı yuvarlık, pazulu, dolgun, tıknazca vücudu var... —Tam kitaplarda yazılan tarife uyuyor.— Paçalarını kıvırmış, takunya da giymiş, abdest alacak gibi... Kolları da sıvalı böyle... Bana şöyle bir kızgın baktı: 'Eskişehir müftüsü evliyâullahtandır!' diye bir bağırdı. Öyle kulağım çınladı ki, kulağımın zarı patlayacak sandım. Uykudan uyandım, hâlâ kulağım çınlıyordu." diye anlattı.

Ertesi gün gelmiş, tevbe demiş; "Dün Eskişehir müftüsünün gıybetini yaptık burada... Ben böyle bir rüya gördüm. Bakın, tevbe ediyorum ben!" demiş. Onlar da tevbe etmişler. Sonra araştırmışlar, "Yâhu bu Eskişehir müftüsü nasıl?" diye gelene gidene sormuşlar. Bir tanesi demiş:

"—Tamam, tanırım. Bizi mahallelidir. Mübareğin gece ışığı sönmez, sabahlara kadar ibadet eder. Mahalleli canını verecek kadar çok sever. Güzel ahlâklıdır, tatlı dillidir. Olgun insandır,

kâmil insandır."

"—Hah, tamam; rüya doğru!" demişler.

"Fakat bir şeyi anlamamıştım: 'Niye Hacı Bayram onu rüyada müdafaa etti? Hacı Bayram evliyâullah, bu da evliyâullah, ondan mı; yoksa, başka iş de var mı işin içinde?' diyordum. Sonradan öğrendim ki, Eskişehir müftüsü Bayrâmiye Tarikatı'ndanmış, Hacı Bayrâm-ı Velî'nin tarikatındanmış."

Yâni pir efendi, şeyh efendi, kaç asır önce vefat etmiş Hacı Bayrâm-ı Velî Hazretleri, XX. Yüzyıl'daki mürîdini, aleyhinde dedikodu yapan insanlara karşı rüyada savunuyor! Azarlıyor ötekileri...

Evliyâullahın hâli böyledir. Bir kaç misal anlattım, günümüzden misal verdim. Bu misaller binlercedir. Hem kitaplarda vardır, hem hayatımızdan misalleri çoktur.

Hocamız Rahmetullahi Aleyh'e, "Sizden sonra ne yaparız, ne olur?" filân demiştik. "Kabrime gelirsiniz, ihtiyacınızı söylersiniz!" demişti. Onu boşu boşuna der mi?

Onun için, onlara bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerif* okuyun! Evliyâullah, Allah'ın sevgili kulları olduğu için, Allah onlara salâhiyet vermiştir. Himmetlerini, teveccühlerini taleb ve niyaz edin!

Bizim beş tarikata bağlılığımız ve salâhiyetimiz vardır. Elden ele bu salâhiyet bize kadar gelmiş, elhamdü lillâh... Bahâeddîn-i Şâh-ı Nakşıbend Hazretleri'nin *Nakşıbendî Tarikatı*'nın salâhiyeti var... Abdülkadir-i Geylânî Hazretleri'nin *Kàdirî Tarikatı*'nın salâhiyeti var... Necmeddîn-i Kübrâ Hazretleri'nin *Kübreviyye Tarikatı*'nın salâhiyeti var... Şeyh İmam Şehâbeddîn-i Sühreverdî Hazretleri'nin *Sühreverdiyye Tarikatı*'nın salâhiyeti var... Bir de, Seyyid Çeştî Hazretleri'nin *Çeştiyye Tarikatı*'nın salâhiyeti var... Siz de tabii, bize mürid olunca, onların hepsine bağlanmış oluyorsunuz. Onların hepsini hatırınızda tutun: Nakşî, Kàdirî, Kübrevî, Sühreverdî, Çeştî tarikatları! Onların pirlerinin ve şeyhlerinin ruhlarına böyle *Fâtiha*'lar, *Kulhüvallah*'lar hediye

edin, zikre oturduğunuz zaman...

b. Râbıta-i Mevt

Ondan sonra gözünüzü kapatıp, *râbıta-i mevt* yapacaksınız. Ne demek râbıta-i mevt yapması dervişin? Yâni, ölümü düşünecek, ölümden sonrasını düşünecek, ahireti düşünecek... Buna *rabıta-i mevt* yapmak deniliyor, *tefekkür-i mevt* deniliyor..

—Nasıl düşüneceğiz? Nasıl olur bunu düşünmek?

Gözünüzü kapatın, kendinizi yatakta yatıyormuş gibi düşünün! İhtiyar, halsiz, son nefesinizi vermek üzere, ölmek üzere, ölüm döşeğinde bekliyorsunuz... Derken, Azrâil AS geliyor, görünüyor size... Göğsünüze çöküyor, canınızı almağa başlıyor... —Allah imanla göçmeyi nasib etsin...— Allah yardım ediyor. İmdâd-ı ilâhîsi erişip, "*Eşhedü en lâ ilâhe illlallah ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*" diyorsunuz... Ruhunuzu o zaman alıyor; imanla ahirete göçüyorsunuz. Sizin ahiretteki, cennetteki yerlerinizi, köşklerinizi gösteriyor size... Getiriyor, başucunuza bırakıyor ruhunuzu...

Geride kalanlar ağlamakta... Hazırlıklar yapıyorlar; elbiselerinizi soyuyorlar, sizi yıkıyorlar... Kefenliyorlar, tabuta koyuyorlar... Camiye getiriyorlar, namazınız kılınıyor... Cemaat eller üstünde kabristana götürüyorlar... Kabre koyuyorlar, toprağı üstünüze yığıyorlar... Onlar gidiyorlar; siz kara toprağın altında kalıyorsunuz.

Münker ve Nekir geliyor, soruyorlar:

"—Rabbin kim? Peygamberin kim? Dinin ne? Kitabın ne? Kıblen neresi?"

Onlara ancak mü'min kullar cevap verecek. Siz de mü'min kul olarak diyorsunuz ki:

"—Rabbim Allah Celle Celâlühû... Peygamberim Muhammed Mustafa SAS... Dinim İslâm... Kitabım Kur'an-ı Azîmüşşân... Kıblem Kâ'be-i Müşerrefe... Elhamdü lillâh ben müslüman kulum, mü'min kulum!" diye cevap veriyorsunuz.

Melekler seviniyorlar, tebrik ediyorlar. "Yerin sana mübarek olsun!" deyip gidiyorlar... Kabrin genişliyor, genişliyor, bir hoş güzel hâle bürünüyor. Cennet bahçelerinden bir bahçe gibi oluyor... Bir pencere açılıyor; cennetteki makamını sabah akşam arz ediyorlar. Görüyorsun, seviniyorsun, için neşe doluyor... Ahiretteki evliyâullah büyüklerimiz geliyor. Onların ellerini öpüyorsun. Onlarla berâber ruhlar aleminde, o mâneviyat aleminde Rabbimizin zikriyle, zikr ü tesbih ile vakit geçiriyorsun.

Derken, dünyanın sonu geliyor, kıyamet kopuyor... O sahneler, korkunç sahneler... İnsanlar kabirden kalkıyor, mahşer yerinde toplanıyorlar... Elli bin yıl beklemek var... Terler içinde, telâş içinde, korkular içinde çırpınmak var... Mahşer gününün o telâşlarına Allah düşürmesin...

Sonra, Mahkeme-i Kübrâ'yı, hesâbı, mizanı, cenneti, cehennemi, sıratı düşünürsünüz... İyilerin böyle hesabı iyi çıkıp da, cennete uçarak, koşarak gittiklerini, nasıl sevindiklerini, nasıl bahtiyar olduklarını; nasıl ebedî nîmetlere mazhar olup, şâd olduklarını gözünüzün önüne getirirsiniz.

Cehennemliklerin fecî halini düşünürsünüz. Nasıl itile kakıla ateşlerin içine atıldıklarını, nasıl cayır cayır çıra gibi yandıklarını, nasıl feryâd ü figan ettiklerini, nasıl çok pişman olduklarını; ama, pişmanlıklarının fayda vermediğini düşünürsünüz.

Kendi nefsinize dersiniz ki: "Ey nefsim bak! Bunlar ayet ve hadislerle bize bildirilmiş ki, ahiret var, cennet var, cehennem var, sırat var, mîzan var... Haktır ve gerçektir. Ahirette pişman olmanın faydası yoktur. Hayatının kıymetini bil! Bu hayatta iken, ölmeden evvel cenneti kazanmağa gayrete gel; çalış çabala, fedâkâr ol biraz! Cehenneme düşmemek için, haramlardan, günahlardan kendini korumağa dikkat et ey nefsim!" diye, nefsinize nasihat edin, iyi insan olmağa azmedin!

İnsan böyle ölümü düşündü mü, kalbi nurlanır, kalbinin pası silinir, cilâlanır. Kalbi cilâlı bir ayna gibi olunca da, mânevî hakîkatleri seyretmesi, orda müşâhede etmesi, Allah'ın cemâlini müşâhede etmesi mümkün olur. Nefsi ıslah olur. Zamanının

kıymetini bilir, ömrünü boşa geçirmemiş olur. Vaktinde tevbe etmiş olur. Cenâb-ı Hakk'ın huzuruna gittiği zaman memnun olacak bir duruma başlamış olur. Onun için, bu ölümü düşünmek bir vazife ve sevap... Bunu yapın!

c. Râbıta-i Mürşid ve Râbıta-i Huzur

İkincisi; zikrullahı şeyhlerimizle, pirlerimizle beraber yapıyoruz diye, hocalarımızı, pirlerimizi, bizi karşınızda göz önüne getirin! Gönlünüzü gönlümüze bağlayın; gelecek olan feyz-i ilâhîye muntazır olun! Buna da *rabıta-i mürşid* denir.

İnsan gözünü kapatıp aklıyla, gönlüyle evliyâullah büyüklerine irtibat kurunca, onlardan kendisine füyûzat gelir, nurlar gelir. Gönlü nurlanır, içi dışı nurlanır; yaptığı ibadetin tadını duyar, fâidesini görür. O zaman zikrin tadı güzel olur. Bunu da güzelce yapın!

Üçüncüsü de, gözünüzü kapayın, Allah'ın huzurunda olduğunuzu düşünün! O her yerde hâzır ve nâzır... O bizi görüyor, biz onu göremiyoruz... O bizi duyuyor, biz onu duyamıyoruz ama; o bize şah damarımızdan daha yakın...

Deyin ki: "Yâ Rabbi, biliyorum ki sen yakınsın. Her yerde hâzır ve nâzırsın. Ben senin huzurundayım. Yâ Rabbi, ben senin iyi kulun olmak istiyorum. Bana yardım eyle, tevfikini refîk eyle de, seni zikreden, sana şükreden iyi kullarından olayım!" diye dua edersiniz.

Allah, dua edilmesini sever. Dua ibâdettir. Ağzı çok dualı insan olun! Bu çok önemli... Ondan sonra zikre başlarsınız.

d. Zikirler

1. 100 defa "*Estağfiru'llah*" çekmek, vazifeniz olsun!
2. 100 defa "*Lâ ilâhe illa'llah*" demek, günlük vazifeniz olsun!
3. 1000 defa "*Allah*" demek, vazifeniz olsun! Her yüz defasında, "*İlâhî ente maksûdî ve rıdàke matlûbî*" demeyi de unutmayın!

4. 100 defa "*Salevât-ı şerife*" getirmek vazifeniz olsun!

5. 100 defa da "*Kul hüva'llàhu ehad*" okuyun, bu da vazifeniz olsun!

Beş çeşit zikir... Bunlar vazifeniz olsun; bu miktarlarda her gün çekin! Bundan sonra da bol bol kalbinizden zikr-i kalbî yapın!

Şöyle yapacaksınız, beni dinleyin şimdi! Ben size öğreteyim, telkin edeyim bu zikri:

—Lâ ilâhe illallaaah... Lâ ilâhe illallaaah... Lâ ilâhe illallaaah...

Şimdi siz söyleyin beraberce, Allah şahid olsun!

"*—Lâ ilâhe illallaaah... Lâ ilâhe illallaaah... Lâ ilâhe illallaaah...*"

—Allaaah...

"*—Allaaah...*"

—Allaaah...

"*—Allaaah...*"

—Allaaah...

"*—Allaaah...*"

Ağzınızı kapayın, gözünüzü yumun! İçiniz "Allah" demeye devam etsin, aynı şekilde... Sessiz, dil dudak kıpırdamadan...

....

Allah mübarek etsin... İşte böyle dil dudak kıpırdamadan, sessizce "*Allah*" demeye, "*zikr-i kalbî*" derler. Bu, dille yapılandan yetmiş kat daha sevaptır. Böylece kalbinizi bu zikre alıştırın!

Nasıl alıştıracağız? Sakin bir yerde deneme yapın! Yüksek sesle "*Allah... Allah... Allah... Allah...*" deyip, ağzınızı kapatıverin! İçinizden çekmeye devam edin... Sonra tıkanırsınız, çekememeye başlarsınız. Yine yüksek sesle "*Allah... Allah...*" deyin, yine ağzınızı kapatın! Böyle içinizden "*Allah*" demeye alışın!

İşte bunun sevabı çok! Bunu da yolda, işte, gecede, gündüzde, her zaman kalbinize adet haline getirtin; kalbiniz "*Allah... Allah...*" desin, her anınız ibadet olsun. Allah'ın huzuruna vardığınız zaman, çok sevaplarla varın!

Tabii, derviş olmak demek, has müslüman olmak demek... Has

müslüman ne yaparsa, siz de öyle yaparsınız.

Namazları camide kılın, cemaatle kılın; yirmi yedi kat sevabı kaçırmayın!

Cumayı terk etmeyin! Cumayı terk edenin kalbi mühürlenir, mahvolur.

e. Nâfile Namazlar

Farz namazlarından ayrı sevaplı namazlar vardır:

1. Sabah namazından sonra oturup dualarla, evradla, ezkâr ile meşgul olup, güneşin doğmasından yarım saat geçinceye kadar durun! "Güneşin doğmasından yarım saat geçinceye kadar Kur'an okuyarak, hatim indirerek, dualar ederek vaktinizi geçirip, *işrak namazı* kıldınız mı iki rekât, dört rekât; o zaman tam bir hac ve umre sevabı kazanırsınız." diyor Peygamber Efendimiz...

Onun için bunu güzelce yapmağa dikkat edin! *İşrak namazı*'nı tavsiye ederim.

Sahih hadis kitaplarında yazıyor bunu... İmam Tirmizî rivayet etmiş, Ebû Davud'un rivayetinde var... Daha başka rivayetler de var... Bu namazı tavsiye ederim.

2. Sabahla öğlenin arasında *duhâ namazı* vardır. Efendimiz onu da tavsiye ediyor. Saat onda, onbirde, öğlene kırkbeş dakika kalıncaya kadar o arada onu da kılın! O da çok sevap... Allah sizi muhsin kullar zümresine yazar; bu namaza devam ederseniz...

Duhâ namazına Türkçe'de *kuşluk namazı* filân da diyorlar. Dört rekât, sekiz rekât, oniki rekât kılarmış Efendimiz...

3. Akşam namazının arkasından *evvâbin namazı* vardır. İki rekât, dört rekât, altı rekât kılınır. O da sahih hadislerle bildirilmiştir. Diyor ki Peygamber Efendimiz: "Kulun yetmiş yıllık günahı olsa, affettirir." Demek ki, bir ömürlük günah affolacak.

"Denizlerin köpüğü kadar çok günahı olsa affettirir." Bunlar mübalağalı sözler değil; sahih hadislerde, sahih kitaplarda yazılmış şeyler bunlar... *Nimetül İslâm* kitabını bilirsiniz,

Mehmed Zihni Efendi isimli büyük alimin kitabıdır; orda var bu hadis-i şerifler...

4. Gece yatarken, taze abdest alıp dört rekât namaz kılıp öyle yatın! Her gün... Abdestli yatarsanız, bütün gece ibâdet etmiş gibi sevap alırsınız; bunu kaçırmayın! Dört rekât namaz kılıp abdestli yatmayı...

5. Geceleyin de uykuyu bölüp, *teheccüd namazı* kılınır. Bir miktar yattıktan sonra uyanıp kılınır. En son vakti, imsak kesilmesi vaktidir. İmsaktan evvel gece teheccüd namazını da kılmaya gayret edin! O da, çok çok sevaplı bir namazdır.

ركعتان من الليل خيرٌ من الدنيا وما فيها

(*Rek'atâni minel leyli hayrün mined dünya ve mâ fîhâ*) "Geceleyin iki rekât namaz kılmak, dünyadan da, dünyanın içindeki her şeyden de daha hayırlıdır."

f. Temel Esaslar

Pazartesi perşembe oruçlarını tutun! Eyyâm-ı biyd oruçlarını tutun! Receb'de, Şa'ban'da, Zilhicce'de, Muharrem'de sevaplı oruçlar vardır, onları tutarsınız; oruçtan da sevap alırsınız.

Hayr ü hasenât yapın! Kazancınızın bir kısmını hayra ayırın ve verin Allah yolunda... Cömertlik çok kıymetlidir.

O bakımdan, Allah için paranızın bir miktarın ayırın! Ayrı bir cebiniz olsun. "Şu cebim, hayır paralarını koyduğum ceptir." diye, küçük büyük paraları sıralayın oraya... Hayrın çeşitlilerinden geri kalmayın; cömert olun! Allah cömertleri sever.

Hayır hasenat yapın, öldükten sonra size sevap getirecek işler yapın! Bu nedir? Arkada sadaka-i câriye bırakmaktır... Kitap yazıp bırakmaktır... Hayırlı evlât bırakmaktır. Evlâtlarınızı hayırlı evlât yetiştirmeğe çok dikkat edin! Hepsini evlâtlarımızın

Allah hafız eylesin... Hepsini hoca eylesin... Hepsini şeyh eylesin, mürşid eylesin... Allah'ın dinine hepsi dünyanın her yerinde yardım etsin...

Günahlardan kaçınmağa çok dikkat edin! "İnsanın ekseriyetle cehenneme düşmesi dilindendir, seks hatalarındandır." diyor Peygamber Efendimiz... *Ferc* demek, tenâsül aleti demek Arapça'da... "Şu iki dudağı arasıyla iki bacağı arası..." demiş bir hadis-i şerifte de... Bunlardan çok günaha girer insan; bunlara dikkat etmesi lâzım!

Cennete en çok neden girer insan? Takvâ ehli olmasından girer, güzel huylu olmasından girer. Tatlı dilli, güleç yüzlü, melek gibi bir insan olursa girer. Takvâ ehli, haramlardan kaçınan insan olursa girer. Buna dikkat edin, haramlardan sakının! Ahlâkınızı güzel eyleyin, güzel ahlâklı olmağa dikkat edin! Allah yardım eylesin...

Her biriniz bir "*Fâtiha*", üç "*Kul hüva'llah*" okuyun; duanızı yapayım:

....

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللّٰهَ ، يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ ، فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ ، وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا (الفتح:١٠)

(*İnne'llezîne yübâyiùneke innemâ yübâyiùna'llàh... Yedu'llàhi fevka eydîhim... Ve men nekese ve innemâ yenküsü alâ nefsihî... Ve men evfâ bimâ àhede aleyhu'llàhe feseyü'tîhi ecran azîmâ.*) *Sadaka'llàhu'l-azîm.*

[Muhakkak ki sana bey'at edenler, gerçekte Allah-u Teâlâ'ya bey'at etmişlerdir. Allah'ın kuvvet ve yardımı bey'at edenlerin

üstündedir. Şu halde kim bu bağı çözerse, kendi aleyhine çözmüş olur. Kim de Allah ile sözleştiği şeye vefa, onun hükmünü îfâ ederse, Allah da ona büyük bir ecir verecektir.] (Fetih, 48/10)

Bu bir merâsim... Derviş olma, tarikata girme merâsimi... El almak diyorlar, inâbe almak diyorlar, tarikate girmek diyorlar, tevbe almak diyorlar. Bu Peygamber Efendimiz'den gelme bir adet... Peygamber Efendimiz'in sahabesi —kadın olsun, erkek olsun— Peygamber Efendimiz'e gidip, elini tutup, bey'at edip; "Yâ Rasûlallah, biz sana tâbî olacağız, emrindeyiz." derlerdi, bey'at ederlerdi. Akabe'de bey'at ettiler, Hudeybiye'de bey'at ettiler... Çeşitli zamanlarda kadınlar da, erkekler de bey'at etti.

Tabi, aslında Rasûlüllah'a bey'at, Allah'a bey'at demektir. Allah seviyor ve büyük sevap vereceğini bildiriyor bu ayet-i kerîmede...

Sizin de bize bey'at etmeniz, Allah'ın izniyle yine o halin devamıdır, o adetin devamıdır. Yine siz Allah'a bey'at etmiş oluyorsunuz. Allah, ecr-i azîm ihsân etsin size de... Sevabınızı çok eylesin... Sevgili kulları eylesin... Huzuruna sevdiği râzı olduğu kullar olarak varmamızı nasîb eylesin...

Hem dünyada Kur'an-ı Kerim yolunda, Rasûlüllah'ın yolunda yürüyen, has, hâlis müslümanlar olarak yaşayın, Allah'ın sevgili kulu olarak yaşayın; hem de ahirette cennetine cemâline erip, sevdiği râzı olduğu bir kul olarak iki cihan saadetine mazhar olun... Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlenizden râzı olsun...

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!

20. 02. 1991 - Sydney/Avustralya

03. EN ÖNEMLİ GÖREV

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn...

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Çok memnun olduk. "Bir gidelim, bakalım; orada Türk kardeşlerimiz varmış." diye geldik. Pek çok da tanışık imişsiniz birbirinizle zâten... Dostu dosta kavuşturmuş oldu bizim bu ziyaretimiz... Burada müstakil, kendi işinizin başında olmanız da bizi sevindirdi. Allah râzı olsun... Allah öteki kardeşlerimize de, böyle daha iyi durumlara gelmeyi ihsân etsin, nasib etsin, sıkıntılı işlerden kurtarsın... Böyle lütuflarına erdirsin...

a. Ölüm Ansızın Gelebilir

Muhterem kardeşlerim!

Söylemek istediğim şeyleri çok uzatmak düşüncesinde değilim. Çocuklarımızın hangisini çok severiz? Tabii, söz dinleyenini severiz. Küçükken sevilir ama, âsî olursa sevmeyiz; söz dinlemezse, sevmeyiz. Söylediğimizin tersini yaparsa, aykırı aykırı giderse, laf dinlemezse, —kızdın, söz dinlemedi; döğdün, söz dinlemedi; ne yaptıysan, söz geçiremedin— kızarız, sevmeyiz.

Biz de hepimiz Allah'ın kullarıyız. Allah bizi yaratmış. Bu gün gelirken bir şehirden geçiyorduk. Baktık, yan tarafta bir adam devrilmiş, kazık gibi kesilmiş, çırpınıyor... İhtiyar... Başına iki kişi gelmiş, ellerinden tutup toparlamaya çalışıyorlar ama, gözleri filân dönüyor adamın... Dedim:

"—Bu adamın pili bitiyor. Yâni, hayatı sönmek üzere..."

Hayat böyle işte! Dünyaya gelmişiz, gideceğiz; istesek de istemesek de, genç veya ihtiyar... Kim bilir nerede, nasıl, kaç yaşında...

Neylersin, ölüm herkesin başında;
Uyudun, uyanamadın olacak,
Kim bilir nerde, nasıl, kaç yaşında?
Bir namazlık saltanatın olacak!
Taht misâli o musallâ taşında...[2]

dediği gibi şairin; öleceğiz.

Ölmekten korkmuyoruz. Müslüman ölmekten korkmaz! Çünkü, ölürse cennete gidecek; cennet buradan daha güzel... Cennet daha güzel olduğu için, ölüm korkulacak bir şey değil... Belki, kuş için kafesin açılması gibi; mahbus için hapishânenin bitmesi, hürriyete kavuşması gibi bir şey... Düğün bayram yâni... Ama, düğün bayram olabilmesi için şu mülkün sahibi ile dost

[2] Cahit Sıtkı Tarancı'nın (1910-1956) Otuz Beş Yaş isimli şiirinin son kıtası. Şiirin tamamı daha önce 152. Sayfada yayınlandı.

olmak lâzım, Allah'ın sevdiği kul olmak lâzım! Allah'ı seven, Allah'ın sevdiği, Allah'la dost olan, Allah dostu insan haline gelmek lâzım ki, dost dosta seve seve gitsin!

Biz buraya, Türk kardeşlerimiz var diye rahat rahat geldik. Birbirimizle karşılaşınca, tanışık çıktık. Güler yüzle karşıladınız:

"—Efendim nasılsınız, buraya mı geldiniz?" filân dediniz.

Tanışıkların, dostların hâli başka, karşılaşması güzel, hoş ama; bir de kızgın insanların, birbirini arayıp da bulamayan insanların buluşmasını düşünün! Hani iki taraf, iki kovboy gibi elleri tabancalarının kabzalarında... Birisi çok kuvvetli, ötekisi çok zayıf... Kuvvetli zayıfı karşısında görüverince: "Haa, tamam! Ben seni ne kadar zamandır bekliyordum, arıyordum. Seni gökte ararken yerde buldum, elime düştün!" der; ötekisi tir tir titrer, değil mi?

Şimdi bu benzetmeleri niçin yapıyoruz? Allah'ın sevmediği bir kul olarak karşısına gidersek, halimiz ne olur; sevdiği bir kul olarak karşısına gidersek halimiz ne olur; onu anlamak için, onu anlatmak için, o bilinsin diye yapıyoruz.

Bizim şu Yaradanımızı; bize rızkı veren, yağmuru yağdıran, güneşi döndüren, otları bitiren, domatesleri kızarttıran, bize akıl veren, sıhhat veren, ömür veren, evlât veren, sayısız nimetler veren Rabbimizi tanımak ve itaat etmek; ona âsî olmamak, karşı gelmemek, sevmediği durumlara düşmemek; kaça kaça nihâyet ölümden sonra kıstırılıp, onun huzuruna sevmediği bir kul olarak varmamak için anlatıyoruz. Nasıl olsa ölümden sonra kısılacağız, nasıl olsa oraya gideceğiz.

Şimdi ben, böyle kazık gibi kesilen o ihtiyara baktım, dedim ki:

"—Bu ihtiyar bir zaman gençti, bir zaman spor yapıyordu... Şimdiki gençler gibi koşturuyordu, denizde sörf yapıyordu... Belki o zaman sörf yoktu, ata biniyordu... Kim bilir nice delikanlılıklar yaptı, nice delilikler yaptı, nice efelikler yaptı? Ama işte, hayatı bitmiş, bir cadde kenarına yıkılmış... Karşı kaldırımdan bakıyorlar. İki kişi tutuyor, belki bir ambulans çağıracaklar... Bir hastaneye gidecek veya gitmeyecek. Ama zâten bitmiş adam,

belli... Yüzüne baktığın zaman, bittiği anlaşılıyor."

b. Allah'ın Sevdiği Kul Olmamız Lâzım!

Allah'ın sevdiği kulu olmak zorundayız. Akıl başka bir yol göstermiyor; mutlaka Allah'ın sevdiği kul olmamız lâzım! Allah'ın sevdiği kulu olmanın yolu İslâm'dır; İslâm'ın özü olan takvâdır, tasavvuftur, ihlâstır, hâlis muhlis olmaktır.

Ben sizden kalbimi saklayabilirim, duygularımı saklayabilirim... Siz birbirinizden duygularınızı saklayabilirsiniz. Ama, gizlisini âşikâresini bilen Rabbinden insan nesini saklayabilir? Her düşüncesini biliyor. İnsan kimsenin görmediği bir yerde harama bakabilir, bir günahı işleyebilir. Ama, kimsenin görmediği dediğin yerde bile, Allah onu görüyor. Allah'ın kendisini gördüğünü bile bile, yanında Allah'ın hâzır ve nâzır olduğunu, meleklerin bulunduğunu bile bile kusuru işliyor insan...

İhlâslı olacağız! Kalbimizin her halini Allah'ın bildiğini bileceğiz, samîmî olacağız. "Yâ Rabbi! Yine sana güzel kulluk edemedim. İstiyorum, istiyorum, bir türlü olmuyor; beni şu kusurlardan kurtar yâ rabbi! Beni şu günahlardan kurtar yâ Rabbi! Sana iyi kulluk etmek istiyorum, edepli kul olmak istiyorum... Hatâlı işleri yapmamak istiyorum. Her seferinde de ya nefse uyuyorum, ya da şeytana uyuyorum, hatâlı işler yapıyorum. Sen zâten söylemesem de, biliyorsun kalbimi... Düşüncelerimi, zihnimi, her şeyimi biliyorsun yâ Rabbi! Sen beni sevdiğin kul et; sana güzel kulluk etmek istiyorum, bana yardım et yâ Rabbi!" diye, senli benli, samîmî, açık olmalıyız. Bu samîmîyete ihlâs deniliyor. Yâni, hâlis muhlis olmak; içinde başka bir art düşünce, art niyet olmaması...

Sonra, *takvâ* diyoruz; yâni, günahlardan sakınmamız lâzım! "Ben bu günahı yaparsam Rabbim sevmez, râzı gelmez, günah yazar... Allah yapmayın demiş. O yapmayın demiş olunca, ben bunu nasıl yaparım? Âsî olmuş olurum. O beni görüp duruyor; ben onun yapma dediği şeyi yapıyorum... Yapmamam lâzım!" diye

düşünmemiz, takvâ sahibi olmamız gerekir. Günahtan sakınmak, çekinmek, günaha el uzatmamak, ayak atmamak, yürümemek, gitmemek; takvâ bu!

Sonra, Allah'ı hatırdan çıkarmamamız lâzım! Geçen gün bir kitapta okudum, tüyleri diken diken oluyor insanın... Çarpıcı bir söz olunca, tesir ediyor insana... Otomobil, grayder çarpmış gibi oluyor, eziliyor insan... Diyor ki büyüklerden bir tanesi:

"Allah CC ahirette kuluna diyecek ki:

'—Kulum, sen benim her yerde hâzır ve nâzır olduğumu biliyor muydun?'

Kul da:

'—Biliyordum, laf olarak duydum." diyecek."

Hepimiz biliyoruz, Allah her yerde hâzır ve nâzır... Çocuk bile söyler. Herkes biliyor.

"—Peki, ben her zaman senin yanındaydım; sen neredeydin? Ben senin yanındaydım da, senin aklın neredeydi; fikrin, kalbin, düşüncen neredeydi? Sen bu yakınlığın niye farkına varmadın? Niye yakınlığa uygun hareket etmedin? Beni huzurumda niye o edepsizliği yaptın? Ben senin yanındayken, nasıl içki içtin? Benim seni gördüğümü bilip dururken, nasıl şu hatâyı işledin, şu günaha daldın?" diyecek tabii...

Biliyoruz ki, muhakkak hesap var, ahirette sorgu sual var... Bu ahiret, insanı terleten bir şey, (*yec'alü'l-vildâne şîbâ*) genç insanın saçını, sakalını ağartacak, ciddî ve zor bir şey... Öyleyse ihlâslı olmamız, takvâ sahibi, açık kalpli olmamız lâzım! Allah'a kendimizi sevdirmemiz lâzım!

Peygamber Efendimiz'in bir sözü var, buyuruyor ki:

"—Annesine, babasına veya her ikisine birden yetişip de, cenneti kazanamayanın burnu yerde sürtsün! Yazıklar olsun ona!"

Kazanamamış, fırsatı kaçırmış. Annesine yetişmiş veya babasına yetişmiş, veyahut ikisine birden yetişmiş de, onların elini öpmemiş, ayağını öpmemiş, duasını almamış, "Allah senden râzı olsun evlâdım!" dedirtememiş ve cenneti kazanamamış... (*Rağime enfühû*) "Burnu yerde sürtsün, yazıklar olsun!"

buyuruyor Peygamber Efendimiz... Yâni, annesinin babasının rızâsı kazanılınca, cennete gidileceği ifade edilmiş oluyor bu teşvikten...

Bizim de annemize, babamıza kendimizi sevdirmemiz gerekiyor. Elini bayramda öpeceğiz. Türkiye'de ise telefon açacağız, tebrik göndereceğiz. "Dua et anacığım; senin yanına gelemedim bu sene, inşallah bir dahaki sene gelirsem, seni de hacca götüreceğim!" diyeceğiz. Nâme yapacağız, methedeceğiz, gönlünü alacak laflar söyleyeceğiz... Ne yapalım, anneye babaya kendini sevdirmek önemli!

Şimdi bundan çok daha önemli olan, Rabbine insanın kendisini sevdirmesi... Rabbimize kendimizi sevdirmemiz lâzım! Rabbimizin seveceği işleri yapmamız, onu sevmemiz lâzım! Allah'ın sevmesi ne demek? Râzı olması... Râzı olacağı işleri yapmamız, bunlara dikkat etmemiz gerekiyor. Hayatın özü bu, amacı bu, gayesi bu... Ne ticaret, ni ziraat, ne işçilik, ne patronluk, ne para, ne pul, ne gençlik, ne ihtiyarlık, ne Türkiye, ne Avustralya... Hayatın gayesi, işin aslı, özü, benim âcizâne mesleğime göre, tecrübeme göre bu...

Kısaca: Allah'ın kulu olabiliyor musun, Allah'a kendini sevdirebiliyor musun? Bitti... Sevdiremedin; isterse Avustralya'nın tamamı senin olsun... Opal madenleri, altın madenleri, malları, mülkleri, sörfleri, sörfers paradaysları, nesi varsa Avustralya'nın başına çalınsın... Allah sevmedikten sonra ne kıymeti var? Oraları kâfirlerin olmuş, Japonların, İngilizlerin olmuş; ne kıymeti olacak? Ahirette pişman olmayacaklar mı? Vallâhi olacaklar; milyar kere, sayısız kere pişman olacaklar, gözleri görmeyecek.

Zâten, buradan ne kadar istifade ediyorlar? On sene, yirmi sene sonra ihtiyarlıyorlar, emekli oluyorlar, itiliyorlar kenara... İstifadesi de ömür boyu tamâmen değil... Bir müddet ediyor, gidiyor. Ondan sonra, ahirette ebedî azab, ebedî hüsran... Cehennem, duman, azab, yanma, yakılma, yara, bere... Sokulmak, ısırılmak, koparılmak, topuz yemek, kavrulmak, derileri yanıp yanıp fışkırmak... Zakkum, zehir zıkkım içmek... Allah'ın kötü kullarıyla beraber olmak, iyi kullarından ayrı düşmek, mahrum

düşmek...

Düşünün ki, Avustralya'nın bilmem hangi şehrindeki bir madende çalışıyorsunuz... Alt kattasınız, güneş yüzü görmüyorsunuz, boyna kazma sallıyorsunuz... Orası mı güzel; manzaralı, temiz havalı, hoş kokulu, meyvalı, tatlı, zevkli bir yer mi daha güzel? Cennet mi güzel, cehennem mi güzel? Allah'ın rızâsı mı güzel, gazâbı mı güzel?

Hayatın aslı, ne profesörlük, ne ziraatçilik, ne politikacılık, ne şu, bu... Hayatımızda, müslüman olarak asıl mesleğimiz: Allah'ın rızâsını kazanmak, Allah'ı sevmek, Allah tarafından sevilmek! Kısaca: Sevelim, sevilelim!

Allah'ı nasıl seveceğiz? Bilmediği şeyi insan nasıl sever, bilmiyor ki! Ya bir şeyini görecek, ya bir güzelliğini görecek, sevecek! Görmeden nasıl sevecek?

Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Cennetin hûri kızlarından bir tanesi, parmağının ucunu yeryüzüne gösterseydi, yeryüzü ışık dolardı. Güneşin ışığı sönük kalırdı. Cehennemin zakkumlarından bir damla, dünyanın denizlerine damlasaydı, tüm denizleri, deryâları zehir ederdi."

Bunu yemek mi iyi, ötekisi mi daha iyi? Onun için, Allah'ı tanımak lâzım!

c. Allah'ı Tanımanın Yolu Tasavvuf

Allah'ı nasıl tanıyacağız? Tasavvufla tanıyacağız. Sonra, Allah sevmediği kula kendisini tanıtmaz. Kâfir tanıyor mu Allah'ı? Denizin dibini biliyor, gökyüzünü biliyor, Venüs'ü biliyor, Ay'ı biliyor, —Ay'a füze gönderdi, toprak getirtti— elektriği biliyor, elektroniği biliyor; her şeyi biliyor, Allah'ı bilmiyor! Bilse kâfir kalır mı? Aklı başından gider, senden benden ileri müslüman olur. Bilmiyor Allah'ı!

Allah sevmediği kula kendisini bildirmez ve sevdirmez! Sevdiği kul olunca, ona perdeleri açıyor, ona kendisini tanımayı ikrâm ediyor. Kendisinin güzelliklerini, mânevî güzelliklerini ona ihsân

ediyor. Ötekisi hiç bir şey yok sanıyor. Kâfirle konuşursun; odun gibi, taş gibi, kara taş gibi, tın tın, içi boş... Hiç bir şey anlamıyor, hiç bir şey dinlemiyor... Gülüyor geçiyor, alay ediyor...

Biz bir kasabada namaz kıldık. Oranın on üç, on dört yaşındaki haylaz kızlarının, oğlanlarının dördü beşi oradaydı. Bizim hanımları örtülü, uzun etekli, başörtülü gördüler, şaşırdılar. Bizden bir iki tanesinin herhalde sarığını mı gördüler, ne yaptılar; bir tanesi gitti yüznumaraya... Tuvalet kâğıdından bir uzun parça koparmış, başına sarmış, öyle çıktı dışarıya... Yâni, haberi yok, işin alayında, dalgasında... Bizimle dalga geçiyor, bizimle alay ediyor.

Evet bu dünyada sen alay edersin, benim seninle uğraşacak hâlim yok... Oturup da sana uzun boylu anlatacak vaktim yok... Ben müslüman kardeşlerimi dolaşıp onlara anlatmağa çalışıyorum; seninle şimdilik işim yok... Belki ileriye dönük birtakım çalışmalar yapmak vazifemizdir tabii... Avustralya'daki insanlara da, "İslâm budur, Allah'ın emri budur! Sen de Allah'ın kulusun! Görevini hatırla!" diye bir şeyler söylemek vazifemiz... Ama şimdi ben, öncelikle onu düşünmüyorum. O benimle şimdi alay ediyor... Etsin; aldırdığım yok... Yarın da ben onunla alay edeceğim! O bana bugün gülüyor; yarın da ben ona güleceğim! Ben şimdi gülmüyorum yaptığı şeye, acıyorum.

Allah'ı tanımak tasavvufla olur, Allah'ın yolundan gitmekle olur. Bir haramdan vazgeçersin; Allah ibadetin lezzetini verir... Bir haramdan daha vazgeçersin; daha büyük zevk verir... Bir haramdan daha vazgeçersin; daha büyük bir yakınlık meydana gelir. Sen yürüyerek gidersin; Allah sana yığınla ikramda bulunur... Sen küçücük bir jest yaparsın; Allah sana büyük ihsanda bulunur, büyük ikramda bulunur. Perdeler kalkınca, insan gerçekleri görür. Sisler dağılınca, dumanlar açılınca; insan güzellikleri o zaman görür.

Şimdi biz geldik, dağların başı dumanlıydı. Ne manzara gördük, ne bir şey gördük. Yeryüzü, gökyüzü hep yağmur; başka

bir şey görmedim. Ama güneş çıksa, “Vay şurası ne güzelmiş! Aman bu tarla ne tarlası? Vay, şu ağaçlar ne kadar yeşil!” derdik. Halbuki bir şey görmedik. Dumanlı iken görülmüyor.

Allah’ı tanımak asıl vazifemiz... Bu da tasavvufla oluyor; yolundan gitmekle, Allah’ı zikretmekle oluyor. Sevmek de zikirle oluyor. Bakın, zikrin sevabını size söyleyeyim:

Namaz, çok sevaplı bir ibadet... Ramazan ayı geliyor, çok sevaplı bir ay... Türkiye’den size bir aylığına hoca gönderiyorlar. Siz istemişsiniz veya düşünmüşler sizin ihtiyacınızı... Bir aylığına, uzak diyardan bir insan geliyor size... Kıymetli bir ay olduğu için...

Hac, çok kıymetli bir ibadet... Ama, haccı siz ömrünüzde bir kere yaparsınız, iki kere yaparsınız. Babayiğit olanınız, üç kere dört kere ya yapar, ya yapamaz. Hac, zor bir ibadet...

Ramazan, senede bir kere oluyor. Bu sene Ramazana çıkarız belki... Seneye çıkıp çıkmayacağımızı Allah bilir, biz bilemeyiz. Namaz güzel bir ibadet, günde beş defa...

d. Allah’ı Zikretmek de Bir İbadet!

Fakat bir ibadet var ki, o da Kur’an-ı Kerim’de, hem de yetmiş seksen ayette zikrediliyor; zikir de bir ibadet... Allah demek sevap değil mi? Sevap...

“*Bir kez Allah dise aşk ile lisân,*
Dökülür cümle günah misli hazân!”

Allah demenin sevap olduğundan bir tereddüdümüz yok; biliyoruz hepimiz... Allah’ı zikretmenin sevap olduğunu biliyoruz ama, ne kadar sevap?

Ne kadar sevap olduğunu, ben bir takım rakamlarla size anlatayım da anlayın! Acaba Süleyman Çelebi edebiyat mı, mübalağa mı yapmış? Abartmış mı, büyütmüş mü; yoksa gerçeği mi söylemiş? Yâni, insan aşk ile bir defa Allah deyince, günahları hakîkaten sapır sapır dökülür müymüş; yoksa biraz aşırı mı

söylemiş? Şimdi bunu anlamak için, bazı hadis-i şeriflerden size misâl vereyim:

Diyor ki, Peygamber SAS Efendimiz:

"Allah, kulun yaptığı ibadetlere mükâfat verir..."

Bunu neye benzetebiliriz? Çocuğun uslu durduğu zaman, oyuncak alıyorsun. Yaşına göre, memnun edecek bir şeyler yapıyorsun. O seni memnun ettikçe, sen onu taltif ediyorsun, mükâfatlandırıyorsun. Bir şeyi kazanana ödül veriliyor, merasim yapılıyor. Allah da, her ibadete bir sevap veriyor. Ne kadar sevap veriyor? Bire on veriyor.

Senin memleketindeki hemşehrin tarlaya buğday ekti; bire kaç alıyor? Bire on alıyor. Meselâ, Meksika buğdayı varmış da, çok iyiymiş; bire yetmiş alan oluyormuş. Yâni, sen bir yaptın mı, bir vermiyor Allah; bire on veriyor. Bazen bire yetmiş veriyor. Bazen bire yedi yüz veriyor. Bir tohumdan yedi yüz tohum çıksa, daha iyi değil mi?

Bire yedi yüz veren ibadetler neler? Bir hadis-i şerifte buyruluyor ki: :[3]

أربعٌ مُسبَّعَاتٌ: فَنفَقَتُكَ فِي سَبِيلِ اللهِ بِسَبْعِمِائَةٍ ، ونفقتُك عَلٰى أَبَوَيك بِسَبْعِمِائَةٍ ، وذَبِيحَتُكَ شَاتَكَ يومْ فِطرِكَ لأهلك بِسَبْعِمِائَةٍ.

RE. 69/11 "Dört çeşit amel, yedi yüz misli sevapla karşılanır." buyuruyor Peygamber Efendimiz. "Birisi, insanın evine, ailesine masrafı; bire yedi yüz... Birisi, anasına babasına masrafı; bire yedi yüz... Birisi Cenâb-ı Hakk'ın yoluna, cihada masrafı; bire yedi yüz..." Bir de bu hadis-i şerifte özel bir davranış tavsiye buyurulmuş: "Ramazan Bayramı'nda kurban kesmek, bire yedi yüz." diye bildiriliyor.

---

[3] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.374, no:1509; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.1319, no:43454; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.IV, s.215, no:3081.

Siz camiyi almışsınız. Ne kadar para sarf ettiyseniz, Allah yolunda olduğundan, verdiğiniz parayı yedi yüzle çarpın; o kadar hayır yapmış gibi sevap kazanacaksınız. Neden? Allah yolunda para verdiğiniz için...

Hacca gittiniz, masraf ettiniz; uçak parası, ayakbastı parası, delil parası ve sâire... Yedi yüz misli; çünkü, Allah yolunda...

Cihada para sarf ettiniz, Afganistan'daki kardeşlerinize silâh alsınlar diye para gönderdiniz; bire yedi yüz... Fî sebîllillâh olunca, bire yedi yüz...

İnsanın ailesine yaptığı masraflar da bire yedi yüz... Eve elbise getiriyorsun, elbiselik kumaş getiriyorsun, bir file yiyecek götürüyorsun, kıyma götürüyorsun, çocukların ihtiyacı olan eşyaları götürüyorsun... Bire yedi yüz... Çünkü, Allah aile hayatını teşvik etmiş, seviyor. Ailesine bağlı olacak müslüman... (*Nafakatüke alâ ehlike biseb'imieh*) Ailene yaptığın masraf da yedi yüz misli...

Sonra, anne ve babana yaptığın masraf da, yedi yüz misli... Anne ve babana buradan bir yün yelek gönderdin. "Burada yaz, zâten kış olmuyor. Ama bizim memlekette soğuk fazla olur. Sen memlekete gidiyorsun, şunu babama götürüver!" diye bir arkadaşa verdin. İçi yünlü, dışı deri bir şey... Yedi yüz deri ceket göndermişsin gibi sevap olur. Neden? Ana babaya masraf yapmanın sevabı var...

Tamam, bire yedi yüzü öğrendik. Yâni, bazı klas, kaliteli, yüksek ibadetler var ki, Allah bire yedi yüz veriyor sevabı... Bazısına daha fazla veriyor.

Peygamber Efendimiz SAS, Allah'ın elçisi, Allah'ın rasûlü, Allah'ın bildirdiği her şeyi bilen peygamberi diyor ki:[4]

ذِكْرُ اللهِ تَعَالٰى أَفْضَلُ عِنْدَ اللهِ مِنَ النَّفَقَةِ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِمِائَةِ دَرَجَةٍ

(*Zikru'llàhi teàlâ efdalü inda'llàhi mine'n-nafakati fî sebîli'llâhi bi-mieti dereceh*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni zikretmek, fî sebîlillâh masraf yapmaktan, Allah yolunda cihada para sarf etmekten yüz kat daha sevaplıdır."

O yedi yüz misliydi. Yedi yüz çarpı yüz, yetmiş bin oluyor. Zikrullahın sevabı, yetmiş bin misli oluyor muhterem kardeşlerim!

Bir defa Allah diyorsun, yetmiş bin defa Allah demiş gibi oluyor. Yâni, bir liralık bir iş yapsan, yetmiş bin liralık ücret almış gibi oluyorsun. Bin liralık bir iş yapmışsan, yetmiş milyon almış gibi oluyorsun... Çarptığın zaman, muazzam rakamlar çıkıyor.

İnsan kendi başına "*Allah*" diyebilir, "*Lâ ilâhe illa'llah*" diyebilir. Bir de içinden, hiç kimse duymayacak şekilde, kalbinden Allah'ı zikrederse... "Allah... Allah..." diyor ama, kimse duymuyor; dudağı kıpırdamıyor, sesi çıkmıyor. Bu da, dille yapılan zikirden yetmiş kat daha fazla sevaplı diyor Peygamber Efendimiz... O

---

[4] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.440, no:15685; Muaz ibn-i Enes el-Cühenî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.431, no:1861.

yetmiş bindi, bu da yetmiş kat fazla; dört milyon dokuz yüz bin oluyor, içinden bir kere Allah derse insan...

Şimdi bir arkadaşı tanıştırdılar bize, Melbourn'da radyoevinde çalışıyormuş. Yüksekokul mezunuymuş. Muhtelif şirketlerde çalışmış, ithâlat-ihracat yapmış; buraya görevli gelmiş. Burada da iyi bir işi var... İyi bir arabası, evi, maaşı var... Herhalde, sizin maaşınızın bilmem kaç katıdır filân... Bir de baktık, emlâkçılık da yapıyor. Kendisi ifade etti, bu benim ortağım dedi. Yan gelir... Bir ev satsalar, beşer bin dolar paylaşsalar, ziyan mı etmiş olurlar? Ceplerine fazladan para girmiş oluyor.

Hah, şimdi insanın Allah demesi yetmiş bin sevaplıysa, kalbinden Allah demek dört milyon dokuz yüz bin sevaplıysa; yolda tarlasına giderken, içinden Allah dese kıyamet mi kopar? Bu sevabı niye kaçırıyor insan? Başka bir meşguliyeti mi var? Ya türkü söylüyor millet, ya ıslık çalıyor... Islık çalarak, türkü söyleyerek tıraş oluyor... Zincir çeviriyor, köşe başında... Kahvede bacak bacak üstüne atıyor... Bilmem başka bir şeyle meşgul oluyor. O mu iyi, bu mu? Bu fırsat kaçar mı, kaçırılacak bir fırsat mı?

Cennete giren insanların üzüntüsü, hasretliği, ahı vahı yokmuş. Yalnız bir şeye, dünyada gafil geçirdikleri zamanlara üzüleceklermiş: "Yâ, hay Allah! Ne diye boş geçirdim? Bir Allah deseydim, dört milyon dokuz yüz bin daha alsaydım. Niye yapmamışım bunu? Bak, burada ne kadar nimetlere erdim. Falanca arkadaşımın mertebesi şurada... Ben de o kadar kazanırdım..." gibi...

Dünyada, Allah yolunda sarf edemedikleri zamanlara pişmanlık duyacaklar, başka pişmanlık yok... Mükâfatlarını gördüler, kat kat ecirlere erdiler. Sayısız mülklere, nimetlere mazhar oldular. En aşağı derecedeki cennet ehline, şu yerler, yeryüzü ve gökler kadar mülk verilecek!

Peygamber Efendimiz SAS bir hadis-i şerifinde anlatıyor ki:

"—Müslümanların bazısı cehenneme girecek."

"—Girecek mi?"

Girecek!

"—Neden girecek?"

Asi olduğundan, günah işlediğinden... Allah'ın emirlerini tutmadığından; namaz kılmadığından, oruç tutmadığından, zekâtını vermediğinden... Vazifeden kaçtığından... Kumar oynadığından, içki içtiğinden, zinâ ettiğinden, hırsızlık yaptığından... Kızıp, adam öldürdüğünden...

Bunların cezâsı var tabii... Cezâsını Allah affedebilir. Allah'ın rahmeti geniştir. "Yâ Rabbi! Ben pişman oldum, ne yapayım..." derse, Allah yolunu da gösterir, affeder de... Ona bir şey demiyoruz ama, bazı müslümanlar cehennemde yanacak! Yanacak, yanacak, yanacak; ama, bir zaman sonra cehennemden çıkacak. Kâfirler ebedî kalacaklar; mü'minler, cezâsı kadar yandıktan sonra cehennemden çıkacaklar.

En son mü'min cehennemden çıktıktan sonra, artık başka çıkacak kimse kalmayınca, cehennemin kapısı kapatılacak. Kâfirlere denilecek ki: "Siz ebedî yanacaksınız! Hasrete dayanın, azaba da dayanın bakalım!" denilecek. Cehennemin kapıları kilitlenecek, kâfirler yanmaya devam edecek...

En sonuncu mü'min cehennemden kurtuluyor ve en sonuncu olarak da cennete girmiş oluyor tabii... Ötekiler, hepsi kendisinden evvel girdiler. Bu en sonuncu giren insana...

Bazı evliyâullah demişler ki: "Keşke o ben olsam! Hiç olmazsa cennete gireceğim ya, keşke o ben olsam!" diye gıbta etmişler. Neticede cennete gireceğiz diye... Hiç giremezse insan, ne kadar fenâ olacağını anlayın yâni...

O en son giren kimseye, Allah, şu yeryüzü kadar, şu gökler kadar; gece açık havada gökyüzüne baktığınız zaman, yıldızları ve o lâcivert fezâyı görüyorsunuz, daha güzel görüyorsunuz buralardan; o kadar büyük yer verecekmiş. Ve o zât sanacakmış ki: "Allah bana en büyük mükâfatı verdi galiba..."

Yâni, azımsanacak bir şe değil... Yerler kadar, semâvât kadar, gökler kadar, fezâ kadar... İşte cennet böyle... Buna rağmen oradakiler, yukarıda geçtiği gibi, daha fazla zikretmediklerine üzülecekler.

Sen odada yalnız duruyorsun, şu anda konuşmuyorsun... Tamam, o zaman zikret! Yolda zikret! Gece yatağa yattın, henüz daha uyumadın... Kalbinden, sesini çıkartmadan, hanım bile anlamasın, farkına varmasın; zikret! Kalbin Allah Allah desin; dört milyon dokuz yüz bin, dört milyon dokuz yüz bin, dört milyon dokuz yüz bin, gitsin sevap... Yâni, zamanı boş geçirmeyin! Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin zikrinden gafil olmayın!

e. Günlük Zikirler

Benim size beş tane hediyem var... Benim salâhiyetim var, elim var; ben size veriyorum. Beş tane hediye vereceğim size:

1. Yüz defa, "*Estağfirullah*" diyeceksiniz her gün... Peygamber Efendimiz diyor ki: "Ben dahi günde yetmiş defa, yüz defa *estağfirullah* diyorum." Hatâsız kul olmaz! En iyi kulun bile nice hataları olur. Onun için *estağfirullah*'ı hiç bırakmayacağız.

2. Yüz defa, "Lâ ilâhe illallah" deyin.

3. Yüz defa, "Allah" deyin... Bu yüz defa, daha fazla yapamazsın anlamına değil... Yap yapabildiğin kadar... Dört milyon dokuz yüz bin rakamını duvara yaz koca rakamlarla... Hadi bakalım, durabilir misin? Yâni, menfaatçi insanoğlu... O dört milyon dokuz yüz bin rakamı orda dururken, boş durur mu? Dâimâ Allah diyecek tabii... Ne kadar dersen de!

4. Yüz defa, Peygamber Efendimiz'e *salevât-ı şerife*... Bu da hadis-i şerifte geçiyor, çok sevaplı... Efendimiz'i severek, sayarak, ona salât ü selâm...

5. Yüz defa da, "*Kul hüvallah...*"

Estağfirullah, lâ ilâhe illallah, Allah, salevât-ı şerife, Kul hüvallah... Bu beş zikir vazifeniz olsun!

"—Bir Es'ad Hoca gelmişti buraya; bize bu görevi verdi, biz de bunu yapıyoruz." diyeceksiniz, yapacaksınız.

Bunların sevabı çok fazla... Hepsi hadis-i şerifte geçiyor.

Tabii, zikirden çok sevap kazanılıyor da, öbür vazifeleri de yapacağız. Allah'ın sevgili olmak için çırpınacağız. Babamızın, anamızın rızasını kazanmak için çırpındığımız gibi, para kazanmak için çırpındığımız gibi, Allah'ın rızâsını kazanmak için de çırpınacağız. Kolay mı tarlada çalışmak, mahsûlü toplamak, satmak, kahrı çekmek, ev idare etmek? Değil... Ama, nasıl onları yapmak için çalışıyorsak, Allah'ın rızasını kazanmak için de çalışacağız.

Nasıl çalışacağız? Dinî kitapları okuyacağız, hocalardan böyle dinlediğimiz şeyleri defterimize not edeceğiz, "Şunu da yapayım!" diyeceğiz. Beş vakit namazı kılacağız, Ramazan orucunu tutacağız. Zengin isek hacca gideceğiz, zekâtımızı ihmal etmeden vereceğiz; Afganlılara, Filipinli müslümanlara, burada olmayanlara, Türkiye'dekilere... Zenginlik vazifenizi yapacaksınız.

Arazinin zekâtı öşürdür. Ekili sulanan arazide yirmide birdir. Sulanmayan arazide daha fazladır, onda birdir.

O vazifeleri yapacaksınız ama, ilim de öğreneceksiniz. İlim öğrenmeden olmaz! Bakın, adamlar ilim öğrendiler, Avustralya'yı buldular; koca bir kıta onların oluverdi. Bizim olsaydı, tepeden tırnağa bizim olsaydı; Osmanlı buraya gelseydi, bayrağı dikseydi, fenâ mı olurdu? Suudî Arabistan elimizden çıkmasaydı, Irak elimizden çıkmasaydı, fenâ mı olurdu? Güzel olurdu. İlim öğrenelim ki, güzel şeyleri bilelim.

Kaptan *Cook* muydu, neydi; gelmiş, dolaşmış, bulmuş buraları... Ondan sonra da, *Queensland* adını vermiş. Ne demek? Kraliçenin ülkesi... Hooop, buradan kraliçeye postalamış ülkenin tapusunu; kraliçenin ülkesi oluvermiş. İngiltere nire, burası nire? Buranın gelirinin yüzde elli biri, gürül gürül İngiltere'ye akıyor. Küçücük bir İngiliz adası dersin; koca Avustralya'dan vergi alıyor! Sizden alıyor, yüzde elli birini İngiltere'ye gönderiyor. Yâni, çalıştılar, ilim sayesinde bu kıtayı buldular demek istiyorum.

f. Çocuklarımızı Dindar Yetiştirelim!

Siz çocuklarınızı daha iyi yetiştireceksiniz. Çocuklarınızın yetişmesine dikkat edeceksiniz. İki noktaya dikkat edeceksiniz: Müslüman yetişecek çocuk... Ahlâksız olmayacak; ahlâklı imanlı olacak, müslümanlığının şuurunda olacak... Bir de, yeni bilgileri kazanacak, bilgili olacak, cahil olmayacak... Daha iyi işler, daha büyük atılımlar yapacak... İki türlü yetiştireceksiniz: Din ilmini öğreteceksiniz, dünya ilmini öğreteceksiniz!

Ama, kalbiniz dâimâ Allah'la olacak! Evlât yetiştirmeyi Allah için yapacaksınız, masrafı Allah için yapacaksınız... Çalışmayı Allah için yapacaksınız, koşuşmayı Allah için yapacaksınız... Sevdiğinizi Allah için seveceksiniz, ziyareti Allah için yapacaksınız... Her şeyi Allah için, Allah rızâsı için yapacaksınız, sevap kazanacaksınız.

Allah yardımcınız olsun... Hepimizin yardımcısı olsun... Allah,

hem dünyanızı ham ahiretinizi bahtiyar eylesin... Hem bu cihanda mes'ud olun, Allah'ın nimetlerine gark olun; hem de ahirette Allah'ın nimetlerine gark olun, cennetiyle cemâliyle müşerref olun... Allah'ın sevdiği kullar olarak yaşayın... Allah sevdiği kullar olarak, "Gel kulum, gir cennetime!" diye iltifat ettiği kullar olarak; sevdiklerinizle beraber, geçmişlerinizle beraber, evlâtlarınızla, zürriyetlerinizle beraber ahiret saâdetine erdirsin...

Sanıyorum en önemli görev burada; bir ziyaretçi kardeşiniz olarak gördüğüm en önemli meseleniz, probleminiz: Evlâdınızı müslüman yetiştirmek! Çünkü, buraya gelirken biz bir yerde mola verdik. Ezan okuduk tabii... Kamping yapıyorduk bir yanda; hafız kardeşimiz elini dayadı kulağına, bir ezan okudu. Yandaki birisi ne demiş: "Benim hanımım müslümandı. Hanımımın babaları da müslümanmış." Öyle demiş. Yugoslavmış kendisi... Ama ne kendisinde müslümanlık kalmış, ne hanımında... Yâni, acı olan taraf bu!

Kendisi, "Benim hanım müslümandı." diyor. Müslüman hanımı kâfire vermezler. Bu da müslümandı ama, "Ben müslümanım!" diyemiyor, bir şeyden haberi yok... Yâni, bir nesil sonra, iki nesil sonra böyle olur. Çocuğunuz Türkçe'yi de bilmez, sırf İngilizce konuşur. Buranın adetini de alır.

Kızlar erkeklere el ense çekiyorlardı, bizim o kasabada... Onlarla beraber geziyorlardı, sigara içiyorlardı. Affedersiniz, tuvaletten beraber çıktılar. Bizim hanım dedi ki: "Bunlar esrar mı içiyorlardı, ne yapıyorlardı; sigarayı saklayarak gittiler." dedi. Yâni, kız erkek farkı kalmamış, eşkıya gibi bir şey olmuşlar. Terbiye filân yok tabii...

Arkadaşlar, "Japonlar daha terbiyeli, akıllı uslu, daha ciddî…" diyorlar. Berikilerin vidaları tamâmen gevşemiş, bitmiş işleri... Bizim de öyle olabilir, Allah saklasın... Temennî etmiyoruz.

İstiyoruz ki, evlâtlarımız bizden de ileri olsun; bizden de iyi, anlayışlı olsun... Allah'ın bizden daha sevgili kulu olsun... Allah hepimizi sevdiği kullar eylesin... Zürriyetimizle beraber ahirette

mükâfata erdirsin... Biz cennete girerken; evlâtlarımızı elleri zincirli, ayakları zincirli olarak, zebânîler cehenneme sürüklemesin... Kamçılaya kamçılaya sürüklemesin... En mühim işimiz bu! Yâni, kendimizi kurtarmak, bir; evlâtlarımızı kurtarmak, iki...

Zor bir şey değil... Birlik olunca her şey olur. Birlik olunca cami alırsınız, hoca getirirsiniz, hoca tutarsınız, çalışır çabalarsınız; tarlada başarı kazandığınız gibi, sosyal sahada da başarı kazanırsınız.

Ben bu adamların hayatlarını inceliyorum. Bunlardan ibret alacağımız şeyler var... Çocuklara *boy scout* demişler, boş koymamışlar, teşkilâta bağlamışlar... Yaşlıları *bowling club* demişler; aynı üniforma, beyaz elbiseler, beyaz şapkalar; hepsini bir kılığa sokmuşlar... Falancaları Rotaryen, filâncaları Lions demişler, hepsini bir teşkilata sokmuşlar. Hepsine de bir hedef

göstermişler. "Sen sosyal hizmet yap! Sen park yap, sen bahçe yap! Sen turistler için bilmem ne yap! Sen yabancılara İngilizce öğret! Sen şunlara şunu yap!" diye, her çeşit insanı meşgul ediyorlar. Sosyal hizmetlerin hepsinin arkasında da kilise var... Çok kuvvetli bir tarzda...

Her kasabada dört tane, beş tane kilise... Bilmem şu mezheb veya bu mezheb... Bir cadde üzerinde sekiz tane, on tane kilise... Her kilisenin bahçesinde bir küçük kilise, bir okul, bir sosyal merkez, bir bilmem ne, bir bilmem ne...

Bizim şu halimize bakın! Gariban, âcizâne, nâçizâne, küçücük bir ahşap ev... Daha alemi belli değil... Ama, bu da güzel; bunu bile göremedik her yerde... İnşaallah bu da her yerde olsa, buna da râzıyız. Bir şey demiyoruz, Allah râzı olsun sizden... Bir avuç müslüman, bir şeyler yapmışsınız.

Aman çocuklarınız sizden ayrılıp, cehenneme gitmesin! Boynunda zincir, ayağında zincir, zebânîler başında... Şaklatıyorlar kamçıyı, şakır şakır sürükleniyor, cehenneme atılıyor. Bu manzara gözünüzün önünden gitmesin! Böyle bir duruma düşürmeyin çocuklarınızı! Çocuklarınıza çok kuvvetli İslâmî, imânî şuur verin! "Sen mü'minsin! Asıl vazifen Allah'a kendini sevdirmek, Allah'a iyi kul olmak!" deyin!

Allah kollarından çivilenmiş, ayaklarından çivilenmiş şey olur mu ya? Öyle tanrı olur mu? Çarmıha germişler, bileğinden çivilemişler, başı sarkmış, benzi sapsarı... Önüne bir örtü yapmışlar. Böyle saçma şey mi olur? Kâinatın sahibi, kudret sahibi kendisini çivilettirir mi? Böyle inanç mı olur yâhu? Allah aşkına olur mu böyle? Olmaz böyle şey! Ama adamlar işi hikâye ile, masal ile götürüyorlar.

وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ (النساء:١٥٧)

(*Ve mâ salebûhu ve mâ katelûhu velâkin şübbihe lehüm*) "Oysa onu öldürmediler ve asmadılar, fakat onlara öyle göründü." (Nisâ,

4/157) Öyle şey olur mu, Allah peygamberini astırır mı? Böyle saçma şey mi olur?

Hazret-i İsa bizi mi çok seviyor, bunları mı? Hazret-i İsâ'yı biz bunlardan daha çok seviyoruz; Hazret-i İsâ da bizi bunlardan daha çok seviyor! Hazret-i İsâ bunlara kızıyor ama, ne yapsın?

Yolda yazmış: (*Jesus is living.*) "Hazret-i İsâ yaşıyor." diyor.

Ne yaşaması yâ? Siz onu öldürdünüz, canına okudunuz! Böyle miydi Hazret-i İsâ'nın size öğrettiği din? Bu muydu?

Kur'an-ı Kerim'de bildiriliyor ki:

وَإِذْ قَالَ اللهُ يَاعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللهِ، قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ، إِنْ كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ، تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلاَ أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ، إِنَّكَ أَنْتَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ (المائدة:١١٦)

(*Ve iz kàle'llàhu yâ îse'bne meryem*) Allah-u Teàlâ Hazretleri, Hazret-i İsâya: "Ey Meryem oğlu İsa! (*E ente kulte li'nnâsi'ttehizûnî ve ümmiye ilâheyni min dûni'llâh*) İnsanlara, 'Beni ve anamı, Allah'tan başka iki tanrı edinin!' diye sen mi dedin?" diye soracak.

O da diyecek ki:

(*Sübhàneke mâ yekûnü lî en ekùle mâ leyse lî bi-hakkın*) "Hâşâ! Seni tenzih ederim; hak olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz. (*İn küntü kultühû fekad alimtehû*) Eğer ben bunları söyleseydim, sen zâten bilirdin. (*Ta'lemü mâ fî nefsî*) Sen benim içimdekini bilirsin, (*ve lâ a'lemü mâ fî nefsike*) halbuki ben senin zâtında olanı bilmem. (*İnneke ente allâmü'l-guyûb*) Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnızca sensin!"

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلاَّ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنِ اعْبُدُوا اللهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ (المائدة:١١٧)

(*Mâ kultü lehüm illâ mâ emertenî bihî*) "Yâ Rabbi, ben senin kullarına, sen bana ne emrettiysen onu söyledim: (*Eni'budu'llàhe rabbî ve rabbeküm*) 'Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin!' dedim." (Mâide, 5/117) diyeceğini Kur'an-ı Kerim beyan ediyor ve Hazret-i İsâ'nın hayatında da böyle bir şey demediğini biliyoruz.

Mübârek peygamber... Allah'ın sevgili peygamberlerinden bir peygamber... O da başımızın tâcı... Biz İsâ diyoruz, Mûsâ diyoruz, İbrâhim diyoruz; peygamber isimlerini seve seve evlâtlarımıza veriyoruz. Biz onları daha çok seviyoruz. Bunlar yolu sapıtmışlar, "Biz Hazret-i İsâ'nın yolundayız!" diyorlar.

Ama sen burada müslümanlığını eritirsen, çocuğunu müslüman yetiştirmezsen, o bâtıl akîdeye girerse; çocuk da cehenneme gider, sen de mes'ul olursun! Çocuk sıkışınca, ana babaya çatacak ahirette... "Yâ Rabbi! Anam babam bana terbiyeyi vermedi." diyecek. Bak, bu da böyle...

Bu da bir annelik babalık vazifesidir. Çünkü, çocuk küçüktür. Küçük çocuk ne bilsin? Sen bunu yetiştireceksin! Bizi annemiz babamız yetiştirmedi mi? Bizi mahalle mektebine göndermedi mi, hocaya göndermedi mi? Elifbâyı okutmadı mı, Amme cüzünü okutmadı mı? Allah râzı olsun, nur içinde yatsınlar!

Bana rahmetli annem öğretti, Kur'an-ı Kerim okumayı... Dinimi bana annem öğretti. Haram lokma yememeyi, komşunun bahçesinden bir şey kopartmamayı annem öğretti. Nur içinde yatsın! Cümlemizin geçmişlerine Allah rahmet eylesin... Biz de böyle yetiştireceğiz muhterem kardeşlerim!

Sözün fazlasına lüzum yok, Allah sevdiği kul etsin sizleri... Evlâtlarınızı da sevdiği müslüman kullar olarak yetiştirmeyi size nasib etsin... Siz evlâdınızı iyi müslüman olarak yetiştirirseniz, onun sevabını da Allah size verir. Onun sevabından eksiltmeden, onun sevapları da sizin defterinize ayrıca yazılır. Şu kadar namaz kıldı evlâdın... Onun sevapları da sana yazılır. Çünkü, sen yetiştirdin, sen müslüman yaptın...

Ama, eğer evlâdını müslüman yetiştiremediysen, olduysa bir (*aussie*) ozi... Afyon çekiyorsa, sörf yapıyorsa, kızlarla geziyorsa,

günah işliyorsa; namaza yanaşmıyorsa, “*Lâ ilâhe illalah*” diyemiyorsa, besmeleden haberi yoksa, gusülden haberi yoksa; ne olacak o zaman? Mahvolacak! Hem sen mahvolursun, hem o mahvolur. En mühim iş bu işte!

Allah evlâtlarımızı da güzel yetiştirmeyi nasîb etsin... Allah yardımcınız olsun... Allah hepinizden râzı olsun...

Allah nasib eder Türkiye’ye gelirseniz, beklerim! Her ziyâretçinin bir iade-i ziyâreti olduğu için, siz de bize buyurun! Ben de tekrar gelirsem, seve seve, uzun mesafe demem arabayla gelirim, yine sizi ziyaret etmek isterim. Bizim herhangi bir maddî sıkıntımız ve ihtiyacımız yoktur. Ben emekli profesörüm, rahatım, kuş gibi hürüm...

İstiyoruz ki, temenni ediyoruz ki: Avustralya bâkir bir kıtadır, yeni bir ülkedir, nüfusu da azdır; buradaki kardeşlerimiz dağılmasın, kuvvetlensin! Bunların toplumundan İslâm yeşersin, filizlensin, koca çınar olsun; bütün Avustralya’ya fayda versin, çölünü gölgelendirsin, yeşertsin! Yâni, İslâm diyarı olsun!

Bu tabii, siz iyi müslüman olursanız, siz çalışırsanız olacak! Onun için, vazifenizi hatırlatalım diye, biz sizi ziyâret ediyoruz. Biz *Surfers Paradise*’dan filân gece geçtik, o tarafa bakmak istemedik. Millet oraya gökdelenler yapmış, bilmem neler yapmış; bizi ilgilendirmiyor. Ama biz, “Falanca yerde müslüman kardeşimiz var, oraya çıkalım!” dedik, ondan geldik.

Allah hepinizi iyi müslüman etsin... Avustralya’da İslâm’ın yaşaması, canlanması ve gelişmesi şerefini, o hizmetleri, Allah sizlere nasib etsin... Onların sevaplarını Allah sizin mizanınıza koysun... İki cihanda aziz olun, bahtiyar olun...

Bi-hürmeti esrârı sûreti’l-fâtihah!

28. 02. 1991 - Bunderberg Camii

04. GÜNAHA PİŞMANLIK VE TEVBE

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd. Fekàle'n-nebiyyü SAS:

Muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve âhirette cümlenize nasib ve müyesser olsun… Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri ibadetlerimizi, taatlerimizi kabul eylesin…

a. Dünyada Yolcu Gibiyim

Hepimiz uçsuz bucaksız bir fezada, bir toplu iğne başı gibi olan dünya denilen küçücük bir gökcisminde yaşıyoruz. Etrafındaki fezaya göre, dünyayı toplu iğne başına bile benzetmek doğru değil. O kadar küçük bir yerde yaşıyoruz.

Etrafımızda lacivert, uçsuz bucaksız, sonunu, dibini göremediğimiz esrarengiz, muazzam bir çevre var, feza diyoruz. Başka bir şey demiyoruz feza diyoruz. Dibini göremiyoruz. Ta dibini göremiyoruz çünkü milyonlarca senede ışığı bize gelen yıldız var. Daha ışığı gelmemişse göremeyiz. Işık göze gelmeyince görünmez. Karanlık olan yerler, ışığı gelmeyen yerler… Ne kadar uzakta ki ışığı gelmemiş. Orada belki neler var ama daha gözümüze gelmediği için görmüyoruz.

Böyle bir büyük dipsiz fezanın içinde, dünyada hayat denilen bir şeye sahibiz, yaşıyoruz. Hayat sürüyoruz yani bu dünyada. Bir yerden geldik, geldiğimiz yerden haberimiz yok. Aramızdan bazı kimseler bir yere gidiyor, gidilen yer hakkında ilk bakışta bir bilgi yok. Gelen bir yerden geliyor, bilmiyoruz; giden bir yere gidiyor, bilmiyoruz.

Bilemezdik ama bildiren var bize, haber veren var, anlatan var, oraları bilen var. Oraları bilen var, onların bilgisiyle çatlayacak gibi olan merakımız biraz açılıyor, yoksa nereden geliyoruz, nereye gidiyoruz diye çatlardık meraktan.

El-hamdü lillâh ki, şu yerleri gökleri yaratan Rabbü'l-âlemîn, alemlerin sahibi; yıldızların, göklerin, yerlerin, dünyanın, yerin altının, yerin üstünün sahibi Allah-u Teala Hazretleri bize haberci göndermiş. Peygamber demek haber getiren demek. Mânası bu. Farsça'da "peygam" haber demek, "ber" getirmekten geliyor. Peygamber, haber getirmiş insan, getiren insan.

"—Nereden haber getirmiş?"

Kâinatın sahibi olan, şu ışıkları söndürdüğümüz zaman gökyüzüne baktığımız zaman, şu fezadaki milyonlarca, milyarlarca varlıkları, sayısız varlıkları yaratmış olan âlemin, kâinatın sahibinden bize mesaj var, haber var, peygamber var, elçisi var. Bazı kullarını seçmiş, bakmış liyakatlı, bilgili, terbiyeli, edepli, masum, iyi, onları kendisine peygamber edinmiş, onlarla haber göndermiş ki; "Biz Allah'tan geldik Allah'a gidiyoruz. Ondan geldik ona gidiyoruz. Doğumdan evvel ruhlar âleminden geldik, öldükten sonra âhiret âlemine gidiyoruz. Bir yolcuyuz."

Şimdi başkan Ali Beyin açtığı sayfada hadîs-i şerîfte bak ne diyor Peygamber Efendimiz SAS... İmam Tirmizî Hazretleri'nin

Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet ettiğine göre:[5]

مَا لِي وَلِلدُّنْيَا ؟مَا أَنَا فِي الدُّنْيَا إِلاَّ كَرَاكِبٍ اسْتَظَلَّ تَحْتَ شَجَرَةٍ ،

ثُمَّ رَاحَ وَتَرَكَهَا (حم. ت. ه. ك. ض. عن ابن مسعود)

RS. 488 (*Mâ lî veli'd-dünyâ*) "Benim dünyayla ne işim var? Ne alakam var benim şu dünya ile!" buyuruyor. (*İllâ kerâkibin istezalle tahte şeceretin sümme râha ve terekehâ*) "Dünyada ben bir ağacın gölgesinde birazcık istirahat eden, dinlenen, sonra kalkıp giden bir süvari gibiyim." buyurmuştur.

Yolcu gibiyim yani. Atlı demesinin sebebi, "Burada durmuyorum ata binmişim, gidiciyim. Bir yerden gelip bir yere gidiciyim. Atlı bir süvarı gibiyim. Bir ağacın altında biraz nefes alıyorum, gölgeleniyorum."

Yol uzun, sıcak, yorucu. Bir ağacın altında biraz gölgeleniyorum. Çok yakıcı güneş var.

E yolcu, atı yanında olan, ağacın altında birazcık gölgelenen bir insan ne yapar? Sonra atına biner yine yoluna devam eder. O mola verdiği yeri bırakır gider. Atını mahmuzlar gider, yürür gider.

Dünya hayatı da böyle; bir yolcuyuz, bir yolda gidiyoruz. Hayat denilen bu yolun baş tarafı ruhlar âlemi, son tarafı ölüm denilen bir olay... Ölüm denilen bir âlemle, bir olayla bu dünyadan öteki

---

[5] Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.382, no:2299; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.133, no:4099; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.391, no:3709; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.345, no:7859; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.311, no:10415; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.260, no:1533; Tayâlisî, *Müsned*, cI, s.36, no:277; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.162, no:10327; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.290, no:1384; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.217, no:35444; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.202; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.196, no:5292; İbn-i Sa'd, *Tabâkàt*, c.I, s.467; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.130, no:952; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.234; Hünnâd, *Zühd*, c.II, s.382, no:744; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.197, no:6142; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIX, s.99, no:20292.

dünyaya geçiyoruz. Başka bir âleme, ikinci bir âleme geçiyoruz. Orada yol çatallaşıyor, ikiye ayrılıyor yolumuz.

Bu dünyada bir yolcuyuz, yürüdüğümüz yola da hayat deniliyor. Bu hayat yolu inişli çıkışlı, zahmetli, uçurumlu, virajlı, zorlu, taşlı çakıllı, ayağına çarpıyor insanın. Bazıları uçurumdan virajı alamayıp aşağı yuvarlanıyor. Kimisi yokuş çıkarken zorlanıyor, kimisi yokuş aşağı gibi rahat rahat gidiyor. Bazı yerleri öyle, bazı insanların gittiği yollar öyle.

Ahirette, bir taraftan gidersen nurlar içinde, hoş kokular içinde gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, hiç kimsenin hatırına hayaline gelmedik güzellikler var, çok güzel şeyler var. Yani gözlerin şenliği olan, baktığı zaman gözleri insanın bayram edecek olan, gönlü neşe dolacak, sürur dolacak olan köşkler, saraylar, bahçeler, havuzlar, zümrütler, altınlar gümüşler.

Salınır tûbâ dalları,
Kur'an okur hem dilleri.
Cennet bağının gülleri.
Açar Allah deyü deyü.

Kerpiçleri altın gümüş.
Yaradan ne hoş yaratmış.
Misk ü amberle donatmış.
Kokar Allah deyü deyü.

Diye Yunus'un tatlı tatlı anlattığı bir güzel âlem var ki... Peygamber Efendimiz diyor ki; "Gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, kimsenin de hatırına, hayaline sığmayan güzellikler."

Yani biz bir şey anlatmak için ne deriz? Gül gibi diyoruz, gül yüzlü diyoruz. Gül yüzünü rüyamızda görelim yâ Rasûlallah. Yani Rasûlullah'ı anlatmak için, bildiğimiz bir başka şeyi ortaya koyuyoruz. Gülü sevdiğimiz için gül yüzlü diyoruz, ay yüzlü diyoruz ayı gördüğümüz için, bir şeye benzetiyoruz.

Peki âhirette hiç kimsenin aklına gelmeyen şeyleri, dünyada emsali misli olmayan şeyleri nasıl anlatacağız?

Çok güzel bir âlem. Hatıra hayale gelmedik güzellikler, imkanlar, lezzetler, nimetler, meyvalar ırmaklar köşkler.

Köşklerin altından şırıl şırıl akan sular, insana itaat eden melekler hûrîler, gılmanlar... çok güzel bir âlem. Methede ede Kur'ân-ı Kerîm methede ede bitmiyor. Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîflerinde anlata anlata bitmiyor.

Bir o yol var, bir de bir yol var karanlık mı karanlık, pis kokulu mu pis kokulu, iğrenç mi iğrenç, leşten beter. Azaplı, ızdıraplı, karanlık, korkunç, feci, muazzam derecede dehşet verici bir yere gidiyor. Orasına da cehennem diyoruz. Hayat bir yolculuk, ondan sonra ölümden sonraki öbür tarafa geçtiğin zaman bir cennet var bir cehennem var. Hayat fâni öbür taraftaki âlem bâki.

b. Zeki İnsan Kimdir?

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[6]

الْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ، وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ؛ وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا، وَتَمَنَّى عَلَى اللهِ الْأَمَانِيَ (ت. عن شدّاد بن أوس)

ME. 898 (*El-keyyisü men dâne nefsehû, ve amile limâ ba'de'l-mevt*) "Zekî insan, akıllı insan nefsini hakimiyeti altına alıp, zabt ü rabt altına alıp, nefsine hakim olup ahireti için hazırlanandır.

---

6 Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.638, no:2459; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1423, no:4260; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.124, no:17164; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.125, no:191; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.153, no:1122; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.281, no:7141, 7143; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.107, no:863; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.18, no:3489; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.350, no:10546; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.369, no:6306; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.267; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.266, no:463; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.140, no:185; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s:56, no:171; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.310, no:4930; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.184, no:354; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Muhàsebetü'n-Nefs*, c.I, s.19, no:1; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.50, no:6430; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.39; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXI, s.186, no:7741; Şeddâd ibn-i Evs RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.679, no:7036; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1024, no:2029; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XV, s.458, no:15935; RE. 229/7.

(*Ve'l-àcizü men etbea nefsehû hevâhâ*) Aciz kul da, nefsinin arzusu peşine kendisini takıp, sürüklettiren; (*ve temennâ ale'llàhi'l-emâniye*) ve 'Allah *Gafur*'dur, *Rahim*'dir, beni affeder, onun rahmeti çoktur!' diye Allah'a temenni besleyen kimsedir."

Demek ki akıllı olan hazırlık yapıyor, akılsız olan gevşiyor. Boş ham hayallerle, "Allah beni affeder!" filan diye hazırlık yapmadan kendisini aldatıyor. Âciz olan, ahmak olan böyle... Zekî olan ahiret için hazırlanıyor.

"—Şimdi bu gerçeği bize kim bildiriyor?"

Rabbü'l-àlemîn olan Allah bildiriyor.

"—Başka kim bildiriyor?"

Allah'ın sevgili peygamberi, habercisi, elçisi olan Muhammed-i Mustafâ'sı bildiriyor.

"—Kim bildiriyor?"

Allah'ın mübarek kitabı, mukaddes kitabı olan Kur'ân-ı Kerîm'in ayetleri bildiriyor.

"—Kim bildiriyor?"

Peygamber SAS Efendimiz'in şu okuduğumuz hadîs-i şerîfleri bildiriyor. Yani çok sağlam bir bilgi bu. Şeksiz şüphesiz, iki kere iki dört eder kadar kesin bir bilgi...

"—Pekiyi, biz ne yapıyoruz?"

Biz bu kadar kesin bir mâlumata sahip olmuşuz. Biliyoruz bu işin başı nedir sonu nedir.

Her rind bu bezmin nedir encâmı bilir
Dünyamızı nâgâh zalâm örtebilir
Bir bitmeyecek zevk verirken beste,
Bir tel kopar ahenk ebediyyen kesilir.

Yahya Kemal böyle anlatıyor. Her akıllı insan, filozof insan, mütefekkir insan bu toplantının sonu nereye varacak, bu hayat denilen meclisin, bu bezmin sonunun nereye gideceğini, sonunun ne olacağını biliyor. Mütefekkir çünkü, zekî çünkü... "Birden bire ışıklar sönüverir, dünyamızı karanlıklar kaplayıverir." diyor.

Bir bitmeyecek zevk verirken beste. Hayat bestesi, hayatın zevkleri bir besteye benzetiliyor. Bir bitmeyecek zevk verip dururken insana bu çalgılar, keyifler, zevkler, sefâlar. Çalgının

telleri kopar da ahenk ebediyen kesiliverir, yani ölüm gelir. Herkes biliyor bunu, hiç kimse inkâr etmiyor. Kimsenin inkâr etmediği bir olay bu…

Çok kesin olarak da biliyoruz ki, ahirette cennet var, cehennem var. Akıllı insan da cennet için hazırlanır, cehenneme düşmemek için dikkatli davranır. Mesele bu kadar kolay…

"—Pekiyi ne yapıyoruz?"

Hiç düşünmüyoruz, hiç çalışmıyoruz, hiç gayret etmiyoruz, hiç korkmuyoruz, hiç iştahlanmıyoruz. "Aman elden kaçarsa halimiz ne olur?" diye hiç uykumuz kaçmıyor. Aman o cenneti kazanayım diye uykumuz kaçmıyor. Böyle bir gevşek, böyle bir lâubâli, böyle bir dünyanın gürültüsüne, hay u huyuna dalmışız gidiyoruz. Bu yanlış.

Bizden de başka insanlar var. Biz yine babamızdan İslâm terbiyesi almışız, yurdumuzdan biraz iman ile buraya gelmişiz. Mübarek analarımız başörtülü, namazlı niyazlı insanlardı. Mübarek babalarımız ak sakallı, beş vakit namazında niyazında insanlardı da biz onların çocuklarıyız, az çok biliyoruz. Kimisi de dolu dizgin, bizim çok ayıplayacağımız bir hayat sürüp gidiyor. Bizim böyle "Amma da iş yaptı ha, böyle de erkeklik mi olur, böyle de Müslümanlık mı olur, böyle insanlık mı olur?" diye çok ayıplayacağımız kusurları, günahları, kalleşlikleri, kötülükleri yapıp gidiyor. Kurtulamıyor, yapıyor bunu.

Kim yapıyor, yaptırtıyor bu işi? İnsanın kendisi yapıyor tabii. Kendisi yapmasa cehenneme kendisi gitmez. Yani yapan insanın kendisi. Ama yapma teklifini ortaya koyan şeytan var, nefsi var. Şeytan fıs fıs vesvese veriyor, diyor ki:

"—Şu kötülüğü yap. Bak burada ne kadar keyif var, ne kadar zevk var, ne kadar sefâ var. Ya burada ne duruyorsun, ne çalışıyorsun? Atla arabaya git, şurada *Surfers Paradise* var, içkiler var, keyfine bak, deniz kenarında şunlar bunlar var."

Bu bir teklif… İnsanın içinde de bir nefsi var, yutkunuyor, canı çekiyor, canı istiyor.

Nefsi düşman, şeytanı düşman, dünya tatlı, dünya zevkli, manzaralar güzel, keyifler güzel. Başkası istifade ediyor, haydi oraya gidiyor. Gidiyor ama gidebilir tabii, Allah salıvermiş bizleri,

insanların iplerini serbest bırakmış. Yapın bakalım ne yapacaksınız, imtihan için sizi gönderdim bakalım ne yapacaksınız diye... Kötülük işleyen işleyebiliyor, adam öldüren öldürebiliyor, içki içen içebiliyor, kumar oynayan oynayabiliyor. Allah'a âsî olan olabiliyor. Allah'ı inkâr eden edebiliyor. Edebiliyor, kendisini serbest sanıyor. Yani darbe yiyor sonradan ama, ettiğine pişman oluyor ama bir serbestlik oluyor. Kendisini serbest sanıyor, her şeyi yapabileceğini sanıyor.

Tabii bu yollar yanlış, bunu biliyoruz. Kusur işlerken dahi biliyoruz ki bu yaptığımız yanlış. Allah'ın emirlerini tutmazken dahi içimizden, vicdanımızdan bir üzüntü geliyor. Bir günahı işlediğimiz zaman ya ben bunu niye yaptım diye bir üzüntü duyuyoruz. Güzel! Bu yine güzel bir duygu. İnsan hayatta, hayata böyle kuş bakışı bakıp da gerçekleri doğru olarak gördü mü kendi yolu yanlışsa hemen geri dönecek. Ben bunu sizin bu Avustralya'daki kırmızı levhalara benzetiyorum:

"—Wrong Way, Go Back!"

İki taraflı bir yolda böyle bir kırmızı levhayla karşılaşırsan devam eder misin? Edemezsin! Hiç biriniz etmezsiniz. Yani şu benim konuşmamı dinleyen hiçbir kimse devam etmez. Koca Avustralya'da kaç kişi yapar bu işi bilmiyorum?

Sarhoşsa belki yapar ama, o bile sarhoşluğu arasında bile *Wrong Way, Go Back* sözünü okuduğu zaman frene basar, yolundan geri geri gider oraya girmez.

Neden? Oraya giderse *freeway*'i altüst edecek. Kendi arabası kaza yapacak, birçok arabayı birbirine katacak, orada muazzam bir kaza olacak. Çünkü, bu tarafa gelen bir sürü arabanın önüne atılmış olacak.

İşte dünyada insan, yanlış bir yola girdiğini anladığı zaman bu Avustralya'daki kırmızı levhayı hatırlasın: *Wrong Way, Go Back.* "Geriye dön, bu yoldan gidilmez! Bu yoldan gidersen az sonrası felaket. Biraz sonra kan gövdeyi götürecek, araban havalarda uçacak. Benzinler yerlere dökülecek, yanacak mahvolacaksın. Ya hastanede bulacaksın kendini, ya mezara gideceksin. Geriye git!"

Go Back'i nedir müslümanın? Hayatında Wrong Way levhasını gördüğü zaman yolunun yanlışlığını anladığı zaman Go Back'i

nedir? Tevbedir.

Yolunun yanlış olduğunu anlayıp, geri dönmeyi yaptığı işe tevbe denir.

Tevbeyi belki hepiniz şöyle biliyorsunuz ki, her akşam her perşembe akşamı hocaefendi camide, "Hep beraber tevbe edelim!" der, "Estağfiru'llah, estağfiru'llah!" der. Tevbe budur sanır çoğunuz değil mi?

Böyle sanıyorsunuz yani. "Tevbe yâ Rabbi! Estağfirullah yâ Rabbi!"demek tevbe sanır. Hayır. Tevbe, yolunun yanlışlığını anladığı zaman yolunu değiştirmektir, doğru yola girmektir. Yani tevbe, insanın hayatında eğriden doğruya dönüm noktasıdır, dönemeç noktasıdır. Asıl tevbe budur. Buna tevbe-i nasûh derler.

Nasuh ne demek? Yani çok samimi tevbe. Çok samimi, çok içten, kalbinden... Bir insan adam öldürmüş olabilir. Hırsızlık yapmış olabilir, eroin imal etmiş olabilir, marihuana üretip satmış olabilir. Yapıyor bunu, para hırsıyla pek çok insan yapıyor. Kumar oynamış olabilir, aldatmış olabilir, çarpmış çırpmış olabilir. Hatıra hayale gelen gelmeyen her türlü kötülüğü yapmış olabilir.

Ne yapacak? Geri dönecek.

Bir tevbe edeceğiz, ama tevbeyi nasıl etmeliyiz?

Adam, müslümanım diyor, bütün kusurları devam ediyor. Olmaz. Müslümansan kusurlar bitecek, döndüreceksin, hayatın değişecek. Sahne değişecek, hayatının manzarası değişecek. Giyimin, kuşamın, kıyafetin, konuşman her şeyin değişecek.

Sigara paketini atacaksın, kötü yolu bırakacaksın, kötü arkadaşı bırakacaksın, kötü muhiti bırakacaksın, şehri terk edeceksin. "Burada benim kumarbaz arkadaşlarım var, beni kötü hayatımdan tanıyan insanlar var. Kendimi kötülükten sıyırmak için, beni tanımadıkları bir şehre gideyim!" diyeceksin. "Yarın beni yolda bu kumarbaz arkadaşımı görür, gel Allah aşkına der, koluma girer. Bu akşam paralar benden!" der, yine kandırır.

Bu böyle oluyor. Muhiti terk edecek, kötü arkadaşlarını terk edecek, her şeyini değiştirecek, Allah'ın yoluna girecek. Aşk ile sıdk ile…

Tabii bunu candan, böyle gözyaşları içinde yaptığı zaman… Başkasından da insan utanır. Yani gecede gündüzde neyse; "Yâ

Rabbi! Ben hayatımda şimdiye kadarki günahlarımdan, işlediğimden pişmanım, senin yoluna girmek istiyorum. Senin sevdiğin bir kul olmak istiyorum!" dediği zaman, Allah bütün günahları affediyor.

c. Günaha Pişmanlık

Bakın açılan sayfada gelen hadisleri okuyorum. Yani niye ben başkana sayfayı çektirdim. Allah size neyi söylememi istiyorsa o kendiliğinden karşınıza gelsin diye çektirdim. Ben ne söyleyeceğimi tespit etmemiştim. Gelenleri okuyorum.

Bakın, ne diyor Peygamber Efendimiz:[7]

مَا عَلِمَ اللهُ مِنْ عَبْدٍ نَدَامَةً عَلَى ذَنْبٍ، إِلاَّ غَفَرَ لَهُ، قَبْلَ أَنْ يَسْتَغْفِرَهُ مِنْهُ (ك . عن عائشة)

(*Mâ alima'llàhu min abdin nedâmeten alâ zenbin, illâ gafera lehû, kable en yestağfirahû*)

Hz. Aişe Anamız RA'dan hadis alimi el-Hâkim rivayet etmiş. Diyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Mâ alima'llàhu min abdin nedâmeten alâ zenbin*) "Allah CC Hazretleri, şu Rabbü'l-âlemîn olan, yerlerin göklerin sahibi olan Allah, bir kulunun işlemiş olduğu bir günaha karşı kalbinde bir pişmanlık, bir nedâmet doğduğunu görür görmez..."

Kul pişman oldu; "Fena iş yaptım yâ Rabbi! Sana layık olmayan iş yaptım yâ Rabbi! Kulluğuna aykırı iş yaptım!" diye pişman oldu. Böyle bir nedâmet, pişmanlık kalbinde duyar duymaz. Duydu mu o kul. Allah onun duyduğunu gördü mü, (*illâ gafera lehû*) Allah onu affeder, Allah onu mağfiret eder. (*Kable en yestağfirahû*) Daha o, 'Aman yâ Rabbi beni affet, estağfirullah!' demeden, yani diliyle ifade etmeden affeder. Kalbinden böyle bir

---

7 Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.282, no:7646; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.92, no:4379; Hz. Aişe RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl c.IV, s.216, no:10231; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIX, s.53, no:20165.

pişmanlık duydu mu, daha diliyle söylemesine lüzum kalmadan Rabbü'l-âlemîn bildiği için affeder."

İçimizi biliyor mu? Biliyor. Dışımızı biliyor mu? Biliyor. Evveli biliyor mu? Biliyor. Âhiri biliyor mu? Biliyor. Dünyayı, âhireti, yeri göğü, yerin içini, her şeyi biliyor. Kulun pişmanlığını anladığı zaman, onu afv ü mağfiret ediyor.

Muhterem kardeşlerim!

Demek ki işin aslı candan bir pişmanlık duymakmış. Yani insanın hatasını anlayıp, yanlış yolda olduğunu anlayıp, bu işe pişman oldu mu, gözyaşı döktü mü; işin aslı bu oluyor. İşte tevbenin aslı budur. Allah yolunun da ilk adımı tevbedir.

Allah'ın sevgili kulu olmak isteyen bir insan, hem dünyada hem ahirette bahtiyar olmak isteyen, mutlu olmak isteyen bir insanın ilk adımı nedir?

Yaptığı günahlara pişmanlıktır, ilk adımı tevbedir. Tarikatın da, tasavvufun da, evliya yolunun da ilk adımı tevbedir, tevbe-i nasûh… Onun için aşk ile şevk ile tevbe edeceğiz.

d. Şehidler Dünyaya Dönmek İster

O sayfadan üçüncü hadis-i şerif de şu:[8]

مَا أَحَدٌ يَدْخُلُ الجَنَّةَ يُحِبُّ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا وَلَهُ مَا عَلَى الأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ إِلاَّ الشَّهِيدُ ، يَتَمَنَّى أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا ، فَيُقْتَلَ عَشْرَ مَرَّاتٍ ؛ لِمَا يَرَى مِنَ الكَرَامَةِ (خ. م. ت. حم. عن أنس)

(*Mâ min ehadin yedhulü'l-cennete yuhibbü en yerci'a ile'd-dünyâ ve lehû mâ ale'l-ardı min şey'in ille'ş-şehîdü, yetemennâ en yerci'a ile'd-dünyâ, feyuktele aşra merrâtin; limâ yerâ mine'l-*

---

[8] Buhàrî, *Sahîh*, c.IX, s.396, no:2606; Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.457, no:3489; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.225, no:1585; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.173, no:12794; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

kerâmeti.)

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

"Cennete giren insanlardan hiç kimse dünyaya dönmek istemez. Yeryüzünde olan her şey orada vardır." Dünyanın yüzüne kim bakar cennete girdikten sonra. Cennete giren bir insan dünyaya gitmek istemeyecek. Dünyaya bakmayacak bile, dünyaya nazar bile etmeyecek, aldırmayacak bile. İstemeyecek, özlemeyecek; çünkü âhiret güzel, cennet güzel!

(*İlle'ş-şehîdü yetemennâ en yercia ile'd-dünyâ*) "Ancak şehid isteyecek dünyaya dönmeyi. (*Feyuktele aşra merrâtin*) On kere daha öldürülmek isteyecek."

Neden isteyecek? Hani savaşta öldürüldü, şehid oldu ya. Yine döneyim, yine şehid olayım; yine döneyim, yine şehid olayım; yine döneyim, yine şehid olayım diye on kere dönüp dönüp, tekrar tekrar şehid olmak isteyecek. Şehidlere verilen makamların, mükâfatların ne kadar yüksek olduğunu gördüğü için. Derecesinin ne kadar yüksek olduğunu gördüğü için.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Şimdi senden birisi, yakın bir arkadaşın borç para istese ne kadar verebilirsin? Allah yolunda bir para sarf etmek gerekse, varsa ne kadar verebilirsin?

"—Brisbane'da bir cami yapılacak!" dedi, geldi sana ne kadar verebilirsin?

On mu verirsin, 50 mi verirsin, 100 mü verirsin, 200 mü verirsin, 1000 mi verirsin, 2000 mi verirsin, 50 bin mi verirsin, 20 bin mi verirsin? Ne kadar verirsin?

Mesela Hamburg'ta bir Pakistanlı 4 katlı, bodrum katlı koca bir binayı müslümanlara cami olarak kullanın diye bağışlamış. Kendisi almış, vermiş, verebilmiş yani. Fedakârlık! Parayı verebilmek, kazandığı parayı derece derece verebilmek bir ölçü.

Bu fedakârlığın, bu cömertliğin en üstünü nedir? İnsanın canını vermesi… Yani canını verebiliyor musun?

Deli Dumrul hikâyesinde, Dede Korkut hikâyelerinde, Deli Dumrul onu dolaşıyor bunu dolaşıyor kendisine denmiş ki:

"—Canının yerine bir başka can bul, onun canını alalım sen daha yaşa."

Ona gidiyor canım kıymetli diyor, buna gidiyor canım kıymetli diyor, kimse canını vermek istemiyor. Ancak hayat arkadaşı, ailesi, "Canım sana feda olsun!" diyor. Allah onlara şu kadar ömür verdi filan diye böyle Deli Dumrul hikâyesi diye bir hikâye vardır.

Kuru çayın üstüne bir köprü kurmuş, ondan sonra o köprüden geçenden kırk akçe alırmış.

"—Ya zaten burada su yok, şu taraftan geçerim, burada köprü lüzumsuz kurulmuş. Şu taraftan geçerim!" diyenden, hiç para vermek istemeyenden, kabadayı olduğu için döve döve seksen akçe alırmış. Böyle bir kabadayıymış, zorbaymış, sonunda pişman olmuş. Başı belalara uğramış da, anlatırlar böyle.

Yani can vermek zor, şehid canını veriyor!

Muhterem kardeşlerim!

Demek ki Allah yolunda insanların cömertlikleri farklı. Kimisi çok büyük fedakârlık yapabiliyor. Ama bizler zayıfız, sigaradan bile vazgeçemiyoruz. Sigara! Nihayetinde alt tarafı bir sigara. İçme bunu, mekruh bu, sıhhatine zararlı, kollesterol yapıyor, kanser yapıyor, yavaş yavaş öldürüyor, nefesini tıkıyor. Masraftır, zahmettir, hastalıktır.

Ondan bile vazgeçemiyor mesela insanoğlu. Halbuki derece derece, yüksek cömert insanlar var canını bile verebiliyor. Canını veren en büyük mükâfatı alıyor. Canını verebilecek kadar cömert olan, o kadar fedakâr olan en büyük mükâfatı alıyor cennete giriyor.

Muhterem kardeşlerim!

İşte işin aslı burası. Cimriliği, pintiliği bırakmamız lazım. Bizim de Allah yolunda cömert olmamız lazım. Malca cömert olmamız lazım, tence cömert olmamız lazım, canca cömert olmamız lazım.

Ne demek? Malca cömert olmak ne demek?

Allah yolunda masraf yapmak. Allah yolunda zekât vermek, hayır yapmak, cami yaptırmak, çocuk okutmak filan.

Ten vücut demek, tence cömertlik nedir, ne demek?

Yani hizmete koşmak. Mesela bu gün benim işim yok. Mahsulü kaldırdım, tarlanın işi yok. E bugün caminin şurasını tamir ederim, burasını badana ederim, şurasını düzeltirim, burasını

yaparım, perdelerini yıkarım filan. İşte bu da hizmet. Yani her şey parayla olmaz, hizmet de bir çeşit fedakârlıktır. İnsan kendisini hizmete, hayra tahsis eder; bu da bir cömertliktir. Buna da vücut cömertliği derler.

Yani cebine, kesene davranıp verdiğine mal cömertliği derler. Hizmete koşmana da vücut cömertliği, ten cömertliği derler. Bir de canını vermeye de can cömertliği derler. Çünkü insanın bir malı var, bir bedeni var, bir de ruhu var. Ruhunu veriyor, canını veriyor, hayatını veriyor Allah yolunda... Tabii cömertliğin en yükseği bu.

Bu fedakârlıklarla ölçülüyor müslümanın kıymeti... Mükâfatı da bu fedakârlıkları ölçüsünde veriliyor. Sen de ya Allah yolunda masraf yap, paran varsa...

"—Hocam param yok fakirim, borçluyum, borçlarımı ödeyemedim. Başımda bir sürü fakir fukara akrabam var onlara zor para yetiştiriyorum."

Tamam. Allah'ın yolunda hizmet et sen de... Camiye hizmet et, dine hizmet et, bir müslüman kardeşine hizmet et öyle sevap kazan...

İşte en yüksek derecesi de Allah yolunda çalışıp çabalayıp kafirle cihad edip sonunda şehid olmak.

e. Ticaret Yapmak da Sevap

Bu büyük şahıslar bize örnek olmalı. Allah şefaatine erdirsin, evliyaullahtan, alimlerden, hadis bilginlerinden çok zamanının muteber büyüklerinden, evliyaullahından bir kişi var... Üçe ayırmış faaliyetini; bir sene hacca gidermiş. Hacca gitmek çok sevap, günahların affına sebep oluyor diye bir sene hacca gidermiş. O senesi Horasan'dan hacca gidiyor geliyor. Altı ay gidiş altı ay geliş bitiyor. Hac vazifesini yapınca bitiyor. Bir senesini böyle geçiriyor.

Bir senesini cihada sarf edermiş. Müslümanlar nerede, hangi kâfirlerle cihad ediyorsa oraya sefer edermiş, asker olurmuş bir sene, çarpışırmış gazilik sevabı alırmış. O senesi de öyle geçti. Hangi diyarsa oraya gidermiş.

Bir sene de ticaret yaparmış. Mal yüklermiş kervana, falanca

yerde götürürmüş satarmış, kazanırmış. Ticaret de sevap…

Neden? Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[9]

التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ والصِّدِّيقِينَ والشُّهَدَاءِ (عبد بن حميد ، والدارمى ، ت. حسن ، قط. ك. عن أبي سعيد)

RE. 197/4 (*Et-tâciru's-sadûku'l-emînü*) "Doğru sözlü ve güvenilir olan tüccar, (*mea'n-nebiyyîne ve's-sıddîkîne ve'ş-şühedâ'*) peygamberlerle, sıddıklarla, şehidlerle beraber olacak." Allah-u Teàlâ Hazretleri öyle bir tüccarı, Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde gölgelendirecek. Mahşer gününün sıkıntılarını duyurmayacak.

Ticaret yapmak da sevap… Bu diyarda meselâ diyelim ki, duydum ben, et azmış. Sen Brisbane'a gitsen, 10 tane koyunu atsan kamyonetin arkasına, getirsen, arkadaşlarına versen… Buradaki bir ihtiyacı karşılayacak bir faaliyet... Herkes gidemiyor. Bu da sevaptır.

Burada bilmem hangi mal yok. Şu yok. Falanca yere gittiği zaman getiriversin. Yani hem ticaret yapıyor hem de müslüman toplumun bir işini halletmiş oluyor. Duaya mazhar oluyor.

Hayatımızın mânasını iyice düşünelim. Hayat bir yoldan ibarettir, bu yolun sonu ölümdür. Âhiret vardır, âhiret ebedîdir, âhirete hazırlanalım. Aklımız varsa hazırlanırız, aklımız yoksa boş gezeriz. Allah'ın bizim ibadetimize, taatimize, namazımıza, orucumuza, haccımıza, zekâtımıza ihtiyacı yoktur. Neden emrediyor?

Biz onun rahmetine muhtacız ve bu ibadetlerin hepsi bizim

---

[9] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:1130; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.7, no:2143; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.IV, s.29, no:1344; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.7, no:18; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.322, no:2539; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.449; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.299, no:966; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VI, s.16, no:1387; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hibbân, Mecrûhîn, c.II, s.230; Zehebî, *Mîzânü'l-İ'tidâl*, c.III, s.413, no:6968; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.7, no:9217; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.294, no:941; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.394, no:11046.

dünyada mutluluğumuzu sağlıyor da ondan… Namaz mutluluğumuzu sağlıyor, oruç sıhhatimizi sağlıyor. Zekât yardımlaşmamızı sağlıyor. Hac müslümanların arasında işbirliğini sağlıyor. Her ibadetin faydası var.

Her ibadetin faydası insanların kendisine… Allah'ın her emri müslümanın lehine… Allah'ın her yasağı müslümanı bir tehlikeden koruyan bir şey. Onun için kendi menfaatimize emir tutacağız, yasaklardan kaçınacağız.

Allah alemlerden müstağni, bize ihtiyacı yok, bizim Allah'a ihtiyacımız var… Allah'ın emirleri bizim için, bizim mutluluğumuz için, saâdet-i dâreyne ermemiz için. Yani dünya ve âhiret saadetine ermemiz için… Cenneti kazanmaya, cehenneme düşmemeye çalışacağız. Yolumuz yanlışsa yolumuzdan geri döneceğiz.

Bundan sonraki hayatımız, şu akşam şu konuşmamızdan sonraki hayatımız başka türlü olsun! Kötü alışkanlıklarımızı bırakacağız.

"—Hocam benim küçük bir kötü alışkanlığım var, müsaade et, devam edeyim!"

Olmaz! Küçük kusurlar devam edildikçe büyür.

İnsan küçükten başlar, sonra o kötülük büyür büyür, ejderha olur. Solucan gibiyken öldürebilirdi, ezebilirdi ama ejderha olunca öldüremez, o onu yutar. O bakımdan küçük büyük demeden her türlü kötülüğü, günahı bırakacak, Cenâb-ı Hakk'ın yoluna bir dönüş yapacak, tam bir dönüş. Rayına bir oturacak, ondan sonra hep Allah yolunda çalışacak. Hepimizin öyle olması lazım. Kadınlar da öyle olacak, erkekler de öyle olacak.

Ben şaşırdım hayret ettim. Var, dinleyen kardeşlerimizden, gördüğüm gezdiğim yerlerdeki kardeşlerimizden. Sigara tiryakiliği mesela, bu akşam üçtür dörttür sözü oraya getiriyorum. Basit bir şey olduğu için, yani kimse önemsemediği için söylüyorum bunu. Erkekler içiyor, hanımlar da içiyor. Anasından babasından gizli delikanlılar da içiyor. E herkes içiyor yahu, bunun hiçbir faydası yok, vitamini yok, faydası yok.

Masraf! Yani bir sigara tiryakisinin bir senede tükettiği sigaranın fiyatını bir ortaya koysak, bir cami cemaatinin sigaraya

verdiği bir senelik parayı düşünsek, her yerde kubbeli cami yaparız, Türkiye'de fabrika yaparız. Yani Türkiye'de sigara tiryakisi müslümanlar, Allah rızası için, sigaraya verdikleri parayı keyiflerine vermeyip de, Allah yolunda cami yapılacak diye verseler, cami yaptırırlar, üniversite yaptırırlar, her şeyi çok mükemmel yaparlar.

Muhterem kardeşlerim! Onun için kusurun küçüğü olmaz. Kusur kusurdur, küçük de olsa bırakacağız. Sigaradan tevbe edeceğiz. Küçük kusurlarımıza tevbe edeceğiz, yani tam müslüman olmaya gayret edeceğiz. Ayakkabımızı birisini bu tarafa, birisini bu tarafa atmayacağız; ikisini yan yana koyacağız. O bile bir kusurdur. Çıkarttığı zaman iki ayakkabı yan yana duracak.

Elbiseni kendin gardıroba asacaksın. Benim gibi ceketi bir tarafa pantolonu bir tarafa, çorabın tekini bir tarafa, ötekisini öbür tarafa koymayacaksın, derli toplu olacaksın. Yaptığın işi güzel yapacaksın.

Yüzünü yıkıyor adam, abdest alışına bakıyorum, suyu alıyor şap şap şap... Ya senin gözünün burasına su gitmedi, burasına gelmedi. Kolunun burası ıslanmadı. Güzel yıkasana! Şöyle al, şööööyle her tarafını bir ovuştur. Gözünün şuralarına şey yap. Şöyle su her tarafına gitsin yani.

Yaptığın şeyi güzel yap. Yazı yazıyorsan güzel yaz. Domates dikiyorsan güzel dik. Bak çok hoşuma gitti, burada domates tarlalarını gördüm. Naylonu deniz gibi bembeyaz şey yapmışlar sermişler. Layınları [line] dizmişler, domatesler belli aralıklarla, asker gibi. Hepsine bir delik, hepsinin altında bir boru. Yani özendim, hoşuma gitti. Türkiye'de bilmiyorum böyle yapıyorlar mı yapmıyorlar mı?

İntizam güzel şey. Her şeyimizin muntazam olması lazım. Bak şuraya geldik, dün akşamdan bugün daha güzel. Minberin yeri değişti, burası temizlendi. Yarın şurası açılır, burası açılırsa daha güzel olur. Yani her günümüz biraz daha iyi olacak.

Bir kusurumuzu tesbit ettim bu gezilerde, size söyleyeyim: Bir müslümanın eviyle bir İtalyan'ın evi yan yana olsa, hangisi müslümanın evi, hangisi İtalyan'ın evi, anlıyorum. Neden?

Müslümanın evi derbeder de ondan.

Yan yana iki komşu; müslümanın evi derbeder, İtalyanın evi düzenli… Bahçesine özenmiş, çimenini biçmiş, ağacını dikmiş, boyasını boyamış filan. Neden? Bir sanat zevki var demek ki.

Bizde bir aldırmazlık var, bu da doğru değil. Bizim bahçemiz daha güzel olmalı, bizim üstümüz daha temiz olmalı, bizim işimiz daha sağlam olmalı. Çünkü biz Allah'ın sevdiği kullarız. Bu da önemli.

Onun için Allah bize her şeyin en güzelini yapmayı bundan sonra nasib etsin... Şu akşamımız sizler için bir dönüm noktası olsun…

Zaten güzel bir aydayız, Üç Aylar'ın içindeyiz, Şa'ban ayındayız. Ramazan'a az bir vakit kaldı. İki haftadan az bir vakit kaldı. Ramazan geliyor. Tam tevbe zamanı, tam böyle raya oturma zamanı…

……………………..

03. 03. 1991 - Avustralya

05. DEVR-İ MUHAMMEDÎ VE ORUÇ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm,
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Alâ niamehu'z-zâhireti ve'l-bâtıneh… Hamden kesîran tayyiben kemâ yuhibbu rabbünâ ve yenbağî leh… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafa, aleyhi efdalu's-salevât ve ekmelü't-tahiyyatü ve't- teslîmât… Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sıdkı ve'l-vefâ… Emmâ ba'd.

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ Haz-retlerine sonsuz, sayısız, hadsiz, hesapsız, hamd ü senalar olsun! Her zaman, binlerce, milyonlarca, nimetlerine mazhar olarak yaşıyoruz; yaşamamızı devam ettiriyoruz.

Kur'an-ı Kerim'de buyruluyor ki:

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لاَ تُحْصُوهَا (النحل:١٨)

(*Ve in teuddû ni'meta'llàhi lâ tuhsùhâ*) [Allah'ın verdiği nimetleri sayacak olsanız, saymakla bitiremezsiniz.] (Nahl, 16/18)

Nimetlerini saymağa çalışsak; saymaya gücümüz yetmez. Okyanuslar mürekkep, ağaçlar kalem olsa, yazmakla bitiremeyiz.

a. Sahurda Bereket Vardır

Rabbimize hâmd ü senâlar olsun ki, Ramazan ayı geldi. Yarın oruç tutacağız! Melbourne'daki müslüman kardeşler tesbit etmişler, kararlaştırmışlar; yarın, hem Türk kardeşlerimiz, hem de Türk olmayan başka milliyetlere mensup olan kardeşlerimizin camilerinde müştereken alınan karara göre oruç tutulacak.

Oruç tutulacak günün evvelinde de yatsı namazından sonra, "teravih" namazı kılınır. Alımlı, tatlı, sevimli, sevaplı, "ecirli" bir ibadet! Onun için, bu yatsı namazıyla teravih namazını da kılacağız. Geceleyin sahura kalkacağız. Sahura kalkmak sünnettir.

Peygamber SAS Efendimiz:[10]

---

[10] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.678, no:1823; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.770, no:1095; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.88, no:708; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.141, no:2146; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.540, no:1692; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.99, no:11968; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.11, no:1696; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.213, no:1937; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.245, no:3466; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.295, no:2028; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.58, no:60; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.235, no:2848; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.227, no:7598; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.274, no:8913; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.408, no:3908; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.236, no:7902; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.75, no:2456; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.35; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.215, no:1425; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.395, no:677; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.55, no:2310; İbnü'l-Cârud, *el-Müntekà*, c.I, s.104, no:383; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.127; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.354, no:283; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.305; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IIL, s.230; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.177, no:2737; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.238; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.140, no:2144; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.213, no:1936; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.138, no:10235; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.7, no:5073; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.217, no:1821; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.75, no:2454; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.305; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.395, no:675, 576; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.IV, s.69; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIV, s.515; İbn-i Hacer, *Tehzîbü'l-Tehzîb*, c.IX, s.62; Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.300, no:510; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.103; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.67, no:712; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.178, no:2745; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.141, no:2147-2151; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.377, no:8895; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.175, no:4990; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.162, no:253; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.228, no:7601; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.275, no:8914; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II,s.75, no:2457; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.322; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.20; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.233, no:2719; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.15; Dâra Kutnî, *İlel*, c.XI, s.103; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.178, no:2744; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.32, no:11299; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.91, no:8064; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.275, no:8920; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe,* c..I, s.1185; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

تَسَحَّرُوا ، فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَةٌ (ط. حم. خ. م. ت. ن. ه.
حب. عن أنس ؛ ن. حل. حم. خط. ض. عن أبي هريرة ، و
أبي سعيد ، وجابر)

RE. 251/7 (*Tesahharû, feinne fi's-sahùri berekeh*) "Sahur yapın! Çünkü sahurda hayır, bereket, nimet vardır; manevî lezzetler, hikmetler vardır." buyurmuş.

O bakımdan sahura kalkacağız. Uykumuz bölünecek. Ziyanı yok, zaten Ramazan gecelerinde çok uyumak yerine, geceyi çok ihya etmeğe çalışmak ana fikrimiz, esas prensibimiz olacak. Onun için, uykunun az olmasından endişe duymayacağız.

Sabah namazını her zamankinden biraz daha erken kılacağız. Eskiden, güneşin doğmasına yarım saat kala sabah namazını kılıyorduk. Herkes sahurdan sonra camiye gelir, Kur'an-ı Kerim okur, mukabele dinler. Sonra da sabah namazını kılar gider. Böylece inşaallah, "*Gece kàim, gündüz sàim!*" diye anlatılan güzel bir hale sahip olacağız.

"*Gece kàim*" demek, geceleyin kalkıp ibadet etmek; "*gündüz sàim*" demek, gündüz oruç tutmak demektir. Bu iki taraflı ibadetle, gecemizi, gündüzümüzü, Rabbimizin rızasına uygun geçirmeğe gayret ederek, Ramazan ayının feyzinden, bereketinden, ikramından, ihsanından, nimetlerinden, istifade etmeğe çalışacağız.

Ramazan ayı kâfirlere değil, bize geldi. Ramazan ayı, gayr-i müslimlere değil, müminlere bir nimet. Ay herkesin üstüne doğuyor ama, faydası müslümanlara... O bakımdan, Allah'a hamd

---

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.90; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.111, no:1116; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.98; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.III, s.60, no:1126; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.849, no:23966; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.361, no:976; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.262, no:10736.

ü senalar olsun ki, bizi müslüman eylemiş, imandan mahrum etmemiş; kendi varlığından, birliğinden haberdar etmiş; kendi hak yoluna, razı olduğu dinine sahip eylemiş.

Dünyada çok inanç var: Bir kısmı eski zamanlardan kalmış; antika, eski, bozulmuş, aslını kaybetmiş dinler. Bir kısmı, Allah tarafından vazifelendirilmiş peygamberlerin (*Salevâtu'llàhi ve selâmühû aleyhim ecmaîn*), gelip anlattıkları dinler ama, zamanı, devresi geçmiş, eskimiş, bozulmuş. Bozulduktan sonra, Allah yeni bir peygamber gönderip, gerçekleri bir daha hatırlatmış. O da bozulmuş.

Ondan sonra bir daha peygamber gelmiş, o da hatırlatmış ama, dünyanın muhtelif yerlerindeki insanlar, yeni gelen peygamberden haberdar olmadıkları için, eski usûl üzere devam etmişler. Meselâ, geçenlerde Afrika ormanlarının ortasında bulunan Falaşalar, böyle bir topluluk…

b. Allah Katında Geçerli Din İslâm

Dünyanın muhtelif yerlerine de Hristiyanlık yayılmış. Amma, onların hepsinin üzerine, Hazret-i Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübarek zaman-ı saadeti gelmiş. Yani, artık hepsinin devri bitti. Devir, Devr-i Muhammedî…

Peygamber SAS Efendimiz'in sancağının dalgalandığı, devresinin geldiği; saltanatının, ışıklarının, nûrâniyetinin her tarafı aydınlattığı bir devir… Şimdi devir, İslâm devri… Eski peygamberlere tâbi olanlar, eski insanlar, eski kitap sahibi olanların müslüman olması lâzım! Onların Peygamber Efendimize tâbi olması lâzım!

Peygamber SAS: "Mûsâ AS sağ olsaydı, bana tâbi olurdu." diyor. İsa AS da hayatta olsaydı, o da Peygamber Efendimiz'e tâbi olacaktı. Onun için, bütün insanlar Peygamber SAS Efendimize tâbi olmak zorunda…

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ (آل عمران:١٩)

(*İnne'd-dîne inda'llàhi'l-islâm*) "Allah'ın indinde makbul, geçerli olan din, İslâm dinidir." (Âl-i İmran, 3/19)

Birinde eskiden kalma para olabilir. Üzerinde birtakım yazılar var; bakıyorsun Rus, Bulgar, İngiliz, Amerikan para-sıymış. Gösteriyorsun, diyorlar ki:

"—Bunun devri geçti. Bu para geçmez."

Devri geçti, değerli değil. Bazen Türk paralarında da öyle oluyor. Merkez Bankası ilân ediyor: "Şu tarihten sonra, şu paralar geçersiz olacak." Ondan sonra götürsen, kimse almıyor.

"—Bu para ne parası? Sen aydan mı geldin, Merih'ten mi geldin? Bu paranın devresi geçti." diyorlar.

Allah indinde makbul olan din, İslâm! Biz de o dine mensubuz el-hamdü-lillah! Âlemlere rahmet olarak gönderilmiş olan; bütün insanlara, müjdeci ve haberci, ihtarcı, ihbarcı olarak gönderilmiş olan Peygamber SAS Efendimizin, tebliğ buyurduğu din…

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيراً وَنَذِيراً (سبأ:٢٨)

(*Ve mâ erselnâke illâ kâffeten li'n-nâsi beşîran ve nezîrâ*) [Biz seni bütün insanlara ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.] (Sebe', 34/28) buyruluyor.

Fakir olabiliriz, işçi olabiliriz, işsiz olabiliriz; hasta, sakat, her şey olabiliriz Çeşitli sıkıntılarımız olabilir ama, bizde olan bir cevher var, iman cevheri… El-hamdü lillâh o kalbimizde... Allah'ın razı olduğu yol üzerindeyiz, hamd ü senalar olsun!

Ötekiler de olur, Allah ötekileri de verir. Ama bu en önemlisi. En kıymetlisi bu iman cevheri… El-hamdü lillâh müslümanız. Şimdi bu imanı, bu cevheri kaybetmememiz lâzım!

Avustralya'ya gelmişim; pasaportuma bir mühür vurmuşlar, "Bunu kaybetmemek lâzım, önemli!" diyorlar. Bu kâğıt giriş kâğıdı... Meselâ, "Banka kartı önemli!" diyorlar. Önemli olan, en önemli olan, imanlı olmamız.

İmanlı olmak da yetmiyor. “Ben inanıyorum!” diyor herkes. Herkes inanıyorum diyor ama, imanın da Allah indinde geçerli olması lâzım! Geçmez para gibi, pul gibi, işe yaramaz bir kâğıt parçası durumunda olmaması lâzım! Geçerli din hangisi? Geçerli din İslâm! Bütün öteki dinlerin hükmü kalmamış. İster bir peygamber tarafından gönderilip anlatılmış olsun, isterse bazı insanların din diye tutturdukları, akıllarından uydurdukları, ortaya attıkları olsun. Bunların çoğu yalan, Allah’a iftira, büyük kadir bilmezlik, Allah’a saygısızlıktır.

Yalan-yanlış şeylere tapınıyorlar. Yıldıza, güneşe, aya tapıyor; öküze, horoza, yılana, şeytana tapıyor. Bunların hepsi geçersiz... Hazreti Musa’nın dini de geçersiz, Hazreti İsa’nın dini de geçersiz... (*İnne’d-dîne inda’llàhi’l-islâm*) Allah katında geçerli olan din, İslâm dini... El-hamdü lillâh, biz o dine mensubuz; o cevhere, nimete sahibiz.

Elimizdeki en önemli şey bu... Eğer biz burada bunu kaybedersek, yazıklar olsun bize, yazıklar olsun size! Herkese yazıklar olsun! Çünkü, çok büyük bir nimeti kaçırmış oluyor elinden. Ahiret nimetini, Allah’ın rızası nimetini, cennete girme fırsatını kaçırmış oluyor. Cehenneme düşmeye sebep olacak büyük bir hata, yanlış bir iş yapmış oluyor. Çok yazık!

Yâni, yazıklar olsun derken; hem acıyarak yazıklar olsun, “Tüh, vah, yazık oldu zavallıya!” mânâsına; hem de “Senin hiç aklın, fikrin, muhakemen yok mu? Hiç doğruyu eğriden ayırt edemez misin? Bu kadar da kafasızlık olur mu? Tüh sana be! Yazıklar olsun!” mânâsına... Her iki mânâda da yazıklar olur. Hem öylesine, hem böylesine, hem nalına, hem mıhına...

Şimdi bilmiyorum buraya geldi mi, umumî olarak anlatayım, tişört giyiyor kardeşler. Üzerlerinde çeşit çeşit yazılar, resimler var. Bu sabah baktım, bir kardeşin çocuğunun kazağı, hırkası üzerinde câmi resimleri, cami deseni gördüm.

“—Ooo, çok güzel, mâşaallah! Bunu nereden aldın?” dedim.

İstanbul’dan dedesi göndermiş. Güzel, İslâm diyarından geldiği belli oluyor.

Bugün bir başka tişört gördüm. Aaa, üstünde "Sovyet" yazıyor. Bir kardeşin üzerinde "Sovyet" yazıyor. Üstünde bir kızıl yıldız, altında Rus harfleriyle birtakım yazılar… Ben Rus harflerini bilmediğim için, ne mânâya geldiğini anlayamadım.

"—Bu ne?" dedim.

"—Tişört" dedi.

"—Tişört olduğunu ben de biliyorum. Tişört ama, bu kızıl yıldız ne senin göğsünde? Senin göğsünde iman cevheri var. İman cevherinin yanında kızıl yıldızın, Rus yazısının işi ne? Sen Rus musun?"

Olabilir, bir insan Rus olabilir; önemli bir şey değil. Ama, mümin olması lâzım! Rus tebaasından da olsa, Allah'ın varlığını, birliğini anlamışsa, bir şey demeyiz. Ama sen Türkiyeli ol, ondan sonra da Rus tişörtü giyin! Bilmiyorum nasıl oluyor?

Cebinde on tane yüz dolar olsa, bin Avustralya doları eder. Yüz tane olsa, bir deste olsa, o zaman daha büyük bir rakam...

"—Aman, çaldırmayayım!" diye dikkat edersin değil mi?

Ama, bu iman cevheri en büyük cevher... Bu Ramazan ayı da müminlere Allah'ın hediyesi… Kâfirlere bir şey yok. Kâfirin zaten haberi yok. Kâfir gene pavyonda, barda, içkide; gene kusurda, günahta... Bayram, nimet, ihsân, ikrâm, lütuf, mükâfat; müminlere, bizlere, sizlere...

c. Orucun Farz Kılınması

Muhterem kardeşlerim!

Allah çeşitli nimetler veriyor. Başta sıhhat, âfiyet vermiş; akıl, iman nimeti vermiş. Ondan sonra meyvalar, sebzeler, çeşidi gıdalar vermiş. Hayvanları kesiyoruz, etlerini kebap yapıyoruz, yiyoruz! Sütlerinden istifade ediyoruz. Balıkları tutuyoruz, ızgara yapıyoruz. Ağaçlardan topladığımız meyvalar, çeşit çeşit nimetler. Bu, nimetlere rağmen, Allah-u Teàlâ Hazretleri kitabında buyuruyor ki:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ

مِن قَبلِكُم لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (البقرة: ١٨٣)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû kütibe aleykümü's-sıyâmu kemâ kütibe ale'llezîne min kabliküm lealleküm tettekùn.*) (Bakara, 2/183)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) "Ey iman edenler!" Kâfirlere bir şey yok… Yani, sizlere ve bizlere buyuruyor: "Ey iman edenler! (*Kütibe aleykümü's-sıyâmü*) Sizin boynunuza oruç borç yazıldı."

Boynunuza yazıldı ne demek? Ey mü'minler, siz oruç tutacaksınız! Yazılı bir vazife, unutmayın, besbelli, mâlûm bir şey… Bakın, oruç tutmak sizin boynunuza bir vazife, vecibe, bir fariza olarak yazıldı. Hem, Allah birçok şey veriyor, su veriyor; içme diyor. Yemek veriyor, nimet veriyor; hem de yeme diyor. Allahu ekber!

Bir de, ayet-i kerimenin devamında buyuruyor ki:

(*Kemâ kütibe ale'llezîne min kabliküm*) "Bu vazife yalnız size verilmedi; sizden önceki devrelerde, eski zamanlarda, peygamberleri vasıtasıyla, önceki milletlere de oruç farz kılınmıştı."

Bakıyorum, Avustralyalı insanlara, tuhaf bir şekilde geziyorlar. Kızlar felaket, erkekler ondan felâket. Kızlar saç uzatmış, erkekler ondan fazla... Birisi şort giyiyor, ötekisi de şort giyiyor. Rezâlet, felâket...

Pekiyi, Hristiyanlıkta bu var mı? Yok… Hristiyanlıkta olsaydı, râhibeler de öyle gezerdi.

Hristiyanlıkta namaz yok mu? Var. Niye kılmıyorsunuz? Hristiyanlıkta örtünmek yok mu? Var. Niye örtünmüyorsunuz? Hristiyanlıkta oruç yok mu? Hristiyanlıkta da var, Yahudilikte de var. Hazreti İbrahim AS'ın Hanif dininde de var. Daha önceki peygamberlerin, Nuh AS'ın zamanında da var… Bu genel bir ibadet; Allah'ın, bütün ümmetlerin boynuna yazdığı bir ibadet...

Sübhânallah! Hem nimet veriyor Rabbimiz CC, hem de:

"—Oruç tut, bu nimetleri yeme ey kulum!" diyor.

"—Ne zaman yemeyeceğim; hiç mi yemeyeceğim? Açlıktan mı öleceğim?"

"—Hayır, belli bir süre… Fecr-i sâdıktan, yani sabah namazının girme zamanından, güneşin batma zamanına kadar bunları yemeyeceksin! Bu vakitler arasında sana yasak kıldım." diyor. "Ondan sonra ye, o zaman bir şey yok!" diyor.

Bu nedir muhterem kardeşlerim? Bu, çok güzel, muazzam, muhteşem bir eğitimdir, terbiyedir!

Arslanı ne yapıyorlar? Arslanı kimseye zarar vermesin diye, kafesin içine koymuşlar. Arslan avcısı kapıdan içeriye, giriyor, trak kapıyı kapatıyor. Arslan dışarıya kaçarsa, seyircileri parçalar. Ama arslan avcısının elinde bir kamçı var, kamçıyı şırak bir şaklatıyor; bir işaret ediyor, arslan gidiyor kutunun üstüne oturuyor. Kamçıyı bir şaklatıyor, arslan şöyle yapıyor, elini kaldırıyor, böyle yapıyor… vs.

Nasıl yapıyor bunu? Terbiye ile. Arslanın tabiatında parçalama yok mu? Var. Var ama, arslan terbiyecisi, arslanı terbiye ediyor. Parçalama ve insan yeme tabiatından geri duruyor.

Bizim de içimizde bir arslan var, muhterem kardeşlerim. Senin içinde var; çocuğunun, hanımının içinde var; herkesin içinde bir arslan var. Nedir bu arslan? Nefs-i emmâre… İnsanın içinde bir vahşî canavar var, arslan var, bir kurt var... Bunu terbiye etmedin mi, alimallah kan gövdeyi götürür; parça parça eder. Saldırmadığı yer bırakmaz. Zaten öyle yapıyor.

Avustralya'da gezerken, "Sydney'de Redfem camisine gidelim!" dedik, gittik. Müslümanlara da acıdım, kâfirlere de acıdım. Cami şehrin batakhanesinin olduğu yerde... Karşıda, sağda rezâlethane, solda meyhane, vs. Adamlar tıklım tıklım meyhaneleri doldurmuşlar; kadınlar-erkekler kaldırımlara oturmuşlar, yanlarında şişeler, insanlıktan geçmişler, tıkınıyorlar, zıkkımlanıyorlar.

Bir başka kasabaya gittik. Oradan, başka bir yere gittik. Orada camiyi aramak için, bir yerde park ettik. Sarhoşlar neredeyse arabalarımızı parçalayacak. Herkes sarhoş, sağa bakıyorsun sarhoş, sola bakıyorsun ayyaş, ona bakıyorsun serseri, buna bakıyorsun derbeder… Mahvolmuş insanlar.

Neden? Hepsinin içinde bir arslan, nefs-i emmâre var; terbiye edilmemiş, mahvetmiş hepsini… Hayatları sönmüş, istikballeri mahvolmuş, düzenleri kalmamış; acıdım.

Müslümanlara da acıdım. Niye acıdım? Öyle bir yerde mi cami kurar insan? Gider en temiz yerde, en lüks yerde, en geniş şekilde, pırıl pırıl bir cami yapar. Park yerleri, bahçesi olur, tertemiz olur. Zaten bir tanecik camii varmış, o da yıkılmış zelzelede... Yerine yenisi yapılmamış. Bir baraka cami... Yüznumarada abdest alıyorsun, öbür tarafta namaz kılıyorsun. Müslümanların garibâne haline gel de ağlama!

İşte bu nefsin terbiye edilmesi için, içinizdeki bu şeytanın yardakçısının, bizi kötülüklere götüren nefsin çaresine

bakmalıyız. “Camiye gel!” diyorsun gelmiyor. Arkadaşları camiye gelmiş, ötekiler dışarıdaki merdivende oturuyorlar. Onlar da yalı kazığı kadar büyük… Onlar küçük değil ki, iskelenin bir numaralı kazığı olacak kadar büyük. Ama, iki arkadaşı buraya gelmiş; ağabeyi veya kardeşi orada oturuyor. Dışarıda oturuyor, namaz kılmıyor. Müslüman evladı... Müslüman evladı ama, namaz kılmıyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Eğer insanlar nefs-i emmârelerini terbiye etmezlerse, hepsi böyle olur. Bunlar bize birer nümunedir. Kimseyi ayıplamıyorum. Kâfire acıyorum, cehennemde ebediyyen cayır cayır yanacak. Müslümanın evlâdına acıyorum. Dedesi ak sakallı, mücâhid; torun namazsız, torunun ibadetten haberi yok…

Kıbrıslı Cemâl kardeşimizin hemşehrisi diye, birisini tanıştıralım dediler. Adam motel çalıştırıyormuş. Arkadaşımız diyor ki:

“—Hocam! İslâm’dan bir şey kalmamış, gitmiş her şey. Hiçbir şey kalmamış.”

“—Aman! İsmini alın, adresini alın, Cemal’i gönderelim; Kemâl’i, gönderelim; yavaş yavaş, ‘Sen Kıbrıslısın, müslümansın!’ diyelim. Ziyaretlerle, hediyelerle, yavaş yavaş onu İslâm’a çekmeğe çalışalım!” dedim.

Muhterem kardeşlerim!

Bu nefis insanı, şeytana maskara eder. Cehenneme götürür. Herkesin içinde var bu. Sende de bu tehlike var, çocuğunda da, hanımında da... Allah saklasın! Yarın hanımın sana resti çeker, “Hanımlık yapmıyorum, ne işim var?” der, kalkar gider. Telefonla ararsın, yerini bile söylemez Avustralya hükümeti. Yuva yıkılır, çocuklar perişan olur, derbeder olur.

Neden? Nefis terbiye edilmediği zaman böyle olur. Bu nefis terbiye olacak, insan duygularına hakim olacak, aklına her geleni yapmayacak. İnsanın içinden, herkesin içinden kötü duygular geçer. Ben de hırsızlık yapayım; arsızlık, yüzsüzlük yapayım; ben

de eğleneyim, zevk, safâ yapayım diye, herkesin içinden gelir ama; müslümanlık, bu duygulara karşı çıkmak, bu duygulan yenmek...

Kur'an-ı Kerim'de, buyuruluyor ki:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ

مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (البقرة: ١٨٣)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) "Ey iman edenler! (*Kütibe aleykümü's-sıyâm*) "Size oruç farz kılındı. (*Kemâ kütibe alellezîne min kabliküm*) Sizden önceki ümmetlere de farz kılınmıştı. (*Leallekûm tettekùn*) Takvâ sahibi olabilesiniz, takvâyı öğrenesiniz diye." (Bakara, 2/183)

Günahlar karşınıza geldiği halde, günaha dalmamaya, düşmemeye, iradenize hakim olmaya güç yetirebilesiniz diye, oruç farz kılındı. Neden? İşte meşrubat! İşte yemek! Ama yemiyor. Bütün Ramazan boyunca bu egzersizi yapıyorsun.

"—Çok acıktım hanım yahu."

"—Acıktıysan sabret, altı saat kaldı iftara..."

"—Ay! Sigara tiryakisiyim; ellerim titriyor, sigara içmediğim için."

"—Sabret, iftardan sonra içersin."

"—Çok susadım anneciğim!"

"—Evladım sabret. İşte biraz sonra iftar olacak, çok sevap kazanacaksın!" gibi cevaplar...

Canı ne kadar istiyor, ama Oruç yaptırtmıyor. Böyle yapmamayı öğrene öğrene, iyi müslüman oluyor işte! Yani, kötü olan bir şeyi yapmamayı öğrendiği zaman insan, iyi müslüman oluyor. Orucun hikmeti de bu…

Allah insana nimeti verdikten sonra yasaklamaz. Yasak-lamaz ama, nimetleri gelişigüzel kullanırsan olmaz. Arabanın freni olmazsa, araba bir yere çarpar. Arabanın da freni olması lâzım. Arabanın bir motoru var; peki bu motoru niye koydun arabaya?

Gitsin diye. Bu benzini niye koyuyorsun? Motoru çalışsın diye, İyi, güzel; gitsin diye motoru koydun, motorun deposuna da benzini koydun. Bu freni niye koydun? Fren de lâzım!

Fren olmazsa, bu araba uçurumdan gider; virajı alamaz, birisine çarpar, kamyonun altına girer, kaza yapar. Demek ki fren de lâzım! İnsanın fren tertibatı nerede? Müslümanın freni nerede? Oruçta.

Müslüman kendisini frenlemeyi, oruçla öğreniyor. Sizin anlayacağınız dille söylemek gerekirse, müslümanın fren yapma kabiliyeti, alışkanlığı, oruçla sağlanıyor.

Ya ötekiler? Ötekiler frensiz insanlar. Ötekiler, her şeyi yapar. Her rezaleti yapar, her günahı işlerler. Neden? Onların fren tertibatları yok.

"—Allah bizlere fren tertibatını öğretiyor da, niye onlara öğretmiyor?"

Onlara da öğretmiş. Öğretmiş ama, dinlememişler.

"—Tamam, biz de dinlemiyoruz!"

Sen de, eskiden kendilerine kitap verilmiş ümmetlerin durumuna düştün, işte. Ümmet-i Muhammed de düştü. Görüyor musun senin gayretsizliğinden; babaların, annelerin evlatlarına acımamasından, Ümmet-i Muhammed de, sapık kavimlerin durumuna düştü. Yirminci Yüzyıl'da, buyur misâlini gör, bak! Hak din üzereler ama, anneler gayretsiz, babalar gayretsiz, çocuklarına şefkatleri yok, ileri görüşleri yok; çocuklarını, kendilerini cehennemden kurtarmayı düşünmüyorlar. Ne hâle düştüler?

Allah kâinatın Hâlikı, yaratanı; insanları, dünyayı, ahireti, nefsi, şeytanı bilen; insanların nasıl yaşadıklarını, har vurup, harman savurduklarını, ne çeşit günahlar işlediklerini bilen Rabbü'l-âlemîn. Onlara fren olarak, orucu nasihat etmiş, tavsiye etmiş.

(*Lealleküm tettekùn*) "O zaman umulur ki, siz de takva ehli insan olabilirsiniz, kendinizi frenlemeyi öğrenebilirsiniz."

"—Öğrenemedim frenlemeyi..."

Öğrenemezsen, cezanı çekersin, belânı bulursun.

“—Fren yapamadım.”

Tamam! Ya hastanede, ya funeral müessesesinde bağırsaklarını çıkartırlar, ilaçlarlar, kabristana koyarlar seni.

Günahlardan kendini frenlemesini öğreneceksin! İçinden gelen nefsinin sesine, şeytanın kandırmasına “hayır” diyebileceksin. “Evet! Sen onu söylüyorsun ama, ben onu yapmam!” diyebileceksin.

Bunun daha güzeli var. Bunun daha güzeli, kötülüğü hiç hatıra getirmemek, hep iyilikleri düşünmek. Ama, ilk önce bu yoldan geçeceksin; kötülükleri hissettiğin halde, için söylediği halde yapmamayı öğreneceksin! İraden kuvvetlenecek, ondan sonra takvâda ilerleyeceksin; takva sahibi, müttakî bir kul olacaksın. Ondan sonra, o sâfiyetle, o kemâlât ile yavaş yavaş, için öyle saflaşacak ki, kötü şeyler düşünmeyeceksin. Kötü şeyler aklına bile gelmeyecek. Melekler gibi olacaksın. Her işin hayır

olacak, Allah'ın sevgili kulu olacaksın, cennetlik olacaksın; ahirette büyük mükâfata ereceksin!

Ahirette büyük mükafâta ereceksin de dünyada mahrum mu kalacaksın? Hayır. Dünyada da sıhhat, huzur, saadet bulacaksın.

Demek ki, oruç tuttuğu zaman, insanın takvâ sahibi olmasının yolu açılıyor. Bir gün tutsa, yetmeyecek; iki gün tutsa, yetmeyecek; otuz gün oruç tuta tuta, bu eğitime devam ediyorsun.

Yolculuğumuzda bir yerde abdest alıyoruz, namaz kılacağız. Köpeğin birisi geldi, bizimle oynamak istiyor. Arkadaş anladı, çomağı köpeğin ağzından aldı attı. Gitti çomağı aldı, getirdi. Gene attı, gene getiriyor. Oyun oynamak istiyor. Arkadaş diyor ki:

"—*Give him*: Bana verme, çomağı, şuna ver!" diyor.

Ona vermiyor, çomağı arkadaşa veriyor. Sonra ne demiş:

"—Ben artık yoruldum, git başka birisiyle oyna!" demiş. Köpek kayboldu gitti.

Ya! Elin kara köpeği, sokak köpeği, terbiye oluyorsa, Allah'ın en aziz mahlûku olan insanoğlu, otuz günde terbiye olmaz mı? Orucu güzel tutsa, olur. Otuz günde insan adam olur. Melek olur, havalarda uçar, ayağı yerden kesilir, Yani, orucu hakkıyla tutsa…

d. İslâm'ın Şartı Beş

Muhterem kardeşlerim!

Şunu bilin ki, oruç çok önemli, çok hikmetli bir ibadet. Peygamber Efendimiz diyor ki:[11]

---

[11] Buhàrî, *Sahih*, c.I, s.11, no:7; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.103, no:21; Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.190, no:2534; Neseî, *Sünen*, c.XV, s.193, no:4915; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II,s.120, no:6015; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.374, no:158; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.412, no:13518; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.427, no:3972; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.159, no:308; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.164, no:5788; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.308, no:703; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.261, no:823; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.92, no:166; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.27, no:21; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.139, no:10426.

بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ، وَ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، وَإِقَامِ الصَّلاَةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ الْبَيْتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ

(خ. حم. ق. ت. ن. عن ابن عمر)

(*Büniye'l-islâmü alâ hamsin*) "İslâm, beş temel esas üzerine bina olunmuştur." diyor. Daha başka şeyler de var fikrini de taşıyor zâten bu ifade... Ama, "Çok önemli beş şey üzerine dayanmaktadır." demiş oluyor:

1. (*Şehâdeti en lâ ilâhe illa'llàh, ve enne muhammeden rasûlü'llàh*) "Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Hazret-i Muhammed SAS'in Allah'ın rasûlü olduğuna şehadet etmek."
2. (*Ve ikàmi's-salâti*) "Namaz kılmak."
3. (*Ve îtâi'z-zekâti*) "Zekât vermek."
4. (*Ve hacci'l-beyti*) "Beytullah'ı haccetmek."
5. (*Ve savmi ramedàn*) "Ramazan'da oruç tutmak."

İslâm beş temel üzerine kurulmuştur, temelin birisi oruç... Çok mânâlar taşıyor. Onun için, lütfen bu orucu sadece perhiz yapıp kilo düşürme şeklinde görmeyin, Allah aşkına! Oruç perhiz değildir. Oruç, oruçtur. Oruç ibadettir. Oruç, ruhî bir ibadettir. Orucun muazzam faydaları vardır.

Önümüzdeki günlerde camiye gelin! Akşam iftarı yaptıktan sonra, dinlenin, çayınızı için, ama erken gelin! Yarım saat erken gelin. Biz de, burada ayetlerden, hadislerden size Allah'ın emrini, Rasûlüllah'ın sünnetini anlatmağa çalışalım! Allah niçin emretmiş orucu? Nasıl tutulacak? Bilin ki, ona göre yapın!

Peygamber Efendimiz ne tavsiye ediyor? Sanıyorum ki, gelen cemaatten, dinleyen kadınlardan, erkeklerden, pek çok kimse oruç hakkında birçok şeyleri bilmiyor. Ama dinleye dinleye öğrenecek. Oruç öyle kolay bir ibadet değil. Hem kolay, hem de ince. Detayı var. Oruç güzel bir ibadet, hikmetli bir ibadet... Bunların detayını

inşâallah, önümüzdeki günlerde anlatırız. Şimdi, bu akşam, bütün Ramazan boyu inşaallah oruç tutmağa niyet ederek, sahura kalkarsınız. Yarınki oruç diye... Ondan sonra da teferruatını çar çabuk öğreniriz.

Yalnız bir şeyi hatırlatacağım! Çünkü yarın oruç tutacaksınız. Bu günden onu söylemem lâzım. Oruç demek, sadece su içmemek, yemek yememek demek değil. Bunu belki duymadınız.

"—Ya ne?"

Oruç, günahların hepsinden vazgeçmek demek... Yani, gözün harama bakmayacak.

"—Aaa! Bak buradan birisi geçiyor. Kısa etekli."

Bakmayacaksın. Erkek bakmayacak, kadın da bakmayacak. Baktığın zaman, orucun fazileti gidiyor.

Diline sahip olacaksın! Dilinle birisini gıybet ettin, çekiştirdin, birisinin lâfını birisine götürdün; olmadı... Yalan söyledin, yalancı şahitlik ettin; olmadı. Orucun sevabı kalmadı.

Dilin doğru olacak, gözün harama bakmayacak, dilin haram söylemeyecek, kulağın haramı dinlemeyecek, elin harama uzanmayacak, ayağın harama varmayacak. Oruç bu!

Peygamber Efendimiz SAS diyor ki:

"—Gıybetten ve şu, şu günahlardan korunmayanın orucuna Allah'ın ihtiyacı yok."

Neden? Sevabı yok. O oruç, ona fayda vermiyor. Oruç niçindi? Günahlardan kesilmek içindi. Günahlardan kesilmedin. Öyleyse sadece aç kalmışsın, susuz kalmışsın, Allah'ın şenin orucuna ihtiyacı mı var?

Su haram mıydı? Helâldi. Yemek haram mıydı? Helâldi. Onları bile içme diyor, Allah. Peki, sen Allah'ın günah, haram, yasak olan işlerini niye yapıyorsun? Oruçlu iken olmaz... Yaptın mı, sevabı gider. Bunu bilin! Oruç tutmak, yemek yememek, su içmemek olarak anlamayın.

Oruç tutmak demek: Yemek yememek, su içmemek, yalan söylememek, harama bakmamak, haramı dinlememek, günahlara

yanaşmamak demek. Gözün de harama bakmayacak. Gözüne de sahip olacaksın. Dilin de, yalan dolan, gıybet, dedikodu, iftira yapmayacak. Kulağın da haramı dinlemeyecek. Bunu böyle bilin, orucu böylece tutun!

Her günahtan kesilmeğe çalışın! Bakmayı, şu haramı işlemeyi, şu mûsikiyi dinlemeyi veya şu televizyon filmini seyretmeyi bırakın!

"—Ama canım çok istiyor."

Hayır! İstiyor ama, işte o canının istediği şeyi de yapmayacaksın. Oruç tutarken su içmediğin, yemek yemediğin gibi, o haramı da işlemeyeceksin. Her haramdan kesileceksin yani.

Bu mânâsıyla orucu tutun, Allah ecrinizi çok etsin! Büyük mükâfatlara erdirsin! Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin!

Cennetin bir kapısı varmış, adı (*Bâbü'r-reyyân*) Reyyân Kapısı… Çeşitli kapıları var cennetin, çeşitli dereceleri var, biliyoruz. Oradan ancak oruç tutan girecek. Allah, bir bu dünyada sevinç verecek oruçluya, akşam iftar ederken; bir de Rabbinin huzurunda mükâfata erdiği zaman, orucun mükâfatını gördüğü zaman büyük "ecir" verecek; iki sevinci var…

Allah bizi cennete girenlerden, mükâfata erenlerden, rızâsına vâsıl olanlardan, cemâlini görenlerden eylesin… İbadetlerimizi kabul eylesin… Şeytanın şerrinden korusun… Nefse esir olmaktan kurtarsın… Günahlardan haramlardan, uzak eylesin… Meleklerden yüksek eylesin… Hepimize huzuruna, sevdiği, razı olduğu kul olarak varmayı nasip eylesin…

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!

16. 03. 1991 – Coburg
Melbourne / Avustralya

06. DÜNYA HAYATI BİR İMTİHANDIR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fih... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.
Emmâ ba'd:

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ Hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun! Rabbimiz, şu mübarek ayın feyzinden bereketinden istifade etmeyi sizlere ve bizlere ve sevdiklerimize; cümle müminin ü müminâta nasip eylesin!

a. Orucun Farz Oluş Sebebi

Ramazan orucu, Allah CC Hazretleri'nin, Kur'an-ı Kerim'de yer almış olan emri ile bize farz olmuştur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ
مِنْ قَبلِكُمْ لعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (البقرة:١٨٣-١٨٤)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû kütibe aleykümü's-sıyâmu kemâ kütibe ale'llezîne min kablikùm leallekùm tettekùn*) "Ey iman eden kullar, ey iman edenler! Oruç size yazıldı, eski ümmetlere yazıldığı gibi; ola ki sizler sakınırsınız; yâni kendinizi vikàye edersiniz, korursunuz, müttakîlerden olursunuz." (Bakara, 2/183)

"—Sizden önceki ümmetlere, insanlara da bu vazife verilmişti. Bu ibadet, onların da vazifesiydi. Sizin boynunuza da bu vazife yazıldı. Siz de orucu tutacaksınız!" diye ayet-i kerime indi. Bir ay boyunca müslümanların gündüzleri fecr-i sadık'tan, sabah vakti

girdiği zamandan güneşin batmasına, akşam vaktine kadar, sahur vaktinden akşam namazı zamanına kadar oruç tutmaları emredildi.

Bunun sebebi ne? Niye Allah-u Teâlâ Hazretleri bütün yeryüzündeki nimetleri bizlere ihsan etmiş, hepsini bizler için yaratmış, hepsinden istifadeyi bize nasip etmiş, hepsini bizim emrimize sunmuş da, âyet-i kerimelerle bildiriliyor bu, şimdi bu müsaadeyi kaldırıyor?

اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ (لقمان:٢٠)

(*Enne'llàhe sehhare leküm mâ fi's-semâvâti ve mâ fi'l-ard*) [Allah göklerde ve yerdeki nice varlık ve imkânları sizin emrinize verdi.] (Lokman, 31/20)

Allah yerdeki, gökteki her şeyi, biz istifade edelim diye, verdiğini bildiriyor Kur'an-ı Kerim'de; bu belli. Eşref-i mahlûkat, en yüce yaratık olduğumuz için, en kıymetli yaratık olduğumuz, için Allah'ın en sevdiği, en önem verdiği mahlûku olduğumuz için; Allah öteki bütün varlıkları bizim emrimize vermiş.

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِى اٰدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِى الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلٰى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلاً (الإسرا:٧٠)

(*Ve lekad kerremnâ benî âdeme ve hamelnâhüm fi'l-berri ve'l-bahr*) [Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. (Ve rezaknâhüm mine't-tayyibâti) Kendilerini en güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık. (*Ve faddalnâhüm alâ kesîrin mimmen haleknâ tafdîlâ*) Onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık.] (İsrâ, 17/70) ayeti ve diğer birçok ayet-i kerîmelerden, bunu net olarak biliyoruz.

Kurbanları kesmenin, balıkları yemenin, kuşları avlamanın, sebzeleri, meyvaları yemenin; güneşten, aydan, rüzgârdan,

yağmurdan istifade etmenin; hepsinin insanoğlu için olduğu bildiriliyor. Neden bu nimetleri Allah bize ikram etmiş de, şimdi yasak ediyor? Neden, bu nimetleri verdiği halde, şu vakitte yemeyeceksiniz diyor? Bu, çok önemli.

Bakara Sûresi'nin 154. âyet-i kerîmesi şehidlerle ilgili; *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

وَلاَ تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللهِ أَمْوَاتٌ، بَلْ أَحْيَاءٌ وَلٰكِنْ لاَ تَشْعُرُونَ (البقرة:١٥٤)

(*Ve lâ tekùlû li-men yuktelü fî sebîli'llâhi emvât, bel ahyâün velâkin lâ teş'urûn*) [Allah yolunda öldürülenlere ölüler demeyin! Bilakis onlar diridirler, lâkin siz anlayamazsınız.] (Bakara, 2/154)

b. Belânın Büyüğü Peygamberlere

Ondan sonraki âyet-i kerîme'de, Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle buyuruyor:

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ، وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ (البقرة:١٥٥)

(*Ve leneblüvennekûm bi-şey'in mine'l-havfi ve'l-cûi ve naksin mine'l-emvâli ve'l-enfüsi ve's-semerât, ve beşşiri's-sàbirîn.*) (Bakara, 2/155)

(*Ve leneblüvennekûm*) Bu ne demek? "Biz muhakkak ve muhakkak; mutlaka, hiç şeksiz şüphesiz, tereddütsüz sizleri imtihan edeceğiz. Mutlaka hepiniz imtihanlardan geçeceksiniz. Biz sizi deneyeceğiz, yoklayacağız!" demek.

"—Bu muhakkak mânâsı nereden geliyor?"

(*Ve leneblüvennekûm*) derken, başında bir "*le*" geldi mi; buna

lâm-ı te'kid derler Arapçada. Yani, muhakkak olacak şeyler. Sizin başınıza muhakkak gelecek. (*Ve leneblüvenneküm*) "Biz, sizi muhakkak imtihan edeceğiz." Muhakkak mânâsı, bu başında gelen te'kid edici sözden geliyor.

Bir de sonunda *nûn-u te'kid-i müşeddede* var. (*Neblüve*) demiyor, (*neblüvenneküm*) diyor. İki *nun*, sonunda *şeddeli nun* yer alıyor. Yani, kurtuluş yok, çare yok; Allah'ın kanunu böyle. Herkes imtihan olacak. Allah, "Hepinizi imtihan edeceğim!" diyor.

Sen de imtihan olacaksın, ben de imtihan olacağım. Bizden önceki ümmetler de imtihan oldu, bizden sonraki insanlar da imtihan olacak. Peygamberler de, sahabe-i kirâm da, evliyâullah da, sàlihler de; bütün insanlar imtihan oluyor. Bu imtihanın muhakkak olacağını bildiriyor, bu âyet-i kerîme.

Neden? Bakalım, sàdıklar kimler imiş, âşıklar hangileriymiş? Bakalım sabırlılar hangileriymiş? Cevr ü cefâ görünce, yolu yarıda bırakmayanlar, döneklik etmeyenler hangileriymiş? Mertler, babayiğitler, kahramanlar hangileriymiş? Bu anlaşılsın diye, imtihanın Allah'ın kanunu olduğunu görüyoruz.

Hatta Peygamber SAS Efendimiz, bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:[12]

---

[12] Muhtelif lafızlarla: İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.30, no:4013; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.179, no:510; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.99, no:119; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.312, no:1045; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.V, s.460, no:2476; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9774; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.372, no:6325; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.417, no:2322; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.172, no:1481; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.160, no:2900; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.386, no:5463; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.412, no:2783; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.143, no:830; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7481; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.26; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.205, no:1159; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.29, no:215; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.78, no:146; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.189, no:1832; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.369, no:27124; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.448, no:8231; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.244, no:626; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9776; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7482; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.259, no:2413; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.212, no:808; Ebû Ubeyde ibn-i Huzeyfe, halası Fatıma bint-i Yemân RA'dan.

أَشَدُّ الْبَلاَيَا عَلَى الأَنْبِيَاءُ

(*Eşeddü'l-belâyâ ale'l-enbiyâ'*) "En büyük belâlar, musîbetler, beliyyeler peygamberlere gelmiştir."

Allah'ın en sevgili kulları kimler? Peygamberler. Ama, imtihanların en ağırları da yine peygamberlere verilir. En şiddetlileri, en zorları... Başkası tahammül edemez. Yıkılır, yığılır kalır. Sarsılır, tereddüde düşer. "Acaba?" der, pişmanlık duyar.

Peygamber SAS Efendimizin hayatını inceleyen, şarklı, garplı bütün müsteşrikler, bütün tarihçiler ittifak ediyorlar ki; Peygamber SAS Efendimiz, ömrü boyunca hiçbir zor hadisenin karşısında sarsılmamış, kat'iyyen sarsılmamış. Diyorlar ki:

"—Bu kadar azimli, bu kadar kararlı, yapmak istediği şeyi bu kadar şuurlu yapan ve onun uğrunda bu kadar sebat gösteren bir adam, bir zat, bir babayiğit gösterilemez."

Avrupalı tarihçiler de yazıyor. Müslümanlar, zaten Peygamber Efendimizin kıymetini biliyorlar. Ama, başka dinlere mensup insanlar bile bunu söylüyor. Peygamber Efendimizin Uhud harbinde çektiklerini bir okusanız... Uhud harbinde doğrudan doğruya Peygamber Efendimizi öldürmeğe kasdettiler:

"—Nerede o Muhammed!" diye, ellerinde kılıçlarla, gözleri dönmüş kâfirler, Efendimiz'in olduğu yere doğru hücum ediyorlardı.

Herkes bir tereddüde düşüp darmadağın olduğu zaman da, Efendimiz metânetini kaybetmedi. Yanında otuz kadar kahraman; canını dişine takmış ve hayatını Rasûlüllah'a vakfetmiş, vücudunu onun vücuduna siper etmiş insanlar birer birer şehid oldular.

"—Ona mızrak, ok gelmesin, bize gelsin!" dediler.

Ama Rasûlüllah Efendimiz'de hiçbir tereddüt emaresi

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.12, no:3740; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.326, no:6778-6784; *Keşfü'l-Hafâ,* c.I, s.130, no:371; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.420, no:3468-3473.

görülmedi. Şehidleri, yaralananları, dizine yatırdı. Vefat edinceye kadar, onları teselli etti. O acı durumlarda, bile hiç tereddüt göstermedi.

En şiddetli, en büyük zorluklar; en acı, en tehlikeli şeyler; peygamberlere, ondan sonra evliyâullaha geliyor. “Allah, dağına göre kar verir.” demiş büyüklerimiz. Hani dağ büyük olduğu zaman, üstündeki karlar da fazla oluyor. Dağ küçük olduğu zaman, üstüne kar bile yağmıyor. İşte en şiddetli belâlar peygamberlere gelmiş.

Ama küçükler de, yani sizler ve bizler de, geçmişler de, gelecekler de, imtihandan uzak olmayacak. Herkes, imtihan olacak. Ya karısından, ya çocuğundan, ya vücudundan, ya hastalıktan, ya sıhhatten, ya paradan puldan, işten iflastan, alacaktan, borçtan; ya damattan, ya gelinden, ya çocuktan... Bir sıkıntı oluyor. Ne yapacak? Bütün sıkıntıların karşısında Rabbine olan bağlılığında bir sarsıntı meydana gelmeyecek.

Ne olabilir sıkıntılar? Âyet-i kerîmede bildiriliyor ki:

(*Ve leneblüvennekûm*) Biz, sizleri muhakkak imtihan edeceğiz. Neyle, nelerle? Çeşitlerini sayıyor:

c. Korku ile İmtihan

Bi-şey'in mine'l-havfi) Yâ korku cinsinden bir şeyle... Korku cinsinden nasıl imtihan olur? Cihad olur. Cihad, korku işi, can pazarı… Düşmandan korkarsan, kaçarsan? İslâm'daki en büyük günahlardan birisi savaş günü, düşmandan kaçmaktır.

Ya bir savaş hilesi olarak, manevra olarak çekilme, veyahut ta, arkadaki birliğe birleşmek maksadıyla olursa, o zaman mazur olur ama, onun dışında, düşmandan kaçmak yok. Ecdadımız kaçmamış.

Bugün ne? Bugün 18 Mart… Bugün ne olmuş? 1915'in 18 Mart'ında, Çanakkale'de öyle savaşlar olmuş ki, Fransa'nın, İngiltere'nin orduları, donanmaları, pare pare gemilerle, kruvazörlerle, muhriplerle Çanakkale Boğazı'nı doldurmuşlar; Kumkale'ye, Seddü'l-Bahir'e, amansız bir hücum, bomba yağmuru… "Bin yüz adet bomba atıldı." deniyor. Esaslı, muazzam hücumlar yapmışlar.

Ama, ne yapmış bizim fedakâr kardeşlerimiz, fedakâr büyüklerimiz, ecdadımız, akrabalarımız, dayımız, amcamız, yakınlarımız? Allah mekânlarını cennet etsin! Ne yapmışlar? Pişman etmişler, düşmanı geri döndürtmüşler. Gemilerini batırtmışlar, hezimete uğratmışlar.

Onlar mayın toplamışlar aşağı tarafta; bizim Nusret mayın gemisi canını dişine takmış, onların anlamadıkları yerlere yeni mayınlar döşemiş. Bütün donanmayı perişan etmiş, yeni döşenen mayınlar. Onlar mayınları topladık diye hücuma geçmişler. Halbuki, kısa bir zamanda, en umulmadık bir zamanda, bizimkiler mayınları yine döşemişler, ehl-i iman… Düşmanı muazzam bir hezimete uğratmışlar.

Bak onlar korku ile imtihan olmuşlar. Siperlerde adım adım, göğüs göğüse çarpıştıklarını söylüyorlar.

Biz, Çanakkale'ye gittik de Anafartalar'da bir köye uğradık.

"—Burada savaşlar olmuş." dedik.

"—Evet, ben de katılanlardan biriyim!" dedi, yaşlı bir hacı amca.

"—Nasıldı?" dedik.

"—Tariflere sığmaz ki evlât. Böyle sözle anlatılacak bir şey değil ki. O, seni öldürmek üzere silahını almış, gelmiş; sen silahına sarılmışsın. Ya öleceksin, ya öldüreceksin. Tarif edilmez duygular içinde, muazzam bir cana can, dişe diş mücadele..." diyor. Ne kadar zor bir şey olduğu anlaşılıyor.

(*Ve leneblüvennekûm bi-şey'in mine'l-havfi*) "Korku ile imtihan eder Allah…"

"—Haydi bakalım savaş var, cihad var; Allah yolunda can vermek var!" diye. O zaman korkuyla bir imtihan olur. Peygamber Efendimiz de olmuş, sahabe-i kiram da olmuş.

Bedir Harbine, Amr ibn-i Cemûh RA'ı, evlâtları göndermemişler.

"—Baba senin ayağın sakat, senin yerine biz çarpışırız. Sen Bedir Savaşı'na gitme!"

Nasıl üzülmüş, nasıl üzülmüş; o savaşa gidemediği için. Uhud savaşında diyor ki:

"—Evlatlarım, beni Bedir savaşına katılmak şerefinden mahrum ettiniz, bırakın da bari Uhud Savaşı'na katılma şerefine ereyim!"

Diyorlar ki:

"—Seni Allah mazur tuttu."

Ayağı sakat olanlar savaşa gitmeyebilir diye âyet var. Hastaya, ayağı topala, savaşa gitmeme müsaadesi var.

Diyor ki:

"—Hayır, olsun, ben gene gideceğim!"

Peygamber SAS'e geliyor, diyor ki:

"—Evlatlarım beni Bedir Savaşı'na katılmaktan men. ettiler; gidemedim."

Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Allah, seni mazur tutmuştur ya Amr! Sen ayağı sakat bir insansın…"

"—Yâ Rasûlallah! Benim aksak aksak, topal topal cennet bahçelerinde dolaşmamamı, cennete girmemi istemez misin?"

Peygamber Efendimiz:

"—İsterim!" diyor.

"—O halde bana müsaade buyur, ne olur. Anam, babam sana fedâ olsun ey Allah'ın Rasûlü!" diyor.

Onun üzerine, Peygamber SAS evlatlarına diyor ki:

"—Babanıza mâni olmayın! Mani olmağa hakkınız yok, bırakın!"

Ellerini açmış, Kâbe-yi Müşerrefe'ye dönmüş:

"—Ya Rabbi! Beni şu Uhud Savaşı'ndan, hor ve zelil olarak evime döndürme. Bana şehidlik rütbesini nasib et, ya Rabbi!" diye dua etmiş.

Uhud Savaşı'nda Amr ibn-i Cemûh şehid oluyor. Oğlu, kayın

biraderi şehid oluyor. Mübarek karısı Hind RA araştırıyor. Haber çıkmış, diyorlar ki:

"—İslâm ordusu perişan oldu, galip gelmişken, söz dinlenmediği için, okçular yerinden ayrıldığı için savaş aleyhe döndü. Hatta Peygamber Efendimiz bile öldürüldü."

Medine'ye bu haber gelince, Medine'nin kadınları yollara dökülüyorlar, Uhud'a doğru gidiyorlar. Yollarda soruyor, Hind RA; ilk sorduğu şey, Peygamber Efendimiz.

"—Peygamber Efendimiz nasıl?"

Diyorlar ki:

"—Sağdır, sâlimdir, el-hamdü lillâh sıhhattedir. Ona bir zarar gelmemiştir. Ama senin kocan öldü, oğlun öldü. Evlatlarından birisi öldü, erkek kardeşin öldü." diyorlar.

Diyor ki:

"—O, sağ olsun da, ondan sonra bana bütün musibetler kolay gelir. Hazret-i Peygamber sağ olduktan sonra gam yemem!"

Mübarek kadının anlayışına ve peygamber sevincine bak. Gidiyor:

"—Gösterin bana!" diyor.

Huzuruna kadar götürüyorlar:

"—İşte sağ. Bak! Sözümüz doğru, Rasûlüllah sağ!"

Diyor ki:

"—Ya Rasûlallah! Seni sağ gördüm ya, bana bütün musibetler kolay gelir artık. Varsın ölsün; kocam, evlâdım; Allah yoluna feda olsunlar. Dua et, ben de cennette onlarla beraber olayım!"

Demek ki, peygamberler böyle sıkıntı çekmişler; mübarek sahâbe-i kirâm, cennetlik insanlar böyle sıkıntılara uğramışlar. Savaş, böyle bir sıkıntı olabilir. Müslüman, savaş olduğu zaman, Allah yolunda canını vermekten kaçınmaz. Çünkü bu bir imtihandır; dünya hayatı bir imtihandır.

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ

وَالثَّمَرَاتِ، وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ (البقرة:١٥٥)

(*Ve leneblüvenneküm bi-şey'in mine'l-havfi ve'l-cûi ve naksin mine'l-emvâli ve'l-enfüsi ve's-semerât, ve beşşiri's-sàbirîn.*) (Bakara, 2/155)

(*Ve leneblüvenneküm bişey'in mine'l-havfi*) "Allah böyle korkulu işlerle, imtihan eder."

d. Açlıkla İmtihan

İkincisi, (*ve'l-cûi*) Allah açlıkla da imtihan eder. Açlıkla imtihan nasıl olur? Bakarsın bazı sene bolluk; bazı sene kıtlık olabilir. Kıtlık olunca, hırsızlık mı yapacak? Sabırsızlık mı gösterecek? Sabredecek. Açlıkla terbiye olduğu zaman, dayanacak. Ya da, bizim şimdi meselâ Ramazan ayındaki durumumuz nedir?

Ramazan ayında oruç, bu da bir çeşit açlıkla imtihandır. Allah, bize "Yemek yemeyin!" diyor. "Aç durun!" diyor, "Susuz durun!" diyor; Allah rızası için sabredeceğiz. Yemeğimiz, içeceğimiz, paramız var; etrafımızda bolluk var, ama gene yiyemeyiz. Neden? Allah, "Şu anda yemeyin!" demiş.

Müslümanın terbiyesi işte bu. Ye dediği zaman yiyor; yeme dediği zaman, elinde olsa da yemiyor. "Uyu!" dediği zaman, uyuyacak müslüman; "Kalk, uyan bakalım!" dediği zaman, uyanacak. "Sabah namazı vaktidir, kalk uyan!", kalkacak. "Hadi şimdi yatabilirsin!", yatacak. Uyku zamanında uyku; uyan dendiği zaman uyanmak.

"—Tam benim uykumun en tatlı zamanıydı, uyanmasam, sonra kalksam, sonra kılsam olmaz mı?"

Olmaz. Müslüman söz dinlemeğe alışacak, vücudunu da alıştıracak. Vücudu uykuya esir olmayacak; uyku kendisinin elinde olacak. Uyuyacağı zaman uyuyacak, kalkıp namaz kılması gerektiği zaman da, güneşi üstüne doğdurtmayacak. Güneş üstüne doğmayacak. Erkenden kalkacak, camiye gelecek namazını kılacak.

Açlıkla da terbiye ve imtihan olabilir. Bizim şimdi şu Ramazan ayında terbiyemiz neden oluyor? Açlıktan yana oluyor. Bakalım, aç durabilecekler mi, kullarım? Sabredebilecekler mi?

e. Mallardan, canlardan noksanlık

وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ، وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

(البقرة:١٥٥)

(*Ve naksin mine'l-emvâli ve'l-enfüsi ve's-semerât*) "Bazan mallara noksanlık gelir; bazan canlara rahatsızlık, noksanlık gelir. Bazan mahsûlâta, hubûbâta, ekinlere zarar ve noksanlık gelir. İşte o da bir imtihan."

Allah-u Teàlâ Hazretleri, Kur'an-ı Kerîm'inde, kendi kelâmıyla diyor ki:

(*Ve beşşiri's-sàbirîn*) "Ey Rasûlüm! Sabredenlere müjde ver! Sabredenler, Allah'ın mükâfatına erecekler. Onlara müjde ver!" (Bakara, 2/155) buyuruyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, sevdiği bütün güzel huylara sahip eylesin... Nimetlerini görünce, nimetlerine erince, nimetlerini yiyince, şükredenlerden eylesin... Sabretmek gerektiği zaman da sabredenlerden eylesin...

Yemenin, içmenin karşısında sabretmek kolay. Bir de evli bile olsa, yaklaşma yasağı var oruçta... Yani, kadınla koca arasında nikah olduğu halde, şu vakitten şu vakte kadar sabır olacak. Orada da bir imtihan var. O da imtihanın bir başka türlüsü... Müslüman, bu imtihanları geçecek ve bunlardan başarı kazanacak. Canı çekiyor, istiyor bile olsa, kendisine hakim olabilecek.

Biliyorsunuz, aziz ve muhterem kardeşlerim; İnsanın aklındaki, içindeki, en kuvvetli duygulardan birisi nedir? Seks duygusudur. Çok kuvvetli bir duygudur. Gençleri delikanlı yapan nedir? Seks duygusudur. İnsanları günahlara atan nedir? Seks duygusudur. Namazı kıldırtmayan, camiye getirtmeyen, cünüb gezdirten, çeşit çeşit hatâları işlettiren hep seks duygusudur.

İşte onu terbiye ettiriyor, Ramazan. Onu terbiye ettiriyor. Harama bakmayacak, helâle bile elini uzatmayacak. Harama bakmayacak, helâle karşı bile sabretmeği öğrenecek. Neden? Ben dayanamam, ben sabredemem! Öyle şey yok. Dayanacaksın, sabredeceksin. Sabretmeyi, nefsini yenmeyi öğreneceksin.

Nefis arslanı, senin karşında susuverecek. Kırbacını şaklattın mı, "Şıraâk!" diye havada, arslan terbiyecisinin karşısında arslanın titrediği gibi, nefsin sana mutî olacak. Eğer öyle olmazsa, yani nefsin gemi azıya alırsa, seni kayadan kayaya çarpar, günahtan günaha götürür, kurtulamazsın.

f. Nefse Hakim Olmak

Birçok kardeşimiz var, birçok müslüman evladı var,

kendileriyle dertleşiyoruz; geliyorlar bize; problemlerini dinliyoruz.

"—İyi insan olmak istiyorum hocam! Olamıyorum." diyor.

İyi insan olmak kolay değil. Nefsine hakim olmak, içkiyi içmemek kolay değil. Sigarayı bile bırakamıyor. Şu kadarcık kâğıt parçasına, kâğıt dürümüne yeniliyor. Şu kadarcık kâğıt koca koca babayiğitlerin, hepsinin sırtını yere, mindere yapıştırıyor. Şu kadar, beyaz, bir santimden küçük, küçük parmaktan daha ince, bir kâğıt parçası, bizim pos bıyıklı, ak sakallı babayiğitleri, küt küt minderde yere yatırıyor, yeniyor. Bunun karşısında bunu içmeyeceğim diyemiyor. "Bu kadar işte! Git be!" dese, üf dese, uçup gidecek. Ama, sigara hepsini yeniyor. Bak, işte gör!

Sigara seni yenerse, seks duygusu da seni yener. Açlık duygusu da, öteki duygu da, beriki duygu da yener. Sonunda günahlara dalarsın, cehennemi boylarsın. Bu olmasın; insanlar bu günahlara düşmesin diye, yılda bir ay, bir ay az değil; otuz gün Allah talime çekiyor bizi; hepimizi… Hepimizin işi var, gücü var; memuruz, işçiyiz, esnafız, tüccarız. Hepimizi bir ay talime çekiyor ki, nefsine hâkim olmayı öğren, yememeyi öğren, içmemeyi öğren, bakmamayı öğren, günaha dalmamayı öğren. Helâli bile tatmamayı, sabretmeyi öğren diye sabrı öğretiyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ (البقرة:١٥٥)

(*Ve beşşiri's-sàbirîn*) "Sabredenleri müjdele, ey Rasûlüm! Sabredenlere müjdeler olsun." (Bakara, 2/155)

Yiyebilirdi, oruç tutmayabilirdi ama tuttu; müjdeler olsun!

İçebilirdi, ama içmedi, oruç tuttu; müjdeler olsun!

Oruç tutmayıp başka işler karıştırabilirdi, karıştırmadı. Helalleri bile yapmadı; müjdeler olsun!

Allah sabredenleri seviyor.

إِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (البقرة:١٥٣)

(*İnna'llàhe mea's-sàbirîn*) Ne demek? Hep duymuşsunuzdur. "Muhakkak ki Allah sabredenleri sever ve onlarla beraberdir. Allah sabredenlerle beraberdir." (Bakara, 2/153)

وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ (آل عمران:١٤٦)

(*Va'llàhu yuhibbü's-sàbirîn*) "Allah sabreden kulları sever." (Âl-i İmran, 3/146) diye de başka bir âyette geçiyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri dünyada nimet, ahirette cennet; çeşit çeşit, gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, kimsenin aklına, hayaline sığmayan türlü türlü ikramın, ihsanın hepsini sizlere, sevdiklerinizle beraber nasib eylesin!

Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin!

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!

18. 03. 1991 - Coburg
Melbourne/AVUSTRALYA

07. İSLÂM'IN BEŞ AMACI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hâlin ve fi külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü âlâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Muhammedini'l-mustafâ mahmûdü'l-muhtârü'l-emîn... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsâuin ilâ yevmi'd-dîn...
Emmâ ba'dü, fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem

a. Ramazan'da Mânevî Değişiklikler

Ramazan ayı geldiği zaman, çevremizdeki mânevî alem değişikliğe uğrar. Bu hususta çeşitli hadis-i şerifler var. Onlardan bir tanesini, *Râmuz*'dan okuyorum. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[13]

إِذَا جَاءَ شَهْرُ رَمَضَانَ ، فُتِّحَتْ أَبْوَابُ الْجَنةِ ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ ، وَ صُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ ، وَنَادٰى مُنَادٍ : يَا طَالِبَ الْخَيْرِ هَلُمَّ ، وَيَا طَالِبَ الشَّرِّ أَقْصِرْ ، حَتَّى يَنسَلِخَ الشَّهْرُ (طب. عن عتبة بن عبد)

[13] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.132, no:326; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II,s.156, no:1563; Utbe ibn-i Ferkad es-Sülemî RA'dan.

Lafız farkıyla: Neseî, Sünen, c.IV, s.130, no:2108; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.311, no:18816; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.67, no:2418; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1302; Utbe ibn-i Ferkad es-Sülemî RA'dan.

Kısmen: Müslim, *Sahîh*, c.II, s.758, no:1079; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.66, no:682; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.126, no:2097; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.526, no:1642; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I,s.310, no:684; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.357, no:8669; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.188, no:1882; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.202, no:7695; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.64, no:2408; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.306; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.III, s.188, no:1882; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.753, no:23702; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.30, no:1732.

RE. 40/9 (*İzâ câe şehru ramedàn, füttihat ebvâbü'l-cenneh, ve gullikat ebvâbü'n-nâr, ve suffideti'ş-şeyâtînu, ve nâdâ münâdin: Yâ tàlibe'l-hayri helümme, ve yâ tàlibe'ş-şerri aksır, hattâ yensaliha'ş-şehr.*) *Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Utbetü'bnü Abd'den Taberânî rivayet eylemiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*İzâ câe şehru ramadàn*) "Ramazan ayı geldiği zaman, (*füttihat ebvâbü'l-cenneh*) cennetin kapıları açılır." Bu bir değişiklik, mânevî âlemin en büyük değişikliklerinden. (*Ve gullikat ebvâbü'n-nâr*) "Cehennemin kapıları kapatılır, (*suffideti'ş-şeyâtîn*) ve şeytanlar zincirlere vurulur, yâni zincirlerle bağlanılır." Böylece üç tane değişikliği ifade etmiş oluyor bu hadis-i şerif.

(*Ve nâdâ münâdin*) "Bir seslenici seslenir ki, bir münâdî nidâ eyler ki: (*Yâ tàlibe'l-hayr*) 'Ey hayrı taleb eden, ey hayır isteyen, (*helümme*) gel! (*Ve yâ tàlibe'ş-şerri*) Ey şerri isteyen, (*aksır*) geri dur, yapma kötülüğü!' (*Hattâ yensaliha'ş-şehr*) Bu mübarek ay gidinceye kadar, bu durum böyle devam eder."

b. Oruç ve İrade Eğitimi

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Ramazan ayı, oruç tutma ayı. Daha önceki milletlere; eski dinlerin, hak dinlerin; hak peygamberlerin öğretmiş olduğu dinlerin ümmetlerine de emredilmiş. Tabir caiz ise, Hazreti Âdem'den beri, insanlık için daima mevcut olan bir ibadet, oruç ibadeti. Yani, elinde imkân olduğu halde, karşısında veya sofrasında veya dolabında yiyecek olduğu halde yememek, karşısında su olduğu halde içmemek, evli olduğu halde helâli ile evlilik işlemlerinde dahi sabretmek, yapmamak; ihsanın arzularına hâkim olması ibadeti.

Bu bir ibadet. İnsanın en kuvvetli arzusu nedir? Yeme arzusudur, içme arzusudur. Yani, aç kaldığı zaman, insanın dermanı kesilir, eli ayağı çözülür. Çok kuvvetli bir arzudur. Açlık insana hırsızlık yaptırtır. Yapılması doğru değil ama aç olan

insanın gözü döndü mü, ne yapacağını bilmez. Ne derler? Acıktığı zaman, en masum, en küçük bir hayvan bile canavar kesilir. Yani, sağa sola saldırmağa başlar. Kuvvetli bir duygu. İşte bu duyguya set çekiyorsun. Yani, o duygu geldiği zaman, onu bile dizginlemeyi öğreniyorsun.

Bunun gibi başka kuvvetli duygu nedir? Susadığı zaman, insanın dudağı kavrulur. Suyu çok ister; bayılır, ayılır; su çok büyük bir ihtiyaç. Vücudun büyük bir ihtiyacı. İşte onun karşısında duyulan, isteğe, arzuya rağmen, o arzuyu men etmek.

Başka? İşte, insanoğlu erkek ve dişi yaratılmış. İnsanoğlunun birbirlerine karşı kuvvetli arzuları vardır. Bu zamane insanları buna seks arzusu diyorlar, Bunun nikâh yoluyla, normal yollardan, mes'ud mutlu bir aile yuvası kurularak yapılması makbul. Çünkü; insanoğlunun nesli devam edecek. Neslin devam etmesi, hilkate, tabiata uygun, normal.

Nikâh yoluyla olması Allah'ın rızasına uygun ve sevaplı bir durum. Ama, nikâhın dışında bu arzunun tatmin edilmesi büyük bir günah. En büyük günahlardan birisi. Bu da, çok kuvvetli bir duygu, insanları çeşitli günahlara sürükleyen bir duygu. Bunun karşısında da insan direnmeyi öğreniyor oruçta... Yemek yememeyi, su içmemeyi, nikâhlı olduğu halde sabretmeyi öğreniyor. Yani en kuvvetli duygularla mücadele ediyor insan.

Sun'î bir mücadele bu; hakikatte tamamen aç değil. Yani, hakikaten yiyecek bir şeyi yok değil. Hakikaten suyu yok değil, çöllere düşmüş değil; ama imkânı olduğu halde, karşısında bulunduğu halde, kendisini tutmayı öğreniyor.

Bu, insana mahsus bir kuvvettir. İrade kuvveti diyoruz buna... Yani insanın bir şeyi yapmamayı aklı emrettiği zaman, ben bunu yapmamalıyım dediği zaman, insanın kendisini frenleyebilmesi. Başka canlılarda bu duygu yok. İrade dediğimiz, kendisine hakim olabilme dediğimiz şey, başka hayvanlarda yok. Arslanın, kedinin, köpeğin, daha başka bir mahlûkun böyle bir kabiliyeti yok. İnsanoğluna mahsus bir kabiliyet bu. Yani, insanlığın timsali olan

bir duygu. Yapabileceği bir şeyi yapmamak. Yapmaması gereken bir şeyi, içinde çok kuvvetli arzular olsa, fırtınalar esse bile yerine getirmemek, kendisini dizginleyebilmek, tutabilmek. En kuvvetli duyguların karşısında durabilmek.

İşte, oruç bize bunu öğretiyor. Bunu öğrendiği zaman da insanoğlu, büyük insan olabilir; büyük insan olmanın kapıları açılır. Çünkü insanoğlu, aklı ile insan değildir. Akıl hırsızda da var. Bankayı soyan, her türlü emniyet tedbirlerinin karşısında çare bulan bir gangster, bankanın altından deliyor, bin bir türlü elektronik cihazın engelinden kurtuluyor, görünmez ışınların korunmasından geçiyor, kasayı, şifreyi çözüp açıyor; altınları alıp kaçırıyor. Bu hırsızlığı yapan adamın, muazzam aklı var; yetmiyor. Akıl, zekâ, bilgi kâfi değil. Bilgisi var, bilgisini şerre kullanıyor; kâfi değil.. İnsanı insan yapan, iradesi ve iradesini Allah'ın istediği yolda kullanması.

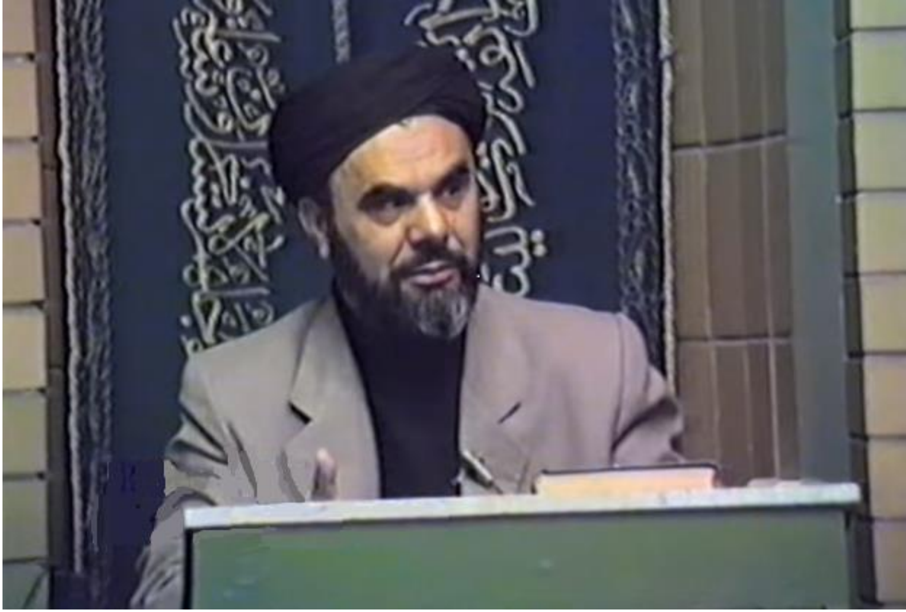
Allah CC, bizi yaradan Rabbü'l-àlemîn, bize bazı şeyleri emretmiş; bazı şeyleri de yasaklamış. Emrettiği şeyler de güzel, yasak ettiği şeyler de çok güzel. Misâl: İçkiyi yasak etmiş. İçki de herkes içtiğine göre anlaşılan hoş bir şey... Bizim dışımızdaki gayr-i müslimler veya İslâmî duyguları zayıf olanlar içiyor ve tutamıyor kendisini; bunun müptelâsı oluyor. Ayyaş oluyor, sofrasından eksik olmuyor. İçmediği zaman kriz geliyor.

Kuvvetli bir duygu, ama içkiyi yasak etmiş Allah. Neden? Çünkü içki aklı alıyor. İçki içtiği zaman insan, sarhoş oluyor; ne söylediğini, ne yaptığını bilmiyor. Veyahut, yaptığını yamuk, eğri-büğrü yapıyor; kazalara, yanlış işlere sebep oluyor.

İslâm'da akıl çok büyük kıymeti hâiz olduğundan; İslâm, akla çok büyük şeref, değer verdiğinden, aklı engelleyen bir madde olduğu için, içkinin her çeşidini yasaklıyor.

"—Hocam! İçilen şeylerin yasak olduğunu duydum da, yani şarap harammış ama, koklanırsa acaba?"

İçilmiyor, sadece koklanıyor; o da haram. Yani hangi şekilde olursa olsun, ister katı, ister sıvı, isterse gaz olsun.

Ölçü ne? İnsanın aklını başından alan, insanı sarhoş eden şey...

Bu konuda buyrulmuş ki:[14]

---

[14] Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1587, no:2003; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3679; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.290, no:1861; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.297, no:5585; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.16, no:4645; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.188, no:5366; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.284, no:1362; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.248, no:11-17; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.260, no:1916; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.294, no:13157; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.195, no:3954; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.329, no:546; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.470, no:5621; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ,* c.VIII, s.288, no:17118; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.212, no:5095; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.IV, s.215, no:5957; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.38, no:876; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*, c.I, s.57, no:14; Ahmed ibn-i Hanbel, *el-Eşribe*, c.I, s.6, no:7; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.654; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVIII, s.427, no:3569; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.5, no:1584; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.211, no:2111; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVII, s.5; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.352, no:898; Kays ibn-i Sa'd ibn-i Ubâde Rh.A'ten.

كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ، وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ (م. حم. عن ابن عمر ؛
طب. عن قيس بن سعد ؛ كر. عن أنس)

(*Küllü müskirün hamrun*) "İnsana sarhoşluk veren her şey içkidir, (*ve küllü müskirün harâmün*) ve insana sarhoşluk veren şeylerin hepsi haramdır."

Neden? Aklı gideriyor. Müslümana akıl lâzım. Aklı giderdiği için, içkiyi haram kılmış Allah. Fena mı? Hayır, çok güzel… Pekiyi çok güzel de, neden Yirminci Yüzyıl'ın medenî insanları içkiden vazgeçemiyorlar? Önemli bir soru.

Biliyor musunuz? Amerika'da, içkiyi 1930'lu yıllarda, birkaç sene yasak etmişler. Amerikan hükümeti cesur bir karar almış, içki yasak demiş, yani İslâm'ın emri gibi yasaklamış ama, tutturamamışlar. Millet öyle alışmış ki, toptan, bütün ahali istediği için, tutturamamışlar.

Ama İslâm? İslâm tutturmuş el-hamdü lillâh, İslâm tutturmuş.

İslâm terbiyesi sağlam olsa... Meselâ, müslümanların arasında içki içen var. Var ama, onlar İslâm terbiyesi almadılar ki… Türkiye'den kalktı buraya geldi kardeşlerimiz. Zaten, Türkiye'de doğru düzgün bir tahsil görmedi, yani İslâm'ı, Kur'an'ı, imanı tam anlayamadı. İman, içinde ışıl ışıl, pırıl pırıl, kendisinin hareketlerini tanzim edecek, kuvvetli bir şekilde yerleşmedi.

Buraya para kazanmak için geldi. Burada da serbestliği gördü. Her şey serbest, içkinin çeşitleri çok. İşte başladı içiyor. Yani, müslüman da içiyor ama, müslüman müslüman değil ki; İslâm terbiyesi almamış ki. Sağlam İslâm terbiyesi alan, yalamıyor bile. Damlasını, zerresini bile ağzına koymuyor.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV, s.128; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V, s.83, no:8106; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.555, no:13277; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.987, no:1992.

O terbiyeyi alan İslâm toplumlarında yasak olmuş, içilmemiş ve tabiî nesiller mutlu, vücutlar sıhhatli olmuş; kazalar, suçlar az olmuş.

Bugün Türkiye'de, dedelerimizden gelme örflerle yaşıyoruz. Örflerimiz, adetlerimiz var. Meselâ, misafiri severiz biz. Neden severiz? Sor:

"—Misafiri niye seviyorsun?"

Bak, burada meselâ, Avustralya'da bir mahallede oturuyorsun, komşunla bir ziyaretleşmen yoktur; "Kimse kimseye gitmez!" diyorlar. Ben burada misafirim, iyi bilmiyorum; münasebetleri ve sairesi yok diyorlar. Ama İstanbul'da var, Türkiye de var. Neden? Çünkü İslâm, komşuluk haklarına önem vermiş. "Komşular birbirleriyle yakın münasebet içinde olacaklar." diyor.

İslâm'ın, kısaca söylemek istiyorum, yasakları var; yasakları faydalı ve güzel. Emirleri var, biraz ağır, meşakkatli olabilir ama, yine faydalı.

Oruç da sabrı gerektiren, meşakkatli bir ibadet. Kolay değil, çocuklar tutamıyor. Çocuklara diyoruz ki:

"—Haydi sen yataktan kalkma, uykunu bölme!"

Bir kere, uykuyu bölme var. Geceleyin sahura kalkacak. Uykuyu bölmek bir zahmet... Ondan sonra, gündüzleyin yememek, içmemek bir zahmet...

"—Yâ ben çalışıyorum, fabrikadayım, elim ayağım titriyor."

Birtakım zorlukları var. Var ama insan, yüksek insan oluyor; faziletli, duygularına hakim olabilen bir insan oluyor.

Olur mu böyle şey? Olmuş. Misalleri var, tarihte bunun... Nazarî değil bu; palavra, ütopya, uyduruk bir şey değil; fiilen olmuş. Yani, adam köylü, oduncu, çiftçi, yani tahsilsiz bile olsa, faziletli insan olabilmiş, İslâm sayesinde.

Yunus Emre oduncuymuş, asırlar boyu şöhreti kesilmeyen bir büyük insan olabilmiş. Şeybân-ı Râî çobanmış; büyük bir evliyâullah olabilmiş. Yani bu mümkün. O terbiyeyi aldığı zaman, küçücük bir köylü, tahsilsiz bir çoban, hiç mektep medrese

görmemiş bir ümmî, anadan doğduğu gibi, tahsil görmeden yetişmiş bir insan bile, yüksek bir insan olabiliyor.

Hattâ, Peygamber SAS Efendimizin bir sıfatı nedir: Ümmî Peygamber... Buyurun bir salât ü selâm gönderelim:

"—*Allàhümme salli alâ seyyidinâ muhammedini'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim.*"

Hiçbir yerden, hiçbir mektepten okumamış, bir yerden mezun, diplomalı değil. Neden? Neden Allah onu bir mektepte, bir üniversitede okutturmamış? O zaman, "Bu bilgileri hocasından aldı." derlerdi. "Hocası öğretti de, onu söylüyor." derlerdi.

Allah CC her şeyi güzel yaptığından, öyle bir diyardan, öyle bir insan, öyle bir mümtaz insan çıkartıyor ki karşımıza... Çölde yaşıyor, bilgi, mektep, yiyecek, vs. imkân yok; mahrumiyetler bölgesi, sıkıntılar diyarı, insanlar okuma yazmaktan, medeniyetlerden uzak; eski medeniyetler hakkında, felsefeler hakkında bilgileri yok…

Bu insan, profesörleri okutacak, onları şaşırtacak bilgileri, Yirminci Yüzyıl'ın alimlerinin ağzını hayretten açık tutacak bilgileri söyleyebiliyor. Dünyadan, ahiretten, geçmişten, gelecekten bahsediyor. Geçmişin yanlışlarını düzeltiyor, geleceğe ait nasihatlerde bulunuyor; ümmî olduğu halde… Yâni, hiçbir tahsili yok ama, İlâhî mektepte okumuş, vahiy ile terbiye olmuş, Allah öğretmiş. Allah öğrettiği için, her şeyi bilebiliyor.

Demek ki, bu faziletleri elde ettiği zaman insan, tahsili ne olursa olsun, yüksek bir insan, evliya, arif, şair, hâkim, bilge, zarîf, sevimli bir insan olabiliyor. Bu bilgilerden mahrum bir insan da, dokuz tane diploması olsa, paşa olsa, padişah olsa bile adam olmuyor.

Adamın oğluna; "Evlâdım! Ben sana paşa olamazsın demedim, adam olamazsın dedim. Adam olmamışsın işte!" dediği gibi. Paşa, padişah, devlet başkanı, reis olabilir. Olur ama, soğan başı gibi... Soğanın da başı var, ama acı.

Yani, bir baş olmak mesele değil, Allah'ın sevdiği bir insan

olmak mühim. Öyle başlar var ki, baş oldukları milleti felâkete sürüklüyorlar. Felâketten felâkete, harbe sürüklüyor. Milyonlarca insanın mağdur olmasına, ızdırap çekmesine, yuvaların yıkılmasına sebep oluyor. Al sana bir baş işte! Olmaz olsun!

O bakımdan İslâm'ın emirleri var, güzel; yasakları var, onlar da güzel. Emirleri var, ağır... Olsun, o ağırlığının arkasında şifa var, faide var! Bize ağır gelen öyle şeyler vardır ki, o faydalıdır; bizim hoşumuza giden öyle şeyler vardır ki, zararlıdır. İçki, eğlence, kumar zevkli olduğundan, herkes bunlara saplanıyor. Bunların hepsi, zevkli ama zararlı... Ameliyat, tahsil, terbiye, idman, bunlar da hep ter dökmek, zahmet çekmekle ilgili şeyler ama, bunlar da insana faydalı...

Bakıyorum şortlarını giymişler, ter içinde kilometrelerce koşuyor Avustralyalılar.

"—Ne diye terliyorsun? Para mı veriyorlar sana, koştuğun her kilometre için? On dolar mı, yirmi dolar mı alıyorsun?"

"—Hayır, vücudum sıhhatli olsun diye koşuyorum."

Yani adam zahmet çekiyor.

"—Evlâdım! Sen geceleyin sabaha kadar uyumadın, ders çalıştın, yazdın, çizdin, ezberledin. Niye bu zahmeti çekiyorsun? Yatıp uyusaydın ya!"

"—Yarın imtihanım var, ondan uykusuz kaldım."

"—Uykusuz kalıyorsun, zavallı yavrucuğum, uyu keyfine bak!"

"—İyi ama, ben bugün keyfime bakarsam, yarın diploma alamam, büyük insan olamam."

Demek ki tahsil zor, idman zor; birtakım şeyler zor ama, o zor şeylerin arkasında fayda var!

Ameliyat da zor... Doktor alıyor eline eldivenleri; keskin, jiletten keskin neşteri, vücudunu kesiyor; bir yerini, çürük kısmını kesiyor, atıyor. Dikiyor, biçiyor. Adam kendisi razı, yalvarıyor doktora:

"—Aman doktor, beni ameliyat et!" diye.

Demek ki, bazı şeyler acı da olsa yorucu da olsa, isteniyor. Bazı şeyler ise faydalı da olsa, bucak bucak insanlar ondan kaçıyorlar veya devletler onları yasak ediyorlar.

Afyon yasak, üretimi yasak. marihuana üretenleri devlet tesbit etti mi, “Haydi Avustralya’nın dışına!” diyor. Tarlasının bir kenarında gizlice bir dönüm marihuana ekmiş, tesbit ediyor, cezalandırıyor. Niye? Neden yapıyor bunu? Marijuana keyif verici bir şey, herkes arıyor:

“—Bana şu kadar gram ver de, biraz alayım, kafamı bulayım, keyif yapayım.”

İyi ama, sonunda sıhhati bozuluyor, tımarhanede zincirlerin içinde, demir parmaklıkların gerisinde krizler geçiriyor. O adamın o halini görsen, o ilk baştaki zevkine hiç aldırmazsın. Devlet, onu bildiği için yasaklıyor. Alması, verilmesi, satması, dikmesi, biçmesi, hepsi yasak oluyor. Yaptırtmıyor. Neden? Keyifli ama sonu zararlı olduğundan.

İşte, İslâm'ın bütün emirleri böyle. Kim koymuş bu emirleri, yasakları? Rabbü'l-àlemîn koymuş. Niye yasak demiş? Zararlı olduğu için. Medeniyette bugün yasak demiyorlar. Yasak demiyorlar ama, hepsi biliyor zararlı olduğunu. Almanya'ya gittim, televizyonda bir program vardı. Evinde misafir olduğum kardeşim dedi ki:

"—Hocam bu program bir haftadır devam ediyor."

"—Niye?"

"—Domuz etinin zararlarını anlatıyor, bir haftadır bu doktor." dedi.

Domuz eti serbest, dışarıda, kasaplarda satılıyor; koyun etinden daha ucuz Almanya'da. Çok daha ucuz ama, televizyonlarında Alman —yani müslüman değil, Türk değil— bir haftadır domuz etinin zararlarını bu programda anlatıyor hocam!" dedi. Demek ki, biliyorlar.

İçkinin zararını da biliyorlar. Birada alkol nisbeti yüzde dörtmüş; azmış, içilse ne olurmuş? Gel sana göstereyim! İçilse ne olur? İşte sokaklarda, burnu kızarmış, yüzü kızarmış, pejmürde, kaldırımda yatan kalkan bir sürü insan. Sırf biradan o duruma düşmüş. Yüzde dört ama alkole alıştırıyor. Alıştırınca da, insan işte o duruma düşüyor.

Allah'ın yasakları, haramları ne kadar güzel! Faiz haram, içki, zina, hırsızlık, adam öldürmek haram; hepsi ne kadar yerli yerinde...

c. İslâm'ın Beş Gayesi

İslâm'ın beş esası vardır. Çok emirleri var da, özetleyecek olursak, beş önemli gayesi vardır, diyor fıkıh kitaplarımız. Özetin özetinin özeti. Hepsini özetleyecek olursak; "İslâm nedir" diye, "İslâm hangi emirleri veriyor, hangi yasakları var?" diye özetlersek, beş esas çıkıyor karşımıza:

1. Dini Korumak

Birincisi; İslâm, dini korumağa çalışıyor. Doğru inancı getirmeğe çalışıyor. Yani, öyle ata tapmak, puta tapmak; aya, güneşe, yıldıza tapmak; öküze, ineğe, buzağıya tapmak yok. İnancı düzeltmeğe çalışıyor! En önemli şeyi bu.

(*Lâ ilâhe illa'llah*) "Allah'tan gayri ilâh yok!" Kâinatın yaradanını herkes doğru bilecek. Yalan yanlış şeylerle, putlarla, taşlarla, ağaçlarla, dağlarla uğraşmayacak.

Hintliler, Ganj nehrinin çamurlu sularında yıkanıyorlar! Hepsi hasta oluyor. Kutsal suymuş. Neresi kutsal? Dağlardan geliyor, içine her çeşit şey karışıyor. Kutsallığı mı olur?

Japonlara göre Fujiyama yanardağı kutsalmış. Neresi kutsal? İşte, onun gibi bir sürü yana dağ var. Onun, ötekilerden ne farkı var?

Eski kavimlerden bir kısmı totemlere, bir kısmı bazı hayvanlara, bir kısmı da çeşitli şeylere tapmış. İslâm bunları engelliyor. Yani, yalanı yanlışı inanç sahasından siliyor. Yalan, yanlış, uydurma şey yok, hurafe yok. Bu bir! Dini koruyor.

2. Aklı Korumak

İkincisi; aklı koruyor. Aklı destekleyen, güçlendiren her şey, her türlü teşvik var. Alimin kıymeti en yüksek, ilmin derecesi en ileri, sevabı en fazla; ilim öğrenmek en sevaplı, Akla büyük kıymet veriyor. Aklı alıp götüren şeyleri de yasaklıyor. İçki, aklı alıp götürüyor; yasak. Aklı alıp götürdüğü, sıhhate zararlı olduğu için yasak. Demek ki: Birincisi, akideyi koruyor; ikincisi, aklı koruyor.

3. Vücudu Korumak

Üçüncüsü; vücudu koruyor. İslâm'ın amaçlarından bir tanesi de, vücudu korumak. Hem senin vücudunu koruyor, hem de başkalarının vücutlarına zarar veren şeyleri koruyor. Yani, insanın varlığına değer veriyor. Kesemezsin, öldüremezsin,

dövemezsin, sövemezsin; kendi vücuduna kendin zarar veremezsin. *Dövme* yaptırmak bile yasak. Vücutlarına dövme yaptırıyorlar. Kim bilir nasıl yaptırıyorlar? Istampa mı basıyor, iğne mi sokuyor ne yapıyorsa; yasak. Yok İslâm'da öyle bir şey.

Adamın burnunu, kulağını kesmek, işkence yapmak yok. Cezası varsa, mahkemede mahkûm olur; ama böyle şey yok. Adam öldürmek, en büyük günah. İnsanın kendi kendisini öldürmesi, yani intihar haram.

"—Sen karışma bana, çekil! Ben hayattan bezdim, atacağım kendimi şuradan, öldüreceğim!"

"—Öldüremezsin!"

İslâm'da vücudun büyük önemi var. Vücut nedir? Vücut, Allah'ın sana emanetidir. Sana bir emanet vermiş:

"—Al bunu, hayatın boyunca kullan, ama yıpratma, iyi kullan!" diye, bunu iyi kollayacaksın.

İslâm, buna önem veriyor. Biz ne yapıyoruz? Vücuda, vücudun sıhhatine dikkat etmiyoruz; vücudu tahrip ediyoruz, zararlı malzemeyi, maddeleri kullanıyoruz. Sizler, bizler, kullanıyoruz. Gayr-i müslimlerin kullandığı neyse; onlar gayr-i müslim ama, müslümanlar da kullanıyor. Ruhu, dini, aklı, cismi, nesli koruyor.

4. Nesli Korumak

İslâm'da nesle çok önem veriliyor. Evlilik kutsal bir müessese, aile yuvası mukaddes. Kadının, kocası üzerinde hakları var; kocanın, karısı üzerinde hakları var. Evladın, anne-baba üzerinde hakkı var; anne-babanın, evlat üzerinde sonsuz hakları var.

Muazzam bir sistem getirmiş İslâm, nesli koruyor. Neslin gelişmesi için, her türlü tedbiri almış. Başka hiçbir yerde yok böyle. Almanya'ya gidiyorsun, Avustralya'ya geliyorsun, başka yerlere bakıyorsun; köpek besliyor adam, evlat edinmiyor. Bir anne çocuğunu emzirdiği zaman, mücahid sevabı alıyor.

Çocuk için uykusuz kaldıkça annenin hakkı ödenemiyor. Çünkü İslâm, nesle önem veriyor. Evlât yetiştirmek kıymetli oluyor.

“—Evlenin, çoğalın! Ben sizin çokluğunuzla iftihar edeceğim.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

5. Malı Korumak

Beşincisine hayret edeceksiniz, şaşıracaksınız, tahmin etmeyeceksiniz. Malını korumayı esas alıyor İslâm. Mal da israf edilemez. Tahrip edilemez, yakılamaz, yıkılamaz.

“—Mal benim, keyfime göre istediğimi yaparım!”

Yapamasın.

“—Falanca adam bana düşmanlık etti, ben de onun malını tahrip edeceğim!”

Edemezsin, yasak. Mal da önemli.

“—Bir insan kendi malını korumak hususunda mücadele verirken, ölse şehiddir” diyor Peygamber Efendimiz. Dağın başında yolunu kesse haramı;

“—Çık paraları, sökül paraları bakalım. Eller yukarı cepler dışarı. Ver bakalım paraları!” dedi.

Sen de:

“—Ne diye vereceğim?” dedin, bir mücadele başladı eşkıya ile.

Sen ona yumruk attın, o senin üstüne çullandı derken yolu kesilen adam öldü. Peygamber Efendimiz diyor ki:[15]

مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ (عب. عن ابن عباس)

(*Men kutile dûne mâlihî fehüve şehîdün.*) “Malını korumak için mücadele ederken öldürülen de şehiddir.”

Bak! Ne kadar önem veriyor mala. Mal muhteremdir! Helâl tarafından kazanılan mal önemli. Malını kendin tahrip

15 Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.X, s.116, no:18570; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IV, s.733, no:11236; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XXI, s.108, no:23087.

edemiyorsun. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[16]

لاَ ضَرَرَ، وَلاَ ضِرَارَ (حم. ه. عن ابن عباس؛ ه. عن عبادة)

(*Lâ darara, ve lâ dırara*) [Zarar vermek ve zarara zararla karşılık vermek yoktur.]

Sen malına zarar veremiyorsun, başkasının malına da zarar veremiyorsun. Ağacını kesemiyorsun, ormanını tahrip edemiyorsun. Yani, mala zarar vermeye hakkın yok. Deveni öldüremiyorsun, atını kurşunlayamıyorsun.

Ne kadar güzel tabirler! Dini koruyor, aklı koruyor, vücudu koruyor, nesli koruyor, malı koruyor. Bundan güzel din mi olur? Bundan güzel nizam mı var? Beşerî nizam var! İsviçre kanunu, Almanya kanunu, bilmem ne kanunu. Bunlar korumuyorlar ki. Nesli korumuyor ki, öteki unsurları İslâm'ın o güzel ahkâmı gibi korumuyor ki.

"*El-hamdü li'llahi alâ nîmeti'l-islâm*" Allah bizi müslüman eylemiş, en güzel nizama sahip eylemiş ama; biz biraz cahil olduğumuz için, bu nizamın güzelliğinin farkında değiliz. Zenginin birisi, birine bir yüzük vermiş. Ortasında kocaman bir de taşı varmış, pırıl pırıl parlıyor. Elmas mıymış, zümrüt müymüş neyse... Haberimiz yok, bu yüzük dünyanın en kıymetli yüzüğü, en büyük mücevheri, bizim haberimiz yok. Alıyoruz çıkartıyoruz, kenara koyuyoruz, "İstersen sana vereyim?" diyoruz, başkasına

---

[16] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.144, no:2332; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.313, no:2867; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.397, no:2520; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.228; *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.125, no:3777; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.143, no:2331; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.326, no:22830; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.156, no:11657; Übâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.90, no:268; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.227, no:83; Hz. Aişe RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III. s.77, no:288; Ebû Said el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.59, no:9448; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.424, no:17166.

vermeğe çalışıyoruz. Yüzük gidiyor elden. Yani, mücevher gidiyor elden, kıymetini bilmediğimiz için.

Allah bizi müslüman eyledi, İslâm'ın kıymetini bilenlerden, eylesin! Hakiki müslüman olanlardan eylesin! Yasaklarını yasak bilip, helallerinden gönül hoşluğuyla, afiyetle, kemal ve afiyetle istifade edenlerden eylesin! Hem dünyada, hem ahirette nimetlerine mazhar ettiklerinden eylesin!

Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin! İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin!

Malımıza zarar getirtmesin, dinimize eksiklik noksanlık vermesin, aklımıza noksanlık bunama, delilik, cünun" getirtmesin!

Nesillerimizi hayırlı nesiller eylesin! Her bakımdan, her varlığımıza güzellikler ihsan eylesin! Huzur-u Rabbi'l-İz- zet'e, sevdiği, razı olduğu, iyi müslümanlar olarak; sevaplar işlemiş, hayatını Rıza-i Bari'ye uygun geçirmiş insanlar olarak varanlardan eylesin! Cennetiyle, cemaliyle cümlenizi sevdiklerinizle beraber, evlatlarınızla, geçmişlerinizle beraber müşerref eylesin.

Bi-hürmeti esrarı sûreti'l-fâtihah!

I9. 03. 1991 – Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

08. ORUCUN SEVABINI AZALTAN BEŞ GÜNAH

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hâlin ve fi külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü âlâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sıdkı *ve'l- vefâ...*
Emmâ ba'd:

a. Orucun Sevabı

İslâm'ın beş direğinden birisi olan orucun, Allah indinde kıymeti çok büyüktür. Bütün ibadetler, sırf Allah rızası için yapılır. Hepsi, Allah'adır ibadetlerin. Ama, oruç hakkında Peygamber Efendimiz SAS'in bize bildirdiğine göre, Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:[17]

---

[17] Buhàrî, *Sahîh*, c.VI, s.2723, no:7054; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.806, no:1151; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.136, no:764; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.393, no:9101; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.45, no:1235; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.232, no:8492; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.III, s.269; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.235, no:7898; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.279, no:3285; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2675; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.379, no:7723; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.476, no:2507; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.269, no:541; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.174, no:1120; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.273; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.66, no:254; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIII, s.219; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.99; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.404; Dâra Kutnî, *İlel*. c.X, s.162, no: 1955; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XI, s.371; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.806, no:1151; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.162, no:2213; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.40, no:11377; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.232, no:8492; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.286, no:1005; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.273, no:8117; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2523; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2677; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

اَلصَّوْمُ لِي ، وَأَنَا أَجْزِي بِهِ (خ. م. ت. حم. عن أبي هريرة)

(*Es-savmü lî, ve ene eczî bihî*) "Oruç, benim içindir; onun mükâfatını ben vereceğim!"

Namaz da onun için, hac da onun için, zekât ta onun rızası için veriliyor ama, buna rağmen, "Oruç benim içindir, mükâfatını ben vereceğim!" buyuruyor. -

Allahu a'lem, her hadis-i şerifin nice incelikleri, esrarı, anlaşılmaz tarafları, hikmetleri vardır. Şuradan çok kesin olarak çıkartacağımız sonuç şu ki, Allah orucu seviyor. Oruç kıymetli bir ibadet. Oruç başka şeye benzemez. Çünkü; bir fedakârlık var ortada, gayet aşikâr. Hani, insan namaz kılar ama şuursuz kılar; yani, jimnastik yapıyormuş gibi kılabilir. Oturur, kalkar, eğilir, başını döndürür filân... Ama, oruçta bir fedakârlık, kendisini tutma var.

Zaten, İslâm dininin ibadetleri ve emirleri; ahkâmı incelenirse, görülüyor ki iki esaslı duyguya dayanıyor müslümanın ibadeti: Biri nimetlere şükür, diğeri ise musibetlere sabır… Yani, bir müslüman nasıl iyi bir kulluk yapacak? Nasıl iyi bir kul olacak? Nasıl Allah'ın sevgili kulu olacak? İki şekilde: Bir şükür ile, bir sabır ile…

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.159, no:2211; Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.129, no:915; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2521; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.349; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.177, no:4478; Hz. Ali RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.161, no:2212; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.446, no:4256; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.98, no:10076; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2522; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.213, no:3691; Dâra Kutnî, *İlel*. c.V, s.316, no:907; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.59, 141; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.309, no:3391; Vâsile ibn-i Eska' RA'dan.

İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1254; Ebû Meysere RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.404; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.416, no:5071-5080; *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.710, no:23576-23629 ve 24271-24290.

Şükür ne zaman olur? Şükür, nimet olduğu zaman olur. Nimet her zaman üzerimizde var, ama bu nimeti kimse düşünmüyor. Sıhhati var adamın; hastahanelik hasta değil, kör, topal değil; ağrısı, sızısı yok. Ama, bunun bir nimet olduğunun farkında değil. Hastahaneye bir gitse anlayacak. Hasta insanları görse anlayacak nimet olduğunu... Sofrasında akşamüstü çeşit çeşit nimetler, yiyecekler, içecekler var. Ama o da, onun bir nimet olduğunun farkında değil.

Irak'ta harp oluyor, halen devam ediyor. (Mart, 1991) Acaba, oradaki insanlar, şu bizim yediğimiz şeylerden kaç tanesini görüyorlar? Aylardır; yıllardır, meyvalardan, tavuklardan, etlerden, sebzelerden, meşrubattan kaç tanesini gördüler?

Bunun nimet olduğunun, farkında değil insan. Sofrasında bir şeyler var işte; bir insan kendisinin nail olduğu, mazhar olduğu bir güzelliği sezebiliyor mu? Seziyor. Tamam! Bunun, başka insanlara verilmemiş olduğu halde, kendisine verilmesinin, bir

ikram olduğunu, Allah'ın bir lütfu olduğunu anlayabiliyor mu?

Anlayabiliyorsa, işte o güzel bir kulluk. Şükür duygusu buna dayanıyor:

"—Yâ Rabbi, çok şükür. Senin nice kulların var dünya üzerinde, Sen onlardan bana nasip etmişsin bu nimeti... Çok şükür yâ Rabbi, çeşit çeşit nimetler var."

b. İslâm Nimeti

Bir insanın kendisine ikram edilmiş olan, sahip olduğu nimetler içinde en başta geleni, İslâm nimetidir, iman nimetidir.

"—Allah Allah! İman da bir nimet mi?"

Evet. İnançlı olmak, Allah'ın sevdiği kul olmak, Allah'ın sevdiği dinde olmak, bu nimetlerin en büyüğü.

Adam çobanmış bir kabilede, Peygamber Efendimizin zamanına yetişmiş. Medine'ye gelmiş. Bakmış Medine tenhâ... Allah Allah, kimse yok.

"—Bu insanlar nerede?"

"—Uhud'a savaşa gitti." demişler.

"—Benim inandığım Rasûlüllah savaş ediyorsa, benim burada durmam doğru olmaz! Benim de onların yardımına koşmam lâzım!" demiş, dosdoğru Uhud'a gitmiş.

Çoban, kabilesinden Peygamber Efendimiz'i ziyarete geliyor; ihtiyacı olduğunu, sıkıntısı olduğunu anlıyor, Uhud'a gidiyor. Orada harbin içine girmiş. Mücadelenin en kızgın olduğu zamanda varmış oraya, arslanlar gibi çarpışmış. Rasûlüllah'ın etrafında pervaneler gibi dönmüş, kâfirler hücum ettikçe, o da kâfirleri dağıtmış, perişan etmiş... Rasûlüllah'ın duasını kazanmış, rızasını kazanmış, şehid olmuş.

"—Allah Allah! Adam müslümanmış, sonra Medine'ye gelmiş. Ondan sonra da ölmüş, kabilesine dönememiş. Nimet bunun neresinde?"

Sen şimdi anlayamazsın bunu... Ama ahiret nimetini, cenneti kazanıyor; hesapsız, sorgusuz sualsiz, Allah'ın ebedî saadet yurdu

olan cennetine girecek. Peygamber Efendimizin sevdiği bir ümmeti olarak, cennete girecek.

Demek ki, bu dünya hayatı kıymetli değilmiş. Bu dünya hayatında insanın çeşitli sıkıntıları olabilirmiş. Mühim olan, ahiret hayatını, cenneti kaybetmemek, cehenneme düşmemek, cayır cayır ateşlere yanmamak. Onun için, nimetlerin en büyüğü İslâm nimetidir.

İnsan, müslüman olduktan sonra, isterse ömrü zindanda geçsin. Geçebilir. İmam Serahsî fıkıh âlimlerinin en büyüklerinden; imam ünvanını almış! Yani fıkıh ilminin önderlerinden. Zamanın hükümdarıyla arası bozulmuş, hapse atılmış, yıllarca hapiste kalmış. Ve, otuz ciltlik *el-Mebsût* isimli kitabını, hapishanenin penceresinden, pencereye gelen talebelerine, aşağıdan anlata anlata yazdırmış.

Gözleri kör olmuş hapsedilmekten. Ama, pencere yukarıda, talebeleri oraya gelirler; "Aziz hocamız, buyur anlat!" derlermiş, o da, aşağıdan, anlatırmış! Otuz ciltlik eser yazmış. İmkân yok elinde, ama hafıza ne hafıza; ilim ne ilim! Kuvvet, ne kuvvet. Hapiste olabilir, yaralı, şehid, yoksul olabilir; zulme uğrayabilir, sıkıntı çekebilir. Çeker ama ahirette saadet olunca, ziyanı yok.

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[18]

---

[18] Muhtelif lafızlarla: İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.30, no:4013; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.179, no:510; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.99, no:119; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.312, no:1045; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.V, s.460, no:2476; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9774; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.372, no:6325; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.417, no:2322; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.172, no:1481; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.160, no:2900; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.386, no:5463; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.412, no:2783; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.143, no:830; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7481; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.26; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.205, no:1159; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.29, no:215; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.78, no:146; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.189, no:1832; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.369, no:27124; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.448, no:8231; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.244, no:626; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9776; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7482;

أَشَدُّ الْبَلاَيَا عَلَى الْأَنْبِيَاءُ

(*Eşeddü'l-belâyâ ale'l-enbiyâ*) "En şiddetli belâlar, musibetler, imtihanlar peygamberlere gelmiştir."

Belaların, musibetlerin, sıkıntıların, üzüntülerin en büyükleri peygamberlere; ondan sonra, Allah'ın sevgili kulları olan evliyâsına, ondan sonra öteki insanlara derecesine göre gelir."

En büyük nimet, İslâm nimeti... Ondan sonraki nimet, sıhhat nimeti. Sıhhati var; parası olmasa bile, çalışır, para edinir, o günkü rızkını kazanır; oturur, çoluk çocuğuyla mutlu yer! Bir köşede bir kulübe yapar, biraz şehirden uzak olur ama yaşar gene... Yeter ki sıhhati olsun, amansız bir hastalığa tutulmasın.

Koca Kanûnî Süleyman bile şiir yazmış:

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi;
Olmaya devlet cihanda, bir nefes sıhhat gibi...

Sıhhat çok büyük bir mutluluk; o da bir nimet.

Demek ki, bizim farkına varmadığımız nimetler var. Nimetlerin içinde yüzüyoruz, farkında değiliz. Müslümanız, üstümüze rahmet yağıyor, sevaplara gark oluyoruz, ahirette büyük mükâfatlara ereceğiz, imanımızdan dolayı. Kâfire bu yok. İmandan dolayı bize var! El-hamdü lillâh. İslâm bize büyük kazanç getiriyor, manevî ecir kazandırıyor, büyük bir nimet.

Sıhhat, büyük nimet; Evlat, çoluk çocuğu olması; kazancı, evi olması; sofrasının bol olması, gözünün görmesi, kulağının işitmesi, elinin tutması büyük nimet. Camiye geliyor el-hamdü lillâh, ibadetini yapıyor.

Nimetlerin çeşitleri var. Bunların karşısında da insanın ibadetini, taatini yapması, Allah'a şükretmesi gerekiyor. Yani,

---

İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.259, no:2413; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.212, no:808; Ebû Ubeyde ibn-i Huzeyfe, halası Fatıma bint-i Yemân RA'dan.
Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.12, no:3740; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.326, no:6778-6784; *Keşfü'l-Hafâ,* c.I, s.130, no:371; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.420, no:3468-3473.

nimetleri anlayacak. "Ya Rabbi şükür, teşekkür ederim!" diyecek. "Ya Rabbi! Bunu sen gönderdin, biliyorum, bu nimet senden..." diyecek, şükredecek.

İslâm'ın yarısı, ibadetin yarısı şükürdür. Nimetleri düşüneceksin, anlayacaksın, .şükredeceksin.

c. Sabrın Karşılığı

İbadetlerin yarısı da sabırdır. Namaz kılmak, sabahleyin uykuyu bölüp kalkmak, oruç tutmak var. Bütün gün aç duracaksın, elin ayağın titreyecek, halsiz kalacaksın, benzin sararacak, solacak, konuşmağa tâkatin kalmayacak... Sabır.

Hacca para vereceksin, seyahatlere gideceksin, sıcaklarda sıkıntı çekeceksin, kalabalıkta itileceksin kakılacaksın; sabır... Cihad, sabır... Çeşitli şekillerde sabır, sabır, sabır... Demek ki, kulluğun yansı şükürdeymiş, yansı sabırdaymış.

İşte, bu sabır ibadetlerinden biri olan orucun da mükâfatı çok fazla, çok büyük oluyor. Bu işe Allah CC ne kadar mükâfat vereceğini bildirmiyor.

Bazı şeylerin mükâfatı bellidir. Şu işi yaparsan, şu kadar sevap kazanırsın. Meselâ, hangi iş? Birisine bir iyilik yaptın mı on misli mükâfat alıyorsun:[19]

---

[19] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.670, *Savm* 36/2, no:1795; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.148, no:343; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.525, no:1638; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.234, no:7194; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.419, no:1046; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.290, no:950; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.353, no:5947; Dârimî, *Sünen*, c.V, s.148, no:21353; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.130, no:1762; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2676; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.399, no:7973; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.325, no:665; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.345; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.273; Ebû Hüreyre RA'dan.

Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.697, *Savm* 36/55, no:1875; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.812, *Savm* 13/39, no:1159; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.210, no:2391; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.64, no:352; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.156, no:3859; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.128, no:2700; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.172, no:3032; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.380, no:773; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.24, *İman* 2/30, no:41; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.419, no:1046; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.297, no:957; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

اَلْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا (خ. د. ه. حم. عن أبي هريرة؛ خ. م. ن. حب. عن ابن عمرو)

(*El-hasenetü bi-aşri emsâlihâ*) "Yapılan iyiliğin mükâfatı en aşağı on mislidir."

Annene, babana bir hayır, bir iyilik yaptın mı; anneye, babaya yaptığın için yedi yüz misli sevap alıyorsun.

Ama orucun sevabı? Onu, Allah bilir! Yetmiş değil, yedi yüz değil, çok daha fazla... Ayet-i kerimede de bu bildirilmiş:

إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (الزمر: ١٠)

(*İnnemâ yüveffe's-sàbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb*) "Sabredenlerin mükâfatı hesâba gelmeyecek şekilde, fazla miktarda verilecek." (Zümer, 39/10) buyrulmuş.

d. İbadetin Kapısı

Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyurmuş ki:[20]

إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ بَابًا ، وَبَابُ الْعِبَادَةِ الصِّيَامِ (هناد عن ضمرة بن

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.175, no:2910; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.195, no:1690; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.297, no:5153; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.405, no:2763; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.31, no:227; Ebû Ubeyde ibni'l-Cerrah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.148, no:21353; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.269, no:7605; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.265; Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl c.I, s.69, no:265; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.II, s.319, no:1359-1362.

[20] Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.500, no:1423; Hünnâd, *Zühd*, c.II, s.358, no:679; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.128, no:1032; Damre ibn-i Hubeyb Rh.A'ten.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.330, no:4992; İbn-i Hacer, *Metâlib-i Âliye*, c.III, s.320, no:1049; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.713, no:23586; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.164, no:8150.

(حبيب مرسلا)

RE. 128/9 (*İnne li-külli şey'in bâben*) "Her şeyin bir kapısı vardır, (v*e bâbü'l-ibâdeti's-sıyâmi*) ibadetin kapısı da oruçtur."

Her şeyin bir kapısı vardır, oraya kapısından girersin. Caminin, sarayın, müzenin, bahçenin kapısı vardır; kapısından girilir içine. İbadetin de bir kapısı vardır. Allah'a güzel kulluk edecekse bir insan, bunun da bir yolu, yöntemi var, bir kapısı var! Nedir? Oruç…

Oruç kapısından giriliyor yani. Kendisini tutmak, perhiz yapmak, yememek, içmemek, sabretmek, iradesine hakim olmak suretiyle ibadet yoluna, yörüngesine girer insan… Allah'ın iyi bir kulu o zaman olur. Kapı bu, oruç kapısı…

Onun için, bütün kıymetli ibadetlerle oruç yan yanadır. Evliyâullahın ilerlemesi, Allah'ın sevgili kulu olması, çok oruç tutmasından dolayıdır. O oruçların bereketi... Neden? Oruç tuttuğu zaman, insanın içindeki nefsi ıslah oluyor.

"—Nasıl ıslah oluyor? Islah olmazdı bu kepaze, bu arslan yerinde durmazdı, saldırırdı sağa sola, sataşırdı ama nasıl ıslah oluyor?"

Benzini kalmayınca araba gider mi? Benzini kalmadığı zaman araba duruyor. Benzini kalmadığı için, çocuk yaramazlık yapmıyor, adam günah yapmıyor, fitneye fesada tâkati olmuyor. Nefis bir şey isteyemiyor, kışkırtamıyor da… Kışkırtsa bile, adamın kalkacak hali olmuyor.

"—Ben Allah'ın sevgili kulu olacağım!"

Kulluğun kapısı ne? Oruç. Oruçtan girersin ilerlersin. Onun için insan Ramazan'ın başında rütbesiz asker olarak girer, Ramazan'ın sonunda mareşal olup çıkıp gidebilir. Evliyâ olup, çıkıp gidebilir. Neden? Oruç kapısından ibadet yoluna, ibadet sarayına girdi.

Nefsine, gözüne, kulağına hâkim olacak; günahlardan korunacak. Ondan sonra, Allah ona perdeleri açacak, gönül

gözünü açacak, nice manevî lezzetleri tadacak; Allah'ın sevgili kulu olup devam edip gidebilecek.

e. Orucun Sevabını Kaçırtan Şeyler

Orucun başından beri size söylediğim bir tarafı var: Onun üzerinde durmak istiyorum. Oruç, ibadetin kapısıdır, sermaye dir, faydalıdır, sevaplıdır ama oruçlarımızın nasıl olması lâzım? Kusurları nedir? Orucun kabul olmama sebebi nedir? Bunu bilmek gerekiyor. İmam Gazalî'nin İhyâ kitabından şöyle okuyoruz buyurmuş ki, Peygamber Efendimiz...

Beş şey vardır ki, bunu yaptığı zaman sanki oruçlu insan orucunu bozmuş gibi olur. Hani oruçlu insan suyu içse ne oldu? Orucu gitti. Bile bile içse, orucu gitti. Yemek yese, bitti orucu. Bu beş şeyi yaptığı zaman, bu günahları işlediği zaman; sanki orucu iftar etmiş gibi olur; sevabı kalmaz. Bunları bilmemiz lâzım! Bunu ilk günde kısaca anlattım. Ama, şimdi, uzun uzun, üzerinde durarak anlatalım:[21]

خَمْسٌ يُفَطِّرْنَ الصَّائِمَ: اَلْكَذِبُ، وَالْغِيبَةُ، وَالنَّمِيمَةُ، وَالْيَمِينُ الْكَاذِبَةِ، وَالنَّظَرُ بِالشَّهْوَةِ (الديلمي عن أنس)

(*Hamsün yufettırne's-sàim: El-kezibü, ve'l-gıybetü, ve'n-nemîmetü, ve'l-yemînü'l-kâzibeti, ve'n-nazaru bi'ş-şehveh.*)

(*Hamsün yufettırne's-sàim*) Beş şey oruçluya orucunu bozdurtur, iftar etmiş gibi yaptırtır. Oruçluyu iftar ettirtir." Akşam değil, günün ortasında iftar ettirtir. Yâni orucunu bozdurmuş olur.

---

21 İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.86, no:347; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.197, no:2979; İbn-i Ebî Hàtim, *İlel*, c.I, s.258, no:766; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.752, no:23813 ve s.795, no:23820; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.318, no:11993; RE. 279/7.

1. (*El-kezibü*) "*Kezb*, yalan." Yalan söyledi mi, iftar etmiş gibi olur, yemiş içmiş gibi olur. Orucun sevabı gider.

2. (*Ve'l-gıybetü*) "Gıybet." Yâni mecliste olmayan bir mü'min kardeşinin ayıplarını fâş etmek, söylemek, dedikodu yapmak.

3. (*Ve'n-nemîmeh*) Yâni, birisinin lafını alıp ötekisine götürmek, ikisinin arasının bozulmasına sebep olacak haberi ona ulaştırmak. Koğuculuk yapmak deniliyor eski Türkçe'de buna.

4. (*Ve'l-yemînü'l-kâzibeh*) "Bir de mahkemede, veyahut herhangi bir işin inandırıcı olması için, yalan yere yemin etmek."

5. (*Ve'n-nazaru bi'ş-şehveh*) "Ve şehvetle bakmak." Yâni, bakmaması gereken bir cinse; erkekse kadına, kadınsa erkeğe şehvetle bakması da orucu bozdurur. İftar etmiş gibi yapar oruçluyu.

Bu beş şey orucun sevabını, sıfıra indirir. Balona bir iğne battı mı, "Pıss…" diye söndüğü, tekerleğin patladığı, arabanın gitmediği gibi; işin tadı, tuzu, sevabı, ecri kalmaz. Oruç kıymetli ibadetti, Allah mükâfat verecekti. Bekle ki versin. Çünkü gitti, sevabı kalmadı, yanlış iş yaptı. Neymiş bunlar?

1. Yalan

Birincisi; yalan, orucun sevabını götürür. Doğru sözlü olacak müslüman. Her zaman doğru olacak ta, oruç tutarken, orucu zedelenmesin diye yalan söylememeğe dikkat edecek. Hilâf-ı hakikat, yalan yanlış, söz söylemeyecek. Dikkat ediyor muyuz buna? Oruç tutuyoruz ama, yalan söylememeğe dikkat ediyor muyuz? Bilmiyorum. Ama, bundan sonra dikkat edeceğiz.

"—Ben oruçluyum yalan da söylemeyeyim. Yalan söyleyip te, orucumun sevabını uçurtmayayım, kaçırtmayayım. Akşama aç kalmış olmaktan başka elime bir kâr geçmeme durumuna düşmeyeyim, boşuna aç kalmış olmayayım" diye, diline sahip olacak, yalan söylemeyecek.

Hanım soruyor:

"—Neredeydin bugün?"

Yalan kıvırttırıyor. Olmaz.

Arkadaşı soruyor:

"—Sen bana şunu verecektin, bunu verecektin, hani ne oldu?"

Yalan söylüyor. Dairesinde yalan söylüyor. Olmaz, yalan söylemeyecek.

Peygamber Efendimiz diyor ki:[22]

سَلُوا اللهَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ ، وَالْيَقِينَ ، فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
(البزَّار عن أبي بكرٍ)

(*Selü'llàhe'l-afve ve'l-àfiyete*) "Allah'tan af ve afiyet isteyiniz, (*ve'l-yakîn*) ve yakîn isteyiniz. (*Fi'd-dünyâ ve'l-âhirete*) Dünya ve ahirette af ve afiyet taleb ediniz."

Yakîn ne demek? Şeksiz şüphesiz, sağlam inanç... Allah'tan, sağlam inanç isteyin kendinize.

---

[22] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.3, no:6; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.87, no:86; Bezzâr, *Müsned*: c.1, s.190, no: 34, Hz. Ebû Bekir RA'dan.

Bir de, doğruluk isteyin! Doğru söz. Dersiniz ki, falanca adam mert! Hiç yalan söylemez. Sözü senettir. Yapacağım dedi mi, yapar. Vereceğim dedi mi verir. Borç verdin, beş yüz dolar, senet almadın ama, olsun! O dürüsttür, borcu şu günde vereceğim dedi; "şıp" verir! Dürüsttür.

İşte bu dürüstlük, sözde dürüstlük; çok önemli… Onun için ne yapacak? Oruçlu olan insan, sözünün doğru olmasına, yalan olmamasına, yalan söylememeğe çok dikkat edecek. Şaka bile olsa, yalanı terk edecek. Şakacıktan bile demeyecek.

Peygamber Efendimiz şaka yapmaz mıydı? Yaparmış mübarek, latife edermiş ama latifesi bile, şakası bile doğru olurmuş. Meselâ; yakınlarından birisi ihtiyar bir akrabası gelmiş evine ziyarete, hoşuma gidiyor. Peygamber Efendimiz ona demiş ki:

"—İhtiyarlar cennet'e girmeyecek."

Cennete girmeyecek deyince, tabii ihtiyar üzülecek. Ama demiş ki:

"—Allah gençleştirecek."

Öyle beli ağrırken, kamburken, topalken, gözü görmezken, eli ayağı titrerken gitmeyecek cennete... Gençleşecek, güzelleşecek, dinç olarak gidecek. Otuz küsur yaşındaki bir insan gibi olacak. Yani, ömrünün en sağlam, en güzel olduğu zamanda olacak. Latifesinin arkasından hemen böyle söylemiş. Yani, ihtiyarlar gençleşerek cennete girecek. İhtiyar da sevinmiş o zaman.

Yine sevdiği yakınlarından bir tanesine:

"—Aaa... Senin gözünde kara var senin!" demiş.

Nasıl söylediyse, ifadesi tabii benim gibi midir, başka türlü müdür bilmiyorum. O da telaşlanınca, tebessüm etmiş;

"—Herkesin gözünde bir karası yok mudur? Gözün bir akı vardır, bir karası vardır." demiş.

Şakayı bile yalan üzerine söylememek, yani, doğru konuşmak, daima doğru konuşmak. Bu, prensibimiz olacak. Ya doğru konuşacağız, ya da konuşmayacağız, susacağız. Cevap vermek zorunda değiliz, söylemeyebiliriz. Ama yalan söylemeyeceğiz. Oruçlu iken de, yalan söylememeğe özellikle dikkat edeceğiz.

Çünkü orucun sevabı kaçıyor, kıymeti kalmıyor.

2. Gıybet

İkincisi, (*ve'l-gıybetü*) gıybet te orucun sevabını kaçırttırıyor.

Gıybet nedir? Konuşulan yerde olmayan bir kimsenin ayıbını, kusurunu, oradaki insanlarla müzakere etmek, anlatmak.

"—Haşan efendi şöyle bir kötü iş yaptı, böyle bir kötü iş yaptı" diye, toplantıda olmayan kimsenin kusurlarını söylüyor.

Hakikaten olan kusurlarını söylüyor. İşte onun söylenmesine gıybet deniliyor. Gıybet niye deniliyor? Onun gıyabında, hoşuna gitmeyecek söz söylendiği için, ona gıybet deniliyor. Bu da, yasak İslâm'da... Yani, bir kimsenin kusurunu söylemek yok İslâm'da. Kusurunu, örteceksin, kusurlarını o yokken söylemeyeceksin. Adamı çekiştirmeyeceksin, arkasından dedikodusunu yapmayacaksın. Bunu yaptığı zaman, onun da sevabı gidiyor.

Birisi konuşuyorsa böyle, sen hem kendin konuşmayacaksın; hem de durduracaksın onu:

"—Yapma, sus, konuşma, günaha giriyorsun!" diye mani olacaksın.

Çünkü susturmazsa, o zaman o da günaha giriyor. Dinlediği için giriyor günaha... "Sus!" diyecek, konuşturmayacak. Onun için, bulunduğunuz toplantıda birbirinizin aleyhinde konuşmalar yapılırsa engel olun, mani olun, gıybeti yaptırtmayın! Kendiniz de yapmayın ki, orucun sevabı kaçmasın.

Hatta Peygamber Efendimiz diyor ki:[23]

إِذَا وُقِعَ فِي الرَّجُلِ وَأَنْتَ فِي مَلاٍ ، فَكُنْ لِلرَّجُلِ نَاصِرًا ، وَلِلْقَوْمِ زَاجِرًا

أَوْ قُمْ عَنْهُمْ (ابن أبي الدنيا في ذم الغيبة عن أنس)

---

[23] İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Gıybeh*, c.I, s.112, no:103; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.586, no:8028; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.141, no:2956.

ME. 132 (*İzâ vukıa fi'r-racüli ve ente fî melein*) "Sen bir cemaat içinde bulunurken, bir kimse hakkında gıybet edildiğini görürsen, (*fekün li'r-racüli nâsıran*) o kimse için yardımcı ol! (*Ve li'l-kavmi zâciren*) Cemaatı da ondan men etmeye çalış! Gıybet edenlerin karşısına çık, onları sustur! (*Ev kum anhüm*) Eğer onları engelleyemiyorsan, oradan kalk git!"

Üç şey emrediyor: Birincisi, gıybeti yapılan insanı savunacaksın. İkincisi, gıybeti yapan insanları susturacaksın, yapmayın etmeyin diye. Üçüncüsü, kalkacaksın oradan; o toplantının hayrı, sevabı kalmadığı için orada durmayacaksın. Yani, siz gıybet ettiniz, toplantının canını çıkarttınız, berbat ettiniz diye; kalkacaksın gideceksin ki, senin olduğun yerde bir daha yapılmasın.

Böyle bir jest yapsan bir yerde, "Böyle gıybet yapıldığı zaman, bu kalkıyor, yapmayalım!" denir; mani olmağa vesile olursun.

3. Nemîme

Üçüncüsü; (*ve'n-nemîmetü*) nemime… Türklerin bilmediği bir kelimedir. Türkçe'de buna koğuculuk diyorlar. Birisinin lafını ötekisine götürüp iletip, gammazlamak.

"—Bak! Falanca adam sana şöyle dedi, aleyhinde böyle konuştu, şöyle attı, böyle tuttu." diye ona haber getirmek.

Buna *nemîme* deniliyor Arapça'da. Türkçe'de koğuculuk yapmak deniliyor. Yani, laf taşımak, birisinin aleyhindeki sözleri, getirip ona söylemek. Bu da yasak İslâm'da. Çünkü ara bozuluyor.

"—Vay! O, benim aleyhimde mi konuşmuş. Ben onu yakalarım, tenha bir yerde, gösteririm!" diye, o da artık kızıyor kendisinin aleyhinde konuşan kimseye.

Aralar bozulduğu için, lâf taşımak ta olmayacak.

Peygamber Efendimiz:

"—Bir insan seninle konuşurken, şöyle bir sağına, bir soluna bakıp ta, öyle söylediyse lafı, yani kimse var mı yok mu diye, bu sır demektir." diyor.

Onu, hiç kimseye açmayacaksın. Yani, senin duyduğun şeyi bir başkası artık senin ağzından alamayacak, kat'iyyen söylemeyeceksin. Söylersen, lafı taşırsan, orucun sevabı da gidiyor. Nemîme (koğuculuk) yapmış oluyorsun, orucun sevabı kalmıyor.

Yalan, gıybet, nemîme, orucun sevabını uçuruyor, kaçırıyor, akşama kadar senin aç kalmandan başka bir şey kalmıyor. Boş yere aç kalıyorsun, ibadet sevabı almıyorsun. Halbuki, Allah bi-gayri hisâb sevap verecekti. Deftere, divana sığmaz şekilde, nice büyük mükâfatlar verecekti. Sen onların hepsini, en sonunda kaçırmış oluyorsun.

4, Yalan Yere Yemin Etmek

Dördüncüsü; (*ve'l-yemînü'l-kâzibetü*) yalan yere yemin etmek de orucun sevabını kaçırır. Bu, bazen mahkemelerde olur. Yalancı şahitlik yapılıyor; yemin ediliyor vs. Haksız bir şeyin yapılmasına yemin eden, ona destek olmuş oluyor. Adaletin alt üst olmasına,

yerine gelmemesine sebep oluyor. Bu da çok büyük günah. Böyle yalan yere yemin eden insanlar iflah olmaz. Mutlaka bir gün o yalancı şahitliğin dünyada cezasını, belasını bulurlar.

Bir de, bizim alışkanlığımızdan dolayı yaptığımız yeminler vardır:

"—Vallàhi şöyle oldu, billahi böyle oldu."

Günlük konuşmamızın içinde çok alışmışızdır yemin etmeğe:

"—Vallàhi idare etmez!" diyor meselâ satıcı.

"—Şu ayakkabıyı altmış dolara versen olmaz mı?"

"—Vallahi idare etmez."

Niye idare etmesin? Otuz beş dolara aldın, altmış dolara satıyorsun! Yirmi beş dolar kârın var. Niye idare etmesin? Eder. Etmez mi, eder ama, yemini basıyor.:

"—Vallàhi olmaz, billâhi olmaz!" diyor; alışmış.

Bu çeşit sözlere de sahip olacağız. Yani, boş yere yemin etmemeğe kendimizi alıştıracağız. Çünkü yemin çok ciddidir. Yemin ettiğin zaman ya sözünde duracaksın, yapman gerekiyorsa yapacaksın; ya da yapmadığın zaman on fakiri doyurma cezası var. Yani, yeminin keffâreti var! Kendin de fakirsen, paran pulun yoksa, üç gün oruç tutma cezası var. Yemin, ciddi bir şey. Onun için, yalan yere yemin de orucun sevabını götürür.

Bir kere, yemin etmemeğe alışacaksınız. Yani, günlük konuşmalarda yemini azaltmaya, boş yere yemin etmemeye, mühim olmayan şeylerde yemini kullanmamağa hele oruçlu iken, yalan yere yemin etmemeye alışacaksınız.

"—Vallàhi onu görmedim!"

"—Görmüştün demin, niye görmedim diyorsun?"

"—Boş ver, idare et vaziyeti..."

"—Olmaz, orucun sevabı kaçar."

Yani, yalan yere yemin yok.

5. Harama Şehvetle Bakmak

Ve nihayet beşincisi; (*ve'n-nazaru bi-şehvetin*) şehvetle bakmak

da orucun sevabını kaçırır, götürür gider.

Şehvet ne demek? İnsanın, arzu duyarak, istek duyarak, arzu ile bakması. Bu ifade neyi ayırıyor? Kazara bakmaktan ayırıyor. Hani, insan yolda giderken yürüyor, kazara gözüne bir şey ilişiyor, bir defa baktı. Bunun bir zararı yok... İlk bakışın bir zararı yok. Çünkü normal. İnsanın bir gözü var, kör değil ki. Yürüyor, bir şeyi görecek. İkinci defa arzu ile baktın mı; yana yakıla, tutuşa tutuşa baktığın zaman, işte ona şehvetle bakmak deniliyor. Orucun sevabı gitti.

Gazetedeki resme baktın, sevabı gitti. Yoldaki geçene, filme, televizyona ve sâireye baktın, sevabı gitti işte! Kalmadı. Neden?

Oruç, Allah'ın helâl kıldığı şeyleri bile yapmama ibadeti idi. Bak, su helâl; ama gündüz içmiyorsun helâl olan şeyi. Ama harama bakmak, nâmahreme bakmak, oruçlu zamanda da, başka zamanda da zaten haram... Sen, suya bile yanaşmıyorsun, ama Allah'ın günah dediği şeyi yapıyorsun. Hiç olmayacak bir şey. Yani, akla ve mantığa sığmıyor.

Peygamber Efendimiz'in zamanında, iki kadının macerası anlatılıyor, İhyâ-i Ulûm'da: İki kadın, çok fena hallere düşmüşler oruç esnasında da, Peygamber Efendimize haber göndermişler. Efendimiz de onların o hale neden düştüğünü anlatıyor ve diyor ki sonuçta:

"—Bu ikisi, Allah'ın helâl kıldığı şeylere karşı sabrettiler de, haram kıldığı şeye sabretmediler. Onun için başlarına bu hâl geldi."

Ne yapmışlar? Karşılıklı oturmuşlar, gıybet etmişler. Onun için başlarına o haller gelmiş.

Bu bakımdan, aziz ve muhterem kardeşlerim; oruçlu iken bu beş şeyi, çok dikkatli bir şekilde takip edeceksiniz. İçmiyorsunuz, yemiyorsunuz, dikkat ediyorsunuz; boğazınıza bir şey kaçmasın diye. Beş şeye de dikkat edeceksiniz.

Bu beş şeyi bir daha hatırlayalım: Beş şey, orucun sevabını sıfıra indirir. Çok sevap kazanacaktı oruçlu, ama sıfıra iner.

Nedir bunlar?

Birincisi, yalan… Yalan söz orucun sevabını kaçırır.

İkincisi, gıybet… Yani, oturup karşılıklı birisini çekiştirmek,

Üçüncüsü, nemime… Yani laf taşımak. Birisinin haberini, ötekisine götürmek, ara bozmak, koğuculuk yapmak.

Dördüncüsü, yalan yere yemin etmek.

Beşincisi, şehvetle etrafına, nâmahreme bakınmak.

Bunlar, orucun hayrını, sevabını, bereketini kaçırırlar.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Sahura kalkıyorsunuz, camiye geliyorsunuz, teravih namazı kılıyorsunuz. Güzel güzel, hevesli hevesli oruçlara niyet ediyorsunuz. Allah-u Teâlâ Hazretleri, bi-gayri hisâb ecirleri, sevapları sizlere ihsan eylesin… Orucunuzun hayrını görün!

Allah-u Tealâ Hazretleri, hem bu dünyada, hem ahirette mükâfatlandırsın!

Akşama kadar oruç tutuyorum sanıp da, ondan sonra akşama eli boş olanlardan etmesin… İbadetlerimizi rızasına uygun ifâ etmeyi cümlemize nasib eylesin…

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!

21. 03. 1991 – Coburg
Melboume / AVUSTRALYA

09. HAMD VE İSTİĞFAR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.
Emmâ ba'dü fekàle'n-nebiyyü salla'llàhü aleyhi ve sellem:[24]

مَنْ أَلْبَسَهُ اللهُ نِعمَةً ، فَلْيُكْثِرْ مِنَ الْحَمْدِ لِلّهِ ؛ وَ مَنْ كَثُرَتْ هُمُومُهُ ، فَلْيَسْتَغْفِرِ اللهَ ؛ وَ مَنْ أُبْطِأَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ ، فلْيُكْثِرْ مِنْ قَوْلِ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ ؛ وَمَنْ نَزَلَ مَعَ قَوْمٍ ، فَلاَ يَصُمْ إِلاَّ بِإِذْنِهِمْ ؛ وَ مَنْ دَخَلَ دَارَ قَوْمٍ فَلْيَجْلِسْ حَيْثُ أَمَرَهُ ، فَإِنَّ الْقَوْمَ أَعْلَمُ بِعَوْدَةِ دَارِهِمْ ؛ وَإِنَّ مِنَ الذَّنْبِ الْمَسْخُوطِ بِهِ عَلَى صَاحِبِهِ: الْحِقْدَ ، وَالْحَسَدَ ، وَ الْكَسَلَ فِي الْعِبَادَةِ ، وَالضَّنْكَ فِي الْمَعِيشَةِ (طس. كر. عن أبي هريرة)

RE. 409/9 (*Men elbesehu'llàhü ni'meten, felyüksir mine'l-hamdi li'llâh; ve men kesûret hümûmühû, felyestağfiri'llah; ve men ebtae aleyhi rizkuhû, felyüksir min kavli lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah; ve men nezele mea kavmin, felâ yesum illâ bi-iznihim; ve men dehale dâre kavmin, felyeclis haysü emerahû, feinne'l-kavme*

---

[24] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.333, no:6555; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXVII, s.58, no:5458; Ebû Hüreyre RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1376, no:43612; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.65, no:21518.

a'lemü bi-avdeti dârihim; ve inne mine'z-zenbi'l-meshùtı bihî alâ sàhibihî: El-hakde, ve'l-hasede, ve'l-kesele fi'l-ibâdeti, ve'd-danke fi'l-maîşeti)

Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kàl ev kemâ kàl.

a. Nimete Eren Hamdi Çoğaltsın!

İbn-i Asâkir ve Taberânî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler, bu hadis-i şerifi. Peygamber Efendimiz'in bize çeşitli nasihatleri, çeşitli tavsiyeleri var içinde…

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

مَنْ أَلْبَسَهُ اللهُ نِعْمَةً ، فَلْيُكْثِرْ مِنَ الْحَمْدِ لِلّٰهِ ؛

RE. 409/9 (*Men elbesehu'llàhu ni'meten*) "Allah kime bir nimet ikram etmişse, giydirmişse, o kimse; (*felyüksir mine'l-hamdi li'llâh*) Allah'a hamdü senâ etmeyi çok yapsın!" diyor, Peygamber Efendimiz.

Dünkü vaazımızda da söylemiştik ki, iyi bir müslümanın iki esas duygusu, işi vardır: Birisi şükür duygusu, diğeri sabır duygusu. Nimet olduğu zaman, nimete şükreder; zahmet olduğu zaman, zahmete sabreder. Allah yolunda sabırdan da sevap alır, şükürden de sevap alır. Oruç tutar, sevap alır; yiyip iftar ettiği zaman da "*El-hamdü li'llâh*" der, gene sevap alır. Yediği zaman da, nimete kavuştuğu zaman da sevap alır. Yeter ki, nimetin Allah'tan geldiğini bilsin de, ona hamd etmesini, şükretmesini unutmasın.

"—Ya Rabbi, çok şükür… Bu nimeti bana sen gönderdin, sen nasib ettin. Sen nasib etmeseydin, bu nimet benim elime geçmezdi ve ben bunu yiyemezdim; sıhhatim olmazdı, çeşitli maniler çıkardı. Elhamdülillah! Ya Rabbi! Sana hamd ü senalar olsun, çok şükür" derse bu, nimetin şükrü olmuş oluyor. Bunu tavsiye ediyor Peygamber SAS Efendimiz.

Biz de, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin üzerimizdeki çeşitli

ikramlarını düşünelim! İnce ince düşünelim, nimetleri anlayalım ve nimetlere şükredelim.

Tebâreke Sûresi'nin sonunda, ayet-i kerimede buyuruluyor ki:

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ (الملك: ٣٠)

(*Kul e raeytüm in asbaha mâükûm gavren femen ye'tîküm bi-mâin maîn*) [De ki: Suyunuz çekiliverse, söyleyin bakalım, size kim bir akar su getirebilir?] (Mülk, 67/30)

Hepimiz su içiyoruz, suyun nereden geldiğini düşünen bile yok. Ama, ben geçen sene İzmir'in Çeşme kasabasına gittim, su çok kıt... Tuzlu, acılı sular, muslukları tahrip ediyor, tesisatı bozuyor. Doğru düzgün içilmiyor. Çöllerde öyle yerler var ki, o su da bulunmuyor. Hiç su bulunmuyor. Susuz olduklarından çamur içiyorlar, kurtlu şu içiyorlar. Bir sene önceki kışın yağmış olan yağmurları biriktirmişlerse, onları içiyorlar.

Bir de o da olmasa? Kışın da yağmur yağmasa? Meselâ; geçen sene Ankara'dan geçerken baktım, barajın suyu bitmiş dibi görünüyor. Korktum! Yani insanların günahlarından dolayı Allah yağmuru yağdırmasa, yerden sular çekilse, kuyularda su kalmasa... Kalmıyor zaten.

Bizim Çanakkale'de geçen sene, kuraklık o kadar devam etmiş ki, yirmi yıldır, otuz yıldır kurumayan bütün kuyular ve pınarlar kurumuş. Bir sene daha, iki sene daha devam etse ne olacak? Allah suyu alsa, kim getirecek suyu? Allah suyu yağdırmasa, kim yağdıracak?

Büyük bir nimet… Su çok büyük bir nimet… Ama biz burada kıymetini bilmiyoruz. Her sabah duş yapıyoruz, her vakit abdest alıyoruz, şaldır şaldır akıyor sular, rezervuarı çekiyoruz, yüznumaraları onlarla temizliyoruz vs. Burada bir sıkıntı yok. Ama sıkıntı olabilir. Başka yerlerde sıkıntılar var. Afrika'da var, dünyanın başka yerlerinde büyük sıkıntılar var. Çamurlu suları içiyorlar, hasta oluyorlar.

Demek ki su nimet, hava nimet, oksijen nimet, sıhhat nimet... Elma, armut, meyva, sebze, tatlı, turşu, ekşi, para-pul, evlat, kadın, çoluk-çocuk, ev bark, bunların hepsi nimet... İşte insanların bunları anlaması lâzım!

Bir köylü dayı okumamış oluyor, ama eline bir çiçeği alıyor;

"—Aman yâ Rabbi! Buna bu rengi sen mi verdin yâ Rabbi! Elbette sen verdin. Bu güzel kokuyu sen mi verdin yâ Rabbi! Kudretin ne kadar büyük yâ Rabbi!" diye gözyaşı döküyor.

Cahil ama, baktığı şeyden ibret almasını biliyor. Bir çiçekten, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudretini, hikmetini anlıyor; şükrediyor, hamd ediyor, seviniyor, gözyaşı döküyor. İçi sevgiyle, hasretle Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne kulluk duygusuyla doluyor.

Efendimiz'in tavsiyesi şu:

"—Üzerine bir nimet gelen, kimse Allah'a hamd etsin."

Hamdi çok yapın. Çünkü, hamdin sevabı çoktur. Bir "*El-hamdü li'llâh*" demek, şuurlu bir tarzda, anlaya anlaya, seze seze, düşüne düşüne, bir "*El-hamdü li'llâh*" demek; semâları, yerleri

doldurur. Sevabı son derece büyüktür.

b. Derdi Olan İstiğfara Devam Etsin!

وَمَنْ كَثُرَتْ هُمُومُهُ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللهَ ؛

(*Ve men kesürat hümûmuhû felyestağfiri'llâh*) "Dertleri üzüntüleri çoğalmış olan kimse, ne yapsın? O da, çok '*Estağfiru'llah'* desin!" diyor.

Demek ki, "*Estağfiru'llah*" demek, insanı dertlerden kurtaracak bir şey. Tabii, çeşitli kusurlarımız vardır da, ondan dolayı bizim başımıza çeşitli musibetleri Allah musallat ediyordur; çeşitli sıkıntılara uğruyoruzdur. Ne yapmamız lâzım?

"—Ya Rabbi! Hatalarımı anladım, suçumu, kusurumu bildim; affını dilerim." deyince, Allah affettiği için, tevbe ve istiğfarı çok yapmamız lâzım.

Hele bu Ramazan ayında, Peygamber Efendimiz'in en büyük tavsiyelerinden birisi: "Bu ayda *Estağfiru'llah*'ı çok çekin!" diyor.

"—*Estağfiru'llah, estağfiru'llah, estağfiru'llah, estağfiru'llah*..."

"—Affet yâ Rabbi! Bağışla yâ Rabbi! Suçumu sil, beni mağfiret eyle yâ Rabbi" diye çok istiğfar etmelidir. Bu ay af ve mağfiret olunma ayıdır.

Mâh-ı gufrân diyorlar. Ne demek? Allah'ın kullarını affettiği aydır, Ramazan ayı. Neden affediyor Allah? Oruçlu halini görünce seviyor, hadsiz hesapsız mükâfat veriyor, affediyor. Hayrını, hasenâtını görüyor; cömertliğini, ikrâmını görüyor; affediyor:

"—Sen kendi kardeşlerine, hemcinsin olan, Benî Âdem olan insanlara iyilik yaptın. Ben de, sana lütfediyorum" diyor.

Bir kimse, bir oruçluya, bir zeytin, bir hurma ikrâm etse, orucunu açtırtsa; bir su, bir meşrubat, bir ikrâm etse, orucunu açtırtsa; o oruçlunun sabahtan akşama kadar oruç tutup ta kazandığı sevap gibi bir sevap, o anda kazanıyor. O kadar, geniş Allah'ın rahmeti bu ayda...

Demek ki, bu ayın feyzinden bereketinden, böyle sevap

kazanılacak şeylerinden, âzamî istifade etmeğe çalışmalıyız. Dilimiz hiç boş durmamalı.

"—Estağfiru'llàh yâ Rabbi! Kırk yıl yaşadım, elli, altmış yaş yaşadım, yâ Rabbi! Sana lâyık kulluk edemedim. Her halim sana malûm! Gençliğimde, delikanlılık diye başımda kavak yelleri estiği için, günahla geçti vaktim. Çocukluğumda çocuğum diye, yanaşmadım ibadete-tâate... Herkes de hoş gördü, çocuktur diye. O zaman da yapamadım.

Ondan sonra, evlendim, çoluk çocuk sahibi oldum, iş-güç, fabrika, mesai saati, bilmem ne derken, gene yapamadım. Emekli oldum, ihtiyarladım; belim ağrıyor bel fıtığı var; dizim titriyor; gene yapamadım ibadet..."

Ne zaman ibadet yapacağız? Her zamanımız kusurlu. Demek ki, şeytan bizi her zaman bir oyunla ibadetten, tâatten aldatıyor. Çocuklukta oyunla aldatıyor. Gençlikte, delikanlılıkta, delikanlılık hevesleriyle aldatıyor. Evlendikten sonra, geçim bahanesi, ev-bark bahânesi ile aldatıyor. İhtiyarlayınca da, ihtiyarladın artık tâkatin yok, diye aldatıyor. Yani hiçbir zaman, ibadet ettirmek istemiyor; suçlu gitsin Rabbü'l-âlemînin huzuruna diye. Şeytan, eli boş gitsin diye, insanı ibadetlerden uzak tutmağa çalışıyor.

Biz, ne yapacağız? Biz de, "Aman yâ Rabbi!" diyeceğiz ve bu ayda tevbe ve istiğfarı çok edeceğiz.

Bu hadis-i şeriften bir müjde anlıyoruz. Bir insanın gamı, tasası, üzüntüsü çok olursa, "*Estağfiru'llah*" desin dediğine göre Peygamber Efendimiz, demek ki onlara ilaç, onları, geçirecek bir şey.

"—Hocam! Çok üzüntülüyüm, çok derdim, üzüntüm, sıkıntım var."

O zaman, "*Estağfiru'llah, estağfiru'llah, estağfiru'llah...*" de! O üzüntüler dağılıyor demek ki. Dağılacak, onun müjdesi var. Onun için, dilimizi Cenâb-ı Hakk'ın zikriyle meşgul edelim. Cebimize bir tesbih koyalım, otuz üçlük mü olur, doksan dokuzluk mu olur; daimâ Cenâb-ı Hakk'ın zikriyle, tesbihiyle meşgul olalım!

Büyük zatlardan bir tanesini dinlemiştim. Diyor ki:

"—Bana, benim mizacıma, *Estağfiru'llah* demek uygun geliyor. Çünkü kusurluyum, çok eksiğim var. En uygun zikir bana göre, *Estağfiru'llah* diyordu. Tevâzuundan öyle söylüyor tabii. Hepimizin de kusuru çoktur. "Aman, yâ Rabbi! Aman Allahım! Estağfiru'llah…" diyeceğiz! Bu ay günahların affedilme ayıdır.

Üçüncü tavsiyesi Peygamber Efendimiz'in:

c. Rızkı Artıran Bir Dua

وَمَنْ أَبْطَأَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ، فَلْيُكْثِرْ مِنْ قَوْلِ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ؛

(*Ve men ebtae aleyhi rızkuhû felyüksir min kavli lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*)

Rızkını insanlara Allah verir. Kafesin içinde olsa da, kırk kapının arkasında olsa da verir. Evinde dursa da dışarıya çıksa da verir. Bir yerden Allah-u Teâlâ Hazretleri insanın rızkını

gönderir. Kul demiş yaratmış, Rezzâk-ı âlem olduğu için, rızkını da verir! Ya müşteri gönderir, ya bir iş kapısı açar, ya bir fırsat gelir, ya bir hediye olur, ya başka bir şekilde olur, gene o günkü rızkı; boğazından geçecek olan, rızkı kendisine gelir.

İnanıyor muyuz buna? Çok kimse inanmıyor. "He, he inandım!" filan dese bile aldatmaca, içinden inanmıyor. "Çalışmazsam gelmez." filân gibi düşünüyor. "Rızık gelmez, aç kalırım!" vs. diye düşünüyor. Esas düşüncesi:

"—Aç kalırım. Öyle olur mu? Allah nereden gönderecek? İşte gelmez!" filân gibi düşüncelere saplanıyor.

Halbuki öyle değil. Allah'a tevekkülü tam olsa bir insanın, Allah yolunda tam çalışsa, yerden, gökten rızkını yağdırır.

Benî İsrail Mûsa AS iman etmişler, Firavun'dan kaçmışlar, çöle gitmişler. Çölde fırın var mı? Yok… Manav var mı? Yok… Kasap var mı? Yok.. Süper market var mı? Yok…

Koca bir kalabalık, Mûsa AS başlarında, Sina çöllerinde... Üstlerinde kızgın güneş, altlarında cayır cayır kum; bunlar burayı kırk günde geçemezler, uzun bir yol. Ne yiyecekler, ne içecekler? Ekmek yok, buğday yok, yanlarında stokları yok, canlarını zor kurtarmışlar. Denizi geçmişler, Firavun boğulmuş. Hiçbir şeyleri yok. Ne yiyecekler?

Ne yediler? Allah-u Teàlâ Hazretleri başlarına bulut gönderdi, güneşin hararetinden onları korudu. Çünkü başlarında peygamber var. Mümin insan. Sonra bıldırcın gönderdi, sapır sapır bıldırcın döküldü. Bıldırcın dökülür mü? Git, Anadolu'ya; çık Sinop'a; gör, bak! Karadeniz'i geçen bıldırcınlar, ağ geriyorlar, sapır sapır nasıl dökülüyormuş gör. Yorgun argın hayvanlar geliyor, dökülüyor, herkes torbasına toplayıp toplayıp, bıldırcınların dolmasını yapıyor, kebabını yapıyor; yiyor.

Allah gönderince gönderir! Gökten gönderir. Yerden de kudret helvası bitmiş. Yani bir çeşit mantar... Mantarı yemişler, bıldırcını yemişler. Geçmişler gitmişler, çölü. Ordular geçemiyor.

Moğolların zâlim orduları Bağdat'ı yakmış yıkmış da, Şam'a gelmiş, Mısır'a geçememiş. Sînâ çölünü geçememiş. Çünkü zor,

uzun bir çöl… Geçilmez ama, Allah nasip etti mi geçiliyor. Kendi hayatımızdan da bunun misalleri çok.

d. Misafirliğin Âdâbı

Efendimiz konuşurken tabii belki vaaz veriyor, belki bir sohbette, belki bir hutbede, cuma hutbesinde, bazen çeşitli konuları peş peşe anlatırdı. Daha önceki hadis-i şeriflerden de, siz bunları biliyorsunuz. Bir hadis-i şerifin, bir rivayetin içinde başka başka konular yer alabiliyor. Bu da sohbeti canlandırıyor. Peygamber Efendimiz tek bir konuda konuşmuyor, çeşitli konularda konuşunca dikkat tazeleniyor ve sohbet daha tatlı oluyor. "Hah, bir de böyle dedi Peygamber Efendimiz." diye, dinleyenler tabii daha candan dinliyorlar. O taraf da iyice hatırında kalıyor.

Ne buyurmuş bu zikir tavsiyelerinin arkasından:

وَمَنْ نَزَلَ مَعَ قَوْمٍ ، فَلاَ يَصُمْ إِلاَّ بِإِذْنِهِمْ ؛ وَمَنْ دَخَلَ دَارَ قَوْمٍ
فَلْيَجْلِسْ حَيْثُ أَمَرَهُ ، فَإِنَّ الْقَوْمَ أَعْلَمُ بِعَوْدَةِ دَارِهِمْ ؛

(*Ve men nezele mea kavmin*) "Bir kavme misafir, konuk inen, giden bir insan; (*felâ yesum illâ bi-iznihim*) Onların müsaadesi, izni olmadan oruç tutmasın!"

Bu tabii, herhalde Ramazan orucu değil de, insanın sevap kazanmak için, zaman zaman tuttuğu, Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği nafile oruçlardandır. Ev sahibinin durumuna göre, onun müsaadesine göre yapacak. "Oruç tutabilir miyim yarın, müsaade eder misiniz? Yanlış anlaşılmasın, kusura bakmayın!" diyecek, onların iznini alarak oruç tutacak; onların izni olmadan oruç tutmayacak. Bu da bir edeb, bunu da öğrenelim!

(*Ve men dehale dâra kavmin felyeclis haysü emerahû*) "Bir kimsenin evine giden kimse, o ev sahibinin gösterdiği yere otursun!" "Şuraya buyurun, oturun!" denilmişse, tamam, oraya oturacak. "Ben şuraya otururum!" vs. demeyecek. (*Feinne'l-kavme a'lemü bi-avdeti dârihim*) "Çünkü, o evin sahipleri olan kişiler,

evlerinin durumunu daha iyi bilirler, şartları daha iyi bilirler."

Onun için, oraya otur demişlerse, vardır bir sebebi... Öbür tarafa oturmaması lâzım! Ya birisi gelecektir, ya orada bir şey vardır. Evin durumunu evin sahibi bilir. Şuraya otur deyince, pekiyi diyecek, ev sahibine uyacak.

Tabii, bizim halkımızın arasına yayılmış sözler var. Misafirin ev sahibine itaat etmesini halkımız biliyor, bunu öğrenmiş, "Ev sahibine itiraz edilmez!" diyor. Hattâ biz de, biraz halk arasında söylenen sözleri değiştirerek söylüyoruz:

"—Misafir ev sahibinin kuzusudur." diyoruz.

Kuzu kuzu dediğini yapması lâzım! Hani kuzuyu bir yere çektiğin zaman, şuraya bağladığın zaman, şurada durur; buraya bağladığın zaman, burada durur. Bunu her zaman söylüyoruz, kuzu sözü de yakışıyor doğrusu... Misafirin kuzu kuzu olması lâzım, ev sahibinin sözünü dinlemesi gerekiyor.

e. Günahın Kötü Sonuçları

Şimdi geliyoruz, son cümleye, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Bu hadis-i şerifin tabii her tarafı önemli ama, bu kısmına özellikle dikkat etmenizi rica edeceğim:

وَإِنَّ مِنَ الذَّنْبِ الْمَسْخُوطِ بِهِ عَلٰى صَاحِبِهِ، الْحِقْدَ وَالْحَسَدَ،
وَالْكَسَلَ فِي الْعِبَادَةِ، وَالضَّنْكَ فِي الْمَعِيشَةِ.

(*Ve inne mine'z-zenbi'l-meshùti bihî alâ sahibihî, el-hıkda ve'l-hasede, ve'l-kesele fi'l-ibâdeti, ve'd-danke fi'l-maîşeh.*)

"İşleyen kişiye Allah'ın kızmasına sebep olan bir günahtan dolayıdır şu sayılan şeyler..." Yâni biraz, hadis-i şerifi harfiyyen tam tercüme etmeyip de söyleyecek olursak: "Şu sayılan şeyler, Allah o kula kızmıştır da, ondan o kulun başına geliyordur. (*Ve inne mine'z-zenbi'l-meshùti bihî alâ sahibihî*) Günahı işleyen o kişiye Allah'ın kızdığından dolayıdır şu şeyler:

1. (*El-hıkd*) İnsanın içindeki kin, bir kimsenin bir başka kimseye kin duyması, içinden ona kızgınlık beslemesi.

2. (*Ve'l-hased*) Kıskançlık... Karşısındakini kıskanıyor, içinde

ona karşı kıskançlık var: 'Vay o şu nimetlere sahip, bu zenginliğe sahip, bu rahata ermiş...' diye onu kıskanıyor."

3. Üçüncüsü: (*Ve'l-kesele fi'l-ibâdeh*) "İbadetteki tembellenme, ibadeti isteksiz yapmak, yapmak istememek, yaparken temnbelleşmek, yapmaktan vaz geçmek... İbadet konusundaki tembellik."

4. Allah, Allah! Bakın, şimdi dikkat edin: (*Ve'd-danke fi'l-maîşeh*) "İnsanın rızkındaki darlık; yâni kazancının dar olması, az olması, eksik olması, olmaması, kıt olması..."

Dört şey saydı Peygamber Efendimiz, tekrar hatırlatacağım, aklınızda kalmadıysa... Bunlar, o kul bir günah işlemiştir, Allah ona kızmıştır da, ondan o kulun içinde var bu duygular demektir. Haa, görüyorsunuz sevgili dinleyiciler, Allah bir kula kızdı mı, ona tevfikini artık refik etmedi mi; o zaman kul kötüleşiyor, buruşuyor, kötü duyguların içine düşüyor, acaip bir mahlûk oluyor. İçinde çeşit çeşit ahlâkî kusurlar da belirmeğe başlıyor. Neden? Allah tevfîkini çekti, sevmiyor, rahmet nazarıyla bakmıyor. Onun için başladı kötü kötü huylar...

Bu çok önemli! Demek ki, kötü huyların kaynaklarından birisi, —hatırımıza iyice yerleştirelim bunu— işlenilen bazı günahlar. O günahlardan dolayı, o kötü huylar bitiyor insanın içerisinde, yeşeriyor, gelişiyor, ondan o kötü huyları yapıyor.

Biraz devam edelim düşünmeğe: O kötü huyu yaptı, o kötü huya göre hareket etti kul, ne olur? Onun da arkasından bir sürü günaha girer. Meselâ, birisine karşı kin duydu, içinde kin besliyor; bunun cezası çok büyük... Veyahut hased ediyor; hased, onun yaptığı öteki ibadetlerin sevaplarını alıp götürür. Bu da fenâ... Bak şimdi, bir günah işlediğinden dolayı Allah onun içine hased veriyor; hased edince de, öbür yaptığı iyilikler gidiyor. Zincirleme birtakım felâketler peş peşe yağmağa başlıyor.

Sonra, (*ve'l-keseli fi'l-ibâdeh*) "İbadette tembellik içine düşmek." Haydi kalk, gece namazı kıl! Kalkamıyor. Haydi kalk, camiye git! Gidemiyor. Halbuki camiye gitse, 27 kat sevabı daha fazla olacak. Halbuki gece namazına kalkabilse; dünyadan va dünyanın içindeki her şeyden daha büyük bir sevap kazanmış olacak, mükâfât kazanmış olacak. O güzel işi yapmakta bir

tembellik oluyor içinde, o güzellikleri kaybediyor. O ibadetleri yapmaktan elde edeceği bütün kârlardan, sevaplardan mahrum kalıyor. Sebep? Daha önce işlemiş olduğu bir günah... O günahtan dolayı, Allah ibadette bir tembellik verdi buna... O ibadetleri de yapamaz duruma geldi, ne kadar fenâ...

(*Ve'd-danke fi'l-maîşeh*) Bu da çok önemli bir tarafı. Hani bazı insanlar maddeci olur, menfaatçi olur diyoruz. Rızkı az... Buyurun, işte menfaatçi insanlara söyleyin; maişetteki kıtlık, darlık, kazançtaki eksiklik, işlenen günahlardan oluyor, Allah maîşetini daraltıyor. Aksini düşünelim: Eğer günahları işlemese, maîşetini genişletecek, rızkı bol olacak, rahat olacak.

Başka hadis-i şeriflerden biliyoruz. Meselâ, sabah namazından sonra camide oturdu, Peygamber Efendimiz'in adeti olduğu üzere Kur'an okudu, tesbih çekti, ibadet eyledi. Sonra yarım saat, kırk beş dakika geçince, işrak namazını kıldı. Camiden herkes gitti ama, bu ibadet ehli mü'min oturdu, Kur'an okudu, Yâsin okudu, *Evrâd-ı Şerife*'yi okudu, duaları okudu; iki rekât işrak namazı kıldı. 45 dakika vakti geçmiş oldu bu işlere... Ne oluyor? O gün rızkı bol oluyor, rızık yağıyor evine... Sofrasına, kesesine bereket geliyor. Neden? İbadet ettiğinden.

Bakın, bir sevaplı iş insanın maîşetini genişletiyor. Tabii ahlâkı da güzel oluyor. Şeytan yanına sokulamıyor. Şeytan yanına sokulamayınca, kötü şeyleri fitlemiyor, vesvese olarak veremiyor. Onun aklına sokamıyor. Böylece zincirleme bir iyilik başlıyor. Yâni, insan ibadetleri güzel şeyleri, sevaplı işleri yaptıkça, zincirleme, peş peşe, birbirine ekli olarak iyilikler yağmağa, gelmeğe başlıyor. İyiliklerin içine doğru gitmeğe başlıyor insan...

Günah işlediği zaman da, zincirleme kötülükler gelmeğe başlıyor. Günah işlediğinden dolayı, Allah ahlâkını bozuyor. İçine kıskançlık geliyor, kin geliyor. İnsanlarla böylece meseleleri, sorunları artıyor. Kavgalar, gürültüler, çekişmeler, çatışmalar ziyadeleşiyor. Bu da tabii toplum içinde bir huzursuzluk... Yâni böyle kötü huylu bir insan, hem kendisini rahatsız eder, hem başkasını rahatsız eder. Çatıştığı, çekiştiği insanları rahatsız eder. Büyük bir zarar... Kendisinin huzuruna zarar, toplumun huzuruna zarar... İbadetteki tembellikler de sevap kazanmaktan onu engelliyor. Büyük sevaplar elden kaçıyor...

Bakın, ne kadar güzel bilgiler öğrenmiş olduk bu hadis-i şeriften. Şimdi, söylediklerimizi bir daha bir özetleyelim de, not alamayanlar, aklında tutamayanlar bir daha hatırlamış olsun, iyice hatırlarında yerleşsin...

Tabii, bir hadis-i şerifi, bir bilgiyi, bir ayet-i kerimeyi, dinin bir hükmünü, fıkhın bir kararını öğrenmekten maksad nedir? Öğrendiğini uygulamaktır. İlmini tatbik etmesi lâzım insanın, bildiği şeye göre yaşaması lâzım!

Biz de bunları yapacağız: Allah bize bir nimet verdiyse, "*El-hamdü li'llâh*" diyeceğiz. Gamımız, tasalarımız çoğalmışsa, "*Estağfiru'llàh*" diyeceğiz. Rızık azaldı, gelmiyor gàlibâ filân gibi, böyle bir şeyler düşünmeye başladık mı, "*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*" sözünü çok söyleyeceğiz.

Bir kimseye misafir gittiysek, ona hürmet edeceğiz, onun sözünü dinleyeceğiz. Onun izni olmadan oruca kalkışmayacağız. Birisinin evine misafir gittiğimiz zaman, şuraya otur deyince, otur dediği yerde oturacağız. Çünkü evin bin bir türlü şartı vardır. Evin neresinde oturması gerektiğini ev sahibi bilir. Misafir pekiyi diyecek oraya oturacak.

Bir de günah işlememeğe çok çalışacağız. Günah çok zararlı bir olay, çok zararlı... Hem insanın kendisine zarar veriyor, hem de başkalarına zarar veriyor. Nasıl başkalarına zarar veriyor, onu da hatırlayalım:

Kendisi günahı işlediği için zarara uğruyor. Onu uzaktan görüp gıybetini eden, başkasına söyleyen, "Bak bu günah işledi!" diye söyleyip gıybet ettiği için zarar görüyor. Onun işlediği günaha ses çıkartmayan, razı olan da, işlemiş gibi günaha giriyor, iştirak etmiş oluyor günaha... Hasılı bir çok zararı çıkıyor.

Başka bir zararı nedir? O günahtan dolayı, insanın içindeki birtakım kötü duygular yeşermeğe, belirmeğe başlıyor. Onlardan bir tanesi, kin; başka insanlara karşı kin duymak... Hased duymak, ikincisi... Üçüncüsü, ibadetleri yapmakta isteksizlik, yâni tembellik oluyor. Dördüncüsü de maddî bir sonuç; rızkı azalıyor.

Onun için, aziz ve sevgili kardeşlerim, aman günah işlememeğe çok dikkat edelim! Gözümüzü dört açalım,

cehennemden korkalım, Allah'ın rızasını kazanmağa çalışalım! Allah'ın gazabına uğrama-mağa dikkat edelim! Cenneti elden kaçırmamağa dikkat edelim! Her işimizi, sözümüzü önünden düşünelim: "Yapayım mı yapmayayım mı? Günah ise yapmayalım, sevaplı ise yapalım!

Hayat bir imtihandır; imtihanda gevşek durmayalım, vakti boşa geçirmeyelim ve bir saniyemizi bile boşa harcamayalım! Gàyemiz Allah'ın rızasını kazanmak...

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*) sözüyle söylüyoruz bunu. "Yâ Rabbi, benim arzum sensin, ben senin rızanı kazanmak istiyorum!" diyoruz mü'minler olarak... Allah'ın rızasını kazanmak için de günahlardan kaçınacağız, sevaplı işleri yapmağa gayretli olacağız.

Günahları işler de kaçınmazsak, hem dünyada çeşitli felâketlere uğrarız; uğramayalım, Allah korusun... Hem de ahirette, cehennemde cayır cayır yanar günahı işleyenler...

Sevap işleri yapanlar, hem dünyada çeşit çeşit bereketlere, hayırlara nâil olur; hem de ahirette Allah'ın lütfuyla, ihsânıyla, bahşıyla, keremiyle cennetine girer, ebedî saadete erer, ebediyyen nimetler içinde, cennet içinde bahtiyar olur.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi günahlardan uzak duran, vazifelerini bilen, yapan, çalışkan, hayırlı, verimli, olgun, kâmil, bilge müslümanlardan eylesin... Allah cümlenizden razı olsun... Sizi ve sevdiklerinizi iki cihan saadetine erdirsin... İki cihanın tehlikelerinden korusun…

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!

22. 03. 1991 – Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

10. MÜSLÜMAN KADINLAR ESİR Mİ?

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Fekàle'nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لاَ تُؤَدِّي الْمَرْأَةُ حَقَّ رَبِّهَا ، حَتَّى تُؤَدِّيَ حَقَّ زَوْجِهَا كُلَّهُ؛ حَتَّى لَوْ سَأَلَهَا نَفْسَهَا وَهِيَ عَلَى قَتَبٍ لَمْ تَمْنَعْهُ

(حم. ه. حب. عن عبدالله بن أبي أوفى)

(*Ve'llezî nefsü muhammedin bi-yedihî, lâ tüeddi'l-mer'etü hakka rabbihâ, hattâ tüeddiye hakka zevcihâ küllehû; hattâ lev seelehâ nefsehâ ve hiye alâ katebin lem temna'hü*)
Revâhü ahmed ibni hanbel, ibni mâce, ibni hibbân an abdi'llâhi'bni ebî evfâ...

a. Kadının Kocasına İtaat Etmesi

Muhterem kardeşlerim!
Bugünkü ilk hadis-i şerif, kadınlarla, beylerin, aile reisi olan erkeğin durumunu anlatan bir hadis-i şerif. Şüphesiz bu gibi hadislerde birtakım ibretler vardır, faydalar vardır. Herkes dinlemeli, üzerine düşen görevi yapmalı, alması gereken dersi almalı. Bu hadis-i şerifin kaynakları kuvvetli yani sıhhatli.

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:[25]

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لاَ تُؤَدِّي الْمَرْأَةُ حَقَّ رَبِّهَا، حَتَّى تُؤَدِّيَ حَقَّ زَوْجِهَا كُلَّهُ؛ حَتَّى لَوْ سَأَلَهَا نَفْسَهَا وَهِيَ عَلَى قَتَبٍ لَمْ تَمْنَعْهُ

(حم. ه. حب. عن عبدالله بن أبي أوفى)

(*Ve'llezî nefsü muhammedin bi-yedihî*) "Şu Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin olsun ki..."

Ne demek, canı elinde olan Allah? Cenâb-ı Hak isterse yaşatır, isterse öldürür. Kuluna hayat verirse, kulu yaşar; eceli gelmişse

[25] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.449, no:1843; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.381, no:19422; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.479, no:4171; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.292, no:14488; Abdullah ibn-i Ebî Evfâ RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XVIII, s.154, no:19098.

ölür. O kadar. Yaşatan, öldüren, hayat veren, onu alan, Allah! Bir şeyin olmasını istediği zaman emreder, olur. Bir kimsenin vâdesi yettiği zaman, bir dakika öne gitmez, bir dakika geriye kalmaz. Melekler, Allah'ın emrini ifâ ederler.

Allah onu peygamber göndermiş, kendi kitabını getirmiş, o kudreti, o makamı, o şerefi vermiş. "O Allah'a and olsun ki..." diye, yeminle başlıyor. Neden? Ne demek? Arkasındaki şeye dikkat edin! Gelecek söze dikkat edin, önemli bir şey söylenecek... Ne demiş bakalım?

(*Lâ tüeddü'l-mer'etü hakka rabbihâ, hattâ tüeddî hakka zevcihâ küllehû*) "Evli kadın, kocasının hakkını tamamen vermedikçe, Rabbü'l-âlemîne olan kulluk vazifesini, kulluk haklarını tamamen yerine getirmiş sayılmaz."

Allah Allah! Ne kadar muazzam bir şey! Devamında da buyuruluyor ki:

(*Lev seelehâ ve hiye alâ katebin lem yemna'hü*) "Hatta o kadar ki, eğer beyefendi hanımefendiye devenin üstüne binmiş vaziyette bile iken, 'Gel buraya!' dese, kendisini istese, mani olmayacak. O kadar itaatte bulunacak."

"—Müslüman kadınları esir mi hocam? Ne demek yani bu? Siz erkekler toplanmışsınız, caminin erkekler kısmında, hadis-i şerifi okuyorsunuz, kendi lehinize... Yani, biz kadınlar esir miyiz?"

Hayır, hayır. İslâm dini esaretin karşısında, köleleri kurtarmayı kendine vazife edinmiş. Peygamber Efendimiz:

"—Kölelere "haklarını vermeyi, yediğinizden yedirmeyi, giydiğinizden giydirmeyi tavsiye ediyorum!" diye, onları korumayı, mümkün oldukça, her vesileyle onları hürriyete kavuşturmayı teşvik etmiş.

Yani, o muhitin, o zamanın, o devrin içinde, kölelere, kadınlara, zayıflara, güçsüzlere, yetimlere, vasıfsız halk tabakalarına, eşraftan olmayan kimselere yardım elini en çok uzatan; fakirlerin yanında en çok yer alan, güçsüzleri destekleyip haklarının zayi olmamasına çalışan o değil mi? Burada neyi

tavsiye ediyor? Burada kadınların, kocalarına karşı görevlerinin olduğunu hatırlatıyor.

Başka bir hadis-i şerifte de yeri geldiği zaman, kocaların kadınlara karşı ne gibi vazifeleri olduğunu hatırlatıyor. Yerine göre, ben şimdi, Allah hepinizden razı olsun, çıkıyorum, Ramazan'da teravihten bir müddet önce sizlerle konuşma yapıyorum. Dinin tamamını size anlatabiliyor muyum? Nasıl anlatayım, on beş dakikada, yirmi dakikada, dinin tamamı anlatılır mı? Azıcık orasından, azıcık burasından...

Senin ambarında kırk çuval buğday olsa, bir oturuşta yiyebilir misin? Yiyemezsin. İşte şu kadarcık bir şeyi nihayet bir hamur, bir börek, bir çörek, iftarda ne kadar acıkmış olsan- kurtlar gibi açıksan, yine birazcık bir şey yiyorsun, doyuyorsun.

Bir ölçüsü var her şeyin. Yudum yudum, yavaş yavaş, lokma lokma oluyor bu işler. Burada, kadının vazifelerini ele alacağız; öbür tarafta da, Peygamber Efendimiz erkeklere, onların kadınlara olan görevlerini belirtecek. Orada da başka vazifeleri öğreneceğiz.

Şimdi burada diyor ki: "Kadın, kocasına itaat etmedikçe, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne karşı kulluk görevini tam ifâ etmiş olamaz!" İtaat edecek, sözünü dinleyecek, buyruğunda, hizmetinde olacak.

Bu yalnız bizim İslâm âleminde mi böyle? Hayır. Bir Japon filmi görmüş birisi, anlatıyordu: Kocası bir bağırmış kadına, onların töresi öyleymiş demek ki, kadın gitmiş mutfaktan satırı almış.

Şimdi merak ettiniz değil mi? Kadın satırı aldı, Japon kadını kocasının yanına gidiyor. Filmin en heyecanlı yeri... Ne yapıyor? Satırı götürüp veriyormuş:

"—Çok kızdıysan vur boynumu!" diye, önünde duruyormuş.

Orada da itaat var demek ki... Şimdi, Avustralya'da da başka âdet var! Burada kadınlar efe… Efe mi efe, efelerin efesi... Püsküllü fesi, efelerin efesi… Burada iş tersine. Kadın çıkar sokağa, koca karışamaz. Kadının mutfakta işi yok, mutfaktaki

eşyanın yerini erkek bilir, yemekleri o pişirir, bulaşıkları o yıkar, önlük erkekte...

Türkiye'de de böyle misalleri var. Dayımın evi yüksek sekiz-dokuz katlı apartman… Evin önünde bir villa var. Pazar günü gittik, adam önlük takmış, hizmet ediyor.

"—Ne bu böyle? Erkeklik öldü mü?" dedim ben.

Yengem anlattı:

"—Bu adamcağız, zavallı böyle, hep böyledir. Hep böyle görürüz." Komşu olarak görüyor.

"Sabahleyin tepsiyi hazırlar, hanımına yatağa getirir, hanım yatağında kahvaltı eder. Ondan sonra giyinir, kuşanır, işine gider adam. Kadın, saat dokuza, ona, on bire kadar yatar. Ondan sonra giyinir, süslenir, kürkünü mürkünü giyer; çıkar gider. Akşam, koca eve gelir, kollarını sıvar, önlüğü takar böyle; yıkar, eder filân..." dedi. Tabii, bu hayat karikatür gibi bir hayat...

Demek ki, dünyada çeşit çeşit sistemler olabiliyor. Yani, erkeğe hak tanıyan, kadına hak tanıyan... Eşitlik modern masallardan birisi... Eşitlik filân olur mu? Yani, çeşit çeşit sistemler var. İslâm, erkeğe aile reisliği görevi vermiş. Neden vermiş? Erkek dayanıklıdır, namusunu daha iyi kollayabilir, daha iyi mücadele verebilir; çalışsın çabalasın. Erkeğe aile reisliğini vermiş, ama diyor ki:

"—Aile reisliği senin ama bu evin giyeceği, yiyeceği, içeceği, bakımı sana ait! Sen bakacaksın bunlara..."

Bak, Avustralya'da nasıl değişti şimdi durum? Nasıl farklılaştı? Herkes, "Ben ne kazanırsam, bu benim yanımda, kendi bütçem!" diyor. Ama İslâm'da öyle değil. İslâm'da hanım, hanım hanım oturacak; bey çalışacak, ona getirecek; parası pulu, yemesi içmesi ve sairesi hep erkeğe ait…

Her zaman bu misali veriyorum:

Kadın kendi meydana getirdiği, dünyaya getirdiği evlâdını emzirmekle mükellef değil. Neden? Ailenin fertlerini doyurmak

görevi kocanın olduğu için, kadın:

“—Ben emzirmeyeceğim çocuğu…”

“—Doğurmuşsun, göğsüne de Allah süt vermiş, emzirsene!”

Kendi çocuğunu istediği zaman emzirmiyor. Sütannesi bulmak, süt bulmak, çocuğu beslemek, erkeğin vazifesi oluyor.

Kadın, hanımefendi olarak evde duracak, erkek çalışacak, hamallık yapacak, ekmek parası kazanacak, eve getirecek, yedirecek. Evi kurmak onun görevi, beslenmek onun üzerinde... Korunması, tahsili, terbiyesi, hepsi onun üzerinde… Allah da vücut ölçüleri olarak, onu daha güçlü, kuvvetli yaratmış. Babayiğit, geniş omuzlu, adaleli…

Kadınla erkek yan yana resmini çekerler.

“—İşte, bu bizim düğün resmimiz.”

Erkek başka, kadın başka; boyu küçük yani… Neden? Minyon yaratılmıştır, yaratılışı daha zayıftr.

Erkeğe savunma, koruma, bakma görevi yermiş; reislik de vermiş. Neden? Kadın daha duygusal olduğu için, kendi işlerini daha iyi ayarlayamadığından, duygusal kararlar verir de, meseleyi iyi götüremez diye, erkeğe salahiyeti vermiş. Ama, kuvvetli bir şekilde, namusluluğu, eve bağlılığı, aile hakkına iyilik yapmayı, zulmetmemeyi emretmiş.

Dün akşam söyledim; eve getirilen yiyecek, içecek; eve yapılan masrafın sevabı, yedi yüz misli fazla; koca, ev halkına kıtlık göstermeyecek, geçim darlığı göstermeyecek, bol getirecek eve. Her şey bol bol olacak, rahat edecek. Yani, rahat ettirmek onun vazifesi olmuş oluyor. Ama, buna mukabil, söz onun olacak. Kadın söz dinleyecek.

“—Sokağa çıkma!”

“—Başüstüne...”

“—Perdeleri kapat!”

“—Başüstüne...”

“—Üstünü ört bakalım, güzelliklerini başka kimse görmesin!”

“—Başüstüne…”

“—Sen çocukların terbiyesi ile meşgul ol! Bunlara güzelce

Kur'an'ı öğret, terbiyeli yetiştir, iyi müslüman yetiştir..."

İşte! Bu gibi şeyler kadında, evin iç işleri kadında, dış işleri erkekte, normal olan bu… Hükümette, bakanlıklarda da bu böyle oluyor; dış işleri başka, iç işleri başka… Her şeyin bir ayrılması oluyor. Bu ifadeyi kadınlar da, erkekler de bilsin. Ama, kocanın da adam olması, efendi, dindar olması lâzım! Bu tarafta ayyaş, sarhoş, sahtekâr, haram yiyen, haram yediren bir kimse olmaması lâzım. O da ayrı.

Birisi geldi de:

"—Yâ Rasûlallah! Seni çok seviyorum, çok sayıyorum, hayranım, aşkımdan, sana karşı duygularımın kuvvetinden ne yapacağımı bilemiyorum; müsaade et, secde edeyim!" dedi.

Peygamber SAS Efendimiz:

"—Hayır! İslâm'da secde etmek yok. Bir kimsenin bir başka kimseye secde etmesi yoktur. Eğer secde etmek olsaydı, 'Kadınlar kocalarına secde etsin!' derdim." buyurdu.

İslâmî aile böyle... Bizde, bizim kendi öz töremizde, İslâmî töremizde, İslâmî yaşantımızda, kadın "Efendi!" der beyine... Gayet hürmetkâr, gayet namuslu, gayet bağlı, gayet terbiyeli, gayet itaatlidir. Bey de, evine gayet bağlı, namuslu, dürüsttür, böyle gider. Allah'a hamdolsun!

"Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin olsun ki, kadın kocasının bütün haklarını ödevlerini yerine getirmedikçe Rabbinin hakkını edâ etmiş olmaz." Böyle diyor. "Devenin üstüne binmişken, 'Gel aşağıya!' diye çağırsa, gidecek. O kadar!

"—Başüstüne" diyecek, itaat edecek. İtiraz etmeyecek.

Bir kadın kocasından boşanmak istiyor, "Boşanmak istiyorum seninle!" diyor.

Peygamber Efendimiz SAS hadis-i şerifte diyor ki:

"—Kendisi kocasından ayrılmak isteyen kadın cennetin kokusunu duyamaz, cennetin kokusunu bile koklayamaz."

Halbuki cennetin kokusu cennetten çıkar, etrafa yayılır. Karanfil kokusu gibi, gül kokusu gibi, cennetin kokusu beş yüz

yıllık mesafeye kadar ulaşırmış. Cennetin dışında, beş yüz yıllık mesafeye kadar, cennetin güzel, namütenahi hoş, güzellikteki kokuları yayılırmış.

Şimdiki zamâne kadınları evden kaçıyor, söz dinlemiyor, kendi başına buyruk, bütçesi ayrı; çocuklara bakmaz, eve bakmaz, kocasına bir hizmeti olmaz, saygısı, sevgisi yok. Bu bizim âdetimiz değil. Bu İslâmî görüş değil. İslam böyle değil. İslâm'da başka türlü. Bunu iyice böylece bilelim.

b. Alimlerin Mürekkebi

İkinci hadis-i şerif. Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-Âs RA'dan İbnü'n-Neccâr rivâyet etmiş. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:[26]

---

[26] İbnü'l-Cevzî, *İlelü'l-Mütenâhiyye*, c.I, s.80, no:84; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XVIII, s.169, no:19136.

لَوْ وَزِنَ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ وَدَمُ الشُّهَدَاءِ ، لَرَجَّحَ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ عَلٰى دَمِ الشُّهَدَاءِ (ابن الجوزى فى العلل ، وابن النجار عن ابن عمرو)

(*Lev vezine midâdü'l-ulemâi ve demü'ş-şühedâi, leracceha midâdü'l-ulemâi alâ demi'ş-şühedâi*)

Mürekkep, yazı yazmağa mahsus boya. Hokkanın içine sokuyor diviti, mürekkebe batırıyor, yazıyor. Tekrar sokuyor, yazıyor. Eskiden dolma kalem yoktu, hokka vardı, kamış vardı, tüy vardı, böyle yazılıyordu. Biz de çocukluğumuzda hokka götürdük, getirdik mektebe…

"Âlimlerin mürekkebi şehidlerin kanıyla tartılsaydı, alimin mürekkebi daha kıymetli, daha ağır gelirdi." diyor, Peygamber Efendimiz.

Âlimin bu kadar kıymeti vardır. İlmin bu kadar değeri vardır. Mürekkebin, yazının, kalemin, defterin, kitabın, ilmin, irfanın İslâm'da bu kadar önemi vardır.

Şehid canını vermiş; başka bir şey kalmadı işte, gitti. Kanları aktı, hayatı söndü, ahirete göçtü. En büyük varlığını veriyor, yani bitiyor artık dünya hayatı. Ama, şehidin kanından, âlimin mürekkebi daha kıymetli oluyor. Neden? Alim, Allah yolunu biliyor. Yani, âlimin kıymeti çok büyük... Alime herkesin sonsuz derecede hürmeti olması lâzım.

Burada çeşitli vesilelerle, her zaman söylüyorum:

"—Din ilimleri, insanın âhiretini kurtarmasına yarayacak bilgiler havadan, sudan, ekmekten, yemekten, yaşamdan, her şeyden daha önemlidir." diye.

Tabii, o bilgiler alimler tarafından biliniyor ve öğretiliyor. Onun için, ilmin kıymeti en yüksek rütbe İslâm'da...

"—Hoca, yaşadın gene sen! Kürsüde kendi lehine gene bir hadis çıktı, onu söylüyorsun!" diyorsunuz şimdi siz.

Sen de çocuğunu alim yetiştir. Biz geldik, geçiyoruz; bu

kürsüler boş kalmasın! Avustralya'da, sen çocuğunu alim yetiştir, hâfız yetiştir; Allah'ın dinini bilsin, Arapça, âyet, hadis bilsin! Senden sonrakilere anlatsın, onları doğru yola çeksin! Gayr-i müslimleri müslüman etsin! Müslüman evlâtlarını şaşırtmasın, âhiretlerini kurtaracak bilgileri onlara kazandırsın!

Âhiretin kurtulması parayla ölçülür mü? Bir insanın âhireti kurtulmuşsa... Âhirette cehenneme girmeyecek, cayır cayır yanmayacak, cennete gidecek! Bu parayla ölçülür mü? Yani, parayla, sen dünyada seksen yıl, doksan yıl yaşadın. Biriktirdin, evin barkın, milyonların, milyarların var, "Seni cayır cayır ateşte yakacağız" deseler, ne yaparsın? Hepsini verirsin.

Yani cehennem ehline cehennemden kurtulmak için, teklif etseler, nesi varsa, hepsini vermeğe razı olurdu deniyor. Fakat yok. Allah fidye kabul etmiyor âhirette... Cehenneme girecek; cehenneme giren, kurtuluş yok, yanacak.

Cennete giren de, saadete erecek! Bir insanın cehennemden kurtulmasına, cenneti kazanmasına vesile olduğu için, ilim, irfan, âlim, hoca kıymeti en büyük oluyor. Aklen, mantıken de, belli.

c. Allah'ın Rahmeti ve Gazabı

Üçüncü hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[27]

لَوْ يَعْلَمُ الْمُؤْمِنُ مَا عِنْدَ اللّٰهِ مِنَ الْعُقُوبَةِ ،مَا طَمِعَ بِجَنَّتِهِ أَحَدٌ ؛ وَ

[27] Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2109, no:2755; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.549, no:3542; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.334, no:8396; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.56, no:345; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.157, no:2879; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.392, no:6507; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.4, no:1000; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.427, no:8331; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.349, no:5056; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Hüsnü Zanni Bi'llâh*, c.I, s.29, no:19; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.265, no:5867; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.175, no;19148; RE. 359/7.

لَوْ يَعْلَمُ الْكَافِرُ مَا عِنْدَ اللهِ مِنَ الرَّحْمَةِ ، مَا قَنَطَ مِنْ جَنَّتِهِ أَحَدٌ

(م . ت . حم . عن أبي هريرة)

ME. 971 (*Lev ya'lemü'l-mü'minü mâ inda'llàhi mine'l-ukùbeti, mâ tamia bi-cennetihî ehad; ve lev ya'lemü'l-kâfiru mâ inda'llàhi mine'r-rahmeti, mâ kaneta min cennetihî ehad.*)

İmam Müslim, İmam Tirmizî ve Ahmed ibn-i Hanbel gibi meşhur, kitapları çok kıymetli hadis alimlerinin rivayet ettiği sahih hadis-i şeriftir. Peygamber SAS Efendimiz ne buyurmuş, bu okuduğumuz hadis-i şerifin mânâsı ne, anlamı nedir:

(*Lev ya'lemü'l-mü'min*) "Eğer mü'min kul bilseydi, (*mâ inda'llàhi mine'l-ukùbeh*) Allah'ın âhirette ne cezalarının ne kahrının olduğunu; Allah nasıl ince ince hesaba çekeceğini, bu dünyada günah işleyen insanların âhirette, neler başına geleceğini Allah'ın ne cezaları olduğunu bilseydi; (*mâ tamia bi-cennetihî ehad*) cennete girmeye hiç kimsenin ümidi kalmazdı."

"—Ben de cennete girerim, inşâallah ben de cennetlik olurum!" diye hiçbir insan cennete ümit besleyemezdi. Allah'ın kahrının büyüklüğünden dolayı...

Bu bir tehdit... Yani, Allah'ın büyük kahrı var. Azîzün züntikâmdır, mücrimlerden, kâfirlerden, zâlimlerden, gaddarlardan intikam alacak, burnundan getirecek, cezasını verecek; alacak mazlumun âhını...

(*Ve lev ya'lemu'l-kâfiru mâ inda'llàhi mine'r-rahmeti*) "Kâfir de Allah'ın huzurunda mü'min kulları için nice nice ikramlar, ihsanlar, lütuflar, bağışlar, mükâfatlar, sevimli, tatlı, güzeller güzeli şeyler, rahmetinin eseri olarak neler neler hazırlandığını eğer biliverseydi; (*mâ kaneta min cennetihî ehad*) o zaman, cennete girmekten hiç kimse ümidini kesmezdi."

Allah'ın rahmetinin çokluğundan dolayı, "Allah'ın rahmeti çok genişmiş, herhalde ben de cennete girerim!" diye, o da ümit ederdi. Allah'ın geniş rahmeti vardır, büyük kahrı vardır!

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah bizi rahmetine erenlerden, kahrından kurtulanlardan, kahrına uğramayanlardan eylesin!

Bu nasıl olacak? Çok basit… Bir okul talebesi gibiyiz biz. Okul talebesi çalışırsa, sene sonunda nasıl geçiyor? Sen de çalışırsan bu dünyada, Allah'ın emrini tutarsan, yasağından haramından kaçarsan, rahmetine erersin. Çalışmazsan, çalışmayan tembel talebe geçer mi? Hiç çalışmamış, bütün dersler sıfır, müzakereler sıfır, sözlü imtihanlar sıfır, yazılı imtihanlar sıfır, devam sıfır; bu çocuk geçer mi? Tard edilir okuldan… Belge alır gider yani. Hiçbir işe yaramaz. Bu da böyle.

Onun için, elinden geldiğince gayret edecek. Gayret edeceğiz hepimiz, çalışacağız çabalayacağız, ter dökeceğiz, Allah'ın rahmetine ermeğe çalışacağız. Ondan sonra da boynumuzu bükeceğiz. Diyeceğiz ki:

"—Yâ Rabbi! Şu yaptığım ibadetler tâatler çok kusurlu, eksikli; ben de çok kabahatliyim, yüzüm kara; ama rahmetini ümid ediyorum. Lütfet, affet, bağışla!"

Neden böyle diyeceğiz? Diyemezdik böyle ama, ayet-i kerimede buyuruyor ki Allah-u Teàlâ Hazretleri:

قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلٰى أَنْفُسِهِمْ لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللهِ ،

إِنَّ اللهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ، إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (الزمر:٥٣)

(*Kul yâ ibâdiye'llezîne esrafû alâ enfüsihim*) "De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! (*Lâ taknetù min rahmeti'llâh*) Allah'ın rahmetinden ümîdinizi kesmeyin!' (*İnna'llàhe yağfiru'z-zünûbe cemîà*) Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. (*İnnehû hüve'l-gafûru'r-rahîm*) Şüphesiz ki o, çok bağışlayan, çok esirgeyendir." (Zümer, 39/53)

"Ey nefislerine zulmetmiş olan; hakkı, şerri ayırt edemeyip de günahlara dalmış, kendilerini tehlikeye sokmuş, Allah'ın kahrına

uğrayacak duruma düşürmüş, hatalı yollarda yürümüş olan kullar! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin!" buyruluyor.

"—Ben ayyaştım, sarhoştum, kumarbazdım. Türkiye'de adam öldürdüm, buraya kaçtım geldim. Katildim, hırsızdım."

Ne olursan ol, tevbe ettiysen, hak yola girdiysen, Allah affeder. "Ümit kesmeyin!" diye Allah emrediyor, Kur'an-ı Kerim'de. Her ne olursan ol, ne kadar kusurun çok olursa olsun, Allah affedebilir.

Ama, tevbe ettikten sonra doğru kul ol! Yani, düzeldikten sonra yamulma! Bu tarafa geldikten sonra, geriye düşme! Kurtulduktan sonra, denize tekrar pattadak düşme! Uçuruma tekrar yuvarlanma! İp merdivenden çıktın, tâ uçurumdan yukarısına çıktın, pattadak tekrar aşağıya düştün. Olmaz tabii. Tevbe ettikten sonra, hak yolda yürüdüğün zaman, Allah günahları affeder, rahmetine erdirir.

Rabbimiz cümlemizi, şu mübarek ay hürmetine, günahlardan kurtulanlardan eylesin… Şeytandan yakayı kurtaranlardan, nefsin elinden kurtulanlardan, günahlardan sıyrılanlardan eylesin… Güzel işler, hayırlı işler, sevaplı işler, başka müslümanları sevindirecek tatlı işler, yüz güldürücü, iyilik babından, hayır babından olan şeyler yapmayı nasip eylesin…

Aşkını, şevkini, marifetini, muhabbetini gönlümüze yerleştirsin… Ömrümüzü, Kur'an-ı Kerim yolunda, Peygamber Efendimizin izinde geçirmeyi nasip etsin… Habîb-i Edîbinin sevdiği ümmet olmayı bize nasip etsin… Onun mübarek cemâlini, gül cemâlini rüyalarımızda sık sık görmeyi nasip eylesin…

Ahirette kahrına, gazabına, uğramadan hesabı kolayca görülenlerden, cennete girenlerden, o ebedî, sonsuz güzel nimetlerden, ebedî olarak istifade edenlerden eylesin… Cehenneme düşüp, cayır cayır yanıp, feryad u figân eden, çığlıklar içinde perişan olanlardan etmesin...

Evlâtlarımızı da, müslümanlar eylesin… Rabbimiz kıyamete kadar bizim neslimizden, kâfir, zâlim, hırsız, katil, fâsık getirmesin... Evlâtlarımızı İslâm yolunda pırıl pırıl, bizden daha güzel, daha ileri, daha kıymetli bir şekilde yetiştirmeyi nasip

etsin…

Biz vefat ettikten sonra, arkamızda kabrimize nûr yağdıracak evlâtlar bırakmayı nasip eylesin... Kemiklerimizi sızlatacak, kabirde azâbımızı artıracak kötü evlâtlar bırakmamayı, böyle durumlara düşmemeyi nasib etsin…

Huzuruna vardığımız zaman:

يَاأَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ . ارْجِعِي إِلٰى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً

(الفجر: ٢٧–٢٨)

(*Yâ eyyetühe'n-nefsü'l-mutmainneh*) [Ey mütmain olan nefis, ey huzura kavuşmuş insan! (*İrciî ilâ rabbike râdıyeten merdıyyeh.*) Sen ondan hoşnut, o da senden hoşnut olarak Rabbine dön!] (Fecr, 89/27-28) hitâbına mazhar edip, sevdiği, râzı olduğu kullar olarak, cennetine giren, cemâliyle müşerref olanlardan eylesin…

Bi-hürmeti şehr-i ramazân, ve bi-hürmeti'l-kur'an, ve bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!

23. 03. 1991 - Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

11. ŞEHADETİN FAZİLETİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Fekàle'nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

الْقَاعِدُ عَلَى الصَّلاَةِ كَالْقَانِتِ، وَيُكْتَبُ مِنَ الْمُصَلِّينَ مِنْ حِينِ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ، حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى بَيْتِهِ (حب. عن عقبة بن عامر)

(*El-kàidü ale's-salâti ke'l-kàniti, ve yüktebü mine'l-musallîne min hîni yahrucu min beytihî, hattâ yercia ilâ beytihî*)
Sadaka rasûlü'llah, fimâ kàl, ev kemâ kàl.

a. Camide Namazı Bekleyen Kimse

Aziz ve muhterem kardeşlerim!
Peygamber SAS Hazretleri hadis-i şerifinde buyurmuş ki:

الْقَاعِدُ عَلَى الصَّلاَةِ كَالْقَانِتِ، وَيُكْتَبُ مِنَ الْمُصَلِّينَ مِنْ حِينِ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ، حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى بَيْتِهِ (حب. عن عقبة بن عامر)

(*El-kàidü ale's-salâti ke'l-kàniti, ve yüktebü mine'l-musallîne min hîne yahrucu min beytihî, hattâ yercia ilâ beytihî*)
"Bir insan, camide oturup namaz için beklerken, namazdaymış gibi ecir ve sevap kazanır." Yani, namaz kılmıyor ama, namazı bekliyor. Namazı beklediği esnada, namazdaymış gibi sevap

kazanır.

Kendi başınıza otursanız, zikir ve fikir ile meşgul olsanız sırf namazı bekleseniz dahî, sevabı var. Bir de bunların üstüne ayrıca Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadis-i şeriflerinin okunması da zamanın ilim ve irfanla değerlendirilmesi oluyor. Bu bakımdan, onun sevabı kat kat daha fazla oluyor. Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri, ilme, ilim öğrenmeğe, ilim öğretmeğe, ilim dinlemeğe çok büyük sevaplar veriyor.

b. Şehide Verilen Mükâfâtlar

İzah edeceğim hadis-i şerif şehidler hakkında. Malum; İslâm dini Allah yolunda canını feda eden şehitlerin derecesinin çok yüksek olduğunu, çok açık olarak Kur'an-ı Kerim'de ve hadis-i şeriflerde bizlere bildirmiş. Her müslüman, Allah'ın rızasını kazanmak için, her türlü çalışmayı yapacak; ibadet edecek, zahmet edecek, gayret edecek. Malî bakımdan, masraf edecek. Daha da gerekirse, Allah yolunda en kıymetli varlığı olan canını da verecek. Bu canını verene, şehit deniliyor ve mertebesi son derece yüksek oluyor. Mükâfatı çok büyük oluyor.

Ahmed ibn-i Hanbel'in rivâyet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[28]

يُعْطَى الشَّهِيدُ سِتَّ خِصَالٍ: عِنْدَ أَوَّلِ قَطْرَةٍ مِنْ دَمِهِ يُكَفَّرُ عَنْهُ كُلُّ خَطِيئَةٍ، وَيَرَى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ، وَيُزَوَّجُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ، وَيُؤَمَّنُ مِنَ الْفَزَعِ الأَكْبَرِ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَيُحَلَّى حُلَّةَ الإِيمَانِ (حم .

[28] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.200, no:17818; İbn-i Sa'd, *Tabakàtü'l-Kübrâ*, c.VII, s.426; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.VII, s.143, no:642; Kays el-Cüzâmî RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V, s.533, no:9517; *Kenzü'l-Ummâl*, c.IV, s.705, no:11152; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.160, no:26868.

(وابن سعد عن قيس الجذامي)

RE. 512/4 (*Yu'ta'ş-şehîdü sitte hisàlin*) Şehide altı meziyet verilir. *İnde evveli katretin min demihî*) "Kanının ilk damlası yere damladığı zaman, bu mükâfatlar kesinleşir:

1. (*Yükefferu anhü küllü hatîetin*) Bütün günahları affolunur." Beşer ya. Şehid oluncaya kadar bir ömür sürdü. Hataları, kusurları vardı. Bütün hataları silinir, affolur, bir...

2. (*Ve yürâ mak'adahû mine'l-cenneh*) "Cennetteki oturacağı mevkii, makamı gösterilir." Cenneti, cennetteki köşkleri görür hemen. Artık o kanının damlasının acısı ona gelmez; cenneti gördüğü için, son derece bahtiyar olur. İkincisi bu...

3. (*Yüzevvecü mine'l-hùri'l-în*) "Hûrilerle evlendirilir." *El-hùri'l-în* ne demek? İri gözlü ve gözlerinin akı gayet ak, karası gayet kara, kirpikleri gayet uzun, gözleri gayet güzel huriler demek. Onlarla evlendirilir; üç...

4. (*Ve yüemmenü mine'l-fezai'l-ekber*) "Mahşer gününün büyük korkularından, heyecan ve telâşlarından emniyete alınır. Hiç onları görmez." Çünkü şehid...

5. (*Ve min azâbi'l-kabr*) "Kabirde de azap görmez." Kabir azabı da haktır. Çünkü mahşer yerine varıncaya kadar, kabirde yattığı müddetçe insan kabirde de azap çekecek. Mü'minlerden bile olsa...

6. (*Ve yuhallâ hullete'l-îmân*) "Kendisine cennette, en büyük şereflerden birisi olan iman elbisesi, iman hulleleri giydirilir. Böyle cennet libaslarıyla şereflenir."

1. (*Yükefferu anhü küllü hatîetin*) "Tüm günahları, bütün hatâları, affolunur. Bütün suçları bağışlanır."

Şehidliğin mükâfatı bu! Evet! Hayatında eksikleri kusurları vardı ama, canını verdi Allah yolunda, şehid oldu. Tüm günahları affolundu.

Dinimizde bir enteresan nokta daha var: Deniz şehidlerinin mükâfatı daha büyüktür. Karada yapılan savaşta şehid olanla, denizde yapılan savaşta şehid olan arasında fark var ve denizde şehit olanın sevabı iki misli. Hepsi büyük, hepsi kıymetli. Şehitlerin mükâfatlarını göreceğiz. Ama, denizdeki mükâfat daha

büyük.

Bu teşvik müslümanların, denizlere açılması, denizciliğe önem vermesi, denizleri ihmal etmemesi, denizlerin tehlikelerinden korkmaması gerektiğini gösteren bir işaret. İki misli.

Avustralya'ya geldiğim zaman düşündüm ki, 1790 yılında Kaptan Cook buralara gelmiş. Daha önce gelenler olmuş ama ne olduğunu bilmemişler; gelmişler, görmüşler, gitmişler. Kuzeydeki ağaçsız çöl kısımları görmüşler. Yeni bir kıta olduğunu anlayamamışlar. İlk gören Avrupalının kim olduğu bilinmiyor. Hollandalı kaptan William Jansız, ya da bir İspanyol denizcisi olduğu sanılıyor. O da geçmiş gitmiş. Sonraki 50 yıl içinde Hollandalılar çıplak batı bölgesiyle kuzey kıyılarını dolaşmışlar. Asıl gören Kaptan Cook. Gelmiş pasifik sahillerini gezmiş, vs.

Aynı zamanda, yani 1790 yılında İngiltere'ye koca bir kıt'ayı dünyanın kıt'alarından bir kıt'ayı kazandırmış. Bir deniz seferi kraliçeye, İngiliz devletine koca bir kıt'ayı kazandırmış oluyor. Ne büyük, bitmez tükenmez bir servet ve gelir kaynağı elde edilmiş oluyor.

Bir atasözü var:

"—Yatan arslandan, gezen tilki daha yeğdir." derler.

Yani, hareketin, gezmenin, araştırmanın, çalışmanın mükâfatını görmüş oluyorlar. Bilimsel araştırmanın mükâfatı çok büyük... Keşke müslümanlar denize çok önem verselerdi de, kara kuvvetlerinden çok daha fazla ve çok daha güçlü deniz kuvvetleri olsaydı.

Malûm; Osmanlı devleti, bir kara devletiydi. Birinci Cihan Harbi başladığı zaman, Almanya da bir kara devletiydi. Bizi Almanya'yla birlikte, Enver Paşa harbe sokmuş. İki kara devleti; fakat denizlere, çevreye hakim olan devletler, sonunda galip gelmişler.

Denizciliğe dinimiz önem vermiş ama, müslümanlar işaretleri alamamışlar. Hadisi okuyunca, hadisten işareti alınca ona göre sevabı daha çok olan şeye koşturması, gayret etmesi lâzım.

Maalesef ya dinimizin bilgilerini iyi bilmiyoruz, ya da dinlediğimiz zaman uygulamayı, ihlasla, samimiyetle, dikkatle, itina ile yapmıyoruz. "Madem Rabbimiz böyle buyurmuş, bir hikmeti vardır" demiyoruz.

Ben kendimden misâl olarak anlatayım: Kurban Bayramı'nda, kasap gelecek kurbanımızı kesecek; söz vermiş babama...

"—Bir iki keseceğim yerler var, önceden söz vermiştim, onları keser kesmez hemen size gelirim!" demiş.

Bayram namazını kıldık, geldik eve kasap gelecek diye bekliyoruz, uğraşıyoruz, telâşlanıyoruz. Dokuz oldu, yok. On oldu, on buçuk oldu, yok. Bayram günü de herkes kahvaltı bile etmemiş oluyor; "Kurban etiyle bayram edeceğiz!" diye. Anladık ki gelmeyecek kasap. Biz de yedi kardeşiz. Beş tane erkek kardeş ve babamız var. Ağabeyim muzip, biraz şakacı.

"—Baba!" dedi; "Kasap gelmeyecek, seni atlatmış. Yani, söz vermiş ama gelmeyecek. Bunu biz keseceğiz. Sen bizim büyüğümüzsün, buyur! Al eline bıçağı, bize nasıl kesileceğini göster!" dedi.

Babam selâmetlik, boynunu büktü:

"—Çok doğru söylüyorsun evlâdım, ama yapamam!" dedi.

Boynunu büktü, elini kaldırdı, pes dedi yani. Kabul etti, tamam! dedi.

Ağabeyim muzip, gene sataşacak yer arıyor. Büyük ağabeyime yapıştı bu sefer:

"—Ağabey bu sefer vazife senin!" dedi. O da:

"—Ben de yapamayacağım" dedi.

Ondan sonra da kendisi geliyor. Bu sefer, biz yüklendik ona:

"—Haydi!" dedik; "Sıra sana geldi, sen yap!"

"—Vallahi ben sağa sola yaptırttım hep; ben de yapamayacağım." dedi.

Benden büyük bir rahmetli ağabeyim vardı, ona geldi sıra; ben hissediyorum, sıra bana geliyor Onun arkasında ben varım. Dizlerimin bağı çözüldü, dermanım kesildi. Rahmetli, "Ben de kesemem!" deyince, bu sefer bana geldi sıra.

“—Haydi sen kes!” dediler.

Ben de üniversite talebesiyim, daha mezun bile olmamışım. Aslında kesebilirim ama, hiç yapmamışız bu işi. Tavuk bile kesmemişiz. Benim ayağım titredi, herhalde benzim sarardı soldu, nefesim tıkanacak gibi oldum. Dedim ki:

“—Rasûlüllah Efendimiz kurban kesmiş mi? Kitaplardan okuyoruz ki, kesmiş. Rasûlüllah Efendimiz mi daha yüksek ahlâklı, daha çok merhametli; bir başkası mı? Elbette Rasûlüllah Efendimiz Raûfün Rahîm...”

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ، عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ

عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ (التوبة:١٢٨)

(*Lekad câeküm rasûlün min enfüsiküm azîz, aleyhi mâ anittüm harîsun aleyküm bi’l-mü’minîne raûfün rahîm.*) [And olsun, size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya

uğramanız ona çok ağır gelir. O size çok düşkün, mü'minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.] (Tevbe, 9/128) ayet-i kerimesiyle, merhametinin çok yüksek olduğu belli olan, nurlu, server-i kâinat, mübarek… Ama kurban kesmiş.

Demek ki müslümanın kurban kesmeyi öğrenmesi lâzım! Çünkü hayatın çeşitli halleri, sıkıntısı olur; elini makineye kaptırır, trafik kazası olur… Arabanın içinden adam çıkartması lâzım. Kan görünce bayılmaması lâzım, metîn olması lâzım! Hayatta bin bir türlü olayla karşılaşacak. Efendimiz madem yapmış, bizim de yapmayı öğrenmemiz lâzım!" diye düşündüm.

"—Ben yapacağım!" dedim.

Herkes bana böyle kahraman gibi bakıyor.

"—Vay! Herkes yapmam dedi, yapamam dedi; ben yaparım dedim. Madem, Peygamber Efendimiz yapmış, yapmamız lâzım."

Evet, elim ayağım titriyordu ama "*Bi'smi'llâhi allàhu ekber!*" deyip kurbanı kestim.

Muhterem kardeşlerim! Kabağı sevmiyordum ben… Ama Peygamber Efendimiz kabağı çok sever diye bir hadis okuduk. Ondan sonra zorladım kendimi, güzelmiş! Çok seviyorum şimdi.

"—Olsa da, kabak tatlısı yesem, yapın bakalım!" diye bazen zorluyorum.

Demek ki, insanın zevkleri değişiyor. Yapamayacağını sandığı şeyler değişiyor. Ölçümüz ne? Kimden ders alacağız? Kimden işareti, nasihati alacağız? Allah'ın kitabından, ya da Rasûlüllah'ın sünnetinden… Efendimiz neyi işaret etmişse, can kulağı ile dinleyip, yapmamız lâzım!

Denize önem vermiş. Biz de denize önem vermeliyiz. Denizler dünyanın kaçta kaçını kaplıyormuş? Beşte dördünü mü? Yani, büyük bir miktar… Rakamları unuttum ama daha denizlerin servetleri yağmalanmamış durumda. Denizlerin üstleri, dağlar, kıt'alarla kaplı ama kim bilir denizlerin altında ne servetler var? Kendi kıyılarımızın servetlerini kaptırıyoruz başkalarına… Gemiler batmış, dalgıçlar dalıyor, gemileri buluyorlar, içindekileri

çıkarıyorlar, alıyorlar, tarihî eser diye götürüyorlar. Daha bizim denizcilikten haberimiz bile yok.

En sevdiğimiz Rasûlüllah'a uyup, dinimizin emirlerine göre, yani en çok sevap kazanılacak şey neyse, ona göre yapmağa çalışmamız lâzım. Bu bir ana fikir olarak hatırınızda olsun! Şimdi, şehidin mükâfatlarını anlatırken, bu konu çıktı karşımıza.

"Şehide altı büyük mükâfat verilir" dedi Peygamber SAS Efendimiz. Daha ilk damlası damlarken yere, evvelâ bütün günahları affolunur.

Deniliyor ki, İmam Nevevî'nin, *Riyâzü's-Sâlihîn* isimli hadis kitabının şerhinde: Günahları affolunur, silinir, sorgu sual olmaz ama, kul hakları sorulur. Yani, birisinin hakkını almış, malını, mülkünü almışsa, o sorulur. Çünkü kul hakkı önemli…

Muhterem kardeşlerim, kul hakkını üzerinize geçirmeyin! Günah işlersiniz, tevbe edersiniz, Allah affeder. Ama, kul hakkı üstünüze geçerse, gideceksiniz sahibiyle helâlleşeceksiniz. Ancak o zaman affolunursunuz. Birisini gıybet etseniz, hakkı geçiyor. Onun gıyabında konuşsanız bile hakkı geçiyor. Aman kul hakkını üzerinize geçirmeyin! Kimsenin malını mülkünü nâhak yere, haksız yere yemeyin! Kimsenin hakkı geçmesin.

Allah, herkese nasıl rızkını veriyorsa, nasıl zenginlere para, mal, mülk vermişse; sana da bana da verir. Allah'tan istemeli, ama harama sapmamak, kul hakkı yememeli, yetim hakkı yememeli, elinin emeğiyle yaşamalı, geçinmeli bir insan...

Şehidin sorgusu suali yokmuş ama, kul hakkı sorulurmuş. İzah ediyor ikinci madde olarak: Deniz şehidinden kul hakkı da sorulmaz. Onun mükâfatı iki misli ya! Hem mükâfatı iki misli, hem kul hakkı da sorulmaz ondan. Amerika'ya gitmiştik de, orada *Riyâzü's-Sâlihîn'*in şerhini böyle bir camide okurken, Arapçasında, bu mesele açılmıştı. Orada okumuştuk.

Demek ki, günahları affoluyor şehidin. İkincisi;

2. (*Ve yürâ mak'adehû mine'l-cenneti*) "Cennetteki durağını,

konağını, Allah gösteriyor.”

Perdeler açılır kaldırılır:

“—İşte Cennet! İşte köşkler! İşte senin konakların! Senin durakların, yerlerin, mekânların, makamların!” diye, hemen gösterilir.

Daha kanı yere damlarken, günahları silinir! Cennetteki nimetler gözünün önüne getirilir, hemen. Ölüm korkusu, telaşı, ızdırabı, kabir korkusu, azabı, öteki insanlara olan sıkıntıların hiçbiri yok. Cennetteki yeri gösterilir.

3. (*Ve yüzevvicü mine'l-hûri'l-în*) “Cennet hûrîleri ile evlendirilir.” Cennet hûrîlerinin olduğu, Kur'an-ı Kerim'le sabit. Müslümanlara mükâfat olarak verileceği bildiriliyor. Onlar öyle mükemmel, öyle güzel, öyle kıymetli yaratıklar ki... Diyor ki Peygamber Efendimiz:

“—Bir tanesi şu serçe parmağını dünyadaki insanlara gösterseydi, sadece serçe parmağını, bütün dünya nura gark olurdu!” Öyle parlak, öyle nurlu, öyle güzel, öyle mübarek. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin ikramı.

Derhal hurilerle nikâhlanır, işi tamam olur. Yani, bir insana rüyasında kendisine nasip olan hûrîyi göstermiş de Allah, dünyaya bakacak hâli kalmamış. “Aman, bir an evvel ölsem de, şuna kavuşsam!” diye, aklı başından uçmuş, gitmiş. Böyle olduğu anlaşılıyor.

4. (*Ve yüemmenü mine'l-fezai'l-ekber*) Ve kıyamet günü, herkes korkudan tir tir titrerken, peygamberler bile birçok şeye üzülmüşken, o, korkudan uzak, emin olur. Hiç korku yok, telaş yok.

Peygamberler bile korkacaklar. Peygamberlere insanlar gidecekler, yalvaracaklar yakaracaklar. Kıyamet gününün dehşeti çok olacak. Beklemesi de uzun olacak. Elli bin yıl bekleşecek insanlar. Bekleyiş canlarına tak diyecek, çok büyük telâşlar olacak. O zaman, “Hesap bir an önce görülsün de, hesaplar görüldükten sonra, ehl-i cennet cennete gitsin filân” diye

mırıldanmalar, istekler belirecek. Peygamberleri dolaşacaklar da, her peygamber diyecek ki:

"—Benim bugün söz söyleyecek cesaretim yok!" diyecek, susacak. "Benim bir hatam, bir kusurum var." diyecek.

Âdem atamız diyecek ki:

"—Ben Cennette, Allah'ın yeme dediği meyvayı yedim. Şu anda bir şey söyleyecek durumda değilim."

Mûsa Aleyhisselâm:

"—Ben, Mısır kavminden kavga eden iki kimseden, ayırayım derken, birisine bir yumruk vurdum kazara öldü. Onun için bir şey diyemem." diyecek.

Herkes bir telaş içinde, böyle mazeretler öne sürecek. Nihayet Peygamber Efendimiz secde edecek:

"—Yâ Rabbi!" diyecek ve şefaat edecek de hesap başlayacak. Mahşer gününün, telaşı, korkusu çok olacak. Allah bizi o korkulara uğrayanlardan, o korkuları çekenlerden etmesin. Şehid, bu korkuları hiç duymayacak. Böyle bir telaş duymayacak.

5. (*Ve min azâbi'l-kabri*) "Kabirde de, azap çekmeyecek."

Kabir azabı var mıdır? Vardır. Hak mıdır? Haktır. Kabirde ceza ve azap vardır. Peygamber Efendimiz -Ashabı ile iki kabrin yanından geçiyorlarmış-

"Bakın! Bu iki kabirdeki iki şahıs, azap görüyorlar!" diyor. "Hem de sizin önemsemediğiniz sebeplerden dolayı, kabirde azap çekiyor. Müslüman ama, bir tanesi küçük abdestini yaparken, dikkat etmezdi. Küçük abdestini yaparken sakınmazdı, çekinmezdi. Birinin cezası ondan, ötekisi de, lâf getirir götürürdü. Onun lafını berikisine, ötekisinin lafını ötesine naklederdi. Arada laf taşıyıcılık yapıp, kavgalara sebep olduğu için azap görüyorlar" diye haber veriyorlar.

Kabirde azap haktır. Allah, bizi kabir azabına uğratmasın. Kabri cennet bahçesi olanlardan eylesin! Şehit kabirde de azap görmeyecek, ahirette te telaş görmeyecek...

6. "*Ve yuhallâ hullete'l-îman*" "Kendisine, imanı dolayısıyla,

ahiret mükâfatı, şehidlik rütbesi olarak, müstesna bir elbise ihsan ve ikram olunacak! Onu giyecek."

Hani meselâ, diyelim ki bir erin elbisesi var; bir de paşanın, en yüksek rütbeli emirin, komutanın elbisesi var... Tabii onu görünce, omuzundaki kırmızı renkleri, elindeki asasını, alâmetlerini görünce herkes selâm duruyor. Ne kadar hürmet ediyorlar. İşte şehide böyle iman hullesi de giydirilir.

c. İlk Müslümanların Fedâkârlıkları

Muhterem kardeşlerim! İslâm merhamet dini, sevgi, hizmet, hayır, hasenat dini. İslâm'ın ana ruhu ne? Başka insanlara iyilikte, ikramda bulunmak; onların yardımına koşmak, destek olmak, iyilik yapmak, sevindirmek, yüzünü güldürmek. Yetimlere bakmak, dullara yardımcı olmak, öksüzleri yetiştirmek.

Yalnız bir de insanın düşmanları var, rakipleri var, onlar rahat durmuyorlar. Peygamber Efendimizin, peygamberlik kendisine geldiği zamandan, ömrünün sonuna kadar hayatı kâfirlerle mücadele suretiyle geçti. Meselâ: Müslümanlardan ilk ölen kimdir? Sümeyye hatundur RA... Kim öldürmüştü? Ebu Cehil öldürmüştü. Bir mızrak saplamıştı, öldürmüştü.

"—Sen misin müslüman olan, sen misin Muhammed'e inanan, Muhammed'i seven?"

"—Evet benim! Seviyorum."

Bir âciz kadına el kalkar mı? Yani, inancından dolayı insan böyle bir muameleye uğratılır mı? Böyle başlamıştı. Tabii, böyle insanlarla da mücadele gerekiyor.

Müslüman pısırık değildir. "Müslüman canını, malını korumak için çarpışır da ölürse, malını korumak için bile çarpışırken ölse, bu mal sevgisinden değildir; hak yerini bulsun, haksızlık olmasın diyedir; o da şehiddir." diyor, Peygamber Efendimiz.

Ben bunun böyle olduğunu bilmiyordum o hadisi okuyuncaya kadar. Şaşırırım her zaman, hep anlatırken de şaşırdığımı söylerim. Dağın başında bir eşkiya yolunu kesse,

"—Al paraları! Benim canım serbest olsun." demese; çarpışsa, ölse, şehid oluyor müslüman. Önemli olduğu için söylüyorum.

Demek ki malın korunması, canın korunması mühim olduğu için, uğrunda mücadele gerekebiliyor. Sen ne kadar merhametli olsan, iyi niyetli olsan, temiz kalpli olsan, kötüler olabiliyor. Saldırganlar olabiliyor. Öyleyse cihad gerekebiliyor. Dine hücum edenler, peygambere hücum edenler, Allah'ın sevmediği işleri yapan zalimler olabiliyor. Onun için, savaş olabiliyor, savaşta da ölmek mümkün. Ölmek rütbelerin en yükseği…

Diyor ki, Peygamber SAS Efendimiz:

"Bir insanın kalbinde, şehid olma arzusu olacak! Ama şehid olma arzusu varken, "Ya Rabbi! Benim senin yolunda canım bile feda olsun, onu bile veririm" diye, arzudayken yatağında bile ölse şehid sevabıdır." Kalp rahatsızlığı geldi, yattı, başına insanlar toplandılar.

"—*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühü*." dedi.

"—*İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn.* Sizlere ömür, vefat

ediverdi.”

Şehid sevabı alır. Neden? Kalbinde, şehid olma niyeti ve arzusu vardı da ondan. Peygamber Efendimiz böyle buyuruyor. Yani, kalbinde o niyet oldu mu, yatağında ölse bile, Allah onu şehidlerin mertebesine yükseltir. Ama içinde bu heves, bu arzu olmadı mı, münafık olarak ölür diyor.

Anlayın ki, müslüman nasıl olacak? Canını verecek kadar, dinine bağlı olacak. Canını da verme arzusu daima içinde mevcut olacak. Anlayın müslümanlık ne yücedir! Allah'ın yoluna bağlılığımızı, Allah'ı ne kadar sevdiğimizi, bu şeylerden anlayın.

Diyor ki Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde:

“—Allah'ın seni ne kadar sevdiğini merak eder misin?”

Herkes merak eder. Acaba Allah beni seviyor mu, sevmiyor mu? Ne kadar seviyor? Acaba, Allah'ın sevgili kulu muyum, değil miyim? Efendimiz, bunun için bir ölçü veriyor. Diyor ki:

“—Sen değerini bilmek istiyorsan, senin yanında Allah'ın kıymeti ne kadar onu ölç!”

Senin yanında Allah'ın kıymeti ne kadar? Ölç bakalım! Allah'ın kıymeti var mı, senin yanında? Allah'ın kitabının kıymeti var mı? Dininin, peygamberinin, hükmünün kıymeti var mı? O'na destek oluşun senin ne ölçüde? Oradan belli olur.

Millet, din gidiyor, iman gidiyor, İslâm gidiyor. Dini unutuyor, imanı, ahireti unutuyor “gık” demiyor. Komşu köyün öküzü gelip, bu köyün merasında otlayacak oldu mu, herkes silahlanıyor, iki köy kapışıyor. Yani, bir otlaktaki mera için, iki tane öküz hatırına, silahlar patlıyor, adamlar ölüyor, iki köy halkı birbirine giriyor.

Nerede kaldı müslümanlık? Allah için hiçbir çalışma yok. İki tutam ot için, iki tane boynuzlu öküz için, iki köy halkı birbirine giriyor.

Senin Allah'ın dinine bakış açın, senin Allah'ın dinine bağlılık kuvvetin, senin Allah için fedakârlık yapma gücün, Allah'ın seni ne kadar sevdiğinin ölçüsü! Sen ne kadar sevi-yorsan, O da o kadar seviyor.

Bir mübarek sahabiyi kandırdılar. Dediler ki;

“—Bizim kabilemize İslâmî öğretecek kimse gönder!”

Gönderilen kimseyi de, yakaladılar götürdüler, Mekke’deki müşriklere teslim ettiler. Alın size bir müslüman; kandırdık, getirdik, bunu işkenceyle öldürün! Bedir harbindeki kayıplarımızın intikamını alın!

Ona soruyor birisi, diyor ki:

“—Bak gördün mü işte! Müslüman oldun, ailenden ayrıldın, çoluk çocuğundan ayrıldın, şimdi sana işkence edeceğiz, biraz sonra da öldüreceğiz. Bak gördün mü, müslüman olduğun için başına neler geldi. Hiç müslüman olmasaydın, sen de evinde rahat yaşasaydın, sıcacık yuvanda otursaydın, Muhammed bizim elimizde olsaydı, Muhammed sadece senin yerine bizim elimizde olsaydı...”

Bu sırada sahabi dikleşiyor, diyor ki:

“—Lâ vallàhi, değil onun sizin elinize düşmesini, ayağına diken batmasını istemezdim. Muhammed’in SAS ayağına diken batmasını istemem. Benim gibi binlerce can onun yoluna feda olsun!”

Rasûlüllah ile konuşurken öyle konuşurlardı:[29]

فِدَاكَ أَبِي وَ أُمِّي !

[29]Buhàrî, *Sahîh*, c.IV, s.1541, no:3968; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.184, no:2836; Ebû Mûsâ el-Eş’arî RA’dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.686, no:990; Neseî, *Sünen*, c.V, s.10, no:2440; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.152, no:21389; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.85, no:34386; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.12, no:617; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.27, no:19597; Ebû Zer RA’dan.

Neseî, *Sünen*, c.VI, s.185, no:3496; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.335, no:8407; Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.VII, s.158, no:12611 ve 12612; Ebû Hüreyre RA’dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.49, no:1932; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.186, no:12961; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.260; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.]

Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.I, s.421,no:556; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.281; Hz. Ali RA’dan.

(*Fidâke ebî ve ümmî*) derlerdi. Hitapları böyleydi. Ne demek?

"—Annem, babam sana feda olsun ey Allah'ın Rasûlü!"

Kocası ölüyor, oğlu ölüyor, Uhud harbinde erkek kardeşi ölüyor, bu sırada: "Rasûlüllah da şehidler arasında, düşmanlar öldürdüler hepsini..." diye bir haber çıkıyor. Mü'min kadınlar, Medine'den, Uhud tarafına doğru gidiyorlar. Malum; beş on kilometre mesafe var. Koşarak o tarafa doğru gidiyor da diyorlar ki:

"—Kocan öldü, oğlun öldü, erkek kardeşin öldü. Cevap veriyor:

"—Ziyanı yok… Rasûlüllah nasıl? Rasûlüllah'tan bana haber verin! O sağ mı?"

Diyorlar ki:

"—Rasûlüllah sağ!"

"—Gösterin bana!" diyor.

Gidiyor, bakıyor; Rasûlüllah sağ, selâmette el-hamdü lillâh! Diyor ki:

"—Yâ Rasûlallah! Sen sağ olduktan sonra, bana bütün

musibetler kolay gelir.”

Kocası ölmüş, çocuğu ölmüş, şehidlerin cenazelerini deveye yüklemiş çekip getiriyor, Medine-i Münevvere’ye doğru. Hazreti Aişe Anamız’la karşılaşıyor.

“—Bunlar ne?”

“—Birisi kocam, birisi oğlum, birisi erkek kardeşim…”

“—Ne yapıyorsun?”

“—Defnetmeğe götürüyorum. Rasûlüllah sağ ya, kıymeti yok!” diyor.

Medine’ye doğru çektiği zaman, deve gitmiyor. Oturuyor, inat ediyor. Uhud tarafına doğru çevirdiği zaman, koşa koşa gidiyor. Bildiriyorlar Rasûlüllah’a:

“—Yâ Rasûlallah, bu devede bir acayip hal var. Şehidlerin cenazelerini Medine’ye götürmek istiyoruz, gitmiyor.”

Diyor ki:

“—Senin kocan bir söz vermiş miydi, harpten önce?”

“—Evet! Söylemişti ya Rasûlallah! ‘Ya Rabbi! Beni şu Medine’den izzetle çıkar, hor olarak geriye döndürtme tekrar. Şehid olayım senin yolunda!’ demişti.” diyor.

“—Hah, işte o duasından dolayı gelmiyor.” diyor.

Yani, evine dönmek istememiş. Çıkarken şehid olmak arzusuyla çıkmış. Onu götürüyorlar tabii Uhud’da defnediyorlar.

O mübarek hatun da diyor ki: “

“—Yâ Rasûlallah! Bunların halleri?”

“—Onlar cennetliktir.”

“—Dua et, ben de onlardan olayım! Ben de onlarla beraber cennette olayım!”

Efendimiz ona da dua ediyor.

İşte İslâm böyle yerleşmiş. O kadar düşmanla, böyle mücadele ile. Aksi halde, yeşerir miydi, gelişir miydi? İslâm böyle fedakârlıklarla yükseldi, ilerledi. Bizim dedelerimiz de, aynı şekilde canlarını verdiler, mallarını verdiler.

Böyle fedakâr müslümanların o zihniyetleriyle bu hale geldi.

Şimdi yük senin omuzuna geldi, benim omuzuma geldi ama; senin omuzun çürük, benim omuzum çürük, dalmışız dünya zevkine…

Düştün dünya zevkine,
Unuttun kıyameti…

Biz sürekli dünya telaşı peşine gidiyoruz. Allah uyanıklık versin…

Allah, kendisinin sevgisini, aşkını, muhabbetini gönlümüze yerleştirsin… Rasûlüllah Efendimizin sevgisini gönlümüze yerleştirsin…

Hayatımızı has müslümanlar olarak geçirmeye muvaffak eylesin… Hüsnü hatime ile, sàlih kimseler olarak; bahtiyar, mutlu kimseler olarak yaşayıp, şehid kimseler olarak, Allah'ın sevgili kulları olarak ruhumuzu teslim etmeyi nasip eylesin…

Bi-hürmeti sırrı sûreti'l-fâtihah!

24. 03. 1991 - Coburg
Melbourne / AVUSTRAYA

12. KARDEŞLERİME BİR KAVUŞSAYDIM!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve âhirette cümlenize nasib ve müyesser olsun… Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri ibadetlerimizi, taatlerimizi kabul eylesin…

a. Peygamber SAS Efendimiz'in Kardeşleri

Peygamber SAS Hazretleri, el-Berâ ibn-i Âzib RA'dan rivayet edildiğine ve İbn-i Asâkir'in kitabına kaydettiğine göre şöyle buyurdular:[30]

وَدِدْتُ أَنِّي لَقِيتُ إِخْوَانِي . قَالُوا : يَا رَسُولَ الله ، أَلَسْنَا إِخْوَانَكَ ؟ قَالَ : أَنْتُمْ أَصْحَابِي ، و إِخْوَانِي قَوْمٌ يَجِيئُونَ مِنْ بَعْدِي ، يُؤْمِنُونَ بِي وَلَمْ يَرَوْنِي (كر. عن البراء)

RE. 459/10 (*Vedidtü ennî lakiytü ihvânî*) "Canım istedi ki ihvanıma kavuşsam." İhvanıma, yani kardeşlerime kavuşmayı

---

[30] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.155, no:12601; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXX, s.139; c.LIV, s.172, no:11430; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.V, s.275; Berâ ibn-i Âzib RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.184, no:34586; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.441, no:25265.

canım istedi, canım çekti, arzuladım, böyle bir şeyi çok istedim.

İhvân Arapça'da kardeşler demek. *Ah*, kardeş demek: *ihvân* kardeşler mânasına geliyor. Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Ah, kardeşlerime bir kavuşsaydım! Kardeşlerime kavuşmayı canım istedi. Onlarla karşılaşmayı, onlarla beraber olmayı canım istedi, canım çekti, arzuladım." diyor.

(*Kàlû*) Ashâb-ı kirâm da (*rıdvanu'llàhi aleyhim ecmaîn*) sormuşlar demişler ki:

(*Yâ rasûla'llah, elesnâ ihvâneke*) "Biz senin kardeşlerin değil miyiz yâ Rasûlallah! İhvanın değil miyiz biz senin?" Yani, 'İhvanıma kavuşmak istiyorum!' dedin, biz karşındayız, biz senin kardeşlerin değil miyiz?"

Peygamber SAS buyurdu ki:

(*Entüm ashâbî*) "Hayır, benim ihvan diye adlandırdığım kimseler siz değilsiniz; siz benim ashabımsınız."

Ashab, *sahib* demek; yani sohbetinde bulunmuş, arkadaşlık etmiş kimseye sahib derler. Peygamber Efendimiz'in sohbetinde

bulunduğu için o devrin müslümanlarına sâhib, sahabî diyorlar. Çoğulu da ashâb geliyor veya sahb veya sahâbe geliyor. Onlar beraber oturmuşlar, kalkmışlar, sohbet etmişler filan onun için o ismi almışlar, o kelime sohbetten geliyor, sâhib kelimesi "sohbet eden, sohbetinde bulunan" demek. Aynı devirde yaşamışlar, yüz yüze karşılaşmışlar, görüşmüşler filan.

"—Siz benim ashabımsınız." diyor. Sizin adınız ashab. Siz benim ashabımsınız."

(*Ve ihvânî kavmün yecîûne min ba'dî*) "İhvanım, benden sonra, benim hayatımdan sonra, benim devrimden sonra, ben bu dünyadan ayrıldıktan sonra ilerde gelecek olan kimselerdir ihvanım. (*Yü'minûne bî ve lev yeravnî*) "Bana inanmışlardır ama beni görmemişlerdir."

Siz gördünüz, görme saadetine, devletine, mutluluğuna, bahtiyarlığına erdiniz ama onlar görmeden bana inandılar. Benden sonra yaşadıkları için, benden sonraki asırlarda geldikleri için beni görmediler ama görmedikleri halde bana inandılar, benim peygamberliğimi tasdik ettiler, kabul ettiler, bana bağlandılar. Yani onların bu hali Peygamber Efendimiz'in hoşuna gitmiş.

Görüp de inanmak güzel bir şey tabii. İsterse inanmasın! Mucizelerle, şeylerle, kendisi güzel, huyu güzel, hali güzel, mucizeleri ortada. Ondan sonraki devirlerdeki insanlar Peygamber Efendimiz'i görmemiş oldukları halde inanmaları güzel bir şey. Efendimiz'in hoşuna giden bir şey ve hakikaten takdire şâyan bir şey.

b. Gayba İman Edenler

Bu tebliğ ve takdir dikkat ederseniz Bakara Sûresi'nin başında da var.

Ne deniliyor? *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*

الٓمٓ . ذٰلِكَ الْكِتَابُ لاَ رَيْبَ فِيهِ ، هُدًى لِلْمُتَّقِينَ أَلَّذِينَ يُنفِقُونَ

يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ (البقرة:١-٣)

[*Elif lâm mîm. Zâlike'l-kitâbü lâ raybe fîhi hüden li'l-müttakîn. Ellezîne yü'minûne bi'l-gaybi ve yukîmûne's-salâte ve mimmâ razeknâhüm yünfikûn.*] (Bakara, 2/1-3)

(*Zâlike'l-kitâbü lâ raybe fîhi hüden li'l-müttakîn*) Allah'ın bu Kur'ân-ı Kerîm'i, müttakî kullar için bir hidayet rehberidir. O müttakî kullar ki, Allah'ın sevgili kulları, takvâ ehli kullar, vasıfları ne:

(*Ellezîne yu'minûne bi'l-ğaybi*) "Onlar gaybe inanıyorlar. (*Ve yükîmûne's-salâte*) Namazlarını kılıyorlar. (*Ve mimmâ razaknâhüm yünfikûn*) Kendileri Allah'ın nasib ettiği rızıklarından, kazançlarından, kesblerinden, ticaretlerinden de Allah yoluna sarf ediyorlar."

Yani gayba inanmışlar; Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni görmediler, göremezler, gözler tahammül etmez. Cenneti görmediler, görseler akılları başlarından giderdi. Cehennemi görmediler, görseler günahın yanına yaklaşamazlardı. O kadar korkarlar, günahın yanına yaklaşamazlardı. Demek ki cenneti görmediler, cehennemi görmediler, melekleri görmediler. Bir sürü şeyler arasında akılla, mantıkla, ilimle, irfanla anlıyorlar, kavrıyorlar. Kendilerini küfürden kurtarmışlar, kâfir olmaktan paçayı kurtarmışlar. Aklın, mantığın, ilmin, irfanın gösterdiği noktaya gelmişler. Allah'ın varlığını birliğini kabul etmişler. Onun için Allah CC, "Bunlar ne iyi kullarım!" diye methediyor.

Görülen bir şeye inanmak kolaydır: İşte benim önümde içi su dolu bir bardak var, inandınız mı?

İnanmamak mümkün mü, görüyoruz. İşte karşımızda görüyoruz ama görmeden inanmak daha büyük bir kuvvet, daha büyük bir çalışma istiyor. Basit insanlar göze hitap eden şeyleri anlarlar, yüksek insanlar akıl gücüyle sezilebilecek şeyleri kavrarlar.

Mesela elektriği, elektrik gücünü görebiliyor muyuz? Yani bir telde elektrik var mı yok mu göremiyoruz. Ancak elimizle tutarsak, çarpılırsak, o zaman anlayacağız veyahut elektrik lambası gelirse, bilmem bağlanırsa lamba yanarsa öyle

anlayacağız veya kontrol kalemiyle anlayacağız.

Yani bazı şeyler doğrudan doğruya görülmüyor ama ilmen, irfânen, insan araştırdığı zaman anlıyor, buluyor, görüyor ve inanıyor. Bu yüksek, kaliteli insanların işi; yani bilgili insanların, beyin sahibi insanların işi. Hatta insanlığın meziyeti bu... Meselâ hayvanlarda böyle şey yoktur. Kokusunu duyacak veya kendisini görecek. Kediye ciğeri göstereceksin, o zaman miyav miyav etrafında dolaşacak. Gösterdiğin zaman anlar. Görmediği bir şeyi, ileriye dönük bir şeyi onlar bilemez, kabul edemez. Bu insanlığın bir meziyetidir o bakımdan methediliyor.

Tabii müslümanların da Peygamber Efendimiz'in zamanından sonra gelip de İslâm'ı anlayıp kabul etmeleri güzel bir şey, yüksek bir duygu... Bir araştırma sonucu, bir bilgi sonucu, ilim sonucu, mukayese sonucu...

Çeşitli fikirleri herkes duyuyor. Bu devirde hangi fikir hemen böyle hap yutar gibi ağzına at yarım bardak suyla iç midene gitsin. Hangi fikri böyle kabul ediyor. Kimse kabul etmiyor, her şey ispatlı oluyor.

"—Bir ilaç buldum."

"—İlaç bulduysan labaratuarda tahlillerini yap, tesirlerini incele, raporlarını çıkart, Sağlık Bakanlığına müracaat et. Tasdikini, ruhsatını al o zaman ticaretini yapabilirsin." diyorlar. Yani hemen ilaç buldum iyidir, şu işe yarar, şifalıdır dediğin zaman kabul etmiyor.

Bir zakkum çiçeğinin kansere faydalı olduğunu söylediler, bazı ölme derecesinde, başka doktorların, "Artık çare yok!" dediği zaman ölümü bekleyen hastalarda uygulandığını ve iyi netice alındığını söylediler ama, yine de kıyamet koptu. Türkiye'de aylarca sürdü, hatta doktoru doktorluktan menettiler, yurt dışına filan gitmek zorunda kaldı. Yani kolay olmuyor, böyle bir şeyin delilli, isbatlı olması gerekiyor.

Bir müslümanın bir mü'minin bu hali güzel bir hal.

Cenneti gördüler mi? Görmediler. Cehennemi gördüler mi? Görmediler. Dünyada görmeyecekler, öldükten sonra görecekler ama inanıyorlar.

Hesabı gördüler mi? Görmediler. Mahkeme-i Kübrâ ileride

olacak, sevapların günahların tartılması ileride olacak, mahşer günü ileride olacak…

İnandık mı? İnandık, *âmennâ ve saddaknâ*… (*Ve'l-yevmi'l-âhiri*) "Âhiret gününü de inandık." İleride olacağına rağmen inandık."

Niye inandık? E Peygamber Efendimiz'in daha önceki birçok hak sözlerini gördükten sonra, hakkı hakikati anlattığını gördükten sonra, mucizelerini gördükten sonra, ister istemez her şeyine:

"—Tamam, sen ne söylersen öyledir yâ Rasûlallah!" deme noktasına geldi.

c. Muhammed el-Emîn

Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'e soruyorlar:

"—Mi'rac'a çıktığını söylüyor senin arkadaşın! Bak neler söylüyor! Göklere çıkmış, yedi kat gökleri seyran eylemiş."

"—O mu söyledi?"

"—O söyledi."

"—O söylediyse doğrudur!" diyor. "Çünkü yalan söylemez. Yani siz uydurmuyorsanız, hakikaten ondan duyduysanız, bu iş sizin laf karıştırmanız değilse, doğrudur. O söyledi mi yalan söylemez."

Neden? Muhammed el-Emîn, güvenilen Muhammed. Zaten peygamber olmadan evvel de Allah ona yanlış iş yaptırtmamış herkes sevmiş, herkes itimat etmiş, herkes emanetini getirmiş kendisine teslim etmiş.

Niye gecikti Peygamber Efendimiz Medine-i Münevvere'ye göçmekte? Çünkü emanetleri dağıtmak istedi. Kendisine bir sürü emanet verilmişti. Sen Muhammed-i Emin'sin, al sana bizim yüzüklerimizi, al sana paralarımızı, al sana kıymetli şeylerimizi emanet ediyoruz demişler. Onların hepsi devretti, teslim etti. Kalanlarını Hz. Ali Efendimiz'e tavsiye etti:

"—Bak şu şuna verilecek, şu şuna verilecek. Bu emanetleri yerine ulaştır." dedi.

Muhammed el-Emîn, yalan söylemez. Kur'anı Kerîm Peygamber Efendimiz'e:

وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ (الشعراء: ٢١٤)

(*Ve enzir aşîreteke'l-akrabîn*) "Yakın akrabalarını ikaz etmekle başla!" (Şuarâ, 26/214) diye emrettiği zaman, onlar seslendi, ismen çağırdı. Onları Safa tepesinde topladı. Evi de yakındı oraya...

Peygamber Efendimiz'in mahallesi Safa tepesine yakın, o civarda, doğduğu ev filan o tarafta... Bağırdı, herkese seslendi, herkes evinden çıktı geldi. Safa tepesi o zaman anlaşılan böyle bir açıklık, meydanlık bir yer. Hepsine dedi ki:

"—Ey kavmim, beni nasıl bilirsiniz?"

"—Sen Muhammed el-Emîn'sin!" dediler.

"—Şu tepenin arkasında düşman ordusu var, tozu toprağa katarak bu tarafa doğru geliyor. 'Ben tepenin üstündeydim, gördüm.' desem bana inanır mısınız?"

"—İnanırız!" dediler. "Sen hiç yalan söylemedin, dürüstsün, hırsızlık yapmadın, kötü bir şeyini görmedik. Sana saygı duyuyoruz, asilsin, ahlaklısın."

"—O zaman." dedi, "Bakın, âhiret olacak, mahkeme-i kübrâ olacak. Cennet var, cehennem var. Allah'a iman ederseniz cennete gideceksiniz. Kâfir olursanız, müşrik olursanız cehenneme düşersiniz. Büyük tehlikelere, cezalara uğrarsınız. Bakın bu sözlerim de, böyle bir şey söylesem haklı olduğu gibi haktır. Ben size daha uzak istikbalden haber veriyorum." dedi.

Sustular:

"—Bizi bunun için mi çağırdın?" dediler.

Ya niçin çağırsın? Önemsiz bir şey mi bu? Âhiretinizi kurtarmaya yarayan bir şey.

Her birisi dağıldı, gitti.

Akrabalarını bir kere de başka bir evde topladı:

"—Kim bana bu hususta yardımcı olur? Siz benim akrabamsınız, en yakınımsınız, en iyi insanlar, beni en çok seven

insanlarsınız.” dedi.

Hz. Ali Efendimiz kalkmış, küçük çocuk, daha 10 yaşında:

“—Ben yâ Rasûlallah!” diye ayağa o kalkmış.

“—Sen otur!” demiş. “Sen otur mübarek, daha çocuksun.”

Ötekilerden ses yok. Amcalar, akrabalar, yakınlar tıss, ses çıkarmıyorlar. Bir kere daha sormuş, yine Hz. Ali Efendimiz:

“—Yâ Rasûlallah, ben sana destek olurum, yardımcı olurum.”

“—Ama sen sus bakalım, şu büyükler konuşsun.” dedi.

Büyükler yine ses çıkartmamışlar. Üç defa böyle söylüyor, ses çıkartmıyorlar. Ondan sonra, Hz. Ali Efendimiz’in bey’atını alıyor.

Sonra hac mevsiminde Mina’ya, Müzdelife’ye, Arafat’a gelen Arap kabilelerinin ileri gelenlerinin hepsine anlatıyor:

“—Bak, ben Allah’ın Peygamberiyim, görevliyim. Puta tapmayın, şirk koşmayın, evlatlarınızı öldürmeyin, Allah’a inanın, Kur’an’a bağlanın.” diye söylüyor.

Diyorlar ki:

“—Çok güzel söylüyorsun, haklısın, her sözün mâkul, hepsi doğru, hepsi güzel ama, sen büyük bir söz söylüyorsun. Biz sana şimdi destek olursak, Kureyş ile aramız bozulacak. Bu da Arapların en kuvvetli kabilesi, bütün dengeler bozulur.”

Kureyş’in ilgilileri geliyorlar diyorlar ki:

“—Sen bu davadan vazgeç, bizim işimizi bozma! Bak burada kurulmuş bir düzen var, tıkır tıkır çalışıyor. Bütün kabileler buraya geliyorlar, gidiyorlar. Sene de bir haram aylarda hac yapıyorlar, umre yapıyorlar, kabileler arasında itibarımız var. Sen bu davadan vazgeç, bizim putlarımıza sövüp sayma yani onların aleyhinde konuşma, onları kötüleme, serbest bırak. Para istiyorsan para verelim, hükümdar olmak istiyorsan seni hükümdar yapalım, başımıza kral yapalım, hükümdar ol. Evlendirelim seni, en güzel kızlarımızı sana eş olarak verelim evlendirelim.”

Onlara dedi ki:

“—Bir elime güneşi verseniz, bir elime kameri verseniz ben bu davadan vazgeçmem!”

Vazgeçemez, çünkü vazifeli, çünkü kendi arzusuyla yaptığı bir şey yok ortada... Allah CC emretmiş. “Kalk ey Rasûlüm! Korkut

insanları, ilerde gelecek azabı haber ver, ihtar et, ihbar eyle, haberdar eyle, tenzih eyle onları!” diye emir var.

يَاأَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ . قُمْ فَأَنذِرْ (المدثر:١-٢)

(*Yâ eyyühe'l-müddessir!*) “Ey elbisesine bürünüp de titreyip duran peygamberim! Ne o, vahiy geldi diye niye titreyip duruyorsun? (*Kum feenzir!*) Kalk, Rabbinin emrini insanlara bildir! İkaz et, ihtar et, uyar onları, uyandır onları! Cehaletten, küfürden, şirkten kurtulmaları için başla söze! Yürü, tebliğ et!” (Müddessir, 74/1-2) diye Allah'ın emri olduğundan yapıyor.

“—Değiştirebilir mi?”

Değiştiremez. Allah'ın hiçbir sevgili kulu, hiçbir yakın kulu değiştiremez. Onun için herkes gördüler inandılar, sınadılar denediler, imtihan ettiler inandılar. Alâmetlerini sorguladılar, aradılar, incelediler inandılar, hepsi inandı. İsterse inanmasın!

Birileri geldi, Peygamber Efendimiz'i imtihan etmek kasdıyla... Yolda gelirken niyetler tuttular, şunları soralım, bunları soralım diye kafalarında planlar kurdular. Efendimiz'e geldiler sorular sormaya başlayınca, Efendimiz onların böyle tavırlarına sinirlendi. Dedi ki:

“—Siz soruları sormayın! Soracağınız soruları da ben söyleyeyim, cevaplarını da ben söyleyeyim!”

Başladı:

“—Şu soruyu soracaktınız, şunun cevabı budur; bu soruyu soracaktınız bunun cevabı budur. Şu soruyu soracaktınız, bunun cevabı budur, bunun cevabı budur.”

Böyle hızlı hızlı söyleyince:

“—Sinirlenme yâ Rasûlallah! Sen onların kusuruna bakma!” filan dediler, o zaman sakinleşti.

Yani Allah bildirince, sorulmayan soruları dahi, düşüncelerini dahi söyledi. Nasıl inanmaz? “Şahit isteriz!” diyene şahit, “Mucize isteriz!” diyene mucize... Kameri şakketmek, parmağından su akıtmak, nice nice mucizeleri herkes gördü, herkes mecburen

inandı. İnanmamak mümkün mü? İnandılar, bağlandılar, her dediği çıktığı için bağlandılar.

İranlılar Bizanslılara hücum etmişler yenmişler:

“—İşte bak! İranlılar da ateşperest onlar Ehl-i Kitâb. Ehl-i Kitab’ı ateşperestler, müşrikler yendiler işte bizim gibi.” dediler.

Yani İranlıları kendilerine yakın sayıyorlar, Ehl-i Kitab’a düşmanlar.

Bunun üzerine ayet-i kerime nazil oldu:

غُلِبَتِ الرُّومُ . فِي أَدْنَى الأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ .

فِي بِضْعِ سِنِينَ (الروم:٢-٤)

(*Gulibetü’r-rûm. Fî edne’l-ardı ve hüm min ba’di galebihim seyağlibûn. Fî bid’ı sinîn*) [Rumlar, Arapların bulunduğu bölgeye en yakın bir yerde yenildiler. Halbuki onlar, bu yenilgilerinden sonra birkaç yıl içinde galip geleceklerdir.] (Rûm, 30/2-4)

Ebû Bekr-i Sıddîk RA Peygamber Efendimiz’den bu ayetleri işitince, müşriklerle iddiaya girdi:

“—Bizanslılar yenecek! İsterseniz iddiaya girelim!” dedi.

On devesine iddiaya girdiler. Peygamber Efendimiz’e geldi dedi ki:

“—Yâ Rasûlallah! Ben müşriklerle iddiaya girdim, yenecek dedim.”

“—Ne kadar zamanda yenecek dedin?”

“—İşte üç senede…”

“—Sen seneyi arttır, develerin miktarını da arttır.” dedi.

O da gitti, iddialaştığı adama; seneyi ona, deveyi yüze çıkardılar. Sonunda Bizanslılar, hakikaten, ayet-i kerimede bildirildiği üzere galip geldi. [Hudeybiye seferi esnasında haber geldi. İddialaşan adam ölmüştü. Hz. Ebûbekir varislerine müracaat etti. Varisleri getirip yüz deveyi Hz. Ebû Bekir’e teslim ettiler.]

Peygamber SAS Efendimiz, “İstanbul fetholunacak!” dedi, fetholundu. Ne dediyse çıktı. Her sözü haktır, her sözü gerçektir, isterse inanmasın. Biz de görmüş gibi inanıyoruz, yanında

yaşamış gibi, asrında yaşamış gibi inanıyoruz. Böyle kendisinden sonra gelip de kendisine inananları da Efendimiz seviyor. Gözünden perdeler kaldırılmış gösterilmiş kendisine…

Salât ü selâm getirenleri biliyor Peygamber Efendimiz. Salât ü selâmını alıyor. Sen, "*Es-salâtü ve's-selamü aleyke yâ rasûla'llah*" deyince, sana cevap veriyor. Sen, "*Allàhümme salli alâ seyyidine muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed*" dediğin zaman, melekler ona getiriyorlar:

"—Yâ Rasûlallah! Melbourne şehrinden Ahmed'in oğlu Hasan sana bu akşam salât ü selâm gönderdi."

"—*Aleyküm selâm*!" diyor, deftere yazıyor.

"Yanındaki nurdan deftere, salât ü selâm getirenin ismini kaydeder." diyor hadis kitapları. Yazıyor, cevabını veriyor.

Onun için öyle bir Peygamber SAS Efendimiz:

"—Ah, benden sonraki o ihvanıma kavuşsam!"

"—E biz senin ihvanım değil miyiz?" demişler.

"—Siz benim ashabımsınız. İhvanım benden sonra gelecek, asırlar sonra gelecek ama beni bilecek, beni tanıyacak, beni sevecek… Hatta beni görmek için anasını babasını, evladını, malını mülkünü feda etmeye razı olacak kadar sevecek. Öyle âşık olacaklar."

d. Peygamber SAS'in Sevgisi

Ne güzel sözler söylemişler o bizim eski büyüklerimiz, maşallah! Ne aşk, ne şevk:

Canım kurban olsun senin yoluna.
Adı güzel kendi güzel Muhammed.

Şefaat eyle bu kemter kuluna.
Adı güzel kendi güzel Muhammed.

Ne güzel sözler söylemişler:

Gül yüzünü rüyamızda, görelim yâ Rasûlallah!
Gül bahçene dünyamızda, girelim yâ Rasûlallah!

Birisi varmış âşık-ı sâdık… Bizim arkadaşlardan, talebelerimden birisinin kafilesinde hacca gitmiş, gelmiş.

"—Kafilemizin içinde çok ciddi bir insandı. Medîne-i Münevvere'de indi otobüsten, yerlere böyle yüzünü gözünü sürüyor, öpüyor kumları:

'—Rasûlullah acaba buralara ayağını basmış mıdır?' diye hüngür hüngür ağlıyordu. Hem kendisi ağladı hem bizi ağlattı." diyor. "Âşıktı." diyor. Sevgi bakın, içinde nasıl çoştu!

Hac yaptık ama, mükâfatını da gördü diyor. Hac yaptık dönerken rüya görmüş. Rüyada Peygamber SAS Efendimiz'i görmüş. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

"—Haydi evlâdım, kağıt kalem getir de senin haccını yazayım. Makbul bir hac yaptığının ispatlı belgesi olsun, yazayım." diye rüyada böyle söylemiş.

O da öbür odaya gideyim, kağıtları alayım, getireyim de Rasûlüllah benim haccettiğimi yazsın filan diye rüyada öbür odaya gitmiş. Dönmüş gelmiş, bakmış ki, Rasûlüllah Efendimiz oturuyor diye bıraktığı yerde şeyhi oturuyor. Şeyhi de demek ki Rasûlüllah'ın halifesi ki, onun yerine o görünmüş. Onun da o mânası var tabii.

Eh, bu devirde de var âşık-ı sâdıklar, eski devirlerde de var, Peygamber Efendimiz'in zamanında da var… Canlarını vermeye razı, mallarını vermeye razı, her şeylerini feda etmeye razı insanlar var. Efendimiz onları seviyor, onlar da Efendimiz'i seviyor. Onlar Efendimiz'i seviyor Efendimiz de onlara karşı, "Ah onları görseydim!" diye böyle arzulu iştiyakta bulunuyor.

Muhterem kardeşlerim! Peygamber Efendimiz SAS bir hadîs-i şerîfinde buyurdu ki:[31]

---

[31] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.14, no:15; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.67, no:44; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.114, no:5013; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.26, no:67; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.177, no:12837; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.397, no:2741; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.405, no:179; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.23, no:3258; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.129, no:1374; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.534, no:11744; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.355, no:1175; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.29, no:70; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.490, no:17360.

لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَلَدِهِ، وَوَالِدِهِ، وَالنَّاسِ

أَجْمَعِينَ (خ. م. ن. ه. حم. در. حب. ع. هب. عن أنس)

(*Lâ yü'minü ehadiküm hattâ ekûne ehabbe ileyhi min veledihî, ve vâlidihî, ve'n-nâsi ecmaîn.*) "Beni annenizden, babanızdan, evlâdınızdan ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe tam mü'min olamazsınız!" buyuruyor.

"Sizden birinize ben, Rasûlüllah olarak babasından da, evladından da, sevebileceği bütün sevgili insanların hepsinden de daha çok sevgili olmadıkça, o kimse gerçek mü'min olmuş olamaz." diyor Peygamber Efendimiz.

Nasıl olacakmış bir müslüman? İçi Rasûlullah'ın sevgisiyle, aşkıyla, muhabbetiyle sımsıkı, dopdolu, pürnûr olması lazım. İçi gitmesi lazım, yüreği ağzına gelmesi lazım, hoplaması lazım, gözünden yaşlar akması lazım.

Birisi gitmiş bir Hoca Efendiye, Şeyh Efendiye demiş ki:

"—Rasûlüllah'ı görmek istiyorum rüyamda. Çok istiyorum, çok dua ediyorum göremedim, bir türlü göremiyorum. Ne yapayım?" demiş.

"—Bu akşam tuzlu balık ye, tuzlarını da ayıklama. Tuzlu balık ye, su da içme öyle yat!" demiş.

O da Rasûlullah'ı bu gece göreceğim diye tuzlu balıktan bol bol yemiş, su da içmemiş. Sabah olmuş. Sabah olmuş ama Rasûlüllah'ı yine görmemiş rüyada. Gelmiş o hocaya, demiş ki:

"—Tam dediğin gibi yaptım hocam. Tuzlu balığı yedim, su da içmedim ama, Rasûlullah'ı da görmedim rüyamda." demiş.

"—Ne gördün?"

"—Çağlayanlar gördüm, böyle bardak bardak güzel buzlu sular gördüm, meşrubatlar gördüm. Böyle denizler gördüm, pınarlar gördüm, deryalar gördüm. Böyle hep su içmekle, rüyada hep böyle şeylerle uğraştım." demiş.

“—Nasıl bak, tuzlu balığı yeyince suyu nasıl canın çekiyor. Rasûlullah’ı görmek için de, işte için öyle yanacak.” demiş. Öyle yanmadan, yarım yamalak sevgiyle, yarım yamalak bilgiyle, yarım yamalak bağlılıkla, tatsız tussuz taklit yollu bir şeyle olmuyor. Candan sevecek, Rasûlullah’ı çok sevecek, candan sevecek ki, o zaman gerçek müslümanlığın ne olduğu anlaşılacak. Rüyada görecek, neler görecek...

Evet Rasûlullah sevgisinin içimizde çok kuvvetli olarak mevcut olması lazım. Bu nasıl olur?

Manevî bakımdan Rasûlullah’a itaat etmekle olur. Mesela şu okuduğumuz kitap bir hadis kitabıdır. Her gün geliyoruz buradan bir sayfa açıyoruz bir iki hadis okuyoruz.

Neden? Rasûlullah’ın sözleri, hadisleri bilinsin diye, Rasûlullah Efendimiz’e uyalım diye, ne emrediyorsa tutalım diye ondan yapıyoruz bu işi.

Rasûlullah’ın yolunda yürümeye çalışıyoruz. Rasûlullah’ın yolunda yürümeye çalışanlara şehid sevabı verilecek diye biliyoruz. Onun için bid’atlardan uzak, sünnet-i seniyye yolunda yürümeye gayret ediyoruz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi bid’atlardan kurtarsın. Haramlardan kurtarsın. Günahlardan kurtarsın...

Şimdi mesela, niye böyle başımız dertten kurtulmuyor? Bir misalle anlatayım. Ezan da okundu ama, o misali de anlatıp öyle ineyim.

Bizim arkadaşlardan birisi vardı, kendisi anlattı bana. Sakallıydı, kimsenin sakal bırakmadığı zamanlarda, sakal bırakmanın zor olduğu zamanlarda sakalı ilk defa o bırakmış Türkiye’de. Hem de gençken filan.

“—Nasıl bıraktın?” filan diye sordum.

“—Ben biraz Bağdat’ta bulunmuştum, yani yüksek tahsilden sonra bir iki sene bazıları Bağdat’a gitti geldi. Bağdat’ta bulunmuştum. Hükümet o zamanlar hacca da müsaade etmiyor. Oradan, Bağdat’tan Medine’ye, Medine’den hac vazifemi yapıp dönmek için Medine’ye gitmiştim diyor. Medine’de tabii tıraş oluyorum her gün diyor. Medine’de yine tıraş olmak için jilet, sabun, sıcak su vesaire filan hazırlıklar tıraş olacağım diyor.

Uyumuş, ne zaman uyuduysa nasıl uyuduysa, onun şeyini de ben bilmiyorum.Rüyada Rasûlullah Efendimiz'i görmüş. Efendimiz kaşlarını çatmış, demiş:

"—Sen benim şehrimde benim sünnetime muhalefet edip de sakal kazıtmaya utanmıyor musun?" diye onu fena halde azarlamış. Eli ayağı titremiş, ondan sonra sakal bırakmış.

Bir daha tıraş olabilir mi? Olamaz. Ondan sonra sakal bırakmış.

E bizim de şimdi bir misalden başlayacak olursak, ne yüzümüz Rasûlüllah'ın sünnetine uygun, ne kıyafetimiz uygun, ne davranışlarımız uygun, ne sözlerimiz uygun, ne ailevî yaşantımız uygun, ne ticaretimiz uygun. Her şeyimiz faullü, her şeyimiz hatalı; onun için sıkıntılardan kurtulmuyoruz.

Nasıl olacak? Her şeyimizle Rasûlüllah'a uymaya gayret edeceğiz:

"—Yâ Rasûlallah, nasıl istersen öyle yapmaya razıyım. Sana teslimim, senin izindeyim, senin emrindeyim." arzusunda, duygusunda olacak müslüman.

Çok salât ü selâm getirecek. Hadislerini okuyacak, hayatını okuyacak. O zaman inşallah, Rasûlüllah'ın sevdiği bir ümmet olması mümkün olur.

Rabbimiz cümlemizi Peygamber Efendimiz'in sevdiği has ümmetleri arasına dahil eylesin...

26. 03. 1991 - Avustralya

13. İLİM ve HİKMETİN DEĞERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:[32]

كَلِمَةُ حِكْمَةٍ يَسْمَعُهَا الرَّجُلُ ، خَيْرٌ لَهُ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ ، وَالْجُلُوسُ سَاعَةً عِنْدَ مُذَاكَرَةِ الْعِلْمِ ، خَيْرٌ مِنْ عِتْقِ رَقَبَةٍ (الديلمي عن أبي هريرة)

(*Kelimetü hikmetin yesmeuha'r-raculü, hayrün lehû min ibâdeti senetin, ve'l-cülûsü sâaten inde müzâkereti'l-ilmi, hayrün min itkı rakabetin*) *Revâhü'd-deylemî an ebî hüreyrete radıya'llàhu anhü. Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Ebu Hüreyre RA'dan rivayet ettiği ve Deylemî isimli hadis aliminin de kitabına kaydettiğine göre, Peygamber SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:

(*Kelimetü hikmetin yesmeuha'r-raculü, hayrun lehû min ibâdeti senetin*) "Adamın, dinlemiş olduğu, işitmiş olduğu hikmetli bir söz, onun için, bir senelik ibadetten daha kıymetli ve hayırlıdır. (*Ve'l-cülûsü sâaten inde müzâkereti'l-ilmi*) Bir ilim meclisinde, ilmî bir konu açıklanır, dinlenir konuşulurken, orada oturmak, dinlemek, bulunmak; (*Hayrun min itkı rakabetin*) bir köle âzâd etmekten daha sevaplıdır."

---

[32] *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.177, no:28923; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.128, no:2000; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XV, s.389, no:15772.

Bu hadis-i şerif, İslâm'ın ilme, hikmete vermiş olduğu büyük kıymeti bildiren; Allah'ın ilme ve hikmet ile uğraşmaya bahşettiği büyük ecirlerin, mükâfatın habercisi olan yüzlerce hadis-i şeriften bir tanesidir. Bu konuda o kadar çok hadis-i şerif, o kadar kuvvetli teşvikler vardır ki, onları okuyunca, bütün öteki işleri bırakıp, hemen ilim yoluna girme arzusu doğar insanın içine. Başka her şeyi bırakacak gibi olur.

a. Rütbelerin En Yükseği

Rütbelerin en yükseği ilim rütbesidir. Sevapların en büyüğü de bilimsel çalışmaya, ilme yönelik çalışmaya verilen sevaptır. Biraz garip gelir insana, der ki:

"—Bir insan sabahtan akşama kadar çalışıyor ter döküyor, öteki 'insan da oturduğu yerde bir kitap okuyor veya okunan bir kitabı dinliyor veya bir bölümü öğreniyor o kadar."

Hani bizim Anadolu'da bir tabir vardır. Birisi, basit bir iş yaptığı ve şikâyetlendiği zaman derler:

"—Taş attın da, kolun mu yoruldu, mübarek?" Yani, nedir yaptığın iş? Basit bir iş yaptın!" demek isterler.

Tabiî, bu basit mantıkla, sade bir görünüşle, böyle gibi görünür ama, bin dört yüz yıl önceden İslâm'ın ilme önem vermesi, en isabetli şeydir. Net olarak görüyoruz ki, tüm ilerlemeler ilimle oluyor. Tüm kazançlar da ilimle oluyor. Coğrafî keşifler, ilimle milletlere çok büyük kazançlar sağlamıştır. Savaşlar, bulunan modern silahlarla, düşmanı pes ettirmeğe yarıyor. Yani, haberleşme araçları, uydular, füzeler; Körfez savaşında gördünüz ne kadar önemli. Devletlerin perişan olmasına, yenilmesine, şehirlerin harap olmasına nasıl sebep oluyor.

İngiltere'de yapılan bir üniversite araştırmasında, ilim adamları şunu ortaya koymuşlar: Senin yanında paran var, bu paranı bir kârlı işe yatıracaksın; acaba bu parayla ticaret mi yapsan daha çok kazanırsın? Yoksa ziraat mı, imâlât mı, yapsan daha çok kazanırsın? Para hangi sahaya yatırılırsa en çok kâr getirir, rantabl olur, kârlı kazançlı olur? Bilim adamlarının incelemeler sonunda vardıkları kesin sonuç şu: İlme yapılan yatırım, en büyük kârı sağlar.

Bir fabrika; otomobil fabrikası, teyp, alet edevat fabrikası, gelirinin bir bölümünü araştırmaya ayırıyor. Kendi sahasında bilimsel araştırma yapıyor. Kendi mamulünü geliştiriyor, yeni buluşlarını ortaya koyuyor; yeni bir şey ortaya koyuyor, herkes onu alıyor. Tabii o fabrika öteki fabrikaları geçiyor. Böylece ne oluyor? En kazançlı yatırım, ilim sahasına yapılan yatırım oluyor.

Bir laboratuvar kuruyorsun, günde şu kadar para geliyor; bir profesörü oraya tayin ediyorsun, şu kadar yüksek maaş veriyorsun; bir danışman getiriyorsun, günlüğüne şu kadar veriyorsun, şu kadar danışma ücreti istiyor. Olsun. Ama o profesör öyle bir şey söylüyor ki, sonunda daha fazla kâr ediliyor.

İşte İslâm bunu on dört asır önce, bin dört yüz küsur yıl önce ortaya koymuş ve hiç ilmin kıymetinin bilinmediği ortamda bu

sözleri söylemiş. Yeniliği orada getirmiş. Eskilerin bilemeyeceği, hatırından geçmeyen şey olarak söylemiş bunları.

b. Hikmetin Değeri

Hikmet sözü geçti, bu hadis-i şerifte. Bir kimsenin dinlediği hikmetli bir söz, bir sene ibadetten daha hayırlı oluyor. Bir ilim meclisinde oturup ta, bir İlmî konuyu dinlemesi, öğrenmesi, bir köle âzâd etmekten daha hayırlı, daha kıymetli oluyor.

Hikmet ne demek? Onu biraz açıklayalım: Ayet-i kerimede ve hadis-i şeriflerde, hikmet çok medhediliyor. Meselâ, medhine dair bir âyet-i kerîme söyleyeyim size.

وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا (البقرة:٢٦٩)

(*Ve men yü'te'l-hikmete fekad ûtiye hayran kesîrâ*) [Kime hikmet verilmişse, ona pek çok hayır verilmiş demektir.] (Bakara, 2/269)

Hangi insana hikmet bahşedilmişse, Allah onu hikmet sahibi bir insan yapmışsa, kafası, kalbi, gönlü hikmet doluysa, ona çok büyük hayır, ikrâm yapılmış demektir diyor. Yani çok kıymetli bir şey...

Hikmet, mânâ olarak hükmetmek sözü ile ilgili. Yani, iki kişi arasında hakem oluyorsun, hükmediyorsun, bir hüküm veriyorsun.

Futbolda ne oluyor? Bir karambol oluyor. Kim haklı? Hangi takım cezayı yiyecek? *Hakem* karar veriyor. Hükmediyor, yani penaltı, ofsayt, çift vuruş, bilmem ne, diye... (Yanlış söylemiyorum herhalde) Böyle hükmediyor değil mi? Hüküm. Akla ve dine en uygun kararları, hükümleri, fikirleri üretebilme, verebilme melekesi.

Peygamber Efendimiz SAS Hazretlerini biliyorsunuz. Hayatını dinlemişsinizdir. Peygamber Efendimiz'in iftiharla söylenilen bir vasfı, ümmîliğidir. Peygamber Efendimiz ümmîdir.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلٰى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ

(*Allàhümme salli alâ seyyidinâ muhammedini'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim*) diye salât ü selâmlarımızda da, o sıfatını söylüyoruz.

Ümmî ne demek? Anneden doğduğu gibi, ayrı bir tahsil görmemiş demek veya bir rivayete göre kendisine daha önce peygamber gönderilmemiş, kitap gönderilmemiş ümmet demek. Bir başka rivayete göre de, Mekke'nin adı *Ümmü'l-Kurâ* idi, oraya mensup demek oluyor.

Ama, biliyoruz ki, Peygamber Efendimiz, yazı yazmazdı. Yazmaya ait bilgisi yoktu, okumaya ait bilgisi yoktu. Eski kültürlerle, ilgisi yoktu. Yetim olarak, ilmin olmadığı bir bölgede, eski kültürlerin erişemediği bir çöl mıntıkasında büyüdü. Ama, bütün eski kültürleri tenkid eden, eskiden haber veren, gelecekten haber veren, son derece güzel olan ve yüzlerce cilt kitaplara sığmayan, fikirler üretti. Fikirler ortaya koydu.

Biz de size, akşamları bir tabağın içine kaymaklı baklavayı koyup da, sunmak gibi birer ikişer sunuyoruz ama; işte onların hepsini yöneten bir ümmî şahıs düşünün. Başarının büyüklüğünü anlamak için şartları düşünmek lâzım.

Meselâ, bugünün bir insanını düşünelim; Amerika'da okumuş, Merryland Üniversitesini bitirmiş, falanca yerde doktora yapmış; orayı görmüş, burayı görmüş, insan o zaman yadırgamaz, biraz bir şeyler bilirse. Ama, çölde, öksüz, yetim; yetiştiği muhitte kitap yok, okuma yazma bilen, eski kültürleri bilen yok; böyle bir muhitten bir güneş doğuyor, bir nûr çıkıyor ki, emsalsiz bir nûr; öyle şeyler söylüyor ki, hepsi hikmetli ve öyle hükümler veriliyor ki, hepsi akla, dine ve gönle, kalbe uygun.

Yani hikmet sahibi bir insan. Kim? En büyük nümûnesi kim? Peygamber SAS Efendimiz. Ümmî bir yetim, Bir yetim, ama, yüzlerce cıldlere sahip kitaplar, bir tanesi bir vaazın konusunu

teşkil eden sözler, inciler, elmaslar, pırlantalar üretebilmiş bir beyin, bir gönül neden oluyor? Allah, kendisine hikmet kabiliyeti verdiğinden oluyor.

وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا (البقرة:٢٦٩)

(*Ve men yü'te'l-hikmete fekad ûtiye hayran kesîrâ*) Kime, hikmet verilmişse, çok kıymetli bağış ve ikramda bulunulmuş demektir." (Bakara, 2/269) İşte, Peygamber Efendimiz'e böylesi verilmiş.

Peygamber Efendimize, bir Kur'ân verilmiş ve bir de, Kur'ân'ın misli, Kur'ân'ın açıklayıcısı, o kadar kıymetli olan hadis verilmiş. Yani, söz, ehâdîs-i şerife, sünnet-i seniyyeye verilmiş. O da gene Allah'ın vergisi. Kur'ân da Allah'ın vergisi, vahyi; hadis-i şerifler de, Allah'ın Peygamber Efendimize verdiği hikmetin eseri.

Şimdi böyle bir hikmeti, böyle bir vecizeyi, bir atasözünü, böyle bir hayat üslûbunu, bir ömrün sonunda bir yaşlı- başlı olgun bir yetişkinin ancak söyleyebileceği bu sözü, dinleyince, hayatı değişir insanın, ufku değişir; o nasîhata göre bir hareket eder, başka bir insan olur. Değişir; birden değişir.

c. İnsanın Acizliği

Bir arkadaş anlatıyor: Belinde çifte tabanca, Ağa Câmii'nin arkasında, o Beyoğlu'nun, en batakhane, külhanbeylerinin dolaştığı yerinde giderken, camide hoca efendi vaaz ediyormuş. *Kul hüva'llàhü ehad* Sûresi'nin, tefsirini anlatıyor:

قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ. اللّٰهُ الصَّمَدُ. لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ. وَلَمْ يَكُنْ لَهُ

كُفُوًا أَحَدٌ (الإخلاص:١-٤)

(*Kul hüva'llàhu ehad*) "De ki ey Rasûlüm; ey mü'min ve

imanlılar, deyin ki: O Allah bir tektir; onun şeriki, nazîri yoktur. Tek, yegâne güç kuvvet sahibi, Rabbü'l-àlemîn…

(*Allahu's-samed*) Her mahlûka ihtiyacını veren, muhtaç olduğu ihtiyaçları karşılayan, yaratan, yaşatan, her varlığın varlığını devam ettiren odur, sameddir. O vermese, hiç bir şey olmaz. 'Ol!' derse, her şey olur; 'Olma!' derse, her şey mahvolur.

(*Lem yelid ve lem yûled*) Ne onun çocuğu olmuştur, ne de o birisinin çocuğudur. Doğurmamıştır, doğmamıştır. (*Ve lem yekûn lehû küfüven ehad*) Onun hiçbir dengi yoktur." (İhlâs, 112/1-4)

Vaazda diyormuş ki hocaefendi:

"—Ey kabadayılar, ey külhanbeyleri! Haydi bakalım, yüz numaraya gitmeyin, göreyim sizi? O kadar kabadayıysan bir becer bakalım, bir gün gitme bakalım? İki gün gitme yüz numaraya, mümkün mü? Ey kabadayılar! Haydi bakalım, elinizden geliyorsa şunu yapmayın, bunu yapmayın!"

Ama Allah söylettiriyor tabii. O hikmetli sözleri de vaize söylettiren Allah. Diğer tarafta da, bir külhanbeyi iki yanında, arkasında fedaileri olduğu halde gidiyormuş. Çete reislerinin düşmanları da çok olduğu için, daima böyle tedbirli gezerler.

Kafasına, gönlüne işliyor bu sözler.

"—Yaa, ben bu kadar kuvvetli sanıyordum kendimi, ama ben Allah'ın aciz bir kuluyum, Allah'a muhtacım. Çiş yapmamaya bile gücüm yetmiyor, yani en basit bir şey olduğu halde." diyor.

Haydi bakalım, basit bir şey. Ne yapmaya gücü yeter, ne yapmamaya... Prostat hastalığı oluyor, küçük abdestini yapamıyor. Doktorlara gidiyor, kıvranıyor, sonda yapıyorlar, ilaçlar veriyorlar; ameliyatlar başarılı, başarısız. Yapmak istese de elinde değil, yapmamak istese de elinde değil.

Neresine güveniyor, bu insanoğlu? Acizliği âşikâr... Burnu tıkandığı zaman hasta olur. Nezle olsa, hasta olur. Burnu kurusa, boğazı kurusa hasta olur. Tıkansa hasta, açılsa hasta olur. Bu insanın nesi var?

Külhanbeyi gitmiş oturmuş, sözler yüreğine kurşun gibi işlemiş. Tabancalarını çıkartmış, "Bu senin olsun, bu da senin olsun!" demiş. Her şeyini bırakmış, bir tevbe etmiş, hak yola girmiş.

Bak, hayatı değiştiriyor. Bir hikmetli söz, muhterem kardeşlerim, hayatı değiştiriyor. İnsanın ufkunu, hayattaki faaliyet tarzını değiştirir. Tabancayla, yumrukla, tehditle, haraçla, geçinen bir insan, bir tevbe ediyor, tevbekâr insan oluyor. Karısı kapanıyor, tesbihli insan oluyor. Hocalarla oturan kalkan, sohbet eden bir insan oluyor. Buyur, bu nereden oluyor? Hikmetten. İşte bu olayları düşüneceksiniz.

Peygamber SAS buyuruyor ki:

"—Bir insanın oturup ta dinlediği bir hikmetli söz, bir senelik ibadetten hayırlıdır."

Bir senelik değil, altmış senelik ibadetten hayırlı. Yani, Efendimiz'in sözüne söz söyleyecek değiliz ama, bu adamın hayatı kurtuldu. Altmış senesi boşa gitmişti; hayatı değişti, kurtuldu.

Onun için, hikmet çok önemlidir.

Tabii, hikmetin en büyüğü peygamberlere verilmiştir. Peygamber Efendimiz'e verilmiştir. Onun hadis-i şerifleri, onun hayatı, davranışları, tavsiyeleri, nasihatleri çok önemli. Bunları bir müslümanın bilmesi, hayatını ona göre sürdürmesi lâzım!

d. İlim Meclisinde Oturmak

Aynı konuyu takviye için, bakın Peygamber Efendimiz ne buyuruyor?

(*Ve'l-cülûsü saaten inde müzâkereti'l-ilm*) "İlmî meselenin konuşulduğu bir toplantıda, bir mecliste, bir insanın oturup, onu dinlemesi; isterse sadece dinleyici olarak, isterse müzakereci olarak... Hani konferanslar veriliyor, sempozyumlar yapılıyor da, kimisi tebliğ sunuyor, konuşmacı oluyor; kimisi de dinleyici olarak gidiyor. Bir köle âzâd etmekten daha hayırlıdır, çok sevaplıdır.

Muhterem kardeşlerim! İlim, çok sevaplıdır. İlimden bir bahis öğrenmek çok sevaplıdır. Bir insanın, sabahleyin bir ilim meclisine gitmesi, akşamleyin bir ilim meclisine gelmesi, dünyadan ve dünyanın içindeki her şeyden daha hayırlıdır. Gökte melekler, yerde böcekler, denizde balıklar, böyle ilme koşan, ilme giden, ilme çalışan insana dua eder. Senin haberin olmaz.

Ben bir köye gittim, bir hasta ziyaret ettim. Ben onu on senede, beş senede bir ziyaret eden bir insanım. Çok yakınımız da değil. Gözlerim yaşardı.

"—Ah ben sana her zaman, hiç unutmam, hep sana dua ederim." diyor.

Meğer kimlerin duası hürmetine, ne oluyor bilmiyoruz ki. Allah, bir kere hastanın duasını kabul eder. Hasta oradan, yattığı yerden bize dua ediyormuş. Hani, bizim bir şeyden haberimiz yok. Yani, ekmeği nereden yediğimizi, lütfa nereden erdiğimizi, Allah gösteriyor işte. Nereden nereye, neler oluyor?

Denizdeki balıklar dua ediyor insana. Uçan kuşlar dua ediyor.

Sabahleyin, biz burada Kur'ân okuyoruz, şuraya kuşlar geliyor, cıvıl cıvıl ötüyor. Kuş mudur, melek midir? Allah bilir. Sen kuş olarak görüyorsun. Ama işin üç yüzünü Allah bilir. Kâinattaki bütün varlıkları O biliyor.

Peygamber Efendimizin mektubunu almış sahabeden birisi;

"—Al bunu, falanca yere götür! Benim mesajımı ilet, falanca ülkeye..."

Çıkmış yola, çölleri geçecek, atlı veya atsız, oraya varacak o şahıs. Yolda bir kükreme, bir arslan... Üzerine doğru geliyor, çölde karnı acıkmış. Arslan avı yakaladı mı durur mu? Ne yapsın bu adam? Arslanla uğraşacak hali de yok; demiş ki:

"—Sen de Allah'ın kulusun, ben de Allah'ın kuluyum. Benim Rasûlüllah'ın mektubunu bir yere ulaştırmam lâzım. Anlıyorsan bana dokunma!"

Ne desin, başka diyecek bir şey yok ki. Dokunursa dokunur yiyecekse yer; bilemeyiz ki. Kedi tuttu mu, fareyi yer, kuşu yer. Kitaplar şöyle yazıyor:

Önünde çömeldi arslan, gözlerinden yaşlar döküldü, döndü gitti. Çünkü o da Allah'ın kulu. Yani, insan Allah'ın sevgili kulu olunca, arslanlar insana mutî olur. Kuşlar insana hizmet eder. Balıklar hizmet eder. Masal mı bunlar? Hayır. Ben teknik tahsil de yapmış bir insanım. Ben teknik okullarda da hocalık yapmış bir insanım. Masal değil, ama işin aslı böyle. Sen de denersen, belki sen de anlarsın.

Padişahlığı bırakmış, İbrâhim ibn-i Edhem Hazretleri, saltanatı bırakmış ama, Allah için bırakmış. Yani, ilim yolunda bırakmış. "İlim öğreneyim, irfan öğreneyim, Allah'ın yolunu öğreneyim, Allah'ın rızasını kazanma yolunu öğreneyim, cenneti kazanayım, cehenneme düşmeyeyim" diye, padişahlığı da bırakmış. Belh şehrini terk etmiş; sarayı, hâzineyi terk etmiş, yamalı elbise giyen, günlük çalışmalarıyla kazancını sağlayan, günlük kazancını kendisi yiyemeyen, arkadaşlarına ikram eden bir hayat sürmeğe başlamış.

Güneşli bir havada Dicle nehrinin kenarına oturmuş elbisesine

yama yapıyormuş; birisi de bakmış oradan geçerken:

"—*Es-selâmü aleyküm.*"

"—*Ve aleyküm selâm.*"

Hey! Bir zamanın padişahı, üzerinden hırkayı çıkartmış kolunu yamıyor, üstü çıplak, güneşin altında, nehir kenarında; acımış adam. Dokunmuş adama. O eski halini ve yeni halini bilen bir insana dokunur. Demiş:

"—Yahu, ya İbrâhim ibn-i Edhem! O padişahlığı bıraktın. Yine mümin bir padişah olarak, padişah kalsaydın! O padişahlığı, o imkânları bıraktın, bak şu hallere düştün. Niye yaptın bunu?"

Böyle sorunca, İbrâhim ibn-i Edhem adamın yüzüne şöyle bir bakmış, elindeki yama yaptığı, ipliği taktığı iğneyi, Dicle'ye atmış.

"—Balıklar! Şu benim attığını iğneyi getirin!" demiş.

Biraz sonra, bir balık ağzında iğne, oraya gelmiş. Almış iğneyi, tekrar dikmeğe başlamış.

Olmuş mudur bu şey? Ben olduğuna inanıyorum. Olmuştur, olabilir. Misalleri zamanımızda da eksik değil. İnsan Allah'ın sevgili kulu olursa, Allah arslanları, kuşları her şeyi ona yardımcı yapar.

Peygamber Efendimiz'in, azılı düşmanlarından birisinin oğlu, Peygamber Efendimiz ibadet ederken namaz kıldığı yere çöp döküyor; başına işkembe koyuyor vs. Kitaplarda yazılıdır. Böyle şeyler var. Efendimiz çok üzüldü yapılan şeylerden, tâcizâttan;

"—Allah sana kendi canavarlarından birisini musallat etsin!" dedi ona.

Babası kâfir, kendisi kâfir; babası müşrik, kendisi müşrik. Yapanın babası da müşrik ama, inadından müşrik. Peygamber Efendimizin dediğinin bir zararı olacağını da biliyor.

"—Eyvah, bizim oğlan hapı yuttu." demiş.

Çünkü; "Ya Rabbi, bunun yaptığı bu edepsizlikten dolayı, sen, senin canavarlarından birisini buna musallat et!" diye, beddua etmiş Peygamber Efendimiz.

"—Eyvah, Muhammed beddua etti."

Biliyor baba, işin farkında. Eee biliyorsan inansana, be aptal

adam! Hem inanmıyor, hem de hak olduğunu biliyor; hem de öyle beddua edince, başına bir belâ geleceğini biliyor.

Tarih kitapları yazıyor ki: “Peygamberimizin beddua ettiği kişinin bulunduğu kimseler bir seyahat esnasında, bir yerde, bir kenarda kamp yapmışlar; herkes yatmış. Bir arslan gelmiş, bütün eşyaları, herkesi koklamış, koklamış, koklamış; gitmiş onu parçalamış, yemiş, gitmiş.”

Neden? Peygamber Efendimiz beddua etti de, ondan.

Sen ona arslan deme! Hayvanlar, insanlardan Allah’a daha itaatli. İnsanlar güya eşref-i mahlûkât ama Allah’a itaat etmeyince hayvandan aşağı oluyor; çünkü Allah’a itaat etmiyor. Hayvan Allah’ın emrettiğini yapar. Olur böyle şeyler, olmaz değil. Belki senin hayatında da olabilir; benim hayatımda da olabilir. Belki olmuştur da, mümkündür.

Neden? Çeşitli yollarla anlatmak gerekirse şöyle anlatayım: Bir eve girdin, evin azılı köpeği var, yemiş pirzolaları, olmuş eşek kadar, koca bir it (*dog*), “Hırrr!” dedi saldırdı. Ne yaparsın?

Mücadele edemezsin, Bulldog köpeği çenesi kerpeten gibi. Bileğine yapışsa bileğini koparacak. Bacağına, buduna yapışsa budundan bir parça alacak. Masaldaki padişahın oğlunun budu gibi değil ki, sonradan yapıştırasın. Ne yaparsın?

Sahibine seslenirsin. O kadar basit. “Şu köpeğini çağır!” dersin. Sahibi ne yapar? “Gel buraya!” der. O da ona kuyruk sallayarak gider. Seni ısırmaktan vazgeçer.

Sen, Kâinatın sahibine, Kâinat’ın yaratıcısı olan, Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne, kul olursan, ona itaat edersen, onu dinlersen, onun kulu olursan, ona yalvarırsan, ondan istersen, ona sığınırsan Allah seni mahrum bırakır mı? Bırakmaz. Bu kadar basit bu mantık, o kadar kolay.

Şimdiye kadarki hayatında hiç Allah’a sığınmadın mı? İstedin de Allah vermedi mi? Kaç defa? Sayısız defalar. Kaç defa olmuştur. Talebelik hayatında olmuştur, “Aman yâ Rab, bu imtihanda bildiğim soruları getirt bana!” deyip, istemişsindir böyle. “Bu imtihanda, yâ Rabbî, hep bana bildiğim soruları çıkart!”

Kitaptan üç tane bildiğin yer vardır, öğretmen ağzını açar, şıp birisini, şıp ötekisini, şıp ötekisini sorar. Neden öyle? Onun elinde bir şey yok ki; sen Allah’a ilticâ ettin. Allah sevdi, Allah ona onu sordurttu.

“—Afferin, çok çalışkanmışsın sen; al sana on!”

“—Çalışkan değil, dördüncü şeyi sorsan bilemeyecek hocam!”

Ama Allah bildirtmeyince, bildirtmiyor işte... Yâni, insan Allah’ın kulu oldu mu, Allah yardım eder.

قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ. اللهُ الصَّمَدُ (الإخلاص:١-٢)

(*Kul hüva’llàhu ehad. Allahu’s-samed*) [De ki: O, Allah birdir. Allah sameddir.] Herkes ihtiyacını ona arzeder. Herkesin ihtiyacı oradan verilir, oradan görülür. Dergâh orası, kapı orası... Kapı, Cenâb-ı Hakk’ın kulluğu kapısı. Onun kapısından başka kapı yok.

Kapısından kovarsa, nereye gideceğiz?

"—Defol alçak, istemiyorum seni!" dese nereye gideceksin? Queensland'a mı gideceksin? Gidersen git; orası da O'nun yeri. Nereye gidebilirsin? Hiçbir yere gidemezsin. Onun için, Allah'a güzel kulluk etmekten başka hiçbir çâre yok.

Allah'a güzel kulluk etmenin çaresi nedir? Cahillikle, güzel kulluk edilmez. Öğrenecek; hikmet öğrenecek, ilim, irfan, Kur'an öğrenecek, din, iman öğrenecek... Ondan sonra edep, ahlâk öğrenecek ve Allah'a güzel kulluk edecek! Allah da onu sevecek.

Allah'ın sevmesi nasıl? Kendisine itaat edeni sever.

Gazap etmesi nasıl? Kendisine âsi olana gazap eder, kahreder. Kâfirse mahveder. Firavun'sa, Şeddat'sa, Nemrud'sa, Kàrun'sa; ne parası, ne ordusu, ne sarayı, ne hâzinesi, hepsi sıfır... Hiçbir şeyin faydası olmaz.

Onun için Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi ömrünü boşa geçirmeyenlerden eylesin... Allah'ın rızası yollarını öğrenenlerden eylesin... Hikmet öğrenenlerden, ilim, irfan öğrenenlerden eylesin... Din, iman, ahlâk, tasavvuf öğrenenlerden eylesin...

Öğrendiğini de laf olsun diye değil, kafasına yerleştirip de öğrendiğinin aksini yapanlardan değil, öğrendiğini ihlâs ile uygulayanlardan eylesin...

28.3.1991 Melbourne / AVUSTRALYA

14. ZENGİNLİK VE TAKVÂ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

كَرَمُ الدُّنْيَا الْغِنٰى ، وَكَرَمُ الْآخِرَةِ التَّقْوٰى ، وَخُلِقْتُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثٰى

(الديلمي عن ابن عباس)

(*Keremü'd-dünyâ el-gınâ, ve keremü'l-âhireti et-takvâ, ve huliktüm min zekerin ve ünsâ*) Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Peygamberimiz rehberimizdir, başımızın tâcıdır; sözleri dinimizin aslıdır, esasıdır. Hadis-i şeriflerine, sünnet-i seniyyesine uyan, dünya ve ahiret saadetine nail olur. Onun yolunda yürüyen, Allah'ın rızasına mazhar olur. Rabbimiz bizi Peygamber Efendimiz'in yolunda yürüyenlerden, sünnetini ihya edenlerden; böylece büyük ecirler, sevaplar kazananlardan eylesin...

a. Dünyanın İtibarı

İbn-i Abbas RA'dan, hadis âlimi ed-Deylemî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Hazretleri, bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlar:[33]

---

[33] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.298, no:4893; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.92, no:5649; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XV, s.295, no:15523.

كَرَمُ الدُّنْيَا الْغِنٰى ، وَكَرَمُ الْآخِرَةِ التَّقْوٰى ، وَخُلِقْتُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثٰى

(الديلمي عن ابن عباس)

(*Keremü'd-dünyâ el-gınâ*) "Dünyanın itibarı zenginliktir. Dünyada insanın hatırı sayılır, itibarlı, gözde, herkesin saydığı bir kimse olması, zenginliktendir. (*Ve keremü'l-âhireti et-takvâ*) Ama âhiretin keremi, itibarlılığı, parayla, pulla değildir; takva iledir."

(*Ve huliktüm min zekerin ve ünsâ*) "Her biriniz, bir anneden, bir, babadan dünyaya gelmişsinizdir. Yaratılış itibariyle, hiç kimsenin, kimseye üstünlüğü yoktur." Bu ifade onu gösteriyor.

Malûm, insanlar arasında bir kimse niçin saygın oluyor? Düşünecek olursak, genellikle parası olan, itibarlı bir kimse olur; geniş mülk sahibi olur, hizmetçiler çalıştırır; parayı dayadığı zaman, her şeyi yaptırır.

“—Para her kapıyı açar.”

“—Zengin arabasını dağdan aşırır, fakir düz yolda yolunu şaşırır” demişler. Zavallı, fakir ne yapacağını bilmezken, zengin bütün kapalı kapıları açar, işini yürütür. Cebine koyar evrakını, gider, parayla polisten ehliyeti, arsasına yüksek katlı bina ruhsatı alır; usulsüz işler yapar, müfettişlerden müspet rapor alıp geçirtir; velhasıl her şeyi yapar.

Yani, “Para, para, para!” deyince milletin gözleri açılıyor, parayla her şey yaptırılıyor. Bütün insanların davranışlarına söz geçireceğiz, para kazanacağız diye bir meslek tutturmuş; umumiyetle para için koşturuyor insanlar.

Neden herkes paranın bu kadar peşinde koşuyor? Çünkü her turlu emellerin, arzuların yerine gelmesi için anahtar

“—Ben denizi çok seviyorum!”

“—Paran var mı?”

“—Var...”

“—Git deniz kenarında bir yalı al, bir tane kotra al, keyfine bak!”

“—Ben dağ başlarını seviyorum!”

“—Paran var mı?”

“—Var...”

“—Tamam! Git, Uludağ’da en lüks otelde daire kapat, kış gününde kayak yap.”

Ben su altını seviyorum.”

“—Paran var mı?”

“—Var…”

“—Git, iki tane tüp al, denize dalma elbiseleri al, denizin altında gez, toz!”

Türkiye’den, cumartesi günü veya cuma günü akşam uçağa biniyorlarmış, Afrika’nın Kenya ülkesine gidiyorlarmış avcılık yapıyorlarmış. Oradan uçağa atlayıp geriye geliyorlarmış. İki günlüğüne. Parası var adamın keyif yapıyor geliyor.

Afrika’nın Kenya isimli ülkesinde dürbünlü tüfekle arslan avlıyor, geliyor.

"—Öff... Ne güzel gün geçirdik be! Ne harikaydı! Arslanın karşısında amma heyecanlı dakikalar geçirdik; hayvanı nasıl kovaladık, nasıl vurduk…" bilmem ne, filân.

Geyik yakaladığı zaman, kafasını kesiyor, duvara asıyorlar. Boynuzlu boynuzlu, çatal çatal; "Ben şöyle avcıyım, böyle avcıyım!"

Yani, parayla her şey oluyor, ama bu dünyada… Ahirette bunun bir kıymeti yok. Ahirette para insana iki şey getiriyor:[34]

حَلاَلُهَا حِسَابٌ، وَحَرَامُهَا عَذَابٌ (الديلمي عن ابن عباس)

(*Halâlühâ hisâbün, ve harâmuhâ azâbün*) [Helâlinin hesabı

---

[34] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.283, no:8192; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.237, no:6328; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.368, no:1176; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.58, no:25556.

vardır, haramının azabı vardır.]

Paran helâlden kazanılmışsa:

"—Gel bakalım! Nereden kazandın? Nereye harcadın? Vazifelerini yaptın mı? Zekâtını verdin mi, sadakasını verdin mi? Akrabanı gözettin mi? Dullara, yetimlere göz kulak oldun mu? Memleketinde hayırlı işler yaptın mı? Nereye, nasıl, ne miktarda harcadın? Kazanırken meşru yoldan mı kazandın, gayr-ı meşrû yoldan mı kazandın, içki ticareti mi, afyon ticareti mi yaptın; bar mı pavyon mu çalıştırdın?"

Sorgu sual. Bunların hepsi sorulacak. Yanı, para, helâldense hesabı; haramdansa, azabı var!

Ama, Allah'ın bazı bahtiyar kulları var ki, onlar dünyanın varlıklı insanlarıymış fakat ne kadar güzel geçirmişler zamanlarını... Misal, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz; Peygamber Efendimiz'e iman edip bağlandığı zaman, binlerce altın lirası varmış. Allah yolunda, Rasûlüllah'ın hizmetinde, müslümanların mutluluğu için hayrâta, hasenâta sarf etmiş.

Bakmış ki, Bilâl-i Habeşî çok ezâ, cefâ çekiyor; gitmiş sahibine:

"—Kaça satarsın bu köleyi?"

"—Yüksek bir paraya..."

"—Al!"

Parasını ödemiş, köleyi kurtarmış.

Hazreti Osman muazzam serveti olan, çok sevgili bir insan… Ama, Allah yolunda, onların hepsini sarf edebilmiş. Köle olmamış, paranın esiri olmamış, cimrilik yapmamış; fırsatı yakalayınca, Allah yolunda sarf etmiş. Allah, parayı böyle salih insanlara, hayırlı insanlara versin…

Tanıdığımız bir Kuveytli zengin vardı. Otuz bin dolar zekâtı varmış. Zekâtı otuz bin dolar olursa, serveti ne kadar olur? Ama, son derece cömert, son derece bilgili, son derece takvalı, ibadet ehli, son derece namuslu bir insandı. Allah ömür versin! Hastaydı kalbinden; Allah afiyet versin. Bir kere tanışmak, birkaç defa Mekke'de görüşmek nasib oldu. Böyle olursa çok güzel.

Dünyada para ve soyluluk geçerli olur.

"—Bu kimlerden?"

"—Bu bizim beldenin ağasının oğlu. Bizim memleketin eşrafından filanca meşhur sülalenin oğlu."

"—Ha! Öyle mi? Aman efendim'" deyip el pençe divan dururlar. Soyunun sopunun geçerli olmasından dolayı itibar görebilir insan. Fakat bunların üstünde, bir başka sebep var: Bir de ilminden, irfanından, ahlâkından, meziyetlerinden, aklından, kabiliyetinden dolayı itibar görür insan. Asıl itibar bu işte! İnsan kendisi hak etmeli. Yani padişah oğlu olsa, en soylu aileden gelse, en zengin insan bile olsa Akıl, ilim, irfan, ahlâk olmadıktan sonra herkesin nefretini kazanır; kıymeti olmaz. Mühim olan, aklının, dininin bütün olması…

Ahirette zenginlik, mevki, makam geçerli değil.

"—Bu adam genel müdürdü, bunu yüksek mevkiye verelim, yüksek yere geçirelim; bu adam köylüydü, bu aşağıda kalsın; bu

işçiydi, bu yoksuldu" demezler. Aşağıdaki insan en yukarıya çıkar. Yukarıdaki insanlar da, çok vebal yüklendikleri, çok zulmettikleri için, esfel-i sâfilîne, cehennemin dibine, gayya kuyusuna, en aşağı tarafına gidebilir; zulmünden, kötülüğünden dolayı.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, işte o âhirette geçerli olan takvâyı cümlemize nasib etsin…

b. Ahiretin İtibarı

Nedir bu takvâ? "Takvâ, takvâ" diye her yerde söylenir. Bazı insanlara diyorlar ki, "Bu adam çok takvâ ehli bir insandır, çok takvâlı bir insandır." Takvâ ne demek? Takvâ; sakınan, çekinen, titiz olan insanın vasfıdır. Yani, dikkatli insanın, dikkatli müslümanın, titiz müslümanın vasfıdır. Neden sakınıyor, çekiniyor?

"—Allah'ın emrine aykırı bir iş yapmayayım, günaha kaymayayım, hatalı bir şeyim olmasın, sevapları elden kaçırmayayım, cennet elimden kaçmasın, hatalarımdan dolayı cehenneme düşmeyeyim!" diye yaptığı, yapacağı işi düşünüyor.

Herkes paldır küldür, bir işe koşuşurken:

"—Yooo! Ben oraya gitmem. Orada günah var." diyor.

Herkes bucak bucak kaçarken, o bu işte sevap var diyor; meşakkatli, sıkıntılı, zahmetli işe koşabiliyor.

Yahudilerden bir tanesi, Peygamber SAS Efendimiz'in zamanında, İslâm'ın hak din olduğunu anlamış. Tevrat'ta da yazılı, ileride müslümanların geleceği. Peygamber Efendimiz'in geleceği İncil'de de yazıyor. Bekliyorlar onlar da. Böyle bir peygamber gelecek diye beklenti içindeydiler zaten. O şahıs demiş ki etrafındaki insanlara:

"—Bu insan, beklediğimiz hak peygamber. Buna tâbi olalım!"

"—Nasıl bırakırız? Muhitimiz, kavmimiz, arkadaşlarımız ecdadımızın dini" demişler, kabul etmemişler.

Ama iki üç kişi de, "Sen haklısın!" demiş. Bu iki üç kişi ile beraber Peygamber Efendimizin yanına geliyorlar, Uhud

Harbinde… Diyorlar ki:

"—Yâ Rasûlallah! Sana selâm olsun. Şehadet ederiz ki sen Allah'ın Rasûlüsün. Biz sana inandık, sana tâbi olduk, sana hizmete geldik. Sen Allah'ın hak Peygamberisin. Şimdi senin sıkışık olduğun zaman, işte şimdi asıl ihlâsın belli olduğu zamandır. Sana geldik, emrindeyiz, hizmetindeyiz; senin yanında, omuz omuza savaşmaya geldik." diyorlar.

Kan gövdeyi götürüyor. Ölen, bağıran, çağıran, hücum eden insanlar arasında ölüme gidiyor, inandığı için… Hak Peygamber olduğunu anladığı için böyle yapıyor.

Peygamber Efendimiz herkese anlatmış durumu. Bir keresinde, Yahudilerin havrasına gitmiş. Yanına sahabesinden bir, iki şahsı alarak yanlarına gitmiş, demiş ki:

"—Ey yahudi cemaati! Size Allah nice peygamberler gönderdi. Musa AS'ı gönderdi, Tevrat'ı indirdi. Bakın, Tevrat'ın içinde, filanca cümlede, falanca parçada, filanca yerde, falanca yerde, bir peygamber gelecek diyor, vasıfları bildiriliyor. İşte o peygamber benim.

Allah'ın gönderdiği, göndereceğini size önceden bildirdiği o şahıs işte benim! Bana iman edin, saadete erin, ahiretinizi kurtarın! Kâfir olursanız vebal altında kalırsınız. Gerçekleri sakladığınız için büyük cezaya çarpılırsınız. Gelin bu işleri kabul edin!" diyor.

"—Tısss!"

Cevap vermiyorlar, ses çıkartmıyorlar. Çünkü hayır diyecek halleri yok. Ne demeleri lâzım? Evet demeleri lâzım! Menfaatlerinden vazgeçip de evet diyecek yürekleri de yok.

Efendimiz, birkaç defa bu sözü, iyice kafalarına girecek gibi tekrar edip, tebliğ vazifesini yaptıktan sonra ayrılıyor oradan.

Çünkü Peygamber Efendimizin vazifesi tebliğ etmekti. İnsanlar, ister inansın ister inanmasın. İnanmayanın kendisi kaybediyordu. Efendimiz tebliğ etti mi vazifesini yapmış oluyordu. Veda hutbesinde de, insanlara gerçekleri bildirip, "Evet, sen

Allah'ın Rasûlüsün! Bize Allah'ın emirlerini bildirdin" deyince, elini kaldırıyor, diyordu ki:

"—Ya Rabbi! Şahid ol. Ya Rabbi! Şahid ol!"

O Havrada, o Yahudi cemaatine onları söyledikten sonra, çıktı geldi. Cevap vermediler. Olur ya, vermezler. Yani herkes gerçeği söyleyemiyor ki. Herkes, o kadar yürekli olmuyor. Herkes Uhud'da Efendimiz'in hizmetine girip de, orada şehid olan kahraman gibi olamıyor ki. Ölüm pahasına da olsa, "Evet, doğru, sen hak peygambersin!" deyip de, tam ihlasın belli olacağı zamanda gelip teslim olamıyor.

Çıkmış yürümüş, gelirken, arkalarından koşarak, Yahudi âlimlerinden Abdullah ibn-i Selâm yetişiyor.

"—Selâm sana ey Allah'ın Rasûlü! Sana selâm olsun. Sen içeride hakkı söyledin, gerçeği söyledin; sözlerin tamamen doğrudur. Aynen öyledir. Ben Yahudi âlimiyim, Tevrat'ın âlimiyim, sözlerin doğrudur. Ben sana iman ettim. Ötekiler, menfaatleri ellerinden kaçacak diye, evet deme yürekliliğini, cesaretini gösteremediler" diyor, müslüman oluyor.

Müslüman olduktan sonra, hangi ırktan olursa olsun, başımızın tacı. Sahabe-i kirâm, Peygamber Efendimizin sevgili ashabından, gökteki yıldızlardan bir yıldız gibi; pırıl pırıl, nûranî bir insan oluyor.

Demek ki, sakınmak, çekinmek, günahtan kaçınmak; imana aykırı işlerden, işleri yapıp ta Allah'ın kahrına, cezasına, gazabına uğramaktan şiddetle sakınmak takvadır. Takvâ denilen şey bu…

"—Aman ben şöyle yapmayayım, öyle yaparsam Rabbim bana kızar, gazap eder darılır. Aman ben şu vazifeyi ihmal etmeyeyim, sonra günah olur. Aman ben şu, hayırları yapmağa koşturayım! Çünkü onların çok sevabı varmış." diye, insanın ince hesap yapıp, titizlik ve gayret gösterip, kendisine hâkim olup, tâbiri caizse; alnının teriyle, sevapları koştura koştura kazanacak bir aşk haline sahip olmasına takva deniliyor.

İşte, âhiretin asaleti, itibarlılığı, takvâdadır. Dünyada malla olan, parayla, pulla, kavimle, kabîleyle, etrafla, avaneyle olan

itibar geçicidir. Asıl önemli olan, insanın takvâ ehli, Allah'tan korkan, sevap işleyen, haramdan kaçan, iyi müslüman olmasıdır. Vazifemiz budur. Hayata gelişimizin, gönderilişimizin, imtihanımızın ana meselesi budur. Ne mutlu takvâya sahip olanlara! Asıl sermaye budur. Bu olmadıktan sonra, insanın milyarları olsa, Mısır'a sultan olsa, kıymeti yok. İran'a şah olsa, şahlar şahı olsa, Kàrun gibi zengin olsa kıymeti yok. Filanca artist gibi, meşhur olsa kıymeti yok.

O mübarek kardeşimiz, Yusuf İslâm adını alan o pop şarkıcısı Avustralya'ya gelmiş de, birkaç kişi karşılamış. Demişler ki,

"—Bak gördün mü ettiğini? Sen eskiden pop şarkıcısı olarak, hristiyan olarak, Cat Stevens olarak buraya geldiğin zaman, hava meydanı seni karşılayan insanlarla dolmuştu; yer yerinden oynuyordu. Bak, şimdi müslüman oldun, hiç kimse karşılamıyor."

Karşılamasın; karşılamazsa karşılamasın! İzzet ve itibar, şeref ve haysiyet, kerem ve asalet, itibar ve saadet, takvâdadır. O takvâ ehli oldu, dinini düzeltti, sağlam imana yapıştı, Allah'ın rızasını kazandı. Cümle cihan halkı kendisine düşman olsa, zararı yoktur.

Bir insanın da cümle cihan halkı dostu olsa, ama Allah'ın sevmediği bir kul olsa, Firavun gibi kendisine tapınsalar, hazineler elinin altında olsa, kıymeti yoktur.

Firavunlardan hangisi kalmış? Mumyaları insanların maskarası olmuş, ellerinde oyuncak gibi geziyor müzelerde. Eli açılmış, ayağı, bacağı açılmış. Bir zamanın Firavununun, mumyalanmış ölüsü orada teşhir ediliyor. Rezalet, felaket. Yani ölümünden sonra bile rahat etmemiş. Rahat vermemiş Allah, nasib etmemiş. O hale mi düşecekti? Kediler köpekler girmiş mezarına, etini yemiş, budunu yemiş.

İtibar Allah'ın sevgili kulu olmaktadır. İbrahim ibn-i Edhem Rh.A neymiş? Padişahmış. Sarayları varmış, hazineleri varmış, önünden kırk tane altınlı, gümüşlü, kalkanlı, sırmalı, atlaslı asker gidermiş. Arkasından kırk tane altınlı, gümüşlü, kalkanlı, mızraklı, oklu, atlaslı, saltanatlı asker gidermiş. Tantanalı, şâşaalı bir padişahmış. Hepsini bırakmış. Çobanından bir tanesine demiş ki:

“—Ver bakalım bana şu sırtındaki kepeneğini! Al bakalım bu elbiseleri, haydi Allaha ısmarladık.”

Padişahlığı bırakmış, Allah yoluna girmiş. Büyük arif, âlim olmuş, çok kıymetli bir zat olmuş.

Diyor ki birisi kendisine:

“—Bize nasihat etsene!”

“—Sana altı tane nasihatim var:

1. İnsanlar dünya köşkleri yapmağa çalışırken, sen ahirette, cennette köşk yapmağa, kazanmağa bak!

2. İnsanlar dışını süslerken, insanlar “Aman, saçlarım yakışıklı olsun berber! Aman ensemi güzel tıraş et! Aman, sakallarımı güzelce sinekkaydı kazı! Aman, terzi efendi elbisem çok güzel olsun! Aman, ütüyü jilet gibi güzel yap. Aman ayakkabımın boyası çok güzel olsun derken, sen içini süsle! Ahlâkın güzel olsun; aklın, fikrin, sözün, düşüncen güzel olsun!”

3. İnsanlar, insanların ayıplarıyla meşgul olurken, Ahmed şunu yaptı. Mehmed bunu yaptı. Hasan bunu yaptı. Vay! Tuh! Yazık, rezalet, felaket” derken, sen kendi ayıbını düzeltmekle meşgul ol! Kendine bak sen, kendini düzelt!

“—Benim ne ayıbım var? Tembelliğim var, atayım. Cahilliğim var, aman kurtulayım. Dinî bilgim zayıf, aman öğreneyim. İbadetim eksik, aman ibadetlerimi muntazam yapayım.” Herkes diğer insanların ayıplarıyla uğraşırken, sen kendi ayıbınla uğraş.”

Nasihatlerin muazzamlığına bak!

4. “İnsanlar halkla meşgulken, sen Halik ile meşgul ol! Halkı yaradanla meşgul ol! Yaradanın rızasını kazanmağa çalış!”

Böyle güzel nasihatler eylemiş. Ârif olmuş, evliya olmuş, kerametleri herkes tarafından bilinen, kitaplara yazılan, herkesin sevdiği tasavvuf büyüklerinin en büyüklerinden birisi olmuş. İşte asıl padişahlık o!

Niye evliyaullaha, sultan diyorlar? Sultan Abdulkadir, devlet mi kurmuş? Kadiriye devletini mi kurmuş? Hayır. Allah’ın sevgili kulu, Peygamber Efendimizin sülalesinden ve ağızlarıyla, kitaplarıyla, insanları doğru yola çekmiş bir insan Sultan

Abdülkadir! Sultan deniliyor! Sultan Hacı Bektaş- ı Velî, Sultan Mevlânâ Çelâleddîn-i Rûmî deniliyor!. Sultan diye isimlendiriliyor. Neden? Manevî hayatın büyükleri, Allah'ın sevgili kulu olunca, Allah işlerini rast getiriyor.

Zamanımızın, yakın zamanımızın şeyhlerinden birisinin hayatını okuyordum. Kasabadan şehre inmiş, her zaman misafiri olduğu kişinin evine misafir olmuş. Ama adam hacca gittiği için, evde yok. Çocukları, "Aman hocam, aman şeyhim! Hoş geldin, buyur…" diye itibar etmişler, oturtmuşlar.

Bizim tarikatımızın şeyhlerinden bir kimse. Hacca gitmiş olan babalarının da evlatları, bu aziz misafirlerine hizmet ediyorlar. Bir gece yarısı kalkmış demiş ki:

"—Hemen toplanın, şu anda başka yere gideceğiz!"

Ev sahibi olan zatın çocuklarına da haber verin, başka yere gittiğimizi.

"—Efendim gecenin yarısında çıkmasak, sabah olsa…"

"—Yok... Hemen şimdi gideceğiz."

Haber vermişler:

"—Şeyh efendi sizin konaktan başka bir yere misafir olmağa gitmek istiyor."

"—Aman, etmeyin, eylemeyin hocam! Gitmeyin. Çok üzülürüz, biz çok memnunuz."

"—Ben de sizden memnunum."

"—Hocam gitmeyin, babamız döndüğü zaman bizi öldürür. Niye hocama güzel hizmet etmediniz? Darıltacak bir şey mi yaptınız?" der.

"—Hayır darıltmadınız, Allah razı olsun! Ama gideceğiz."

"—Aman hocam! Etmeyin, eylemeyin oturun."

"—Hayır gitmemiz gerekiyor, kusura bakmayın evlatlarım; ben sizden memnunum müteşekkirim, teşekkür ederim."

Kalkmış gitmiş. Gecenin yarısında, ani, olarak böyle ısrarlara rağmen, kalkmış gitmiş.

Bir tanesi diyor ki:

"—Hocam! Yarına kalsaydık ya, bu acele ne?"

"—Evlâdım!" diyor, "Konağın sahibi Mekke'de vefat etti şu anda. Mal, konak mirasçıların oldu. O kardeşimiz bizim ihvanımızdı; onun misafiri olarak konağında kalıyorduk ama, şimdi mal mirasçılara geçince, kimin hakkı olduğu belli olmayan bir yerde kalmak istemedim. Hepsinin rızası olur mu olmaz mı diye, ondan ayrıldım. Ama, kimseye bir şey söyleme!"

Çıkıyorlar, başka yerde misafir oluyorlar. Aradan zaman' geçiyor, haber geliyor ki, babaları Mekke'de hac yaparken, âhirete göçmüş, dünyasını değiştirmiş, vefat etmiş. Hesaplanıyor, tam o şeyh efendinin, o konaktan gittiği gece, o saatlerde vefat etmiş.

Evliyaullahın hali öyledir işte! Yani, Allah'ın sevgili kulu olmak, rütbelerin en üstünüdür. Allah'ın sevmediği kul olmak da, zengin olsun, başkan, reis-i cumhur, dünyanın hâkimi, cihangir orduların sahibi olsun, herkesin alkışladığı, önünde eğildiği kimse olsun, kıymeti yok. Allah sevmeyince kıymeti yoktur.

Allah bizi sevdiği kul eylesin! Allah bizi helâl rızıklarla beslesin! Haramlardan uzak eylesin! Kötü huylardan kurtarsın! Allah, bizi iyi huylara sahip etsin!

Edepli, ârif, zarif, kâmil; sevdiği, kendisine mutî, iyi kullardan olmayı, sâlih kullardan olmayı Rabbimiz bize nasip etsin! Bize sevdiği kul olarak muamele etsin! Huzuruna yüzü ak, alnı açık olarak varıp, iltifatına, rızasına, rahmetine ermemizi nasip eylesin! Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin!

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!

29. 03. 1991 – Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

15. ANNE VE BABAYA İTAAT

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

طَاعَةُ اللهِ طَاعَةُ الْوَالِدِ ، وَمَعْصِيَةُ اللهِ مَعْصِيَةُ الوَالِدِ

(طس. عن أبي هريرة)

(*Tâatu'llàhi tâatü'l-vâlid, ve ma'siyetu'llàhi ma'siyetü'l-vâlid*) *Sadaka rasûlü'llàh, fi mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun. Rabbimiz Teàlâ oruçlarınızı, ibadetlerinizi, tâatlerinizi; hayratınızı, hasenatınızı, ziyafetlerinizi, ikramlarınızı kabul eylesin!

a. Babaya İtaat

Peygamber SAS Hazretleri; Ebû Hüreyre RA'ın bize nakil ve rivayet ettiğine ve Taberânî'nin Evsat'ında kaydettiğine göre şöyle buyurmuşlar:[35]

طَاعَةُ اللهِ طَاعَةُ الْوَالِدِ ، وَمَعْصِيَةُ اللهِ مَعْصِيَةُ الوَالِدِ

---

[35] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.369, no:2255; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.253, no:13391; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.451, no:3947; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.467, no:45479; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.111, no:13905.

(طب. عن أبي هريرة)

(*Tâatu'llàhi tâatü'l-vâlid*) "Allah'a itaat, Allah'a mutî kul olmak, Allah'ın emrini tutan kul olmak, babaya itaat etmekle olur. (*Ma'siyetu'llàhi ma'siyetü'l-vâlid*) Allah'a isyan etmek, Allah'a âsi gelmek, babaya isyan etmekle tahakkuk eder."

Bu hadis-i şeriften anlıyoruz ki; İslâm dininde babanın büyük değeri ve çok yüksek kıymeti var. Biz bunu ülkemizden, büyüklerimizden, örfümüzden aldığımız zihniyetle, çok normal karşılıyoruz. Elbette diyoruz, insanın babası, hürmet gösterilen bir kimse olması lâzım! Elbette, hürmete şayan bir kimse olmalı. Tabiî olarak biz bunu kabul ediyoruz, ama başka ülkelerde görüyorsunuz; başka kültürlerde böyle değil. Adam babasını saymıyor, aldırmıyor. Karşısına geçmiş sigara içebiliyor, bacak bacak üstüne atabiliyor, sözünü dinlemeyebiliyor, on sekiz yaşına geldiği zaman, istediğini yapabiliyor.

Başka ülkeler, evlatlarını, bizdeki gibi, anne ve babasına mutî bir zihniyette yetiştiremiyorlar, yetiştirmiyorlar. Çünkü onların dinlerinde, örflerinde, bu şey yok. Demek ki, bu anlayış yok. Babasına ismiyle hitap ediyor, yabancı bir insanmış gibi. Filmlerde veyahut çevremizdeki gayr-i müslimlerde görüyoruz. Ama İslâm'da öyle değil.

Bakın! Peygamber Efendimiz nasıl tavsiye ediyor? Yani,

Allah'a itaat etmek, anne ve babaya itaat etmekle olur. Evlat babaya hürmet gösterecek, sözünü dinleyecek demek ki. Evlat anne ve babasına karşı gelirse, Allah'a karşı gelmiş oluyor. İtaat ederse, Allah'a itaat etmiş oluyor.

b. Mahlûka İtaatın Sınırı

Bu hüküm, biraz açıklanması gereken bir hüküm. Tamam! Annenin babanın çok büyük kıymeti var, İslâm'da. Evladın, onun hakkını ödemesi mümkün değil ama, bu nasıl olacak?

Bir kere, çok genel ve çok kesin olan İslâmî bir kural var. Hukuk şâheseri olan *Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye*'ye de girmiş; *Mukaddime-i Külliye-i Fıkhiye* arasında, genel kaideler arasında anayasa gibi zikredilmiş:[36]

---

[36] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.66, no:20672; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.170, no:381; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.632, no:602; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.55, no:873; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.275; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.145; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.409, no:3889; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.356, no:1988; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.383, no:3788; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.155, no:786; İbn-i Abdi'l-Ber, *et-Temhîd*, c.VIII, s.58; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.131, no:1095; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.181, no:3917; Hz. Hüseyin RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.545, no:33717; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.369, no:3647; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Abdi'l-Ber, el-İstîàb, c.I, s.269; Abdullah ibn-i Huzâfe RA'dan.

لاَ طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ (حم. طب. ك. وابن خزيمة، وابن جرير عن عمران؛ و الحكم بن عمرو، وأبو نعيم، خط. عن أنس؛ طب. عن النواس)

RE. 481/9 (*Lâ tàate li-mahlûkin fî ma'siyeti'l-hàlik*) "Allah'a isyan edilme durumu olduğu zaman, herhangi bir âmire, herhangi bir kimseye itâat edilmez. O zaman itâat bahis konusu olmaz."

Bu büyük kim olabilir? Devlet reisi olur, itâat edilmez. Baba olur, itâat edilmez. Kadınsa, kocası emrediyorsa itâat edilmez. Memursa, âmir itaati emrediyor olabilir, itâat edilmez. Neden? Emrettiği şey, Allah'ın emrine aykırı, Allah'a günah işlemek yolunda, Allah'ın emrini tutmamak, Allah'a karşı gelmek yolunda olduğu için. O zaman ona itâat etmemek lâzım. Baba da olsa, koca da, hoca da paşa da, ağa da, başkan da olsa, o zaman itâat edilmez. Genel kaide bu.

İnsanların birbirlerine itâatleri var. Bir silsile-i merâtib var. Meselâ devlet dairelerinde müdürlere memurlar itâat eder. Müdürler bakana itâat ederler. Bakan, başbakana bağlıdır, reis-i cumhura bağlıdır vs. Ama, bunların hepsi, bu itaat, Allah'ın emrettiği, razı olacağı istikamette çalışma gösterilirse yapılır. Allah'a âsi olacak yolda bir çalışma gösterilirse, o zaman itaat olmaz. İtaat ederse, günaha girmiş, sorumluluk altına düşmüş olur ve cezaya müstehak olur. Bu durumda evlâdın babasına da itaat etmesi gerekmez.

Babası diyor ki:

"—Gel benimle meyhaneye gideceğiz."

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X; s.22; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.II, s.109, no:443; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVI, s.322; Temîm-i Dârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.105, no:14875; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2077, no:3076; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.427, no:17172.

Gidemez.

"—Otur karşıma, içeceğim seninle!"

İçemez.

"—Ben sana emrediyorum, ben senin baban değil miyim? Git falancanın malını al getir!"

Alamaz.

"—Al şu tabancayı git, kan davamız var, falanca kimseyi öldür!"

Öldüremez. Çünkü can almak, hırsızlık, büyük günah... Bunlar yapılmaması gereken şeyler. Babası emrediyor ama, yapamaz. Başkası emrederse de yapamaz. Yani, herhangi bir âmir, herhangi bir yüksek mertebeli kimse emretse bile yapılmaz.

Demek ki, itaatin genel çerçevesi şu: Bir kere Allah yolunda olacak, Allah'ın istediği istikamette olacak. Yâni dine, Kur'an'a, şeriat-ı garrâ-i Ahmediye'ye uygun olacak. Aykırı bir şey emrederse dinlenmez.

Günaha girmez mi bu durumda? Lânet ediyor baba evlâdına;

"—Haklarımı sana helâl etmeyeceğim. Allah seni kahretsin, mahvetsin, ne biçim evlâtsın? Hayırsız evlât, senden bir şey istedim de dinlemedin." diyor.

Hiçbir şey olmaz! Çünkü anneler de, babalar da, bütün başka insanlar da, hepsi Allah'ın kuludur. Herkes Allah'a itaat etmek zorundadır. Onların, Allah'ın emrine karşı yeni bir emir çıkartmağa hakları yok ki... Allah'a âsi olmaya teşvik etmeğe, öyle bir söz söylemeye hakları yok ki...

Onun için, öyle bir şey olduğu zaman dinlemeyecek. Ama onun dışında, normal şeylerde dinleyecek.

Benim rahmetli annem derdi ki:

"—İnsanın annesi babası gâyr-i müslim olsa... Farz edelim çocuk müslüman oluyor, annesi babası gayr-müslim... Çocuk onları kiliseye götüremez de, kötürüm olan anne ve baba kiliseye gitmişse, oradan eve getirebilir." Yani evlâtlık vazifesi onu oradan taşımağa izin verir.

Yanlış bir yola götüremez tabii ama, anne baba nasıl gitmişse gitmiş; bu durumda onları eve getirebilir. Çünkü babasıdır, annesidir, o zaman itaat eder.

Demek ki bu genel kaideyi hiç unutmayacağız. Hiçbir yerde unutmayacağız. Kendimiz de emir verirken unutmayacağız. Emir verirken, bu kaidenin dışına çıkamayız. Çocuğumuza da böyle emredemeyiz.

Bazı insanlar çocuk terbiyesini iyi bilmiyorlar. Küçük çocuğun çocukça yaptığı şeyler hoşuna gidiyor. Çocuk sokaktan bir söz duymuş oluyor; ayıp bir söz veya bir küfür.

"—Haydi söyle bakalım, bir daha söyle bakalım!" diye söylettiriyor, sonra da gülüyorlar.

"—Bir daha söyle bakalım!" diye gülüyorlar.

Olmaz, Sen kötü şeyi, çocuğa küçükken gülerek teşvik etmiş, öğretmiş oluyorsun.

"—Geç bakalım karşıma! Yak bir sigara!" diyor. Küçük çocuk sırıta sırıta yakıyor sigarayı, alışıyor.

Olmaz.

"—Bir kadeh iç bakalım!" diyor, masasından biraz içki içirttiriyor, çocuğun boğazı yanınca gülüyor.

Bunların hepsi sorumsuzca işler, yanlış işler. Sonra o çocuğun hayatını mahveden şeyler, yanlış terbiye sistemleri. Yâni, bir anne ve baba evladını böyle terbiye edemez.

Nasıl terbiye etmek zorunda? Rasûlüllah'ın emrettiği gibi. Kur'an-ı Kerim'in emrettiği şekilde yetiştirmek zorunda... O sana emanet. Evet! O senin evlâdın ama, Allah verdi! Vermeyebilirdi; istediği zaman da alabilir elinden. O sana Allah'ın emaneti... Sen bu emaneti Allah'ın emrine uygun yetiştirmekle vazifelisin. Yapmıyorsun; yapmazsan, âhirette en başta o evlât davacı olacak. Gelecek, babanın, annenin yakasına yapışacak, sürükleyecek Rabbü'l-àlemîn'in huzuruna:

"—Yâ Rabbi! Ben sana iyi kulluk edemedim ama, kabahat bunlarda..." diyecek. "Bunlar beni yetiştirmedi, bunlar bana

öğretmedi, beni okutmadı. Bunlar bana senin dinini, haramları, helalleri belletmedi. Bunları uygulamak hususunda bana kuvvetli bir terbiye vermedi. Onun için, ben bunlardan davacıyım, yâ Rabbi!" diyecek.

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ. وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ. وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ. لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ (عبس:٣٤-٣٧)

(*Yevme yefirrü'l-mer'ü min ahîh. Ve ümmihî ve ebîh. Ve sàhibetihî ve benîh. Li-külli'mriin minhüm yevme izin şe'nün yuğnîh.*) [O gün kişi kardeşinden, annesinden ve babasından, hanımından ve çocuklarından kaçar. O gün herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır.] (Abese, 80/34-37)

Herkesin sorumluluk duyduğu, suçluluk hissettiği kimseden, âhirette bucak bucak kaçacağını gösteriyor bu âyet-i kerime. Ana-baba, evladından kaçacak. Neden?

"—Ya şimdi benim yakama yapışırsa…" diye.

Ama, kaçmak kurtarmayacak. Evlat, ana-babasından kaçacak. Karı, kocasından kaçacak. Herkesin işi başından aşkın olacak o zaman… Evlatlık, kardeşlik, ahbaplık arkadaşlık kalmayacak; herkes dobra dobra, hata neyse söyleyecek. Yâni, anasından, babasından davacı olabilecek.

Onun için evlatlarını iyi yetiştirmek, annelerin, babaların vazifesidir. Kendine göre yetiştiremez. "Evlat benim, nasıl istersem öyle yaparım!" diyemez. Rasûlüllah'ın sevgisiyle yetiştirecek. Haramlara el uzatmayacak, helâlden yaşayacak bir terbiye verecek.

Burada, çocuklar oynarken, birbirlerine bir şey atarken, komşunun camını kırmışlar. Herkes kendi çocuğunu kenara çekecek diyecek ki:

"—Evlâdım! Şimdi sen bunu kırdıysan söyle, bunu ödeyelim! Çünkü bu bir haktır. Ben seni affedeceğim, bir daha ki sefere

yapma! Kim kırdıysa bunu söylesin!”

Çocuğu böyle yetiştireceksiniz. Doğru konuştuğu zaman;

“—Aferin! İşlediğin suçtu ama doğru konuştun. Bu sefer seni affediyorum, bir daha yapma!” diyeceksiniz.

Doğruluğa dürüstlüğe alıştıracaksınız. Kontrol edeceksiniz. Serbest bırakacaksınız, arkasından, uzaktan takip edeceksiniz; bakalım siz yokken namaz kılıyor mu? Bakalım siz teravihe durduğunuz zaman dışarıda namazı kıldılar mı, yoksa oyun mu oynadılar? Takip edeceksiniz. Takip ettireceksiniz.

Çocuğunuzda bir kusur gördüğünüz zaman, birden söylemekle olmaz. Yavaş yavaş onu düzelteceksiniz. Diyeceksiniz ki, “Aman evlâdım! Dünya hayatı fânidir.” Nasıl söyleyeceksiniz; nasıl öğretecekseniz işte o sizin vazifeniz. Yani sizin vazifeniz, bizim vazifemiz, hepimizin vazifesi. Hepimiz Allah’a karşı kulluk görevi ile görevliyiz. Hepimiz bunu böyle yapmalıyız.

Ama, genel bir kaide olarak, bu hadis-i şeriften öğrendiğimiz bir şey var: Babalarımıza çok hürmet etmemiz lâzım! Evlâtlar, babalarına son derece muti olacaklar. Babası yoksa annesine itaat edecek. Bir hadis-i şerifte diyor ki Peygamber Efendimiz:

“—Büyük ağabey baba yerinedir.”

En büyük ağabey hürmetlidir. Bak bizde, ağabeyler, kardeşler arasında bile hürmet var. Bu adamlarda yok. Bunlar hiç böyle şeylere aldırmazlar; yaş, büyük, küçük. Hiç aldırmazlar. Ama bizde büyük ağabeyin de, ağabey diye hürmeti vardır. Ona karşı saygı gerekir.

Bizim dinimiz güzeldir. El-hamdü lillâh…

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى نِعْمَةِ الْإِسْلَامِ

(*El-hamdü li’llâhi alâ ni’meti’l-islâm*) [İslâm nimetinden dolayı Allah’a hamd olsun!]

Allah’ın bizi müslüman etmesi büyük nimettir. Yoksa, çevresini yıkarak, her türlü engeli aşarak, her türlü fedakârlığa

katlanarak, gerçekleri herkes kolay kolay bulamaz. Belki sen de bulamazdın, belki ben de bulamazdım ama, Allah bizi doğuştan, hak yolda, doğru yolda eylemiş. Elhamdülillah! Büyük nimettir. Allah-u Teàlâ Hazretleri bu güzel nimetin kadrini bilenlerden eylesin.

c. Yahudilere ve Hristiyanlara Muhalefet

Biz başkasını taklit etmeyiz, etmemeliyiz, edemeyiz de. Peygamber Efendimiz diyor ki:[37]

خَالِفُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارٰى !

(*Hàlifu'l-yehûde ve'n-nasârâ*) "Yahudilere ve hristiyanlara zıt

[37] İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.561, no:2186.

hareket edin, aykırı hareket edin; onlara benzemeyin!"

Özellikle söylüyor bunu. Neden? Bizim, öz, kendimize mahsus tavrımız var! Ahlâkımız, anlayışımız, giyinişimiz, örfümüz, adetimiz var. Biz, bunları yapacağız. Başkasını taklit etmeyeceğiz.

Bakın! Görüyorsunuz, ben bu adamlardan çok ibret alıyorum. Şalvar modası çıkıyor, kadınları şalvar giyiyor. Halbuki bu şalvar modası çıkmasaydı, bizim memlekette, bizim kızlarımızdan birisine şehirde şalvar giydiremezdin. Ağlardı, yerden yere atardı kendisini. "Herkes bana güler, ben şalvar giyemem!" derdi. Ama bu adamlar, bu kadınlar, bu insanlar giyebiliyorlar.

Eğer bu adamlar sakal bırakmasalardı, bizde kimse sakal bırakamazdı. Bunlar bıraktılar da, gazeteciymiş, sakal bıraktı; yazarmış, sakal bıraktı; efendim tiyatro artistiymiş, sakal bıraktı- o zaman kolaylaştı, millet başladı sakal bırakmağa. Niye biz başkasını taklit ediyoruz? Biz bunu takliden yapmamalıydık. Sakal sünnet olduğu için yapmalıydık.

Şalvar insanı güzel koruyor; hem rahat, hem de vücut hatları belli olmadığı için, ahlâka daha uygun oluyor, diye, biz bunu kendiliğimizden yapmalıydık. Mantoyu kendiliğimizden giymeliydik, başörtüyü kendiliğimizden örtmeliydik. Bunların sistemlerinde, güzel olan şeyleri ortaya dökmek vardır. Övünmek vardır, böbürlenmek vardır.

Onun için, bunlar süslenirler, güzelliklerini meydana çıkartırlar. "Benim göğsüm güzel" diye, göğsünü açar. "Benim bacağım çok güzel; şu kadar milyon dolara sigortalı!" diye bacağını gösterir. Bunların sistemi böyledir.

Bizde nasıldır? Bizde, Allah "Ört!" demiş olduğu için örtünürüz. Erkekler de örtünür. Erkekleri de örtünmekle vazifeli olan yerini örter. Bunlarda ne erkekler örtünüyor, ne kadınlar örtünüyor. Hatta çıplak geziyorlar; çıplak gezme kulüpleri olduğunu duyuyoruz, muhtelif yerlerde... Onun için, bunlar ayrı âlemlerdir, ayrı dünyalardır, ayrı zihniyetlerdir; biz onları taklit etmek zorunda değiliz.

Bakın! Ben böyle bu kıyafetle geziyorum şimdi, arabada gidiyoruz, birisi bize selam veriyor. Yolda giderken, yanımızdan giden taksi, korna çalıyor, selam veriyor. Neden? Benim kıyafetimin müslümanlarda olan bir kıyafet olduğunu; benim müslüman olduğumu anlayınca o da müslümansa, yakınlık duyuyor. Ama ben gayr-i müslim gibi giyinsem, bu tanışma olmayacak.

Gidiyoruz şehirlerarası yolculukta, yanımıza bir taksi geldi, o da gidiyor: "Aç camı!" dedi, açtım. O da açtı, bir taraftan gidiyoruz; cambazlık gibi bir şey; doğru değil ama, o istedi. Bir şey diyemiyoruz. Diyor ki:

"—*Selâmün aleyküm*!"

"—*Aleyküm selâm*."

"—Neredensiniz! Nasılsınız? Nerede oturursunuz?" Tanışmak istiyor, yolda giderken.

Demek ki, müslümanın kendine mahsus halini çok iyi kollaması lâzım. Neden kollaması lâzım? Biz ölçü olarak, Allah'ın rızasını esas alırız. Bizi ötekilerden ayıran ana fark budur. Biz her şeyimizi neye göre yapıyoruz? Allah razı olsun diye yapıyoruz.

"—Yesene be mübarek! Ye, keyfine bak."

"—Allah, oruç tutun demiş, yemeyin demiş! Ben, onun hatırı için, onun rızası için, yemekten içmekten vazgeçiyorum." Bizim bütün işlerimiz böyle Namaza niye geliyoruz? Geceleyin buraya geliyoruz.

Otuz üç rekât bayağı fazla; on beş olmaz mı, on iki olmaz mı, tenzilat kabul etmez mi? Hayır. Peygamber Efendimizin sünneti neyse, onu yapıyoruz. Severek yapıyoruz. Sevap kazanacağız diye sevinerek yapıyoruz. Bu bizim zihniyetimiz. Ötekilerin zihniyeti, başka türlüdür. Ayrı dünyaların insanıyız biz. Onun için biz burada kendi müslümanlığımızı, çok ciddi bir tarzda yaşamalıyız.

Bu adamlar görsünler, müslüman nasıl olur? Nasıl dürüst olur, nasıl temiz olur, nasıl farklı olur, nasıl giyimli olur? Nasıl ailesine bağlı, çocuğuna şefkatli, çocuklar babalarına izzetli, hürmetli olur,

nasıl karşısında el pençe divan durur, nasıl paltosunu tutar, ayakkabısını çevirir, kapısını açar; nasıl minnettarlık duyar; görsün! İnsanlık fazîlet öğrensin! Ama, biz utanıyoruz, yapmıyoruz; onlar gibi olmağa çalışıyoruz, onların yanlış şeylerini taklit ediyoruz. Taklit edilmemesi gereken şeyleri taklit ediyoruz, taklit edilmesi gereken şeylerde yan çiziyoruz.

Çalışkanlar, işlerine bağlılar, randevularına sadıklar, bilimsel hayatta ileri, güzel çalışmalar yapıyorlar.

"—Haydi buyur! Onları da yapsana?"

Yok. Onlara gelince yapmıyoruz; ters işleri yapıyoruz. Bar, pavyon, eğlence, lâübalilik, sululuk, tıraş, giyim, kuşam, hep onlara benziyoruz. Niye kendimize benzemiyoruz?

Amerikalının birisi geldi bizim camiye İstanbul'da. Baktım, Pakistanlılar gibi giyinmiş. Yani, şalvar giymiş, üstüne uzun bir şey giymiş. Sarık sarmış, öz be öz Amerikalı, fakat müslüman olmuş. Dedim:

"—Üşümüyor musunuz? Böyle ince giymişsiniz." Kalın giyseydiniz demek istemiştim. "Niye böyle giyindiniz" dedim. O benim üşümesin diye, "ona niçin böyle giyindiniz" diye sorduğum sorumu anlamadı:

"—İslâmî kıyafet giymek istiyorum" dedi. Yani, "Müslümanlara mahsus bir kıyafet giymek istiyorum; onun için giydim," dedi.

"—Çünkü misal vereyim size: Müslümanların böyle giyinmesi lâzım. Newyork'ta otomobille gidiyordum, kenarda baktım iki kişi kavga ediyor, yumruk yumruğa. Baktım, aldırmadım, geçtim. Ertesi gün öğrendim ki, o kavga edenlerden birisi ötekisini öldürmüş. Meğer, birisi müslümanmış; ötekisi gayr-i müslimmiş. Maalesef öldürülen de müslümanmış." dedi.

"—Şimdi ben onun kıyafetinden veya alâmetinden müslüman olduğunu bilseydim, arabamı kenarda durdururdum, ayırırdım veya yardımcı olurdum. Bilemediğim için, yürüdüm gittim. Pişman oldum ama biraz da kabahat onda... Çünkü müslümanlığını belli edecek bir alâmeti yok üstünde..."

d. Sünnete Uymak

Muhterem kardeşlerim!

O bakımdan her şeyinizde, müslüman olduğunuzu unutmayın: Çocuk terbiyenizde, babanıza hürmetinizde, yemenizde, içmenizde, giyiminizde kuşamınızda; her şeyinizde... Kalkışınızda, oturuşunuzda, gününüzü değerlendirmenizde, tatilinizde, eğlenme tarzınızda, her şeyinizde mutlaka sizin bir farkınız olacak. Siz müslümansınız! Ana zihniyet ne olacak? Altını tekrar tekrar, çize çize söylediğimiz; ana zihniyetimiz, her işimizi Rabbimizin rızasına uygun yapmak.

Bu nasıl olur? Rabbimizin rızasını nereden biliriz?

Kur'an-ı Kerim'e uygunluğuyla biliriz, Peygamber Efendimizin sünnetine uygunluğuyla biliriz. Bir şey Kur'an'da varsa, emredilmişse, Rasûlüllah Efendimizin sünnet-i seniyyesinde varsa, onu yapın! Çünkü Allah sever. Çünkü Allah, Peygamber Efendimize uymayı tavsiye ediyor bize.

Peygamber Efendimize uyan, onun yolunda yürüyenlere, Allah yüz şehid sevabı verecektir:[38]

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي ، عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي ، فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

(الديلمي ، وابن حجر ، عد. عن ابن عباس)

(*Men temesseke bi-sünnetî, inde fesâdi ümmetî, felehû ecru mieti şehîd*) "Ümmetimin bozulduğu, şaşırdığı, bocaladığı; ana zihniyetini kaybettiği devrede, benim sünnetime sarılan kimselere; yâni fesâda uğramayan, kendisi şaşırmayan, sapıtmayan, sünnet-i seniyyeye uygun yaşayan insanlara Allah

---

38 Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.198, no:6608; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzan*, c.II, s.246, no:1033; İbn-i Adiy, *Kâmil fî'd-Duafâ*, c.II, s.327; Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.221, no:217: Ebû Abdillah ed-Dekkak, *Meclis fî Ru'yetu'llah*, c.I, s.218, no:503; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

yüz şehid sevabı verecek!" diye hadis var!

Yüz şehid sevabı… Bu az bir şey değildir. İnsan bir şehid sevabına erse, bir şehid sevabıyla cennete girer. Yüz şehid sevabına nail olacak.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi yememiz, içmemiz, ahlâkımız, örfümüz, davranışımız kazancımız, alie hayatımız, büyüklerle, küçüklerle davranışlarımız, komşularla münasebetlerimiz, beşerî, İçtimaî, ruhî, her işimizde Peygamber Efendimiz'e en güzel tarzda uyanlardan eylesin…

Peygamber Efendimiz'in, o güzel ahlâkını, o güzel sünnet-i seniyyesini, şu asırda, şu diyar-ı gayr-i müslimde, en güzel tarzda ihya eyleyip, uygulayıp, böylece o şehid sevaplarını kazanmayı bizlere nasip etsin…

Peygamber Efendimiz'in şefaatine ermeyi nasip etsin… Gül cemalini rüyalarımızda görüp, iltifatına mazhar olmayı nasip eylesin…

Âhirette de *Livâü'l-Hamd*'i altında peygamberlerle, sıddîklarla, şehidlerle, sàlihlerle beraber haşrolmayı, onunla beraber cennete girmeyi, cennette de kendisine komşu olmayı, Havz-ı Kevserinden doya doya nûş edip, Hakkın cemâline hayran olmayı, nimetlere gark olmayı Allah cümlemize nasip eylesin…

Bi-hürmeti esmâihi'l-hüsnâ, ve bi-hürmeti şehr-i ramazan, ve bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!

30. 03. 1991 - Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

16. HERKES SÜRÜSÜNDEN MES'ULDUR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.

Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

كُلُّكُمْ رَاعٍ ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛ فَالْإِمَامُ رَاعٍ ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا ، وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا ؛ وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي مَالِ أَبِيهِ ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛ فَكُلُّكُمْ رَاعٍ ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ

(حم. خ. م. د. ت. عن ابن عمر)

(*Küllüküm râin, ve küllüküm mes'ûlün an raiyyetihî; fe'l-imâmu râin, ve hüve mes'ûlün an raiyyetihî; ve'r-racülü râin fî ehlihî, ve hüve mes'ûlün an raiyyetihî; ve'l-mer'etü râiyetün fî beyti zevcihâ, ve hiye mes'ûletün an raiyyetihâ; ve'l-hàdimü râin fî mâli seyyidihî, ve hüve mes'ûlün an raiyyetihî; ve'r-racülü râin fî mâli ebîhi, ve hüve mes'ûlün an raiyyetihî; feküllüküm râin ve küllüküm mes'ûlün an raiyyetihî.*)

Sadaka rasûlü'llàh fi mâ kàl, ev kemâ kàl.

a. Hepiniz Çobansınız

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Peygamber SAS Hazretleri'nin, bütün hadis kitaplarında rivayet edilmiş olan meşhur bir hadis-i şerifinin size metnini okumuş bulunuyorum. Bütün meşhur; muteber hadis kitaplarında, *Kütüb-ü Sitte*'de mevcut olan ve Hz. Aişe Validemiz'den ve Ebû Mûsa el-Eş'arî'den rivayet edilmiş olan bir hadis-i şeriftir ki, mânâsı çok önemlidir. Hepimizi yakından ilgilendiriyor. Erkekleri, kadınları, büyükleri, küçükleri, her türlü görevde olan insanları yakından ilgilendiriyor.

Bu sahih hadis-i şerifte, Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[39]

---

[39] Buhàrî, *Sahîh*, c.VIII, s.253, no:2232; Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.352, no:3408; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.296, no:1627; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.145, no:2359; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.121, no:6026; Mâlik, *Muvatta'* (Rivayet-i Muhammed), c.III, s.503, no:991; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.343, no:4490; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.81, no:206; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.374,

كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ؛ فَالْإِمَامُ رَاعٍ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ؛ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ؛ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا، وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا؛ وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ؛ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي مَالِ أَبِيهِ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ؛ فَكُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ

(حم. خ. م. د. ت. عن ابن عمر)

(*Küllüküm râin, ve küllüküm mes'ûlün an raiyyetihî*) "Her biriniz çobansınız, güdücüsünüz. Ve her biriniz, güttüğünüz sürünüzden, gözetip kollamakla vazifeli olduğunuz gruptan sorumlusunuz."

Bütün müslümanlara, hepimize birden hitap ediyor. Yani, ben de çobanım, siz de çobansınız, hanımlar da çoban, başkaları da çoban. Nasıl, çobanın bir sürüsü varsa ve sürüsündeki koyunları, hayvanları ondan sorarlarsa; nasıl onları, o sürüyü kurda kaptırmamakla vazifeliyse; nasıl otlatıp, bakıp, getirmekle, sahiplerine teslim etmekle vazifeliyse; hepimizin de, elimizin altında, başında bulunduğumuz, âmiri bulunduğumuz bir teb'amız var, bir raiyyetimiz, bir sürümüz, güttüğümüz bir grup

---

no:9173; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.I, s.618, no:749; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.322, no:5261; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.287, no:12466; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.174; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.382, no:7027; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.199, no:5831; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.219, no:5377; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.319, no:20649; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.242, no:745; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.47, no:3576; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.22, no:14670; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV, s.381, no:15754.

var, bir şey var bizim emrimizde; ondan dolayı bize sorumluluk düşüyor. Kim sorguyu suali açacak? Soruyu soracak olan kim? Allah herkesi sorguya, suale çekecek ve sürüsünü soracak ona:

"—Sen çobandın, sürünü kolladın mı, korudun mu? Yoksa, kurda mı kaptırdın? Yoksa, kaçırttın mı, çaldırttın mı?" diye, herkese soracak.

Bakalım nasıl misallerle açıklamış, Peygamber Efendimiz devamını... Buyuruyor ki:

فَالْإِمَامُ رَاعٍ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ؛

(*Fe'l-imâmü râin, ve hüve mes'ûlün an raiyyetihî*) "Devletin başkanı çobandır. Reis-i cumhur veya padişah veya melik veya imparator veya bir başka isimli devlet başkanı. İmam, önder demek… Önder devletinden, teb'asından mes'uldür."

İmam sözünü biz şimdi çok hafif mânâya alıyoruz.

"—Falanca adam kim?"

"—İmam işte!"

"—Ben çocuğumu imam-hatip okuluna götürdüm. Bir kere, çocuk istemiyor.

"—Baba! Ben doktor olmak isterim, mühendis olmak isterim. Beni imam-hatip okuluna ne veriyorsun?" der gibi.

Küçük çocuk, istemiyor, muhiti istemiyor.

"—Aaa! O kadar çalışkan çocuğu imam-hatip okuluna mı verdin? Tüh, vah! Yazık ettin çocuğa!"

Sanki çöplüğe atmışız çocuğu. Yazık ettin diyorlar. Çocuk istemiyor.

"—Bak evlâdım! Şimdi, ben sana dinini öğretirim ama yaz tatillerinde bir ayda din öğrenilmez. Çok da meşgul olamam. Başka bir muhitte olduğun için de, bozulabilirsin. Ben seni koleje verebilirim ama çıkarsın elden. Sen elden çıktıktan sonra, ben ne diyeyim sana? Ben seni kaybetmemek istiyorum. Ben seni İslâm camiası için faydalı bir eleman yetiştirmek istiyorum."

"—Doktor olabilirsin, hristiyan doktorlar da var, mühendis de

olabilirsin, hristiyan mühendisler var. Her şey olabilirsin ama ben senin her şeyden önce, tahsilsiz de olsan, köylü de, işçi de olsan, müslüman olmanı istiyorum. Çünkü müslüman olduğun zaman ahiretini kurtaracaksın. Ebedî saadetine sahip olmak istiyorum ben. Seni ebedî saadetten mahrum etmemek istiyorum. Para? Parayı Allah her yerden veriyor. Sen Allah'ın yolunda yürüdün mü, para senin arkandan böyle, gölge gibi takip eder gelir. Allah, sana hangi kısmeti yazmışsa, gelir o...”

Hani tarihte böyle bir fıkra var:

Adamın birisi bir tarla almış; müslüman adam, iyi adam. “Şurayı ekeyim!” demiş. Kazarken bir küp çıkmış. Küpün içinde para… Kaşlarını çatmış adam, demiş:

“—Bu küp bana helâl olmaz. Çünkü bunu ben gömmedim. Kucaklamış küpü, götürmüş tarlanın eski sahibine, demiş ki:

“—Buyur! Tarlandan dolu küp çıktı, al!” demiş.

“—Neden alacakmışım? Almam. Ben tarlayı sana altıyla, üstüyle, her şeyiyle sattım, tarla senin. Bunu da, ben gömmedim, benim param değil bu! Ben, sana tarlayı her türlü ağacıyla, otuyla, taşıyla, her şeyiyle sattım. Onun için, bu bana helâl olmaz!” demiş.

“—Yok, ben senden sadece tarlayı aldım. Yoksa içinden bu kadar küp çıkan şeyi herkes alır. Bu içindeki küple kaç tane böyle tarla alınır. Benim hakkım değil bu. Ben tarlanın parasını verdim, o kadara sahibim. Bu bana helâl olmaz.” demiş.

Adam vermek istiyor, eski sahibi de almak istemiyor; mahkemelik olmuşlar. Kadıya gitmişler. Kadı bir onu dinlemiş, bir bunu dinlemiş; sakalını sıvazlamış, demiş ki:

“—Sen neyin nesisin bakalım? Evli misin, nerelisin? Çoluk çocuğun var mı?”

Kurcalamış biraz. Sonra öbürüne sormuş:

“—Sen nerelisin? Evli misin, çoluk çocuğun var mı?”

Bakmış ki, birisinin bir oğlu var, diğerinin bir kızı var. Kızı olana demiş ki:

“—Kızını buna verir misin?

"—Veririm!" demiş.

Sonra oğlu olana sormuş:

"—Sen de bunun kızını, oğluna gelin alır mısın?"

"—Alırım" demiş.

Kadı efendi nikâhlarını kıymış. Küpü de onlara vermişler, meseleyi böyle çözmüşler.

İnsan Allah'ın sevgili kulu olursa, Allah tarlasından küp de çıkartır. Allah, insanı zengin edecek olduktan sonra, ummadığı yerden rızıklandırır. "Yürü yâ kulum!" dediği zaman, kimse önünde duramaz. Köyünden çıkarken elini kolunu sallayarak, maydanoz satan bir insan olarak çıkar. Ondan sonra büyük fabrikatör olur. Hepsi mümkün. Yani, Allah'ın sevgili kulu olmak lâzım.

Herkes sürüsünden mes'ul... Devlet başkanı da teb'asından mes'ul dedik. Devlet başkanına imam deniliyordu eskiden. Eskiden imam sözü böyle kıymetliydi. Şimdi, imam sözü biraz kıymetten düştü. İmam-hatip okullarını, kimse istemiyor ama biz istiyoruz. Çocuklarımız dindar yetişsin, Allah'ın ahkâmını öğrensin, Allah'ın rızasının yolunu öğrensin diye, biz zorluyoruz, biz gönderiyoruz dedik. Söz buradan açıldı.

b. Devlet Başkanı Teb'asından Sorumlu

İmam demek, aslında önder demek.

"—İmam, boyun kadar konuş, mevkiin kadar konuş! Sus! Namaz kıldır, in aşağıya, hutbeni oku, sus! Konuşma, etliye sütlüye karışma, yukarı aşağı karışma!"

Öyle şey mi olur? Önder demek aslında...

Devlet başkanı, imam, önder, teb'asından mes'ul.

Heraklius'a mektup yazmış Peygamber Efendimiz, diyor ki:

"—Müslüman ol! Ben, Allah'ın hak peygamberiyim. Allah beni âlemlere rahmet olarak, peygamber olarak gönderdi. Müslüman ol! Hem kendin sevap kazan, hem de teb'anın sevabı senin olsun. Hem onların sevabı olur, hem de onları müslüman ettiğin için,

onun sevabı senin olur.

أَسْلِمْ ، تَسْلَمْ ، يُؤْتِكَ اللهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ (ن. حم. ق. عن أبي سفيان)

(*Eslim, teslem*)[40] "Müslüman ol, selâmete erersin." Hem dünyada sâlim olursun, hem ahirette cennetlik olursun, selâmete erersin, ebedî saadete erersin. (*Yü'tike'llàhu ecrake merreteyni*) "Allah sevabını sana iki kat, katmerli olarak verir." Bir senin kendinin müslüman olma sevabın, bir de sana bakıp, sana tâbi olduğu için senin peşinden gelip müslüman olanların sevabı... Onları da kazanırsın.

"Eğer kabul etmezsen, hem kendin kabul etmediğin için cehennemde yanarsın; hem de senin teb'anın vebali senin omuzuna yüklenir!"

Heraklius, Peygamber Efendimiz'i kabul etseydi, ne olurdu? İsterse öldürsünler, ne olursa olsun.

Habeş imparatoru Necâşi, Peygamber Efendimiz'in peygamber olduğunu kabul etti:

"—İnandım, ben de ona tabiyim!" dedi.

Peygamber SAS Efendimiz de onu sevdiği için, vefatını haber verdi, Medine'den, Hicaz'dan… Dedi ki:

"—Kardeşiniz Necâşî, şimdi Habeşistan'da vefat etti."

Onun gıyabında, sahabesi ile o zatın cenaze namazını kıldırdı. Düşünebiliyor musunuz, Hz. Muhammed-i Mustafâ, Rabbü'l-àlemînin sevgili habîbi, bir insanın cenaze namazını kıldırıyor. Sahâbe-i kirâm cemaat oluyor, "*Allàhu ekber!*" deyip, dört tekbirle, ölmüş olan bir kimseye dua ediyorlar.

---

40 Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.8, no:6; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.262, no:2370; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.190; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.177, no:18388; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.216, no:3132; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.344, no:9724; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.311; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.268, no:6726; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.6; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.384, no:11035.

Ondan bahtiyar insan mı olur? Can u gönülden dua etti Peygamber Efendimiz. Neden? Kureyş'in zulmünden kaçıp da, kendi ülkesine giden müslümanları korudu, kolladı. Hatta; Kureyş'in elçisi hediyelerle gidip:

"—Bunları öldürt! Bunları barındırma, memleketinden kov!" dediği zaman,

"—Hediyelerin senin olsun! O hak peygamberdir' dedi.

Cafer-i Tayyar Hazretleri'nin müdafaasını kabul etti; İslâm a inandı, müslüman oldu. Ebedî saadete erdi.

Sâsâni imparatoru kabul etmedi. Bizans İmparatoru ilk önce "Doğru, haklı" dedi. Fazla gürültü patırtı çıkınca salonda, komutanlar, vezirler, itiraz edince, "Tamam tamam! Ben sizin dine bağlılığınızı denemek için böyle söyledim dedi. Yan çizdi, kaytardı. Hak peygamber olduğunu anladı. Hak peygamber olduğunu söyleyecek babayiğitliği, cesareti, gösteremedi.

"—Saltanat sizin olsun, taç taht sizin olsun… Ben onun hak peygamber olduğuna inandım. Alın devlet sizin olsun, her şey sizin olsun; ben o mübareğin yanına gidiyorum!" diyebilirdi.

“—Ben kabul ettim, siz de kabul edeceksiniz! Etmezseniz, sizinle savaşırım!” diyebilirdi. Diyemedi, fırsatı kaçırdı.

Ne olurdu yani, Bizans İmparatoru da müslüman olsaydı?

Sâsânî imparatoruna elçi gönderdi Peygamber Efendimiz. Ne yaptı?

“—Vay! Arabistan’ın bilmem hangi bölgesinden bir kabilenin içinden çıkmış basit bir insan, bana mektup mu göndermiş; bu ne küstahlık!” dedi.

Peygamber Efendimiz’in mektubunu yırttı ve elçisini öldürdü.

“—Seni küstah seni... Sen ne cür’etle bana böyle mektup getirebiliyorsun?” dedi, elçi olarak gelen o mübarek sahabeyi şehid etti.

Peygamber Efendimiz yine Medine’den dedi ki:

“—Kardeşinizi öldürdü, Allah onun da saltanatını, benim mektubumu onun yırttığı gibi parça, parça parçalasın!”

Beddua etti ona... O beddua ettiği insanın durumu ne oldu? Oğlu onu öldürdü. Peygamber Efendimizin mektubunu yırtıp parça parça ettiği gibi, Peygamberimizin bedduasına uğradığı için, Sâsânî imparatorluğu parça parça parçalandı; müslümanların eline geçti.

Devlet başkanlarının sorumluluğu çok yüksektir. “Büyük başın derdi, büyük olur!” derler. Mevki, makam ne kadar yüksek olursa, sorumluluk o kadar çok olur. Yani, işin saltanatına, sarayına, hazinesine, alkışına pek aldanmamak lâzım. Aklı başında olan bir insan, bir kenarda sade bir hayat yaşamayı tercih eder. Vebali çok, sorumluluğu çok... Ama, âdil bir devlet başkanı olduğu, Allah yolunda hizmet ettiği zaman da, teb’asının sevaplarının bir misli de ona verildiği için, sevabı da çok oluyor. O da onun karşılığı.

Demek ki, devlet başkanları çobanmış, sürüleri millet. O sürüden sorumluymuş. Sürü imandan ayrılırsa, devlet başkanı sorumlu… Sürü günah işlerse, devlet başkanı sorumlu... Kanunlar, Allah’ın kanunlarına aykırı olursa, günahlar işlenirse, genelevler açılıyor, hırsızlık serbest oluyor, içki serbest oluyor, vs.

yöneticilerin başına vebaldir. "Sorumluluğunla düzeltseydin!" diyecek Allah, sorgu sual edecek.

c. Adam Ailesinden Sorumlu

İkincisi:

وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛

(*Ve'r-racülü râin fî ehlihî, ve hüve mes'ûlün an raiyyetihî*) "Ailenin reisi de, ailesinden sorumludur. Evli insan ailesinden sorumludur. Ailesinin fertlerinin müslümanlığından, helâl lokma yemesinden, barınmasından, tehlikelerden korunmasından, sorumludur."

Ona soracak Allah:

"—Niye aileni korumadın? Niye çocuklarını yetiştirmedin? Niye hanımının günahlı yerlere gitmesine müsaade ettin? Niye kendin helâl kazanmadın? Niye vaktini şöyle geçirdin?" ve saire... Bir sürü sorgu sual.

Allah, güzel aile reisliği yapmayı, günahlardan uzak olarak ailemizi yönetmeyi, cümlemize nasip etsin!

وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا ، وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا ؛

(*Ve'l-mer'etü râiyetün fî beyti zevcihâ, ve hiye mes'ûletün an raiyyetihâ*) "Kadın da, kocasının kendisine emanet ettiği evden, kocasının evinden, namusundan sorumludur."

Ona da sorgu sual var:

"—Kocan sabahleyin kalktı, işe gitti. Sen ne yaptın? Gel bakalım, kadın! Sen, çocuklarını nasıl yetiştirdin? Sen kendin, Allah'ın emrine uygun hareket ettin mi? Kocanın sana emanet ettiği evi, parayı, pulu Allah'ın rızasına uygun mu harcadın; yoksa kocan bir tarafa, sen de arkasından kapıdan dışarıya çıkıp bir başka tarafa mı gittin? Çarşı-pazar mı gezdin, eğlence yerlerine

mi gittin? Açıldın mı, saçıldın mı, boyandın mı, donandın mı, kokular mı süründün? Herkesi kendine baktırttın mı?"

Bunların hepsini soracak Allah!

"—Çocuklarına helâl süt emzirdin mi? Onlara İslâm'ı öğrettin mi? Allah'tan korkmayı öğrettin mi? Aile terbiyesi, anne terbiyesi verebildin mi? Veremedin mi?"

Kadın da çoban, o da sorumlu.

وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛

(*Ve'l-hàdimü râin fî mâli seyyidihî, ve hüve mes'ûlün an raiyyetihî*) "Evin kethüdası, hizmetçisi, konağın vekilharcı da sorumlu. O da, efendisinin malını usulüne uygun kullandı mı, helâl olarak aldı mı, helâl olarak sarf etti mi; yoksa, bir kısmını cebine mi yerleştirdi? Çarçur mu etti, israf mı etti, yanlış hesap mı verdi, efendisini aldattı mı? Kendisine emanet edilmiş olan paradan, bütçeden sorumlu."

Hadis-i şerif, demek istiyor ki:

"—Kim hangi görevi almışsa, ondan sorumlu..."

Şimdi, bizim evlerimiz küçüldü. Eskiden evler konaktı. Konağın bir ağası vardı. Konak bir köy gibidir. İhtiyar dedeler, neneler konaktaydı. Dul teyzeler, halalar, öksüz yeğenler, konaktaydı. Aşçı başlarından, Arap halayığından, seyisler, hizmetçiler, bahçıvanlara kadar... Konak bir köy gibiydi. Bir adamın geliri yetiyordu buna. Neden? İslâm vardı, bereket vardı. Allah, müslümana rızkını kat kat fazla verdiğinden, bir çalışan adam, bir konak idare ediyordu. Şimdi, boylu-poslu, levent gibi bir adam, bir evi idare edemiyor; karısı da çalışacak, çoluğu çocuğu, kızı da, bilmem nesi de çalışacak; para getirecekler de ev idare olacak. O da bereketsizlikten.

Demek ki, her insan sorumlu; aşçıbaşı da, mutfağından sorumlu. Çuvalları getirdi koydu, pirinçleri koydu, tereyağını koydu, tereyağının bir kısmını alıp evine mi götürdü? Kullandı mı, kullanmadı mı? Pirinci ne yaptı, elli kilo pirinci aldı da, "yetmiş

beş kilo aldım" deyip, yirmi beş kilosunun parasını cebine mi koydu? Allah biliyor ya. Efendisi bilmez ama, Allah bilmiyor mu? Ondan sorumlu...

Sonra;

وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي مَالِ أَبِيهِ ، وَ هُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛

(*Ve'r-racülü râin fî mâli ebîhi, ve hüve mes'ûlün an raiyyetihî*) "Kişi babasının işinde çalışıyorsa, babasının malından sorumludur."

Dükkâna oturtmuş babası onu; o da parayı akşam alıyor, cebine koyuyor, "Arkadaşıma uğradım" diyor. Kahveye, kumarhaneye eğlence yerine gidiyor; ondan sonra geliyor. Sorumlu! Sorgu suali var. Allah, ondan hesap soracak.

فَكُلُّكُمْ رَاعٍ ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ .

(*Fekküllüküm râin ve küllüküm mes'ûlün an raiyyetihî*) "Demek ki, bu misallerden anlaşıldığına göre, diyor Peygamber Efendimiz: "Hepiniz bir çeşit çobansınız; hepiniz, hangi sürü size emanet edilmişse, o sürüden mes'ulsünüz."

d. Hepimiz Sorumluyuz

Bu hadis-i şerif büyük bir tehdittir, hepimiz için. Sorumluluğu hatırlatmadır, bir ihtardır, bir ikazdır muhterem kardeşlerim. Evlenmek kolay bir şey değil! İş sahibi olmak, bir iş yüklenmek kolay bir şey değil. Yüklenmeyip, başkasının sırtından geçinmek de kolay değil. Hepsi vebal, hepsi sorumluluk... Hangi işi aldıysan, tamı tamına yapacaksın. Eksiksiz, harama bulaşmadan, günaha dalmadan yapacaksın.

Düşüneceksin:

"—Şimdi ben evlendim. Allah bir de çocuk verdi. Benim karıma karşı sorumluluklarım neler, çocuğuma karşı sorumluluklarım

neler? Ben bunların müslümanlığını nasıl hıfzedeceğim? Bu çocuğumu nasıl müslüman yetiştireceğim?"

Kardeşimizin oğlu, ben bir gayr-i müslim ile evleneceğim diye tutturmuş. Soruyor bana:

"—Evlenebilir mi?"

Evlenir ama uyuşamazlar ki... Kültürler farklı, zihniyetler farklı, kadın yazın gelecek:

"—Ben mayo ile yüzme havuzuna gideceğim!" diyecek.

Ne yapacak? Ya çatal çatal boynuzlanacak, ya da yapma, gitme diyecek. Gitme deyince:

"—Sen bana ne karışıyorsun?" diyecek kadın. Avustralya kanunlarına göre, "Seni istemiyorum, çık evden!" diyecek, bilmem ne diyecek.

Ayıkla pirincin taşını. Pirincin taşına da benzemez. Pirincin taşını ayıklarsın, atarsın; biter. Pirincin taşından da beter…

Onun için hepimiz, evliliğin şuuruna varalım! Tuttuğumuz işin sorumluluğunu bilelim. Âmir, başkan, reis olabiliriz veya kendi başımıza olabiliriz. Biliyor musunuz ki, nefsimiz ve vücudumuz bile bize Allah'ın bir emaneti.

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:

نَفْسُكَ مَطِيَّتُكَ ، فَارْفُقْ بِهَا !

(*Nefsüke matıyyetüke, fe'rfak bihâ*) "Nefsin senin bineğindir. Atın gibidir; ona yumuşak davran, besle, bak!"

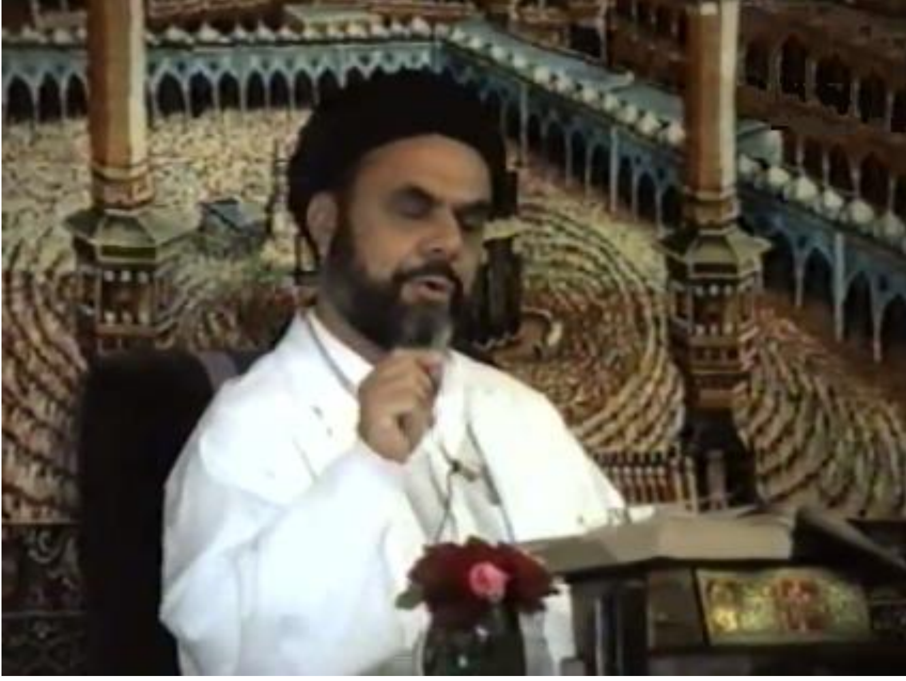
Ne demek? Yani, sen bu vücudu yıpratamazsın!

Bir çocuk gördüm, beli iki kat. Boylu poslu, yakışıklı bir şeymiş ama bitirmiş kendisini.

"—Buna ne olmuş böyle?" dedim.

"—Hocam niye olmasın? Her gün içki, her gün işret… İşte otuz yaşında çöktü."

Beli iki kat olmuş; seksen yaşındaki ihtiyar gibi, bastonla gezen insan gibi geziyor. Neden? Harcamış gençliğini... Harcayamaz!

"—Vücut benim, ben istediğimi yaparım!"

Yapamazsın! Vücut sana Allah'ın emanetidir. Sigara içiyorsun, içemezsin. Neden? Ciğerlerin kurum doluyor. Seni akşamları bacaklarından asıp silkeleyecek miyiz, kurumların ağzından dökülsün diye? Kurum doluyor. Kurumlar yapışıyor, ciğerlerin doluyor, arkasından kanser, öksürük, tıksırık, nefes darlığı, damar sertliği, kalp rahatsızlığı... Bizim levent gibi, arslan gibi müslüman kardeşimiz, elli yaşında ıskartaya çıkıyor. Elin seksen yaşında, doksan yaşındaki adamı, koşu yapıyor dışarıda. Çıta gibi, tığ gibi, sapa sağlam… Benimki kırk yaşında, ıskartaya çıkmış. Böyle mi olacaktı?

Vücuduna karşı da sorumluluğun var. Vücudun sana emanet.

Ben sana şimdi bir emanet versem cebimden:

"—Al! Namazdan sonra alacağım!" desem, üstüne mi oturacaksın?

“—Türkiye’ye gidiyorum, sen arabama üç ay bak! Ondan sonra gelince alacağım!” desem; üstüne mi oturacaksın?

Oturamazsın, çünkü emanet… Vücut da emanet,.. Allah’ın emaneti. Sen bunu istediğin gibi harcayamazsın, yıpratamazsın. Gece istirahatini vereceksin, yemeğini vereceksin. Helâl lokma vereceksin. Haram lokma verirsen, cehennemde yanacağı için, haram lokma da veremezsin!

Düşünülecek olursa, insanın bir sürü mes’uliyeti var. Anla, bak! Bu hadis-i şerif, onu biraz anlatıyor. Allah bizim yardımcımız olsun!

Bizim işimiz zordur. Kâfirin işi kolay, her işi dağıtmış, darmadağın. Cehenneme de odun gibi yuvarlanıyor. Zahmet çekmesine lüzum yok; topun bayır aşağı yuvarlandığı gibi, cehenneme doğru gidiyor. Onun işi kolay. Bizim işimiz zor. Cennetin yolu sarp yerde... Uğraşacaksın da, cennete varacaksın. Aşağı doğru gitmek kolay... Uçurumdan aşağı uçar gider insan. Yetmiş yıl uçar gider, cehennemin Gayyâ kuyusuna düşer gider. Ama, haydi bakalım sen, çık! Cennete kavuşmak hüner...

O bakımdan Allah, sorumluluğunun idrakinde olmayı bize nasip etsin! Âmîn.

Şuur versin bize Allah! En önemli olan şey; şuur. İslâmî şuur versin! Her işimizi Allah korkusuyla, Allah sevgisiyle yapalım.

İmam Gazalî Rh.A diyor ki:

“—İnsanın aklı olsa, Allah’tan başka sevilecek bir şeyin olmadığını görür.”

Her türlü güzelliğin sahibi, Allah! Allah aşığı olması lâzım insanın… İnsanların kimisi, sigaranın, kimisi sporun, kimisi, kahvenin aşığı…

Allah, gözümüzden perdeleri kaldırsın, gerçekleri görmeği nasip etsin! Hakikatleri yakalamayı, anlamayı nasip etsin! Ömrümüzü, en sonunda arkaya baktığımız zaman, pişman olmayacağımız bir şekilde geçirmeyi nasip etsin…

“—Vah, vah, vah! Hebâ etmiş hayatını...”

"—Dur yâ Azrail! Canımı alma! Bana seksen yıl daha vakit tanı. Ben, bundan sonra iyi insan olayım!" dersen, Azrail dinler mi seni?

Dinlemez. Bir an geriye, bir an ileriye gitmez. Ecelin geldiği zaman, ömrün biter. Onun için, o anın geleceğini kitaplar yazdığı için, o anı şimdi gelmiş gibi düşün; o sorumluluğu, o pişmanlığı şimdiden duy, hakîkî bir tevbe ile tevbe et!

Ramazan tevbe ayıdır. Gufran ayıdır, Allah'ın mağfiret ayıdır. Hadis-i şerifleri karıştırırken gözüme ilişti: Her akşam Allah yüz binlerce cehennemi hak etmiş müslümanı, şu Ramazan hürmetine, cehennemden âzâd eder. Onların içine girmek istemez misin? Toparlayıp kendini, cehennemde yanmaktan, ızdıraplara uğramaktan kurtulup, saadete ermek istemez misin? Bir gayret göstereceksin, onu yapacaksın işte!

Allah-u Teàlâ Hazretleri, bizi her şeyi rızasına uygun yapacak bir şuura sahip eylesin... Gerçekten de, kendimizi; dünyamız, ahiretimiz ve Ümmet-i Muhammed için faideli işler yapmağa muvaffak eylesin!

Son nefeste mü'min-i kâmiller olarak, Allah'ın sevdiği kullar olarak; "*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*" diye diye, emanet canımızı, sahibi olan Rabbü'l-àlemîn'e teslim etmeyi nasip etsin...

Sevdiği kul olarak, âhirette Peygamber SAS Efendimiz'e komşu eylesin... Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin!

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!..

31. 03. 1991 – Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

17. ALLAH’TAN HAKKIYLA UTANMAK

Eùzü bi’llâhi mine’ş-şeytàni’r-racîm.

Bi’smil’lâhi’r-rahmâni’r-rahîm.

El-hamdü li’llâhi rabbi’l-àlemîn… Hamden, kesîran, tayyiben, mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve’s-salâtü ve’s-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ, ve senedinâ, ve mededinâ, ve müşeffiinâ muhammedini’l-mustafâ… Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi’d-dîn. Emmâ ba’d.

Fekàle’n-nebiyyü salla’llàhu aleyhi ve sellem:

كُلُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ ؟ قَالُوا : نَعَمْ يَا رَسُولَ اللهِ ! قَالَ: فَاقْصِرُوا مِنَ الْأَمَلِ ، وَثَبِّتُوا آجَالَكُمْ بَيْنَ أَبْصَارِكُمْ ، وَاسْتَحْيُوا مِنَ اللهِ حَقَّ الْحَيَاءِ. قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ ! كُلُّنَا نَسْتَحْيِي مِنَ اللهِ. قَالَ: لَيْسَ كَذٰلِكَ الْحَيَاءُ مِنَ اللهِ ، وَلٰكِنَّ الْحَيَاءُ مِنَ اللهِ ، أَنْ لاَ تَنْسَوُا الْمَقَابِرَ وَالْبَلٰى ، وَ أَنْ لاَ تَنْسَوُا الْجَوْفَ وَمَا وَعٰى ، وَ أَنْ لاَ تَنْسَوُا الرَّأْسَ وَمَا احْتَوٰى ، وَ مَنْ يَشْتَهِي كَرَامَةَ الْآخِرَةِ يَدَعُ زِينَةَ الدُّنْيَا ؛ هُنَالِكَ اسْتَحْيَي الْعَبْدُ مِنَ اللهِ ، وَهُنَالِكَ أَصَابَ وَلاَيَةَ اللهِ (ابن المبارك ، حل. عن الحسن مرسلا)

(*Küllüküm yuhibbü en yedhule’l-cenneh? Kàlû: Neam, yâ rasûla’llah! Kàle: Feaksırû mine’l-emel, ve sebbitû âcâleküm bey ne ebsâriküm, ve’stahyû mina’llàhi hakka’l-hayâ’. Kàlû: Yâ rasûla’llah! Küllünâ nestahyî mina’llàh! Kàle: Leyse kezâlike’l-hayâu mina’llàh, velâkinne’l-hayâu mina’llàhi, en lâ tensevü’l-*

mekàbire ve'l-belâ, ve en lâ tensevü'l-cevfe ve mâ veà, ve en lâ tensevü'r-re'se ve ma'htevâ, ve men yeştehî kerâmete'l-âhireti yedau zînete'd-dünyâ; hünâlike'stihye'l-abdi mina'llàhi, ve hünâlike esâbe velâyete'llàh)

Sadaka rasûlü'llàh, fi mâ kàl, ev kemâ kàl.

Hasan el-Basrî tabiinden, meşhur âlimlerden, sîmâsı güzel; ahlâkı, menâkıbı, ilmi, irfanı güzel büyüklerimizden. Abdullah İbnü'l-Mübârek yine tâbiînden, hadis alimi, silahşor, kahraman, cengâver, cömert, mübârek bir zât! Bu şahıslar, Peygamber Efendimizin bu hadis-i şerifini, mürsel olarak rivâyet etmişler. Yani, söz kendilerinden geliyor. Onlar, kimden duyduklarını, sahabenin ismini zikretmiyorlar.

Bu hadis-i şerifte, Peygamber SAS şöyle buyurmuş:[41]

كُلُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ ؟ قَالُوا : نَعَمْ يَا رَسُولَ اللهِ !

(*Küllüküm yuhibbü en yedhule'l-cenneh?*) Soruyor Efendimiz: "Hepiniz cennete girmeyi istersiniz, değil mi?" Müslümanlar tabii ki canını verir. Sorulur mu; müslümanın gayesi, Allah'ın rızasını kazanmak, cennete girmek.

(*Kàlû: Neam yâ rasûla'llàh!*) "Tabii, elbette istiyoruz! Elbette, isteriz cennete girmeyi!" Allah'ın o dâr-ı nâimine; o sevgili kullarını aldığı, sevgili kullarına bahşettiği, sevgili kullarına hazırladığı, hakkında (*uiddet li'l-müttakîn*) buyrulan, müttakîlerin mükâfatlara nâil olduğu, sâlihlerin girdiği o yeri kim istemez? Hepimiz istiyoruz!

Allah hepimizi, şu topluluğumuzla o cennete dahil eylesin... Cemaliyle müşerref sevdiği kullarından eylesin... Sevmediği kullardan, cehenneme düşenlerden, azaba uğrayanlardan,

---

[41] Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.107, no:317; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.185; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Kasru'l-Amel*, c.I, s.30, no:29; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.938, no:43611; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XV, s.383, no:15757.

gazabına uğrayanlardan, kahrına uğrayanlardan etmesin…

Hepimiz Cennete girmeyi istiyoruz. Onlar da! "Yâ Rasûlallah! Elbette isteriz, Cennete girmeyi!" dediler.

(*Kàle*) O zaman Peygamber SAS buyurdu ki:

فَاقْصِرُوا مِنَ الْأَمَلِ ، وَثَبِّتُوا آجَالَكُمْ بَيْنَ أَبْصَارِكُمْ ، وَاسْتَحْيُوا مِنَ اللهِ حَقَّ الْحَيَاءِ.

(*Feaksirû mine'l-emel, ve sebbitû âcâleküm beyne ebsâriküm, ve'stahyû mina'llàhi hakka'l-hayâ'*)

Üç şey tavsiye etti:

1. "Madem cenneti istiyorsunuz, o zaman, arzularınızı, emellerinizi, kısa tutun! Arzularınızı, temennilerinizi, emellerinizi çok uzatmayın, çok uzağa götürtmeyin, kısa tutun! Tûl-i emele düşmeyin, tûl-i emel yapmayın, emelinizi kısa tutun! Ne demek olduğunu dilimin döndüğünce anlatacağım biraz sonra. Bu bir tavsiye.

2. Ecellerinizi, gözünüzün önüne yerleştirin!

3. Bir de Allah'tan nasıl utanmak gerekiyorsa öyle utanın! Allah'tan hayâ duyun, utanın, utanma duygusunu hissedin!

قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ ! كُلُّنَا نَسْتَحْيِي مِنَ اللهِ .

(*Kàlû: Yâ rasûla'llàh! Küllünâ nestahyî mina'llàh*) "Dediler ki: Hepimiz Allah'tan utanırız!"

Hakikaten utanır insan, değil mi? Bir kuldan bile utanır. Biraz bir yeri açılacak olsa, utanır. Biraz mahcup olacak bir durum olsa, utanır. Hepimiz Allah'tan utanırız.

(*Kàle*) Dedi ki:

لَيْسَ كَذٰلِكَ الْحَيَاءُ مِنَ اللهِ ، وَلٰكِنَّ الْحَيَاءُ مِنَ اللهِ ، أَنْ لاَ تَنْسَوُا

الْمَقَابِرَ وَالْبِلٰى ، وَ أَنْ لاَ تَنْسَوُا الْجَوْفَ وَمَا وَعٰى ، وَ أَنْ لاَ تَنْسَوُا

الرَّأْسَ وَمَا احْتَوٰى ، وَمَنْ يَشْتَهِي كَرَامَةَ الْآخِرَةِ يَدَعُ زِينَةَ الدُّنْيَا ؛

(*Leyse kezâlike'l-hayâü mina'llàhi*) "Sizin öyle hemen basit, utanıyoruz dediğiniz gibi değil bu utanma... Benim istediğim tarzda olması için, şöyle olacak:

(*En lâ tensevü'l-mekàbira ve'l-belâ*) Kabirleri unutmayacaksınız, bu kemiklerin, bir gün gelip, yıpranıp, ufalanıp, eskiyip dağılacağını unutmayacaksınız!

(*Ve en lâ tensevü'l-cevfe ve mâ veà*) Karnınızı, midenizi kalbinizi; bunları ve bunların içinde ne olduğunu unutmayacaksınız.

(*Ve en lâ tensevür-re'se ve ma'htevâ*) Kafayı da unutmayacaksınız. Kafanın içinde ne olduğunu unutmayacaksınız."

Kalbin içinde ne var? Midenin, karnının, kafanın içinde ne var? Bunları hiç aklınızdan çıkartmayacaksınız! İşte o zaman Allah'tan gerektiği şekilde utanmak mümkün olabilir.

(*Ve men yeştehî kerâmete'l-âhireti yedeu zînete'd-dünyâ*) "Ahiretin büyük ikramlarını, Allah'ın, kendisine ikramda bulunmasını temenni eden, isteyen kimse, dünyanın süsüne, ziynetine gösterişine aldırmaz, onu terk eder. İşte Allah'tan böyle korkar kul. Böylece, Allah'ın evliyası olmaya erişir." diyor, Peygamber Efendimiz.

Şimdi bunları açıklayalım. Çünkü, bu kelimelerin hepsi açıklanacak kelimeler. Bu zamanın insanları, Türkçeyi bile unutuyor Avustralya'da. İngilizce konuşa konuşa, Türkçe kelimeleri unutuyor. Bana cemaatten kardeşlerimiz söylediler:

“—Biz, her vaizin konuşmalarını anlayamıyoruz hocam!” dediler. “Çünkü kelimeleri unutuyoruz. On sene durmuşuz, on beş sene durmuşuz. Kelimeleri unuttuğumuz için, bazı cümlelerin mânâsını anlayamıyoruz” dediler.

Halbuki bunun içinde geçen tabirler, dinî tabirler. Bunu, Türkiye’de olanlar da, Türkçe’yi biliyorum diyenler de bilmez. İzah etmek lazım!

a. Emelinizi Kısa Tutun!

Emeli kısa tutmak ne demek? İnsanın içinde, hepimizin içinde arzuları, temennileri, plânları, programları, ümitleri var. Diyoruz ki, meselâ;

“—Ne haber, nasılsın, iyi misin?”

“—Teşekkür ederim, iyiyim”.

“—Nasıl bir plân kuruyorsun, istikbale doğru filân?”

“—İşte, burada birkaç sene daha çalıştıktan sonra hocam Türkiye’ye döneceğim; biraz arazi aldım; ev yaptırtıyorum şu anda, biraz daha böyle çalıştıktan sonra, şöyle olacak, böyle olacak; çocukları evlendireceğim; ondan sonra şu olacak, bu kalacak; sakal bırakacağım, hacca gideceğim, tevbekâr olacağım!”

Bir program yapıyor. Yani üç seneden başlıyor, beş sene, yedi sene, on sene, on beş sene, ileriye doğru herkesin böyle plânları oluyor. Plan, emel, arzu, temenni; bütün bunlar ortada olan bir şey değil, istikbale ait düşünceler.

Eski zamanda adamın birisi gelmiş, papucunu yaptırıyormuş. Ustanın başına dikilmiş, ustaya demiş ki:

“—Aman pabucu sağlam yap, pençesini sağlam dik! İyi kösele koy, birkaç sene dayansın!” diye böyle konuşuyormuş.

Orada evliyadan bir zat varmış, gülmüş. Birisi kenara çekmiş, sormuş:

“—Hocam! Sen bunun bu sözüne niçin güldün?” demiş.

“—Adamın iki aylık ömrü var... Yâni, ben mâneviyat gözüyle gördüm, Allah mâlûm etti, anladım. O, ‘Birkaç sene ayakkabım dayansın!’ diyor; ona güldüm.” demiş.

Biz birtakım plânlar yapıyoruz ama acaba ileriye doğru ne kadar yaşayacağız? Kaç sene yaşayacağız? Seneyi bırak, kaç ay yaşayacağız? Ayı bırak, kaç gün yaşayacağız, kaç saat yaşayacağız? Bunu hiç kimse bilmiyor. Yani, ne zaman öleceğine dair bir bilgisi yok.

“—Allah hepimize uzun ömür versin; uzun ömürlerle yaşayalım, sevaplı işler yapalım, Allah’ın huzuruna, sevdiği kullar olarak varalım! Sevaplarımız biriksin; çok yaşayalım, çok hayır işleyelim, sevabımız biriksin!” diye temenni ederiz ama hiç de belli olmuyor.

Bazen, bir kaza duyuyorsun. Bazen bir acı haber duyuyorsun, “Filanca, sizlere ömür!” Kalp krizinden gidivermiş. “Vah! Genç yaşında gitmiş.” Veyahut trafik kazası olmuş beş kişi ölmüş, üç

kişi ölmüş. Böyle şeyler duyuluyor. Uçak düşüyor bazen. Değil mi?

İnsanoğlunu, hayırlı işleri yapmaktan alıkoyan duygulardan bir tanesi, ben bu hayırlı işleri ileride yapacağım düşüncesi.

"—Haydi, hacca git!"

"—Hocam, dur bakalım, çocukları evlendirelim, şöyle yapalım..."

Bir sürü uzun, ileriye doğru tasavvur. Ama o kadar yaşayacağını bilmiyorsun. Sen, şimdi zengin olmuşsun, boynuna borç olmuş haccetmek… Bu sene gitmiyorsun, önümüzdeki seneye gitmeğe niyetli değilsin, daha sonraya niyetli değilsin; çocuğun var, ilkokulda, okuyacak, onu evlendireceksin, ondan sonra gideceksin; ihtiyarladıktan sonra! İyi ama o kadar yaşayacak mısın?

Haccı geciktiriyor, tevbeyi geciktiriyor, namaza başlamayı geciktiriyor, sakal bırakmayı geciktiriyor, hayır yapmayı geciktiriyor, Kur'an öğrenmeyi geciktiriyor. Neden? Çok yaşayacağını sanıyor, umut ediyor da, ondan.

Halbuki; birisine yarın öleceğini bildirse, Allah; nasıl ibadet eder, nasıl tevbe eder. Borçlarını ödemeğe, âhirete hazırlıklı olarak gitmeğe çalışır? "Üç ay sonra öleceksin, bir sene sonra öleceksin!" deseler, nasıl hazırlık yapar? Demek ki, insanın; ileriye doğru geniş düşünmesi, ümit beslemesi, çok yaşayacağını sanması, insanı hayırlı işleri yapmaktan alıkoyabilir.

Efendimiz, işte bunu yasaklıyor. Yani, emelini hiç uzun tutma. Çok yaşayacağını gönlüne getirme. Zaten arkasındaki cümle, onu biraz daha açıklıyor.

b. Ecelinizi Gözünüzün Önüne Alın!

(*Sebbitû âcâleküm beyne ebsârikiüm*) "Ecellerinizi, gözünüzün önüne alın! Yani, Sanki eceliniz hemen çok yakınmış gibi düşünün!" diyor.

Onun için, eskiden büyükler sabaha çıktılar mı, akşama

ereceklerini garanti etmezlermiş. Akşama erdilerse, sabaha çıkacaklarına garantili gözle bakmazlarmış; her işlerini tamamen bitirirlermiş.

Bir memurdan, müdür muavininden bahsediyorlar: daireye gelirmiş mübarek erkenden, çalışırmış, çalışırmış, çalışırmış; namaz vakitlerinde gidermiş dairenin yakınındaki camide namazını kılarmış. Ondan sonra gelirmiş, masasındaki bütün evrakı bitirirmiş;" tamam, ben yarın ölsem, şu masanın bilinmeyen bir işi kalmadı, yapılmayan bir işi kalmadı. Bütün memuriyetimle ilgili işleri bitirdim" der, ondan sonra gidermiş. Böyle gidermiş. Yarına işini bırakmazmış. Ecelinin yakın olduğunu bilen, ileriye doğru ümidini kısa tutan bir insan, hayrı çok yapar, gevşek durmaz, günahlardan çabuk tevbe eder.

Onun için, Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Öyle, çok yaşayacağınızı ümit etmeyin; ecelinizi gözünüzün önünde tutun ve Allah'tan nasıl utanılmak gerekiyorsa, öyle utanın!"

"—Hepimiz utanıyoruz, yâ Rasûlallah!"

"—Yok, utanmak öyle değil. Utanmak için, yani utanmanın içinizde canlı olarak yaşaması için kabirleri, yıpranmış kemikleri, toprak olmuş kemikleri, çökmüş mezarları, gözünüzün önünden gidermeyeceksiniz."

"—Bak! Bunların hepsi, bir zamanlar bey idi, paşa idi, ağa idi, nazlı hâtûn idi, yiğit delikanlı idi ama, hepsi toprağın altına gitti. Bu kara toprak, bir gün bizi de alacak, biz de öleceğiz!" diye, düşünecek, gevşeklik etmeyecek insan.

Sonra içini ve içinin de içinde ne olduğunu unutmayacak. Cevf, insanın içidir. İnsanın içinde ne var? İnsanın içinde şu kaburgaların alt tarafında, karın dediğimiz yer var. Burada mide ve barsaklar var; hazma yani bir şeyi yemeğe, yenileni öğütmeğe yarıyor. Bunu unutmamak, bunun içinde ne olduğunu unutmamak ne demek? Yani, midene haram lokma sokmamağa dikkat edeceksin! Utanmak bu.

"—Ben Allah'tan utanıyorum."

"—Utanıyorsun ama bu nasıl utanmak?"

“—Namaz kılmazsın, oruç tutmazsın, haram yersin, içki içersin, şöyle yaparsın, böyle yaparsın; utanman sahte…

Yani, midene, midenin içine ne doldurduğuna dikkat ederse, insan utanmış olur. Haram yemiyor, Allah’ın yasak ettiği şeyleri yemiyor; kul hakkı, yetim hakkı, dul hakkı yemiyor; içki içmiyor... O zaman karnını ve karnının içinde ne olduğunu kolluyor.

Peki, insanın içinde bir de, başka ne var? Kalbi var. Kalp de çok önemli. Kalbin içinde de duygular var. Duygular da, çok önemli. Yani, kin duygusuna mı sahipsin, fesat duygusuna mı sahipsin? Hain misin, mel’un musun? Nesin yani? Samimî misin, ihlâslı mısın? Bu da kalbin içindeki şeylerdir. İşte ona da dikkat edecek.

Allah’tan utanan insan, kalbinden kötü duygu geçirmeyecek. “Allah biliyor!” diyecek, utanacak. Kötü duygu olmayacak kalbinde... “Allah görüyor!” diyecek, kötü duyguları içinden silip

atacak. İyi duygularla dolduracak, kalbi pırıl pırıl, altın gibi olacak; içi nûr dolu, zikrullah, iyi duygular dolu olacak; iyi şeyler isteyecek. Arkadaşlarının, müslümanların insanların, herkesin iyiliğini isteyecek!

İşte bak! Şu içimizin öbür tarafları dolu, et, kemik, bacaklarımız dolu, kollarımız dolu da; *cevf* dediğimiz içimizin iki bölümü var, aşağı tarafı mide, yukarı tarafı kalp… Midenin içindekiler tarandık, helallikle ilgili; kalbin içindekiler de, güzel huylarla, kötü huylarla ilgili. Bunlara dikkat ederse insan, Allah'tan utanmış olur. Yoksa, "Ben Allah'tan utanıyorum!" demek yetmez.

Libya'dan bir profesör geldi, İlahiyat Fakültesi profesörü; sarıklı, cübbeli geziyor. İstanbul'a geldi, Hocamız da bize emretti.

"—Bunu gezdirin!" diye.

Misafiri gezdireceğiz. Teknik Üniversite'den matematik hocası bir arkadaşımızın arabasına bindik, ben de yanındayım, gezdiriyoruz. Nereye götürelim, İstanbul'a gelen bir Arap misafiri? Türkçe bilmiyor. Dedik ki:

"—İlk önce Eyyûb Sultan Hazretleri'ne götürelim. Ebû Eyyûb el-Ensârî, Hâlid bin Zeyd Hazretleri'nin türbesini ziyaret edelim!" Götürdük oraya, dedik ki:

"—Bu, Peygamber Efendimiz Medine-i Münevvere'ye geldiği zaman ev sahipliğini yapmış olan, dayızadelerinden, Benî Neccâr kabilesinden olan, Peygamber Efendimizin, mihmandarı, bayraktarı, misafir edicisi, evinde misafir kalmış olduğu mübarek Hâlid bin Zeyd Hazretleri'nin türbesi…"

Arap profesör başını salladı:

"—Biliyorum, biliyorum. Bu zat canlıyken de mücahiddi, öldüğü zaman da mücahiddi. Canlıyken de cihad etti. Ölüyken de cihad etti."

Biz ona bir şey öğretelim derken, o bize bilmediğimiz bir şeyi söyledi.

"—Nasıl?" dedik.

"—Bu, İstanbul'a geldiği zaman, surların karşısında düşmanla

cihad etmiş, cihad sevabını almış. İstanbul'a kadar gelmiş. O zamanın imkânsızlıkları ile… Uçak yok ki, hemen üç saatte, dört saatte kalksın, Medine'den oraya gelsin, aylar süren seferleri yaparak gelmişler; Allah rızası için İslâm'ın bayrağını dikmeğe gelmişler. Gelmiş, cihad etmiş, cihad sevabını almış Peygamber Efendimiz'in zâten sâhabesi. Zâten yıldız gibi kıymetli insan.

Ama vefat edeceği zaman hastalanmış, demiş ki:

"—Ey benim kıymetli cihad arkadaşlarım! Silah arkadaşlarım! Ben öldüğüm zaman, benim tabutumu aranıza alın, bir hücum edin düşmana; surlara yaklaşabildiğiniz kadar yaklaşın, "Allah, Allah!" diyerek, "Lâ ilâhe illallah!" diyerek yaklaşın, yaklaşın; beni surlara ne kadar yakın yere gömerseniz, o kadar size müteşekkir olurum." demiş.

Onlar da vasiyetini tutmuşlar. Vefat edince, koymuşlar tabuta, hücum etmişler, "Ya Allah!" deyip surlara kadar yaklaşmışlar. O da, tabutla vefat etmişken de hücum etmiş düşmana. Yani, hayatta iken hücum ettiği gibi, vefatında da, hücum etmiş; sonra onu oraya gömmüşler.

Şimdi o zatın türbesini ziyarete gidiyoruz. Mübarek, İstanbul'un başının tacı; Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri. Baktık orada, mini demeyeceğim ama kısa etekli bir kız. Yani, eteği dizinin bir karış üstünde bir kız. Kolları da kısa, şişmanca, tombulca; on dört, on beş yaşında. Bir de, küçük çocuk var. Oradan güvercinleri yakalayacağız diye çocuk koşturuyor, kız da onun arkasından koşuyor. "Aman! Çocuk düşmesin yere..." diye eğiliyor, kalkıyor; etekleri kısa!

Bizim Teknik Üniversite'deki arkadaş matematik hocası, onun yanına gitti dedi ki:

"—Bak! Kız kardeşim, sen benim kardeşimsin. Müslüman, müslümanın kardeşidir. Burası Peygamber Efendimiz'in sahabesinin türbesi, bir caminin avlusu... Bu kıyafetin buraya uygun değil. Sonra sen farkında değilsin anla, eğiliyorsun, namahrem yerlerin görülüyor. Kalkıyorsun, başka yerlerin görülüyor. Olmuyor böyle" dedi. Kız, ne cevap versin?

"—Olsun! Benim kalbim temiz" diyor.

"—Deterjanla mı temizledin? Ne yaptın Vim'ledin mi, Fay'ladın mı, nasıl temizledin?"

"—Kalbin temiz! Kalbin temizliği, için kötü huylar çıkacak, iyi huylar gelecek. Kötü duygular, düşünceler, fikirler gidecek. Hâlis duygular, altın gibi duygular gelecek; o zaman belli olur."

"—Benim kalbim temiz; sen benim kalbime bak!" diyor.

Biliyor kalbine bakılmayacağını "kalbime bak, kalbim temiz" diye beni aldatabilirsin ama Allah kalbini görüyor.

c. Allah'tan Hakkıyla Haya Edin!

Allah'tan utanıyorsa bir insan kalbini temizleyecek! Allah'tan utanıyorsa bir insan, midesine haram lokma sokmayacak, kalbine kötü duygu getirmeyecek. Efendimiz böyle tâbir ediyor. Ne güzel tâbir! Gerisi hepsi boş...

Sen, "Allah'tan utanıyorum" diyorsun. "Hepimiz Allah'tan

utanıyoruz!" diyorlar sahâbe-i kirâm…

"—Hayır!" diyor. "Allah'tan utanmak o değil. Midene ne doldurdun? Ona dikkat edeceksin! Kalbinde hangi duygu var? Ona dikkat edeceksin! Allah'ın sevdiği duygu, düşünce mi var, kötü duygu mu var? Allah'ın razı olduğu gıda mı var, midende; haram gıda mı var? Rüşvet mi aldın? Hırsızlık mı, yaptın? Adam mı aldattın? Hak mı yedin? Utanıyorsan, Allah biliyor diye, yememen lâzım." Böyle tarif ediyor utanmayı peygamberiz, muhterem kardeşlerim!

Sonra, bir de buyurmuş ki:

(*Ve lâ tensevü'r-re'se ve ma'htevâ*) "Aklı ve kafasının içinde ne olduğunu da, kontrol etsin Allah'tan utanan müslüman..." Yâni, niyeti, düşüncesi, tefekkürü iyi olacak. Kötü düşünceler olmayacak. Kötü plânlar kurmayacak, iyi şeyler düşünecek. İşte o zaman insan Allah'tan korkmuş olur.

Hem de daha neler söylüyor bakın!

(*Ve men yeştehî kerâmete'l-âhirete yedau zînete'd-dünyâ*) "Âhiretin kerametini, Allah'ın ikramlarını, isteyen kimse, dünyanın süsünü, zînetini, gösterişini bir tarafa bırakır; dünyanın süsüne, zînetine bakmaz! Kalbini süslemeğe, midesini temiz tutmağa, midesine haram sokmamağa, içini süslemeğe çalışır." Dışını süslemişsin, ne kıymeti var?

İbrâhim ibn-i Edhem Hazretleri de böyle nasihat etmiş, kendisinden nasihat isteyen kimseye!

"—Herkes dışını süsler; sen içini süsle!" diyor. Herkes saçını tarar, biryantin sürer, elbisesini ütüler, temiz elbise giyer; kirlendiği zaman yıkar, ayakkabısını boyar. "Herkes dışını süsler ama, sen benden madem nasihat istedin; benim de, sana vasiyetim, sen gönlünü temizle, gönlünü süsle, içini süsle, için ilimle, irfanla, güzel duygularla, güzel ahlâkla süslü olsun!" demiş oluyor. Burada da, aynı şey karşımıza geliyor işte!

Bir şey daha diyor: Efendimiz:

(*Hünâlike'stihye'l-abdi mina'llàhi*) "İşte insanoğlu, böyle

yaparsa, Allah'tan korkmuş olur. (*Ve hünâlike esâbe velâyete'llàh*) Ve böyle yaparsa, o zaman, Allah'ın evliyası olması mümkün olur." diyor.

Evliyalığı istemez miyiz hepimiz? Allah'ın sevgili kulu, Allah'ın sevdiği, ikram ettiği, evliyasından olmak istenmez mi; herkes ister. Bunun şartı neymiş? Mideye dikkat etmek, haram sokmamak; kalbe dikkat etmek, kötü huyları atmak; yerleştirmek; Allah'tan utanmak. Nasıl utanacak?

Şimdi sen, af edersin kapı çalınsa, kısa donunla çıkar mısın kapıyı açmağa? Çıkmazsın. Adamdan utanıyorsun. Yani, gelenden utandığın için, kısa donla çıkmazsın. Atletle, çarşıya pazara çıkar mısın? Pijamayla, yırtık bir elbiseyle, çirkin-kötü bir şeyle çıkar mısın, çıkmaz mısın? "Utanırım!" dersin, çıkmazsın.

Neden? Başkası görürse utanırsın, görmezse öyle gezersin. Evin içinde dolaşabilirsin pijamayla veyahut kısa donla; kimse görmüyor diye dolaşırsın, gören olursa utanırsın. Allah'ın gördüğünü bilen insan, Allah'tan utanır!

İşte evliyalık böyle başlıyor. Zaten, hadis-i şerifleri incelediğin zaman, hepsi insanı aynı noktaya götürüyor.

Peygamber SAS Efendimiz'e Cebrâil AS sordu:[42]

وَمَا الْإِحْسَانُ يَا رَسُولَ اللهِ ؟

---

[42] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.27, no:50; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.39, no:9; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.101, no:4991; İbn-i Mâce, Sünen, c.I, s.25, no:64; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.426, no:9497; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.5, no:2244; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.375, no:159; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.157, no:30309; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.528, no:117222; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.I, s.36, no:8; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.6, no:2610; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.635, no:4695; Neseî, *Sünen*, c.VIII,s.97, no:4990; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.24, no:63; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.389, no:168; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.203, no:20660; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.528, no:11721; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.383; Beyhakî, *el-Erbaùne's-Suğrâ*, c.I, s.61, no:23; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.44, no:5249; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.57, no:140; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.X, s.494, no:10108.

(*Ve me'l-ihsânü yâ rasûla'llàh*) "İyi kulluk, kulluğu güzel yapmak, ihsan makamına nail olmak, yüksek dereceli evliya derecesine çıkmak nasıl olur yâ Rasûlallah?"

Cevâben buyurdular ki:

الْإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللهَّ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ ، فَإِنَّهُ يَرَاكَ

(خ. م. ن. ه. حم. خز. حب. ش. حل. عن أبي هريرة ؛ م. د.

ت. ن. ه. حب. ق. عن عمر)

(*El-ihsânü en ta'buda'llàhe keenneke terâhû*) "İhsân, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni görüyormuş gibi, karşındaymış gibi ona ibadet etmendir. (*Fein lem tekün terâhu, feinnehû yerâke*) Çünkü sen onu görmüyorsun ama, o seni görüyor."

Sen, onu göremezsin zaten, bakamazsın. Baksan, gözlerin kamaşır.

لاَ تُدْرِكُهُ الأَبْصَارُ، وَهُوَ يُدْرِكُ الأَبْصَارَ (الأنعام:١٠٣)

(*Lâ tüdrikühü'l-ebsâr, ve hüve yüdrikü'l-ebsâr*." Gözler onu göremez. Ama, Allah hepsini görür; gözleri görür, gönülleri görür." (En'am, 6/103)

Allah her şeyi gördüğü için, sen Allah'ın huzurundasın.

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ (الحديد: ٤)

(*Ve hüve meaküm, eyne mâ küntüm*) buyurmuş. "Nerede olursak olalım, Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi görüyor, bizimle beraber." (Hadîd, 57/4)

"Allah, her yerde hâzır ve nazır!" sözüne, içimizde itiraz eden bir kimse var mı? Yok, ayetle sabit.

(*Ve hüve meaküm*) O, sizin yanınızda... Her zaman, her yerde... Burada da, evde de, yalnızken de, kalabalıkta da, gece de, gündüz de yanında... Pekiyi, yanında insanlar olduğu zaman utanıyorsun da, Allah CC yanındayken, niye utanmıyorsun?

İmanın zayıflığından dolayı utanmıyor. Ama Allah'ın kendisini gördüğünü bilen, görüyormuş gibi ibadet eden, evliya oluyor. Burada da, öyle söylüyor Peygamber Efendimiz. Hadis-i Cibril dediğimiz, öbür hadis-i şerifte de, aynı noktaya geliyor iş.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Hepimiz Cennete girmek ister miyiz; sahabe-i kiram evet demiş, biz de "evet" diyoruz. Onun için ne yapmak lâzım? Allah'tan utanmak lâzım. Nasıl utanacaksın? Hepimiz utanıyoruz.

Lâfla utanmak değil, midene haram sokmayacaksın, kalbinde kötü duygu, kafanda kötü fikir bırakmayacaksın. Kafanda iyi fikirler, kalbinde iyi duygular, midende helâl lokma olacak. Buna dikkat ettiğin zaman; harama el uzatmadığın, kötü düşünmediğin fitne, fesat düşünmediğin zihnini ters şeylerle çalıştırmadığın zaman, Allah'tan utanmış oluyorsun. İşte o zaman, evliyâlık nasip

oluyor diyor, Peygamber Efendimiz.

Müjde veriyor, ipucu veriyor. İmtihanda, cevap verelim, diye ipucu veriyor Allah. "Allah'ın evliyası olmak istiyorsan, cennete girmek istiyorsan buna dikkat et!" demiş oluyor.

Allah'tan, hepimiz utanalım! Bizi her yerde gördüğünü, her yerde hâzır ve nâzır olduğunu, bilelim, ona göre hareket edelim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri, bize kendisine güzel kulluk etmekte yardımcı olsun... Tevfikini refik etsin... Verdiği nimetlere şükretmekte yardımcı olsun...

Kendisini seve seve, aşk ile şevk ile zikretmekte yardımcı olsun! Ömrümüzü, güzel işler yaparak, edebe uygun işler yaparak, Allah'ın sevdiği işleri yaparak, güzel bir tarzda, ârifâne, zarîf bir şekilde, müeddep bir şekilde, edeple, irfanla, devam ettirmeyi; günahlardan, haramlardan, çirkin, ahlâksız, pis işlerden, kötü şeylerden uzak olmayı, uzak durabilmeyi, pâk olabilmeyi Allah nasib etsin...

Ömrümüzü böyle güzel geçirip; güzel, sevaplı, verimli, başkalarının istifade edeceği faydalı işler yapıp, "Allah senden razı olsun, Allah ne muradın varsa versin!" diye, herkesin candan dualarını alıp, Rabbimizin huzuruna, sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmayı nasip etsin... Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin... Evliyası zümresine dahil eylesin...

Bi-hürmeti esrarı sûreti'l-fâtihah!..

01. 04. 1991 – Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

18. GÜNAHLARDAN ARINMANIN YOLLARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden, kesîran, tayyiben, mübâreken fîhi, alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.

Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

مَنْ قَامَ رَمَضَانَ ، إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

(خ. عن أبي هريرة)

(*Men kàme ramadàne imânen ve'htisâben gufira lehû mâ tekaddeme min zenbihî*)

Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Bir kimse, Ramazan'ı, Allah'a iman ederek; hesabını, sevabını, mükâfatını Allah'tan bekleyerek, sevap kazanmak aşkıyla, şevkiyle ihyâ ederse, kalkıp namaz kılarsa, geçmiş günahlarının hepsi, Allah tarafından mağfiret olunur

Râvîleri kuvvetli; yazıldığı kitaplar değerli, kıymetli, sıhhatli kitaplar. Buharî, hepimizin bildiği, mübarek hadis âlimi. Müslim, Ebû Davud, Tirmizî, Neseî, İbn-i Mâce gibi, sahih hadis kitaplarında, *Sıhah-ı Sitte*'de mevcut bir hadis-i şerif. Çok sağlam bir rivayet...

Yalnız bir noktası var ki, (*Men kàme ramazâne*) "Kim Ramazan'da kalkarsa" diyor. Bu kalkmaktan maksat, Ramazanı bütünüyle ihya etmek mi? Yani, Ramazan'da bir gayrete gelir, kalkışır da insan, oruç tutar, teravih namazı kılar, zekât verir, sadaka verir, Kur'an okur, tevbekâr olur, ahlâkını düzeltir. Tamam, böyle iyi insan olmağa kalkışmak, teşebbüs etmek, Ramazan'ı ihya etmek manasında, olabilir.

Kim, Allah'a inanarak ve sevabını Allah'tan bekleyerek, böyle bir aşk ile şevk ile Ramazan'a girerse, Ramazan'da böyle güzel bir kul olmağa teşebbüs ederse, yarışa kalkmak gibi, Allah onun bütün günahlarını mağfiret ediyor.

İkinci bir mânâsı da: *Kàme* kelimesi, namaz kılmak mânâsına olabilir. Ramazan'a mahsus namaz hangisidir? Teravih namazıdır. "Kim, inanarak, sevabını Allah'tan bekleyerek teravih namazını kılarsa, Allah, onun geçmiş günahlarını affeder." demek de olabilir.

Yani, ya sırf teravih namazı hakkındadır, ya da Ramazan'ın bütünüyle ilgili bir hadis-i şeriftir. Amma bu iki ihtimalden birincisini düşünecek olursak, bunu te'yid eden, çok hadis-i şerifler var.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki.

"—Ramazan ayı, geçmiş günahlara keffarettir."

Ramazan öyle önemli bir ay ki, insan güzel bir şekilde ihya etti mı, geçmiş günahları affolunuyor.

Müslümanın, Allah'ın iyi kulu olması, Allah'ın sevdiği yolda yürümesi, Allah'a hep itaat etmesi temenni edilir; ama kusursuz kul da olmaz. He ne kadar temenni edilse de, bazen ufak tefek hatalar, bazen büyük hatalar, bazen de kusurlar olur. Araplar demişler ki:

"—Cins, hâlis, saf kan Arap atı da, bazen tökezler."

Yâni, müslümanın yapmaması lâzım ama, hataları olabilir.

Müslümanın hatalarını neler siliyor, neler temizliyor?

a. Abdest Almak

Abdest temizliyor. Abdestin iki yönü var, abdest bir bakımdan insanın terini gideriyor, kirini gideriyor. Hakikaten, insanın yüzünü, elini, ayağını, kokusunu gideriyor ve temizliyor insanı. Bu maddî tarafını herkes biliyor.

Bir de, manevî tarafı var; abdest, insanın günahlarını gideriyor. Yüzünü yıkadığın zaman aşağıya damlayan damlalarla beraber günahlar da dökülüyor. Elini yıkadığın zaman akan sularla beraber, el ile yapılmış günahlar affoluyor. Gözle yapılmış günahlar affoluyor. Ayağını yıkadığın zaman ayakla yapılmış günahlar, affoluyor.

Yani abdest almak, insanı hem maddeten, hem de mânen temizliyor. Hem bedenini, terden, pis kokudan temizliyor, müslüman pırıl pırıl oluyor; hem de, manevî bakımdan günahlardan yıkanıp, arınıp temiz, pak bir insan oluyor; günahsız bir insan haline geliyor.

Ama bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

"—Abdest dualarını yapa yapa abdest alırsa Allah, günahları affeder." Böyle bir şart var.

Abdestin duaları var... Abdest alacak kimse, abdeste başlarken *Eûzü - Besmele* çeker. Ellerini yıkarken şu duayı okur:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي جَعَلَ الْمَاءَ طَهُوراً ، وَجَعَلَ الْإِسْلَامَ نُوراً

(*El-hamdü li'llâhi'llezî ceale'l-mâe tahûren, ve ceale'l-islâme nûrâ*) [Suyu temizleyici, İslâm'ı da nur kılan Allah'a hamd olsun!]

Ağız yıkanırken:

اَللّٰهُمَّ اسْقِنِي مِنْ حَوْضِ نَبِيِّكَ كَأْسًا ، لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا !

(*Allàhümme eskınî min havdı nebiyyike ke'sen, lâ ezme'u ba'dehû ebedâ*) [Ey Rabbim, bana Peygamberinin havzından bir kâse içir, ondan sonra hiç susamayayım!]

Buruna su verilirken:

اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنِي رَائِحَةَ نَعِيمِكَ ، وَجِنَانِكَ !

(*Allàhümme lâ tahrimnî râihate naîmike, ve cinânike*) [Allah'ım, Beni nimetlerinin ve cennetlerinin güzel kokularından mahrum etme!]

Yüz yıkanırken:

اَللّٰهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِي بِنُورِكَ ، يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ !

(*Allàhümme beyyıd vechî bi-nûrike, yevme tebyeddu vücûhun ve tesveddü vücûh*) [Ey Rabbim! Nice yüzlerin beyaz, nice yüzlerin kara olacağı o günde yüzümü nurunla beyaz kıl, nurlandır. Ahirette yüzümü kara etme!]

Sağ kol yıkanırken:

اَللّٰهُمَّ أَعْطِنِي كِتَابِي بِيَمِينِي ، وَحَاسِبْنِي حِسَاباً يَسِيراً !

(*Allàhümme a'tınî kitâbî bi-yemînî, ve hâsibnî hisâben yesîrâ*)

[Ey Rabbim! Kitabımı sağ elime ver ve hesabımı kolay gör!]

Sol kol yıkanırken:

اَللّٰهُمَّ لاَ تُعْطِنِى كِتَابِى بِشِمَالِى ، وَلاَ مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِي ،

وَلاَتُحَاسِبْنِى حِسَابًا شَدِيدًا !

(*Allàhümme lâ tu'tınî kitâbî bi-şimâlî, ve lâ min verâi zahrî; ve lâ tuhâsibnî hısâben şedîdâ*) [Ey Rabbim, kitabımı sol elime verme, arkamdan da verme ve hesabımı zorlaştırma!]

Baş meshedilirken:

اَللّٰهُمَّ غَشِّنِى بِرَحْمَتِكَ ، وَاَنْزِلْ عَلَىَّ مِنْ بَرَكَاتِكَ !

(*Allàhümme gaşşinî bi-rahmetike, ve enzil aleyye min berakâtik*) [Allah'ım, beni rahmetinle sar, üzerime bereketlerinden indir!]

Kulak meshedilirken:

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِى مِنَ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ اَحْسَنَهُ

(*Allahümme'c'alnî mine'llezîne yestemiùne'l-kavle feyettebiùne ahsenehû*) [Ey Rabbim, beni sözü dinleyip de ona en güzel şekilde tâbî olanlardan eyle...]

Boynunu meshederken:

اَللّٰهُمَّ أَعْتِقْ رَقَبَتِى مِنَ النَّارِ

(*Allàhümme a'tık rakabetî mine'n-nâr*) [Ey Rabbim, benim boynumu ateş esaretinden kurtar!]

Ayaklar yıkanırken:

اَللَّهُمَّ ثَبِّتْ قَدَمَىَّ عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ تَزُولُ فِيهِ الْأَقْدَامُ

(*Allàhümme sebbit kademeyye ale's-sıratı yevme tezûlü fîhî'l-akdâm*) [Ey Rabbim! Nice ayakların kaydığı günde benim ayaklarımı sırat üzerinde sabit kıl! Ayağımı sırat köprüsünden kaydırıp beni cehenneme düşürme…]

Abdest bittikten sonra:

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàhu vahdehû lâ şerîke leh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) [Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur, o birdir ve onun ortağı yoktur; ve şehadet ederim ki Muhammed onun kulu ve elçisidir.]

اَللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ، وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ .

(*Allàhümme'c'alnî mine't-tevvâbîne, vec'alnî mine'l-mütetahhirîn*) [Allahım, beni tevbe edenlerden eyle ve çok temizlenenlerden eyle!]

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

(*Sübhàneke'llàhümme ve bi-hamdike, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyke*) [Allahım, seni noksan sıfatlardan

tenzih ederim; şehâdet ederim ki senden başka hiçbir ilâh yoktur. Senden mağfiretini isterim ve sana tövbe ederim.] duaları okunur.

Bunları öğrenmek lâzım. Müslümanın hem abdest alması lâzım, hem de abdestin dualarını öğrenmesi lâzım. Gayret etmeli insan, ezberlemeli.

Maşaallah, Medine-i Münevvere'de bir tatlıcı amcayla tanıştık. Yeğeni bizim ihvanımız. "Bu benim dayım!" dedi, tanıştırdı. Sonra, İstanbul'da bizi evine çağırdı. Çok zenginmiş adam. Gittik evine, orada bir emekli albayla tanıştık.

Adam Mehmet Âkif merhumun *Safâhat*'ını ezbere biliyor. Hayret ettim. Bir başladı, saatlerce şiir okuyacak kadar ezberlemiş.

"—Nereden öğrendiniz bunu?" dedim;

"—Hocam, ben Kabataş Erkek Lisesi'nde okudum; bizim edebiyat hocamız meşhur Tâhirü'l-Mevlevî (Tahir Olgun) idi." dedi.

Allah rahmet eylesin! Çok sert bir hoca imiş ama çok iyi edebiyat hocası tabii. Eskiyi bilen, yeniyi bilen bir kimse. Onu öyle yetiştirmiş. Safâhat'ı, koca kitabı, yani beş yüz sayfalık kitabı ezberlettirmiş; o kadar iyi biliyordu.

Biz de müslümanız, Allah'ın sevabını temenni ediyoruz. Allah bizi affetsin, sevsin istiyoruz. Şu abdest dualarını da ezberleyelim! Ezberleyelim ki, günahlarımız dökülsün. Demek ki abdest, günahların affına sebeptir. Bunu biliyoruz, bir.

b. Tevbe ve İstiğfar

Tevbe ve istiğfar, günahların silinmesine sebeptir.

"—Estağfiru'llah yâ Rabbi! Tevbe yâ Rabbi! Affet yâ Rabbi!" dediği zaman insan, Allah affediyor.

Hatta bir müjde var. Kıl, günaha, hataya, kusura, isyana karşı, içinde bir üzüntü, bir pişmanlık hissettiği zaman, daha diliyle söylemeden affediyor. Bak, bu ne büyük müjde. Yani, kul pişman oluyor. Ben niye bu günahı işledim? Ayıp oldu;

yapmamam lâzımdı bunu, yakışmazdı bana!" diye, içinde bir üzüntü başladı mı, silinmeğe başlıyor günahları... "Tevbe, yâ Rabbi! Estağfiru'llah, ya Rabbi!" dedi mi, günahları affoluyor.

Şeytan demiş ki: Peygamber Efendimiz bildiriyor; yoksa biz nereden bileceğiz?

"—Ben bu Ademoğullarını kandırıp kandırıp, günahlara bulaştırıp helâk ettim, helâk edecek duruma düşürdüm. Amma, onlar da "Tevbe yâ Rabbi, estağfiru'llah yâ Rabbi" diye beni helâk ettiler. Çünkü tam ben onları günaha düşürüyorum, onlar da pişman olup, "Tevbe yâ Rabbi, estağfirullah yâ Rabbi" deyince, Allah affediyor. Bu sefer, ben olduğum yerde kahroluyorum, mahvoluyorum. Gene kandıramadım, gene cehennemlik edemedim, gene cehenneme düşüremedim diye."

Efendimiz, müslümanların affolmasından, estağfirullah deyip bağışlanmalarından, şeytanın kahrolduğunu bildiriyor.

Ama, şeytan da bir kurnazlık düşünmüş, demiş ki:

"—Madem bunlar böyle günahlarına tevbe ediyorlar, kurtuluyorlar; ben de bunları kötü huylarından, arzularından, gönüllerinin hoşuna giden şeylerden tarafa aldatırım. Onlar, bu işin günah olduğunu da bilemezler. O kötü huyları dolayısıyla günaha girerler, ben gene muradıma ererim."

Hevâ-i nefislerine uydurmak suretiyle, onları aldatmayı gene düşündüğünü de ihtar ediyor. Yani, hem şeytana uymayacağız, hem de nefse uymayacağız. Şeytan onu kullanıp bizi hevâ-i nefse uydurup da aldatmağa çalıştığından, ona da uymayacağız.

Tevbe günahları affettiriyor. Abdest alınca günahlar siliniyor, dökülüyor.

c. Namaz Kılmak

İnsan bir vakit namazı kıldığı zaman, bir önceki namaz ile aradaki günahları affettiriyor. Bu da bir müjde. Yani, insan beş vakit namaza devam etti mi, her vaktin arasındaki günahları siliniyor; bu insan gene günahsız oluyor. Bu yüzden, dinini

kurtarmak ve Allah'ın cezasına uğramamak için namaza devam etmek şart. Namazını kılmağa devam eden müslüman kurtulur. Namazını ihmal eden müslüman, her yönden yıkılır, mahvolur. Dininin direğini devirmiş olur. Çadırın ana direğini yatırmış olur; çadır üstüne çöker. Eğer bir insan beş vakit namaza alışkın değilse, şu Ramazanı fırsat bilerek, ganimet bilerek; hemen beş vakit namaza alıştıracak kendini. Beş vakit namaz, insanı günde beş defa günahlardan arındıran, temizleyen, silen, pak eden bir iş.

Peygamber Efendimiz, herkesin anlayacağı gibi şöyle anlatmış: "Sizin birinizin evinin önünden berrak, pırıl pırıl, şırıl şırıl, tertemiz, pak, güzel bir su aksa, yaz günü terlemişsin, sıcaktan bunalıyorsun ama günde beş defa bu suyun içine girsen, çipil çipİ yıkansan kumrular gibi. -Peygamber Efendimiz kumrular gibi filân demiyor da, ben size anlıyasınız diye biraz genişleterek söylüyorum.- şimdi bu insanın üstünde toz, ter, pis koku, kalır mı?

"—Kalmaz, yâ Rasûlallah" diyorlar.

"—İşte beş vakit namaz böyledir." diyor . Yani, insanı günde beş defa temizliyor namaz. Onun için, ne mutlu beş vakit namazım kılanlara! Ne yazık, bu vazifesini ihmal edenlere!

Bu devirde insanın günahlardan pişman olmasını engellemek için, bazı felsefeler de, türetilmiştir. Beynamaz özürii diyoruz ya, beynamaz özürleri, birtakım felsefeler türetilmiştir. Allah'ın, nerede günahkâr kulları varsa, nerede tembel kulları varsa, nerede kusurlu kulları varsa kusurunu bilip de, boynunu büküp tevbe edecek yerde, kendisini haklı çıkartacak felsefeler üretmiş. Nasıl üretmiş bu felsefeyi? Diyor ki:

"—Allah, Gafurdur, Rahimdir, affeder. Erhamü'r-rahimîndir, Rabbü'l-âlemîndir."

Allah affeder ama, yolunda yürüyenleri affeder. Kendisine itaat edenleri affeder. Her gün, her vakit Allah'a âsî oluyor. Her vakitte Allah, müezzinlere, çağırttırıyor:

"—Camiye gel, namaza gel, huzuruma gel, bana ibadet et!" diye.

Adam, günde beş defa âsi oluyor, namazdan dolayı. Daha başka şeylerden de, bir sürü âsi oluyor. Şimdi böyle insanı, Allah,

günah üzerinde ısrar ederken affeder mi? Etmez. Allah, Erhamü'r-râhimîn'dir ama, Allah'ın Erhamü'r-râhimînliği, müminlere, mutî kullarına, edepli kullarınadır.

Azizim zü'ntikâm". Allah, aynı zamanda intikam sahibidir. Günah işleyen kullarından, intikam alır. Ondan haberin var mı?

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ (العنكبوت:٢١)

(*Yuazzibü men yeşâ', ve yerhamü men yeşâ'*) "Dilediğini azaplandırır, dilediğine rahmet eder." (Ankebut, 29/21)

Cehennemi var, cayır cayır, çatır çatır yanan; ondan da haberin var mı? Zebaniler, azaplar var; ondan da haberin var mı?

"—Erhamü'r-râhimîndir, beni affeder."

Seni affetmez bir kere, boşuna ağzın sulanmasın, boşuna heveslenme, seni affetmez. Evvelâ bir tevbe et de, ondan sonra affetsin… Evvela bir yola gir bakalım!

"—Hocam beni sınıftan geçirir."

"—Bir çalış bakalım!"

Her sabah mektebi asıyor, derse devam etmiyor, okuldan kaçıyor, derse çalışmıyor. Yazılı sıfır, sözlü sıfır, ev ödevi yok, çalışma yok, bir şey yok...

"—Hocam iyi bir insandır, beni geçirir."

Hava alırsın sen! Senenin sonunda devamsızlıktan sen belge alırsın, çeker gidersin. Öyle saçma şey mi olur?

Allah'ın, Erhamü'r-râhimînliği iyi kullarınadır; âsi kullarına cezası vardır. Onun için, bu felsefe sakattır.

Bir de, diyorlar ki:

"—Efendim zaman sana uymazsa, sen zamana uy! Zamana uymak lâzım!"

Birisi böyle bir söz söyledi mi, diyorlar ki:

"—Vayy ne modern hoca, bak zamana uymayı tavsiye ediyor. Yani, geri kalmamayı, zamana uymayı teklif ediyor, aferin be, ilerici bir hoca…"

Hayır, bu ilericilik değil. Öyle saçma şey olur mu? Herkes zamana uyarsa, ne olur bu dinin hâli? Din, nasıl sapasağlam kalmıştır? Niye bozulmamıştır, İslâm dini? Öteki bütün dinler bozulmuş da, Allah yeni peygamber göndermiş, tazelemiş de, İslâm dini niye 1400 yıldır bozulmamıştır?

Çünkü, bizim mübarek âlimlerimiz, ecdadımız kılı kırk yarmışlardır da, Rasûlüllah Efendimizin yolundan bir adım ayrılmamağa, bir santim sapmamağa gayret etmişlerdir; ondan dolayı dinimiz sapasağlamdır. Kur'an-ı Kerim'in içine bir harf ilave etmemişlerdir de, kitabımız ondan sağlamdır. Dinimizin ahkâmına, kendi başlarına hiçbir şey ilâve etmemişlerdir de, dinimiz ondan sağlamdır.

Dine yeniden bir şey sokuşturmaya bid'at demişlerdir. Allah, bid'atçının farzını, namazını, nafilesini, kabul etmez, reddeder diye, bid'atçının kötülüğünü söylemişlerdir de, dinimiz ondan sağlamdır.

Ne demek, “Zaman sana uymazsa, sen zamana uy?” Öyle saçma şey mi olur! Sen dini yıkmak mı istiyorsun? Getir camiye sandalyeleri, getir sıraları, ayakkabıyla gir, çalgı getir, türkü getir, zamana uy. Olur mu öyle şey? Zamana uy!?.. Öyle şey olur mu? Sen, İslâm’a uyacaksın, sen Rasûlüllah’a uyacaksın. Sakat felsefelerle yalan yanlış işler yapıyorlar.

Demek ki, sözümüzün başına dönecek olursak, pişmanlık duyup tevbe eden insanın, Allah günahlarını affeder. Abdest alanın, namaz kılanın günahlarını affeder.

d. Cuma Namazı

Cuma günü, cumaya gelen insanların, bir haftalık günahını, üç gün ziyadesi ile affeder. Güzelce abdest alırsa, inanarak, Allah’tan sevabını bekleyerek, en temiz elbiselerini giyerek, güzel kokular sürünerek, erken gelip, camiye oturup, cumayı güzelce kılarsa, bir haftalık günahı, hem de üç gün daha ilave olarak siliniyor.

Bir insan üç hafta cuma namazını kılmazsa Allah onun kalbini mühürler, kapatır. Dükkânın kepengi kapatıldı, zabıta geldi, kilidi taktı, kırmızı bal mumunu akıttı:

“—Bir ay cezalısın, bu dükkânı açamazsın!” dedi.

Açabilir mi o dükkânı kimse? Açamaz. Alış veriş olur mu? Kâr olur mu? Olmaz. Bitti. Mazeretsiz üç cumaya gelmeyenin; hasta olur, ameliyat olmuştur, hastaneden çıkamaz, o ayrı... Allah, kalbini mühürlüyor. Ondan sonra sen söylersin, söylersin dinlemez; dinler, anlamaz; anlar, yapamaz. Neden? Allah, kalbini mühürledi de o yüzden, iyi insan olmağa güç yetiremiyor, gelemiyor. Nasib etmiyor Allah. Onun için cuma da, günahlarının affına sebeptir, bu da bir fırsat.

e. Ramazan Orucu

Usulüne uygun geçirilmiş bir Ramazan, bir senelik günahı

sildirir. Bir senelik günahı affolur insanın. Usûlüne uygun geçirilmiş bir Ramazan ne demek? Oruç tutulmuş, teravih namazı kılınmış, haramlardan sakınılmış, ahlâk düzeltilmiş, Kur'an okunmuş, geceler ihyâ edilmiş, gündüzler ihya edilmiş...

Ne temizlik malzemeleri var İslâm'da! Günahlardan kurtulmak için, ne çâreler var İslâm'da! Her gün, yıkanıyoruz da ondan dolayı pırıl pırıl oluyor müslüman. Altmış yaşına, yetmiş yaşına, seksen yaşına geldi mi, nur oluyor. Sakalına bakıyorsun nur, yüzüne bakıyorsun nur, işine bakıyorsun, her şeyi güzel. Neden? Yıkandı, temizlendi, temizlendi; artık melek gibi oldu. Doksan yaşına geldi mi, melek gibi oluyor. Doksanı geçti mi, hesap yok diyor, Allah. Doksan yaşını müslüman olarak atlamış, geçmiş olan bir insana, sorgu-sual, hesap yok diyor Peygamber Efendimiz...

Temizleniyor çünkü.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ (القدر:٣)

(*Leyletü'l-kadri hayrun min elfi şehrin*) "Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır." (Kadir, 97/3)

Bin aylık zamandan daha kıymetli olan bu geceyi ihyâ ettiği zaman, seksen üç yıllık bir ömre bedel sevap kazanmış oluyor. Öyleyse hemen Kadir gecesini gözlemeli. Sipere yatmalı, dikkat etmeli!

Kadir gecesi ne zaman? Ama Allah Kadir gecesini saklamış. Bir kere, Ramazan'ın hangi günü olduğu kesin olarak belirtilmemiş. Neden? Herkes, "Onu ihya ettim!" diye güvenir. "Ben, geçen Ramazan'da Kadir gecesini ihyâ etmiştim" der, kaytarır.

İnsanlar kaytarmasın diye saklamış Allah... Sen Ramazan'a pazar günü başlıyorsun; Araplar, cumartesi başlıyor, Pakistanlılar pazartesi başlıyor. Hoppala... Tarih, kaydı. Hangi gün Kadir gecesi? Yirmi yedisi, kuvvetli ihtimal ama yirmi yedisi hangi gün? Oradan da, iş karışıyor.

O bakımdan, ne yapmış Peygamber Efendimiz? Kendisi Peygamber olduğu halde, Ramazan'ın son on gününde evine gitmemiş, camide yatmış. Gece ibadet, gündüz ibadet etmiş. "Kadir gecesine isabet edeyim, o sevabı kazanayım!" diye. Müslümanların da böyle yapması gerekiyor.

Demek ki, muhterem kardeşlerim tevbe ve istiğfarı çok edeceğiz, bıi mübarek Ramazan ayında; günahlarımız affolsun diye! Abdesti, duaları ile güzelce alacağız, günahlarımız affolsun diye! Beş vakit namazı, mümkünse camide cemaatle kılmağa çalışacağız, günahlarınızdan pak olalım diye. Ramazan ayını, gecesini, gündüzünü oruçla, ibadetle, teravihle, zikirle, tesbihle, Kur'an'la güzel geçirmeğe gayret edeceğiz, ayağa kalkacağız, uyumayacağız.

"—Uyuma, şişşt, kalk; çuval ağzı aç!" diye şaka yollu söylerler.

Uyumayacaksın. Bir ay uyumasan, ne olur? Az uyu. İki saat uyu, üç saat uyu, kaçırma! Bir daha ki Ramazan'da on bir ay sonra bakalım sağ olacak mısın?

Ramazan'ın son on gününde, bulunduğu camide mümkünse i'tikafa girmeli. Gecesini, gündüzünü ibadete verip, Kadir Gecesi'ni yakalamağa çalışmalıyız.

f. Hacc-ı Mebrûr

Bir büyük müjde daha var: Bir insan, makbul, helâl bir parayla, kavga küfür etmeden, itişmeden, kakışmadan, kul hakkına tecavüz etmeden, güzel bir hac yaparsa, o da, bir ömrün günahlarını siliyor. Bu da güzel bir mükâfat, çok büyük bir mükâfat... Bir umre, daha önceki umre ile aradaki günahları; bir hac, daha önceki günahları affediyor.

Allah sıhhat vermişse, para da vermişse, yani şartlan tahakkuk etmişse, insan bir de helâl parayla, güzel bir hacca gitmeğe çalışmalı ki günahları silinsin, affolsun.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, bizi şu ziftten beter, lağım kokularından çirkin; çirkin mi çirkin, mülevves mi mülevves

günahlardan kurtarsın!

Kalbimizi, içimizi, dışımızı günahlardan pâk eylesin... Bizi kötü huylardan kurtarsın... İyi huyların sahibi eylesin... İyi duygulara, iyi düşüncelere sahip eylesin...

Bizi helâl gıdalarla nimetlendirsin... Haramların, günahların her çeşidinden kurtarsın... O haramların, o günahların cezasına uğramaktan bizi affetsin...

Bundan sonraki ömrümüzü rızasına uygun geçirmemizi nasib eylesin... Makbul Ramazanlar, makbul oruçlar, makbul teravih namazları, zikirler, makbul haclar, umreler yapmayı nasib eylesin...

Günahlardan arınmış, melekleşmiş, safi nûr olarak, tepeden tırnağa, içten dışa pırıl pırıl nûr olarak Rabbü'l-âlemîn'in huzuruna, sevdiği razı olduğu kullar olarak varmayı nasib eylesin...

Cennetiyle, cemâliyle cümlenizi ve cümlemizi, ve cümle sevdiklerimizi, akrabamızı, yakınlarımızı, geçmişlerimizi müşerref eylesin...

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!..

02. 04. 1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

19. ÜMMETİN ÂFETİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-alemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn... Ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn...
Emmâ ba'dü, fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

a. Her Şeyin Afeti Vardır

لِكُلِّ شَيْءٍ آفَةٌ تُفْسِدُهُ ، وَأَعْظَمُ الْآفَاتِ آفَةٌ تُصِيبُ أُمَّتِي حُبُّهُمُ الدُّنْيَا ، وَحُبُّهُمُ الدِّينَارِ وَالدِّرْهَمِ ، يَا ابا هريرة ، لاَ خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مَنْ جَمَعَهَا إلا مَنْ يُسَلِّطُهُ اللهُ عزَّ وجَلَّ عَلَى هَلَكَتِهَا فِي الْحَقِّ (الديلمي عن أبي هريرة)

RE. 349/7 (*Li-külli şey'in âfetün tüfsiduhû, ve a'zamü'l-âfâti âfetün tusîbü ümmetî hubbühümü'd-dünyâ, ve hubbuhümü'd-dînâri ve'd-dirhem. Yâ Ebâ Hüreyre! Lâ hayra fi kesîrin men cemeahâ, illâ men yusallituhu'llàhu azze ve celle alâ heleketihâ fi'l-hak*)

Deylemî'nin Ebû Hüreyre RA'dan rivayet ettiği bu hadis-i şerifin kısa açıklaması şöyle:

(*Li-külli şey'in âfetün tüfsiduhû*) Her şeyin bir âfeti olur. Meselâ; mahsulün âfeti olur, iklimin âfeti olur; bu âfet, musallat olduğu o şeyi perişan eder, bozar, mahveder.

(*Ve a'zamu'l-âfâti âfetün tusîbu ümmeti*) Düşünülebilecek âfet çeşitleri içinde en büyük olanı, en azametli, en muazzam olanı, benim ümmetime musallat olacak olan bir âfettir. Nedir bu âfet?

(*Hubbuhümü'd-dünyâ, ve hubbuhümü'd-dinâre ve'd-dirhem*) "Benim ümmetime mensup olan zayıf kişilerin dünyayı sevmeleri,

dinarı, dirhemi (yani altın, gümüş parayı, maddiyatı) sevmeleri.”

Hadisi rivayet eden sahâbiye hitaben Efendimiz buyurmuş ki:

(*Yâ ebâ hüreyre! Lâ hayre fî kesîrin men cemaahâ*) “Bu dinarı, dirhemi, parayı, pulu, yani altını, gümüşü, maddiyatı toplayanların çoğunda hayır yoktur.”

(*İllâ men yusallitu'llàhü azze ve celle alâ heleketihâ fi'l-hak*) “Ancak; Allah'ın, bu zenginlerden, bu kazanç sahiplerinden muhtaçlara sevk ettiği, musallat ettiği, gönderdiği; yani fakirlere yardım yapmaya muvaffak ettiği, nasip ettiği kimseler müstesna...” buyurmuş.

Râmûzü'l-Ehâdîs kitabının başında da, her şeyin bir âfeti olduğuna, birçok cümlelerle misaller vermiş:

آفَةُ الْعِلْمِ النِّسْيَانُ، وَإِضَاعَتُهُ أَنْ تُحَدِّثَ بِهِ غَيْرَ أَهْلِهِ (ش. عن الأَعْمَشِ مَرْفُوعاً معضلاً وأخرج صدره فقط عن ابن مسعود موقوفاً)

RE. 4/3 (*Âfetü'l-ilmi en-nisyânü*) diyor Peygamber Efendimiz. “İlmin âfeti, unutmaktır.” Okuyor, okuyor, hatırında kalmıyor. Cebi delik gibi... Dinliyor, unutuyor. Okuyor, unutuyor. Unutmak, bu bir âfet. (*Ve idàatühû en tühaddise bihî gayra ehlihî*) Onu zayi etmek de ehli olmayana söylemektir.”

Bazı insanlar da unutmuyor, hafızası kuvvetli oluyor. Allah, çelik gibi, kale gibi, demir gibi sağlam bir hafıza vermiş, duyduğu şey sanki mübarek taşın üzerine kazılmış, yazılmış gibi, hemen hatırında kalıyor, hiç unutmuyor.

Birisiyle karşılaştım.

“—*Selâmün aleyküm!*” dedi bana.

“—*Aleyküm selâm!*”

Ben baktım, çok yakından tanıdığım bir kimse değil. Kaşlarını şöyle biraz çattı, toparladı.

“—Seninle bin dokuz yüz altmış beş yılında Konya'da beş mayıs günü, İkindi namazı vakti civarında, Mevlânâ müzesinin

kapısının önünde meydanda karşılaşmıştık. Yanında Halep Müftüsü de vardı.”

O havayı, tarihi, koordinatlarını veriyor. Her şeyi gayet detaylı anlatıyor. Benim hafızamda gene, bir iz bırakmamış. Ama o, “şıp” diye hepsini zapt etmiş. Bazı insanların hafızası kuvvetli oluyor. Bazısının da zayıf oluyor, unutuyor. Unutmak bir âfet...

Rahmetli, tecrübeli bir amca vardı mahallemizde; câmiye gelir giderdi. Bahçelerin arasından geçiyoruz; ağaçlar yüklü; dallar, meyvalarla yüklü, sarkmış. Erik miydi, kiraz mıydı, armut muydu, bilmiyorum; meyvalar dalları eğiyordu. Aman ne kadar bol meyva, ne kadar mahsul bereketli! O tecrübeli amca dedi ki:

“—Allah âfâtından korusun!”

Evet, şu anda var ama, daha ham... Önümüzdeki günlerde, haftalarda, aylarda, ne olacak bilmiyoruz ki. Bir dolu yağıyor, gidiyor.

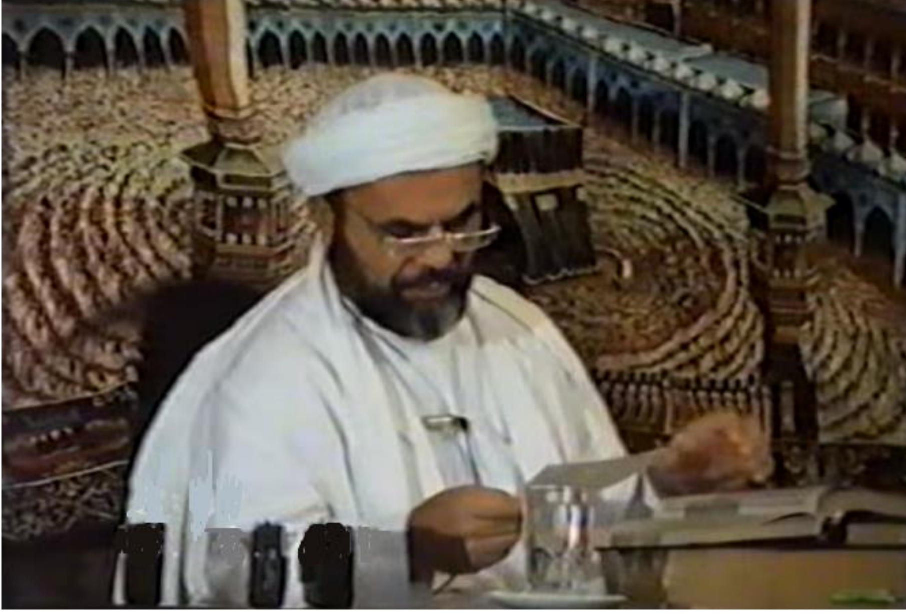
Burada bir kasabaya gittik, önce Melbourne’da oturmuş sonra oraya taşınmış bir kardeş. “Haydi ziyaret edelim!” dedik, kalktık gittik. Kardeşimiz bir bahçe almış, orada ziraat yapacak, Allah kazanç verecek, kazanacak...

“—Hocam!” dedi, “Bir keresinde turfanda, sebze ekmiştim. Sebzeler oldu; piyasada o sebzenin kıtlığı var. Ben bir hafta sonra toplayacağım, sandık başına şu kadar dolar kâr edeceğim, milyoner olacağım yani... Tam böyle beklerken ceviz büyüklüğünde bir dolu yağdı, ne mahsul kaldı, ne para, ne milyon kaldı. Ne de sabır...”

Adam oynatacak hale gelmiş. Yani, milyona yaklaş, yaklaş, yaklaş; tam yakalayacağını umduğun bir sırada, elinden kaçsın gitsin. İnsan daha çok hayıflanabilir. İşte o da bir âfet...

Her şeyin âfeti var. Buğday mahsûlü ekiyorsun, bir ot sarıyor; âfet. Elma oluyor, kurtlanıyor; âfet. Üzüm oluyor, floksera diye, bir hastalık geliyor; âfet. Her şeyin âfeti var, doğru. Biliyoruz, anladık doğruluğunu.

b. Dünya Sevgisi

Peygamber Efendimiz böyle buyurmuş: Her şeyin bir âfeti vardır, onu ifsad eder, bozar, mahv u perişân eder. Ama, bu âfetlerin en büyüğü, benim ümmetime musallat olacak olan âfettir. Hangi âfettir o? Dünyayı sevmeleri, dinârı dirhemi sevmeleri.

Dünyayı sevmek, parayı-pulu, kazancı, maddiyatı sevmek. Bu bir âfet diyor, Peygamber Efendimiz. Halbuki hepimizde var, herkeste var; herkes para kazanmak istiyor, herkes para kazanmak için yanıyor, yakılıyor, tutuşuyor, ölüyor, diriliyor, uykusu kaçıyor. Bu bir âfet!

Efendimiz SAS bir başka hadis-i şerifinde de buyurmuş ki:[43]

حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ .

[43] Beyhakî, *Şuabü'l-İman,* c.VII, s.338, no:10501; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.388; İbn-i Asàkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IIIL, s.428; Hz. İsÂ AS'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.192, no:6114; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.412, no:1099; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXXI, s.326, no:45030.

(Hubbü'd-dünyâ re'sü külli hatîeh.) "Her hatanın kaynağı, başı, başlangıcı sebebi dünya sevgisidir."

Bütün günahlar, hatalar dünyayı sevmekten kaynaklanıyor. Parayı, pulu, dünyayı, malı mülkü, arabayı, köşkü, sarayı, itibarı, alkışı, mevkii, makamı seviyor insan. Sevdiği için, bir sürü, bir seri hata yapıyor. Bir sürü günah işliyor. Hırs, ihtiras diyoruz buna. "Adam çok muhteris!" veya "Çok hırslı bir adam!" diyoruz. Bakıyoruz;

"—Sen müslüman değil misin? Müslüman evlâdı değil misin? Kur'an okumaz mısın? Haram bilmez misin, helâl bilmez misin?"

Buldozer gibi dümdüz gidiyor. Yani, ne duvar tanıyor, ne hudut tanıyor, ne yasak tanıyor; paldır küldür, dere tepe dümdüz. Farzlar vacipler, sünnetler gidiyor. Haramlara dalıyor, çıkıyor.

Ne olacak? Para kazanacak. Araba alacak. Keyif yapacak, banknotları cebine dolduracak, safa sürecek... Veya, fiyaka yapacak, caka satacak. İşte, bu büyük bir âfet…

Peki, nasıl olacağız? Biz Allah'ın rızasını düşüneceğiz. Yani, ana fikrimiz onun rızası. İnsanın hırsı niye? Dünyalık kazanmağa, zengin olmağa, para kazanmağa, mevki, makam sahibi olmağa, şöhrete… vs. Bunlara hırs duymuş, onun için uğraşıyor.

Köylü kızını kandırıyorlar:

"—Köyünden şehre gel, seni artist yapacağız, kürkler içinde gezeceksin; köşkler içinde yaşayacaksın, arabalarda gezeceksin!" diye aldatıyorlar.

O da hırsa kapılıyor:

"—Şöhretli olacağım, zengin olacağım, para kazanacağım." diye düşünüyor. "Yeter bu köyde benim çektiğim, burçak tarlasında burçak yolmak, fındık tarlasında, fındık toplamak, harman dövmek ve saire… İllallah!" diyor; anasından, babasından şehre kaçıyor.

Herkesin hırsı böyle bir şeye takılmış olabilir. Bizim bir hırsımız, arzumuz varsa, biz neye heves edeceğiz?

Rabbimiz bizi sevsin, Rabbimiz bizden hoşnut ve razı olsun! Allah'ın sevgili kulu olalım! Sevdiği, razı olduğu, hoşnut olduğu kul olalım! Rızasına uygun ömür sürelim. Bizim de hırsımızın bu olması lâzım!

Para?

"—Al sana bir sürü rüşvet; gözünü kapat, görme bu işi; bu kadar para senin olacak. Ben de şu işi şuradan yapayım."

"—Yok. Ben haram para istemem. Başına çalınsın, gözüm görmesin seni; kaybol bakalım."

Bizim mühendis kardeşlerimizden bir tanesi, imâr müdürü olmuş, İstanbul'un bir ilçesine... Birisi gelmiş demiş ki:

"—Müdür bey! Altı ay oldu, ruhsatımı vermiyor sizin memurlarınız. Her şeyim tamam; binam tamam, muamelâtım tamam, her şeyleri tamamladım. Evrakımda bir eksiklik yok, harçlarda bir eksiklik yok. Buna rağmen vermiyorlar ruhsatı."

"—Pekiyi, yarın saat dörtte gel! Bir gidelim bakalım, bir teftiş edeyim; adamlarım niye vermiyorlarmış göreyim!" demiş.

Evrakı almış, ertesi gün gitmiş. Binayı tepeden tırnağa gezmiş; bakmış plana uygun, tasdike uygun, bir kusuru yok. Kendisi iyi bir mühendis, imzayı basmış:

"—Buyurun, ruhsatınız!" demiş.

Adam uçacak gibi olmuş. Altı aydır uğraşıyor, bina bitmiş, bir türlü içine kiracı giremiyor, satış yapamıyor... Çok sevinmiş. Dönerken, "Müdür bey! Allah senden razı olsun!" demiş. Müdür beyin cebine bir zarf koymuş.

Müdür bey şoföre demiş ki:

"—Çek arabayı kenara!" "Zızzt" sağ tarafa sinyal, fren, araba durmuş orada; şoför durmuş. Bizim müdür kabadayı, yapışmış adamın yakasına, demiş ki:

"—Kepaze!"

"—Aman müdür bey, ne yaptım, ne oldu, filân?"

Eli-ayağı titriyor korkudan adamın…

"—Az mı verdim? Ne oluyor yani, neyin nesi?" demiş.

“—Ben senden para istedim mi, alçak adam? Ben senden para istedim mi? Ben buranın müdürüyüm. Ben Allah’tan korkan bir insanım. Halka hizmetle vazifeliyim. Benim işim, burada halkın işini görmek, haksızlık yaptırmamak. Ama, haklı olan işi görmek. Senden para istemedim, rüşvet istemedim, naz yapmadım, bir şey demedim. İşimden zaman ayırdım, atladım, senin inşaatına geldim; haklı olduğunu gördüm, imzayı attım. Senden bir şey istedim mi? Utanmıyor musun sen rüşvet vermeğe? Günah olduğunu bilmiyor musun?”

Adam şaşırmış. Korkmayı da bırakmış bir tarafa, “Allah Allah! Yirminci yüzyılda böyle müdürler de var mı?” diye, aval aval bakıyor. Rüşvet verdi, rüşveti almadığı gibi, neredeyse dövecek müteahhidi... Dayağa razı müteahhit. Mest olmuş, memnun olmuş. Dövsün, öldürsün, öyle müdüre can feda...

Müdür sonradan:

“—Bak kardeşim! İşte siz böyle rüşvet vere vere, memuru baştan çıkartıyorsunuz. Vermeseniz, hiç kimse vermese, rüşvet âdet olmayacak. Almak da günah, vermek de günah.

Peygamber SAS Efendimiz, bir hadis-i şeriflerinde buyuruyor ki:[44]

اَلرَّاشِي ، وَالْمُرْتَشِي فِي النَّارِ (طس. عن ابن عمرو)

ME. 649 (*Er-râşî, ve’l-mürteşî fi’n-nâr.*) “Rüşveti alan da, veren de cehennemdedir.”

Almak da günah, vermek de günah... Çünkü alma işi, bir veren olduğu zaman oluyor. Hiç kimse vermese, rüşvet olmayacak, işler rüşvetsiz yürüyecek. Bir zamanlar yürümüş.

Belki her zaman rüşvet olmuştur, belki olmamıştır bilmiyoruz

---

[44] Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.II, s.295, no:2026; Taberânî, *Dua*, c.I, s.579, no:2094; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.284, no:3314; Abdullah ibn-i Amr RA’dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.187, no:1037; Abdurrahman ibn-i Avf Ra’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VI, s.117, no:15077; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.IV, s.359, no:7026, 7027; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.160, no:12817.

ama, müslümanın vazifesi doğru iş yapmak ve haksızlığa meydan vermemek...

Onun için, “Bir daha böyle yapma! Haydi bu sefer affettim seni...” demiş. Adam neredeyse elini bırakacak, ayaklarını öpecek... “Allah senden razı olsun!” diye.

Demek ki bizim işimiz para değil. Şimdi o müdür bey aç mı, açıkta mı kaldı? Hayır! Yoksulluk mu çeker? Hayır. Allah, ona daha çok verir! Helâl tarafından akar. Nerelerden geleceği belli olmaz. Zaten sen haramı ittin mi, “Defol, görünme gözüme!” dedin mi, Allah, bu taraftan helâlinden gönderir, yazılmış olan rızık gelir sana…

Şairin birisi demiş ki:

عنکبوتی می نماند بی مگس

رزق را روزی رسان پر میدهد

Ankebûtî mî nemâned bî-meges
Rızk ra rûzî resan per mî-dehed

“Örümcek bile bodrumda sineksiz kalmıyor. Rızkı gönderen Allah, rızka kanat bile takıyor; pır pır pır gidiyor.”

Örümcek bodruma yuva yapar, sinek pır pır pır uçar, gider, takılır oraya… Örümcek onu yer. Onun rızkı o, onun avı o!

Sen, deniz kenarında balık tutuyorsun ya… Atıyorsun oltanı, ondan sonra balık geliyor. Onun balığı da o işte, sinek. Allah rızka kanat veriyor. O, bodrumda duruyor, tezgahını, ağını oraya kurmuş. Sinek uçarak geliyor, ağa takılıyor.

Allah kimseyi ne aç, ne açık, ne yoksul bırakır; ne insan dürüst oldum diye ölür, fakir kalır, ne de çoluk çocuğu aç kalır. Hiçbir şey olmaz. Biz Allah yolunda çalışırsak, bize de gönderir.

Bizim ana gayemiz ne olacak? Allah’ın yolunda yürümek, rızasını kazanmak olacak.

c. Allah Sevgisi

"—Allah'tan utanıyor musun, korkuyor musun? Allah'ın seni sevmesini istiyor musun?"

"—İstiyorum!"

Üç şeye dikkat edeceksin: Midene, kalbine, kafana...

Midenin nesine dikkat edecek? Midenin içine haram girmesin. Haram ne? Haram, bazen içki gibi, domuz eti gibi, bizzat kendisi haram olan şeydir; bazen de, kendisi haram değil ama, geniş tarzda haram olan şeyler. Meselâ; para normal-bir şeydir ama, rüşvetle geldi mi haram oluyor. Hırsızlıkla geldi mi, haram oluyor. Meselâ; su, elma, et, ekmek, tatlı, tuzlu, bunlar helâl şeylerdir ama, sen gidip tatlıcıdan çalar da yersen, haram olur. Allah'ın yasakladığı gıdalar da girmeyecek, gayr-i meşru yollarla kazanılmış olanlar da girmeyecek, mideye.

"—Ben hiç kimseden hırsızlık yapmadım, rüşvet almadım..."

Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurmuş ki:

إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا

الْبَيْعَ (الجمعة:٩)

(*İzâ nûdiye li's-salâti min yevmi'l-cumuati fes'av ilâ zikri'llâhi ve zeru'l-bey'*) "Cuma günü namaz için ezan okunduğu zaman, alışverişi bırakın, işi gücü bırakın, Allah'ın zikrine koşun; cuma namazına gelin!" (Cuma, 62/9) diyor Allah.

Göbeğine kadar sakallı, başında takke, elinde tesbih, sırtında cübbe, bir hacı efendi olsa, cuma günü, o cumanın vaktinde dükkânı açık olsa, ne olur kazancı? Haram olur. Neden? Allah CC, (*Ve zeru'l-bey'*) "Alış-verişi kesin artık, bırakın, camiye gidin!" dedi. "Şıp" diye kapatacak dükkânı, camiye gidecek. Ne sakal, ne cübbe, ne tesbih para eder.

Onun için, haram girmeyecek mideye... Kalbi temiz, niyeti,

ahlâkı, içindeki duyguları güzel olacak. Kafasında da iyi fikirler bulunacak.

Bu okuduğum hadis-i şerife göre, bizim nasıl düşünmemiz gerekiyor:

Her şeyin afeti vardır. Benim ümmetimin başına musallat olacak en büyük afet de, dünya sevgisidir, para pul sevgisidir, altın gümüş sevgisidir, diyor Peygamber Efendimiz. Biz nasıl olacağız? Biz dünyayı sevmeyeceğiz, ahireti seveceğiz. Para-pul sevmeyeceğiz, Allah'ın rızasını seveceğiz; Allah'ın sevgisini kazanmağa çalışacağız. Bizim arzumuz odur. Parayı, haram yerden geldiği zaman, gözümüzü kırpmadan reddedeceğiz. "Haram istemiyoruz!" diyebileceğiz.

Dünya ile ahiret çatıştı. Hangisini tercih edeceksin? Ahireti tercih edeceksin. Dünyayı tercih etmeyeceksin. Bizim gayemiz ne? Ahirette cehenneme düşmemek, cennete girmek; Allah'ın sevdiği, razı olduğu bir kul olup, onun huzuruna, sevdiği, razı olduğu bir şekilde varmak. İşte! Böyle olması lâzım. Böyle olmadığı zaman, dünyada adam dükkân kurmuş, çalışıyor. Yalan dolan, boş yere yemin ediyor, fiyatlar uydurma, mallar hileli... Şuradaki sacın fiyatı on bin, buradaki sacın fiyatı yedi bin beş yüz.

"—Allah Allah! Bu daha ucuz!"

Ama, bu hain bir hile yapmış sacı biraz daha inceltmiş, fark edilmeyecek kadar bir inceltme yapmış, onun için biraz ucuz. Hile yapıyor. Ölçüde, tartıda hile yapıyor. Böyle olmayacak.

"Haramdan mı geliyor, helâlden mi geliyor?" diye dikkat etmeden para-pul kazananlar hakkında, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

لاَ خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مَنْ جَمَعَهَا ، إلا مَنْ يُسَلِّطُهُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلٰى هَلَكَتِهَا فِي الْحَقِّ .

(*Lâ hayre fî kesîrin men cemeahâ*) "Bu parayı-pulu, altını, gümüşü biriktirenlerin çoğunda hayır yoktur. (*İllâ men yusallituhu'llàhu azze ve celle alâ heleketihâ fi'l-hak*) Ancak, Allah nasip ediyor da, muhtaçlara o kazancını dağıtabiliyor mu, zekâtını verebiliyor mu? Hayrını, hasenâtını yapabiliyor mu? Tamam, bu hayırlıdır. Ötekilerde, bir hayır yoktur." buyuruyor.

Parayı biriktiriyor, biriktiriyor, biriktiriyor. Ondan sonra, yiyemiyor da; biriktirmeğe alıştığı için, artık harcamak da zor geliyor insana. Biriktirmeğe alışmışsa, harcamak çok zor gelir insana; harcayamaz, eli titrer. Peyniri şişenin içine koyup da, dışını yaladığı gibi cimrinin, harcayamaz parayı; yaşlanır, gider.

"—Bizim oğlanlar çok müsrif çıktı, tutum nedir bilmiyorlar." vs. derken, kendisi yaşlanır, ölür gider.

Mirasçılar da malı paylaşırlar, keyiflerine bakarlar:

"—Ölüm hak, miras helâl!" derler, başlarlar yemeğe...

Ölüm hak, yani herkes ölecek muhakkak. Miras da helâl. Oh! Helâlinden bize şu adamdan, şu kadar para geldi. Onlar bu malla, burada sefâ sürerler. O da, ahirette:

"—Bu malı nereden kazandın? Ver bakalım hesabı! Niye hayrını, hasenâtını yapmadın?" diye, orada ter döker, durur.

Bu akıllı mı?

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:

"—Sizler kendi malınızdan çok, varislerinizin malını seversiniz."

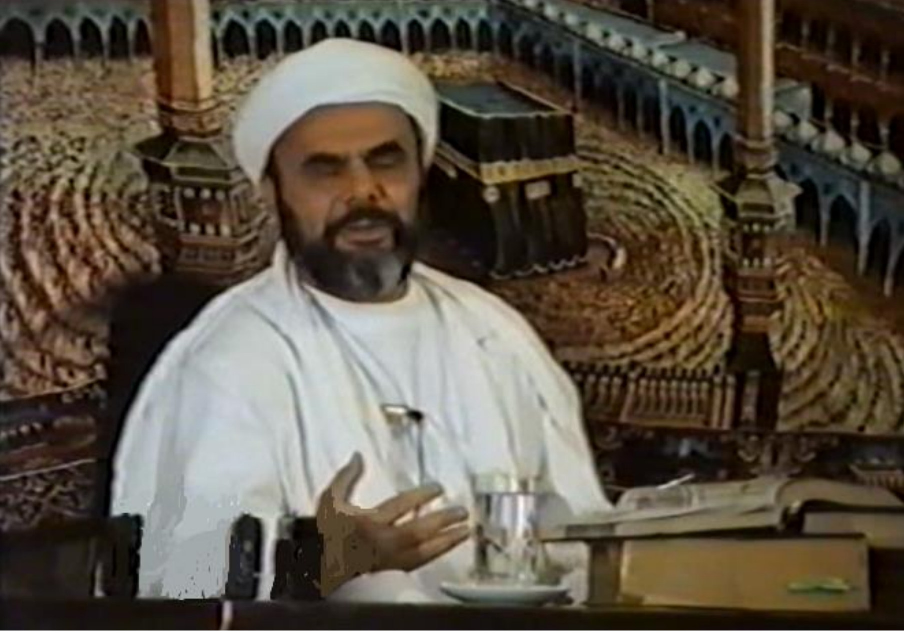
Daha doğrusu, soru tarzında diyor ki:

"—Sizden kim var ki, kendi malını, varisinin malından daha çok sevsin?"

Diyorlar ki:

"—Anlayamadık yâ Rasûlallah!"

Yani, söz dolambaçlı geldi, kafamıza takıldı. Herkes kendi malını sever. "Köşküm, dükkânım, malım, apartmanım, tarlam... Şu kadar oldu, bu kadar bilmem ne yaptı." der. Veya bankaya yatırır, "Şu kadar faiz geldi, bu kadar faiz geldi!" deyip durur.

Diyorlar ki:

"—Herkes kendi malını sever. Vârisin malından bana ne? Ben öldükten sonra tufan. Dünya yıkılsın, kıyamet kopsun isterse. Ben öldükten sonra, bana ne?"

Herkes kendi malını seviyorum sanıyor ama Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Bak! Senin hayır, hasenat yapmayıp da, kenara biriktirdiğin mal kime kalacak?"

"—Mirasçıya kalacak."

"—Sen hayır, hasenat yapmıyorsun, onu saklıyorsun, koruyorsun; demek ki mirasçının malını daha çok seviyorsun."

Senin hayır, hasenat yaptığın mal senin oluyor. Cami yaptırdın, köprü yaptırdın, bir fakirin eline tutuşturdun, bir yoksulu doyurdun, bir dulu gözettin... Bir yetim çocuğu yetiştirdin, evlendirdin, ev bark sahibi yaptın. "Allah razı olsun!" dedi, elini öptü çocukcağız... Hayır yaptığın senin oluyor, o harcadığın senin oluyor. Çünkü, ahirete sevap olarak geçiyor.

“—Bu adam parasıyla bir yetimi okuttu, yetiştirdi, evlendirdi, yuva sahibi etti.”

Büyük sevap yazılıyor. Para ahirete sevap olarak gidiyor. Yani, Avustralya’da kazandığın paranın, Türkiye’ye transfer edildiği gibi, dünyadan ahirete transfer edilmiş oluyor.

Köprü yaptırdın, üzerinden insanlar geçtikçe, sana sevap yazılıyor; cami yaptırdın; camide namaz kılındıkça, sana sevap yazılıyor.

Ben evvelki gelişlerimden hatırladığım bazı kimseler var, Allah rahmet eylesin! İhvanımız, kardeşlerimiz. Bu sefer yok; öldüler. Allah rahmet eylesin! Demek ki, ölenlere ne oluyor? Biz burada onların yaptırdığı bu camide namaz kıldıkça sevabı gidiyor. Bu camiyi yaptırdı diye.

Demek ki, insan sadaka olarak, hayır olarak verdi mi, aslında o varlığın, kendisinin olmasını garantilemiş oluyor. Ama, harcamadığı zaman da, sanki mirasçının malının bekçiliğini yapmış gibi oluyor. Çünkü harcamıyor. Yeseydi, afiyet olacaktı kendisine. Hayır yapsaydı, sevap olacaktı. Biriktirdiği, mirasçıya kalıyor.

Ondan sonra, mirasçı ne yapacak? Hayırlı çıkarsa, belki bir hayır hasenât yapar; rahmet okur, Mevlid okur, hatim indirir vs. Hayırsız çıkarsa, yer içer, har vurup harman savurur, paraları kısa zamanda bitirebilir.

Onun için, insanın cömert olması lâzım! Allah’ın sevdiği, en çok sevdiği huylardan birisi cömertlik huyudur. En sevmediği huylardan birisi de cimrilik huyudur. Çünkü cimrilik, insanı Allah’ın emirlerini yapmaktan kaytarma tarafına götürtür, yaptırtmaz. Hırs insanı haramlara sevk eder, haramlardan kazanma tarafına sevk eder; ahiretini mahveder.

Cömert oldu mu bir insan, eli açık oldu mu, gözü tok oldu mu, şeytanın ve nefsin tuzaklarına düşmez. Onun için, Peygamber SAS, bu okumuş olduğum hadis-i şerifte buyuruyor ki:

“—Her şeyin bir âfeti vardır, onu bozar, mahveder. Benim

ümmetimin âfeti de, onların dünyayı sevmesidir; parayı-pulu, altını, gümüşü sevmesidir. Benim ümmetimin âfeti de budur!"

Peygamber Efendimiz'in zamanının sahabe-i kiramı çok cömert idiler. Hz. Aişe Anamız'ın cömertliğini anlattım. Bir örtü dolusu mal geliyor. Geldiği gün dağıtıyor.

Halife, Ebû Zerri'l-Gıfârî Hazretleri'ne, dört bin altın para veriyor. O gün hepsini dağıtıyor. Ertesi gün, gene cepler bomboş… Bir günde dağıtıyor. Hayrı hemen yapıyor. Onlar hiç tereddüt etmezlerdi.

Nesiller değiştikçe, İslâm unutuldukça, Allah yolunda sarf etmek, kesenin ağzını açmak hususunda da cimrilikler oluyor. Kazanmak hususunda hatalar oluyor. Harcamak konusunda tereddütler, ihmaller ve cimrilikler, eli sıkılıklar ve pintilikler olabiliyor.

Siz böyle yapmayın! Bir fırsatı yakaladınız mı, bir hayır imkânı yakaladınız mı hemen yapın! Çünkü mal, zekât ve sadaka vermekle, hayır hasenat yapmakla azalmaz. Allah bir bereket verir, daha fazlası insanın eline geçer. Ölçülü bir tarzda, hem kendiniz yiyin, evinizde bolluk olsun; hem çoluk çocuğunuz dışarıya bakmasın, çoluk çocuğunuzun gözü tok olsun! Onları tok yetiştirin! Helâlinden kazanın! Fırsatı da yakaladınız mı, hayrı yapmaktan geri durmayın!

Kendi başımdan geçen bir olayı anlatayım, belki size de ibret olur:

Ankara'da, bir bayram arafesindeydi. Üzerine çöpçü elbisesi, üniforması giymiş, yanında küçük bir çocuk olan altmış yaşlarında bir adam. Ulus'ta, halin yanında, küçük barakalar vardır; çok ucuz şey satarlar, oralarda… Çok ucuz çorap, gömlek vs. basit, fakir işi şeyler satarlar. Ben oradan böyle geçiyorum.

"—Baba şunu alsana!" diyor çocuk.

Bir iki gün sonra bayram. Şunu alsana dediği şeye baktım, çok âdî kumaştan yapılmış gömlek gibi bir şey. Çocuk onu istiyor. Adam çöpçü, çocuk perişan, ihtiyar adam perişan. Adam da:

“—Evlâdım! Paramız yok, alamayız onu!” diyor.

Ben de düşünüyorum ki, “O zamanın parasıyla yirmi beş liralık bir şeyi, niye alamıyor? Ne kadar yoksul adamcağız!” diye acıyorum. Yürüdüm gittim. Hiç aklıma gelmedi orada…

Şaşkın! Madem çok para değil, alsana yirmi beş liraya o şeyi. Sende var, daha fazlası var. Al, ver ona!

“—Al kardeşim, yavrum; bu benim hediyem olsun sana!” de, geç git…

Fırsatı yakalamışsın, paran var cebinde, bir hayır imkânı çıkmış. Gördün ki bu fakir adam dertli, “Alamayız evlâdım!” diye boynunu büküyor, ağlamaklı.

Basireti bağlanmak deniliyor yâ... İnsan bazen, fark edemiyor. “Verseydim de onu alsaydım, onu sevindirseydim, ne iyi olurdu…” diye sonradan aklıma geldi.

Muhterem kardeşlerim!

Elinize bir fırsat geçti mi, cebinizde de hayır yapacak bir imkânınız varsa, hiç fırsatı kaçırmayın, hayrınızı yapın! Elinizden geldikçe çok hayır yapın! Allah cömert kullarını sever, başkalarını sevindiren kulları sever. Başkalarının ihtiyacını gören kulların, ahirette kendisi nice nice ihtiyaçlarını karşılayacağını bildiriyor Peygamber Efendimiz, hadis-i şeriflerde…

Rabbimiz bizi helâl kazananlardan eylesin… Haramın ve günahın her çeşidinden, titiz bir şekilde korunmayı Rabbimiz bize nasip etsin… Âmîn.

Harama karşı hiçbir meyil, istek, hiçbir arzu, gevşeklik göstertmesin Rabbimiz… Her kazancımızı helâlinden, alnımızın teriyle kazanmayı nasip etsin… Zulmetmeden, haksızlık etmeden, kul hakkı yemeden, temiz kazanmayı nasip etsin…

Bu temiz kazançlarımızla, huzurlu, sıhhatli, âfiyetli, ailemize güzel geçim imkânları sağlayarak, onları hoşnut ederek, hediyeler alarak, onların da dualarını, sevgilerini kazanacak şekilde evimizde bol bol ikram etmeyi nasip etsin…

Bu kazançlarımızın fazlalarıyla da, zekâtımızı hiç ihmal etmeden vermeyi nasip etsin…

Bir insanın cimri mi, pinti mi, yoksa cömert mi olduğunun çizgisi nedir? Nereden anlaşılır?

Zekâttan anlaşılır. O adam zekâtını vermiyorsa, cimridir, pintidir, nekestir, nâmerttir. Zekâtını veriyorsa, bundan kurtuluyor, sıyırmış oluyor yakasını... Zekât huduttur, alt çizgidir. Zekâtı verdi mi, barajı geçmiş oluyor, sınıfı geçmiş oluyor. Ama sınıfı beş ile geçme var; altı ile, yedi ile, sekiz ile, dokuz ile, on ile, iftiharla geçme var. Daha çok hayır hasenat da yaparsa insan, daha iyi olur. Ne kadar çok hayır ve hasenat yaparsa, ahirette onun o kadar karşılığını görecektir. Allah tarafından iltifata ve ikrama, ihsana nâil olacaktır.

Rabbimiz bizi hayrı, hasenatı çok olanlardan eylesin... Bu dünyada helâl kazançlarla çok hayırlar yapmayı, hattâ biz öldükten sonra bile arkamızdan sevap kazanmamıza sebep olacak kalıcı hayırlar, sadaka-i câriyeler, eserler tesis edip bırakmayı, Rabbimiz bize nasib eylesin...

04. 04. 1991 – Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

20. HARAM LOKMANIN ZARARLARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-alemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Senedinâ ve mededinâ muhammedin'il-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîni bi's-sıdkı ve'l-vefâ...
Emmâ ba'dü, fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

مَنْ أَكَلَ لُقْمَةً مِنْ حَرَامٍ ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ؛ وَ لَمْ يُسْتَجَبْ لَهُ دَعْوَةٌ ، أَرْبَعِينَ صَبَاحًا ؛ وَكُلُّ لَحْمٍ يُنْبِتُهُ الْحَرَامُ ، فَالنَّارُ أَوْلَى بِهِ ؛ وَ إِنَّ اللُّقْمَةَ الْوَاحِدَةَ مِنَ الْحَرَامِ لَتُنْبِتُ اللَّحْمِ (الديلمي عن ابن مسعود)

(*Men ekele lukmaten min haramin, lem tukbel lehû salâtü erbaîne leyleten, ve lem yüsteceb lehû da'vetü erbaîne sabâhan; ve küllü lahmin yünbitühü'l-harâmu, fe'n-nârü evlâ bihî; ve inne'l-lukmete'1- vâhidete mine'l-harâmi, letünbitü'l-lahmi*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

a. Kırk Gece Namazı Kabul Olmaz.

Aziz ve muhterem kardeşlerim, cumanız mübarek olsun!

Allah-u Teàlâ Hazretleri, Ramazan'ın, cumanın, ibadetin, tâatin feyzinden, bereketinden, sevabından, cümlenizi azamî derecede istifade ettirsin. Dünya ve ahirette bahtiyar eylesin!

Hadis âlimlerinden İmam Deylemî, İbni Mes'ud RA'dan rivayet etmiş ki, Peygamber SAS Hazretleri, haram lokma hakkında şu

hadis-i şerifi îrad buyurmuşlar:[45]

مَنْ أَكَلَ لُقْمَةً مِنْ حَرامٍ ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ؛ وَ لَمْ يُسْتَجَبْ لَهُ دَعْوَةٌ ، أَرْبَعِينَ صَبَاحًا ؛ وَ كُلُّ لَحْمٍ يُنْبِتُهُ الْحَرَامُ ، فَالنَّارُ أَوْلَى بِهِ ؛ وَ إِنَّ اللُّقْمَةَ الْوَاحِدَةَ مِنَ الْحَرَامِ لَتُنْبِتُ اللَّحْمَ (الديلمي عن ابن مسعود)

(*Men ekele lukmaten min harâmin, lem tukbel lehû salâtün erbaîne leyleten*) “Kim, haramdan bir tek lokma bile yese, yutsa, haram lokma karnına gitse, kırk gecelik gece ibadeti, namazı kabul olmaz.”

(*Ve lem yüsteceb lehû da’vetün erbaîne sabâhan*) “Kırk sabah yapmış olduğu duası, Allah tarafından kabul edilmez. ‘Sen haram lokma yedin!’ diye Allah CC kırk gece namazını, kırk sabah duasını kabul etmez.

(*Ve küllü lahmin yünbitühü’l-haram, fe’n-nârü evlâ bihi*) “Haram lokmanın vücutta meydana getirdiği her et parçasına, cehennem ateşi yakışır. O haramdan biten et parçasını mutlaka cehennem ateşi yakar.”

(*Ve inne’l-lokmate’l-vâhidete mine’l-harâmi letünbitü’l-lahm*) “Bir lokmanın yenmesinden dahi, vücutta bir et hâsıl olur.”

“—Canım, bir lokmadan ne olacak?” dememek lâzım.

Bir lokma bile haram yemiş olsa, o yediğinden toplu iğne başı kadar da olsa, zerre kadar da olsa, bir et hâsıl olur. Haram lokmadan meydana gelmiş o ete de ancak cehennem ateşi yakışır. Yakışır demek, uygun olur demektir. Yani, cehenneme gidecek ve o haram et parçası, haram lokmadan hâsıl olmuş olan o vücut hücresi, dokusu veya âzası, cayır cayır cehennemde yanacak demektir.

---

[45] Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.III s.581 no:5853; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IV, s.15, no:9266; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XX, s.55, no:21483.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! İslâm'ın, temiz, has müslüman olmanın, Allah'ın sevgili kulu olmanın, sàlih, âbid, müttakî, makbul, sevimli bir kul olmanın en başta gelen birinci şartı, helâl lokma yemektir.

Bu hadis-i şeriften ve buna benzer hadis-i şeriflerden çıkan kesin hüküm bu.

"—Ben Allah'ın sevgili kulu olmak istiyorum!" veya "Ben Allah'ın ahirette cezasına, kahrına uğramak istemiyorum; cehennemde yanmak istemiyorum! Cehenneme atılıp da, cayır cayır yanmak istemiyorum. O azapları düşündükçe aklım başımdan gidecek gibi oluyor. Cehennemi istemiyorum, cennetin tasvirlerini duydukça, medihlerini işittikçe, köşklerini, saraylarını, hûrîlerini, nimetlerini, izzetlerini duydukça da, ona karşı içimde bir aşk, bir şevk meydana geliyor; cennete gitmek istiyorum. Cenneti kaçırmamak istiyorum elimden... Cennete mutlaka girmeliyim, cehennemden de mutlaka kurtulmalıyım diye düşünüyorum. Allah'ın sevgisini, rızasını kazanmayı

istiyorum!" diyen bir kulun ilk düşüneceği iş, helâl lokmadır. Lokmasının haram lokma olmaması, helâl lokma olması lazım!

Neden? Çünkü, haram lokma yerse, hem ibadetleri, duaları kabul olmuyor, hem de yediği o gıdadan vücudunda küçücük, bir toplu iğne başı kadar bir hücre bile oluşsa, onu cehennem ateşi yakacak. Yani, cehenneme girecek. Cennete gitmiş olsa, cennete gelip de cehennem ateşi yakacak değil ya; cehenneme gidecek de, orada yanacak. Yani, haramdan hasıl olmuş olan et parçası öyle yanmış olacak. O bakımdan bu hadis-i şerif çok bariz, mânâsı çok âşikâr ve bu konuyu çok iyi anlatan hadis-i şeriflerden bir tanesi. Bunu yazıp, hatırımızda tutmamız lâzım. Tekrar tekrar, mânâsı üzerinde durmamız lâzım.

Diyor ki Efendimiz: "Kırk gece namazı kabul olmaz."

Mâlum, insan gündüz ibadetleri daha kolay yapar. Dinçtir, rahattır, ortalık aydınlıktır, ama geceleyin uykusunu bölüp ibadet etmek âşıkların, âşık-ı sâdıkların işi. Herkes horul horul uyurken âşıklar uyumaz. Hak âşıkları, İslâm'ın yolunda yürümek isteyen, gönlü, duygusu kuvvetli olan kullar, geceleyin kalkarlar, seccadelerini yayarlar, teşbihleri ellerine alırlar, Teheccüd namazı kılarlar, dualar ederler. Gece olduğu için biz görmüyoruz, bilmiyoruz ama, Allah biliyor.

Gece ibadeti çok makbuldür, sevaplıdır. Sevaplı olmasının sebebi, gizli olmasıdır. Kimse bilmiyor. Gösteriş, riya ihtimali yok; onu bunu aldatmak için yapılmış bir şey değil. Kendisi kalkıyor, kılıyor namazı; bir Rabbi biliyor, bir kendisi biliyor. Odasında, gece olduğu için kapısı kilitleniyor, misafirler de gelmiş-gitmiş oluyor; kimse yok, yalnız başına ibadet ediyor. Gece ibadeti kıymetlidir, iyi kulluk nişânesidir. Onun için bir hadis-i şerifte, Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:[46]

---

[46] Lafız farkıyla: Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.455, no:5404; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VII, s.785, no:21405; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIII, s.145, no:12782.

رَكْعَتَانِ مِنَ اللَّيْلِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا

(*Rek'atâni mine'l-leyli hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) "Geceleyin kılınan iki rekât namaz, dünyadan da, dünyanın içindeki her şeye sahip olmaktan da daha hayırlıdır."

Uykunu böldün, kalktın abdest aldın, samîmi, ihlâslı iki rekât bir namaz kıldın. Kıldığın bu iki rekât namaz, bu dünyadan, dünyanın içindeki zenginliklerden, varlıklardan, mülklerden, mallardan, zînetlerden daha hayırlıdır. Altından, gümüşten, inciden, mercandan, elmastan, yakuttan, zebercetten de daha hayırlıdır.

Gece ibadetinin bu kadar kıymetli olduğunu, biliyoruz; biz de inşaallah kalkalım kılalım ama, Efendimiz, bu hadis-i şerifte buyuruyor ki:

"Bir kimse bir lokma haram yese onun kırk gece ibadeti kabul olmaz."

Âşıkların ibâdetidir bu ama, âşık, haram yedi, Allah'ı hoşnud etmedi, darılttı, kızdırdı. Allah'ın hoşuna gitmeyen bir şey yaptığından, lokması haram olduğundan dolayı kendisi âşık da olsa, gözü yaşlı da olsa, samîmi de olsa, kırk gece o samîmî ibadetini Allah kabul etmiyor. Yani, dünyadan ve dünyanın içindeki her şeyden daha hayırlı olan o ibadet kabul olmuyor, red olunuyor. Allah-u Teàlâ, "Sen haram yedin, sevmedim seni, kabul etmiyorum ibadetini..." dediği zaman iş bitiyor.

Bir haram lokma yedi, yemez olsaydı keşke. Bir haram lokma yemesi, kırk gün ileriye tesir ediyor, yediği haramın kırk gün ileriye tesiri oluyor.

b. Kırk Sabah Duası Kabul Olmaz

Bir de, (*Erbaîne sabahâ*) "Kırk sabah, duasını Allah kabul etmez."

Malum, insanın sabahleyin uykusunu bölüp de dua etmesi kolay değil. Gece geç yatıyor, sabah namazına kalkamıyor, kolay

kalkamıyor, alışmak lâzım. Çocuklarımızı küçükten alıştırmamız lâzım. Herkes, uykusunu bölüp de sabah namazına kalkamaz. Sürüklersin ayağından, gene uyur; kapısına on defa gidersin, kapısını çalarsın, saati kurmuştur kalkayım diye, saat cır cır cır kurgusu bitinceye kadar öter, gene kalkamaz. Neden? Uykuyu bölmek kolay değil ve fedakârlık işi, alışma işi.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, sabah namazına gelenleri, sabah duası yapanları seviyor. Duaların makbul olduğu önemli zamanlardan birisi sabah zamanı.

Tirmizî'nin Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet ettiğine göre, SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar:[47]

مَنْ صَلَّى الْفَجْرَ فِي جَمَاعَةٍ ، ثُمَّ قَعَدَ يَذْكُرُ اللّٰهَ حَتَّى تَطْلُعَ

الشَّمْسُ ، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ ، كَانَتْ لَهُ كَأَجْرِ حَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ

تَامَّةٍ ، تَامَّةٍ ، تَامَّةٍ (ت. حسن عن انس)

RE. 426/14 (*Men salle'l-fecre fî cemâatin*) "Kim sabah namazını cemaatle camide kılarsa, (*sümme kaade yezküru'llàhe hattâ tatlua'ş-şems*) sonra Allah'ı zikrederek zamanını değerlendirmek sûretiyle, güneş doğup kerahat vakti çıkıncaya kadar oturursa... (*Sümme sallâ rek'ateyn*) Kerahat vakti geçtikten sonra, kalkıp iki rekat namaz kılarsa; (*kânet lehû keecri hàccetin ve umretin tâmmetin, tâmmetin, tâmmeh*) böyle oturmak, bu ibadeti yapmak, ona o gün tam bir hac ve umre yapmış gibi sevap kazandırır; tam bir hac ve umre yapmış gibi, tam bir hac ve umre yapmış gibi..." buyurmuşlar.

Bu namazı teşvik ediyor Peygamber Efendimiz. Yâni, insanın

---

47 Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.481, no:586; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.9; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.808, no:21508; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.496, no:22727.

sabah namazından sonra kıldığı bir namaz var, İşrak namazı. Güneş doğduktan sonra, kerahat vakti çıktıktan sonra kılınıyor.

Çok kıymetli amma, kul haram lokma yemiş ise, yine kırk sabahki duasını Allah kabul etmiyor; kırk sabah geçecek.

c. Kırk Günlük İbadet

Bu kırk sözü, dikkat çekici bir söz. Dervişin, ibadethaneye, camiye, tekkeye, çilehaneye gelip kırk gün zikirle, teşbihle meşgul olması diye bir kaide vardır, tasavvufta. Zaten *çilehane* diyoruz. Çile, Farsça'da kırk günlük ibadet demek. Çile çekmek ne demek? Kırk gün, o ibadetin zahmetini, meşakkatini sırtlayıp, o işi yapıp, o sevabı kazanmak demek. Farsça'da, "çil" veya "çihil" kırk anlamına geliyor. "Çile" de, kırk günlük ibadet demek oluyor.

Neden dervişler kırk gün ibadete giriyorlar?

Çeşitli sebepleri var. Niye otuz dokuz gün değil? Niye bir ay değil? Niye kırk gün? Kırk gün olmasının çeşitli sebepleri var. Bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[48]

مَنْ أَخْلَصَ لِلّٰهِ أَرْبَعِينَ يوماً ظَهَرَتْ يَنَابِيعُ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلٰى لِسَانِهِ

(القضاعي عن ابن عباس ؛ ش. حل. عن مكحول)

(*Men ahlesa li'llâhi erbaîne yevmen*) "Kim ihlâs ile zamanını, kırk gün Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne tahsis ederse, (*zaherat yenâbîü'l-hikmeti min kalbihî alâ lisânihî*) gönlünden lisânına hikmet pınarları şırıl şırıl akmaya başlar."

Kim, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne kırk gün hâlisâne kulluk, ibadet, taat ederse; yana yakıla gözyaşı dökerse; ihlâsla,

---

48 Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.285, no:66; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.
İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.231, no:35485; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.359, no:1014; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.70; Mekhul Rh.A'ten.
Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.24, no:5271; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.224, no:2361; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXXI, s.394, no:45421; RE. 398/11.

samimiyetle, candan severek, isteyerek kırk gün ibadet ederse; gönlünden diline hikmet pınarları, şarıl şarıl akmaya başlar. Gönlü coşar, diline hikmetli mânâlar, sözler gelir. Yani evliya hâli olan, güzel hallere nâil olur.

Mûsa AS da, Tur Dağı'na çıktığı zaman, orada, Tur Dağı'nda kırk gün ibadet etti.

فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً (الأعراف:١٤٢)

(*Fetemme mîkâtü rabbihî erbaîne leyleh*) [Böylece Rabbinin tayin ettiği vakit kırk geceyi buldu.] (A'raf, 7/142) Demek ki, kırkta tamam oluyor iş, kırkı tamamlamak gerekiyor.

Burada da, dikkatinizi çekmek istiyorum; haram lokma yiyenin duası kırk sabah kabul olmaz. Kırk gece devamlı, o güzel, makbul gece ibadeti kabul olmaz denildiğine göre, bir insanın ne yapması lâzım? Bir kere, bu kırkı bir geçmesi lâzım, bir yere girmesi lâzım. Kırk günü atlatması lâzım. Hani, girdiği günden önce, kazârâ bir haram bulaşmışsa, bir kere kırk gün geçip, o yasak müddeti geçmesi; ceza müddetini bitirmesi lâzım. Kırk sabah, kırk gecenin tamam olması lâzım.

Bu arada içeride tekrar haram yememek, helâl lokmayla beslenmek şartıyla, o kırkı geçtikten sonra, "Artık Allah-u Teàlâ Hazretleri o kulu affeder, duâsını, tevbesini, namazını kabul eder; Allah'ın iyi bir kulu olur." diye temenni edilir.

Evliyaullahın büyüklerinden, Eşrefoğlu Rûmî Hazretleri, feyzini tamamlamak, manevî terbiyesini tamam etmek için, Anadolu'dan, İznik'ten, kalkmış, çoluğunu çocuğunu yanına almış, Suriye'nin Hama şehrinde, Sa'deddîn-i Hamevî Hazretlerinin yanına gitmiş. "Manevî bakımdan gafletten beni kurtarsın, gereken şeyleri bana öğretsin, Allah'ın sevgili kulu nasıl olunurmuş anlıyayım, beni eğitsin, nefsim ıslah olsun, beni yetiştirsin!" diye.

Bak, ne kadar yoldan, nereye gitmiş? O kadar yolu, o zamanın imkânsızlıkları ile mücadele ederek, kat etmiştir; çocuğu ağlamıştır, hanımı yorulmuştur, yollarda ayakları patlamıştır, yara olmuştur, aç kalmışlardır, tozlanmışlardır, yıkanamamışlardır, ızdırap çekmişlerdir!

O kadar mesafeden sonra gidiyor, selâm verip elini öptüğü zaman; Sa'deddîn-i Hamevî:

"—Hoş geldin evlâdım, buyur çilehaneye gir!" diyor.

Eşrefoğlu Rûmî Hazretleri girmiş çilehaneye, kırk gün ibadet etmiş. Kırk gün tamam olmuş. Çıktıktan sonra şöyle haline bakmış:

"—Pek güzel evlâdım, Allah kabul etsin, iyi ibadet etmişsin, Allah rahmetine, lütfuna erdirsin, güzel. Haydi, kırk daha gir."

Arkasından bir kere daha sokmuş. Kırk gün, kırk gün daha, seksen gün eder. Kolay mı? Seksen gün, iki ay yirmi gün demek. İki ay yirmi gün, güneşsiz, ışıksız yerde, gündüzleri oruç tutup tesbih çekecek, tefekkürlere dalacak, ibadet edecek. Oradan da çıkmış, "İyi, maşallah çok güzel." diye bir taraftan iltifat etmiş, diğer taraftan:

"—Haydi, bir daha gir!" demiş.

Bir kere daha halvete yani, çilehaneye sokmuş. Üç tane kırk, yüz yirmi gün eder, dört ay eder. Dört ay, yani bir mevsim, caminin dibinde, karanlık odada, güneş görmeyen yerde, teşbih çekmek, Allah demek, tefekkür etmek, sevaptı güzel ibadetleri yapmak, namaz kılmak oruç tutmak ve günahlardan uzak durmak suretiyle.

Çünkü insan dışarıda geziyor, gözü harama bulaşıyor.

Bir açık kadın geçiyor, bakıyor. Birisi geliyor, bir olmadık laf söylüyor; ona bir cevap veriyor. Dilinden uygun olmayan bir söz çıktı mı, haydi bir günah daha. Birisini ziyarete gidiyor, birisinden ziyaretten geliyor.

"—Bir insanın bir arkadaşının yanına gittiği zaman, onun haram olduğunu bildiği, hırsızlıktan alınma olduğunu bildiği bir

lokmasını yemesi halinde, hırsızlığına ortak olmuş olur.” diyor, Peygamber Efendimiz. Gittiği yere de “Aman, hırsız olmasın, malını mülkünü almayayım” diye dikkat edecek.

Eşkiya, yolda çevirmiş, şeyhlerimizden bir zatı. Heybetli, bembeyaz sakallı, evliyaullahtan bir kimse.

“—Buyur bizim hanemize, misafir etmek istiyorum” demiş.

Elini öpmüş, ayağını öpmüş, yemeği önüne koymuş, ama şeyhimiz yememiş. Yer mi? Eşkiya, yol keserek kazanç sağlıyor. Tabancayı çekiyor, haraç alıyor, yol kesiyor, öyle geçimini sağlıyor. Nasihat etmiş, ondan sonra o ıslah olmuş, tevbe etmiş, yola gelmiş.

Demek ki insan dışarıda olduğu zaman çeşitli günahlarla karşılaşıyor, gözü günaha bulaşıyor, kötü şeyler dinleyerek kulağı günaha bulaşıyor, dili günaha bulaşıyor. Kırk gün günahlardan uzak kalıyor, halvete giren adam bu, bir. Bu iyi.

Kendisi başkasına zarar veriyorsa, omuz atıyorsa, yumruk vuruyorsa, çelme takıyorsa, hakaret ediyorsa, kalp kırıcı sözler söylüyorsa, iğneliyorsa, yani biraz muzır bir insansa; kırk gün kendisinin zararı başkasına ulaşmıyor; o da iyi, oradan da günaha girmiyor. Allah’ın bir mazlum kuluna bir zarar verdi mi, o da “Allah seni kahretsin!” dese veya demese bile üzülse, cezası ona gelecek.

Kırk gün, zararı başkasına gitmiyor. Haramlardan uzak kalmış oluyor veya kırk günden önce haram lokma bulaşmış, girmişse midesine, kırk gece namazı kabul olunmayacak. Kırk sabah duası kabul olmayacak, o ceza müddeti de bitmiş oluyor.

Demek ki, bu kırk gün ibadet etmek çok güzel bir şey. Demek ki dervişlerin yaptığı boşuna değilmiş. Dervişlerin, tasavvuf erbabının, kitaplarda anlatılan güzel hallerinin zuhur etmesi, o günahlardan, o haramlardan iyice sıyrıldıktan sonra imiş. O sıyrılmanın yolu da kolay değil.

Toplanan hurda demirleri ne yaparlar? Götürürler potaya atarlar; potada erir, cürûfu bir tarafa ayrılır, demirin saf madeni

bir tarafa ayrılır. Onu potadan dökerler, bildiğimiz demir olur. Tekrar başka kalıba koyarlar, ne işte kullanacaklarsa kullanırlar. Yani, içindeki pisliği, cürûfu, fırına girip erimeden, ayrılmadan, maden filizinin posası çıkmadan, saf cevher ortaya çıkmıyor.

Onun için, muhterem kardeşlerim; insanın Allah'ın rızasını kazanması, cenneti kazanması, cehennemden kurtulması için ciddi işler yapması lâzım.

"—Melbourne'un, merkezindeki yeni yapılan otuz katlı, kırk katlı binayı sana vereceğiz ama, senden bazı ricalarımız var: Şunları, şunları yaparsan, o binanın mülkiyetini senin üstüne devir edeceğiz, bütünü ile o bina senin olacak deseler, peşin olarak ne dersiniz?

"—Ne isterseniz yaparım" dersiniz. "Melbourne'un ortasında, yeni yapılmış, daha inşaatı yeni bitmiş koca binayı adam bana verecek; yaşadım!"

"—Her şeyi yapmaya razı olurum." dersiniz. "Benim canımı alma ama, âzâlarımı parça parça kesip doğrama, ben sağ olayım da, ne olursa olsun." dersiniz.

Hatta bazı insan, ailesine yardım edeceğim diye eşkiyalık yapıyor. "Ziyanı yok, ben hapse gireyim; benden sonrakiler benim çaldığım parayla rahat yaşasınlar." diyor, kendisini feda ediyor.

Yerin altında maden ocaklarında çalışanlar ne için çalışıyor? Yerin altında, havasız, tehlikeli, göçük olduğu zaman ölme tehlikesi olan o yerde, sabahtan akşama kadar kazma sallıyor, maden dolduruyor, vagonları itiyor. Niye yapıyor onu? Para kazanıyor. Herkes para için yapıyor bunu. Mükâfat büyük olunca, her türlü fedakârlığa razı oluyor insan.

O halde, cennet mükâfatını kazanmak için, ciddî düşünmek zorundasınız. Bu, önemli bir iş. Bu küçük bir iş, basit bir iş değil. "Olsa da olur, olmasa da olur" diyecek bir iş değil.

"—Bu sene Türkiye'ye gidecek misin?"

"—Vallahi hocam, gitmek istiyordum ama, gitsem de olur, gitmesem de olur."

Tabii olur. Çünkü burada da yaşıyorsun, önemli bir şey değil.

İstersen git, istersen gitme. Mesâfe uzun, zahmetli, masraflı; gitmeyebilirsin. Ama, cennete girmemek böyle bir şey değil. Cehenneme düşmek, hazmedilir, tahammül edilir bir şey değil.

d. Haramın Tevbesi

Ben size hadis-i şeriflerden, cehennemi hiç anlatmıyorum, korkmayasınız diye. Yani, kuşları ürkütmeyelim, kaçırtmayalım diye. Halbuki cehennem tahammül edilecek bir yer değil. O halde cehenneme düşmemek için ciddi tedbir almak zorundasınız. Cenneti kazanmak, elden kaçırmamak için, mutlaka ciddi bir şeyler yapmak zorundasınız; mutlaka, "Allah beni nasıl sever, ne yaparsam Allah'ın sevgili kulu olurum" diye, düşünmeniz lâzım. Bu sorunun cevabını bulmanız ve mutlaka bu soruyu çözümlemeniz, bu problemi halletmeniz lâzım. Mutlaka Allah'ın sevdiği bir kul haline gelmeniz lâzım.

Kötü huylarınız var; atacaksınız. Haram yemişsiniz; haramdan kurtulmanın çaresi ne ise yapacaksınız. Haram lokma yiyenin kırk gece namazı kabul olunmuyor, her haram lokma için, mutlaka cehennemde yanmak gerekiyor. Haram lokmadan bir et parçası hasıl oluyor ve o et parçası da, cehennemde yanmak durumunda olduğunu, İbn-i Mes'ud RA'ın rivayet ettiği bu hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz bildirmiş. O halde haram yemeyeceksiniz.

"—Hocam, olan oldu. Şimdi, ben senin vaazını bu cuma günü duydum. Bundan önceki hayatımda bilmiyordum ki bu hadis-i şerifi. Küçüklüğümde duysaydım nasıl hareket ederdim ama, şimdiye kadar hiç bu titizlikle hareket etmedim. Şimdi biraz bu işin vahametini, ciddiyetini, senin sözlerinden anlar gibi oldum. Ya, ben haram yemişsem? Ya ben bu duruma düşmüşsem? Benim halim ne olacak? diye bir soru ortaya çıkıyor.

Siz veya ben, veya başkası, temenni edilmeyen bir şey amma, eğer haram lokma yemiş ve o haram lokmadan bir et hâsıl olmuşsa, o da cehennemde yanacaksa, bu şahsın yapacağı iş nedir? Ne yapabilir? Nasıl kurtulabilir?

Haramın iki yönü vardır, muhterem kardeşlerim.

1) Allah'ın karşısındaki durum, Allah'la kul arasındaki durum.

2) O haramı irtikab eden kul ile öteki kullar arasındaki durum.

Mesela, bir insan hırsızlık yapmışsa, hırsızlık yapmak günah olduğundan, Allah'a karşı bir suç işlemiş oluyor; bir... İkincisi; birisinin malını almış oluyor, yani kulla ilgili bir takıntısı oluyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, lütfundan, kereminden, Ekremü'l-ekremin ve Erhamü'r-râhimîn olduğundan kendisine karşı işlenmiş günahları affedeceğini bildiriyor. "Tevbe ederse affederim!" buyuruyor.

İçinde bulunduğumuz Ramazan ayı tevbe ayı, tevbelerin kabul olduğu aydır. Cennet kapılarının açıldığı, gök kapılarının açıldığı, cehennem kapılarının kapandığı, şeytanların azılılarının bağlandığı, tevbenin çok yapılmasının, Peygamber Efendimiz tarafından tavsiye edildiği bir aydır. Allah ın tevbeleri kabul edeceği, oruçlu ağızla insanın iftar sofrasında, gündüzde veya

gecede, ibadet ettiği zaman, bağışlanacağına dair müjdeler var. O halde Ramazan'ın bu avantajlarından, bu faydalarından, istifade etmeliyiz. Tabii, siz camiye gelen insanlarsınız, mümin insanlarsınız; siz istifade etmeğe çalışırsınız, yakınlarınızı da istifade ettirmeğe çalışacaksınız.

"—Bırak bu yolu, Gel, Cenâb-ı Hakk'ın yoluna!" diye, duyduğunuz kadar, duyduğunuzu anlatmak ve onları da doğru yola çekmek gibi bir vazife de var sizin üzerinizde.

Tevbe edeceksiniz, istiğfar edeceksiniz, pişmanlık arzu edeceksiniz, gözyaşı dökeceksiniz, yalvaracaksınız:[49]

اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي (ت. عن عائشة)

(*Allàhümme inneke afuvvün kerîmün tuhibbü'l-afve fa'fu annî*) "Yâ Rabbi sen çok affedicisin, çok kerem sahibisin, affetmeyi seversin; beni afv u mağfiret eyle yâ Rabbi!" diye af dileyip tevbe edeceksiniz.

Kullara, onlardan aldığınız hakları vereceksiniz, helâlleşeceksiniz, gönlünü hoş edeceksiniz; hesabı âhirete bırakmayacaksınız. Kul haklarından burada kurtulmağa bakacaksınız.

Kul hakkı nasıl olur?

"—Ben hiç kimsenin malını çalmadım, hiç hırsızlık yapmadım, hiç aldatmadım. Benim üzerime kul hakkı geçmiş midir?"

Bazen farkına varmadan geçer. Bilmediğin şeyler varsa, onlar için de sadaka verirsin. Eğer bilmeyerek bir hak geçmişse, ona keffaret olsun diye yalvarır, yakarırsın. Mesela, malının zekâtını vermediğin zaman, fakirin hakkı senin üzerine geçiyor, fakirin hakkını vermemiş oluyorsun. Malının içinde fakirin hakkı var,

---

[49] Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.419, no:3435; İbn-i Mâce *Sünen*, c.XI, s.305, no:3840; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.171, no:25423; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.712, no:1942; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.219, no:10709; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.338, no:3700; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.305, no:1474; İbn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.III, s.749; Ebû Ya'lâ, *Mu'cem*, c.I, s.45, no:43; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLIII, s.103; Hazret-i Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.195, no:3716; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XV, s.204, no:15318.

vermediğinde, kul hakkı kalmış oluyor. Zekâtı vermediğin zaman tehlikeye düşüyorsun. Onun için, malının zekâtını vereceksin.

Bir arkadaş dedi ki:

"—Hocam burada zekâtımı kime vereyim? Herkesin az çok durumu benim gibi."

Burada da yolda kalmış, borca girmiş, hapse düşmüş insan olabilir; hanımı, çocuğu muhtaç durumda insan olabilir, onlara verilebilir. Yoksa, Türkiye'de, memleketinde yakınlarına gönderirsin. Ben, geçen gün:

"—Şu kadar fıtır sadakası, şu kadar zekâtı orada benim hesabımdan, bayramdan önce verin!" diye telefon ettim. "Falanca, filanca şeyi şöyle yapın, böyle yapın!" diye talimat verdim.

Siz de öyle diyebilirsiniz. Orada, zekâtınızı, sadaka-i fıtrinizi verebilirsiniz. Eğer öyle yapamıyorsanız kendiniz, burada cami, cemaat vasıtası ile, cemiyet vasıtası ile bu işi sağlarsınız.

Zekâtınızı vereceksiniz. Üzerinizde bildiğiniz kul hakları varsa, ödeyeceksiniz. Günahlarınıza aşk ile, sıdk ile, gözyaşı dökerek, samimiyetle, bir daha o günahı işlememek düşüncesiyle, fikriyle, niyetiyle, kat'î azmiyle tevbe edeceksiniz. Bundan sonraki ömrünüzde de haramlara, günahlara yanaşmamaya, bulaşmamaya dikkat edeceksiniz.

Allah, cümlemizin yardımcısı olsun... Allah cümlemizi, haramlardan günahlardan, korusun... Cümlemizi cehenneme düşüp yanmaktan korusun... Cümlemizi cennetine dahil eylesin... Cennet nimetlerinden mahrum etmesin... Sevdiklerimizle, dostlarımızla, evlatlarımızla, zürriyetlerimizle rızasına erenlerden, cennetine girenlerden, cemâlini görenlerden eylesin...

Bi-hürmeti esmâihi'l-hüsnâ, ve bi-hürmeti şehri ramazân el-mübârek, ve bi-hürmeti'l-yevmi'l-cumuah, ve bi-hürmeti sâati'lletî tüstecâbü fîhe'd-deavâti fi yevmi'l-cumuah, ve bi-hürmeti esrarı sûreti'l-fâtihah...

05. 04. 1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

21. ORUCUN VE NAMAZIN GERÇEK ANLAMI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden, kesîran, tayyiben, mübâreken fîh... *Alâ külli hâlin ve fî külli hîn...* Ve*'s-salâtü ve's-selâmü alâ* seyyidinâ ve *senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.*
Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ ، وَالْعَمَلَ بِهِ ، وَالْجَهْلَ ، فَلَيْسَ لله حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ ، وَشَرَابَهُ (حم. خ د. ت. ه. عن أبي هريرة)

RE. 442/7 (*Men lem yeda' kavle'z-zûri, ve'l-amele bihî, ve'l-cehle, feleyse li'llâhi hâcetün fî en yedea taâmehû, ve şerâbehû*)
Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

a. Orucun İncelikleri

Ebû Hüreyre RA, Peygamber SAS Hazretleri'nden rivayet eylemiş. Sıhhatli, kıymetli, meşhur hadis kitaplarından Buharî'de, Ebu Davud'da, Tirmizî'de, İbn-i Mâce'de, İbn-i Hibban, Ahmed İbn-i Hanbel'in, yani bu büyük hadis âlimlerinin kitaplarında, kaydedilmiş, otantik (mevsuk) bir rivayet; okuduğum hadis-i şerif, oruçla ilgili. Daha önce, ikaz ve ihtar etmiştim kardeşlerimi:

"—Aman orucu sadece aç ve susuz kalmak diye tarif etmeyin! Öyle anlamayın. Oruç, daha ince, daha dikkat edilmesi gereken bir ibadettir" demiştim.

Bu ikazın sıhhatli bir delili oluyor bu hadis-i şerif.

Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[50]

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ، وَالْعَمَلَ بِهِ، وَالْجَهْلَ، فَلَيْسَ لله حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ، وَشَرَابَهُ (حم. خ د. ت. ه. عن أبي هريرة)

RE. 442/7 (*Men lem yeda' kavle'z-zûri, ve'l-amele bihî, ve'l-cehle, feleyse li'llâhi hâcetün fî en yedea taâmehû, ve şerâbehû*)

"Her kim ki, yalan söylemeyi bırakmıyor, yalanla iş yapmayı terk edemiyor, cahillikten yakasını kurtaramıyor ise, o kimsenin yemek yemesini, su içmesini terk etmesine, oruç tutmasına Allah'ın ihtiyacı yoktur."

Madem ki, yalanı, eğri büğrü işleri bırakamıyor; madem ki, cahillikten vazgeçemiyor, o zaman, Allah'ın onun oruç tutmasına ihtiyacı yok. Ne diye bunları bırakamıyor? Oruç, sadece aç ve susuz kalmaktan ibaret mi? Allah'ın, onun oruç tutacağım diye, sadece yemek yememesi, sadece su içmemesine ihtiyacı yok.

Ahlâkını düzeltecekti, Allah'ın istediği huylara sahip olacaktı, Allah'ın istediği güzel işleri yapıp, istemediği günahlardan kesilecekti, vazgeçecekti. Orucun derinlemesine mânâsı buydu. Oruç, sadece aç susuz kalmak değildi. Ahlâkî bir sabır, bir irade gücüydü. İradesine hakim olan insanın, nefsini dizgin altına alıp, şeytana uymamasıydı.

Kötü huyları bırakmasıydı, sevaplı işlere koşturmasıydı. Oruç

[50] Buhàrî, *Sahîh*, c.XVIII, s.495, no:5597; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.141, no:641; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VI, s.316, no:2015; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.204, no:1679; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.452, no:9838; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.257, no:3480; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.270, no:8095; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.238, no:3245; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.241, no:1995; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.434, no:8428; Abdullah ibn-i Mebârek, *Zühd*, c.I, s.461, no:1307; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.623, no:5948; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.95; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.621, no:8214; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.404, no:23845.

buydu. Bunu yapamadı. Yani, "Allah'ın, onun aç susuz kalmasına ihtiyacı yok!" demenin mânâsı şu ki; tuttuğu oruç Allah indinde makbul değildir. Sevmiyor Allah, böyle kuru kuruya aç, susuz kalmayı. Onun kârı, akşama aç ve susuz kalmaktan ibaret. Akşam sofraya oturdu; oruç tuttu, bitirdi, iftar etti de, sevap mı kazanıyor? Hayır. Hiçbir şey, kazanmadı. Sadece aç ve susuz kaldı. Belki, bir perhiz etmiş olduğundan dolayı, vücudu biraz istifade etmiştir, midesi dinlenmiştir, o kadar. Sevap yok. Niye? Yalanı bırakmadı, dolanı bırakmadı, cahilliği bırakmadı.

Cahillik sözü de çok derin bir söz. İki mânâya anlaşılabilir, kısaca söylemek gerekirse. Hani, bir insan sizin hoşunuza gitmeyecek çirkin bir davranışta bulunsa, onun bir yakını, sizin sevdiğiniz bir arkadaşınız olsa, gelir der ki size:

"—Bu bir cahillik etti, sen bunun kusuruna bakma, affet!"

Yâni, "Âdâb-ı muâşereti bilemedi, arkadaşlık nasıl olacak, bunu anlayamadı, işte böyle bir kusur sâdır oldu kendisinden; affetmek büyüklüktür, sen affet!" derler.

Demek ki, cahillik bir bakıma, zemine ve zamana göre, nasıl davranışta bulunacağını bilemeyip, kusurlu iş yapmak, suç işlemek, kalp kırıcı, günah iş yapmak mânâsına gelebiliyor. Bu, mânâ kasdedilmiş olabilir burada.

Oruç tutan insan, böyle cahillikler yapmayacak. Kalp kırmayacak, kötü fiillerden vazgeçecek; hanımına iyi muamele edecek, komşusuyla iyi geçinecek, iş yerinde kavga çıkartmayacak. "Hatta" diyor, Peygamber SAS Efendimiz: "Bir insan gelse, kendisine şetmetse, yani sövse saysa, açsa ağzını, yumsa gözünü, batırsa, çıkarsa, boyasa..." Ona ne diyecek oruçlu? Diyecek ki:

(*İnnî sâimün, innî sâimün*) "Ben oruçluyum; sana uymam, sana uymayacağım! Sana karşılık bile vermiyorum. Karşılık bile vermememin sebebi oruç tutmam. Yoksa, ben sana cevap verebilirdim; senin sözlerin doğru değil ama, olsun. Ben oruçlu olduğum için, sana uymuyorum ve sana cevap dahi vermiyorum."

Bir de, genel mânâsı ile cahillik, ilimsizlik demek, bilgisizlik demek. Cahilin, cahilliğini bırakması, ilim yoluna, öğrenme gayreti içine girmesi, çalışmaya başlaması, gayretli olması lâzım.

b. Cahillik Çok Yaygın

İnsanlar çok yanlış, çok durgun bir İslâmî anlayışa saplanmışlar. Küçükken ilkokulu bitirinceye kadar aldığı dini bilgilerle tüm ömrünü geçiriyorlar. Bu yeter mi? Ekmek olsaydı, katık olsaydı, hazine olsaydı, çoktan biterdi.

Sen ilkokulda, yaz tatillerinde, biraz mahalle mektebine gittin, mahalle camiine gittin, biraz Kur'an cüzünü eline aldın, biraz elif, be, te, se, okudun... Ondan sonra? Delikanlı oluyor, evleniyor, çoluk çocuğa kavuşuyor, ihtiyarlıyor, beli iki kat oluyor, aynı cahillikte devam ediyor.

Olmaz ki. Peygamber SAS Hazretleri ne buyurmuşlar? Devamlı terakki içinde olması lâzım müslümanın. İslâmî hayat,

dinamik bir hayattır. Müslüman, uyuşuk bir insan değil. İhtiyar da olsa, güçsüz de olsa, müslüman dinamik bir insandır. Devamlı bir çalışma, gayret, devamlı bir şeyler yapmak, sevap aramak, insanlara faydalı olacak işlerin peşinde koşturmak arzusundadır. Durmaz müslüman; bağlasalar durmaz.

Bu anlayış yok. Çok gevşek, çok zayıf, çok lakayt. Fâtiha'yı, doğru okuyamaz; Kur'an okumayı, namaz kılmayı bilmez. Müezzinlik yapmak gerekiyor; "Vallahi bilmiyorum!" diyor. "Haydi kamet getir!" diyorsun; kamet getiremiyor. Kameti yanlış getiriyor, ezanı okuyamıyor. Olmaz ki.

"—Kaç senelik müslümansın?"

Kırk senelik. Seni kırk sene ilkokula gönderseler? Kısa pantolonla, kıllı bacaklarıyla, herkes ayıplar insanı. Nedir bu böyle? "Kırk yaşına gelmiş, hâlâ ilkokulda bu; sınıfları geçememiş. Birinci sınıf bilgisiyle kalmış" diye herkes ayıplar insanı. İşte sen dini bilgiler bakımından, ilkokul seviyesinde kalıyorsun. Olmaz.

Nasıl olacak? Öğrenecek. İlmihali bir kere okuyacak, bir kere daha, bir kere daha, bir kere daha.

Niye Kur'an-ı Kerim'i tekrar tekrar okuyoruz, muhterem kardeşlerim? Hiç kendi kendinize sordunuz mu? Hatim indirileceği zaman, (*Kul hüva'llàhü ehad, Kul eûzü bi-rabbi'l-felak. Kul eùzü bi-rabbi'n-nâsi*)'yi okuyoruz. Ondan sonra nereye geçiyoruz? Fâtiha'ya geçiyoruz, *Elif lâm mim*'e geçiyoruz. Ne demek bu? Hiç düşündünüz mü bunun mânâsını?

Yâni, Kur'an-ı Kerim'in son sayfasına kadar gelmişiz, son sayfasındaki sureleri okuyoruz. Kur'an'ı bitirdik, (*Sadaka'llàhu'l-azîm*) diyebiliriz, demiyoruz. Ne yapıyoruz? (*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm. "El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*) Kur'an'ın başına geçiyoruz. Orada da durmuyor, (*Elif, lâm, mîm. Zâlike'l-kitâbü lâ raybe fîh*)'e geçiyoruz. İki sayfayı okuyor, ondan sonra (*Sadaka'llàhü'l-azîm*) diyor, duayı o zaman yapıyoruz. Ne demek?

"Ya Rabbi! Ben, Senin kitabına doyamadım, ben Senin kitabını bırakmam, durmam, stop etmem, mühürlemem; ben Senin bu

Kitabını devamlı okuyacağım.” demek.

Kur’an-ı Kerim’i devamlı okuduğumuz gibi, dinin önemli kitaplarını da devamlı okuyacak müslüman. Hiç ilmihal kitabı okudun mu? Çoğu müslüman okumamıştır.

Cami cemaatlerinin üzerinde bir anket yapalım; başka camilere gittiğiniz zaman siz bir yoklama yapın, Fatiha’yı doğru okuyan yüzde otuz değil. Halbuki Fâtiha su gibi bir şey, hava gibi bir şey, Fâtiha’sız namaz olmuyor zaten. Fatiha’yı doğru düzgün okuyamıyor; mânâsını bilemiyor.

“—Sen şu tarafa gittin; elini kaldırdın, bir şeyler yaptın. Ne yaptın öyle, eğildin, kalktın?”

“—Vallahi bilmem. Anam böyle öğretti bana küçükken, ben de böyle yapıyorum.”

“—Ama bunun mânâsı ne? Allah-u ekber’in mânâsı ne? Fâtiha’nın, Sübhânallah’ın, Ettahiyyâtü’nün mânâsı ne? Eğilmenin, kalkmanın, elpençe divan durmanın, sağa, sola selâm vermenin mânâsı ne?”

Hiçbir şeyden haberi yok. Neden?

İki taraflı kabahat var. Bir kabahat sizde, bir kabahat bizde. Biz, cami kadroları, hocalar, muallimler, imamlar, müftüler olarak öğretmeyi başaramamışız. Başka milletler, kendi fertlerini yetiştirmişler, eğitim seviyesini yükseltmişler, hayat standardını yükseltmişler, herkese bir ev, bir iş, işi yoksa işsizlik parası, sıhhî yardım, bolluk, gıda vs. birçok problemi halletmişler. Biz, ne imanını öğretebilmişiz, ne maddesine yardım edebilmişiz; ne kalbini, ne kafasını nurlandırabilmişiz, ne hayatına bir istikâmet verebilmişiz.

Bakın, haftada yedi gün var. Beş günü çalışılıyor, iki günü boş. Millet, beş gün çalışıyor, âhiretle ilgili bir iş yapmıyor. Son iki günde de, “çok çalıştım, yoruldum” diyor, pikniğe, gezmeğe gidiyor. Ne zaman Allah’a ibadet edeceksin sen? Ne zaman kulluk yapacak, Allah’ın yolunu öğreneceksin? Allah’a bilerek, şuurlu ibadet etmek için, gerekli bilgileri öğreneceksin. Ya evde

öğreneceksin. Öğrenmezsin. Eve gider gitmez televizyonun karşısına geçersin; yemek yedikten sonra; gözlerin mayhoşlaşmaya, baygınlaşmaya başlar; hanım yemeğin üstüne çayı getirir, çayı içtikten sonra uykun iyice gelir, hemen yatağa! O zaman öğrenemezsin.

Cumartesi, pazar da evdekiler sıkıştırır.

"—Bütün hafta sen çalıştın, biz seni evde bekledik; kalk gidelim. Haydi gezmeğe."

Ömür böyle geçer. Gençliği havaîlikle, yaşlılığı hastalıkla geçer. Allah bizleri uyandırsın, bizlere yardımcı olsun!

Âhireti kazanmak için bir gayret gerekmiyor mu? Haftalık almak için çalışmak gerekiyor, her gün sabahleyin gidiyorsunuz, akşam geliyorsunuz, çalışıyorsunuz da, Allah'ın rızasını cenneti kazanmak için, bir çalışma gerekmez mi? Muhakkak gerekir. Her şeyden önce gerekir. Ama biz bu düzeni kuramamışız; siz, böyle bir ihtiyaç duyup, bu ihtiyacı herhangi bir yerden karşılamamışsınız.

Elimizde iki gün var: Cumartesi, pazar. Akşamları var, koca koca geceler, uzun uzun geceler var. İnsan günde sekiz saat çalışıyor, yirmi dört eksi sekiz; on altı saat kalıyor insanın elinde, bunu değerlendirememişiz. Gece okulu açarız, cemaatin her birisi, Arapça öğrenir, okuduğu sûrelerin mânâsını öğrenir. İbadetin nasıl yapılırsa kabul olduğunu, nasıl yapılırsa bozuk olduğunu, kabul olmayacağını öğrenir.

Peygamber SAS ne buyuruyor:

"—Bir insan yalan söylüyorsa, eğri büğrü iş yapıyorsa, cahillikten kurtulamamışsa, Allah'ın, onun su içmemesine, yemek yememesine ihtiyacı yoktur."

Öyle yarım yamalak oruç olmaz. Sevap yok. Şuurlu, bilgili, ârif, âlim olması lâzım insanın. Allah CC Kur'an-ı Kerim'i indirmiş. Mehmet Âkif ne güzel söylüyor:

"—Ölülere okunsun diye mi indirildi?"

Kur'an-ı Kerim ölülere mi indirildi, dirilere mi? Dirilere

indirildi. Dirilerin hayatları intizama girsin, Allah'ın yolunu bilsinler, rızasını bulsunlar, Cennete nasıl girileceğini okusunlar, öğrensinler diye.

Kaç kişi, baştan sona Kur'an-ı Kerim'in mânâsını okumuştur?

İstanbul'da benim tüccardan ve memurlardan tanıdığım bir grup arkadaş vardı. Bunlar hemşehri grubu; bir şehrin çocukları. İstanbul'a gelmişler, hemşehrilikten dolayı birbirleriyle gidip geliyorlar. Akrabalık, hemşehrilik var. Ama, içlerinde bir tane şuurlu genç insan var. Yani, yaptığı işi neden yaptığını, nasıl işler yapması gerektiğini bilen, nasıl müslüman olması gerektiği sorusunu kafasında sorup da bunun cevabını arayan, kafası çalışan, vicdanı sızlayan bir insan var, içlerinde…

"—Gelin, biz hemşehriyiz, haftada bir gün, iki gün toplanalım!" demiş.

Çaylı, hatta yemekli on, on iki kişi toplanıyorlar. Haftada bir. Her hafta birisinin evinde bir ziyafet, ondan sonra, Kur'an-ı Kerim'i okuyorlar. Böylece bitirmişler. Kur'an-ı Kerim'in meâlini…

Başlandığı zaman biter. Damlaya damlaya, su mermeri oyar. Taşlarda iz yapar, taşları oyar, dağları yarar su. Aka aka, koca dağı yarar vadi olur, kanyon olur. Kayaları derinlemesine oyar; Turistik broşürlerde görürsünüz, sizi oralara gezmeğe götürürler, görürsünüz.

Demek ki, insan devamlı çalıştığı zaman, bir şeyler oluyor. Kırk yaşında, hâlâ kısa pantolonla mı gezecek? Hâlâ önlük mü takacak önüne? Hayır. Büyüdü, evlendi, baba oldu, dede oldu... Değişik bir şeyler yapması lâzım. Kırk yıl boyunca, bir insan dinini öğrenemezse olur mu?

"—Cahilliği mademki bırakmıyor; su içmeyi, yemek yemeyi bırakmasına, orucuna ihtiyacım yok. Cahillikten kurtulsun." demek istiyor Allah... Yalandan kurtulsun, kötü huydan kurtulsun demek istiyor.

Ramazan'ın, bugüne kadarki ibadetlerinizin bir

değerlendirmesini yapın! Altına bir çizgi çekin, toplama yapın! Bütün günler oruç tuttunuz mu? Bütün akşamlar, teravih için camiye gelebildiniz mi? Orucu tutarken, usulüne uygun tutabildiniz mi? Gözünüzü haramdan koruyabildiniz mi? Dilinizi, kimseyi incitmeden kullanabildiniz mi? Yoksa karınızla saç saça, baş başa kavga mı ettiniz? Komşunuzla mücadele mi ettiniz? Alacaklınızla, borçlunuzla mahkemelik mi, polislik mi oldunuz? Ne oldu?

"—Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir."

Bugüne kadar böyle geçmiş, bundan sonra da bu kafayla gidersen olmaz. Ne diyor, zarif adam, edip adam, büyük edebiyatçı, büyük şair Şeyh Sâdî, Mecazî nükte yoluyla, işaret yoluyla söylüyor:[51]

ترسم نرسي به كعبه اى اعرابي !

اين ره كه تو مي روي به تركستان است

Tersem ne-resî be-Kâ'be ey a'rabî!
İn reh ki tû mî-revî be-Türkistânest.

[Korkarım ki, erişemeyeceksin Kâbe'ye ey a'rabî!
Senin yöneldiğin bu yol Türkistan'a gider.]

Şeyh Sâdi İranlı. Yolcular geçip hacca gidiyorlar, İran'dan:

"—Ey yolcu, korkarım ki sen bu gidişle hacca varamayacaksın!"

"—Neden?"

"—Çünkü yönünü ters tarafa döndürmüşsün, Türkistan'a döndürmüşsün. O tarafa gidersen, gittikçe hacdan uzaklaşırsın. Hac tarafına dönmemişsin ki..."

Sen de, Allah'ın rızası tarafına dönmemişsin. Bu gidişle nasıl Allah'ın rızasına varacaksın? Gittikçe uzaklaşıyorsun. Gittikçe

[51] Şeyh Sa'di-yi Şirazî, *Gülistan*, Bölüm:II, Hikâye:6.

kaçan bir insanın ne olur hâli?

22. ABDESTLİ YATMAK VE DÜRÜSTLÜK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Hamden, kesîran, tayyiben, mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn… Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

مَنْ بَاتَ عَلٰى طَهَارَةٍ، ثُمَّ مَاتَ مِنْ لَيْلَتِهِ، مَاتَ شَهِيداً

(ابن السني عن أنس)

RE. 411/1 (*Men bâte alâ tahâretin, sümme mâte min leyletihî, mâte şehîdâ*)
Revâhu ibnü's-sünnî an enes'in radıya'llàhu anh.

a. Abdestli Yatmanın Faydası

Aziz ve muhterem cemaat-ı müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretlerinin selamı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun. Allah (c.c.), dünya ve âhiretinizi mâmûr eylesin; oruçlarınızı, namazlarınızı, Kuranlarınızı, zikirlerinizi, ibadetlerinizi, taatlerinizi kabul eyleyip rahmetine mazhar olmanıza vesîle kılsın!

Peygamber SAS Efendimiz, bize hayatımızın çeşitli meseleleriyle ilgili öğütler vermiştir. Allah'ın has peygamberi, çok sevgili kulu olduğundan, her şeyi en güzel düşünüp, bilip, en uygun olanı, en sağlam şekilde tesbit edebilecek makamın sahibi olduğundan, bize her konudaki tavsiyeleri, birer kıymetli cevher

gibidir. Temizlikle ilgili, kazançla, aile hayatı ile, dünya ile, ahiret ile ilgili bize çok kıymetli tavsiyeleri var.

Hadis-i şeriflerde, bu tavsiyeleri birer ikişer karşımıza çıkar. Onları zihnimizde zabt ve hıfz etmeliyiz. Hatırımızda tutmalı, uygulamalıyız. Yeniden de, öğrenmeliyiz. Allah CC, bildiğini uygulayan, duyduğunu îfâ eden; hayırlı bir tavsiye-öğüt dinlediği zaman, onu tatbik eden kimseleri sever ve onlara bilmediği ilimlerin kapılarım açar. Bildiğini uygulayana, bilmediği ilimlerin, maneviyatın, tasavvufun, gönül âleminin, ilahiyat âleminin sırlarını açar. O sırlara kavuşmanın çaresi,, duyduğunu uygulamak, bildiği ile amel ve icraata geçmektir. Onun için, hadis-i şerifleri, bu mantık ile çok dikkatli bir şekilde dinleyerek uygulamaya çalışalım.

Efendimizin tavsiyelerinden birisi de, gece yatarken, ne yapacağımızla ilgili. Muhtelif hadis-i şeriflerde bize bu konuda tavsiyeleri var. Bize de, hocalarımız, şeyhlerimiz, mürşidlerimiz, o

tavsiyeleri öğretmişlerdir.

İnsan gece yatarken, abdestli yatmalı! Zaten, derviş abdestli gezer ama, abdestli olsa bile, yatmadan evvel gidip rahatlamak, yüz numaraya gitmeli, rahatlamak, taze abdest almalı, ferahlamak, hafiflemek; pırıl pırıl, tertemiz, duru, billur gibi, güzel abdestiyle, bir güzel iki rekat, dört rekat namaz kılmalı. Abdestli olarak, sağ yanına yatmak. Uykuya böyle geçmeli.

Uykuya böyle geçerse, onun bütün vücudu nurlanır ve onun ışığını, nurunu gökteki melekler, yedi kat semadan görürler. Allah'ın bu nurlu kulunu biz de görelim diye yeryüzüne gelirler, etrafında toplanırlar. Melekler ve hûri kızları, izdihamlı bir şekilde etrafına yığılırlar diye, bunun manevî faydasını Efendimiz bildiriyor.

Ayrıca, abdestli olarak yatan-uyuyan bir kimsenin, bir büyük kazancı daha vardır: Tüm gece ibadet etmiş gibi sevap kazanır abdestli yattığı için. Abdestli olmak da, temizlik de ibadetin bir parçası olduğundan, tüm geceyi uyumamış da ibadetle ihya etmiş kadar, melekler boyuna sevap yazarlar. O uyur ama, abdestli uyuduğu için, melekler de onun defterine boyuna sevap yazarlar. Sabaha kadar bu böyle devam eder. Faydalarından birisi de bu. Şeytan yanına sokulamaz, onun için gecesi hayırlı bir gece olur, ibadete kalkması mümkün olur.

Başta zikrettiğim hadis-i şerifte, bir faydasını daha zikrediyor Efendimiz, buyuruyor ki:[52]

مَنْ بَاتَ عَلٰى طَهَارَةٍ، ثُمَّ مَاتَ مِنْ لَيْلَتِهِ، مَاتَ شَهِيداً

(ابن السني عن أنس)

RE. 411/1 (*Men bâte alâ tahâretin, sümme mâte min leyletihî,*

---

52 İbnü's-Sinnî, *Amelü'l-Yevmi ve'l-Leyleh*, c.III, s.395, no:731; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.15, s.544, no:41290; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.100, no:21608.

mâte şehîdâ.)

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Men bâte alâ tahâretin*) "Kim abdestli olarak gecelerse, abdestliyken yatıp uyursa, (*sümme mâte min leyletihî*) o gece de eceli gelir de vefat ederse; (*mâte şehîdâ*) şehid olarak ölmüş olur." Şehid derecesini almış olarak ölür, şehid gibi ölür.

Şehid harbe gitti; yollarda zahmet çekti. Savaşın, haftalar, aylar, yıllar sürdüğünü düşünün; mahr yerlerini, yaralandığını, düşmanın eline geçtiğini, işkence edildiğini düşünün. Şehidlik, çok zor bir şey. Hepimiz temenni ediyoruz ama, kolay bir şey değil... İşte böyle abdestli yatar da insan, abdestli yattığı o gece de eceli gelir ölürse, abdestli yatıp uyuduğu için, şehid hükmüne giriyor ve Allah ona şehid gibi, manevî sevap veriyor.

Onun için, gecemizi bu avantajları kaçırmadan geçirmeğe gayret edelim; abdestli yatalım. Âdetimiz olsun, vazgeçilmez prensibimiz olsun. Kendimizin, hanımımızın çocuklarımızın prensibi olsun.

Çocuklarımıza:

"—Haydi bakalım, abdestlerinizi alın!" diyelim.

"—Yatsıyı kılmıştım baba..."

"—Tamam, yatsıyı kıldığını biliyorum, yatsı geride kaldı ama... Abdestini al, iki rekat namaz kılıver abdestli olarak, şöyle sağ yanına, dualar ederek yat. *Kul huva'llah, Kul eùzü birabbi'l-felâk, Kul eûzü bi-rabbi'n-nas* gibi sûrelerden okuyarak, "kelime-i şehadet" getirerek... Hadislerde tavsiye edilmiş, yatma duaları vardır, onları da öğrenip okuyarak öyle yatırmaya alıştırın çocuklarınızı, tembellik ettirtmeyin! Kendiniz tembellik etmeyin, çocuklarınızı da öyle temiz alıştırın, öyle titiz alıştırın ki, hem sevap biriksin; hem ölürseniz şehid olarak ölürsünüz, hem de geceleyin şeytan yanına sokulamaz insanın...

Bazı kimselere geceleyin üzerine doğru bir şey yürümüş gelmiş gibi ağırlık basar. Bağırmak ister, sesi çıkmaz Sonra, korkunç kabuslu rüyalar görür, kan ter içinde uyanır filân. Bunlar, hep şeytandan oluyor. Gece bin bir türlü sıkıntılarla karşılaşır.

Gece karanlık olduğu için, bütün düşmanlar geceleyin ayağa kalkar. Onun için büyüklerimiz demişler ki:

"—Sü uyur, düşman uyumaz."

Millet, su uyur diyor. Suyun uyuması, uyanması olmaz. Su, sudur. Bunun gözü, kulağı yok, uyuması. uyanması olmaz. "Su uyur, düşman uyumaz." değil, "Sü uyur, düşman uyumaz." şeklindedir doğrusu.

Ne demek istiyor? Eski Türkçe'de, "Sü", asker demek. Askerin komutanına da "Sü başı" derler. Sü başı geldi, komutan geldi demek. "Sü uyur, düşman uyumaz." Yani, asker yorulur, sen ona marş marş dersin, yürütürsün, bir yere gelir asker, mola verdirtirsin. Çadırlar kurulur; karavanalar çıkar, yemekler yenilir, nöbetçiler tayin edilir. "Sü" uyur, yani asker yatar uyur.

Ama, düşman uyumaz. Düşman, tam böyle karanlık zamanı kollar. Kurdun dumanlı havayı sevdiği gibi. Orada herkes uykuya daldı mı, bir saldırırlar, nöbetçileri haklarlar, askerleri kılıçtan geçirirler.

Onun için de böyle demiş büyüklerimiz: "Sü uyur, düşman uyumaz." Aman gözünü aç. Yani, ey komutan, ey padişah, ey hükümdar, sen askerlerine güveniyorsun ama, "Sü uyur ama düşman uyumaz!"; başına bir şeyler gelebilir, dikkatli ol.

Geceleyin, çeşit çeşit manevî tehlikeler, düşmanlar gelebilir. İnsan gece abdestli yatarsa, çeşit, çeşit, manevî hücumlara karşı etrafına melekler toplanmış, hûriler toplanmış bir halde fevkalâde uygun, güzel bir durum oluyor.

Onun için, geceleyin abdestli yatmaya dikkat edin. Bu hadis-i şerif aklınızda kalsın, başkalarına da söyleyin ve geceleyin de erken yatmaya dikkat edin. Yani, yatsı namazını kıldıktan sonra, pek oyalanmamak âdetiniz olsun. Erken yatın ki; Ramazan'da sahura kalktığımız gibi, sahur vaktinde kalkmanız mümkün olsun.

Çünkü, sahur vakti son derece kıymetlidir; geceleyin biraz uyuduktan sonra kalkıp o vakitlerde yapılan ibadetler çok sevaplıdır; onları da kaçırmamış olursunuz.

Demek ki, mümkün olduğu kadar erken yatmak, yatarken de abdestli yatmak âdetini edineceksiniz, abdestsiz yamayacaksınız. Hele, hele cünüb yatmak, çok daha uygun olmayan bir durum.

Bu hadis-i şerifi bir kere daha tekrar edelim. Enes RA'ın bildirdiğine göre, Efendimiz buyuruyor ki:

"—Kim geceleyin abdest almış olarak, temizlik üzere, ter temizken yatar uyursa, o gece ölse şehid olarak ölmüş olur."

Onun için, biz de kardeşlerimize tavsiye ediyoruz ki, aman geceleyin abdest alıp, iki rekat, dört rekat namaz kılıp yatın!

b. Ayıplı Mal Satmanın Cezası

İkinci hadis-i şerif:[53]

مَنْ بَاعَ عَيْباً لَمْ يُبَيِّنْهُ ، لَمْ يَزَلْ فِي مَقْتِ اللهِ ، وَلَمْ تَزَلِ الْمَلاَئِكَةُ تَلْعَنُهُ

(ه. طب. عن واثلة)

RE. 411/3 (*Men bâ'a ayben lem yübeyyinühû, lem yezel fî makti'llâhi, ve lem tezelil melâiketü tel'anühû*)

Vâsile RA'dan, Taberanî ve İbn-i Mâce rivayet etmişler, bu hadis-i şerifi. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Men bâ'a ayben lem yübeyyinühû*) Kim müşteriye söylemeden, belli etmeden, ayıplı, kusurlu bir mal satarsa;

"—Bak bunun şurasında bir sakatlık vardı; bu haliyle fiyatını biraz ucuz da veriyorum, böyle alırsan al. Biraz sakat ama, önemli bir sakatlığı yoktur, ötekilerden bir hayli ucuzdur, istersen bunu al!" diye sakatıyla söyleyebilir, bu mümkün.

---

[53] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.8, no:2238; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.54, no:129; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.369, no:1511; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.487, no:5512; Vâsile RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.59, no:9501; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.109, no:21634.

“Sakatını saklayıp; malının kusurunu, kabahatini, ayıbını söylemeden, sağlammış, iyiymiş gibi satarsa bir satıcı; (*Lem yezel fî makti’llâhi*) devamlı Allah’ın hışmına, kızgınlığına, gazabına mâruz olur, Allah’ın hışmına uğrar.”

(*Ve lem tezeli’l-melâiketü tel’anühû*) Melekler boyuna o satıcının aleyhinde lânet ederler. “Seni hain, seni aldatıcı ‘seni!.. Zavallı, bilmeyen müşteriye, ayıplı malı söylemeden sattın, onu kandırdın” diye lanet ederler.

Allah hışmeder, kahreder, gazap eder; melekler, lanet eder. O halde, müşteri nasıl, satıcı nasıl olacak? Malını, ayıbıyla, kusuruyla, durumunu söyleyecek. Müşteri de bilecek, ona göre alırsa alır, almazsa almaz. Dürüst olacak.

Peygamber SAS Efendimiz, bir keresinde çarşıya çıktı, gezdi. Malları kontrol etti, birisinin üstü kuru malına, çuvala elini soktu, çevirdi; baktı ki altı ıslak. Altı ıslak, üstü kuru. Mesela pirincin altı ıslak olsa alır mısınız? Almazsınız. Çünkü pirincin ıslağı makbul değildir. Belki de küflenmiştir, altı ıslak olduğu için almak istemezsiniz. Dedi ki:

“—Sen niye böyle yaptın? Niye, üstüne kuruları, altına ıslakları koydun?”

Mostra yapıyorlar, bir dizi ön tarafta elmaların, armutların kelle gibi büyüklerini diziyorlar, kale gibi arkasına da çürükleri dolduruyorlar. Sen beğeniyorsun. “Şeftali, elma, armut ne kadar güzelmiş, maşallah! Çok da sağlam. Bana şuradan iki kilo ver” diyorsun. Çaktırmadan önden-arkadan dolduruyor. Atıyor teraziye, terazi güm aşağıya gidiyor, tartıda da bir hile oluyor. Çünkü yukarıdan vurdun mu, terazi hızla aşağıya gidiyor. Yukarıya çıkmasını beklemeden “Tamam, buyur bir kilo!” diyor; halbuki 700 gram. Terazinin dibi biraz böyle eline doğru geldiği zaman, ağır gelmiş gibi görünsün diye vurdurtuyor.

Sen bu dünyada kulu aldatabilirsin; saf olur, bazıları aptal olur, bazıları mecnun olur; çocuk, kadın olur; âciz, gafil, kafası başka mesele ile meşgul, kafası bozulmuş, üzgün olur; “Şuradan

ver bir kilo!" der, aklı başka yerdedir; bakmaz bile. Alır, eve gelir hanımına der ki:

"—Sana çok güzel şeftaliler getirdim, bugün. Bayılacaksın, teşekkür edeceksin bana."

"—Yâ, öyle mi? Getir bakalım!"

Meyva tabağının içine bir konur, görürsün ki, tepeden tırnağa hepsi çürük.

"—Tezgâhta böyle görünmüyordu."

Görünmüyordu ama, adam hile yaptı, ayıbını sakladı; belli etmeden sattı.

Bir insan, böyle bir satış yapmışsa bunun durumu ne oluyor? Bu insan, Allah'ın hışmına uğrayan, meleklerin lânet ettiği bir insan oluyor. "Allah sana lânet etsin" diye meleklerin lânet yağdırdığı bir insan oluyor. Neden? Kazancı haram oluyor.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:[54]

مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا (م. عن أبي هريرة)

---

[54] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.266, no:146; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.417, no:9385; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.XI, s.270, no:4905; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.11, no:2155; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.189, no:8360; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.332, no:5305; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.411, no:8125; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.228, no:352; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Mâce, Sünen, c.VI, s.477, no:2216; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.424, no:721; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.229, no:353; Ebû Hamrâ RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.50, no:5113; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.63, no:2490; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.253, no:5971; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.323, no:2541; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.138, no:10234; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.229, no:354; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.221, no:11553; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.123, no:3773; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.281, no:4203; Berâ ibn-i Âzib RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.293, no:4238; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.60, no:9503; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.91, no:23032.

(*Men gaşşenâ feleyse minnâ*) “Bizi aldatan, bizden değildir.”

Aldattı mı? Aldattı. Öyleyse bizden olamaz. Bizi seven, bizden olan, bizi aldatmaz ki... İnsan babasına, kardeşine oyun eder mi? Etmez. Ediyorsa, demek ki bizden değil. Yani, Peygamber Efendimizin bizden değildir dediği müslüman değildir, demek oluyor. Has müslümanlık içinden sürülmüş atılmış oluyor. Bu çok fenâ oluyor.

Onun için, ticaret yapanların, malınının ayıbını açıkça söylemesi gerekiyor, müşteriye. Ayıbı ve kusuru varsa. Veyahut şöyle deniliyor:

“—Şu haliyle al, muayene et, bu malın fiyatı budur. Beğenirsen al!” deniliyor.

O zaman da müşteri bakacak, evirecek, çevirecek:

“—Ben bunun işçiliğini çok beğendim!” veya “Beğenmedim.” diyecek, bir karara varılacak; bu mümkün...

Ama, ayıp saklamak, kusuru örtüp de müşteri kandırmak, uygun olmuyor muhterem kardeşlerim. Bu dünyada kandırırsın; ama âhirette Allah, onun acısını kat kat çıkartır. Evine sen haram lokma götürmüş olursun.

Ne diyordu Peygamber Efendimiz? “Bir kimse bir haram lokma yese, kırk gece namazı, kırk sabah duası kabul olunmaz.” Bir ay, on gün. Geceleri kalkıp ibadet etmesi boşa gidiyor, sabahları herkes uyurken, camiye gelse, sabah namaz kılsa, v.s.. Hepsi boşa gidiyor. Neden? Haram lokma yedi, cezalı. Kırk gün Allah, yüzüne bakmıyor; “O pis herifin amellerini getirmeyin benim huzuruma!” diye, kabul etmiyor işte.

Haram yememek çok önemli olduğundan, çok dikkat edeceksiniz. Müşteriye doğruyu söyleyeceksiniz, malınızı aşırı methetmeyeceksiniz, ayıbını saklamayacaksınız, ticaretin kaidelerine uygun olarak, mertçe ticaret yapacaksınız.

“—Çok kazanmıyorum hocam, o zaman ille aldatmak gerekiyor; insanları biraz kandırmazsan olmuyor.”

Sen bu dünyada kazanır gibi olursun, ama âhirette

kaybedersin. Bu dünyada kazanmaz gibi olur, az satarsın; ama Allah bereket verir, hayrını görürsün o kazancının… Nereden geldiği belli olmayan, bir bolluk, bir bereket olur evde; bakarsın ay sonunda paran bile artar.

"—Ben yandaki, karşıdaki konağın sahibinin onda biri kadar maaş alıyorum, ay sonunda param artıyor. Adam sağdan soldan borç alıyor."

Niye? Onda bereket yok. Bu hanede bereket var, ondan. Allah bereket verdi mi, insan yemeği bitiremez. Tabağın içine koyduğunu, yersin içersin, yersin içersin, bitmez. Büyüklerimizden, Peygamber Efendimizden, böyle çok rivayetler vardır.

Hocamız, rahmetli Mehmet Zâhid Efendi'yi ziyarete gelmişler; eve misafir dolmuş. Uzun, büyük bir misafir salonu vardı. Bir mühendis kardeşimize demiş ki:

"—Şunlara şeker tut, bakalım!"

Kardeşimiz, "Tabağın içinde birazcık şeker var, salon dolu. Kendi kendime düşündüm: Bu kadarcık şeker kime yetecek? Salondaki insanların kaç tanesine yetecek bu kadar şeker? Ama, büyüğümüz olduğundan, hocamız olduğundan, itiraz etmeyeyim, yettiği kadar tutarım, bittiği yerde de bitti derim." diye başladım.

Bütün salona tuttum, tuttum, tuttum. Kalabalığın içerisinde herkese sunarken dalmışım. Neyse hepsine verdim şekeri. En son adama da şekeri verirken aklım başıma geldi. Hani bunun içinde azıcık şeker vardı; salon ise çok kalabalıktı. Bu şeker yetmez diye düşünüyordum; hâlâ içinde de şeker var bunun, bu nasıl iştir diye, tabağın içinde ne kadar şeker kaldı diye bakınca, bir acaiplik olduğunu hissettim. Bir tabağa baktım, bir de Hocamız'a baktım. Hocam kaşlarını şöyle bir indirdi, çattı. Yani, "Sırrı, ifşa etme, açığa vurma!" der gibi, bir işaret yaptı, hiçbir şey demedim; getirdim şekerliği koydum diyor.

Peygamber Efendimizin, evine sahabe-i kiramı çağırıp da, yarım tas sütle 60-70 kişiyi filân doyurduğu, hadis-i şerif

kitaplarında kaydedilmiş. Bereket oldu mu, bir yere bereket geldi mi, çok güzel olur. Bir yerden de bereket gitti mi, hiçbir şey yetiştiremezsin. Barajın suyunu dayasan kuma gidiyor gibi gider. Gene yetişmez. Onun için, helâl lokmaya ve berekete dikkat etmek lâzım.

Bereketini kaçırtmamak lâzım. Besmeleyle yersen, helâl lokma getirirsen, bereketli olur. Edepli olursan, şartlarına riayet edersen bereketli olur. İnsanların onları kaçırmamağa çalışması gerekiyor.

c. Gerçek Alimlerin Özellikleri

Üçüncü hadis-i şerif:[55]

مَنْ بَرَّتْ يَمِينُهُ ، وَصَدَقَ لِسَانُهُ ، وَاسْتَقَامَ قَلْبُهُ ، وَعَفَّ بَطْنُهُ و فَرْجُهُ ؛

فَذٰلِكَ مِنَ الرَّاسِخِينَ فِي الْعِلْمِ (ابن جرير ، وابن أبي حاتم ، والطبراني

عن أبي الدرداء ، وأنس ، وأبي أمامة ، وواثلة معًا)

RE. 411/5 (*Men berret yemînühû, ve saduka lisânühû, ve'stakàme kalbühû, ve affe batnuhû ve fercühû, fezâlike mine'r-râsihîne fi'l-ilm*)

Bu hadîs-i şerîfi de İbn-i Ebî Hâtim, İbn-i Cerîr, Taberânî, Ebü'd-Derdâ, Enes, Ebû Ümâme ve Vâsile radıyallahu anhüm ecmaîn hazerâtından rivayet eylemiş. Ahlâkın güzellerine işaret eden bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS buyurmuş ki;

"Şu şahıslar ilimde rusuh peyda etmiş kimselerdendir, *er-*

---

[55] İbn-i Ebî Hàtim, *Tefsir*, c.IV, s.441, no:6301; Taberî (İbn-i Cerir), *Tefsir*, c.VI, s.207, no:6638; Taberânî, *Kebîr*, c.VIII, s.152, no:7658; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.288, no:3327; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.45, no:10887; Ebü'd-Derdâ, Enes ibn-i Mâlik, Ebû Ümâme ve Vâsile ibn-i el-Eska' RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XX, s.116, no:21652.

râsihûne fi'l-ilm zümresindendir."

Bu, Enes RA, Ebü'd-Derdâ RA, Ebû Ümâme ve Vâsile (*Rıdvânu'llàhi aleyhim ecmaîn*) gibi çeşitli ravilerden, çeşitli kitaplarda kaydedilmiş bir hadis-i şerif. Çok önemli bir konusu var.

Âl-i İmran Sûresi'nin, birinci sayfasında:

وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا (آل عمران:٧)

(*Ve'r-râsihûne fi'l-ilmi yekùlûne âmennâ bihî küllün min indi rabbinâ*) "İlimde sağlam ve yüce bir mertebeye ulaşmış, derinliğine ve engin ilme sahip olmuş, sağlam bir mevki kazanmış gerçek âlimler, maneviyat âlimleri, Kur'an-ı Kerim'in esrarı, esrarengiz, derin âyetleri karşısında: 'İnandık. Bunun esrarını Allah bilir, hepsi Rabbimiz tarafından gönderilmiştir ama bunun çözümü Allah-u Teàlâ tarafından bildirilir; bizim bir söz söylemeğe hakkımız yoktur:' diye haddini bilirler." (Âl-i İmran, 3/7) buyrulur.

Râsihûne fi'l-ilm tabiri orada geçiyor.

Bu hadis-i şerif "*Râsihûne fi'l-ilm*" tabirini açıklıyor. İlimde yüksek bir mertebe elde etmiş, sağlam bir mertebeye, çizgiye vâsıl olmuş şahıslar kimlerdir? Bizim, ilk önce hatırımıza ne gelir?

"—Herhalde, iki, üç fakülte bitiren insanlardır. Profesör ünvanını almış insanlardır. Veyahut, medresesi olan insanlardır. Çok talebe yetiştirmiş insanlardır. Yaşı yetmişe, seksene gelmiş, feleğin çemberinden geçmiş, nice, nice kitaplar okumuş, yazmış insanlardır." diye düşünürüz.

Hiç öyle demiyor Efendimiz. Bunların hiç birisi yok. Diyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Berret yemînühû*) "Şol kimse ki, yeminine sâdık. Yemin etti mi, sözünü yerine getiriyor, vaad etti mi yerine getiriyor, yeminine sâdık."

(*Ve sadaka lisânühû*) "Dili doğru söylüyor, dürüsttür, adam hiç yalan söylemez."

(*Ve'stekàme kalbühû*) "Kalbi dürüst, eğri büğrü değil, içinde kötü duygular yok, yamuk değil."

(*Ve affe batnühû ve fercühû*) "Midesi ve ferci afif, iffetli."

Midenin iffeti ne demek? Mide nasıl iffetli olacak? İçine haram girmemiş, demektir. Fercin iffeti ne demek? Nâmahreme kuşak çözmemiş, namusunu lekeleyecek bir iş yapmamış demek.

"Haram lokma yememişse, namusu sağlamsa, namusunu nâmahreme lekelettirmemişse, lekelenmemişse işte bu kimse, (*fezâlike mine'r-râsihîne fi'l-ilm*) ilimde yüksek kimsedir. Yani, hakiki âlim, sözü doğru olan, yemini hak olan, kalbi dürüst olan, midesiyle helâl lokma yiyen, namusu tam, yerli yerinde olan kimsedir. İşte hakîkî âlim budur." diyor, Peygamber Efendimiz.

Nasıl hakiki âlim oluyor? Okumadı, diploması yok, hocası yok, mektebe gitmedi. Nasıl, büyük âlim oluyor? Demek ki, bu evliya. Allah öğretiyor.

Peygamber Efendimiz hangi mektebe gitti? Hangi fakülteyi bitirdi? Mısır'a mı gitti? Ezher'de mi okudu? Bağdat'a mı gitti? Bağdat Üniversitesi'ni mi bitirdi? Amerika'ya ihtisasa mı gitti? Hiç birisi değil.

Ama, Peygamber Efendimiz, insanların en alimi. Neden? Her şeyi en iyi bilen Allah CC ona öğrettiği, bildirdiği için. Gözünden perdeleri kaldırdığı, gönlüne ilimleri ihsan ettiği için, her şeyi biliyordu. Eski ümmetlerin, ihtilaf ettiği konuların hepsini açıklıyordu. Eski ümmetlerin yahudilerin, hristiyanların tereddüt ettikleri, bilemedikleri, önceki peygamberlerin zamanlarına ait olayları, kitapların yazmadığı, kimsenin bilmediği şeyleri, açıklıyordu. Herkesin, yalan yanlış söylediği şeyi, düzelterek söylüyordu.

Onun için, Fransalı bir profesör, Profesör Moris Bükeyl diyor ki:

"—Siz Hazret-i Muhammed'e dil uzatıyorsunuz. 'Hazret-i Muhammed eski dinlerden bir şeyler duymuş, onları söylüyor!'

diyorsunuz. Öyle şey olur mu? Hepsini mukayese ediyoruz, Hristiyanlığı, Yahudiliği ve İslâm'ı... Hıristiyanlık ve Yahudilik bu konuda bozuk şeyler söylemiş, o konuda Hazret-i Muhammed doğruyu söylemiş. Eskilerden almışsa, yanlışı tekrar etmesi gerekmez miydi? Yanlışı tekrar etmediğine göre, demek ki onlardan almamış. Asıl kaynaktan almış."

Fransız bilimler akademisinin tıp profesörü bu adam, bunu tesbit ettikten sonra, *Kelime-i Şehadet* getirip müslüman oluyor.

07. 04. 1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

c. Namazın Faydası

Bir başka hadis-i şerifte; İbn-i Abbas RA'ın rivayet ettiğine göre buyuruyor ki Peygamber SAS... Hadis kaynaklarından İbn-i Ebî Hâtim'de ve Taberânî'de var:[56]

مَنْ لَمْ تَنْهَهُ صَلاَتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ، لَمْ يَزْدَدْ مِنَ اللهِ إِلاَّ بُعْداً

(ابن أبي حاتم، طب. وابن مردويه عن ابن عباس)

RE. 442/10 (*Men lem tenhehû salâtühû ani'l-fahşâi ve'l-münker, lem yezdet mine'llâhi illâ bu'dâ*)

Bu hadisi de deminki hadis gibi hatırınızda iyice tutun, muhterem kardeşlerim. Diyor ki Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde: "Bir kimsenin kıldığı namaz, onu fuhşiyattan ve münkerattan alıkoymuyorsa, ıslah edemiyorsa; adam eski hamam, eski tas, gene kavgacı, gene küfürbaz, günahlara dalıp işleyen bir adam ancak Allah'tan uzaklaşır." Başka bir işe yaramaz. Neden? Namazın insanı ıslah etme özelliği var. O adam, demek ki namazı usulüne uygun kılamıyor; kılamadığından dolayı, namaz tesir etmiyor.

Hap, ilaç, tesir etmiyor. Neden? Yani, vücuda sürünmek için olan ilacı yutarsan, fayda değil zarar olur. İnsanın, kullanış talimnamesini doğru bilmesi, doğru kullanması lâzım.

Burada bir şey daha öğrenmiş olduk, bu iki hadis-i şeriften muhterem kardeşlerim: İbadetler, sizin ve bizim klasik anlayışımız gibi, sadece Allah'a karşı birtakım davranışlar

---

[56] İbn-i Ebî Hàtim, *Tefsir*, c.XI, s.444, no:18187; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.54, no:11025; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.305, no:509; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.531, no:3557; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Deylemî *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.622, no:5944; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.525, no:20083; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.277, no:2602; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.398, no:23826.

yapmak demek değil. İbadetlerin insanı günahlardan alıkoymak, insanı ıslah etmek gibi bir özelliği var.

Her ibadet bir kötü huylardan kurtaracak. Oruç, insanı günahlardan, kötü huylardan, yalandan dolandan, cahillikten kurtaracak. Özelliği bu, ama yapmıyor; demek ki usulüne uygun olarak o ibadeti icra etmiyor insan.

"—Bu elektrik yanmıyor."

"—Niye?"

"—Düğmesi bozuk, hattı bozuk, sigortası atmış… Bir kusur var da ondan."

İşte, insanın o kusurunu düzeltmesi lâzım.

Muhterem kardeşlerim; ibadetlerinizi aşk ile, şevk ile ve ibadetin nasıl yapılması gerektiğini öğrenerek, ilmihal okuyarak yapın. İlmihali okumadan, usulünü bilmeden, ehliyetini almadan, lisansını almadan, bir ilacın prospektüsünü okumadan kullanma olur mu?

Ehliyet olmadan araba kullanılır mı? Arabayı kullanırım diyebilirsin.

"—Uçak kullanabilir misin?"

"—Âa, onu bilmiyorum."

"—Helikopter kullanabilir misin?"

"—Hâa, onu da bilmiyorum."

"—Ekskavatör?"

"—Onu da bilmiyorum."

Neden? Gördün mü? Öğrenmek istiyor. Bir talimnamesi var, bir sürü vitesler, ayağında bir sürü pedallar var. Hangisine basacaksın? Nasıl kepçe dönecek? Nasıl hareket edecek? Bütün bunlar ayrı bir ilim işte.

Namazın da, orucun da; cenneti kazanmanın da, nefsi adam etmenin de ilmi var. İyi müslüman olmanın da, güzel huylu, olgun insan, kâmil insan olmanın da ilmi var. Ama okuyacak insan lâzım, heves lâzım, bir.,. Bir de okutacak insan lâzım, iki...

Allah, bizim içimize, kendi yolunun sevgisini, arzusunu,

merakını, iştiyakını iyice yerleştirsin. Rızasını kazanmak için ne yapmamız gerekiyorsa, öylece çalışalım, kulluk edelim, öylece hayırlı işler yapalım.

Ömürlerimiz boşa geçmesin… Yerinde saymak tarzında veya tepetaklak gitme tarzında olmasın... Verimli, sevaplı, ecirli geçsin, Rabbimizin rızasına uygun geçsin...

Huzuru Rabbi'l-izzete vardığımız zaman, Rabbimiz bizi muâhaze etmesin, azarlamasın… İltifat eylediği, cennetine dahil eyleyip, cemalini gösterdiği kullarından eylesin…

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!..

06. 04. 1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

23. ALLAH'IN RIZASI VE GÜZEL AHLÂK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...
Emmâ ba'du feyâ eyyühe'l-ihvân! Kàle rasûlü'llàh salla'llàhu aleyhi ve sellem:

لاَ عَقْلَ كَالتَّدْبِيرِ فِي رِضَى اللهِ ، وَلاَ وَرَعَ كَالْكَفِّ عَنْ مَحَارِمِ اللهِ ، وَلاَ حَسَبَ كَحُسْنِ الخُلُقِ (كر. أبو الحسن القدوري ، وابن النجار عن أنس)

RE. 482/1 (*Lâ akle ke't-tedbîri fî rıda'llàh, ve lâ verâ'a ke'l-keffi an mehârimi'llâh, ve lâ hasebe kehüsni'l-huluk*) *Sadaka rasûlüllah, fi mâ kàl, ev kemâ kàl.*

a. Akıl, Verâ ve Asâlet

İbn-i Neccâr'ın, İbn-i Asâkir'in, Ebü'l-Hasan el-Kudûrî'nin Peygamber Efendimiz'in senelerce hizmetinde bulunmuş olan mübarek sahabi Enes RA'dan rivayet ettiklerine göre, Peygamber SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:[57]

---

[57] Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ,* c.VI, s.343;
Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs,* c.V, s.179, no:7889; Ali ibn-i Ebî Tàlib RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.121, no:44137; *Câmiü'l-Ehàdîs,* c.XVI, s.440, no:17216.

لاَ عَقْلَ كَالتَّدْبِيرِ فِي رِضَى اللهِ ، وَلاَ وَرَعَ كَالْكَفِّ عَنْ مَحَارِمِ اللهِ ، وَلاَ حَسَبَ كَحُسْنِ الخُلُقِ (كر. أبو الحسن القدوري ، وابن النجار عن أنس)

RE. 482/1 (*Lâ akle ke't-tedbîri fî rıda'llàh, ve lâ verâ'a ke'l-keffi an mehârimi'llâh, ve lâ hasebe kehüsni'l-huluk*)

Akıl; hepimizin hürmet ettiği bir kavram. Hepimiz aklı severiz, akıllıyı severiz, akıllı olmayı temenni ederiz. Bir insana akıllı dediler mi, ona karşı saygı duyarız. Akıl büyük bir nimet.

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:

(*Lâ akle ke't-tedbîri fî rıda'llàh*) "Allah'ın rızasını kazanma konusunda, kafasını çalıştırıp, tefekkür edip, çâreleri arayıp bulmaktan büyük akıl olmaz." Asıl akıl o...

Yani, akıl insana dünyada para kazandıran, insanı mevki-makam, itibar sahibi yapan bir şey değil. Allah'ın rızasını kazandırabiliyorsa, akıl kıymetli. Aklını orada kullanmıyorsa, o adamın kafası, kafa değil. Allah'ın rızasını kazanmadıktan sonra, ne yapacak? Şu mülkün sahibi Mâlikü'l-mülk, Rabbü'l-âlemîn olan, yeri göğü yaratan, bize nimetleri veren Allah'ın rızasını kazanmaya çalışmıyor ve o hususta tefekkür etmiyor, çareler aramıyor. Ona akıl mı denir?

Bazıları sinirleniyor, bu gibi durumlarda:

"—Onun aklına turp sıkayım!" vs. diyorlar.

Allah'ın rızasını kazanamadıktan sonra, akıl değil ki. Allah'ın rızasını kazanmak akıllılık. Allah'ın rızasını kazanmak konusunda tefekkür etmek kadar güzel akıl olmaz. Kafayı buna çalıştıracağız. Sabahtan akşama, geceden gündüze, "Nasıl hareket edersek rızasını kazanabiliriz?" diye var gücümüzle tefekkür edeceğiz. "Şu kâinatın sahibi, şu mülkün sahibi, Mâlikü'l-Mülk olan Allah'a, nasıl sevgili kul olabiliriz?" diye, çaresini arayacağız.

Ne kadar para kazanırız? Nasıl daha çok kazanırız? Dünya için böyle düşünüyoruz; gecemizi, gündüzümüzü harcıyoruz; ondan daha önemli olan bu! Ne güzel bir tavsiye. Allah aklımızı öyle kullanmayı nasip etsin.

(*Ve lâ verâa ke'l-keffi an mehârimi'llâh*) *Verâ'* dediğimiz şey, takvânın ileri mertebesi… Takvâ sahibi olan bir insan, günahlardan, haramlardan sakınır. Verâ' sahibi insan, daha titizdir, şüpheliden de kaçınır. Şüpheli şeyin yanına da yanaşmaz. Bir şeyin haram olma ihtimali varsa, onun yanına bile gitmez. Ona verâ' sahibi deniliyor.

Efendimiz buyuruyor ki: "Allah'ın sevmediği, yasak ettiği şeylerden, insanın elini çekmesi kadar, haramlardan uzak durması kadar kuvvetli verâ' olamaz, takvâ olamaz." En güzeli bu...

Aklın en güzeli, Allah'ın rızasını kazanmak için çalışan akıl; verânın en eşsizi, emsâlsizi, en mükemmeli de, haramlardan, günahlardan, insanın kendisini koruyabilmesi.

İçki içmiyor, faize bulaşmıyor, ne güzel! Başkasının kul hakkına bulaşmıyor, üzerine almıyor, ne güzel! Şüpheli gıdaları yemiyor, sözüne vaadine dikkat ediyor, alış-verişine, satışına, alışına ölçüsüne-tartısına dikkat ediyor. Haram olan her şeyden kaçınıyor. İşte, çok güzel bir vasıf…

Efendimiz'in bu hadis-i şerifte bize tavsiye ettiği çok mühim, dinin direği gibi önemli üç noktanın üçüncüsü de;

(*Lâ hasebe kehüsni'l-hulük*) "Güzel huyluluk, iyi ahlâklılık kadar da asalet olmaz."

Bu hadis-i şerifi, hepimizin çok iyi öğrenmesi, yazması, evinin duvarına yazdırtması lâzım!

Demek ki, "İnsanların yanında kıymetli olan şeyler nedir?" diye düşünecek olursak, akıl kıymetlidir. Akıllı insanı herkes sayar, sever, hürmet eder. Sonra dindarlık, takvâ kıymetlidir. Sonra, soyluluk kıymetlidir. İnsanlar bir soy güzelliği, bir huy güzelliği, kalp güzelliği arıyor; bir de, kafasının çalışmasını, aptal,

manyak, geri zekâlı olmamasını arıyor.

Efendimiz bu üç güzel vasfın, hangi yolda çalışması gerektiğini söylüyor.

Allah'ın rızasını araştırmak ve onu düşünmekten daha üstün akıl olmaz. Demek ki, aklın asıl vazifesini anlamış oluyoruz. Bu çok güzel, tamam.

İkincisi; Allah'ın haram kılmış olduğu şeylerden, el çekmekten daha güzel verâ olmaz. En güzel dindarlık bu.

Üçüncüsü; soyluluk. En güzel soyluluk da güzel huyluluk. Yani, "Babası falanca eşraftan, filanca sülâleden" demiyor. Padişah-zâde, sultan-zâde demiyor. Huyu güzelse, asildir o kimse. O bakımdan, bu üç şeye, çok dikkat edelim!

Tekrar söylüyoruz; dikkat edeceğimiz üç şey var.

1- Kafamızı, aklımızı, fikrimizi, Allah'ın rızasını kazanmakta harcayacağız, kullanacağız, çalıştıracağız!

2- Tüm dindarlığımızla, olanca gücümüzle, Allah'ın haram kıldığı şeylerden kaçınacağız! Hangi şey haramsa, yasaksa, Efendimiz tarafından "Yapmayın!" diye, öğütlenmiş, tavsiye edilmişse, yapmamağa dikkat edeceğiz!

Bu neyi gerektiriyor? Hadisleri okumayı gerektiriyor. Kur'an'ı okumayı, öğrenmeyi; çalışmayı gerektiriyor. Okul talebesi gibi çalışmamız lâzım. Cami cemaati olarak, sizler ve bizler, hanımlarınız ve çocuklarınız, müslüman olduğu için müslümanlığı öğrenme çalışması yapmamız gerekiyor. Eline kalemi alacak, yazacak: "Şu haram, şu haram, şu haram. Efendimiz şunu, şunu, şunu yasak etti!" Bunları öğrenecek, ezberleyecek, tekrar edecek… Çok önemli".

3. En güzel soyluluk da güzel huyluluktur. Güzel huyun emsali yoktur.

b. Güzel Huylu Olmanın Mükâfatı

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[58]

---

[58] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.668 no:4798; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.90, no:24639; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.128, no:199; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*,

إنّ الرَّجُلَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ ، دَرَجَاتِ قَائِمِ اللَّيْلِ صَائِمِ النَّهَارِ

(حم. ك. عن عائشة)

(*İnne'r-racüle leyüdrikü bi-hüsni hulukıhî, derecâti kàimi'l-leyli sàimi'n-nehâr*) "Bir müslüman, güzel huyluluğu sayesinde, geceleri uyumayıp sabahlara kadar seccadede ibadet eden, namaz kılan; her gün de, gündüzleri yaz demeyip, kış demeyip, uzun gün, sıcak gün, zor tutulur demeyip, her gün sabahtan akşama oruç tutan bir insanın; gündüz sàim, gece kàim, bir insanın derecesine çıkar."

Böyle bir dereceye bir insan, nasıl ulaşır? Güzel huyu sayesinde. Ahlâk-ı hasenesi, hamîdesi, hüsnü hulüku sayesinde...

Onun için, sizler, hanımlarınız, çocuklarınız ve bizler, bütün müslümanlar güzel huylu olmağa dikkat edeceğiz.

Güzel huyluluğu da yazacağız. Bir güzel huyluluk defteri alalım veya aldığımız defterde birkaç bölüm olsun. Haramları yazdığımız bir bölüm olsun, duydukça yazalım oraya. Bir güzel huylar bölümü olsun, güzel huyları yazalım. Neler güzel huysa, kimden, nasıl bir güzel davranış ve huy duymuşsak, öğrenmişsek, görmüşsek onu yazalım.

Allah'ın rızası nereden kazanılır? Nasıl kazanılabilir? Fa-lanca ne yapmış? Filanca ne yapmış? Filanca zeki, âlim, fâzıl, akıllı, kurnaz insan. Allah'ın sevgili kulu olmak için, ömrünü nasıl geçirmiş? Bir de onu yazalım. Allah'ın rızasını kazanma yollarını, Rıza-i Bârî'yi tahsil etme yollarını öğrenelim!

Hepimiz talebeyiz, öğrenciyiz, araştırıcıyız, araştırmacıyız,

---

c.VI, s.237, no:7998; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.194, no:731; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.313; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IX, s.468, no:3785; İbn-i Adiy, kâmil fi'd-Duafâ, c.III, s.220; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.464, no:2098; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.4, no:5147; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.290, no:6322.

incelemeciyiz; bunları inceleyeceğiz. Güzel huylar, nelerdir? Yazacağız.

Allah'ın haramları, Peygamber Efendimizin yasakladığı şeyler nelerdir? Bunları öğreneceğiz. Allah'ın rızasını kazanmak için ne gibi güzel şeyler yapmamız lâzım! Namaz mı kılacağız, tesbih mi çekeceğiz?

"Sabah namazından sonra şunu okursan şu sevap, cuma namazının arkasından şöyle yaparsan bu sevap. Cuma namazından evvel yıkanırsan böyle bir sevap... Fakire şöyle sadaka verirsen, şu zamanda, şöyle sevap; şu hayrı yaparsan böyle; yetimleri gözetirsen şu kadar sevap…" demiş Peygamber Efendimiz.

Parmaklarını birbirine yanaştırarak; "Yetimleri gözeten kimse cennette, benimle böyle olacak" demiş. Yani, o insan Peygamber Efendimizin yanında olacak. O zaman, bir yetimi alıp bakıvermek lâzım!

"—Bizim bir arkadaşımız vardı. Doğum yaparken kız kardeşi öldü; arkada dört beş tane küçük çocuk kalıverdi. Yetim."

Annesiz, babasız kalıveriyor çocuklar; bu durumda yakınları bakacak. Hem de, ona annesinin, babasının olmadığını hissettirmeyecek şekilde, iyi muamele etmesi lâzım! "Bu nasıl olsa anasızdır, babasızdır" diye bakmalı değil; güzel muamele etmesi lâzım! İnşaallah hepimizin bir defteri olur da, bunları yazarız ve her duyduğumuzu da uygularız.

Ben bir kere size şimdiden belirteyim ki, Allah'ın rızasını kazanmak için en güzel, en kıymetli çalışmalardan birisi ilim öğrenmektir. Şu anda bizim yaptığımız şey, en kıymetli çalışmadır. Ben söylüyorum, siz dinliyorsunuz. Söyleyen, dinleyen, fark etmez. İkisi sevapta müşterektir. İlim, hadis okuyoruz, öğreniyoruz. Bunun sevabı çok.

Âlimlerden birisine sormuşlar:

"—Allah sana yarın öleceksin bir günün kaldı diye malûm etseydi, ne yapardın?"

Demiş ki:

"—İlimle meşgul olurdum, ilimle…"

"—Bir gün sonra öleceksin, kafandakilerle kabre gireceksin."

"—Olsun. İlimle meşgul olmak, en büyük sevap olduğu için, ilim öğreneceğiz."

Kur'an'ı öğreneceğiz Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek sevap. Kur'an-ı. Kerim'den bildiği sûreleri, âyetleri unutmak da, çok günah. "Kur'an-ı Kerim'in âyetlerini unutmak kadar büyük günah yok" diyor, Peygamber Efendimiz.

"—Küçükken ezberlemiştim ama, şimdi söyleyemem."

"—Şu sûreyi oku!"

"—Kusura bakma, şimdi okuyamam."

"—Neden?"

"—Tereddüdüm var; unuttum, gevşettim, yıprattım, hâfızam hepsini tam toparlayamaz."

Çok büyük günah... "Kur'an'ı unutmaktan, büyük günah yok" diyor, Peygamber Efendimiz. Onun için, hayırlı işlerden birisi olarak, Kur'an öğrenmeğe, ilim öğrenmeğe gayretli olun. Ahlâkın güzellerini öğrenmek gerektiği kadar, çirkinlerini de öğrenmek lâzım. Çünkü çirkinlere de düşmemek gerekiyor. Üzerimizde varsa çirkin huyları da atmak gerekiyor.

Gümüşhaneli Hocamız Ahmed Ziyaeddin Efendi Hazretlerinin, (Kaddesa'llahu sirrahu'l-azîz, Allah şefaatine erdirsin!) "*Tarikatlarda Usûl*" kitabında nefsin kötü huylarını sıralamış. Bunların teksirini yapalım ve arkadaşlara dağıtalım. Herkes okusun. Hem kendisinde bu kötü huylar varsa atsın; hem de, çevresindeki insanlar, buna göre baksın, değerlendirsin.

"—Falanca adam nasıl? Gör bakalım. Şu huyları var mı yok mu, üzerinde?"

Yoksa, iyi insan. Varsa, bu çirkin huylar, iyi değil; o adamın kötü olduğu anlaşılıyor. İnşaallah bunların teksirini yaptıralım! Asıl Arapçası olsaydı da, Arapçasına baka baka tashih etseydik, daha iyi olurdu ama, ilk önce, hayırlı işte acele etmek lâzım derler - hemen teksir ettirelim!

c. Günahta Adak Adamak

Bir hadis-i şerif daha izah edelim:[59]

لاَ نَذْرَ في مَعْصِيَةٍ وَلاَ غَضَبٍ، وَكَفَّارَتُهُ كَفَّارَةُ يَمِينٍ

(ن. عن عمران بن حصين)

(*Lâ nezre fî ma'siyetin ve lâ gadabin, ve keffaretühû keffâretü yemîn*)

İnsan adak adıyor. Meselâ, "Şu gemiden, şu dalgalardan kurtulursam bir kurban keseceğim. Sahil-i selamete çıkarsam, şu fırtınadan kurtulursam, bir kurban keseceğim." Buna ne diyoruz biz? Adak diyoruz. Arapça'da ne deniliyor? *Nezir* deniliyor.

Ama, bu hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz ne buyuruyor:

(*Lâ nezre fî ma'siyetin ve lâ gadabin*) "Müslüman, günah olan bir şeyi adamışsa veya kızgınlıkla, gazapla öfkeyle bir şey adamışsa, o zaman, ona o adağını yerine getirmek gerekmez." Meselâ, adam diyor ki, şu hastalıktan kurtulursam, bir ziyafet çekeceğim. Kebap isteyene kebap, meyva isteyene meyva, içki isteyene içki. İyi ama, içki içmek de günah, sunmak da günah. Ne oldu? Günah olan bir şeyi nezretti. Nezri hatalı yaptın. Herkesin gönlü hoş olsun. Sarhoşu da memnun edeceksen, olmaz.

(*Ve keffaretühû keffâretü yemîn*) Günah nezredilmişse, onu yerine getirmemek tavsiye ediliyor. Getirmek değil de, getirmemek tavsiye ediliyor. Yemin keffareti verilecek, yani on fakire sadaka-i fıtır miktarı para verecek, fakat o işi yapmayacak. "Söz verdim artık, yapacağım!" demeyecek. Yani, kötü olan şeyi

---

[59] Neseî, *Sünen*, c.XII, s.182, no:3787; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.443, no:19999; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.164, no:364; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.713, no:46482; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.456, no:17259, 17260.

adamışsa, yapmamalı... “Ahdediyorum ki, nezrediyorum ki şu kötü işi yapacağım!” diyen insan, onu yapmayacak. Bunu bilin!

d. Gerçek Mü’min Olmanın Şartı

Bir başka hadis-i şerif:[60]

لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَلَدِهِ، وَوَالِدِهِ، وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (خ. م. ن. ه. حم. در. حب. ع. هب. عن أنس)

(*Lâ yü’minü ehadiküm hattâ ekûne ehabbe ileyhi min veledihî, ve vâlidihî, ve’n-nâsi ecmaîn.*) “Beni annenizden, babanızdan, evlâdınızdan ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe tam mü’min olamazsınız!” buyuruyor.

Çok mühim bir hadis-i şerif. Hatırımızda tutmamız gereken bir konu. Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Ben, kendisine oğlundan, babasından, diğer insanların hepsinden daha sevgili bir durumda olmadıkça sizden biriniz gerçek mümin olamaz; mümin-i kâmil olamaz.”

Hepimizin, Rasûlüllah’ı, çocuğumuzdan da, babamızdan da, sevme durumunda olduğumuz bütün insanların hepsinden de daha çok sevmemiz lâzım! Bu olmazsa, o insanın imanı eksik kalır. Rasûlüllah’ı sevmeyi öğrenememiş, kalbine Rasûlüllah’ın sevgisini yerleştirememiş. Bu zamanın insanlarının zaten kusurlarının çoğu buradan kaynaklanıyor. Rasûlüllah’ı tanımıyor ve sevmiyor, sevemiyor. Sevmek istemiyor mânâsına değil de, o

---

60 Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.14, no:15; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.67, no:44; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.114, no:5013; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.26, no:67; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.177, no:12837; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.397, no:2741; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.405, no:179; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VI, s.23, no:3258; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.129, no:1374; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VI, s.534, no:11744; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.355, no:1175; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.29, no:70; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVI, s.490, no:17360.

konuda çalışmamış, tefekkür etmemiş, düşünmemiş. Sanıyor ki, kulaktan dolma bilgilerle müslümanlığı tamam oluyor, imanı tamam oluyor.

Müslüman, Rasûlüllah'ı herkesten daha çok sevecek. Çünkü Allah'ın emirlerini getiriyor. Allah'ın sevdiği bir kimse. Çünkü Kur'an'ı o getirmiş; dinimizi o tebliğ etmiş. Çünkü Allah, kendisine ittibâ etmemizi, Kur'an-ı Kerim'de emretmiş. O bakımdan, hepiniz onu en üstün insan olarak göreceksiniz; sünnetini öğreneceksiniz, yolunca yürüyeceksiniz, rızasını kazanmağa, sevgisini kalbinizde pekiştirmeğe çalışacaksınız. Allah nasip etsin!

Allah, Rasûlüllah SAS'ın sevgisini gönlünüze yerleştirsin! O'nun da, sevdiği razı olduğu ümmet olmayı, sizlere de, sevdiklerinize de nasip etsin!

Bi-hürmeti esrarı sûreti'l-fâtihah!..

08. 04.1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

24. GERÇEK EFENDİ, GERÇEK KÖLE

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden, kesîran, tayyiben, mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve üsvetüne'l-haseneti ve tâci ruûsinâ ve tabîb-i kulûbinâ muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

إِنَّ رَجُلاً دَخَلَ الجَنَّةَ ، فَرَأَى عَبْدَهُ فَوقَ دَرَجَتِهِ ، فَقَالَ: يَا رَبِّ ، هٰذَا عَبْدِي فَوقَ دَرَجَتِي ؟ فَقَالَ لَهُ: نَعَمْ ، جَزَيْتُهُ بِعَمَلِهِ ، وجَزَيْتُكَ بِعَمَلِكَ (عق. خط. عن أبي هريرة)

(*İnne racülen dehale'l-cennete, fereâ abdehû fevka derecetihî, fekàle: Yâ rabbi, hâzâ abdî fevka derecetî? Fekàle lehû: Neam, cezeytühû bi-amelihî, ve cezeytüke bi-amelik*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

a. Kölenin Derecesi

Hatib-i Bağdadî, bu hadis-i şerifi Ebû Hüreyre RA'dan nakleylemiş. Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[61]

إِنَّ رَجُلاً دَخَلَ الجَنَّةَ ، فَرَأَى عَبْدَهُ فَوقَ دَرَجَتِهِ ، فَقَالَ: يَا رَبِّ ،

---

[61] Ukaylî, Duafâ, c.I, s.437, no:251; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.129, no:3567; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.19; Ebû Hüreyre RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.89, no:25111; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.33, no:7847.

هٰذَا عَبْدِي فَوْقَ دَرَجَتِي ؟ فَقَالَ لَهُ: نَعَمْ ، جَزَيْتُهُ بِعَمَلِهِ ، وَجَزَيْتُكَ بِعَمَلِكَ (عق. خط. عن أبي هريرة)

(*İnne racülen dehale'l-cenneh*) "Bir müslüman cennete girdi, bir adam cennete girdi. (*Feraâ abdehû fevka derecetihî*) Girdi ama, cennette kendisinin dünyadaki müslüman kölesini, hizmetçisini, esirini kendisinden yüksek derecede, mertebesi daha yüksek olarak gördü."

Efendi dünyada emir vermeğe alışmış:

"—Git şunu yıka, şunu getir, bunu getir, süpür, kaldır, otur..."

(*Fekàle: Yâ rabbî, hâzâ abdî fevka derecetî*) Diyor ki: "Şu benim kölem yâ Rabbi, benden daha yüksek derecede; bu nasıl oluyor? Bu köle benden daha yüksek derecelere çıkmış, nimetlere bak! Sahip olduğu derecenin, nimetlerin güzelliğine bak!"

(*Fekàle: Cezeytühü bi-amelihî, cezeytüke bi-amelike*) Allah-u Telàlâ Hazretleri buyurur ki: "Evet gördüğün gibi bu dünyada işlediği amellerin mükâfatını vererek onu bu dereceye çıkarttım; senin işlediğin amellerin karşılığı olarak da sana o dereceyi verdim."

O senden daha çok çalışmış, âhiret sermayesini daha iyi hazırlamış cennete daha iyi hazırlanmış. Ona yüksek mertebe verilmiş. Sen o kadar çalışmamışsın, senin merteben ondan aşağıda kalmış. Neden?

Deniliyor ki:

عزُّ الدنيا بالمال ، وعزُّ الآخرة بصالح الاعمال .

(*İzzü'd-dünyâ bi'l-mâl, ve izzü'l-âhireti bi-sàlihi'l-a'mâli*) "Dünyanın izzeti, itibarı, saltanatı mal iledir, servetledir, mülkledir. Bir insanın malı mülkü, parası pulu çok oldu mu, kıymetli oluyor. İnsanların maddeci, materyalist kafayla

dünyadaki ölçüleri böyle ama, âhirette ölçü para pul değil; âhiretteki mertebeler, sâlih amellerle kazanılır.”

Kim daha çok ibadet yapmışsa, kim daha çok *Lâ ilâhe illa’llah* demişse meydan açık. Senin de 24 saatin var benim de 24 saatim var, hanımın da 24 saati var, dışarıdaki kardeşin de 24 saati var. Hepimize eşit zaman verilmiş.

“—Sen bu 24 saati ne yaptın?”

“—Televizyon seyrettim, maç seyrettim, gezmeye gittim, piknik yaptım, ticaret ettim, kahveye uğradım, arkadaşlarla sohbet ettim.”

“—Sen ne yaptın?”

“—Ben de camiye geldim Kur’an dinledim...”

Hangisi kazandı? Birisi, 24 saati güzel değerlendirdi, ötekisi iyi değerlendirmedi. Onun için bu dünyada köle, fakir, hor, mazlum olan nice insan vardır; ahirette onlar efendi olacak; bu dünyada onlara efelik taslayan, patronluk yapan nice insanlar vardır, ahirette onun ayağının tozu olamayacak. Onun hizmetçisi olmaya çoktan razı ama, cennete giremeyecek ki hizmetçisi olabilsin. Etrafında pervane gibi dönmek isterdi belki ama, giremeyecek ki cennete, cennette onun hizmetçisi olsun.

b. O Gün Kimseye Haksızlık Yapılmayacak

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, Yâsîn Sûresi’nde buyruluyor ki:

فَالْيَوْمَ لاَ تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلاَ تُجْزَوْنَ إِلاَّ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

(يس: ٥٤)

(*Felyevme lâ tuzlemü nefsün şey’en*) “Bu mahşer gününde, ahiret gününde, hiç bir kimse zulme, haksızlığa uğramayacak. (*Ve lâ tüczevne illâ mâ küntüm ta’melûn*) O zaman işlediklerinizden gayri bir karşılık görmeyeceksiniz.” (Yâsin, 36/54)

Yâsîn Sûresi'nde okuyoruz; bu ayetler bize neler söylüyor? Rabbimiz bize Habîb-i Edîbini göndermiş, kitabını indirmiş, neler bildirmiş, ne ihtarlar çekilmiş, haberimiz yok.

Bu neye benziyor: Siz eve uğramamışsınız; posta kutunuza bankadan çek gelmiş, telefon faturası, gaz faturası gelmiş; "Şu vakte kadar ödemezseniz telefonu keseriz, gazı kapatırız; cezaya uğrarsınız. Ödemediğiniz takdirde, şu kadar katlama olur…" vs. denmiş. Siz hiç açmamışsınız kutuyu, faturaları ödememişsiniz. Evin semtine uğramamışsınız, neler olduğunun farkında değilsiniz.

Allah da kitap göndermiş; siz açmıyorsunuz ki, insanlar açmıyor ki... Bunun içinde ne var, ne ihtar var, ne fatura, ne ceza var?

Neleri istiyor Allah-u Teàlâ Hazretleri? Bunları insanlar bilmiyor. Halbuki Peygamber Efendimiz, yeni gelseydi Kur'an yeni inseydi, gazetelerde bomba gibi bir haber patlasaydı:

"—Arabistan'dan yeni bir peygamber çıkmış, Hazret-i

Muhammed-i Mustafa çıkmış!” denseydi, ne yapardınız?

İnsan yerinde duramazdı.

لَوْ أَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْآنَ عَلٰى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ، وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ (الحشر:٢١)

(*Lev enzelnâ hâze'l-kur'âne alâ cebelin leraaytehû hàşian mütesaddian min haşyeti'llâh*) “Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün.” Allah'ın haşyetinden böyle büzülür, eğilir, tirtir titrer, parça parça parçalanırdı. Dağ sağlam olduğu halde, taştan yapılmış olduğu halde öyle olurdu. (*Ve tilke'l-emsâlü nadribühâ li'n-nâsi leallehüm yetefekkerûn*.” [Bu misalleri insanlara, düşünsünler diye veriyoruz.] (Haşr, 59/21) buyruluyor.

İnsanoğlu ne kadar katı? Taştan da mı katı? İnsanoğlunun hiç mi ilgisi yok? Duygusu mu eksilmiş? Hiç mi kafası çalışmıyor? Peygamber gelmiş, kitap gelmiş, Allah'tan emir gelmiş...

Bu duvarda asılı olan ne? Süslü bir torba, pırıl pırıl, satenden, işlemeli gayet güzel bir torba var, çiviye asılmış.

“—Ne o?”

“—Kur'an.”

“—Nedir o Kur'an?”

“—O Allah'ın kitabı.”

“—Ne var o Allah'ın kitabının içinde?”

“—Allah in emirleri, buyrukları, Allah'ın talimatı var.”

Açmamış, okumamış, öğrenmemiş, dinlememiş... Faturalar, hesaplar, günahlar birikiyor, suçlar artıyor, cezalar büyüyor. Ondan sonra;

“—Haydi bakalım, artık senin hayat müddetin bitti, bu kadar. Gel bakalım!” diye Allah-u Teàlâ Hazretleri Azrail AS'ı gönderdiği zaman insanoğluna;

“—Ben daha bir çalışma yapmadım, âhirete hiç hazırlanmadım; biraz bana müddet versen, biraz ömrüm uzasa…

Daha hayata doyamadım, daha gençliğimin tadını alamadım. Gençliği de yaşadım, yaşlandım ama, gene de bırakmak istemiyorum hayatı...” diye istediğin kadar yalvar.

إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلاَ يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلاَ يَسْتَقْدِمُونَ (يونس:٤٩)

(*İzâ câe ecelühüm felâ yeste'hirûne sâaten ve lâ yestakdimûn*) [Ecelleri geldiği zaman, artık ne bir an geri kalırlar, ne de ileri giderler.] (Yunus, 10/49) diye ayet-i kerimede bildiriyor. Müddeti dolduğu zaman, ecel geldiği zaman bir an geriye gitmez, bir an öne gelmez.

Azrail bekler mi? Ölümü tehir eder mi? Can almaktan vazgeçer mi? Hayır! Ölümden evvel hazırlanacaktın. “Ölmeden evvel ölecektin!” ne demek? Ölmeden evvel ölmeyi düşünüp, sanki o gün ölüyormuşsun gibi, bütün tedbirini alacaktın.

Siz de, biz de şöyle düşünsek, “Yarın Azrail AS gelip canımızı alacak1” desek, nasıl hesaplar yaparız?

“—Aman, benim arkamdan caminin minaresini yaptırın; filanca yere şadırvan yaptırın, Kur'an kursuna bu kadar para verin, mevlit okutuverin, hatim indirin, ıskât-ı salâtımı yapın!”

Buna benzer, bir sürü nasihatler...

“—Bunları karıştırırız baba!”

“—Getir kâğıda yazayım. Aman şunu yapın, aman bunu yapın!” demez misiniz?

Kesin olarak bilseniz yarın öleceğinizi bir sürü nasihatte bulunursunuz. İşte ölmeden evvel ölecekmiş gibi hazırlanan kurtulur.

“—Ben yarın ölmeyeceğim, öbür gün de ölmeyeceğim, bir dahaki sene de ölmeyeceğim, on sene daha ölmeyeceğim. 60 sene daha ölmeyeceğim,..”

Ahdin mi var? Allah'la anlaşman, senedin mi var? Bir saat daha ileri yaşamana senedin mi var?

(*Fe'l-yevme lâ tuzlemu nefsün şey'en*) "Bugün hiç kimseye haksızlık yapılmayacak, diyor Kur'an-ı Kerim. Yâsîn Sûresi her zaman okuduğumuz, hepinizin duyduğu, bir kısmınızın ezbere bildiği sure. Ezbere biliyoruz, sözlerini biliyoruz, ama teyp gibi... Döndürdüğü bandın sözlerinden insanın etkilendiği gibi etkilenmez teyp.

"—Makinadır hocam o, onun duygu tarafı yok; kalp tarafı yok, ne çalarsa çalsın etkilenmez. Dokunaklı bir vaaz olsa ah-vah etmez, titremez; teyptir bu."

Zamanımızın müslümanları, insanları, teyp gibi, cansız bir eşya gibi. Okuduğu ayeti de böyle okuyor.

c. İhlâs Sûresi'nin Tesiri

Avusturya'nın Viyana şehrinde doktor olmuş bir kardeşimiz diyor ki:

"—Orada bir Almanla tanıştık, *Kul hüva'llàhu ehad* Sûresi'nden müslüman olmuş."

Alman teolog, ilâhiyat tahsili yapmış Almanya'da… Hristiyan olarak, papaz olarak, felsefe okumuş, dinleri incelemiş, dinlerin inançlarını gözden geçirmiş. Hangi din nasıl inanıyor? Japonların bir dini var, Şintoizm... Bakalım neymiş inancı? Hintlilerin dinleri var, bakalım inançları neymiş? Yahudilerin inancı nasıl, hristiyanların inancı, Afrika'daki yamyamların, toteme tapanların, Tibetlilerin, Dalay Lamaların vs. inançları nasıl? Hepsini incelemiş. Bir de müslümanların inancını incelemiş; bakalım müslümanlar inanç konusunda ne diyorlar?

قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ. اللّٰهُ الصَّمَدُ. لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ. وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (الإخلاص:١-٤)

(*Kul hüva'llàhü ehad. Allàhu's-samed. Lem yelid ve lem yûled. Ve lem yekûn lehû küfüven ehad*)

(*Kul hüva'llàhü ehad*) "De ki ey Rasûlüm; O Allah bir tektir, onun şeriki, nazîri yoktur. (*Allàhu's-samed*) Her mahlûka ihtiyacını veren, muhtaç olduğu ihtiyaçları karşılayan, yaratan, yaşatan, her varlığın varlığını devam ettiren odur. (*Lem yelid ve lem yûled*) Ne onun çocuğu olmuştur, ne de o birisinin çocuğudur. Doğurmamıştır, doğmamıştır. (*Ve lem yekûn lehû küfüven ehad*) Onun hiçbir dengi yoktur." (İhlâs, 112/1-4)

Bu dört kısa cümleyi okumuş, irkilmiş, ürpermiş, titremiş, gözlerinden yaşlar boşanmış. İşte din bu, işte inanç bu demiş, müslüman olmuş; her okuyuşta aynı şekilde titriyormuş, gözyaşlarını tutamıyormuş, duygulanıyormuş. Elin insanı nasıl kıymetini biliyor? Biz nasıl elimizdeki cevherin kıymetinden habersiziz, o kıymet biliyor; yanlış yolu bırakıyor, İslâm'a geliyor, bizim halimiz nasıl?

Eski devirde, bir zat; sakallı, güzel yüzlü, ihtiyar, yani orta yaşın biraz üstünde çok kibar, çok zarif konuşuyor; sofilerin arasına gelmiş, tasavvuftan bahsediyor; tasavvuf meşrebinden, dervişlikten, zikirden, marifetullahtan, irfandan vs. bahsediyor, güzel şeyler söylüyor. Herkes de:

"—Aman ne kadar kibar, ne güzel konuşuyor!" diyormuş.

Adam arada şiir de söylüyor; sesinin tonu da güzel, yüzü de sevimli, giyimi de temiz... Herkes memnun. Dinleyenlerden bir tanesi ötekisine demiş ki:

"—Kalbim diyor ki, bu adam yahudi! Ben bunu dinlemeyeceğim, gideceğim."

O gidince ötekisi konuşmayı kesmiş:

"—Arkadaşın niye gitti, ne söyledi de gitti?"

"—İşte bir şey söyledi gitti."

"—Yok, ille söyleyeceksin, ne söyledi?"

"—Vallahi söylemesem daha iyi." demiş.

"—Yok, söyle!" demiş.

"—Kalbim bu adam Yahudi diyor, müslüman değil; Yahudi dedi, ondan gitti." demiş.

Adam kıpkırmızı kesilmiş, demiş ki:

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû, ve enne'l-islâme hakkun*) "İslâm dini hak din!" demiş, müslüman olmuş.

Demiş ki:

"—Onun kalbi doğru söylüyor. Ben hangi din hak dinse o dinin mensupları, manevî gerçekleri bilirler diye çeşitli grupları dolaştım. Mutasavvıfların, sofilerin, tasavvuf erbabının arasına da, yâni sizin aranıza da ondan geldim. Sizin dininiz hak dinmiş. Allah, yolunda yürüyenin kalbine benim Yahudi olduğumu nasıl bildiriyor?"

Güzel söz söylüyor ama, onun imanının olmadığını, müslüman ferasetinden anlıyor.

İmam Şafiî Rh.A, Hanefî mezhebinin İmam-ı Azam'dan sonraki imamlarından İmam Muhammed ile mescidde oturuyorlarmış. Kapıdan birisi girmiş, İmam Muhammed İmam Şafiî'ye demiş ki :

“—Kalbim bu giren adamın marangoz olduğunu söyledi bana.”

İmam Şafiî Hazretleri de gözünü kapatmış, danışmış kalbine:

“—Bana da kalbim demirci olduğunu söyledi.” demiş.

Birisi marangoz diyor, öteki demirci.

“—Ne yapacağız? Çağıralım, soralım!”

“—Selâmün aleyküm.”

“—Aleyküm selâm.”

“—Hoş geldin, nasılsın, neyin nesisin? İsmin ne? Mesleğin nedir, geçimini nasıl sağlıyorsun, sanatın ne?” diye sormuşlar.

Adam demiş ki:

“—Evvelce demirciydim, şu anda marangozlukla meşgul oluyorum.”

İmam Şafiî, mezhep imamı; İmam Muhammed salâhiyetli mezhep imamlarından.

Muhterem kardeşlerim, Allah kendi yolunda gidenlere neler ihsan ediyor? Dinimiz ne kadar güzel, Rabbimiz ne kadar büyük lütuflar ihsan ediyor! Kur’an-ı Kerim ne kadar güzel emirler ihtiva ediyor, ne güzel âyetler var. Bizi uyandıracak olan bizi tehlikelerden uzaklaştıracak ne kadar önemli ihtarlar var. Müslümanlar âhirette pişman olmasın diye, bu dünyada iken meseleleri anlasınlar diye, ne güzel ihtarlar var da, müslümanlar onları okusa ne güzel olacak!

فَالْيَوْمَ لاَ تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلاَ تُجْزَوْنَ إِلاَّ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

(يس: ٥٤)

(*Fe’l-yevme lâ tuzlemü nefsün şey’en*) “Bugün hiç kimse haksız muameleye uğratılmayacak!” diyor, Yâsîn Sûresi’nde Allah-u Teàlâ Hazretleri. Kıyamet gününde hiç kimse haksızlığa uğramayacak.

(*Ve lâ tüczevne illâ mâ küntüm ta’melûn*) “Ne işlediyseniz onun karşılığını bulacak, göreceksiniz.” Darı ektiyseniz buğday çıkmaz,

darı çıkar; mısır ektiyseniz, mısır çıkar. Ne ektiyseniz onu biçersiniz. Rüzgâr ektiyseniz, fırtına biçersiniz. Bu dünyada iken günah ektiyseniz, âhirette azap biçersiniz, azapla karşılanırsınız. Burada sevap işlerseniz, âhirette mükâfat alırsınız. Gayet belli, her şey gayet kolay...

d. Her Yaptığımız Kaydediliyor

Bir bakıma Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

"—Ey kullarım bu dünyada ne yaptıysanız, âhirette ona göre muamele edeceğim. Hepsini de yazıyorum."

Hepsi kaydediliyor.

"—Nasıl kaydediliyor? Ben kimsenin görmediği yerde neler yapıyorum?"

Hepimizin omuzunda iki tane melek var. Ağırlığını hissetmiyoruz. Zaten meleklerin ağırlığını sen hissetmezsin. Sağ tarafında bir melek, sol tarafında bir melek var.

كِرَامًا كَاتِبِينَ . يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ (الانفطار:١١-١٢)

(*Kirâmen kâtibîn. Ya'lemûne mâ tef'alûn*) [Şunu iyi bilin ki, üzerinizde şerefli yazıcılar vardır. Onlar yapmakta olduklarınızı bilirler.] (İnfitar: 11-12)

Yaptığın her şey cızır cızır yazılıyor. Benim konuşmalarım da yazılıyor. Buyurun, hiç itiraz eden var mı içinizde? Ben şimdi susacağım. İsterseniz benim konuşmalarımı bir daha dinleyebilirsiniz. Neden yazılıyor?

Bu insanoğulları, yumruk kadar akıllarıyla konuşmaları yazarlar da, görüntüleri video teyplerinde tesbit ederler de Âlemlerin Hâlikı, Rabbü'l-âlemîn, Mâlikü'l-mülk, Kàdir-i Mutlak olan Allah-u Teàlâ Hazretleri kullarının amellerini yazmaz mı? Onda tereddüdün var mı?

Bundan 100 sene önce, 50 sene önce gelmiş olan bir zavallı zayıf müslüman, "Yahu nasıl yazıyor, unutur yetiştiremez,

kalemin ucu kırılır, mürekkebi biter, eli yorulur.” diye düşünebilirdi. Şimdi öyle düşünüyor muyuz biz? Şimdi hiç öyle düşünmüyoruz. Hem ses kaydediliyor, hem görüntü kaydediliyor. Hepsi kaydediliyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri her şeyimizi böyle kaydediyor. Karanlıkta da aydınlıkta da her amelimizi kaydediyor ve:

اِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (جاثية:٢٩)

(*İnnâ künnâ nestensihu mâ küntüm ta'melûn*) [Çünkü biz, yaptıklarınızı kaydediyorduk.] (Câsiye, 45/29)

İşlediklerinizin hepsi kayda geçiyor. “Ya siz ne sandınız? Hiç yazılmıyor mu sandınız?” denilecek, âhirette. Sonra;

هَاؤُمُ اقْرَؤُا كِتَابِيَهْ (الحاقة:١٩)

(*Hâümu'kraû kitâbiyeh*) “Oku, bu sevapların günahların yazılmış olduğu şeyi, al oku!” (Hakka, 69/19) denilecek.

Aldığı zaman, tüyleri diken diken olacak, gözleri fal taşı gibi açılacak, diyecek ki:

مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لاَ يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلاَ كَبِيرَةً إِلاَّ أَحْصَاهَا

(الكهف:٤٩)

(*Mâli hâze'l-kitâbi lâ yugàdirü sağîraten ve lâ kebîraten illâ ahsâhâ*) [Bu nasıl bir kitaptır ki küçük, büyük hiçbir şey bırakmadan hepsini sayıp dökmüş!] (Kehf, 18/49)

Nasıl yazılmış? Hiçbir şey kaçırılmamış. Küçük büyük hepsini tesbit edebilmiş, hiçbir eksiği yok. Kaşımı kaldırmışsam, göz ucu ile bakmışsam, o bile tesbit edilmiş. İnsan ne işledi ise onun karşılığını görecek.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Cennete bir adamcağız girecekmiş bakacakmış ki dünyadaki hizmetçisi, kölesi, esiri kendisinden daha yüksek makamda, daha büyük imkânlara sahip, Allah ona çok daha büyük imkân vermiş. Diyecekmiş ki:

"—Yâ Rabbi! Dünyada bu benim kölemdi."

"—Seni işlediğin amele göre mükâfatlandırdım, onu da işlediği amele göre mükâfatlandırdım. Bu senden daha çok çalışmış, senden daha çok yükseğe çıktı, daha büyük imkânlar kazandı."

Aziz ve muhterem kardeşlerim.

Bu gerçeklere göre harekete geçmemiz lâzım. Meselâ caddenin ortasında iki kişi oturmuş veya dikilmiş, konuşuyorlar. Birisi de yanlarına geliyor, diyor ki:

"—Yahu karşıdan koca tır geliyor. Koca trak geliyor, fren de tutmuyor. Geriye kaçsanıza!"

Adamlar gene konuşmaya devam eder mi? Yani sözün sonucu, bir neticesi olması lâzım değil mi?

"—Yolun ortasında durmayın; üzerinize araç geliyor!" diyen bir ihtarcıya yolun ortasında konuşan iki kişinin yapacağı şey, omuz silkmek midir? "İşimize karışma!" demek midir?

Hayır. Kaldırıma balıklama gitmektir; uçarak, kaleci gibi uçarak gitmektir. Çünkü aksi takdirde aracın altında kalacak.

Biz bu hadisleri okuyoruz, bu ayetleri okuyoruz. Bu ayetlerin sonucu, kenara balıklama gitmek lâzım. Bu ayetleri, bu hadisleri dinledikten sonra, gereği neyse onu yapmak lâzım!

"—Sen bizim işimize karışma, durduğun yerde dur; Kur'an âyeti orada dursun, hadis-i şerif burada dursun, ben de kendi yolumda durayım!" demek olmaz.

Bu ihtarların bir de hesabı olur. Nasıl hesabı olacak, onu da söyleyivereyim.

Mülk (Tebâreke) Sûresi'ni hep ölülere okuruz. Diriler bilmez mânâsını, ölüler biliyorlar. Tebâreke Sûresi'nde bildiriliyor ki:

سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ (الملك:٨)

(*Seelehüm hazenetühâ elem ye'tiküm nezîr*) [Cehennemin bekçileri onlara: 'Size, bu azap ile korkutucu bir peygamber gelmemiş miydi?' diye sorarlar.] (Mülk, 67/8)

Günahkârlar, suçlular, kâfirler, müşrikler veya mü'min olduğu halde işte böyle gafletle ömür geçirip de bir sürü suçlar işlemiş olanlar, cehenneme atıldıklarında, cehennemin muhafızları, bekçileri, görevlileri, oradaki zebâniler şaşıracaklar, onlara soracaklar:

(*Elem ye'tiküm nezîr*) "Size hiç haberci gelmedi mi, bu durumu anlatan ihtarcı hiç gelmedi mi?" diyecekler.

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ (الملك:٨)

(*Tekâdü temeyyezü mine'l-gayz*) "Cehennem kükremesinden, hışmından sanki patlayacak gibi kızmış." Atom santralini düşünün, soğutma cihazı bozulmuş Çernobil santrali gibi, muazzam bir hararet var; duvarları eritiyor. Cehennem de böyle korkunç. Dünyadaki yüz defa suyla yıkanmış da, öyle gelmiş. Cehennem ateşi daha korkunç... Hışmından neredeyse patlayacak, hararetli... Cehennem cayır cayır, etrafa ateşler saçıyor, yalazları çıkıyor.

(*Küllemâ ülkıye fîhâ fevcün*) Grup grup cehennemin içine atılınca, atıldıkça, zebânîler bunları içeride görünce:

(*Seelehüm hazenetühâ elem ye'tiküm nezîr*) "Yâ siz buraya nasıl geldiniz, nasıl düştünüz? Size bu durumu, bu cehennemi anlatan bir insan hiç gelmedi mi, haberci gelmedi mi? 'Ey insanlar, âhirette cehennem var!' diyen bir kimse gelmedi mi?" diye soracaklar. (Mülk, 67/8)

Zebaniler şaşıracaklar. Cehennemi bilen insan günah

işleyebilir mi? Cehennemin olduğunu bilen, o haberi almış olan insan yapabilir mi?

Körfez Savaşı varken Irak'a gider miydiniz? Paralarını ben versem bile gitmezdiniz. Neden?

"—Harp var hocam, ben aptal mıyım? Bilet parası senin olsun, sen de ziyan etme; ben de canımdan olmayayım. Ben ne Musul'a, ne Kerkük'e giderim!" derdiniz.

Neden? Harp var, çoluk çocuk ölüyor, insanlar, zavallı insanlar, bir kavmiyet kavgasından, bir milletin içindeki insanlar, birbirlerini öldürüyorlar. O ateşin içine gider mi insan? Allah korkusu yok, iman yok. İmanı aldın mı insanlar, hayvanlardan aşağı oluyor.

Nerede harp var, nerede tehlike varsa oraya gitmez insan. Falanca yerde kolera salgını çıkmış, insanlar ölüyor. Gider mi? Gitmez kimse.

"—Darvin'e gider misin? Bir köy var, seni orada bırakalım; timsahların çok oynaştığı yer."

"—Neme lâzım? Bir gün kurtulurum, iki gün kurtulurum."

Saatte 40 km. hızla gidiyormuş timsah, sen onun önünden kaçacağım derken, arkandan hart diye popondan kapar.

"—Neme lâzım, ben Melbourne'da yaşarım. Darvin Darvinlilerin olsun!" dersin.

Tehlikeyi bilen bir insan, ona göre tedbir alır, kıpırdar, ürperir ve çare arar, gereğini yapar.

Peygamber SAS Efendimiz'in zamanının insanı ile bu zamanın insanı arasındaki en büyük fark nedir? Ben şunu görüyorum: Bu zamanın içinde yaşadığım için, bu zamanın insanını biliyorum. Biz birbirimizi biliriz.

Gülü tarife ne hâcet, ne çiçektir biliriz. Hepimiz birbirimizi biliyoruz. Siz de bizi, biz de sizi biliriz. Herkes birbirini biliyor. 20. Yüzyıl'ın insanı olarak çocuklarımızı biliriz, komşularımızı biliriz, çevreyi biliriz, sahabe-i kiramın da hayatını okuyoruz, onları da biliyoruz.

Onları bizden ayıran en mühim özellik, onlar Rasûlüllah'tan bir hadisi duyunca, hemen uyguluyorlardı. Biz nasıl dinleriz? Musikî dinler gibi, çok tatlı bir melodi gibi dinleriz; sonra Allah rahatlık versin.

"—Çok tatlı bir ninni gibi geldi bana... Zaten uykum da gelmişti, gündüz de fazla yorulmuştum. İşim de biraz ağırcadır hocam. Yemeği de tatlı yapmış bizim hanım, sağ olasıca... Kebap da çok güzeldi, etin en iyi yerindendi. Meşrubat vs. derken bir mayhoşluk çöktü üzerime, midem de dolu. Sen de bunları söyledin; tatlı tatlı konuştun, ağzına sağlık hocam. Haydi Allah rahatlık versin."

Peygamber Efendimiz'in zamanının insanı ne yapıyor?

Kendisine ayet gelince, gereğini yapıyor. Bir ayet inmiş. Bu ayet-i kerime ile Allah CC bildiriyor ki:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلاَئِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنتُمْ ، قَالُوا كُنَّا
مُسْتَضْعَفِينَ فِي الأَرْضِ ، قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا
فِيهَا ، فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيراً (النسا :٩٧)

(*İnne'llezîne teveffâhümü'l-melâiketü zâlimî enfüsihim kàlû fîme küntüm*) [Kendilerine yazık eden kimselere melekler, canlarını alırken, "Ne işte idiniz?" dediler. (*Kàlû künnâ müstad'afîne fi'l-ardı*) Onlar, "Biz yeryüzünde çaresizdik." diye cevap verdiler. (*Kàlû elem tekün ardu'llàhi vâsiaten fetühâcirû fîhâ*) Melekler de, "Allah'ın yeri geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!" dediler. (*Feülâike me'vâhüm cehennem*) İşte onların barınağı cehennemdir, (*ve sâet masîrâ*) orası ne kötü bir gidiş yeridir.] (Nisâ, 4/97)

Rasûlüllah Efendimiz:

“—Hicret edin, yanıma gelin! İslâm bir hür bir mekân sahibi oldu, Medine müslümanların oldu. Hem orada düşmanların zararına uğramamak için, hem de burada birlik ve beraberlik olup, İslâmî daha iyi yaymak için yanıma gelin!” buyurmuş.

Hicret emrolunmuş. Ashabını Medine’ye göndermiş, göndermiş, göndermiş; kendisi de en sonunda gitmiş. Neden? Kahraman olduğu, cesur olduğu, basiretli olduğu devlet adamı olduğu için, arkada bırakmadan hepsini göndermiş; ondan sonra da kendisi hicret etmiş.

Müslümanlar Medine’de toplanmış. Medinelilerden Allah razı olsun, “Gel, seni kendimiz gibi koruruz, malımız, canımız gibi koruruz” dedikleri, bağırlarını açtıkları, söz verdikleri için, Mekke’de yaşayamayan müslümanlar oraya gitmişler, hicret etmişler.

(*Mâ leküm min velâyetihim min şey*) Hicret etmeyene bir şey yok. (*Feülâike me’vâhüm cehennem*) Hicret etmeyip de kâfirlerin arasında günahkâr olarak ölenler cehenneme gidecekler. (*Ve sâet masîrâ*) Ne fena yerdir o cehennem, diyecekler.

Mekke’de 82 yaşındaki bir sahabe “Hicret etmek lâzım, hicret etmeyenin yeri cehennemdir.” diye bu ayeti duyunca, hemen ayağa kalkmış; “Bineğimi, dengimi hazırlayın!” demiş.

إِلاَّ الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنْ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً

وَلاَ يَهْتَدُونَ سَبِيلاً (النسا:٩٨)

(*İlle’l-müstad’afine mine’r-ricâli ve’n-nisâi ve’l-vildâni lâ yestatîûne hîleten ve lâ yehtedûne sebîlâ*) “Erkekler, kadınlar ve çocuklardan gerçekten âciz olup hiçbir çareye gücü yetmeyenler, hiç bir yol bulamayanlar müstesnadır.” (Nisâ, 4/98)

O sahabi:

“—Ben bu istisnanın içinde değilim!” demiş; “Hazırlayın benim takımlarımı, yorganımı!” Hazırlamışlar, yol hazırlıklarını

yapmışlar. Deveyi kendisi yükletmiş, yola çıkmış. Neden? Âyet duydu, âyet! Âyeti duyduğu zaman "Pekiyi!" diyor. İşte o zamanın müslümanı ile, şimdiki zamanın müslümanı arasındaki fark...

İşte o zamandaki müslümanın zafer kazanma sebebi ile, bu zamandaki müslümanın ekin biçilir gibi biçilmesinin sebebi... Fark bu! Birisine ayetleri söylüyorsun, duyduğu anda 82 yaşında da olsa fırlıyor; ötekilere söylüyorsun, ninni gibi... 20. Yüzyıl'ın insanına ayetler ninni gibi geliyor.

Nasıl aldattılar? Müslümanları aldattılar, aldattılar. Şimdi Irak'ta hiçbir şey olmuyor. Neden? Kendi işlerini gördüler, paralarını kazandılar, 75 milyar dolar kâr ettiler.

"—Bir Amerikalı bir Kürt için ölmez!" diyor şimdi.

"—Haydi onu da zulümden kurtar!"

Neden? Aldatılacak insan olan her yerde, o insanı aldatacak bir açıkgöz türer; aldatılacak bir saf, işletilecek bir maden, olunca onu aldatacak bir açıkgöz, yankesici bulunur; mutlaka gelir, onun cebinden parasını, ağzından lokmasına alır. Sen aptal olursan, sen şuursuz olursan, bir açıkgöz çıkar. Dünyada açıkgöz eksik değil.

Şimdi, "Havanın her zerresinde mikrop var!" diyorlar. Burada biraz azmış ama İstanbul'da, Eminönü'nde 1 metreküp havada 5 milyon mikrop saymışlar. Mikrop dolu. Niye herkes hasta oluyor?

Sıhhatli bünye mikroba karşı kendisini koruyabilir, hasta olmaz. Zayıf bünye mikrobu aldı mı hemen nezle, soğuk algınlığı, boğaz şişkinliği, ciğer zaafı, kan kusma, verem, vs. oluyor. Neden? Zayıf bünye çabuk müteessir olur.

O zamanın müslümanı âyeti duyar duymaz dengini hazırladı, yola çıktı. 82 yaşında da olsa, Mekke'den Medine'ye gideceğim diye atını hazırladı yola çıktı. Neden? O gün âyet geldi, âyetin indiğini duydu.

"—Bu ayete göre ben burada kalırsam, cehennemlik olacağım!" diye düşündü, cehennemlik olmamak için yola çıktı. Mekke'nin biraz dışına çıktı. Dışında 25 km uzaklıkta biliyorsunuz Ten'im mescidi var. Oraya geldiği zaman ruhunu teslim etti. Cennetlik...

Neden? Rasûlüllah'ın sözünü dinledi, Allah'ın emrine uydu. Allah yolunda gidiyordu. Medine'ye ulaşamadı ama yolunda öldü.

Muhterem kardeşlerim! Allah bize o büyüklerimizin imanını versin! O imanın tadını duyursun…

Bizim neyimiz eksik? Paramız var, pulumuz var, sıhhatimiz var. Keyfimiz, evimiz, arabamız var. Allah bize ne nimetler vermiş. Onlar o haldeydiler ki, açlıktan bir hurmayı bir tanesi alıyordu da yutmuyordu; biraz emiyordu, yanındakine veriyordu; o emiyordu, yanındakine veriyordu. Biz burada hurmayı, sadece orucu açmakta çerez olarak kullanıyoruz. Karnımız doyduktan sonra, keyif olarak birçok şey yiyoruz.

Efendimiz eve gelirdi:

"—Yiyecek bir şey var mı?"

"—Yok ya Rasûlallah!"

"—Zaten ben de oruç tutmağa meyilliydim. Oruca niyetleneyim!" derdi. Aylarca hane-i saadetinde yemek pişmezdi, duman çıkmazdı bacasından.

Bizim her şeyimiz var. Bizim iyi müslüman olmak için ne eksiğimiz var? Daha münevveriz. Sahabe-i kiramın bildiği bilgilerden daha fazlası ile mücehheziz. Ama kalp zaafı var, kalpte eksiklik var. Bizim imanımızda eksiklik var. Allah bize onların imanından, o güzel imandan ihsan etsin… O güzel imanla yaşayıp, şerefli aslanlar gibi, er gibi yaşayıp, bir gül bahçesine girercesine ahirete gidenlerden eylesin…

Rabbimizin huzuruna vardığımızda sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmayı nasip etsin… Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin…

.

Bir de cennete giremezse insan, ne olur muhterem kardeşlerim? Patlamış atom santrali gibi o muazzam ateşin içinde kalırsan, ne olur?

"—Ölür, kurtulur, buhar olur."

Hayır!

لاَ يُقْضٰى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا (فاطر:٣٦)

(*Lâ yukdà aleyhim feyemûtû*) “Cehennemde azab görenler de keşke ölseler kurtulacaklar ama, ölmek yok ki ölüp de kurtulsunlar. (*Ve lâ yuhaffefü anhüm min azâbihâ*) Azapları da hafiflemez.” (Fâtır, 35/36)

Ölmek yok, azabın hafiflemesi de yok. Yağma var mı? Öleceksin, kurtulacaksın… Ölüm kurtuluş. Burada adam amansız bir hastalığa yakalanır, ölür, kurtulur. Cehennemde ölmek yok! Allah bildiriyor bunu… Onun için cehenneme düşmemeğe var gücümüzle gayret edelim!

Önünüzde bir cehennem çukuru var… O çukuru düşmeden dolaşabilirseniz, arkasında pırıl pırıl köşkleri olan cennet bahçeleri var… Cehennemi geçmeniz lâzım! Köprüden aşağı düşmemeniz lâzım!

İşte sevap kazanmak için imkân; oruç, teravih, zekât, sadaka, sadaka-i fıtır, Kur’an-ı Kerim, hayır, hasenat, tevbe… İşte mevsim, pazar açık… Bu pazar kapanacak bir zaman sonra, yerinde yeller esecek. Kenarda karton parçaları, kağıt parçaları kalacak. Pazar gitti, alan aldı, satan sattı, kazanan kazandı.

El-vedâ, yâ şehr-i gufran, el-vedâ!.. Allah hepimize uyanıklık nasip etsin…

Bi-hürmeti esrarı sûreti’l-fâtihah!...

09. 04. 1991- Eluada / AVUSTRALYA

25. İLİM YOLCUSUNUN KAZANCI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

مَنْ غَدَا يَطْلُبُ عِلْمًا كَانَ فِي سَبِيلِ اللهِ ، حَتَّى يَرْجِعَ ؛ وَإِنَّ المَلاَئِكَةَ لَتَضَعُ أَجْنِحَتِهَا لِطَالِبِ الْعِلْمِ (طب. عن صفوان ابن عسال)

(*Men gadâ yatlubu ilmen kâne fî sebîli'llâh, hattâ yercia; ve inne'l-melâikete letedau ecnihatihâ li-tàlibi'l-ilm*)
Ve fî hadîsin ahar:

مَنْ غَدَا يَطْلُبُ الْعِلْمَ صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلاَئِكَةُ ، وَبُورِكَ لَهُ فِي مَعِيشَتِهِ ، وَلَمْ يَنْتَقِصْ مِنْ رِزْقِهِ ، وَكَانَ مُبَارَكًا عَلَيْهِ (عق. عن أبي سعيد)

(*Men gadâ yetlubü'l-ilme sallet aleyhi'l-melâiketü, ve bûrike fî maişetihî, ve lem yentakıs min rızkıhî, ve kâne mübâreken aleyhi*)
Sadaka rasûlü'llàh, fi mâ kàl, ev kemâ kàl.

a. İlim Öğrenmenin Fazileti

Safvân RA'dan Taberânî rivayet ettiğine göre Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar:[62]

[62] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.66, no:7388; Safvân ibn-i Assâl RA'dan.

مَنْ غَدَا يَطْلُبُ عِلْمًا كَانَ فِي سَبِيلِ اللهِ ، حَتَّى يَرْجِعَ ؛ وَإِنَّ الْمَلاَئِكَةَ
لَتَضَعُ أَجْنِحَتَهَا لِطَالِبِ الْعِلْمِ (طب. عن صفوان ابن عسال)

(*Men gadâ yatlubu ilmen kâne fî sebîli'llah, hattâ yercia*) "Kim, sabahleyin ilim öğrenmek için yola çıkarsa, bu yolculuğu fî sebîlillah sayılır; Allah yolunda yolculuktur. Çünkü ilim öğrenmeğe çıkmış. İlim öğrenecek, öğrendiğini tatbik edecek; kendisi faydalanacak, başkaları istifade edecekler; Allah'ın rızasını kazanacak. Bu ilim öğrenme faaliyetinin ecri ve sevabı çok olduğundan, bu çıkışı evinden, fî sebîillâh, Allah yolunda çıkış olarak kabul ediliyor.

Umumiyetle insan çalışmaya, kazanmaya sabahleyin çıktığı için, kim sabahleyin çıkarsa diye (*gadâ*) fiili kullanılmış. "İşe gider gibi, ilim öğrenmeğe giderse..." demek oluyor.

Aynı durum, akşam için de söz konusu. Yani, insan akşamleyin de, ilim öğrenmek için gitse, aynı sevabı alır. Camiye gelen bir insan, "Namazdan önce birkaç hadis-i şerif okunuyor, onu dinlemeğe gideyim!" dese, o da ilim yolculuğu olur. Bir insan ilim yolunda adım attı mı, gidişi, makbul bir gidiştir; Allah'ın sevdiği bir gidiştir ve fî sebîlillah bir gidiştir. Allah yolunda bir çalışmadır.

(*Ve inne'l-melâikete letedau ecnihatihâ li-tâlibi'l-ilm*) Peygamber Efendimiz; "Melekler, bu ilim öğrenmeye giden insanların üzerlerine kanatlarını gererler." buyuruyor. Melekler, onları sevdiklerinden, kanat gererler, korurlar, sevgiden dolayı himaye ederler mânâsına alınabilir. O kişi, meleklerin himayesinde, meleklerin sevgisine mazhar, meleklerle korunan bir insan durumunda oluyor.

b. İlim Öğrenmenin Mükâfâtı

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.162, no:28840; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.81, no:23004.

İkinci hadis-i şerif, Ebû Said el-Hudrî Hazretleri'nden rivayet edilmiş:[63]

مَنْ غَدَا يَطْلُبُ الْعِلْمَ صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلائِكَةُ ، وَبُورِكَ لَهُ فِي مَعِيشَتِهِ ،

وَلَمْ يَنْتَقِصْ مِنْ رِزْقِهِ ، وَكَانَ مُبَارَكًا عَلَيْهِ (عق. عن أبي سعيد)

(*Men gadâ yetlubu'l-ilme sallet aleyhi'l-melâiketü*) "Kim ilim öğrenmeğe çıkarsa melekler dua eder. İlim için yola çıkana melekler dua eder."

Meleklerin insanlar için dua ettikleri, Kur'an-ı Kerim'de bazı âyet-i kerimelerde geçiyor. Melekler yeryüzündeki müslümanlara

---

[63] Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.219, no:132; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.393, no:1236; Ebû Said el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.162, no:28841; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.80, no:23003.

dualar ederler. Melekler, masum mahlûklar, Allah'ın mübarek varlıkları oldukları için, onların da duaları güzel oluyor:

إِنَّ اللّٰهَ وَمَلاَئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ (الأحزاب:٥٦)

(*İnna'llàhe ve melâiketehû yusallûne ale'n-nebiyyi*) "Allah ve melekleri, Peygamber'e salevat getirirler." (Ahzab, 33/56) diye bildiriliyor.

Allah ve meleklerinin Peygamberimiz'e salâtı var, yâni, duası var. O da gösteriyor ki, meleklerin duaları değerli, aziz bir şey. Melekler ilim öğrenmeğe çıkan bir kimseye dua eder. Sonuçta ne olur?

(*Ve bûrike fî maîşetihî) "Kazancı bereketlenir. Rızkı, kazancı artar." Bu, büyük* bir müjde... Çünkü, insanların ilim öğrenmekten geri kalmalarının sebepleri, çok kere çalışma mecburiyetidir.

"—İşim var hocam! Ne yapayım? Evde çoluk çocuk var. Bir şeyler yemeleri lâzım! Onlara benim bir kazanç götürmem gerekiyor. Onun için kusura bakma! Gönlümüz buralarda, ilim öğrenmek isteriz ama ne yapalım? İşimiz var..." denir umumiyetle.

Mazeret, her devirde böyle olmuştur. Kazanmak, geçinmek, onun için çalışmak mecburiyetleri, bu gibi faaliyetleri engelliyor. Engellediği için de, insanlar bir telaş içinde başlıyorlar hayata. Bir gürültü içinde, paldır küldür gidiyor, ömür geçiyor. Çırak olarak giriyor; kalfa oluyor, usta oluyor, evleniyor, ihtiyarlıyor, iş bitmiyor.

İmam-ı Azam Hazretleri büyük âlim. İmam Ebû Yusuf yoldan geçiyormuş. O da taze bir delikanlı, yiğit bir kimse. Bakmış;

"—Nereye gidiyorsun sen?"

"—Ben kuyumcunun yanında çalışıyorum. Oraya gidiyorum."

"—Ne kadar alıyorsun?"

"—Şu kadar alıyorum."

"—Tamam! Aynı parayı ben sana vereyim. Sen benim ilim

meclisime gel!" demiş.

Bu da, İmam-ı Azam Efendimiz'in ferasetini, büyüklüğünü, cömertliğini, nice nice faziletlerini gösteriyor. Allah yolunda kesesini nasıl açıyor? Dünya için çalışan, dünya ehli bir insanı, nasıl din yoluna çekiyor? Sonra mezhebin en büyük âlimi olmuş, Ebu Yusuf. Anası razı olmak istememiş. Demiş ki;

"—Sen benim çocuğumu kandırıyorsun. Camiye, medreseye, götürüyorsun ilim öğrenecek diye."

"—Tasalanma! Parasıyla değil mi? Parasını vereceğim!" deyince razı olmuş annesi.

Birçok muazzam, zekî, fevkalâde zekî insanlar, geçim gailesi, geçim telaşı, para kazanacağım düşüncesi ile ilimden geri kalıyorlar. Bir Amerikalı müslüman diyor ki:

"—Siz çok büyük âlimler yetiştirmiş bir ümmetsiniz. Dâhîler yetiştirmişsiniz. Dini ilimlerde yetiştirdiğiniz, manevî ilimlerde yetiştirdiğiniz âlimlerin kıymetine paha biçilmez. Değeri biçilemeyecek kadar yüksek, büyük âlimler yetiştirmişsiniz. Çünkü, dâhî adam, süper, süperin süperi zeki insan, din adamı olmuş.

Zekî bir insan, hangi mesleğe girse güzel iş yapar, o meslekte birinci olur. Şimdi bu büyük önderleri, ilim önderlerinin hayatlarım ve yazmış oldukları eserleri okuyun! Çünkü çok mükemmel yazmışlar eserleri. Ben de şu anda Endülüs'ün yetiştirmiş olduğu büyük âlim İmam Şâtibî'yi incelemekte ve okumaktayım. Siz, yetiştirdiğiniz kendi kültürünüzün büyük şahsiyetlerini öğrenin! Öğrenin! Ben İmam Şâtibî'yi okuyorum, çok memnunum. Muhteşem bir zât.

İslâm'ın eski devirlerinde, en büyük zekâlar, en zekî insanlar, süper zekâlar, dâhî olan insanlar, hep Allah'ın rızasını kazanalım diye, din ilimlerine rağbet etmiş ve din ilimlerinde çok dâhîler yetişmiş, muhteşem insanlar yetişmiş. Dünyada eşi, yüzyılda bir, bin yılda bir gelen insanlar yetişmiş. Maalesef şimdi süper zekâlar, ya doktor ya mühendis oluyor. O tarafa kayıyor".

Neden? Para meselesinden, menfaat düşüncesinden… Eskiden manevî menfaati öne alıyormuş insanlar; Allah sevsin, Allah'ın sevgili kulu olayım diye, o yola giriyormuş. İmam Gazali'ler, İmam Buharî'ler, böyle muhteşem şahıslar. Şimdi madde esas olmuş. İman öğretilmediği, anlatılmadığı için, ya doktor oluyor, ya mühendis... Zekâlar hep din dışı sahalara kayıyor. Ama, eskiler hep dine kaymış. Neden? Sevabı var diye.

Pekiyi, o eskiler dine kaymış da, rızıkları eksik mi olmuş, aç mı, açık mı kalmışlar? Hayır.

c. İlim Öğrenenin Rızkı Geniş Olur

Peygamber Efendimiz garanti veriyor: (*Bûrike fî maîşetihî*) "Rızkı geniş olur, bereketlenir." diyor. Yâni, Allah onu nereden rızıklandırırsa rızıklandırır. O gönderiyor.

(*Ve lem yentakıs min rizkıhî, ve kâne mübâreken aleyhi*) "Rızkından bir şey eksilmez, rızkı ona bol, gelir.

Meselâ, İmam-ı Mâlik! Harun-u Reşid, kendisine talip olmuş. Hükümdarlar etrafında pervane gibi dönmüşler. Hükümdarlar yalvarmışlar:

"—Aman! Yazdığınız kitabı bize okutsanız. Saraya buyursanız, ders verseniz." demişler.

"—Hayır, saraya gelmem! Sen bizim eve gel."

"—Olur…" demişler. Hükümdarların itibar ettiği, rağbet ettiği kimseler olmuşlar.

Rızık azalmıyor. Azalmıyor ama, onu babaların yetiştirmesi lâzım! Çocuk bilemez, babalar onu bilecek. Birer baba olarak, evlâtlarınızı siz sevk edeceksiniz. Ben diyorum ki: Evlâtlarınızdan bir tanesini özel desteğinize alın, din ilmine sevk edin:

"—Evlâdım! Sen, üniversitede okuyacağım, mühendis olacağım, eczane açacağım, para kazanacağım, geçimimi öyle rahat sağlayacağım diye telaş etme. Ben sana araba da alacağım, daire de alacağım, maaş da bağlayacağım. Müsterih ol! Geçim endişesini kafandan sil at! Sen, din ilmine rahat, derin nefes

alarak, huzurlu bir şekilde gir. Arkanda ben varım. Sağ oldukça seni destekleyeceğim. Haydi bakalım, sen de bizim aileden, din yoluna gir bakalım!" diye desteklemesi lâzım.

Hepsini alim yetiştirirse ne güzel olur ama, hiç olmazsa çocuklarından bir tanesini, en kabiliyetli gördüğü, en halim selim, en zekî gördüğü bir çocuğunu, kendisine rahmet okusun, ailesine nur yağsın, kabrine nur yağsın diye, ailesinin namı asırlarca devam etsin diye din yolunda desteklemesi lâzım.

Meryem Validemiz'in annesi, babası dindar insanlar, asil bir aile; İmrân babalarının adı. Hanımı hâmile kalınca;

رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي (آل عمران:٣٥)

(*Rabbi innî nezertü leke mâ fî batnî muharraran fetekabbel minnî*) [Rabbim, karnımdakini Beyt-i Mukaddes'e hizmet etmek üzere hür bir kul olarak sana adadım. Adağımı kabul buyur.] (Âl-i İmrân: 3/35) diye niyet etmişti, nezretmişti.

Hiç duydunuz mu vakıf çocuk? "Bu evladım doğunca, Senin dinine hizmet etsin diye, ibadethaneye vakfedeceğim bu çocuğu..." diyor. Ne güzel düşünce! Sonra, Meryem Vâlidemiz dünyaya gelmiş. O imiş karnındaki demek ki:

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَى وَاللّٰهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ
(آل عمران:٣٥)

(*Felemmâ vadaathâ kàlet rabbi innî vada'tühâ ünsâ va'llàhu a'lemü bimâ vadaat*) "Onu doğurunca, Allah, ne doğurduğunu bilip dururken, dedi ki: Yâ Rabbi! Ben bunu erkek olacak sanıyordum, nezretmiştim, ama kız oldu." (Âl-i İmrân, 3/36)

Sözünde durdu, Meryem validemizi din yoluna hizmete, vakfetti. O da Hazret-i Meryem oldu. Cennet hatunlarının, en başta gelen ismi.

“—Biri Meryem hatun idi âşikâr”. Peygamber Efendimiz’in kızı Fâtımatü’z-Zehra bir tanesi. Cennetlik olduğu, Peygamber Efendimizin mübarek lisanında garantilenmiş olan, mübarek bir evlât. Neden? Annesinin-babasının niyetinden belli. Daha doğmadan:

“—Ya Rabbi! Bu doğacak çocuğumu, Senin hizmetine, dini yaysın diye hizmete tahsis edeceğim!” diyor.

Biz de böyle yapabilirsek ne mutlu! Ne kadar güzel olur...

Öksüz çocuklar oluyor, köyden vs. Baştan savmak kabilinden bir şeyler yapıyorlar.Diyorum ki:

“—Böyle değil! Zengin bir adam, en zekî çocuğunu koysun ortaya ve o hoca olduğu zaman, İmam-ı Azam gibi, yoldan geçene para versin.”

“—Gel bakalım! Nereye gidiyorsun sen?”

“—Eczacı kalfası olacağım.”

“—Gel buraya, benim, dersime devam et! Sana şu kadar para…” desin.

Para veren hoca! Ne güzel bir şey. Allah rızası için, böyle hizmet etsin. Altında arabası, oradan oraya hizmete koşsun. Gidilmeyen köylere, ulaşılmayan yerlere gitsin. Yapılmayan hizmetleri yapsın. Önder olsun, lider olsun! Hayra teşvik etsin insanları ve onları alsın götürsün, korkmasın.

"—Ben böyle yaparsam acaba parasız kalır mıyım? Maaşım giderse halim nice olur?" demesin. Babasının desteği olduğu için, cesur olsun. Yani, cesaret versin annesi, babası ona…

Böyle bir evlat yetiştirenin dünyası, ahireti mâmur olur, çok kâr eder. Neden? Çünkü o evlâdı yetiştiren anne ve baba, o evlât hayırlı işleri yaptığı müddetçe, ölseler bile kabirlerine nur yağar, sevap yağar. Defterlerinden günahlar silinir durur. Sevaplar yazılır durur. Kabre dağlar kadar günahla girmişse bile, kabirden dağlar gibi sevapla kalkar. Çünkü evlâdı biriktirdi, yığdı üstüne sevabı. Sevap yağdırdı üstüne, rahmet yağdırdı.

Böyle bir şey yapalım! Burada (Avustralya'da) bir okul açalım! Bir hafız okulu açalım! Hafız kardeşlerimiz var, durumları müsait. Herkes kendi çocuğunu koysun. Din alimi yetiştirilecek çocuğunuzu küçükten sayalım, saygı gösterelim! Kendimiz sayalım! Konuşurken ona saygı değer bir hitapla konuşalım! Çünkü o din adamı olacak.

"—Hafız, gel! Otur şuraya, kenara çekil, kalk, oku, bitir, sus!"

Bu tür hitaplar olmasın.

"—Çocuklarınıza asâletli insan muamelesi yapın!" diyor, Peygamber Efendimiz.

Çocuklarınıza ne kadar asaletli insan muamelesi yaparsanız, çocuk o kadar asil olur. O kadar centilmen olur. O kadar, temiz olur. Ne kadar tatmin ederseniz, çocuk o kadar durulmuş olur. Ne kadar tatmin etmezseniz, ne kadar sıkarsanız, o kadar haşarı, sağa sola saldırgan olur. Bunu size ciddi olarak, çok ciddi olarak teklif ediyorum! Herkes, imkânını göz önüne getirsin. Yapabileceği kadar... Nasıl ki, "Yâ Rabbi! Ben şu doğacak çocuğumu senin yoluna vakfediyorum." demişse, Meryem validemizin anası; siz de bir çocuğunuzu Allah yoluna vakfedin!

Din gidince, iman gidince, insanlar ne kadar vahşileşiyor, ne kadar âdîleşiyor, ne günahlar, ne zulümler işliyorlar? İnsaf yok, merhamet yok. Napalm bombası kullanırlar, çocuklar ölür, açlıktan kırılır. İnsanlar yerinden, yurdundan sürülür. Neden oluyor bunlar? Allah korkusu olmadığından oluyor.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[64]

خَشْيَةُ اللهِ رَأْسُ كُلِّ حِكْمَةٍ (القضاعِي عن أنس)

(*Haşyetu'llàhi re'sü külli hikmetin*) "Her türlü asâletin, edebin, güzelliğin, olgunluğun pınarı, kaynağı, ana damarı, yeri Allah korkusudur!"

Allah'ı bilen, Allah'tan korkan, Allah için çalışan insanlar olacak. Reis-i cumhurlar, komutanlar, devlet yöneticileri, bakanlar öyle olursa, bir ülke ihya olur. Aksine, her birisi aç kurtlar, sırtlanlar, canavarlar gibi olursa, alem harap olur.

Körfez savaşı sırasında Iraklı olmak ister miydiniz? Irak'a yakın bir yerde oturmak bile istemezdi insan. Irak'tan, ırak olayım diye düşünür insan. Irak benden ırak olsun diye düşünür, uzak olsun diye düşünür. Neden? Bir zalim geçmiş başına, köpek gibi, bir o tarafa saldırıyor bir bu tarafa. Bir içeriyi ısırıyor, bir dışarıyı ısırmağa çalışıyor. Ve bir milletin sosyal terbiyesinde ne kadar düşme olmuş ki, böyle bir zalimi, başından defedemiyor.

Bir kişi hiçbir şey yapamaz. Bir kişi, bir kişidir. Ateş olsa cirmi kadar yer yakar. Tepeden tırnağa ateş olsa seksen beşlik bir yeri yakar, o kadar. Zalimi zalim yapan, etrafındaki dalkavuklardır, yardakçılardır, destekçilerdir, yardımcılardır. Onun için, onların vebali de, onun kadar büyüktür. Kim bir zalimi desteklerse, o da zalimle aynı cezaya çarptırılacak; o da cehennemde aynı şekilde

---

[64] Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.59, no:41; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.193, no:2964; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.386; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.141, no:5872; *Keşfü'l-Hafâ,* c.I, s.421, no:1350; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.274, no:11906.

yanacak.

وَلاَ تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ (هود: ١١٣)

(*Ve lâ terkenû ile'llezîne zalemû fetemessekümü'n-nâr*) "Sakın zalimlere meyletmeyin, destek olmayın, onların yanında yer almayın; sonra size de cehennem ateşi zarar verir. Siz de cehenneme gidersiniz!" (Hûd, 11/113) diye, ayet-i kerime ihtar ediyor.

İnsan bir zalime, tebessüm bile etmeyecek. Tebessüm etmesi bile günahtır. Desteklemek değil, yanında olmak değil, yüzüne bile gülmeyecek. Zalime "Dur!" diyecek.

Enteresan bir hadis-i şeriftir. Hiç, daha önce duydunuz mu bilmiyoruz. Diyor ki Peygamber SAS Hazretleri:[65]

اَلتَّكَبُّرُ عَلَى الْمُتَكَبِّرِ صَدَقَةٌ

(*Et-tekebbürü ale'l-mütekebbiri sadakatün*) "Mütekebbire, kibirli insana tekebbür etmek sadakadır."

Biz genel olarak İslâm ahlâkını nasıl biliyoruz? Mütevazı olmak diye biliyoruz. Mütevazı olacak, koyun gibi olacak. Yunus Emre'nin ilâhisindeki gibi: Dövene elsiz olacak! Sövene dilsiz olacak. Gönülsüz olacak, sabırlı olacak.

Yumuşak, hamur gibi, pamuk gibi tarif ediliyor. Böyle tarif ediliyor ama müslümanlık, tek taraflı bir din değildir. Müslümanlık, tek kanatlı değildir; tek ayaklı değildir. Topal değildir, kırık kanatlı değildir. Müslümanlığın her şeyi tamahıdır. Dört başı mâmûrdur.

Müslümanlıkta hem yumuşaklık var; hem de, yerine göre hareket var. Yerine göre hareket ne?

Karşındaki mütekebbir mi? "Büyük dağları ben yarattım,

---

[65] *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.313, no:1011.

küçük dağları ben yarattım!" diye, dolaşıyor ortada. Tamam! "Mütekebbire, tekebbür göstermek sadakadır." diyor. Neden?

"—Sen kimsin be! Ciğeri beş para etmez adamsın. Sana adam diyenin alnını karışlarım! Bakmıyorum sana…"

O mütekebbir, iki kişiden böyle laf duysa, balonuna iğne batırılmış gibi, susacak. Tekebbür edecek hali kalmayacak. Yüz vermek, doğru değil. Yüz veriliyor, yüz veriliyor, yüz veriliyor; şişiriliyor, şişiriliyor; ondan sonra her birisi bir cebbar oluyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

İşte bunların hepsi, yani ahlâkın güzelliği, incelikleri, tarafları, detayları, hayata uygun olan yönü, ilimle öğrenilir. Onun için ilme sarılacağız! Nasıl sarılacağız? Kitaba mı sarılacağız? Kitapla beraber mi yatacağız? Hayır.

İlme sarılmak, ilmi kalkındırmakla olur. Hocaya destek olacaksın, çocuğuna destek olacaksın, camiye destek olacaksın, beğendiğin insana destek olacaksın! Ölçeceksin, biçeceksin. Bir insan, hayırlı bir şeyler yapmak istiyor. Yanında yer alacaksın. Destek olacaksın ki, ilim gelişsin.

Avustralya'da bir kasabaya, gittik. Konuşma yaptık. Arkadaşlardan Allah razı olsun! Dedim ki, insan yaşamak için neye muhtaç? Suya, havaya, gıdaya... Bunların hepsinden daha önce, insana dinini öğreten insan lâzım. Neden? Dinini öğrenmeyince kâfir oluyor. Kâfir olunca cehenneme gidiyor.

Gezdiğimiz zaman gördük. Türk asıllı, Kıbrıs asıllı bir kimse, İngiliz'den hiç de farkı kalmamış. Neden? İlim gitmemiş. İlim gitmeyince, İngilizleşiyor. Onun torunu kiliseye gitmeğe başlar. Benim dedelerim, şöyleymiş, böyleymiş der, o kadar... Bir şey kalmaz ortada. İnsan bu dünyada, iyi bir müslüman olarak, Allah'ın sevgili bir kulu olarak, mahrumiyet içinde yaşasa, zararı var mı? Yok. Âhirette cennete gidecek. Peygamber Efendimiz çok lüks bir hayat mı yaşadı? Hayır. Sahabe-i kiram, çok lüks bir hayat mı yaşadılar? Hayır.

Bu dünyada lüks hayat yaşamak çok önemli değil. Çünkü dünya hayatı geçici. Bir göz yumup açıncaya kadar, rüya gibi kısa, geçiyor. Asıl hayat, ahiret hayatı olduğu için, bu dünyanın zenginliğini Peygamber Efendimiz istememiş bile. Cebrail AS gelmiş, selâm vermiş! Demiş ki:

"—Yâ Rasûlallah! Rabbü'l-âlemîn beni sana gönderdi. Dilersen şu karşındaki dağları, senin için altın yapacak."

"—İstemem" dedi, Peygamber Efendimiz. "Ben bir gün yemek yiyeyim, Rabbime şükredeyim! Şükürden bir sevap kazanayım.) İki gün aç kalayım, sabredeyim. (Sabırdan bir sevap kazanayım!) İstemem öyle fazla zenginlik." İstemedi. İsteseydi, Cebrail AS dağları altın yapmasa bile, gelen paraları biriktirseydi, hâzinesi olurdu. Markos'tan fazla parası olurdu. Saddam'dan fazla parası olurdu.

Diktatörlerin hepsinin, İsviçre'de, şurada, burada, dünya kadar paraları var. Ama, Peygamber Efendimiz sofra örtüsünü yaydıkları zaman, üstüne dökerlerdi ganimetleri, altınları, paraları; avuç avuç dağıtırdı. Bir gün içinde bitirirdi. Akşama hepsini dağıtırdı. Biriktirmezdi, yarına bir şey saklamazdı. Saklamaktan rahatsız olurdu. Uykusunun arasında kalkar, verir, ondan sonra yatardı. Yanında bir şey bulundurmaktan rahatsız olurdu. Çünkü; Allah'ın en sevgili kuluydu! Çünkü böylesi güzel. O halde, insan fakir olabilir; hasta da olabilir.

Bu dünya hayatı şöyle veya böyle geçer. Bir zalimin memleketinde yaşıyor olur, hiç suçu olmadığı halde, inim inim inleyebilir. Rusya'da doğsaydık halimiz ne olurdu? Bizim yaşımızdaki insanlar, Rusya'da ne yaptılar kim bilir? Bulgaristan'da doğsaydık?

Şimdi, Yugoslavya'da bir sürü gürültü patırtı oluyor. O kahraman Arnavut kardeşlerimizin olduğu yerlerde, nice baskılar oluyor. Kavgalar, gürültüler oluyor. Mert millettir! Orada olsaydık, bu gürültünün içinde olacaktık. Irak'ta olsaydık, Saddam'ın zulmüne uğrayacaktık. Afganistan'da olsaydık, Rus'un zulmüne uğrayacaktık. Bengladeş'te olsaydık, Hinduların gadrine

uğrayacaktık. Kader. Böyle şeyler olabilir. Bunlar mühim değil, ahiret önemli! Onun için âhirete rağbet etmek lâzım.

d. Dini Öğrenmek Her Şeyden Önemli

Dedim ki ben o gittiğim şehirde:

"—Size, sudan da önce, ekmekten de önce, havadan da önce, yaşam için gerekli tüm şartların hepsinden daha önce, dininizi öğretecek insan bulmak farzdır. Farz! Boynunuza borçtur. Çünkü dininizi öğrenmezseniz çocuğunuz kâfir olacak. Çocuğunuz kâfir olunca, Allah sizden soracak."

"—Gel buraya! Ben sana bu çocuğu emanet vermedim mi? Bu emaneti ne yaptın sen? Cehenneme odun yapmışsın sen bunu. Ben bu evladı sana bunun için mi verdim? Keşke kısır olaydın. Keşke doğmasaydı bu! Sen bunu kâfir ettin. Sen bunu, benim varlığımdan, birliğimden, dinimden, imanımdan, sevgili peygamberimden, yüce Kur'an'ımdan haberdar etmedin!" diye babanın yakasına yapışacak, ananın yakasına yapışacak. Kendisi de mahvolacak, çocuğu da mahvolacak. Ama, Allah'ın dinini öğrenirse, hem kendisini vebalden, hem çocuğunu cehennemden kurtaracak.

Bir ihtimal kalıyor: Acaba kendini ilme veren insanın dünyası biraz sarsılır mı, maddî bakımdan biraz sıkıntısı olur mu? Hadis-i şeriflerde diyor ki Peygamber Efendimiz: "Rızkı da geniş olur! Rızkına da Allah bereket verir melekler dua eder!" " Allah ona nice rızıklar verir, nice yerden kazançlar gelir. Maddî-manevî imkanlar bahşeder. Allah, kimseye muhtaç etmez. Tok gözlü oldu mu insan, dünyaya meyletmedi mi, kaderde yazılmış olan rızkı arkasından, (köpeği kovsan da geldiği gibi) gelir. Sadık köpeği gibi gelir arkasından, rızkı. Çünkü Allah yazmıştır.

Allah bizi, dini hem öğrenenlerden, hem o güzel inceliklerini sezip, o tatlı duyguları yaşayıp, has kulu olarak, nurlu bir kulu olarak yaşamayı nasip etsin!

Şu Ramazan'da, büyük bir inkılâb olsun hayatımızda. Büyük bir patlama, büyük bir değişme olsun. Has, halis evliya kullan gibi

yaşamayı Allah bize nasip etsin! Dine de, malımızla, evladımızla, kendi şahsi gayretimizle hizmet etmeyi, nasip etsin!

Muhterem kardeşlerim!

Sizden zaman zaman fedakârlık istiyoruz. Evlâdınızı İslâm'a tahsis edin, filân diye... Bir de bir kurnazlık öğreteyim size: Camiye geldiniz, bir namaz kılacaksınız. Camiye her attığınız adım için bir ecir kazanıyorsunuz. Peygamber Efendimiz böyle bildiriyor. Namaz kılıyorsunuz, sevap kazanıyorsunuz. Bir önceki namazla, bu namaz arasındaki günahlarınızı Allah siliyor. Silinme oluyor, temizlenme oluyor, paklanma durumuna geçiyorsunuz, büyük sevap kazanıyorsunuz.

Bir kurnazlık öğreteyim size ipucu: Bir kişiyi daha getirirseniz, çok sevap kazanırsınız. Meselâ birisine bir oyun ettiniz, rica ettiniz, akşama evinize iftara çağırdınız; gel ca- miye gidelim dediniz. Camiye giden bir insan değildi, onu camiye siz getirdiniz. Camiye gelmesine sebep olduğunuz insanın kazandığı sevap kendisinin. Ama onu siz getirdiniz diye, onun sevabının bir kopyası, bir misli de, sizin defterinize yazılır. Bir insanın camiye gelmesine sebep oldunuz mu, bir kurnazlık yapmış oluyorsunuz. İki kat sevap kazanmış oluyorsunuz. Eğer çocuğunuz kahveye gidiyor, camiye gelmiyorsa bir politika yapıp, rica edip, gönül alıp, onu getirdiyseniz, onun sevabının aynısını alırsınız.

"—Hocam! İşte ben evde durayım, bulaşıkları yıkayayım.'"

"—Bulaşıkları, gelince ben yıkayacağım hanım! Hiç korkma, bu sefer ben yıkayacağım, seve seve yıkayacağım! Dal-kavukluk, kılıbıklık yapacağım! Kılıbıklığımı da ilân edeceğim! Mühim değil, Yeter ki sen camiye gel. Hadi bakalım!" deseniz, hanımınızı getirseniz, yine sevabını alırsınız.

Cuma namazlarında hocalar hep söyler ama, izah edilmiyor. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[66]

[66] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.274, no:22414; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.226, no:628; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.85, no:86; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.IV, s.217; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*,

اَلدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ (حم. طب. خط. عد. عن أبي مسعود الأنصاري ؛ ت . ع . وابن أبي الدنيا عن أنس ؛ حم . عد. عن سليمان بن بريدة عن أبيه ؛ هب. عد. عن ابن عباس)

(*Ed-dâllü ale'l-hayri kefâilihî*) "Bir hayrı yapmağa aracı olan, vasıta olan, sebep olan insan, onu yapmış gibi sevap kazanır."

Hatta, niyet eden insan, yapamasa bile sevap kazanıyor. Mesela, "Yarın ben falanca arkadaşa, bu hocanın dediği kurnazlığı uygulayayım, camiye getireyim!" dediniz. Gittiniz ama, onun bir işi varmış, gelemedi. Yapamadığınız halde, niyet ettiğiniz için bile sevap alıyorsunuz.

Niyet etmenin parası pulu yok, vergisi yok. Zor değil, kolay. İnsanın sadece zihnini Allah'ın yoluna yorması, düşünmesi yetiyor. Niyet etseniz bile sevap var. Niyetinizi başarırsanız, birden ona, ondan yetmişe, yetmişten yedi yüze kadar kat kat sevapları var. Sadece kendi sevabınızla yetinmeyin, başka sevaplar da toplamağa gayret edin!

Bizden de bir evlat vakıf olsun, dine… Dine tahsis edelim de, şu din-i mübîn-i İslâm aziz olsun. "*Lâ ilâhe illa'llah*" bayrağı

---

c.VII, s.383; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.342; Ebû Mes'ud el-Ensârî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.41, no:2670; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.275, no:4296, İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Kadài'l-Havâic*, c.I, s.39, no:27; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.357, no:23077; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.298; Süleyman ibn-i Büreyde babasından.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.116, no:7657; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.90; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, Mu'cemü'l-Evsat, c.III, s.34, no:2384; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.IV, s.351, no:1031; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.306, no:1317; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.150, no:1742; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI,s.266; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.555; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.418; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVIII, s.193; Hz. Aişe RA'dan. RE, 207/5.

yerlerde sürünmesin, çamurlara bulaşmasın. Direkten, gönderden aşağı düşmesin; dalgalansın! "*Lâ ilâhe illa'llah, muhammedün rasûlü'llah*" diye göklerde, zirvelerde dalgalansın!

Bu, elemanla olur, kadroyla olur. Sen bir çocuğunu verirsin, bir kadro o; öteki çocuğunu verir bir kadro o; öteki verir bir kadro o! Buradaki hafız kardeşimiz onların hocalığını yapar, hafız yetiştirir. Öteki kardeşimiz Arapça biliyordur, Arapça öğretir. Allah, inşallah sizleri, bu yeni kıt'ada, bu yeni bakir, taze, genç kıt'ada İslâm'ın temellerini atanlardan eylesin! Önümüzdeki asırlarda, İslâm'ın burada şaşaalı bir şekilde gelişmesinin temellerini atmayı Allah sizlere nasip eylesin! Kabirde nur içinde yatmanızı, kabrinize rahmet yağmasını nasip etsin! Kabirden kalktığınız zaman, Allah'ın sevgili kulu olarak;

يَاأَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ . ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي . وَادْخُلِي جَنَّتِي (الفجر:٢٧-٣٠)

(*Yâ eyyetühe'n-nefsü'l-mutmainneh*) "Ey mütmain olan nefis! (*İrciî ilâ rabbiki râdıyeten merdıyyeh*) Sen ondan razı, o da senden razı olarak Rabbine dön! (*Fe'dhulî fî ibâdî.*) Gir benim şu has kullarımın arasına! (*Ve'dhulî cennetî*) Gir cennetime!" (Fecr, 89/27-30) diye iltifat eyleyecek cennetine dahil ettiği, cemaliyle müşerref ettiği kullardan eylesin!

Bi-hürmeti şehr-i ramazân... Ve bi-hürmeti nebiyyike'l-kerîm... Ve bi-hürmeti esrarı sûreti'l-fâtihah!..

10. 04. 1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

26. KIYMETİNİ BİLEMEDİĞİMİZ İMKÂNLAR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ ve senedîna ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi ihsânin bi's-sıdkı ve'l-vefâ...

Emmâ ba'd:

Aziz ve muhterem cemaat-ı müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun... Ramazanınızı hayırlı ve feyizli geçirmeyi, kârlı bitirmeyi nasip eylesin... Oruçlarımızı, namazlarımızı ve Kur'an'larımızı, zikirlerimizi, en yüksek mükâfatlarla mükâfatlandırsın... İki cihanda sevdiklerimizle beraber cümlenizi, cümlemizi aziz ve mes'ud ve bahtiyar eylesin... Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin...

a. Allah-u Teàlâ'nın Lütfu ve Keremi

Allah-u Teàlâ Hazretleri, çok büyük lütuf, kerem, ikram, ihsan sahibi. Lütf u keremi bol, ihsanı, ikramı son derece yüksek... Kullarının ihlâslarına göre, yaptıkları ibadetlere, tâatlere tahmin edilmeyecek kadar büyük ikramlar, büyük lütuflar, büyük mükâfatlar ihsan ediyor, veriyor. Birkaç misalle açıklıyayım:

Mesela; bir kul, hayırlı, sevaplı, Allah'ın rızasına uygun, güzel bir iş yapmağa niyet ettiği zaman, yaparsa bire on veriyor. Yani, on misli fazlasıyla mükâfatlandırıyor onu. Bazen, on mislinden de fazla, yetmiş misli, bazen, yedi yüzden fazla veriyor.

Bu mükâfat, yapılan güzel işin yapılışındaki güzelliğe, o işin yapılmasındaki sonucun genişliğine, yapan insanın kalbinin pırıl pırıl pak olmasına, aklının, niyetinin, temiz olmasına göre değişir.

Niyet ettiği halde yapamazsa, o zaman da gene mükâfat veriyor! Çünkü niyetlendi. "Yarın ben hasta ziyaret edeyim!" dedi, ama misafiri geldi, hasta ziyaretine gidemedi. Hasta ziyaretine gitmiş gibi, Allah o sevabı veriyor ona... Niyet eder de yapamazsa, sırf niyetinden dolayı gene sevap alıyor.

Niyet ettiğini yapabilirse, bire on, bire yetmiş, bire yedi yüz, kalite, kalite mükâfat alıyor.

"—Bir kumaşın metresi kaç lira, kaç dolardır?" desem size, gülersiniz bana...

"—Hocam! Kumaş var metresi iki dolara, kumaş var yirmi dolara, kumaş var metresi iki yüz dolara..." dersiniz.

Kalite farkıdır bu. İbadetlerde de kalite farkı olduğundan, sevaplar değişiyor.

Başka bir misal: Biz camide namaz kılıyoruz, Allah sevap veriyor namaza... Evde namaz kılıyor insan, gene sevap veriyor. Ama ne kadar? Camide evdekine verdiğinin, yirmi yedi kat

fazlasını veriyor. Yirmi yedi kat fazla sevap alıyorsunuz, namazı camide kıldığınız için.

Kadınların evde işleri olur; kadının kocasına hizmeti, çocuğuna hizmeti ibadettir. Çocuğunu doyurması, altını temizlemesi, hepsi sevaplıdır. Ona bir şey demiyoruz. Ama erkeğin evde namaz kılmasıyla, burada namaz kılması arasında bir fark var mı?

Birisi bana Ankara'da geldi dedi ki:

"—Hocam! Kusura bakma! Ben sizin geldiğiniz mescide gelemiyorum; sabahları beraber namaz kılamıyoruz, evde kılıyorum. Evde imamlık yapıyorum, bizim çoluk çocuk da namaz kılmış oluyor."

İyi ama, camiye gelirsen sevap yirmi yedi kat fazla. Sonra camiye attığın her adım için, bir derece, bir hasene veriyor Allah... Her adım için, bir günah siliniyor düşüyor aşağıya, bir derece puan kazanılıyor. Ne kadar uzaktan gelirse sevabı o kadar çok oluyor. İnşaallah!

Eğer Peygamber Efendimizin şehrine gitmiş olsaydık, Medine-i Münevvere'de Mescid-i Saadet'te namaz kılsaydık, başka yerlerde kıldığımız namazdan bin kat fazlasını alacaktık. Niye gidiyor bu insanlar hacca, umreye? Bu kadar masraf yapıyorlar, gidiyorlar. Niçin? Peygamber Efendimizin mescidinde, içeriye girerken yukarı kısmına bir hadis-i şerif yazmış ecdadımız:[67]

---

[67] Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.398, no:1133; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1012, no:1394; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.147, no:325; Neseî, *Sünen*, c.5, s.213, no:2898; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.450, no:1404; İmam Mâlik (Rivâyet-i Yahya), *Muvatta'*, c.I, s.196, no:462; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.256, no:7475; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.505, no:1625; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.164, no:1588; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.11, s.27, no:6165; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.484, no:4139; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10056; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.390, no:3882; Dârimî, *Sünen*, c.1, s.388, no:1420; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.123, no:9142; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.343; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.456, no:530; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.433, no:2950; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.371, no:7622; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.419, no:940; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.119, no:2883; Ebû Hüreyre RA'dan.

Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.12, no:9138; Katâde RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.5, no:16162; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.499, no:1620; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.195, no:1367; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*,

صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي هٰذَا ، خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلاَةٍ فِيمَا سِوَاهُ ، إِلاَّ

الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ (خ. ت. حم. عن أبي هريرة)

(*Salâtün fî mescidî hâzâ, hayrun min elfi salâtin fîmâ sivâhu*) "Benim şu mescidimde kılınan bir namaz, başka mescidlerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır, daha sevaplıdır; (*ille'l-mescide'l-harâm*) ancak Mescid-i Haram müstesnâ..." diye

---

c.III, s.485, no:4142; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10058; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.156, no:2196; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.I, s.470, no:398; Abdullah ibn-i Zübeyr RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.156, no:2473; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.322, no:1395; Neseî, *Sünen*, c.IX, s.331, no:2848; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.29, no:4838; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.163, no:5787; Tayâlisî, Müsned, c.I, s.251, no:1826; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.388, no:1419; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10057; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.390, no:3880; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.227, no:5510; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IX, s.331, no:2849; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.334, no:26878; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.23, s.424, no:1028; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.24, no:7113; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.121, no:9135; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.390, no:3881; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.IV, s.228, no:2037-31; Meymûne RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.146, no:4691; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.147, no:7516; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.83, no:550; Hz. Aişe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.177, no:3908; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.288, no:6461; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.80, no:16777; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.132, no:1558; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.335, no:7412; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.128, no:950; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.9, no:3434; Cübeyr ibn-i Mut'im RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.323, no:1396; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.343, no:14735; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.486, no:4147; Tahàvî, *Şerhu Maànî*, c.III, s.127, no:4437; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.184, no:1605; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.112, no:774; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.216, no:1225; Tahàvî, *Şerhu Maànî*, c.III, s.126, no:4420; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.I, s.469, no:397; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.235, no: 34819-34822 ve s.257, no:34934; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.27, no:1605; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.3, no:13642-13647; RE. 309/12.

Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor.

Sübhanallah! Bin kat daha sevap oluyor. Az değil. Yani, orada insan bir gün namaz kılsa, bin gün olacak! Ne kadar büyük sevaplar var. Maşaallah!

"—Yalnız Beytullah'ın, Kâbe'nin etrafındaki Mescid-i Haram müstesna." diyor, Peygamber Efendimiz!

Neden? Orası Kâbe'nin olduğu yer. Orada sevap yüz bin misli... Yani, burada kılınan namaza göre, orada yüz bin misli fazla sevap. Sübhanallah!

Hepsi namaz ama, Rabbimiz beldelerin şerefine göre sevabı artırıyor. Yapılan ibadetin yapıldığı yere göre artırıyor, kişinin kalbine, aklına, gönlüne, nuruna, düşüncesindeki temizliğe göre değiştiriyor.

Bir hadis-i şerifte diyor ki:[68]

إِنَّ الرَّجُلَيْنِ مِنْ أُمَّتِي لَيَقُومَانِ إِلَى الصَّلاَةِ، وَرُكُوعُهُمَا وَسُجُودُهُمَا

وَاحِدٍ، وَإِنَّ مَا بَيْنَ صَلاَتَيْهِمَا مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ

(*İnne'rracüleyni min ümmetî leyekùmâni ile's-salâti*) "İki insan camiye gelir, aynı namazı kılarlar. (*Rükûuhümâ ve sücûdühümâ vâhidün*) Rükûları ve secdeleri aynıdır. (*Ve inne mâ beyne salâteyhimâ ma beyne's-semâi ve'l-ard*) İkisinin namazları arası gök ile yer arası gibidir." Yâni, birisi bin misli sevap alır gider, birisi bir namaz kılmış gibi olur.

Bu da şuur farkı... Zevk sahibi bir insanın sevabı çok olur. Şuurlu, edepli bir insanın, derin duygulu bir müslümanın namazı, ötekisinden bin misli yüksek oluyor.

b. Üç Aylar Geliyor

Sevabı çok olan bir mevsim geliyor her sene, müslümanların

---

[68] Gazzâlî, *İhyâu Ulûmi'd-Dîn*, c.I, s.287.

üzerine. Allah her sene yazmış, nasip etmiş! Bir mevsim geliyor; Receb ayı ile beraber Üç Aylar geliyor. Receb'in ilk gecesi, Regaib gecesi, meleklerin ayaklara kalktığı gece!

Sevapların çok olması dolayısıyla, Regaib gecesi adını vermişler. Yani, rağbet edilecek, mükâfatların bol olduğu gece. Olağanüstü, fevkalâde nurlu, fevkalâde muhteşem manevî ziyafetler, o zamandan başlıyor. Regaib gecesi geçiyor, Mirac gecesi geliyor. Peygamber Efendimiz, Receb ayında Mirac'a çıkmış. Ne mübarek ay ki, o aydaki füyûzatın coşması, zirvesi, olarak Receb'in 27'sinde Efendimize Mi'rac nasip olmuş.

Ondan sonra, Berat gecesi geliyor. Berat gecesi Şaban'ın ortasında... Arapların "Beni Kelb" kabilesinin koyunlarının tüyleri sayısınca insanı, Allah o gece cehennemden azad ediyor, affediyor, bağışlıyor. Ne mübarek bir gece. Kulların kaderleri yazılıyor. Başlarına gelecekler, rızıklar, ölecekler, yaşayacaklar, hacca gidecekler, gitmeyecekler, hepsi o gecede, (mukadderat) yazılıyor, çiziliyor. Rızıklar, bolluklar, darlıklar, sıkıntılar, sevinçler yazılıyor.

Ondan sonra, bir Ramazan geliyor ki, insanlar Ramazan'ın kadrini, kıymetini hakkıyla bilmiş olsalardı, bütün senenin Ramazan olması için yalvarırlardı Allah'a. O kadar kıymetli bir ay. Cennetin kapıları açılıyor, cehennemin kapıları kapanıyor. Şeytanlar zincirlere vuruluyor, bağlanıyorlar. Azgınlık yapamıyorlar, şaşırtma yapamıyorlar. Sevaplar veriliyor, insanlar affoluyor, affoluyor, affoluyor!

Nihayet; Ramazan'ın içinde bir geceye geliniyor ki:

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ (القدر:٣)

(*Leyletü'l-kadri hayrun min elfi şehrin*) [Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır.] (Kadir, 97/3) buyruluyor.

Bin aydan daha hayırlı olan bir gece... Bin ayı on ikiye bölersek, yaklaşık seksen üç ediyor. Sanki gecesi-gündüzü,

çocukluğu-ihtiyarlığı, yokmuş gibi, seksen üç yıllık ibadetin sevabı veriliyor bir gecede.

Ne demek Kadir gecesi?

Kadr, iki mânâya geliyor: Bir: Kader ve takdir etmek mânâsıyla ilgili. Yani, Allah'ın mukadderatının, takdîrâtının, kaderin cilveleri ile ilgili gece.

Bir de kıymet mânâsına geliyor. Hani "Hiç bilmedin kadrimi" derler. Kıymetli bir gece, muazzam bir gece. Müslümanlara büyük büyük ikramların olduğu bir gece. Bir keresinde de, Efendimiz, Ramazan'ın ortasında i'tikâfa girmiş o sene. Onuyla yirmisi arasında girmiş. Evvelce, birinden onuna kadar girmiş. İkinci sene; onuyla yirmisi arasında girmiş. Yirmisinde tam çıkacağı zaman, kendisine Allah tarafından bildirilmiş ki:

"—Çıkma." Kadir gecesi ertesi günmüş, itikaftan çıkmamış. Böylece, Kadir gecesini de elde etmişler. Onun sevabını da, kazanmış oluyor, sahabe-i kiram! Ondan sonra da; "Ramazan'ın yirmisinden sonraki günlerin içinde arayın, Kadir gecesini; bundan sonra oralarda olacak!" diye bildirmiş.

Bir keresinde Allah-u Teàlâ Hazretleri, Kadir gecesi hakkında Efendimiz'e bir bilgi bahşetmiş; O da mescide gelmiş, sahabe-i kiramına o bilgiyi vereceği sırada, iki kişinin ihtilafı olmuş. Aralarında dava olmuş Efendimiz'e müracaat etmişler. Onlarla meşgul olduktan sonra demiş ki:

"—Ben size Kadir gecesinin zamanını bildirecektim ama, Allah bana unutturdu. Bu davayı halledeyim, dargınları barıştırayım, arayı düzelteyim derken, Allah tarafından hatırımdan çıkartıldı."

Bir menkıbe vardır:

"—Lokman Hekim, ölüme çareyi bulmuş, ölümün ilacını da bulmuş. Misis nehrinin üzerinde, köprüde dururken, Cebrail bir kuş şeklinde gelmiş ve eline vurmuş, reçetesini düşürttürmüş" derler.

Ölüme çare bulunursa, herkes dünyada kalacak. Ölüm de, doğum da şart. Rahmetli dedem yetmişi geçmişti de, biraz rahatsızlandı sonradan. Ben vefatı zamanında İstanbul'daydım, o

Çanakkale'deydi. Yalnız demiş ki:

"—Yâ Rabbi artık emânetini al!"

Bazen insan istemiyor artık yaşamayı.

Peygamber Efendimizin zamanından önce yaşamış, bir Arap şairi var, Lebîd ibn-i Rebia isimli. Yüz elli altı sene yaşamış mübarek. İslâm'dan önce yaşamış, İslâmî devreyi görmüş, erişmiş; İslâm'dan sonra, Hazreti Ömer devrine kadar da yaşamış. Uzun bir hayat sürmüş. Şiiri dikkatimi çekiyor:

"—Bıktım şu hayattan, usandım; insanların, 'Nasılsın?' demelerinden bıktım!" diyor.

Demek ki, hasretlik de oluyor insanda, bir zaman geliyor:

"—Yâ Rabbi! Kavuşmak istiyorum sana!" diye.

Peygamber Efendimize, Allah, Kadir gecesinin gününü unutturmuş, söylettirmemiş. Ama, hepsi hikmetli. Hepsi yerli yerinde. Ramazan'ın son on gününde i'tikâfa girsinler, araştırsınlar, gayret sarf etsinler. Kadir gecesine rastlasalar bile, rastladıklarından tam emin olmasınlar da, güvenmesinler kendilerine:

"—Ben Kadir gecesini yakaladım, eriştim, ihya ettim. Namazlıydım, oruçluydum, efendim tesbih çektim, sevaplar kazandım. Seksen üç sene cebimde hazır..." vs. gibi bir duruma düşmesinler diye, bildirmemiş Allah...

O da güzel, o da güzel! Güvenmesinler, şaşırmasınlar, şımarmasınlar, gaflete düşmesinler, ibadette gevşemesinler, şevk duysunlar, arasınlar diye, gizlemiş. Bin aydan daha hayırlı. İnsan ömründe, Kadir gecesini bir defa rastlatabilse, tutturabilse seksen üç yıllık, hayırlı bir mükâfatı kazanıyor. Çok büyük bir mükâfat! Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi, cümlenizi, ibadetleri büyük mükâfatlar kazanacak tarzda, kaliteli işlemeğe muvaffak etsin!

c. Kur'an-ı Kerim'in Tesiri

İhlasla, huşû ile, huzur-u kalb ile olunca, sevap çok oluyor. Sabah namazlarından sonra mihrapta okunan bir aşr-ı şerif

biliyorsunuz. Kur'an-ı Kerim hakkında Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

لَوْ أَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْآنَ عَلٰى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ

خَشْيَةِ اللّٰهِ (الحشر:٢١)

(*Lev enzelnâ hâze'l-kur'âne alâ cebelin leraaytehû hàşian mütesaddian min haşyeti'llâh*) "Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün." (Haşr, 59/21) buyruluyor.

Yâni, "Kur'an-ı Kerim'in hürmetinden, Kur'an'a izzetinden, Kur'an'ın karşısındaki ürpermesinden, dehşetinden, duygulanmasından dağ, çatır çatır, parçalanırdı, eğilirdi!" diye bildiriyor.

İnsanoğlu; yumuşak etten ve kemikten yaratılmış olan sizler ve bizler dağların dayanamadığı bir hitaba mazhar olmuşuz. Dağların çatır çatır çatlayıp eğildiği, eğileceği muhteşem bir hitaba mazhar olmuşuz. Allah'ın büyük kelâmı.

Allah, işte o duyguyu, o saygıyı, taş ve topraktaki, dağdaki, tarif edilen o Allah korkusunu, o eğilmeyi bizim gönlümüze de ihsan etsin…

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri, yapılan ibadetlerin, ancak ihlâsla yapılanını kabul eder, başkasını kabul etmez."

Herkes, ben namaz kıldım diye, hemen kabul olacak" dememeli. Allah, ihlaslı yapılanı kabul eder. İhlas ne demek? Hâlis demek. Türkçesi, katışıksız, hilesiz... Meselâ halis tere- yağı, halis som altın, halis gül yağı, halis ipek, halis yün diyoruz. İhlas da, namazı, ibadeti, kulluğu, müslümanlığı, halis, katışıksız yapmaktır.

Ne karıştırılabiliyor ibadete? İbadetin niyetine bozukluklar girer, duygularına bozukluklar girer; o zaman Allah kabul etmiyor. Allah, sırf kendisi için halisane yapılmasını istiyor

ibadetin. Kendisine bağlı olarak yapılmasını istiyor. Dinin ihlas ile olmasını emir ediyor, tavsiye ediyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri, gönüllerimizi katışıklıklardan, karışıklıklardan pâk eylesin!

Kafamızda bin bir türlü fikir, gönlümüzde binbir türlü düşünce var. Yalnız size değil, kendime de söylüyorum, insanoğlunun genel yapısı olarak söylüyorum. Kusurluyuz, dışımızı süslüyoruz! Niye süsleriz dışımızı, niçin giyiniyoruz? Niye iyi bir kumaş arıyoruz? Niye bir iyi ayakkabı arıyoruz? Niye yüzük takıyoruz? Niye, güzel kıyafetler giyiyoruz?

Dışarıdan görene karşı ayıp olmasın diye. Niye kirli gezmiyoruz? Niye yırtık-yamalı gezmiyoruz? Ayıp olmasın diye.

Ama, Allah insanların gönlüne bakıyor. Elbisesine bakmıyor ki... "Nereden aldın, kaça aldın, pahalı mı, kaliteli mi, iyi bir terzi mi dikti?" demiyor ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri. İnsanların kalplerine, gönlüne bakıyor. İnsanın gönlünün temiz, pâk, güzel, asil duygularla dolu olması lâzım.

Arkadaşlarıma ben rica ettim. Bir kitabı karıştırırken, Hocalarımızdan Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Efendi'nin "güzel duygular hangileri, çirkin duygular hangileri" diye çok nefis bir sıralama yapmış. "Aman bunu teksir edin, Kadir gecesinde camiye gelen kardeşlerimize birer tane tutuşturalım; şunları bir okusunlar; iyi huyları, kötü huylan, yani kalbi pisleten, kalbi karıştıran, kalbin evsafım bozan, gönlü bulandıran, kafayı bulandıran çirkinlikleri millet bir bilsin; korunsun onlardan diye, onların bir listesini hazırlayın!" dedim.

Altmış dokuz tane çirkin huy saymış. Ömrü ilimle, irfanla, hadisle geçmiş mübarek insanın. Bir insanın, Allah tarafından sevgili kul olması için kalbi nasıl olmalı? Altın gibi olmalı? Çok hoşuma gitti, ben okudum. İstedim ki siz de bilin, bu katışıklıkları, bu hastalıkları. Bu manevî kirleri, bu manevî mikropları siz de bilin. Bunlardan korunun. Hem kendinizi tanıyın, hem de başkalarını o terazide tartın.

Hocalarımızdan birisinin halîfelerinden, dervişlerinden birisi,

Mizânü'l-İrfan diye bir kitap yazmış, diyor ki:

Bilmek istersen Hüdâ-yı Azîmü'ş-şânını,
Al da Mizan ile tart irfanını...

"Bu kitabı al! Senin kendi irfanın ne derecedeymiş? Terazide bir tart!" diyor. İnceleyin, göreceksiniz; her halde benim duygulandığım gibi, siz de duygulanacaksınız. O kötü duygular, kötü fikirler, kötü huylar, çirkin vasıflar nelermiş? Ne kadar ince şeylerden bahsediyor...

Kötü huylara. dikkat edelim, aziz kardeşlerim! Allah, madem temiz kalbi seviyormuş, mademki dışa bakmıyormuş, kafaya, kalbe gönle bakıyormuş ve kalbin temiz olmasına, halis olmasına dikkat ediyormuş, onların da listesinin bilinmesi lâzım! Allah saklasın, inşaallah yoktur içinizde o duygulardan, o huylardan; eğer varsa, onları kalbinizden atın! Başkasında varsa, onun da, öyle bir insan olduğu anlaşılmış oluyor. Onun da düzelmesi için gayret edersiniz, arkadaşça nasihat edersiniz, ikaz edersiniz:

"—Bak ben kitaplarda böyle okudum!" diye, birbirinize nasihat ede ede, samimi olarak birbirimizi ikaz ede ede, Allah'ın rızasına beraberce varırız.

Rabbimiz, bizi, güzel duygularla böyle bir araya getirip topladığı gibi, şu halimizle, zâyiatsız, eksiksiz, ayırımsız, hepimizi Peygamber Efendimiz'in "Livaü'l-hamd'i altında, toplasın... Peygamberlerle, sıddîklarla, şehidlerle, salihlerle beraber cennetine dahil eylesin!

Cemaliyle, cümlenizi cümlemizi müşerref eylesin! Âmîn.

d. Cuma Gecesi ve Günü

Muhterem kardeşlerim!

Ben sizleri, Avustralya'da İslam'ın tohumları olarak görüyorum. Siz tohumsunuz. Bu topraklara gelmişsiniz, Allah sizi kaderin rüzgârıyla bu topraklara savurmuş, sürüklemiş, getirmiş. Siz burada kök salıyorsunuz. İnşaallah siz çalışırsanız, bu

diyarlar İslâm diyarı olur.

Anadolu, önceleri gayr-i müslim diyarı olduğu halde, sonra İslâm diyarı olmuş. Kafkasya, gayr-i müslim diyarıymış, İslâm diyarı olmuş; Balkanlar gayr-i müslimlerin diyarıymış, İslâm diyarı olmuş. İnşaallah, Avustralya da bir zaman gelir, kurtulur. İnşaallah buralarda da, sizin himmetinizle, gayretinizle, çalışmalarınızla, zürriyetlerinizle, Allah İslâm'ı yerleştirir, geliştirir, kuvvetlendirir! Dünyamız da, ahiretimiz de bahtiyar olur. İki cihanda, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin lütuflarına nail oluruz.

Kadir gecesi ne zaman? Allah bilir! Ama bir şeyi net olarak biliyoruz. Bir büyük de öyle söylemiş zaten:

"—Kadir gecesi saklı ama ey müslümanlar, cuma gecesi belli."

Yani ne korkuyorsun, Kadir gecesi saklı diye? Cuma gecesi öyle muazzam bir gece ki... Çok sevaplı bir gece; bu her hafta belli... Bu, yılda bir değil, hafta da bir geliyor. Yedi günde bir, karşısına geliyor insanın elhamdülillah!. Cuma gecesi fevkalâde kıymetli bir gece. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin lütfunun cûşa geldiği, galeyana geldiği, rahmet deryasının dalgalanıp taştığı bir gece, nurlu bir gece. Gündüzü de nurlu feyizli bir gündüz.

Aziz kardeşlerim!

"—Cumanın gündüzünde de bir saat var" diyor, Peygamber Efendimiz. Hangi saat? O da saklı cumanın içinde!

"—Kim o saate denk getirirse duasını, ibadetini, kabul olur." diyor.

Demek ki, cuma gününe de, Kadir gecesine dikkat ettiğimiz gibi, dikkat etmemiz lâzım. Camiye erken gelmemiz, cumanın sabahından itibaren biraz intizama girmemiz, kalkınca bir gusül abdesti almamız, tertemiz giyinmemiz lâzım. Cuma'da mümkün olduğu kadar randevu vermememiz, mümkün olduğu kadar başka işlerle meşgul olmamamız, camiye erken gelmemiz lazım!

Camiden çıktıktan sonra da, ikindiye kadar arkadaş ziyareti, kabir ziyareti gibi, hayırlı işlerle, dualarla, zikirlerle güzelce geçirmeğe çalışmak lâzım. Elhamdülillah, cuma be ı.

Hiçbir yerde de şaşmıyor. Araplar şöyle başladı, Türkler böyle başladı, diye ihtilaf da yok burada. Cuma her yerde cuma Onun için, bu vesilelerin her birisi, Allah'ın bize birer lütfudur. Allah bu vesileleri tutup, yakalayıp, hepsine yapışıp, rızasını kazanmayı nasip eylesin!

e. Allah Duaları Kabul Eder

Allah Teàlâ Hazretleri'nin bir müjdesi daha var diyor ki, Peygamber Efendimiz SAS:

"—Bir kimse hâlisâne cenneti isterse, Allah ona cenneti nasip eder. Yeter ki hàlisâne istesin, niyetinde hàlisâne o duygu olsun."

Gene kalbe geldi iş. Dönüp dolaşıp kalbe geliyor. "Bir insan hâlisâne cehennemden korunmayı isterse, Allah onu cehennemden korur." İsteyin! Cenneti isteyin! Cehennemden korunmayı kalbinize yerleştirin. O zaman Allah veriyor çünkü, onun keremine yakışan bu.

اُدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (المؤمن: ٦٠)

(*Üd'ùnî estecib leküm*) "Bana dua edin, ben sizin duanızı kabul ederim! Bana dua ederseniz, sizin duanızı karşılıksız bırakmam!" (Mü'min, 40/60) diyor. Yeter ki dua etsin kul.

Dua nedir? Ne olacak, bir laftan ibaret değil mi?

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:[69]

الدُّعَاءُ سِلاَحُ الْمُؤْمِنِ (ع. ك. عن علي)

(*Ed-duàü silâhu'l-mü'min*) "Dua müslümanın silahıdır."

Patriot füzesinden de kıymetlidir, kuvvetlidir. Yerinde, zamanında denk geldi mi, zalimin saltanatını yıkar. Evliyanın birisi, Allah'ın bir mazlum kulu, bir köşeye çekilip bir dua etti mi, zalimin ikbalini bir âh bile keser. Mahvolur zalim…

Bizim memlekette birisi, yönetici olduğu için dul bir kadının tarlasına, bir haksız işlem yapmış. O kadın da demiş:

"—Niye bunu böyle yapıyorsun?"

Anlatamamış derdini, beddua etmiş.

"—İki gözün önüne aksın! Yâni kör olasın!" demiş.

Kadın ne yapsın? Başka çare bulamayınca; yönetici de "Âmîn!" demiş, kadına karşı.

"—Köpeğin duası kabul olsaydı, gökten kemik yağardı." demiş.

Öyle şey olur mu? Köpek değil ki karşındaki, bir hak sahibi. Hakkını istiyor. Alay ediyor yani, bir de "Amîn!" demiş. Neyse, Allah kusurlarını affetsin... Sonra onu gene ben camide filân

---

[69] Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.669, no:1812; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.344, no:439; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.116, no:143; İbn-i Hacer, *Metâlibü'l-Âliyye*, c.IX, s.421, no:3414; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.223, no:3085; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.221, no:17198; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.172, noHz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3117; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1292; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.500, no:12408.

gördüm de, Allah rahmet eylesin, sonra öldü. Ama gözü kör oldu. Zengindi, parasının kıymeti yok. Hepsi, hepsi gitti işte! Genç yaşında da öldü.

"—Alma mazlumun âhını, çıkar aheste âheste."

Böyle yapa yapa çıkarttırır Allah! Burnundan fitil fitil getirttirir.

Onun için "Dua müslümanın silâhıdır." diyor Peygamber Efendimiz. "Dua tesirlidir." diyor.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[70]

الدُّعَاءُ يَنْفَعُ مِمَّا نَزَلَ، وَمِمَّا لَمْ يَنْزِلْ (ك. عن ابن عمر)

RE. 207/14 (*Ed-duàu yenfeu mimmâ nezele, ve mimmâ lem yenzil*) [Dua etmek, inmiş belâ ve musibetlere karşı da, henüz inmemiş olan belâ ve musibetlere karşı da fayda verir.]

"Gelen belâyı def eder, gelecek olanı getirtmez, durdurur." diyor. Tesiri var! Allah, gelecek belâyı def eder. Gelmiş belâyı kaldırtır. Kaç çeşit tesiri var. Dua edersin, olur.

Sidney'e gitmiştik. Orada bir hoca anlattı:

"Benim akrabamdan birisi çok iyi, hoca bir insandı, ârif insandı" dedi. Demiş ki:

"—Al evlâdım ocaktan şu maşayı!"

Almış.

"—Kaldır tut." demiş, tutmuş.

"—Çek elini şimdi, maşayı bırak orada!" demiş, havada bırakmış.

Bıraktığında maşa orada duruyormuş. Masal değil, efsane değil. Demek ki, Allah, sevdiği kulunun istediğini ihsan ediyor. Olağanüstü şeyler nasib ediyor. Yeter ki insan istesin.

---

[70] Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.459, no:3471; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.670, no:1815; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.234, no:22097; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.219, no:17191; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.63, no:3122; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.5, no:12420.

Kafasına cenneti, cennetin sevgisini koydu mu, ahiretin sevgisini koydu mu, "Cenneti istiyorum yâ Rabbi!" dedi mi, Allah onun gönlüne yumuşaklık verir, kötülüklerden döndürür, iyi hale getirir. Bakarsın bir gün, "Allah Allah! Sen de mi müslüman olacaktın. Seni de mi camide görecektim? Rüyada görseydim inanmazdım." diyeceğin insanı camide görürsün.

Ben Amerika'da seyahata çıktım. Clevalan diye bir şehirde müslümanlarla oturduk. Cuma namazı kıldırttılar bana... Oturduk, sohbet ediyoruz. Dağ gibi Amerikalı, zenci asıllı, Afrika asıllı bir müslüman hizmet ediyor. (Onlar *Black Müslim* demiyorlar, kızıyorlar, *Bilâlî* diyorlar kendilerine... Bilâl-i Habeşî gibi demek istiyorlar.) Pervane gibi hizmet ediyor ama, dağ gibi boylu poslu... Biraz yaşlanmış ama, levent, çok dinç...

Birisi bana eğildi, dedi ki:

"—Bu buranın mafya çetesinin reisiydi." dedi.

Sübhanallah, yâ mukallibe'l-kulûb! Ey gönülleri oradan oraya döndüren Rabbü'l-àlemîn!.. Sen bir gansteri, çete reisini mum gibi yap, müslüman yap, huzurundu secdeye eğilen, Allah korkusundan gözleri yaşaran bir insan haline getir... Ne büyüksün yâ Rabbi!

Her şeye kàdir olan Allah...

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنْ الْمَيِّتِ (الأنعام:٩٥)

(*Yuhricü'l-hayye mine'l-meyyiti*) [Ölüden diriyi çıkarır.] (En'am, 6/95)

Ölüden diri çıkartır. Taştan su çıkartır. Ummadığı şeyleri nasib eder. Yeter ki sen kalbini temizle, iyi şey iste! Yeter ki sen kötülükten kurtulmak iste!

"—Yâ Rabbi! Ben içki içiyorum, kurtar beni bu içkiden... Hiç memnun değilim."

"—Yâ Rabbi, ben bu kötülüklerin kötü olduğunu biliyorum, yapmamak istiyorum. Şeytan beni kandırıyor, arkadaşlar

kandırıyor, nefsim kandırıyor. Kurtulmak istiyorum bundan... Yâ Rabbi, yakın zamanda kurtar beni!" de, Allah kurtarır.

Kime müracaat edeceksin? Allah'a... Her şeyi yapabilen kim? Allah-u Teàlâ...

Onun için, elimizde el-hamdü lillâh dua gibi, Allah'ın bir lütfü var. Kur'an-ı Kerim'de:

ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (المؤمن: ٦٠)

(*Üd'ùnî estecib leküm*) "Bana dua edin! Ben sizin duanızı karşılıksız komam!" (Mü'min, 40/60) diye vaadi var.

El-hamdü lillâh! Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin sayılamayacak kadar nice nice nimetlerine mazharız. Ne mutlu... Bunları elden kaçırmayın!

Bu kadar imkânın arasında, bu imkânlardan istifade etmeyen nasibsizlerden etmesin Allah bizi... Bu nimetleri, değerlendirmeyi nasib etsin... Güzel bir hayat sürmeyi nasip etsin... Faydalı, asil bir hayat sürmeyi nasip etsin...

Arkamızdan bizi rahmetle anmalarına sebep olacak hayırlı bir ömür sürmeyi nasip etsin... Ahirette de, sevdiği kulu olarak lütfuna erdirsin... Cennetiyle cemaliyle, cümlemizi müşerref eylesin...

Bi-hürmeti esrarı sûreti'l-fâtihah!..

11. 04. 1991 - Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

27. CUMA'NIN ÖNEMİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ ve senedîna ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi ihsânin bi's-sıdkı ve'l-vefâ... Emmâ ba'd:

a. Cumaya Gelin!

Muhterem kardeşlerim! Cumanız mübarek olsun. Bu feyizli, bereketli günün güzelliklerinden, manevî ikramlarından, hayırlarından Rabbimiz cümlemizi, cümlenizi istifade edenlerden eylesin! Sevdiği kullarının zümresine dahil eylesin, kusurlarımızı af ve mağfiret eylesin.

Rasûlüllah SAS buyuruyor ki:[71]

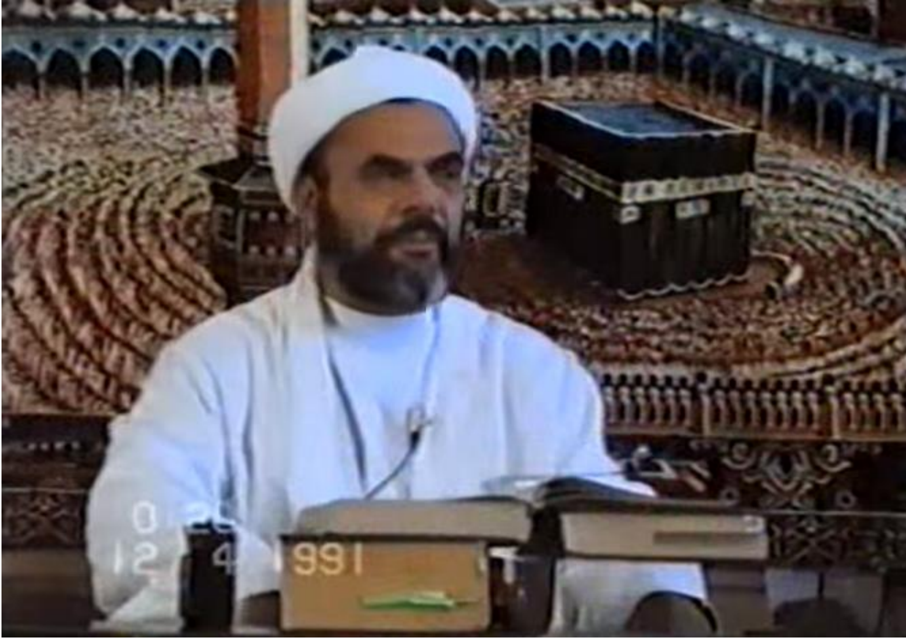
احْضُرُوا الْجُمُعَةَ وادْنُوا مِنَ الإِمَامِ ، فَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَتَخَلَّفُ عَنِ الْجُمُعَةِ ، حَتَّى أَنَّهُ يَتَخَلَّفُ عَنِ الْجَنَّةِ ، وإِنَّهُ لَمِنْ أَهْلِهَا (حم . هب . والضِّياءُ عن سمرة)

(*Uhduru'l-cumuate vednû mine'l-îmâm, feinne'r-racüle leyetehallefü ani'l-cumuati, hattâ ennehû leyetehallefü ani'l-cenneti, ve ennehû lemin ehlihâ*)

---

[71] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.10, no:20214; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.106, no:3018; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.107, no:361; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.396, no:3083; İbn-i Hacer, *Metâlibü'l-Âliyye*, c.II, s.386, no:715; Semüretü'bnü Cündeb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.734, no:21160; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.493, no:800.

Sadaka rasûlü'llah, ve netaka habîbu'llah…

Bu hadis-i şerif, cuma gününün önemi ile ilgili. Peygamber SAS Hazretleri Semüre RA'ın bize rivayet ettiğine; İmam Ahmed ibn-i Hanbel, İmam Beyhakî'nin ve sair kaynaklarda kaydedildiğine göre, ashabına buyurmuş ki:

(*Uhduru'l-cumuate*) "Cuma namazına gelin, hazır bulunun, ihmal göstermeyin! (*Vednû mine'l-imâm*) Mümkün olduğu kadar, imamın konuşma yapacağı yere, ön taraflarda olmaya gayret edin. Hem hutbe okuyacak, hem namaz kıldıracak. Mümkün olduğu kadar önlerde yer almaya gayret edin. Kısa olarak, cumaya gelin, cumada hazır olun, imama yaklaşın! Çünkü:

(*Feinne'r-racule leyetehallefü ani'l-cumua. Hattâ ennehû leyetehallefü ani'l-cenneh*) Kişi cumadan geri kalıp ihmal etmekle, cumaya gelmemekle cennetten geri kalır." Cumanın önemine bakın ki, "Cumadan geri kalan insan, cennetten de geri kalır." diyor, Peygamber Efendimiz.

Sonra buyuruyor ki: (*Ve ennehû lemin ehlihâ*) "Cennetin ehli

iken, cennete girecekken, cumaya gelmedi diye cennetten geri kalır."

O insan aslında cennete girecek gibi, o evsafa sahip, durumu fena değil, mü'min birisi. Biraz gayret etseymiş, cennete girecekmiş ama, cumaya gelmedi diye cennetten geri kalıyor.

"—Sen misin cumadan geri kalan?"

Allah, onu cennete sokmakta geri doğru bırakır, cennete girişte mahrum olur. Böyle bildiriliyor.

b. Hak Yol İslâm

Aziz ve muhterem kardeşlerim.

Bizim dinimizin ana yapısını ve yapısındaki mükemmelliği güzelliği anlamak için, başka insanların gittikleri yollarla şöyle bir mukayese etmek lâzım. Her şeyden önce, berbat, çirkin, mantıksız, saçma, karanlık, pis küfür yolu yol değil. Küfrü bir tarafa bırakalım. İnandık diyen ve bir inancın peşinde ömür çürüten öteki insanlara da bakacak olursak, onlar içinde müşriklerin de olduğunu görürüz. '

Kafasında bir Allah inancı yok değil, amma müşrik. Allah'a ortak koşuyor. Allah'a ortak koşma nasıl olmuş? Kim bilir hangi laf ebesi açıkgöz, şarlatan, masalcı, efsaneci insanlar kandırmış. Sonunda kimisi iki tanrıya inanmış.

Meselâ eski İranlıların inancı: Bir gece oluyor, bir gündüz oluyor, bir güneş geliyor, bir gidiyor... Demişler ki, bir nur tanrısı var, bir karanlık tanrısı var. Bir iyilik tanrısı, bir kötülük tanrısı var. Nur tanrısı iyi. Ötekisi kötü. Böyle saçma bir fikre saplanmışlar. Yani, güneşi nur tanrısı olarak sembolize etmişler, güneşe tapınmışlar; geceyi de kötülüklerin kaynağı olarak tasavvur etmişler, geceye tapınmışlar.

Halbuki, gökyüzünde, Allah'ın yarattığı şu muazzam fezada, berrak bir gecede gökyüzüne baktığı zaman insan, aklı gidecek gibi oluyor. Ne kadar muhteşem güzellikler var. Hiç bakmazlar mı, hiç küçücük akıllarına gelmiyor mu ki, güneş gibi, güneşten kat kat büyük nice güneşler var, fezada. Binlerce güneş var.

Ötekileri bırakıp ta bir tanesine tutunmaları, yanlışlığını gösteriyor.

Sonra, gece ve gündüz dediğimiz olayın, dünyanın dönmesinden ibaret bir olay olduğunu, iyilik ve kötülükle hiç ilgisi olmadığını biliyoruz. Kötülüğün tanrısı olur mu? Kötülüğü teşvik eden bir tanrı olur mu? Şaşırmışlar, yanlış söylemişler. Kötülüğün kaynağı şeytan. Bu kadar basit. Eğer bir şey kötülük tanrısıysa ona tapınılır mı? Kötülük kaynağıysa, onunla mücadele edilir. Fikirleri ne kadar saçma...

Kimisi daha da çoğaltmış, bir sürü tanrı düşünmüş. Nasıl, düşünmüş? Yunanlıların inanç sisteminde, şarap tanrısı düşünülmüş, harp tanrısı düşünmüş, aşk tanrısı düşünülmüş, hepsinin başında, bir reis, düşünülmüş. Bir sürü küfür, saçmalık, şirk, hainlik, alçaklık. Allah'ın şânına yakışmaz, Allah konusunda yapılan aslı-esası olmayan bir sürü yalan, dolan, iftira.

Kızılderililer, Afrikalı kavimler var. Avustralya'daki insanlar var, Doğu Asya'da insanlar var. Kimisi dağlara, kimisi nehirlere, kimisi yıldızlara tapmış. Bir yığın saçma şeyler. Allah'a hamd ü senalar olsun ki, Allah bizi itikadın, inancın hiç bozulmadan muhafaza edilerek bize nakledildiği, tahrifata uğramadığı İslâm dinine mensup kılmış.

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْإِسْلاَمُ (آل عمران:١٩)

(*İnne'd-dîne inda'llàhi'l-islâm*) "Allah'ın kabul edeceği, Allah katında makbul olan yegâne din, sadece ve sadece İslâm'dır." (Âl-i İmran, 3/19)

Çünkü, ötekileri kabul etmek mümkün değil. Ötekilerin hallerini görüyoruz. Şimdi, İslâm dininin, başka dinlerle mukayese ederken mâbud, ibadet ettikleri varlık deyince, nelere tapındıklarına bakıldığında İslâm'ın üstünlüğü anlaşılıyor.

Hintliler öküze tapıyorlar. Yirminci yüzyılda, nasıl taparsın bu zavallı, "Mööö!" diyen boynuzlu hayvana. Hiç mi görmüyorsun?

Olacak şey mi? Hâlâ tapınıyorlar. İslâm'ın üs-tünlüğü buradan görünüyor.

Muhterem kardeşlerim!

İslâm'da inanç sağlam, pırıl pırıl, temiz, doğru. Yirminci yüzyılın ilminin, âlimlerinin, araştırıcılarının hayran olduğu, kucakladığı, koşa koşa geldiği, kavuşunca, "Yâ Rabbi, sağlam inancı buldum!" diye, şükrettiği inanç…

Alman, Amerikalı, Japon, Fransız profesörler var. Araştırıcı adam, bilim adamı, ciddî insan. Mikroskoplar, teleskoplar, âletler, cihazlar. Matematik, fizik, kimya bilgisi olan insan, sonunda müslüman oluyor. İslâm'ın güzelliğini söylüyor. İsimlerini saymakla bitiremeyeceğimiz kadar İslâm'a girmiş insanlar var. Aklın, mantığın, herkesin hayran olarak kabul ettiği inanç tarafı var.

Ne emrediyor İslâm bize? Biz müslüman olduk. Nedir istediği bizden İslâm'ın? Öteki dinler ne istiyor? İslâm ne istiyor? Gene bir mukayese yapacak olursan bir liste bu tarafa yap, bir liste şu tarafa yap; gör! Öteki dinler, insanı nasıl bir ahlâka, nasıl bir yaşayışa sevk ediyor? İslâm dini nasıl bir yaşayışa götürüyor? Nasıl bir yaşam, ahlâk, aile, ticaret tarzı? Nasıl bir sosyal hayat tarzı? Bir mukayese et de gör bakalım!

Bir tarafta, inanç diye doğan çocuğunu toprağa diri diri gömen insanlar. Bir tarafta, "Kız çocuklarınıza güzel muamele edin, onları altın, gümüşle süsleyin, çeyizlerini güzel yapın!" diye en zayıf, herkesin horladığı, herkesin sırf seks gözüyle baktığı varlıkları elinden tutup koruyan bir din…

Bir tarafta, çıplak gezen insanlar; Güney Amerika'da veya bu bizim Aborjinlerin, henüz nüfuz edilememiş bölgelerinde, avret mahallini bile örtmeyen insanlar… Öbür tarafta örtünme, temizlenme bakımından fevkalâde nezih, kibar, zarif, bir inanç…

Tavsiyelerine bakıyorsunuz, her şeyine karışıyor insanın:

"—Tırnağını o kadar uzatma, altına kir girer. Kıllarını bu kadar uzatma, kes; koltuk altında ter birikir, kasıklarında pislik

birikir.” diye.

İnsanın özel hayatına; dişlerine müdahale ediyor, “Dişlerinizi fırçalayın!” diyor. O zaman fırça var mıydı? Böyle güzel lüks fırçalar, diş macunları ve saire var mıydı? Yoktu ama, kökleri kesip, hafifçe dövüp tellendirerek, odunun ucunu fırça yapıp dişlerini fırçalamışlar. Hem de öyle bir ağaç seçmişler ki, o ağacı bugün dişçiler, araştırıcılar, tahlil ediyorlar; diş etlerine iyi geliyor, dişteki mikropları öldürüyor. Antiseptik, yani temizleyici, mikrop öldürücü özelliği var. Baz, asitleri söndürücü özelliği var. Ağızda asitler dişleri çürütüyor, baz olunca asit bazı nötralize ettiği için diş çürümesi olmuyor.

Misvak kullanmayan 20. Yüzyıl insanlarının çoğunda olan hastalıklar, misvak kullananlarda olmuyor. 1400 yıl önceden diş temizliğine dahi karışmış ve söylemiş dinimiz.

Ev hayatına bakıyorsunuz, kadınlara yüklediği görevlere bakıyorsunuz, erkeklere yüklediği görevlere bakıyorsunuz, evladın babaya karşı neler yapması gerektiğine dair tavsiyelerine bakıyorsunuz... Babanın evlâdına karşı sorumluluğu, görevleri olduğunu, erkeğin karısına karşı görevleri olduğunu söylüyor:

“—Hanımlarınıza karşı hayırlı olun, yumuşak olun!” diyor.

Kadının kıymetinin bilinmediği ve horlandığı, eşya gibi alınıp satıldığı bir devirde:

“—Ben, sizin hanımlarınıza davranış itibarıyla en iyi olanıyım!” diyor, Efendimiz.

Allah korusun, babanın zevcelerinin miras kaldığı garip adetlerde değişiklik yapıyor. Asaleti, temizliği, nesebin sıhhatini getiriyor, aile yuvasının paklığını ortaya getiriyor.

c. İslâm ve Sosyal Hayat

Muhterem kardeşlerim! Eğer sizde araştırıcı ruhu varsa, mukayese gözü, ilim adamı zihniyeti varsa, mukayese edip ortaya koyduğunuz zaman, gün gibi çıkıyor. Nerede ketenden, kaba dokunmuş çuval; nerede hâlis ipek? Nerede Lâhor şalı, nerede naylon çuval? Hiç ilgisi var mı? Dünya kadar fark var arada, gün

gibi görünüyor.

Bunlardan, dikkatimizi çeken özelliklerinden bir tanesi de, İslâm'ın öngördüğü toplum hayatıyla, yani sosyal hayatla ilgili emirleri ve tavsiyeleri... İslâm dini, sosyal hayatı o kadar güzel tanzim ediyor ki, o kadar güzel esaslar ve prensipler getiriyor ki... İslâm dini kendi inancına bağlı olan insanları, günde beş defa toplantıya çağırıyor. Bu sosyal grubun mensupları, günde beş defa toplantı yapıyor. Toplantı yerleri, cami. Toplantı zamanları namaz vakitleri.

Haftada bir, büyük çaplı bir toplantı yapıyor: Cuma... Önemli bir toplantı; bir beldenin bütün aklı başında mükellef eşrafı, erkekleri, hepsi katılmakla görevli. Cuma'ya gelmesi, farz.

Nasıl kaide koymuş, nasıl yasak koymuş? Cuma'nın önemini nasıl belirtmiş? Diyor ki, "Cuma'ya geliniz, hem de imama mümkün olduğu kadar yakın yerde oturmaya gayret ediniz! Çünkü, insan cumadan geri kalıyorum derken, cennetten geri kalır. Cennete girecekken, cennetin ehli iken, cennete girmeyi kaçırır." diyor. Cumaya bu şekilde teşvik ediyor.

Neden? Toplulukta bereket var çünkü. Toplulukla bütün aksiyonlar yapılabilir, hayırlar yürütülebilir, problemler çözülebilir. Bir araya gelindiği, konuşulduğu zaman, mutlu sonuçlar alınabilir; iş birliği yapılabilir. İslâm'ın toplanmaya verdiği öneme bakın. Yani, günde beş defa mahalle çapında özel toplantı; haftada bir defa belde çapında, büyük toplantı. Yılda bir defa dünya çapında, Mekke-i Mükerreme'de beynelmilel toplantı. 1400 yıl önce, Rabbü'l-âlemînin mü'min kullarına öğrettiği sisteme bakın.

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُ (البقرة:٢٨٢)

(*Vetteku'llàhe ve yuallimükümü'llàh*) "Siz Allah'tan korkun, Allah sizlere neleri öğretir." (Bakara, 2/282) diyor.

İslâm dini bu kadar mükemmel, o kadar güzel altın çağlar

geçmiş; ama biz şimdi bu durumdayız. Neden? Doktorun verdiği ilaçları hasta kullanmazsa hastalık geçer mi?

"—Hastayım doktor bey; şuram ağrıyor buram sızlıyor, çok fenayım. Geceleri uyku uyuyamıyorum."

"—Peki, tamam anladım. Şunu, şunu, şunu al. Şöyle, şöyle yap. Şu perhizlere dikkat et. Tuzlu, biberli, şekerli yeme, şu ilaçları sabah, öğle, ikindi, akşam al." Hasta, doktorun yanından çıkıyor, bir ay sonra tekrar geliyor,

"—Doktor bey geçen gelişimden daha beterim."

"—Niye?"

"—İlaçların hiç birini kullanmadım."

İlaç kullanmayınca tedavi, şifa olur mu?

Yirminci Yüzyıl'ın insanı buhranda, hepsi bunalım içinde. Amerika'da bunalımda, Rusya'da, Çin'de, Japonya'da, insanlar bunalım içinde. Kurtuluş İslâm'da…

"—Çağımız buhranda, kurtuluş İslâm'da!"

Gençler, duvarlara böyle yazıyorlardı. Doğru, çok güzel bir şey… Ama, hastalar ilacı kullanmıyor. Divaneler, zincire bağlanmışlar, doktor kendisine kaşıkla ilacı yutturmak istedikçe, tekmeliyor, kaşığı deviriyor, şişeyi kırıyor. Böyle düzen olmaz ki, şifa olmaz ki.

Allah bir muazzam nimetler dünyası vermiş. Dünya dolusu nimet... "Alın, size içinde bin bir türlü nimet olan İslâm nimetini verdim!" diye, koca bir sistem vermiş, müslümanların eline… Bir zamanlar müslümanlar, bu nimetlerden istifade etmişler, kullanmışlar; şarka, garba, kuzeye, güneye hakim olmuşlar.

İngiltere'nin eski başbakanı bir zaman demiş ki, bizim yöneticilere:

"—Siz bir ara Avrupa'nın yarısını yönetiyordunuz, Avrupa'yla beraberdiniz. Şimdi biz sizi yönetiyoruz."

Yâni Avrupa'yı, Afrika'yı yönetmişiz. Afrika'nın batısındaki bazı adalarda, hâlâ Osmanlıların namına hutbe okunduğunu biliyor musunuz? Bizim haberimiz yok, biz unutmuşuz, gitmişiz.

Güzel devreler geçmiş, sonra bu hale düşmüşüz. Kurtuluş nerede? Kurtuluş Rabbü'l-âlemîn'in hasta insanlığa bahşetmiş olduğu ilaçları kullanmakta... Âlemlerin Rabbi olan Erhamü'r-râhimîn, duaları kabul edici, kâinatın sahibi ve yöneticisi olan, her şeyi bilen, her şeye kàdir olan, her ince işi bilen Rabbü'l-âlemîn'in emirlerini tutmaktadır.

وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (البقرة: ٢٩)

(*Ve hüve bi-külli şey'in alîm.*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri her şeyi bilmektedir."(Bakara, 2/29)

وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (المائدة: ١٢٠ ؛ هود: ٤)

(*Ve hüve alâ külli şey'in kadîr.*) [O her şeye hakkıyla kàdirdir.](Mâide, 5/120; Hûd, 11/4) diyoruz.

Fizik, kimya okumuyor musunuz? Kâinatı nasıl bir nizamla yaratmış, görmüyor musunuz? Fizikçiler hayran, mühendisler hayran, doktorlar hayran, âlimler hayran.

إِنَّمَا يَخْشَى اللهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ (فاطر:٢٨)

(*İnnemâ yahşa'llàhe min ibâdihi'l-ulemâ'*) "Kulları içinden ancak âlimler, Allah'tan hakkıyla sakınır, çekinir, korkar." (Fâtır, 35/28)

Neden? Güzellikleri, mükemmellikleri görüyor.

Kâinatı bu mükemmellikte yaratan, Kàdir-i mutlak Hazretleri, her şeyi bilen Rabbü'l-âlemin, kullarına rahmetinden dolayı ne buyuruyor?

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ (الأنبياء:١٠٧)

(*Ve mâ erselnâke illâ rahmeten li'l-àlemîn*) "Biz, seni ancak âlemlere rahmet olarak indirdik, gönderdik, ey peygamberim!" (Enbiyâ, 21/107)

"Alemlere rahmet olarak gönderdik!" ne demek? "İnsanlığa acıdığımız için gönderdik." demek. Yani, "Ben Allah-u Azîmü'ş-şân, insanları sevdiğim, insanlara acıdığım için; şaşırmasınlar, sapıtmasınlar, hırsız olmasınlar, kaosa düşmesinler, kötülüklerden kurtulsunlar diye, yol göstermek için, seni gönderdim."

Rahmetinden, lütfundan peygamber göndermiş. Kitap indirmiş, hasta beşeriyete ilaç göndermiş. İlacı kullanan yok. Divâneler, divaneliklerinden memnun, hastalar hastalıkta berdevam. Olmaz. Neden olmaz? Diyor ki:

"—Cumaya gelecekken gelmezse bir insan, cumaya gelmekten geri kala kala, cennetin ehli olduğu halde cennete girmekten de geri kalıverir. Cennete girme hakkını elinden kaybediverir." diyor.

Allah'ın emirlerini tutmazsan, daha aşağı düşersin. Elindeki fırsatları kaçırırsın. Bütün fırsatlar gider elinden, yakalayamazsın. Uçan bir kuşu bir daha yakalayabilir misin? Kafesten çıkınca uzaklara uçar gider, senin kanatın yok ki...

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Şeytanların bağlandığı cennetin kapılarının açıldığı, semaların manevî süslerle bezendiği, cehennemin kapılarının kapandığı, biraz daha iyi insan olma ortamının hazırlandığı şu Ramazan ayında gerçekleri görelim! Dinimizin güzelliğini, maddeten ve manen şifa olduğunu, sosyal dertlerimize deva olduğunu, ruhî dertlerimize şifa olduğunu, devletler arası problemler ve diğer her şey için kurtuluş reçetesi olduğunu görelim artık. Bu gerçekleri görelim. Gördük; gördüğümüze göre yapmamız gereken işi yapalım, İslâm'a sımsıkı sarılalım!

İslâm yolu güzel. İslâmî hayat tatlı, huzurlu, temiz. İslâmî hayat insana sıhhat getiriyor. Kötü şeyleri bıraktırıyor İslâm. Sıhhate zararlı şeyleri, içkiyi, zinayı, günahı, haramı bıraktırıyor.

Faiz niye yasak? Bir insanın bedavadan öteki insandan istifadesini durdurmak için. Herkes alın teriyle kazansın. Beleşçilere kazanç verilmesin diye. Almak da, vermek de doğru değil. Rüşvet almak da haram, vermek de haram. Ne kadar güzel sistemler var. Bu güzel İslâm'a, bu saadet kaynağı dine, dünyanın saadetini ve huzurunu getiren, âhiretin mutluluğunu getiren; âhirette Allah'ın sevdiği kulu olarak cennete girmeye, manevî ikramlara ermeye, ebedî bahtiyar olmağa sebep olan bu dinin kıymetini bilelim, iş işten geçmeden.

Bir söz vardır: (*Ba'de harâbi'l-basra*) "Basra harap olduktan sonra... Bir iş olacak ama, iş işten geçtikten sonra. Derler ki:

"—Dereye su gelinceye kadar, susuzluktan kurbağanın gözü patlar." Öyle tabirler vardır.

Selvi gibi ümitler döndü birer iğdeye,
Geçti Bor'un pazarı, sür eşşeği Niğde'ye.

Korkunç bir vadiyi geçiyorsun, öbür tarafa bir adım atsan kurtulacaksın ama köprünün orası yıkık, oradan uçuruma yuvarlanıyorsun. Kurtulamıyorsun, vadiyi geçemiyorsun. Yazık!

Ümidi, fırsatı kaçırmayalım; ömür ne kadar? Hiç belli değil. Ne kadar yaşayacağız? Belli değil. Sonumuz ne olacak? Belli değil.

Rabbimizden dileriz, Allah sonumuzu güzel eylesin, ömrümüzü uzun eylesin, bahtiyar eylesin. Hem kendimize, hem sevdiklerimize, çevremize, yakınlarımıza, geçimiyle sorumlu ve yükümlü olduğumuz kimselere, hep beraber, Allah mutluluk nasip eylesin. Ama, fırsatı kaçırmamak lâzım. Ne olacağı bilinmez.

Diyor ki bir Arap şairi:

يَا نَائِمَ اللَّيْلِ مَسْرُوراً بِأَوَّلِهِ

إِنَّ الْحَوادِثَ قَدْ يَطْرُقْنَ أَسْحَاراً

Yâ nâime'l-leyli, mesrûren bi-evvelihî,
İnne'l-havâdise kad yatrukne eshârâ.

"Ey, gecenin evvelinde, mutlu bahtiyar, mışıl mışıl uyuyan uykucu! Mühim olaylar gecenin sonunda, seher vaktinde, birden oluverir. Baskın olur, hücum olur, ummadığın şey geliverir."

Türkçe'de bir söz vardır:

"—Sû uyur, düşman uyumaz."

O, içilecek su değil. *Sû*, asker demek. Senin askerin uyur ey komutan! Düşmanın askeri uyumaz. Senin ordun uyur, düşman uyumaz, baskın yapar. Gözünü aç! Biz de nasıl olacağız? Uyanacağız.

İbrâhim ibn-i Ethem, Belh hükümdarı iken kulağına "*İntebih, intebih!*" diye ses geliyor. Av partisine çıkmış, atının üstünde, geyik kovalıyor. Yayını germiş, geyik avlayacak. Atını koştururken kulağına bir geliyor:

انتبه ، انتبه !

(*İntebih, intebih*) Ne demek? “Uyan, gözünü aç, mütenebbih ol, aklını başına topla!” demek.

Aklını başına toplamış, kurtulmuş, evliyadan olmuş. Allah’ın sevgili kulu olmuş. Allah şefaatine erdirsin...

Allah bizleri de gaflet uykusundan uyandırsın… Dinimizin güzelliklerini bütün kalbimizle anlayıp, kabul edip, dinimize Allah’ın istediği tarzda sımsıkı sarılmayı, böylece İslâm’ın güzelliklerini kendi şahsımızda, kendi ruhumuzda, aile çevremizde ve sosyal çevremizde tahakkuk ettirmeyi nasip etsin…

Hem dünyada, hem âhirette, izzet, şeref, mutluluk, bahtiyarlık nasip eylesin… Cennetiyle, cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin…

Bi-hürmeti esrarı sûreti’l-fâtihah!..

12. 04. 1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

28. ALLAH'IN SEVDİĞİ VE BUĞZETTİĞİ KİMSELER

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Hamden kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd, kàle rasûlü'llah SAS:[72]

a. Allah Güzel Ahlâklı Olanı Sever

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

أَحَبُّكُمْ إِلَى اللهِ أَحَاسِنُكُمْ أَخْلاَقًا ، الْمُوَطَّئُونَ أَكْنَافًا ، الَّذِينَ يَأْلَفُونَ وَيُؤْلَفُونَ ؛ وَإِنَّ أَبْغَضَكُمْ إِلَى اللهِ الْمَشَّاءُونَ بِالنَّمِيمَةِ ، الْمُلْتَمِسُونَ لَهُمُ الْعَثَرَاتِ ، الْمُفَرِّقُونَ بَيْنَ الْإِخْوَانِ (خط. عن أنس)

(*Ehabbüküm ila'llàhi ehâsinüküm ahlâkan, el-muvattaûne eknâfen, ellezîne ye'lefûne ve yü'lefûn; ve inne ebğadaküm ila'llàhi el-meşşâûne bi'n-nemîmeti, el-mültemisûne lehümü'l-aserâti, el-müferrikûne beyne'l-ihvân*)

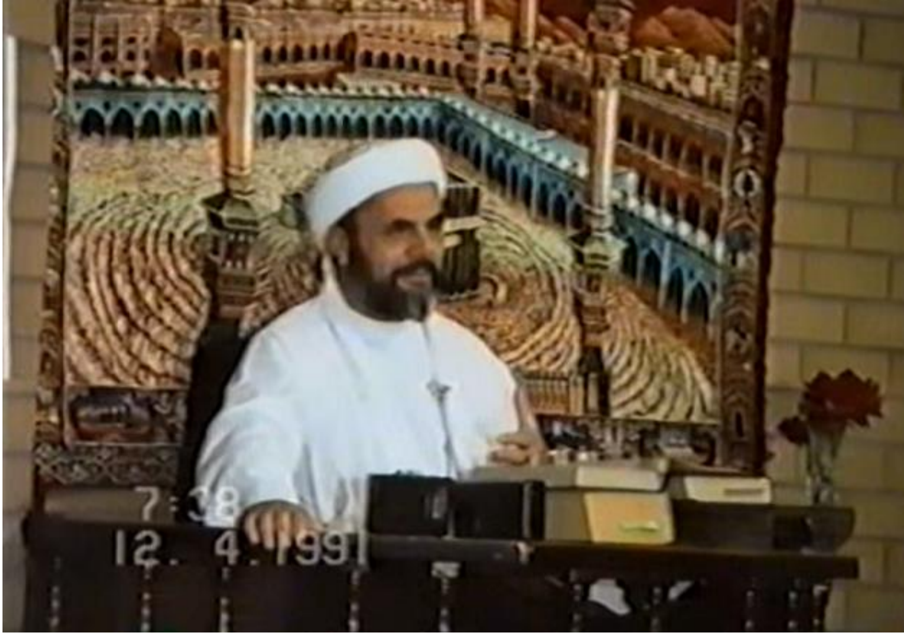
Bu hadis-i şerifi, Hatib-i Bağdadî isimli âlim, Enes RA'dan rivayet etmiş. Mânâsı şöyle:

---

[72] Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.382, no:350; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.63; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.13, no:5198; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.445, no:711.

(*Ehabbüküm ila'llâhi ehâsinüküm ahlâkan*) "Allah'a en sevgili olanlarınız, yani içinizde Allah tarafından en çok sevilen kişiler, ahlâkça en güzel olanlarınızdır."

Kimin ahlâkı en güzelse, Allah tarafından daha çok sevilir. Zenginlik değil ölçü. Yüz güzelliği, mevkî, makam değil; ahlâk... Kimin ahlâkı daha güzelse, Allah onu daha çok sever.

Efendimiz, güzel huylu olmayı açıklayan, güzel huyluluğun alâmeti olan bir iki kelime eklemiş, güzel huylu insanın nasıl olduğunu anlatıyor.

(*El-muvattiûne eknâfen*) "Yanları, yan tarafları yumuşak" demek. Biz yanları yumuşak demiyoruz da, yumuşak başlı diyoruz. Halbuki baş yumuşak değildir, serttir. Topa bir vursa futbolcu kafasıyla, top ne kadar öteye gider. Kafa serttir ama, biz yumuşak başlı demişiz. Araplar da, yanları yumuşak diyor. Yanları çiğnenmiş, yani hâlîm, selîm, problem çıkartmayan, sivri olmayan, sert olmayan. Güzel huyluluğun Efendimiz tarafından nasıl tarif edildiğini anlamak istersek, izahında bu kelimenin

kullanılmış olduğunu görürüz.

Yunus Emre de ne demiş? "Koyundan yavaş gerek". Hakikaten koyun, inatçı bir mahlûk değildir, yumuşak başlıdır. Keçi inatçıdır. "Keçi gibi inatçı" deriz. Koyun yumuşaktır, çağırdığın zaman gelir, pek büyük problem çıkartmaz.

(*Ellezîne ye'lefûne ve yü'lefün*) "Öyle yumuşak, mütevâzi insanlar ki, kendileri ile yanına sokulup konuşabilirsin. Onlar da başkalarının yanına sokulurlar, konuşurlar, ahbaplık edebilirler." Kendileri başkalarına sokulgan, başkaları da onların yanına gelmekten çekinmiyor. Çünkü tavrı yumuşak.

Bazı insan vardır, yanına yaklaşamaz kimse. Sokulmak istemez, çekinir. Tavrındaki soğukluktan dolayı, yanına gitmek, konuşmak istemez. Bazısı da sempatiktir, onun yanına, rahatlıkla gidebilir. Kaşları çatık, soğuk değildir.

Efendimiz, "Allah indinde en kıymetliniz, ahlâkça en güzel olanlarınızdır." diyor. En güzel ahlâklı kim? "Yumuşak başlı, kendisi başkalarıyla uyumlu, geçimli, sokulgandır. Başkaları kendisinin yanına gelebilecek bir tavır arz eder." Kimseyi yanına sokmayan, bir tip değil demek istiyor.

Bundan çok şey anlaşılıyor. Kendisi gidip başkalarına sokulup, onlarla ülfet eden, konuşuveren bir insan sevilir. Yani, mütevâzi, kimseyi küçük görmüyor; gidiyor, konuşuyor. Başkalarının, kendisine geldiği zaman ülfet edebildiği insan nasıl kimsedir? Tatlı dilli bir kimse ki, diğer insanlar onun yanına gelebiliyor, konuşabiliyor. Konuştuğu zaman da, yanından memnun ayrılıyor. Önemli bir özellik.

b. Müslüman Geçimlidir

Başka bir hadis-i şerifte, Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuş:[73]

---

[73] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.400, no:9187; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.73, no:59; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.236, no:21627; Bezzâr, *Müsned*, c.II,

الْمُؤْمِنُ يَأْلَفُ ، وَلاَ خَيْرَ فِي مَنْ لاَ يَأْلَفُ ، وَلاَ يُؤْلَفُ (حم . عن سهل بن سعد ؛ طس. ض . عن جابر ؛ ك . ق . خط . عن أبي هريرة ؛ تمام ، طب . عن ابن مسعود موقوفًا)

RE. 230/9 (*El-mü'minü ye'lefü*) "Müslüman, geçimli insandır, mûnis insandır. Kendisi başkasıyla geçinir, başkası da kendisinin yanına sokulabilir. (*Ve lâ hayra fî men lâ ye'lefu ve lâ yü'lefü*) Kendisi başkasıyla geçinemeyen, başkasının da yanına sokulamadığı, sert mizaçlı, geçimsiz, ünsiyet etmeyen, sıcak ve sokulgan olmayan, yanına sokulunamayan insanlarda hiç bir hayır yoktur."

Şimdi iş karıştı. Yani, "Etliye sütlüye karışmayan" bir insan, kenarda duruyor. İyi, güzel ama, "lâ hayra" dedi Efendimiz. Hem de, Arapçada bu "lâ" kelimesinin özel bir kullanış şekli vardır: "lâ" kelimesinden sonra gelen kelime "üstün" olarak okunursa (fetha ile) "hiçbir şey" mânâsına gelir, "*lâ, en-nâfiyetü li'l-cins*" derler buna. Yani, O cinsten hiçbir şeyin olmadığını bildiriyor demektir.

Meselâ "Lâ ilâhe illallâh sözünü ele alalım: 'Lâ ilâhe' ne

---

s.474, no:8919; Ebü'ş-Şeyh, *Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.217, no:178, 180; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.165, no:13096; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.58, no:5787; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.108, no:129; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.117, no:7658; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.177, no:6549; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.335, no:22891; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c .VI, s.131, no:5744; Ebü'ş-Şeyh, *Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.218, no:179; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.6, s.385, no:40400; Beyhakî, *Âdâb*, c.I, s197, no:159; Ruyânî, *Müsned*, c.III, s.193, no:1031; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.165, no:13097; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c . IX, s.200, no:8976; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.293, no:35686; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid,* c.I, s.370, no:944; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.141, no:678; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.295, no:2698; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.108, no:24434.

mânâya geldi? İlâh türünden, mabûd cinsinden hiçbir şey yoktur. Hepsini devirdi, yok etti. "Lâ ilâhe" hiçbir ilâh yoktur; "illallâh" Allah'tan başka... Ancak Allah vardır; Allah'tan başka hiçbir yoktur. Hepsini, bütün cinsi toptan reddetmek. Bu hadiste de "lâ"yı kullanmış Peygamber Efendimiz. "Lâ hayra" hiçbir hayır yoktur. Tüm hayırlardan mahrumdur.

Kendisi başkasıyla geçinmeyen, başkası kendisine sokulamayan geçimsiz insanda hiçbir hayır yoktur. Bu önemli! İş daha ciddiye bindi! Vehâmet kesbetti. Çünkü, eğer ben bir kimsenin yanına gidemiyorsam, etrafımdaki insanlar da benden teğet geçiyorlarsa, yarım daire çizip, "neme lâzım" deyip, uzaktan geçiyorlarsa demek ki bende kusur var. Bir kusur değil, "lâ hayra" hiç hayır yok, öyle insanda. Bu bizim için bir ikaz, bir işaret.

Böyle bir durumumuz varsa, yumuşayacağız biraz. Bu kadar katı olmayacağız. Biraz yüz hatlarımız yumuşayacak.

Aynanın karşısına geçelim, tebessüm edelim, tebessüm öğrenelim! Şöyle olunca güzel oluyor, kaş çatınca iyi olmuyor diye tebessüm talimi yapalım. Çünkü başkası korkuyor.

Rahmetli ninem, bana bir gün dedi ki… Nûr içinde yatsın, Allah cümle geçmişlerimize rahmet etsin:

"—Ben sana ne yaptım Es'ad?"

"—Nineciğim, hiç bir şey yapmadın." dedim.

"—E niye kaşlarını çatıyorsun?" dedi.

Güldüm, dedim ki:

"—Nineciğim! Benim kaş yapım böyle. Alnımın burası çıkık. Tam da o çıkık kemiğin üstüne Allah kaşlarımı yerleştirmiş. Ben gülmediğim zaman millet kızıyorum sanıyor, kaş çatmışım sanıyor. Öyle değil, normal duruyorum. İlle benim kaşımı kaldırmam, biraz da gülmem lâzım."

Siz de aynada bakın kendinize! Ben kendi kusurumu böyle tespit etmişim, yaradılışım böyle benim. Siz de, etrafınızdaki insanlar yanınızdan kaçmasın diye tedbiri alın! Çünkü, birisi yanınıza sokulamıyorsa, siz başkasının yanına gidemiyorsanız, bu

iyi bir durum değildir. Zeytin yağını suyun içine döktüğün zaman, karışmaz; ayrı durur; ama şekeri koyarsan karışır, hiç görünmez.

"—Nerede şeker?"

"—Suyun içinde eridi."

Bazı insanlar zeytin yağı gibi hiç karışmıyor. Ne kadar karıştırsan, birisi üstte diğeri altta kalıyor. Öyle olmayacağız; geçineceğiz, seveceğiz! Yunus Emre öyle demiş:

"—Sevelim, sevilelim!"

Biz sevelim, bizi de sevsinler.

c. Müslümanlar Kardeştir

Biz etrafımızdaki insanları niye sevelim? "Müslüman kardeşim!" diye sevelim. Müslüman, müslümanın kardeşi değil mi?

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ (الحجرات: ١٠)

(*İnneme'l-mü'minûne ihvetün*) "Müslümanlar sadece ve sadece birbirlerinin kardeşleridir." (Hucurat, 49/10)

O halde kardeş olarak birbirimizi sevelim. İmân cevherinden dolayı, "Aynı kıbleye dönüyoruz, aynı kitabı okuyoruz, aynı peygambere bağlıyız!" diye sevelim! "İnşallah cennette beraber olacağımız kardeşler" diye sevmeyi öğrenelim!

Demek ki, bizim öğreneceğimiz şeylerin arasında, araba kullanma, ticaret var. Kendi iş sahamızdaki becerilerimiz var... Bir de, sosyal hayatta sevmeyi, geçinmeyi, konuşmayı, ahbaplık etmeyi öğrenmek var.

Bizim bir akraba var, onunla bir yere gittik mi, hoşuma gider, gülerim ben. Hemen kaynaşır. Otobüste yanında oturduğu insanla kaynaşır, yolda gitse bahçesini sulayan insanla, anlaşır, konuşur, hemen bir yakınlık gösterir. Tatlı, sokulgan. Ben de bayılıyorum, bakıyorum sokulganlığına, hoşuma gidiyor.

Diyor ki Peygamber Efendimiz:

“—Allah indinde, Allah’ın en çok sevdiği kimseler, en sevgili olanınız sizin içinizden kimlerdir? Ahlâkı en güzel olanlardır.”

Ahlâk çok çeşitli olabiliyor. Onu izah ediyor:

“—Yumuşak huylu olacak, kendisi başkalarıyla geçinecek. Başkaları kendisiyle geçinebilecek.”

Güzel huyluluktan maksadının bu olduğunu belirtiyor. Türkiye’de zaman zaman da bunun konuşmasını yapıyoruz, yapılıyor. Adam camiye geliyor, kapıdan içeriye giriyor, sanki Viktorya Market’e müfettiş geliyormuş gibi.

Ne oluyorsun? Kaşlar çatık, “Ben gülersem, esnaf şımarır.” diye ağır adımlarla geliyor. Göz ucuyla seyrediyorsun, “Bakalım selâm verecek mi?” diye. Selâm yok. Selâm verse insanın bir şeyi eksilmez ki… Para değil bu, keseden bir para gitmeyecek. Sadece selâm. Yani, “*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llah*!” dersen ziyan etmezsin, aksine kâr edersin.

Abdullah ibn-i Ömer’in bir özelliği, hoşuma gidiyor. Hazret-i Ömer’in oğlu. Enteresan kişilerden birisi. Peygamber Efendimizin genç sahâbelerinden, dinamik, pırıl pırıl, islâmı çok güzel kavramış âlimlerden.

Birisine:

“—Haydi gel, seninle çarşıya gidelim!”

Şaşırmış karşısındaki, şüphelenmiş. İşkillenmiş. Maksadını anlamak istemiş. Demiş ki:

“—Ey Ömer’in oğlu! Ben senin huyunu bilirim. İyi tanırım ben seni. Sen çarşıyı-pazarı sevmezsin.”

Niye sevmez? Ölçü yanlış ölçülüyor, tartı yanlış tartılıyor, yalan yere yemin ediliyor, insanlar aldatılıyor, maddi menfaatler kızışmış, gözler dönmüş kalpler kararmış. Çarşı, şeytanın elini attığı yerdir. Cami meleklerin dolduğu yerdir. Çarşı da şeytanın dolduğu, kaynaştığı yerdir. Sen Camii seversin ama, niye çarşıya gidelim diyorsun? Söyle bakalım, bir maksadın var senin. Oranın sevimsiz olduğunu biliyorsun.” Abdullah ibn-i Ömer, anlamış ki adam yakasını bırakmayacak, sebebi söylemesi lâzım. Demiş ki:

Orada insan çoktur, kalabalıktır orası; selâm verir, sevap

kazanırız.” Çünkü, ara sokakta bir kişiye iki kişiye ancak rastlayacak, sevabı az olacak. Çarşıya gidince, seksen kişiyle, yüz kişiyle karşılaşacak.

“—Selâmün aleyküm! Selâmün aleyküm!..” diyecek.

Sevabı çok olacak. Çarşıyı-pazarı, alış-verişi sevmiyor ama, çok selâm veririz, çok sevap kazanırız diye düşünüyor.

Camiden girdin içeriye, geldin. Mübarek, tebessüme de vergi var mı burada? Tebessümün vergisi yok. “Sen, iki defa beş defa, yedi defa tebessüm ettin, yirmi dolar vergi- ver” diyorlar mı? Ceza veya vergi yok; tebessüm bedava. Tebessüm et biraz! Selam da bedava; selam versen ne olur?! Bir tebessüm et, bir gülücük, bir selâm.

Hayır… Ne güler, ne selâm verir. Yanına sokulamazsın. Direk gibi, neredeyse namazda eğilme fiili olmasa eğilmeyecek adam, kazık gibi duracak. Namazı kılıyor; gene kaşlar çatık. Duasını ediyor, gene kaşlar çatık.

Duadan sonra, “Artık kazancı aldı, keyfi yerine geldi, işi de bitti. Bir gülücük, bir selâm lütfeder mi, bir musâfaha eder mi?..” diye bekliyorsun. Hayır. Gene kaşlar çatık, kalkıp gidiyor.

Ne diye geldin sen buraya? İnsanın sinirini bozmağa mı geldin? İnsanların asabını havaya kaldırmağa mı geldin? Ne oluyorsun, ne var? Karadeniz’de gemilerin mi battı, ne derdin var?

Biraz yumuşak olalım. Burası Allah’ın evi. Kullar Allah’ın kulu. Huzur, Allah’ın huzuru, yol Allah yolu. Sevapların çok olduğu bir yer; tebessüm parayla değil, vergisi yok. Selâm da aynı. Selâm verelim, uyuşalım, tanışalım, görüşelim.

Bazen arkadaşlara soruyorum.

“—Falanca direğin yanında, şurada oturan, beyazlı-mavili-lâcivertli arkadaş kim? İlk defa gördüm.”

“—Bilmiyoruz hocam!” diyorlar.

Olmaz! Cami bizim evimiz, sosyal merkezimiz. Biz burada birbirimizi tanıyacağız, selâmlaşacağız.

“—Kardeşim, ben seni tanıyamadım; kusura bakma, tanımak

istiyorum. Sevdim, sen nerelisin? İsmin ne? Memleketin neresi?" diye soracaksın.

Peygamber SAS diyor ki:

"—Bir insan, bir insanı uzaktan sevse, dürüst, temiz, pâk, iyi, dindar diye beğense, takdir etse ve sevgisi içinde kalsa, tanıyamasa, adını, kabilesini öğrenemese, bu adam âcizdir."

Babasının adını öğrenemedi, adresini anlayamadı; âciz... Neden? Sevgisinin gereği olan bilgileri, gidip elde edemedi. Ne çekiniyorsun? Adam sana bir şey mi diyecek? Hiç bir şey demez. O da memnun olur, sevinir.

İnsanlar birbirleriyle tanışacak, muhterem kardeşlerim! Cami bir muhabbet yuvası olacak. Müslümanın ibadethanesi; müslümanlar burada birbirleriyle tanışacaklar, birbirlerini sevecekler, birbirleriyle kardeş olacaklar. Birbirlerinin meselelerini yavaş yavaş bilecekler, yardımcı olacaklar, sevap kazanacaklar.

Allah indinde en sevgili olan müslümanlar, ahlâkı en güzel olanlardır. Mütevâzi, sokulgan, başkalarıyla geçinebilen, başkalarının da kendisine gelebildiği, sokulabildiği insan.

d. Allah'ın Sevmediği Kimseler

Peygamber Efendimiz devam ediyor; bu müsbet manzaranın arkasında bir de menfi durumu söylüyor.

(*Ve inne ebgadüküm ila'llah*) Allah indinde, Allah'ın en kızdığı, en beğenilmeyen, en mebğûz, kim? Cemiyetin içinde Allah'ın en sevmediği, en çok buğz etiği kim?

1. (*El-meşşâûne bi'n-nemîmeti*)
2. (*El-mültemisûne lehümü'l-aserât*)
3. (*El-müferrikûne beyne'l-ihvân*)

Bu üç vasfı sayıyor. Bu vasıflara sahip olan o insanlara Allah buğz eder. Buğz, şiddetli kızgınlık demek. Biz hep namazlarda, ne diye dua ediyoruz:

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (الفاتحة:٥)

(*İhdina's-sırâta'l-müstakîm*) (Fâtiha, 1/5) "Bizi, senin o cennetine, rızana götüren, dosdoğru yoluna sok! Sırat-ı müstakîm'e sok bizi, ya Rabbi!" diyoruz.

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ . غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

وَلاَ الضَّالِّينَ (الفاتحة:٦-٧)

(*Sırâte'llezîne en'amte aleyhim*) "Kendilerine nimetler bahşettiğin, lütuflarda bulunduğun insanların sevgili kullarının yoluna bizi sok! Evliyanın yoluna sok ya Rabbi bizi!"

(*Gayri'l-mağdûbi aleyhim*) "Gazap ettiklerinin yoluna sokma, bizi o yola düşürme! (*Ve le'ddàllîn*) Sapıkların yoluna düşürme!" (Fâtiha, 1/6-7)

Demek ki, günde kırk defa, "Aman ya Rabbi! Bizi böyle eyleme!" dediğimiz bir durum bu. Gazap edilen insanların yolunu bile istemiyoruz. Allah, bu işleri yapan insanların doğrudan doğruya kendisine gazap ediyor. Yani, Allah'ın gazabının tam hedefi. Kimmiş bunlar? Önemli.

1. (*El-meşşâûne bi'n-nemîmeti*) "Lâf taşıyanlar." Lâf taşımak ne mânâya geliyor? Bir yerde, kahvede, şurada burada, iş yerinde birisiyle sohbet eder, konuşur. Ondan sonra gider, konuşmada adı geçen başka bir şahsa:

"—Ben falanca yerde filancayla görüştüm, vallahi sana öyle kızıyor ki... Açtı ağzını, yumdu gözünü; seni batırdı, çıkardı; sana şöyle söyledi, böyle söyledi." der.

"—Ne dedi ne dedi?" O lâfları işittikçe, ötekisi kızar, köpürür. Durduğu yerden onun gırtlağını sıkacak gibi sinirlenmeye başlar.

Ne yaptı bu adam şimdi? Buradaki lafı öbür tarafa taşıdı. Bu adamı, ona kızgınlaştırdı. Laf taşıyıcılık bu işte! Koğuculuk

yapmak deniliyor buna. Bir lafı öbür tarafa casus- lama, onun sözünü bu tarafa nakletme; böylece bu yanlış iş, o insanın, bununla bozuşmasını doğuruyor. Bu, büyük günah; Allah bunu sevmiyor. İkincisi:

2. (*El-mültemisûne lehümü'l-aserât*) "Etrafındaki insanların hep kusurlarını görüyor."

"—Niye öyle oturdun? Niye böyle kalktın? Niye öyle yan durdun? Niye yan baktın? Niye öyle giyindin? Niye şöyle yaptın?" diye hep işi gücü, kusur aramak.

Sen bir işin güzel tarafını görmez misin? Hep yamuk taraflarını mı görürsün. Herşey sana yamuk mu görünür? Hiç kimseyi rahatsız etmeyen bir hal var. Sen niye böyle herkesin, bir ayıbını, bir kusurunu görmek için gözlerini dört açmışsın? Hep kusur arıyorsun. Kusur arayıcılar, lâf taşıyıcılar...

3. (*El-müferrikûne beyne'l-ihvân*) "Kardeşleri birbirine düşüren, birbirinden ayıran, dostları birbirinden koparan, birbirine düşman eden kimse." Demek ki, bunların hepsinin, ana fikrini, ne mânâya geldiğini, tepeden bakarak düşünecek olursak; koğuculuk yapmak, laf götürmek, ara bozmaya sebep oluyor. İnsanların kusurlarını araştırmak, onu kusurlu gördüğü için sevmemeyi, kusurlu görünen insanın da onu sevmemesini sağlıyor. Gene ara bozmağa, dostları birbirinden ayırmağa, netice itibariyle; muhabbetsizlik, toplumun dağılması, küsüşmesi, parçalanmasına sebep olan işler. Böyle yapanları Allah sevmiyor. Ahlâken güzel olanları seviyor.

Ahlâk güzelliğinden maksat da, yumuşak başlı, mütevazi, koyun gibi geçimli, kendisi başkalarına sokulgan, başkalarının da kendisine yanaşabilmesi sokulabilmesi, ahbaplık yapabilmesi. Bu Allah'ın en çok sevdiği kimse; ötekisi, Allah'ın en çok buğz ettiği kimse olmuş oluyor. Çok önemli bir konu...

Allah bizi en sevdiği kullarından eylesin... En çok buğz ettiği kulları durumuna düşmekten korusun...

O duruma düşmemek için ne yapacağız? Bir mecliste konuşulan sırdır; öbür tarafa götürmeyeceğiz, laf taşımayacağız. Casusluk yok, mecliste ne konuşulduysa bu tarafa getirmek, buradakini, öbür tarafa söylemek, grupları birbirine düşürmek yok! Kimsenin kusuruna bakmayacağız.

İbrahim ibn-i Ethem Hazretleri, padişahlığı bırakmış, sarayları bırakmış da derviş olmuş mübarek. Diyor ki:

"—Herkes başkalarının kusurunu araştırır, Sen bırak bu işi, kendi kusurunu araştır. Böyle olgunlaşır insan."

Benim ne kusurum var? Tembelliğim mi, gevşekliğim mi var? Nobranlığım mı, var? Nasıl bir menfi vasfım var? Neden dolayı başarısızlığa uğruyorum? Hayatta ne gibi sebeplerden zarar gördüm?

Kendi kusurlarını düşün, kendi kusurlarını düzeltmeğe çalış. Böyle tavsiye ediyor, o büyüğümüz. Onun için biz, lâf taşımayalım, ağzımızı şıp kapatalım; lâf taşıyanı da, konuşturmayalım, keselim!

Kimsenin kusurunu görmeyelim. Herkesin iyi tarafını görmeğe

çalışalım. Kusur görmeğe değil, meziyet görmeğe gayret edelim?

Dinî olmayan bir mecmuada okumuştum. Bir yerden tercüme bir cümle de olabilir; birisi diyor ki: Bardağın yarısına kadar su dolu olsa, iyimser bir insan ne yapar?

"—Bu bardağın içinde biraz su var" der, içecekse içer.

Kötümser bir insan:

"—Niye bu bardak ağzına kadar dolu değil?" der.

İki türlü bakış. Birisi de diyor ki:

"—Gülün niye dikenli olduğunu düşüneceğine, dikenli bir bitkinin gül gibi, o kadar mükemmel, o kadar güzel bir çiçeği nasıl bitirdiğini düşün!"

Bu daha güzel! Eğri büğrü, hançer gibi dikenleri olan bir çalı ama ne kadar güzel çiçek açıyor. Allah Allah! Çalı dikenli ama çiçeği ne kadar güzel! Hem rengi, hem kokusu güzel. Bakış tarzı... Yani bakıştan bakışa değişiyor.

Onun için, kardeşlerimizin kötü taraflarını görmeyeceğiz, iyi taraflarını göreceğiz ve iyi taraflarını geliştirmeğe çalışacağız. Teşvik yollu söyleriz: "Ben senin şu yönünü çok beğendim!" diye. Böylece ahbaplık gelişir. Kötü taraflarını söyledikçe, çekişme, münakaşa zıddiyet ve düşmanlık olur.

Üçüncüsü de, insanları birbirlerinden ayırmağa değil, ayrılmışları birleştirmeğe, derleyip toplamağa çalışacağız! Bunlar birbirleriyle zincirleme gidiyor. Kusur gördükçe, insanlar birbirinden ayrılır. Kusur görmek, ayrılığa yol açar. Evlilikte yuvalar bile öyle bozulur. Balayı geçer, eşler bir- birlerinde kusur görmeğe başlarlar, soluğu mahkemede alırlar.

"—Ayrılacağız biz hakim bey!"

"—Niye? Daha yeni evlenmişsiniz."

Kusur görmeğe başladı; kusur görünce ayrılık olur. O bakımdan, iyi gözle bakacağız, iyi taraflarını göreceğiz ve birleştirici olmağa çalışacağız. Çünkü "ayrılık felâkettir" diyor, Peygamber Efendimiz. Hem de kökünü kazıyan bir felâkettir. Makineyle saçı kökünden kırkar gibi, cemiyeti kökünden kırkıp,

kesip atan bir şeydir, ayrılık. Birlik ve beraberlik de faydalı bir şeydir.

Onun için birleştirmeğe, araları düzeltmeğe çalışacağız. Araları bozmamağa, bozmağa vesile olmamağa dikkat edeceğiz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi güzel huylu eylesin… En sevdiği kullardan eylesin… Eğer üzerimizde, içimizde, kalbimizde kötü huylar varsa ki olabilir, beşeriz, eksiklerimiz vardır; onları kısa zamanda atmayı, düzeltmeyi nasip etsin…

Büyüklerimiz demişler ki:

من لم يعرف الشر ، يقع فيه .

(*Men lem ya'rifi'ş-şerre yakaa fîhi*) "Kim şerri bilmezse, düşer onun içine…"

Kötülüğün ne olduğunu bilmeyen, kazara içine düşer. Kötü huyları bilmemiz lâzım ki kurtulalım. Kötü huyun ne olduğunu bilmezsek kurtulamayız.

Allah bizi tüm kötü huylardan pâk eylesin, kurtarsın… Tüm güzel huylarla bizi zinetlendirsin, süslesin meziyetlendirsin… Olgun insan olmayı nasib etsin…

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!..

12. 04. 1991 - Coburg
Melboume / AVUSTRALYA

29. ALLAH'IN MAĞFİRET ETTİĞİ KİMSELER

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Hamden, kesîran, tayyiben, mübâreken fîhi kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salatü ve's-selâmü ala hayri halkıhî seyyidi'l-evvelîne vel'âhirin, ve şefî'l-müznibîn, üsvetine'l-haseneti muhammedini'l-mustafâ… Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîni ve bi's-sıdkı ve'l-vefa… Emmâ ba'd:

Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhü aleyhi ve sellem, kemâ revâhü'r-râfiiyyü an aliyyin radıya'llàhu anhu ve kerrema'llàhü vecheh:[74]

مَنْ تَعَلَّمَ حَرْفًا مِنَ الْعِلْمِ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ أَلْبَتَّةَ ؛ وَ مَنْ وَالَى حَبِيبًا فِي اللهِ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ ؛ وَمَنْ نَامَ عَلَى وُضُوءٍ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ ؛ وَمَنْ نَظَرَ فِي وَجْهِ أَخِيهِ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ ؛ وَمَنِ ابْتَدَأَ بِأَمْرٍ وَقَالَ بِسْمِ اللهِ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ

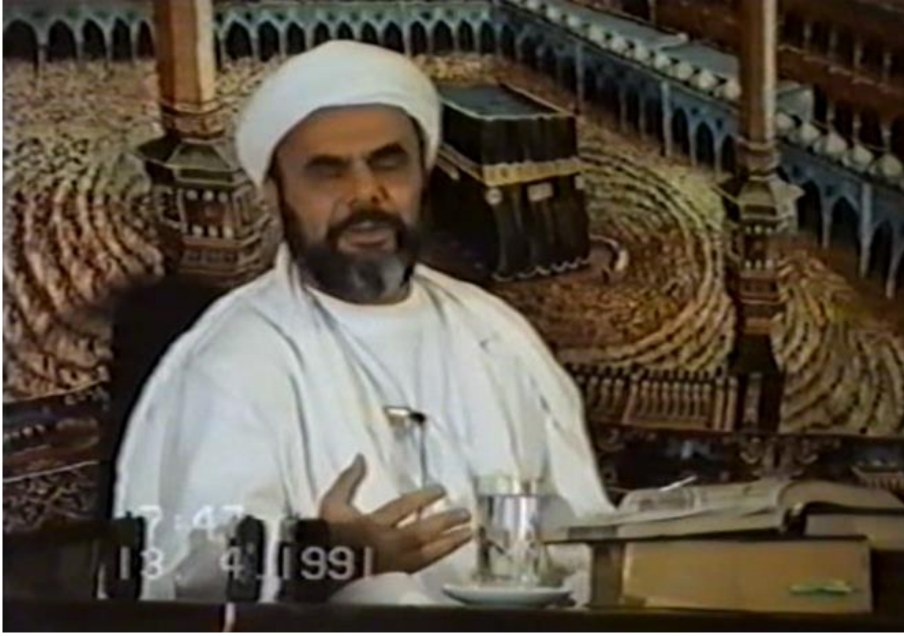
(الرافعي عن علي)

RE. 413/12 (*Men tealleme harfen mine'l-ilmi, gafara'llàhü lehû elbettete; ve men vâlâ habîben fillâh, gafara'llàhü lehû; ve men nâme alâ vudùin, gafara'llàhü lehû; ve men nazara fi vechi ahîhi, gafara'llàhu lehû; ve meni'btedee bi-emrin ve kàle bi'smi'llâh, gafara'llàhu lehû*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

---

[74] *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.294, no:28854; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.169, no:21807.

Hazret-i Ali RA'ın rivayet ettiği bu hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz beş mühim noktaya işaret ediyor, beş şeyi yapmamızı istiyor ve bunun sonucunun da büyük olduğunu bildiriyor. Diyor ki, Efendimiz:

1. (*Men tealleme harfen mine'l-ilm, gafara'llahu lehû elbetteh*) "Kim, ilimden bir parça bir şey öğrenirse, bir harf öğrenirse, Allah onu mutlaka mağfiret eder. Muhakkak, Allah ona mağfiretini ihsan eder. Mağfur olur o kimse…"

2. (*Ve men vâlâ habîben fi'llâh, gafara'llàhü lehû*) "Kim, Allah yolunda bir din kardeşi edinirse, dost edinirse, birisiyle bir muhabbet, arkadaşlık tesis ederse, Allah onu mağfiret eder."

3. (*Ve men nâme alâ vudûin, gafara'llàhü lehû*) "Kim, abdestli iken, abdesti bozulmadan temiz bir halde uykuya varır, abdestli uyursa, Allah onu mağfiret eder."

4. (*Ve men nazara fi vechi ahîhi, gafara'llàhu lehû*) "Kim, bir müslüman kardeşinin yüzüne tatlı bakarsa, Allah onu mağfiret eder."

5. (*Ve men bedee bi-emrin ve kàle bi'smi'llâh, gafara'llàhü lehû*) "Kim bir işe *Bismi'llâh* diye başlarsa, Allah adıyla başlarsa, Allah onu mağfiret eder."

Bu beş şey yapılırsa, Allah'ın mağfiretine mazhar olunacağı bildiriliyor.

Mağfiret ne demek? Mağfiret, insanın suçlarını, kusurlarını, günahlarını, Allah'ın örtmesi, silmesi demek. "Hatasız kul olmaz!" diyoruz. İyilik yapmak isteyen insanın bile, bin bir türlü kusuru olur. Yâni istemeyerek, elinde olmadan veyahut kötü olduğunu anlamadan yapageldiği bir sürü kusuru olur. İyi insanların da kusuru olur.

Kaldı ki, insanların hepsi iyi de değildir. Azgın zamanları, akıllarının bir karış havada olduğu; dine, imana yanaşmadıkları zamanlar, çok kabahatli, kusurlu işler yaptıkları devreler olmuştur. Bunlar günah, suç meydana getiriyor. Bu işlenen günahların da, Allah tarafından bir cezası olması lazım! Ahirette onun cezasına uğraması lazım, kişinin. Çünkü, hepimizin bildiği Zilzâl Sûresi'nde, buyuruyor ki Rabbimiz:

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْراً يَرَه . وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَه

(زلزال:٧-٨)

(*Femen ya'mel miskâle zerretin hayran yerah. Ve men ya'mel miskàle zerretin şerran yerah*) "Çok ufak bir miktarda, miskal kadar hayır yapan bir insan karşılığını görecek, unutulmayacak. Onun mükâfatını alacak, görecek ahirette... İhmal olmayacak, hesaptan dışarıda kalmayacak. Kim de, o kadar küçük bir kötülük yapmış olsa, şer işlemiş olsa, onun da cezası olacak, o da unutulmayacak. Hepsi hesaba girecek." (Zilzâl, 99/7-8)

Ahirette ince bir hesap var. Günlük her türlü yaşantımız yazılıyor. "*Kirâmen kâtibîn*" dediğimiz, omuzlarımızda yerleşmiş olan melekler her şeyimizi yazıyorlar. Sevaplı, günahlı her şeyin,

bunların zerre miktarı olanlarının bile bir karşılığı var.

"Günahları Allah siliyor, örtüyor, mağfiret ediyor." demek, "Orada hesaba kalmıyor, burada affediyor, defterden siliniyor." demektir. Çok önemli bir şey…

"—Ahirette bir insanın elde edeceği en büyük avantaj, Allah'ın mağfiretine mazhar olmaktır." buyuruyor, Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde.

Yani, "Örttüm senin kusurlarını, yok farz ettim! Haydi, senin kusurlarından dolayı sorgu yapmayacağım!" derse, mağfiret ediverirse, en büyük mükafat o… Çünkü, o zaman, ceza görmeden cennete gidecek.

Mağfiret önemli bir şey. Şimdi, kulu Allah'ın mağfiretine mazhar olmuş bir insan durumuna getiren, suçların affına silinmesine, örtülüp gösterilmemesine, başka insanlara bildirilmemesine, hesaba dahil edilmemesine sebep olan şeylerin beş tanesi burada sayılmış.

a. İlim Öğrenen Kimse

İlk başta diyor ki, Peygamber Efendimiz:

مَنْ تَعَلَّمَ حَرْفًا مِنَ الْعِلْمِ، غَفَرَ اللهُ لَهُ أَلْبَتَّةَ ؛

(*Men tealleme harfen mine'l-ilm, gafara'llàhu lehû elbetteh*) "İlimden bir harf öğreneni bile Allah mutlaka mağfiret eder!"

"*Elif be, te, se…*" birer harf. İnsan harfleri öğreniyor, okumayı öğreniyor, kitapları okuyor, ilimleri öğreniyor, fakülteleri bitiriyor, büyük insan oluyor. Hepsi bir birine bağlı… Bina tuğlalardan, küçük malzemelerden yapılıyor.

Harfi insan küçük görebilir, "Ne olacak, bir elif harfi, bir be harfi!" diye ama, o harf ilmin bir malzemesi oluyor. Bir harf bile öğrense insan, Allah'ın affına, mağfiretine mazhar oluyor.

Bu genel af mı? Yani, dünya hayatı bitmiş, ahirette hesaba

çekileceği zamanki umûmî af mı, yoksa bu dünyada o ana kadar işlemiş olduğu günahlarının silinmesi mi? Elbette bu dünyadaki, şimdiye kadar işlediği suçlar siliniyor. Daha sonraki ömründe ne yapacağı belli değil. Asıl hesap insanın defterinin kapandığı, dünyanın bozulduğu, kıyametin koptuğu zaman belli olacak. Bir harf bile öğrense, insanın günahları siliniyor. Güzel bir şey, çok güzel bir şey…

Biz, öğrenmek deyince hemen okulu düşünürüz, öğretmen düşünürüz; defter, kalem, kitap, sıra ve gençlik çağı düşünürüz. İslâm'da, böyle bir şey yok.

İslâm'da eğitim her yerdedir. Biz camide eğitim yapıyoruz. Sıra yok, kalem yok, olsun. Eğitim yapıyoruz! Efendimizin hadisini öğreniyoruz. Kafanıza yazıyorsunuz; hafıza kalemiyle, hafıza levhasına yazıyorsunuz. Bu da ilim öğrenmek. Hatta bizim dinimizde Peygamber Efendimiz'in metodu sohbetle öğretmektir. Sohbet kelimesi de, bizim bu gün anladığımız mânâda, karşılıklı yarenlik etmek değil… Sohbet demek, arkadaş olup bir arada gün geçirmek, zamanı beraber yürütüp, arkadaşlık etmek demek.

"—Efendimiz'in metodu sohbettir." demekten maksat, Peygamber Efendimiz günlük olayların akışı esnasında, hayatın içindeyken, yaşayışın insan karşısına getirdiği çeşitli olayların içinde terbiye ediyordu demektir.

Efendimiz'in evinin mescide kapısı var. Hücre-i Saadetinin mescide kapısı açılıyordu. Bu taraf mescid, öbür taraf ev; o kadar yakın… Peygamber Efendimiz'in mescidine de, ilim aşıkları bazı insanlar gelmiş, gece gündüz orada yatanlar var. Onlara *Ashâb-ı Suffe* diyoruz. Onlar güneşten yanmasınlar, yağmurdan ıslanmasınlar diye, sundurma şeklinde hurma dallarından bir gölgelik yapmışlar, onlar da bir köşede yatıyorlar, mescidin içinde.

Ashâb-ı Suffe'den olan, muhâcirler, ailelerinden kopmuşlar, kabilelerinden gelmişler, Efendimizin sohbet meclislerinin tadını almışlar, kıymetini bilmişler, O nurdan, nur kaynağından istifade etmeğe, bir şeyler öğrenmeğe çalışıyorlar. Evleri barkları mescid.

Ashâb-ı suffe dediğimiz mübarek insanlarla Efendimiz sık sık konuşuyordu, onlara sık sık konuları anlatırdı. Böylece, Ashâb-ı Suffe ilk İslâm mektebi oldu. Kur'an öğrenilirdi, hadis öğrenilirdi; her şey öğrenilirdi, mescidin içinde.

Peygamber SAS Efendimiz'in mescidi, sadece namaz kılınıp da sonra kapısı kilitlenen bir yer değildi. Cemiyetin, sosyal hayatın her faaliyetinin yürüdüğü, görüldüğü bir yer idi. Efendimizin mescidi bir alem idi. Elçileri orada kabul ederdi, Peygamber Efendimiz. Namaz orada kılınırdı; öğreteceği şeyleri orada anlatırdı; yatanlar, bir köşesinde yatarlardı! Yani, mescid yaşamın merkezi.

Sonra, Araplar yeni ülkeleri fethettikleri zaman, oralarda yeni şehirler kurdukları zaman da, sisteme riayet etmişler, yeni yerin ortasına bir mescid yapmışlar; şehir mescidin etrafında teşekkül etmiş. Herkes mescide gelecek, herkesin hayatı mescidde geçecek.

Şimdi, mescid parçalanmış. Mescidin vazifeleri parçalanmış, parça parça dağılmış. Bir faaliyet kahvelere gitmiş, insanlar kahvelerde, sandalyelerde oturuyorlar, vakitlerini orada geçiriyorlar. Bir faaliyet? eğlence yerlerine gitmiş; bir faaliyet başka yere, yani hayat darmadağın dağılmış; İslâm'dan uzaklaşmışlar. Ama, orada derli toplu, her şey İslâmî ve mescidde...

Peygamber SAS'in öğretim metodu, dostlukla, arkadaşlıkla, beraberlikle olduğundan, tekkelerde de, tasavvufta da, eğitim aynı metoddur, sohbet metodudur. Dervişler, şeyhler, âlim, müteallim, öğrenci, hoca yan yana gecesi gündüzü beraber.

"—Evlâdım! Onu öyle yapma. Sağ elinle ye; şu işi şöyle yapma. Şöyle olursa, böyle olur." vesaire.

İşte bu, hayatı beraber sürdürerek yetiştirme, en güzel metod. Eğitimin en müessir metodu.

Ben üniversitede hocalık yaptım. Çıkarsınız, kürsüde dersi verirsiniz, gidersiniz. "Talebe anladı mı anlamadı mı bana ne? Çalışsın, imtihan ettiğim zaman not alırsa geçer." dersiniz biter.

Bu soğuk bir metod… Yani bunda bir tad yok. Ama, talebe hoca ile haşır neşir, ahbap, arkadaş… Hurma bahçesine beraber gidiyorlar, oturuyorlar, kalkıyorlar, ibadet ediyorlar. İşte hayat bu! Eğitim böyle oluyor.

Bir harf öğrenmekle mağfiret olunuyorsa, siz de şimdi mağfiret olunuyorsunuz. Biz de mağfiret olunuyoruz, Allah'ın izniyle. Çünkü, öğreniyoruz. Bu faaliyetin her zaman olması lazım! Sizin de, bu faaliyeti evinizde yapmanız lazım! Sofrada yapmanız lazım. Sofra da bir mektep olabilir. Hatta herkes orada yemek etrafına üşüşmüş olduğundan, en güzel fırsatlardan birisi olarak orada çocuklarımızı, hanımınızı yetiştirebilirsiniz; duyduklarınızı hatırınızda tutup anlatmak suretiyle, bir ilim masası haline getirebilirsiniz. Bir midenin ziyafeti; bir kalbin ziyafeti. Bir yemek, bir, eğitim. İki taraflı olabilir.

Demek ki, bir harf bile öğrense, Allah mağfiret eder diyor, Peygamber Efendimiz. Yalnız, burada bir kelime kullanılıyor, onu da açıklamamız lazım: (*Elbettete*) Mutlaka affeder. Biz, *elbette* kelimesini Türkçe'ye almışız, kullanıyoruz. Arapça'dan alınmıştır. Arapça'da (*elbettete*) diye iki tane te var. Elbette, muhakkak, affeder!

İlme çok büyük mükâfat verilmiş İslâm'da. Bundan dolayı da, çok büyük alimler yetişmiş, İslâm âleminde. İlmin derecesi her şeyden üstün. Canını veriyor şehid Allah yolunda, hayatı gidiyor. Ahirette şehidin derecesi mi üstün, âlimin derecesi mi üstün? Peygamber Efendimiz diyor ki:

Şehide soracak ki Allahu Teàlâ Hazretleri:

"—Sen ne yaptın?"

"—Ben cihad ettim! Senin yolunda savaştım, şehid oldum, yâ Rabbi! Canımı verdim!"

"—Peki, sen niye canını verdin?"

"—Sen, şehidlere büyük mükâfat vereceğim dediğin için hayatımdan vazgeçtim; sen razı ol, beni sev, beni cennetine dahil eyle diye canımı verdim!" (Bunları meâlen söylüyorum ben. Hadis-

i şerifin tam Arapçasını söylemiyorum.)

“—Peki”, diyecekmiş Allah-u Teàlâ Hazretleri, “Sen şehidliğin sevabının böyle olduğunu kimden duydun, kimden öğrendin?”

“—Âlimden.”

“—O halde çekil kenara bakalım! Önce âlim geçecek, ondan sonra şehid geçecek.”

Âlimin mertebesi şehidin mertebesinden üstün oluyor. O bakımdan, her zaman söylediğim gibi, yine de yeri gelmişken belirteceğim; erkeklere, hanımlara, sizlere, çocuklara! Mutlaka her gününüzde ilimle ilgili bir çalışma yapın. Mutlaka bir kitabın bir kaç sayfasını okuyun, bir şey dinleyin, bir âlimin sohbetine gidin, bildiğiniz bir şeyi bir yerde anlatın. Yemek masasında bile anlatacak olsanız, anlatın! Bir çalışma yapın ki, ilimle ilginiz, irtibatınız devam etsin. Bu bir.

Bunu öğrendik. Kim, bir harf bile öğrenirse, Allah onu mağfiret eder.

b. Allah İçin Dost Edinen Kimse

وَمَنْ وَالَى حَبِيبًا فِي اللهِ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ ؛

(*Ve men vâlâ habîben fi'llâh, gafara'llàhü lehû*) “Kim Allah rızası için bir ahiret dostu edinir de, onunla muhabbet ve samimi arkadaşlık ederse, Allah onu da mağfiret eder.”

Bu da çok kıymetli, muhterem kardeşlerim! Bizim unuttuğumuz şeylerden birisi bu. Yirminci Yüzyıl müslümanları İslâm'ın sevaplı şeylerinin çoğunu unutmuşlar. “İslâm nedir?” deyince, sadece namaz kılmak, hacca gitmek, zekât vermek sanıyorlar. Mübarek geceleri minarelerden kandil yandığı için biliyorlar, o kadar. Bir kaç bilgisi var, kulaktan dolma. Çünkü ilim yok. İlim öğrenmemişler, okumamışlar, dinlememişler, devam etmemişler, bilmiyorlar.

Muhterem kardeşlerim!

Bir müslümanın, bir müslümanı Allah rızası için sevmesi, çok

büyük mükâfat, çok büyük sevap. Onun için, insanın ahiret dostu edinmesi lâzım! Eskiden bunu bilirlermiş ve *ahretlik* edinirlermiş kendilerine; samimi dostları olurmuş. Bizim Anadolu'da *ahretlik* derler; samimi dostum demek.

"—Ne haber ahretlik, nasılsın bakalım, iyi misin?"

Ahretlik oldu mu artık, birbirleriyle sarmaş dolaş, samimi demektir. Onun için, ahiret kardeşliği önemli. Hatta, bir hadis-i şerif daha söyleyeyim:

"—Bir insan bir yeni arkadaş edinse, Allah, o yeni arkadaşı dolayısıyla ona yeni bir manevi mertebe verir, bir derece yükseltir onu! Bir arkadaş daha edinse, bir derece daha yükseltir!"

Onun için, insan arkadaş olacak, arkadaş arayacak.

Daha önce de belirttim: Adam mescide kaşları çatık giriyor, namazı kaşları çatık kılıyor, namazdan sonra kaşları çatık çıkıp gidiyor. Kimse yanına sokulamıyor, o da kimsenin yanına sokulmuyor. Meçhul bir kimse gibi Allah'ın mübarek adamı, bir geliyor, bir gidiyor. Hızır mısın, evliya mısın; deli misin, veli misin? Hiç bir şeyi belli değil. Geliyor, gidiyor.

Müslüman müslümanı tanıyacak, müslümanla arkadaş olacak! Gülecek biraz, gülmeyi öğrenecek! Tebessüm edecek. Efendimizin hadis-i şerifleri var. Sağa selam verdiği zaman, sola selam verdiği zaman elini sıkacak; yanındaki insanlarla tanışacak. Sen buraya sadece namaz kılmağa gelmiyorsun ki; namazı evde de kılarsın, toprakta da kılarsın.

Biz uzun bir seyahate çıktık. Tüm Avustralyalıların parklarını mescid yaptık. Ezan okuduk, namaz kıldık. Ne olacak? Temiz olduktan sonra, toprağın üstünde, çimenin üstünde, her yerde namaz kılınır. Camiye muhabbete geliyorsun sen... Burası ilim, irfan, muhabbet, ibadet yuvası... Burası müslümanların barınağı, sığınağı, her şeyimiz. Evden kovulsak, nereye gideceğiz? Camiye geleceğiz. Hanımla kavga etse ne yapar insan? Camiye gelecek. Ama etmesin; muhabbet ziyade olsun!

Peygamber Efendimiz, Kızı Fatımatü'z-Zehrâ'nın evine gitmiş.

Fâtımatü'z-Zehrâ, cennet hatunlarından, Efendimiz'in kızı.

"—Nerede bizim damat, Hazret-i Ali?"

Hem damadı, hem yeğeni, hem evlat edinmiş.

"—Ver amca bunu bana!" demiş, yanında büyütmüş Hazret-i Ali'yi. Oğlu değil ama, o kadar kıymetli. Küçük yaşta müslüman olmuş. Bütün kavmini, kabilesini çağırdığı zaman:

"—Kim bana içinizden iman eder?" deyince, bu çocuk kalkmış:

"—Ben ya Rasûlallah" demiş.

Ötekiler durmuşlar. İmanda önde gelen bir kimse.

"—Baba! İşte, ev hali, biraz münakaşa ettik; kızdı çıktı gitti evden, bilmiyorum."

Nereye gitmiştir? Mescide. Çünkü, Mescid müslümanların evi, her şeyi, yuvası, barınağı. Efendimiz kalkmış, mescide gitmiş. Hazret-i Ali, siniri yatışsın diye veya üzüntüsü neyse geçsin diye oraya gitmiş. Topraklara yatmış; bir kenara, gölgelik bir yere. Efendimiz:

"—Kalk yâ Ebâ Türab!" demiş. Terleyince kumlar filan yapışır, toprağa bulanmış. (*Ebâ türab*) "Topraklı, toprak babası, topraklara bulaşmış." demek.

"—Kalk! Ya Ebâ Türâb!" demiş.

Efendimiz ona latife yoluyla, "Kalk! Ya Ebâ Türâb!" dediği için, bu lakabı çok severmiş Hz. Ali.

Mescidimiz her şeyimizdir. Yuvamızdır, mesciddeki insanlar bizim kardeşlerimizdir. İster zenci olsun; ister Somali'den ister Sudan'dan, ister Arabistan'dan, ister Lübnan'dan, ister Türkiye'den, ister Yugoslavya'dan, ister Malezya'dan ister Avustralya'nın içlerinden... Müslümansa, bizim kardeşimizdir. Tanıyacak birbirini.

Niye kaş çatıyorsun? Herkes birbirini bilecek, sevecek, halini hatırını soracak, tanışacak, muhabbet edecek, evine çağıracak, onun evine gidecek! Derdi varsa, derdine çare arayacak. Nasihate ihtiyacı varsa, yavaş yavaş yola getirmeğe çalışacak. Alim, fâzıl bir kimse ise istifade etmeğe çalışacak. Müslümanlık bu! Millet müslümanlığı sadece namaz kılmak sanıyor. Sen buradan sevap

alıp gittiğini mi sanıyorsun? Pabucu kaptığı gibi hiç kimseye bakmıyor, sanki arkasından kovalayan var; koşar gibi çıkıyor. Böyle yapmayalım.

Allah rızası için bir kardeş edineni, onunla ahbaplık edeni de, Allah mağfiret ediyor! Bu da çok önemli. Gerçekten önemli hususlardan birisi bu... İlim öğrenmek, Allah yolunda kardeş edinmek.

c. Abdestli Uyuyan Kimse

وَمَنْ نَامَ عَلٰى وُضُوءٍ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ ؛

(*Ve men nâme alâ vudùin, gafara'llàhü lehû*) Gece abdest alıp, abdestli uyuyana da, Allah mağfiret eder! Gece yatarken, abdest alacaksın, taptaze; ondan sonra iki rekât, dört rekât namaz kılacaksın, abdestli olarak yatacaksın! Abdestli yattın mı Allah mağfiret ediyor.

Daha önce de birkaç vesileyle bu meseleyi nasihat yollu söylemiştim size. Allah abdestli yatanın, gecesini ibadete yazar. Bu hadiste de mağfiret edildiğine dair müjde çıktı; abdestsiz yatmayın!

Melekler toplaşır etrafınıza. Bu, büyük bir mükâfat kapısıdır. Abdestli olmayı hiç kaçırmayın.

d. Kardeşine Tebessüm Eden kimse

وَمَنْ نَظَرَ فِي وَجْهِ أَخِيهِ ، غَفَرَ اللهُ لَهُ ؛

(*Ve men nazara fi vechi ahîhi, gafara'llàhü lehû*) "Arkadaşının suratına, yüzüne, vechine bakan mağfiret olur."

Ben yukarıda tatlı bakan diye tercüme ettim. Bakışın çeşidi var. Bir tatlı bakma var; bir de kötü duygularla, kızarak, kin duyarak bakmak var. Kızgın bakışın sevabı olmaz diye tatlı bakmak dedim. Arkadaşının yüzüne bakmayı, Allah afv ü

mağfiretine ermesine vesile ediyor.

"—Bu benim arkadaşım!" diye yüzüne bakıyor, oradan sevap kazanıyor.

Başka bir hadis-i şerifi hatırlattı bu ifade. Orada diyor ki, Peygamber Efendimiz:[75]

تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ (ت. عن ابى ذر)

(*Tebessümüke fî vechi ahîke leke sadakatün*) "Arkadaşının yüzüne bakıp tebessüm etmen, sadaka vermek gibi sana sevap yazdırır, sadaka olur."

Fakire çıkarttın on dolar verdin. "Haydi bugün karnını doyur bununla..." dedin. Bu da bir sadaka. Arkadaşının yüzüne tebessüm eden bir insan sadaka sevabı alıyor. Yani, on dolar mı, yirmi dolar mı, Allah bilir onun miktarını, ama, onun da sevap olduğunu biliyoruz.

Burada da, arkadaşının yüzüne severek, dost bakışıyla bakan bir kimsenin mağfiret olunduğu belirtiliyor. Bu da, hiç kimsenin yüzüne bakmadan, dargın küskün gibi camiye gelip, namazını kılıp, ondan sonra kaçanın yaptığı işin doğru olmadığını gösteriyor. Birbirimizin yüzüne bakacağız tebessüm edeceğiz, halini hatırını soracağız!

e. İşe Besmeleyle Başlayan Kimse

وَمَنِ ابْتَدَأَ بِأَمْرٍ وَقَالَ بِسْمِ اللهِ، غَفَرَ اللهُ لَهُ .

(*Ve meni'btedee bi-emrin ve kàle bi'smi'llâh, gafara'llàhü lehû*)

---

[75] Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.213, no:1879; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.287, no:529; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.220, no:3377; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.183, no:8342; Bezzâr, *Müsned*, c.II, no:108, no:4070; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.307, no:891; Taberânî, *Mekârimü'l-Ahlâk*, c.I, s.26, no:20; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.70, no:2396; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.275; Ebû Zerr-i Gıfârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.410, no:16305; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.202, no:10571.

Bir işe başlar iken, "*Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm*" diye başlayan bir insan, mağfiret olunur. Allah onu mağfiret eder. Neden? "Beni düşündü, benim adımla bu işi yapıyor. Benim rızam yolunda iş yapıyor." diye.

Burada bir şeyi ihtar etmem, hatırlatmam lâzım size. Günaha besmeleyle başlanmaz. Meselâ, Allah saklasın, içki içen bir adam, "*Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm*" diye başlasa, Allah'la alay etmek gibi olur, küfürdür, çok tehlikelidir.

Besmele, yapılan bir işin hayırlı olduğunun alâmetidir. Bir işin hayırlı başlayıp hayırlı bitmesini Allah'tan isteme alametidir. Zaten müslüman kötü şey yapmayacak, yaptığı iyi şeyleri de besmele ile yapacak!

Yemeğe besmeleyle başlayacak!

"—Niye yemek yiyorsun sen?"

"—Yiyorum işte, ne bileyim ben, hiç şimdiye kadar düşünmedim."

"—Neden yedin?"

"—Sıhhatim gücüm, kuvvetim yerinde olsun da, Allah'a kulluk

edeyim diye!" Yemeğin sebebi bu. Yemek yemek, keyif için değil, Allah'a kulluk etmek bu şekilde mümkün olduğu için. Aksi halde insan halsiz düşecek, yapamayacak bu işi.

Her şeyin besmeleyle olması lazım!

Dükkânı açıyor:

"—*Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm*. Yâ Rabbi! Ben, bu dükkânı açıyorum, helâl kazanayım! Bu kazancımla, hem kendi ihtiyaçlarımı gidereyim; hem de, başkalarına yardım yaparım. Fakirlere faydam olur, ailemi kimseye muhtaç etmem." Besmeleyle kapatıyor. Kadın yemek yapıyor, besmele çekiyor, besmeleyle pişen yemeğin bereketi olur, yemeği yersin, içine bir aşk düşer.

"—Bir Kur'an okuyayım." Bir aşk düşer.

"—Şöyle bir namaz kılayım!" Gözlerin yaşarır, içine bir neşe gelir. Neden? Hanım besmeleyle pişirdi yemeği. Besmeleyle hayvanı kesersin, afiyetle yersin bereket olur. Besmeleyi kasten terk ederse et murdar olur, yenmez. Allah'tan gayrinin adına kesilirse yenmez. Diyorlar ki, bu hayvan İslâmî usûle göre kesilmiştir. Kesilmesi yetmiyor ki, Allah adına kesilmesi lazım! Kesenin, "*Bi'smi'llâhi allàhu ekber*" demesi lâzım. Her şey Allah adına olacak. Hatta düğüne, Allah adıyla gidecek insan; gerdeğe Allah adıyla girecek, "*Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm*" diyerek girecek.

Eskiden ne güzeldi düğünler. Ben onları gördüm, hatırlıyorum. Üç gün devam ederdi düğün, Güvey perşembe günü akşam, yatsı namazında camiye gelirdi; İmam, cemaat hepsi, evine kadar götürürlerdi mübareği; orada dualar ederlerdi, besmeleyle koyar, gelirlerdi. Böyle yuvadan hayırlı evlat olur. İyi evlat yetişir böyle yuvada…

Besmelesiz, haramla beslenmiş, İslâm'ı öğrenmemiş nesiller ne olur? Canavar olur, canavar... İnsanlar, birbirlerini yiyorlar şimdi. Aynı milletin fertleri, aynı bayrağın altında. Bayrak neymiş, sınır neymiş? Kardeş, dindar insanlar, birbirlerini yiyorlar. Neden?

Keratalar, kepazeler, besmelesiz olduklarından herhalde. Ondan böyle yapıyorlar. Yoksa yapmamaları lazım! O bakımdan, her işe besmeleyle başlamak lazım!

Hadis-i şerifi özetleyelim:

Kim alimden bir harf bile öğrense, Allah bunu mutlaka mağfiret eder. İlim öğrenin!

Kim, bir kimseyi Allah rızası için sever, dost edinirse, arkadaşlık yaparsa, Allah onu mağfiret eder. Arkadaşlar edinin, Allah yolunda dostlar edinin!

Kim abdest alıp, gece temiz olarak, tàhir olarak, abdestli olarak uyursa; Allah onu mağfiret eder. Gece paldır küldür yatmayın; abdest alın, abdestli, dualı uyuyun!

Kim din kardeşinin yüzüne tatlı bakarsa, Allah onu mağfiret eder. Birbirinizi sevin, severek bakın birbirinize, bu sevabı kazanın!

Kişinin annesinin, babasının yüzüne bakması da sevaptır. İnsan annesinin yüzüne bakar, sevap kazanır. Arkadaşının yüzüne bakmak da, sevapmış demek ki, mağfiret olunuyormuş!

Kâbe'ye bakmak da sevaptır.

"—Hacım! Ne yapıyorsun burada?"

"—Oturdum, Kabe'yi seyrediyorum işte."

Tamam o da sevap. Kâbe'ye böyle hayran hayran baksa, o da sevap.

"—Bu müslümanların Kâbe'si yâ Rabbi! Dünyanın her yerinden buraya dönüyorlar. Ne mübarek yapı yâ Rabbi! Hazret-i Âdem zamanında kurulmuş, tekrar tekrar binası tazelenmiş. İbrahim AS ve İsmail AS burada yaşamışlar, gelmişler geçmişler; buralardan nice peygamberler cevelan etmiş, ne mübarek yer!" diye bakarsan, sevap.

Kur'an-ı Kerim'e bakarsın, sevap.

"—Okuma bilmiyorum hocam! Ama, çok seviyorum bu Kur'an'ı! Ah bir öğrensem!" diye yüzüne bakıyor, sevap.

Kur'an'ın yüzüne bakmak sevaptır. Arkadaşının yüzüne

bakmak da mağfirete sebep oluyor.

Bir iş yapan kimse de, besmeleyle başlasın! İşi hayırlı, uğurlu olur, sonu tatlı gelir, bereketli olur.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi dinimizi öğrenenlerden, her işimizi Rabbimizin razı olacağı şekilde yapanlardan; böylece affına, mağfiretine, rahmetine, rızasına erenlerden eylesin… Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin…

Evlatlarımızı hayırlı evlatlar, kazançlarımızı temiz kazançlar eylesin…

Hayır-hasenat yaparak, güzel bir ömür sürüp, imanla ahirete göçüp, cennetiyle, cemaliyle müşerref olmayı Allah cümlemize nasip ve müyesser eylesin!

Bir soru sorulmuş:

"—Bir sadakanın ağırlığı ne kadardır?"

Sadakanın ağırlığı diye bir şey olmaz. Sadaka sadakadır. Sadaka serbesttir. Her şey sadaka olur. Bir hurma da sadaka olur. Bir zeytin de sadaka olur. Bir kilo da olur, beş kilo da olur, bir küfe de olur. Belli bir ölçüsü yoktur.

Ama, bir insanın zekât verebilmesi için ne kadar gümüşü olması lazım? İki yüz dirhem gümüş… Yâni yarım okka demektir. Yaklaşık altı yüz elli gram kadar gümüşü olması lazım ki, zekât verebilsin. Zenginlik hududu iki yüz dirhem, yani altı yüz küsur gram gümüş, veyahut, yetmiş dokuz - seksen gram altındır. Bu miktar ile zekat verecek demektir.

Onun dışında serbesttir, sadakanın hududu yoktur. Bir de sadaka-i fıtır vardır, vaciptir. Ramazan Bayramı'ndan evvel her müslüman verecek! Oruçların kabulü, sadaka-i fıtrın verilmesine bağlanmış. Allah o sadaka-i fıtrı vermeyene, orucun sevabını vermiyor. Oruçlar yükselmiyor, yerine varmıyor.

Onun için, sadaka-i fıtrı verme hususunda titiz davranacaksınız! Önemli bir şeydir. İhmali, tuttuğunuz oruçların makbule geçmemesine sebep olur. Onun için, Sadaka-i fıtrı da verin! Zekât da, sadakanın fazla olan cinsidir. Zekâtın miktarını belirttik. Serbest sadakanın belli bir ölçüsü, bir gramı yoktur.

"—Mürüvvete endaze olmaz.",

"—Ağanın eli tutulmaz, ayıp olur. Kesesine davrandığı zaman, ne kadar verirse verir."

Allah, ecrini, sevabını, çok yazsın!

El-fâtihah!..

13. 04. 1991 – Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

30. PEYGAMBER EFENDİMİZ'İN AİLE HAYATI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ ve senedîna ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi ihsânin bi's-sıdkı ve'l-vefâ...
Emmâ ba'd:
Kàle rasûlü'llah salla'llàhu aleyhi ve sellem, kemâ revâhü'bnü asâkir an âişete radıya'llàhü teàlâ anhâ:

كان إذا خَلاَ بِنِسَائِهِ، أَلْيَنَ النَّاسِ وأَكْرَمَ النَّاسِ، ضَحَّاكًا بَسَّامًا

(كر. وابن سعد عن عائشة)

(*Kâne izâ halâ bi-nisâihî, elyene'n-nâsi ve ekreme'n-nâsi, dâhhâken bessâma*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

a. Peygamber Efendimiz'in Tebliğ Görevi

Peygamber SAS Efendimiz'in dışarıda görevi var: Camide tebliğ görevi var. Devlet yönetme görevi var vs. Sayısız görevleri var. Nice savaşlara girmiş çıkmış, elçiler kabul etmiş, dış ülkelere mektuplar yazmış.

Tahmin ediyor muydunuz, bilir misiniz ki, Bizans İmparatoruna mektup yazmış Peygamber Efendimiz? Mekke'den, Bizans İmparatoru Herakliyus'a elçi gönderiyor.

"—Hak dine gel, Müslüman ol; Allah ecrini iki misli verir! Hem, kendin ecir kazanırsın, hem teb'an da sana bakarak müslüman olduğu için, onların sevabı da sana gelir." diye mektup

yazmış.

Mısır'a Bahreyn'e mektup yollamış. Bizim Diyarbakır taraflarında Süryanî denilen bazı insanlar var. O Süryânîlerin bir alimleri Ankara'ya gelmiş;

"—Bizim manastırımızda, sizin Peygamberinizden bize gönderilen mektup hâlâ muhafaza ediliyor." demiş.

Yani oraya da mektup yazmış. "Ben Allah'ın hak Peygamberiyim! Müslüman olun! Bâtıl boş inançları bırakın!" diye. Demek ki, elçiler göndermek, mektup yazmak, insanları hak yola davet etmek, dış görevi.

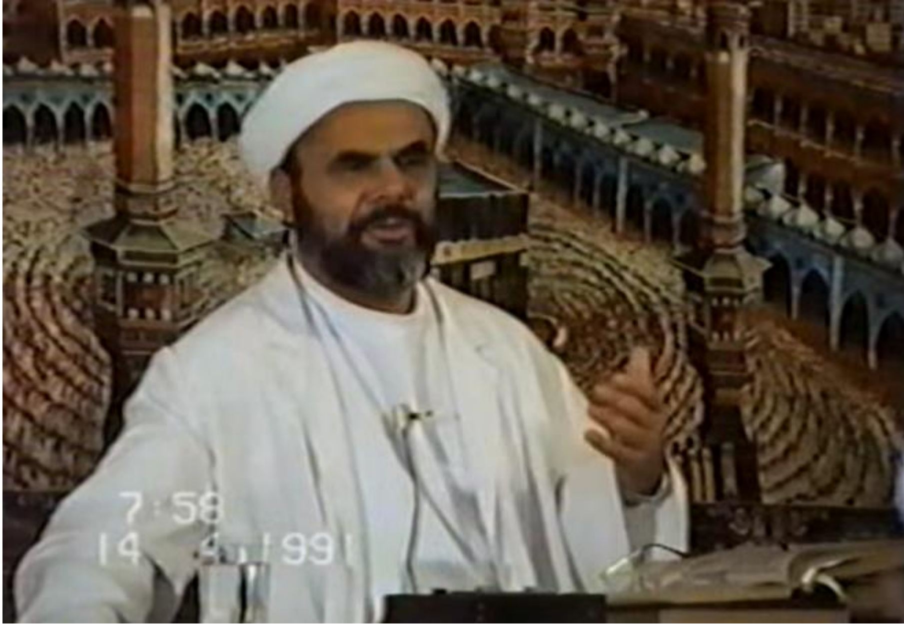
Medine'de bir İslâm toplumu meydana gelmiş, (Belki bugün belediye reisinin görevi) o toplumun meseleleriyle uğraşır çarşıya-pazara çıkıp teftiş yapardı. Ordu teşkil ederdi, sevk ederdi. (Genelkurmayın görevi.) Gelen elçileri kabul eder, dinlerdi. (Reis-i cumhurun görevi.) Yani, bir sürü görevleri var. Peki, özel hayatı nasıldı, Peygamber Efendimiz SAS'in? Dış hayatının, ne kadar ciddi, ne kadar nurlu, ne kadar önemli ve yüksek olduğunu biliyoruz.

b. Peygamber Efendimizin Evdeki Hali

Acaba hane kapısının arkasında nasıl bir kimseydi? Kim bilir bu halini? Efendimizin bu özel hayatını, esrarını kim bilir? Hazret-i Âişe Anamız bilir; çünkü ailesi; o rivayet ediyor. Hazret-i Âişe-i Sıddîka RA söylüyor. Evdeki durumunun nasıl olduğunu, ancak onlar bilir.

(*Kâne izâ halâ bi-nisâihî elyene'n-nâsi*) Ev halkıyla hanımıyla, çoluk çocuğuyla baş başa iken Efendimiz insanların en yumuşağı idi. *Elyen* demek, *leyyin* kelimesinin ismi tafdilidir; yumuşaklar yumuşağı, yumuşak mı yumuşak… Artık pamuk gibi mi dersiniz, ne derseniz. Peygamber Efendimiz kadife gibiydi, pamuk gibiydi diye anlatabiliriz belki, Türkçe söylemek için. Sert değildi.

Bizim, Anadolu'dan aldığımız görgümüzü düşünelim! Kahve kültürü, köy kültürü, kasaba kültürü, Anadolu kültürü nasıldır?

Peygamber Efendimiz nasılmış? İnsanların en yumuşağı imiş. Bu, en yumuşak vasfı hatırınızda kalsın!

(*Ve ekreme'n-nâsi*) İnsanların en bağışlayıcısı, en cömerdiydi. *Ekrem* demek, *kerîm* sözünün ismi tafdili o da. Soylu ve cömert demek. Soyluluk, umumiyetle cömertlikten belli olduğu için, bu kelime hem asil, hem de cömert mânâsına geliyor. Soylu asaletli insan, parası pulu var, sağa sola yardım yapar, herkes ondan bir şey ister, o da yardımcı olur... Eli açık, lütufkâr; istenirse verir, istenmezse yine verir. Gözünün ucuyla baktığı zaman ihtiyacını anlar. İkinci vasıf bu.

En yumuşak, en cömert; insanların en yumuşağı, insanların en cömerdi.

Üçüncü vasfı: (*Dahhâken*) Arapça bilenler gülmeğe başladı. *Dahhâk*, çok gülen demek. *Dâhiken* deseydi, Arapça'da gülen demek olurdu, gülücü. Yâni mütebessim olsaydı, *dâhiken* derdi. Burada *dahhâken* diyor, yâni mübalağa sigasıyla ifade ediliyor; çok gülerdi.

İnsanların en yumuşağı, eri, cömerdi, en eli açığıydı; en bağışlayıcısı, lütûfkârıydı ve sonra çok gülerdi. İnsan merak eder; sanır ki, hep kaşları çatık mı acaba, hep ciddi mi? Ev hali nasıl, hiç kimseye gülmez mi? Evde çıt çıkmaz mı? Nasıl olur diye merak eder.

Çok gülerdi ama vakarından, asaletinden, peygamberliğinden, saygınlığından hiçbir şey kaybetmeden... Güleç, mütebessim idi. Hiçbir zaman kahkahayla gülmedi. Efendimiz, tebessüm ederdi. Güldüğü zaman, sesli gülmezdi. Kubbeleri çınlatan kahkahalar... Efendimizin adeti öyle değildi.

Demek ki, asık suratlı, abûs çehreli insanlar gibi değildi. Evde, etrafa gülücükler tebessümler dağıtan, gül yüzünden güller saçılan bir insan.

Son vasfı: (*Bessâmen*) O da tebessüm edici demek. Gülerdi, tebessüm ederdi, çok gülen, çok tebessüm edici, insanların en cömerdi, eli açığı, lütufkârı, yumuşağı idi.

Bunlar bizim için birer irşad, işaret, istikamet, nasihattir. Biz, bir yuva kuruyoruz; yuvası olanlar kendi yuvasında şartlar ve haller nasıldır, bilirler. Nasıl olması lazım geldiğini burada görüyoruz. İki kimse evlenince, annelerinden, babalarından daha yakın oluyor birbirine. Anne baba yabancılaşıyor, eşi insanın en yakını, hayat arkadaşı oluyor. Fakat insanların çoğu, hayat arkadaşıyla geçimi, muaşereti İslâmî ölçüler içinde sürdürmüyor. İki taraflı kusur oluyor.

Bazen erkeklerde kusur büyük oluyor. Kazak erkek deniliyor, gaddar, zalim, cebbar, kapıdan girdiği zaman, herkesin yüreği ağzına geliyor. Çocuklar bir tarafa kaçıyor, hanım mutfaktaki işinin başına kaçıyor. Bağırır, çağırır, eser- tozar... Bu, bir tip.

Bazen kusur hanımda oluyor. İslâm hanımı beyine itaate şevketmiş. Kur'an-ı Kerim'de emredilmiş olan şekil böyle! Evin reisi erkek. Hanım, onun maiyetinde, onun yardımcısı. Birisine reis-i cumhur diyelim; küçük hanenin devlet başkanı, ötekisine de başbakan veya içişleri bakanı, diyebiliriz. Devlet başkanı erkek.

Erkeğin omuzunda görevler yüksek, büyük. Dışa karşı koruyacak, eve yiyecek, içecek getirecek; evin geçimi erkeğin omuzunda…

İslâm'da kadın çalışmak zorunda değil. "Git, benim gıdamı getir, yiyeceğimi getir! Beni barındırmak, yedirmek, içirmek, doyurmak senin vazifen..." diyecek durumda. Çocuğun, hanımın, aile fertlerinin gıdasının sorumluluğu erkeğin üzerinde. Kazanacak, helâlinden yedirecek, onlara, getirecek. Hatta o kadar ki, nafaka erkeğin üzerinde borç, görev olduğundan, kadın kendi çocuğunu emzirmeğe zorlanamıyor.

"—Doğurdun çocuğunu, emzir bakalım!" diyemezsin, kadın mecbur değil.

Koca aileye bakmakla görevli olduğu için, iş inada binse farz edelim, kadın "Emzirmiyorum!" dese, İslâmî kanuna göre, emzirtemez. Süt alacak, muhallebi pişirecek, mama pişirecek... Çünkü bakmak ona ait. Dünyalarını korumak, âhiretlerini korumak, ona ait. Günaha, harama girmemeleri, dinlerini öğrenmeleri; Allah'ın yolunca ailenin sevk edilmesi, yönetilmesi erkeğe ait.

c. Kadınların Çalışması

Kadın da, bir iş bölümün gereği olarak evin iç işleriyle, çocukların eğitimiyle ilgilenecek, ne yapması gerekiyorsa onu yapacak! İslâm'da, kadının dışarıda çalışması hiç yok değil. Tamamen kesilmiş ve koparılıp atılmış değil ama, doğru değil. Kadın hem mecbur değil çalışmağa, dışarıda; hem de doğru değil. Aile yuvasının ana yapısında bir takım aksaklıklar meydana geliyor.

Bir hadisi-i şerifte buyuruyor ki, Peygamber SAS Hazretleri:

"Kıyamet alametlerinden birisi nedir? Ahir zaman dünyanın sonu gelmiş, az sonra dünya bozulacak, herc ü merc olacak, kıyamet kopacak. Ortalık bozuk, fesat fitne çoğalmış, din zayıflamış, ahlak bozulmuş ayaklar baş olmuş..."

Kıyamet alâmetlerinden olarak bunlar anlatılınca, benim çok dikkatimi çekmişti. İlk okuduğum zaman böyle gözlerimi açmışım,

zihnime yazmıştım hemen:

"—Kadının geçim hususunda erkeğe ticarethanesinde yardımcı olmasıdır." diyor, Peygamber Efendimiz.

Şimdi herkes hanımını çalıştırıyor. Hanımını bir tarafta çalıştırıyor, kendisi bir tarafta iş yapıyor. Hanım çıkıp gidiyor, ellerin işyerinde. Erkek çıkıyor, bir tarafa. Allah kurtarsın! İslâmî mantık böyle değil. İslâmî mantıkta bey çalışacak, içerideki işleri de hanım yapacak!

Hanım da çalışırsa daha kârlı mı oluyor? Hayır, olmuyor. Denedim ben. Memur şehri olan Ankara'da yaşamış bir insan olarak inceledim. Biz hanımımızı çalıştırmadık ama, inceledik. Bizim profesörün kızı vardı; kütüphane müdiresi idi, damadı bir avukattı, bir yerde çalışırdı; Çocuklar!? Çocuklar ziyan-zebil. Ev?' perişan. Ne olacak? Haydi çocuklara bir dadı. Evin silinip süpürülmesine bir hizmetçi.

Akşamleyin, işten geldikleri zanıan, adam da, kadın da önlüğü giyer, mutfağa girerler, soğuk-sıcak bir şeyler zar-zor hazırlarlar, yerler. Ondan sonra beraber bulaşıkları yıkarlar. Bu mu daha güzel?

Erkek, eve yorgun geldiği zaman, sıcacık bir yuva terliği çevrilmiş, "Buyur!" denip başköşeye oturtuluyor. Sıcak bir aş getiriliyor, ondan sonra buram buram tüten bir kahve getiriliyor,

"—Efendi buyur, iç!" deniliyor.

Çocuklar elinin önünde peşkir tutuyorlar; abdest alıyor, seccadesini yayıyorlar. Bu hayat mı güzel, ötekisi mi güzel? Bu güzel, İslâmî hayat güzel!

d. Osmanlı'da Hanımlar

İngiltere'den bir elçi gelmiş Osmanlı diyarına.

"—Osmanlı diyarında kadınlar çarşaflı, peçeli, haremlikte, kafeslerin ar-kasında. Zavallılar kim bilir nasıl parmaklıkların arasında mahkûmlar gibi parmaklıklara tutunup bakıyorlar." deyip merak ediyor.

İngiltere'den gelmiş Lady Monteque; bakmış, hiç tahmin ettiği gibi değil. Mektup yazıyor, diyor ki:

"—Aziz kardeşim! Bu İstanbul beni çok şaşırttı. Hiç tahmin ettiğim gibi değil. Ben, kadınları haremde kafeslerin arkasında kuşlar gibi esir sanıyordum; hiç öyle değil. Son derece güzel eğitim görmüşler, son derece görgülüler, intizamlılar, zarifler, hoş sohbetler, giyim, kuşam vs. bakımından..."

Her şeylerine hayran kalmış. Mektubunda böyle yazıyor.

Muhterem kardeşlerim!

Bizim bir medeniyetimiz varmış, masal gibi; bir kültürümüz varmış, efsane gibi. Her şeyimiz, hoş tatlıymış, her şeyimiz antikaymış, işlemeliymiş, süslüymüş, kibarmış, güzelmiş. Emin olun!

Rahmetli dedemin kitaplarını karıştırırken buldum. Fatih Medresesi'nde talebe iken mektup yazmış köye. Mektubunu Diyanet Gazetesi'nde neşrettim. (Kendim ismimi vermedim.) Eski insanlar nasıl mektup yazarmış, ne gibi kelimeler kullanırlarmış, nasıl tatlı, sevgi dolu hitaplar; saygı dolu, edep terbiye dolu bir anlayış? Hayran kaldım kendim. Osmanlı terbiyesi şahane bir terbiye...

Giyimi güzel, evi güzel, haremi-selamlığı ayrı olması güzel, kafesi güzel, cumbası güzel, konağı güzel, bahçesi güzel... Benim her şeyi çok hoşuma gidiyor. Şiiri, edebiyatı, İlâhîleri güzel; minareleri, kandilleri güzel, her şeyi güzelmiş; bırakmışız. Hep iyiyi bırakmışız kötüye, daha kötüye; yani affedersiniz, attan indirip merkebe bindirmişler bizi. Merkepten de indirmişler, yaya bırakmışlar, yaya da bırakmamışlar, yatırmışlar; takımı çamura yatırmışlar, yazık etmişler.

İşte bizim ev hayatımız bu! Bizim ev hayatında örneğimiz, işte böyle! Gidin televizyon programlarında görün! Başka milletlerin, başka kültürlerin, ev hayatını görün! Kadınların, erkeklerin birbirileriyle olan ilişkilerinin rezaletini anlayın! Bir TV dizisinden bahsediyorlar. Bir Amerikan ailesi dizisi: Dallas. Dallas

varmış. Bin bir rezalet, bin bir kepazelik, namussuzluk, ahlâksızlık, hile. Hani, Osmanlı şairi demiş ki; "Şecaat arz ederken merd-i kıbtî sirkatin söyler." Kahramanlıkmış gibi bir şeyini anlatırken, kıptinin delikanlısı, yaptığı hırsızlıkları anlatırmış. Böyle bir söz var. Onların hali öyle imiş.

Bizim halimiz böyle! Efendinin karşısında kadın el pençe divan durur.

"—Efendi, Allah sana yardımcı olsun! Günün hayırlı olsun! Allah işlerini rast getirsin! Sakın bize haram karışık lokma getirme; çocuklarımızı mahvetme, evimizin huzurunu bozma; biz senden çok gıda istemiyoruz, süs istemiyoruz, zînet istemiyoruz. Yeter ki bize helâl getir! Aman efendi! Canını üzme. Allah helâlinden ne verdiyse biz ona razıyız!" diye uğurlarmış.

Akşam namazından sonra, dışarıda kimse olmazdı. Ben ortaokula, liseye giderken, akşam namazından sonra eve giderken, yüreğim ağzıma gelip giderdi. Evde ne olacak şimdi diye. İslâmî ailede hava kararmadan, eve gelinir. Akşam yemeğinde herkes toplaşır. Görüyorsunuz işte! Bir muhabbet...

Rasûlüllah SAS eve geldiği zaman nasıl bir kimseydi? İnsanların en yumuşağıydı. Kadife gibiydi, pamuk gibiydi. İnsanların en lütufkârıydı. İsteyene istediğini verir, cömert davranır, gönlünü alırdı.

Sonra? Çok mütebessimdi. Etrafa gülücük, tebessüm dağıtan bir hali vardı. Biz! Biz nasılız? Diplomamız olabilir. Şu mektepten, bu mektepten, diploma almışız ama bizim bir de kardeşlik arkadaşlık, sevgi, saygı, edep, erkân, yol, usulden diploma almamız lazım! Bu da önemli. Bu daha önemli…

Eskiden bunların diploması oluyormuş. Adam tekkeye gidiyormuş, eğitim görüyormuş. Hizmet etmeyi, büyüklere saygı göstermeyi, küçükleri sevmeyi, hayvanları korumayı, hasta hayvanları tedavi etmeyi, merhameti, sevgiyi öğreniyormuş; bir "icazet" veriyorlarmış.

"—Diploma işte! Haydi, sen derviş oldun."

Üç sene mutfakta hizmet ediyormuş, bilmem ne kadar şurada hizmet ediyormuş, ondan sonra çıkıyormuş ortaya bir insan, insan-ı kamil bir çelebi, bir Osmanlı efendisi, bir tatlı şahıs...

Bugün hâlâ Arap ülkelerinde, bir kimse bir kimseye iltifat edeceği zaman, diyorlarmış ki:

"—Ente Osmanlî, ente Osmanlî!"

Sen çok centilmensin, çok naziksin, lüttıfkârsın demek istiyorlarmış. Bunları öğrenmemiz lazım!

Evimizde nasılız? İşte hadis-i şerif, işte Peygamberimiz, Efendimiz, kendisine bağlandığımız o mübarek zat. O evinde hanımına çocuklarına karşı, mütebessim, tatlı dilli, güleç yüzlü!

Biz nasılız? Konuşmamız nasıl?

Âlimlerin sözleri lâ'l ü mercan incidir;
Câhillerin sözleri dâimâ can incidir.

Ama âlim ille okuldan diploma alan değil, ahlâktan diploma

alan da olabilir. Âlim konuştuğu zaman sözü tatlıdır; lâ'l ü mercan, inci gibi tatlı, güzel konuşur. Câhil de daima kalp kırar, bağırır, çağırır. Çocuğa bir tokat, ötekisine bir bağırma, bir kavga bir gürültü, tabaklar yerde vs. Küsüşürler, üç gün karı koca dargın; Veyahut, ayrılmağa karar verirler.

Adam geliyor:

"—Hocam! çok mahrem bir ailevi meseleyi sizinle görüşmek istiyorum!"

"—Hayr ola!"

"—Ben çok sinirlendim, hanımı boşadım. Şimdi bizim halimiz ne olacak?"

Bir sinirlenmiş, bir esmiş, bir tozmuş sonradan da pişman olmuş. Bakmış pabuç pahalı.

"—Şimdi bizim halimiz ne olacak?"

Allah CC, Ramazan orucunun farz olduğunu bildirdiği âyet-i kerime'de ne diyordu:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ

قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (البقرة:١٨٣)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû kütibe aleykümü's-sıyâmü kemâ kütibe ale'llezîne min kabliküm lealleküm tettekùn*) [Ey iman edenler, sizden önceki ümmetlere yazıldığı gibi, sizin üzerinize de oruç yazıldı, farz kılındı; tâ ki bu sâyede takvâya erersiniz.] (Bakara, 2/183)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) "Ey iman edenler! (*Kütibe aleykümü's-sıyâmu*) Sizin boynunuza, oruç bir farz olarak yazıldı. Ramazan'da bu orucu tutacaksınız."

(*Kemâ kütibe alellezîne min kabliküm*) "Sizden evvelki ümmetlere farz kılındığı, yazılmış olduğu gibi, size de farz kılındı! (*Lealleküm tettekûn*) Ta ki, oruç tutarak nefsinize hakim olmayı, vicdanınızı muhasebe, kendinizi kontrol etmeyi, duygularınızı dizginlemeyi öğrenesiniz de, takva ehli insan olabilesiniz diye."

Yâni “Zarif, kâmil olgun insan olabilesiniz diye orucu size Allah farz etti!” demişti, ayet-i kerime.

Bunu izah etmiştik. Bir ay oruç tuttuk; yemedik, içmedik. Elveda yâ şehri gufrân!

Bundan sonra kendimize hakim olamayacak mıyız? Çarşıda kızmamayı öğrenemeyecek miyiz? Evde sinirlenmemeyi, tatlı dilli olmayı, aç insanın halini anlamayı, öğrenemeyecek miyiz? Ona yardım etme duygusu kalbimizden coşmayacak mı? Şu oruçtan, şu Ramazan’dan aldığımız feyizler, Ramazan gider gitmez uçup gidecek mi? Sıfır mı? Tesir etmedi mi bize, bu iksir bizim hastalıklarımızı geçirmedi mi? Şifa olmadı mı?

Allah, oruçları kabul edilenlerden ibadetleri makbul olanlardan eylesin… Orucun kendisinin ahlâkına müsbet tesir ettiği kimselerden eylesin… Nefsini yenmiş olmayı nasip eylesin… Sevdiği razı olduğu, tatlı dilli, güleç yüzlü, hoş halli, merhametli, hayır sever, iyilik sever, olgun, kamil, arif- zarif insanlar olmayı; Allah cümlemize, çoluk çocuğumuza, hanımlarımıza, hepimize nasip eylesin…

Hanım bir alem olsun; zerafet, edep, terbiye, haya, namus timsali… Erkek, bir abide olsun; mertlik, dürüstlük, doğru sözlülük, merhametlilik, babacanlık, vakurluk abidesi… Allah, bizim huylarımızı düzeltsin!

Allah insanların yüzüne, elbisesine, omuzuna, ünvanına bakmaz. Nesine bakar? Kalbine, kalbinin temizliğine ahlâkına bakar! Bir insanın ahlâkı güzel olursa, o insan geceleri sabahlara kadar ibadet etmiş, gündüzleri akşamlara kadar oruç tutmuş insanın kazandığı sevabı alır, güzel huyundan dolayı.

Allah, şu andan itibaren, ahlâklı olma hususunda, ayağımızı hiç kaydırtmadan yaşamayı bize nasip etsin… En ahlâklı, en olgun en kamil, en sevdiği kullar olarak yaşamayı, Allah cümlemize nasip eylesin… O Habib-i Edibinin yolunda yürüyen has ümmetlerinden olmayı, Allah’ın has kullarından olmayı nasip etsin!

Rabbimizin huzur-u izzetine, sevdiği, razı olduğu, yüzü ak, alnı açık, nurlu, sevaplı, ecirli kullar olarak varmamızı nasip etsin… Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

El-fâtihah...

e. Hatm-i Hâcegân Duası

Sübhâne rabbiye'l-aliyyi'l-a'le'l-vehhâb.

Elhamdülillâ-hi hakka hamdihî kemâ yenbaği li celâli vechihı ve li azimi sultânih. Vessalâtü vesselâmü alâ hayri halkihî seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve şefı'inâ Muhammedini'l-Mustafâ ve âlihî ve sahbihi ve men tebiahû bi ihsânın ecmaîn!

Allahümme Yâ Rabbenâ! Yâ Rabbenâ! Yâ Rabbenâ! Te- kabbel minnâ ibâdâtinâ ve tââtinâ ve hayratinâ ve hasenâtinâ ve zikrinâ ve hatemâtinâ ve hâssaten!

Kardeşlerimiz tarafından çekilmiş olan 136.000 kelime-i tevhid; okunmuş olan Yâsin'ler ve diğer ibadet, tâât ve zikir ve hatimleri, lütfunla, kereminle, ahsen ve etem olarak kabul eyle yâ Rabbi!

Şu ibadetlerimizi, zikirlerimizi, niyazlarımızı, tââtlerimizi, hayratımızı hasenatımızı, rahmetine ermemize vesile eyle yâ Rabbi!..

Rızana vasıl kullardan olmayı, bizlere ihsan eyle yâ Rabbi! Hasıl olan ecr-ü nıesûbâtı evvelâ Efendimiz, Peygamberimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'ne, fakîrâne âcizâne, nâcizâne hediyye eyledik, şu anda vasıl eyle yâ Rabbi!..

Peygamber Efendimiz'in sevgisine, şefaatine, iltifatına ve teveccühüne cümlemizi nail eyle yâ Rabbi! Gül cemalini sık sık rüyamızda görmeyi nasîb eyle, yâ Rabbi! Sünnet-i seniyyesine sımsıkı temessiil eyleyip, Sünnet-i Seniyye-yi Nebeviyeyi ihya eyleyip, yüzlerce şehid sevabı kazanmayı cümlemize ayrı ayrı nasîb eyle, yâ Rabbi!..

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek ashabının, pâk âlinin, ahbâbının, etbâının, tebe-i tabiînin, ümmetinin sahillerinin,

velilerinin, makbul kullarının rııhlarna ayrı ayrı hediyye eyledik, vâsıl eyle Yâ Rabbi!..

Efendimizin hakiki varisleri olan; ıılemâ-i muhakkikin, meşâyıh-i vasılîn, ârifin-i kamilin, miirebbin-i mükemmilîn, sâdât-ı turuk-i aliyyemizin, sahâbe-i kirârn rıdvânullâhi tealâ aleyhim ecrnaîn hazerâtından zamanımıza kadar kendilerinden feyz aldığımız meşâyihimize Hocamız Muhammed Zâhid Bursevî'ye kadar, gelmiş geçmiş olan cümle silsilemiz mensuplarının ruhlarına ayrı ayrı hediyye eyledik vasıl eyle yâ Rabbi!

O evliyâullah, mukarrab kullarının himmetlerine, teveccühlerine, iltifatlarına bizleri nail eyle yâ Rabbi!.. Bizi sevdiğin salih, sadık, velî, mahbûb kullarınla beraber haşreyle yâ Rabbi!..

Ebu Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Mürtezâ'dan müteselsilen Hocamız Muhammed Zâhid Bursevi'ye kadar turuk-u aliyyemizden güzerân eylemiş olan meşâyıh-i kiramın ve onlara tabi halifelerin ve müridlernin ve mühiblerin ruhlarına ikram eyle yâ Rabbi!..

Cümle müminin ü mü'minat; müslimin ü müslimât ve salihîn nü salihâtın da ruhlarına ikram eyle yâ Rabbi!

Şu beldelere gelmiş, bu diyarı gurbetler de çalışırken ömrü tükenip buralara defnolunmuş olan, bu diyarlarda medfun kardeşlerimizin ruhlarına da hediyye eyledik, vasıl eyle yâ Rabbi!

Yâ Rabbi, cümlesinin kabirlerini fazlii kereminle pür nur eyle, Rıhlarını şu hediyyelerimizden haberdar ve memnun ve mesrur eyle. Nurlarını ve sürurlarını ziyadeleştir. Kabirlerini nurlanır. Seyyiâtlarını hasenata tebdil-i tahvil eyle. Kabirlerini Cennet bahçesi haline getir yâ Rabbi!

Biz yaşayan mümin kullarına da gözümüzden perdeleri kaldırıp hakkı hak olarak görmeyi nasip eyle yâ Rabbi! Yolunda daim, zikrinde kaim eyle yâ Rabbi! Gelip geçici hevesler tarzında zaman zaman ibadet edip, ondan sonra günahlara dalanlardan etme yâ Rabbi!

Mutmainnelik nasip eyle yâ Rabbi! İstikrar nasîp eyle yâ Rabbi! Salihler zümresine bizleri dahil eyle yâ Rabbi! Kabulden sora reddetme yâ Rabbi! İzzetten sonra zillete uğratma yâ Rabbi! İmandan sora saptırma yâ Rabbi! Delalete düşürme yâ Rabbi!

Evlatlarımızı, ailelerimizi, nesillerimizi, zürriyetlerimizi sevdiğin, mümin ve salih kullar eyle yâ Rabbi! Onların güzel günlerini, hoş hallerini, Allah'ın sevgili kulu olduklarını bizlere görmek nasîp eyle yâ Rabbi! Onları din âlimi olarak, hafızlar olarak abidler, zahidler, salihler olarak yetiştirmeyi; o şerefi bizlere ihsan eyle yâ Rabbi! Onları hafız yetiştirip başlarınıza taçlar giymeyi nasîp eyle yâ rabbi!

Şu diyara senin dinini yaymayı nasîp eyle yâ Rabbi! Senin dinini dünyanın her yerine götürmeyi nasîp eyle yâ Rabbi! Bizim elimizden nice kâfirlerin imansızların imana gelmesini nasîp eyle yâ Rabbi!

Cümlemize sıhhat ve afiyetler ihsan eyle yâ Rabbi! Maddi, manevi, ruhi, bedeni, akli, fikri hastalıklarımızı izale eyle ya Rabbi! Her yönden sıhhatli ve sağlam eyle yâ Rabbi!

Cümlemize hayırlı ve uzun ömürler ihsan eyle. Bu ömrümüzü senin yolunda güzel işler yaparak verimli geçirmeyi nasîp eyle yâ Rabbi! Ardımızdan sevap kazanmamıza sebep olacak eserler bırakmayı nasîp eyle ya Rabbi!

Ya Rabbe'l-âlemîn! Cümlemize helâl kazanç nasip eyle. Bizleri haramlardan ve günahlardan uzak ve pak eyle yâ Rabbi! Evvelce bulaşılmış olan haramlardan .günahlardan hasıl olan cezayı kaldır yâ Rabbi! Kirleri sil yâ Rabbi! Bizi rahmetinle yıka yâ Rabbi! Lütfuna daldır yâ Rabbi! Rızana vasıl eyle yâ Rabbi!

Son nefeste cümlemize, rızana uygun bir ömür geçirmiş olarak; rızan yolunda, hac yolunda, umre yolunda, oruçluyken, abdestli iken dilimiz zikrinle meşgul iken, dilimiz zikrinle terü taze iken, gözümüzden perdeler kaldırılıp sevgili kullarını göre göre ve Rasûlullah Efendimizin cemalini müşahede ede ede, cennette bahşedeceğin makamları göre göre, mümin-i kâmiller olarak:

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlüh*) şehadeteynini ifade ede ede, sevdiğin bir şekilde kemalini görüp ahirete göçmeyi cümlemize nasıp eyle yâ Rabbi!

Kabirlere konulunca Kur'anları, ibadetleri, taatleri bize yoldaş eyle yâ Rabbi! Kabirlerimizi Cennet bahçesi eyle yâ Rabbi!

İsrâfil AS sura üfürüp kıyamet koptuktan sonra, ikinci sura üfürüp herkes kabirden kalkınca; mahşer günü, bizi Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde gölgelendir yâ Rabbi!.. Sıkıntılara, endişelere, korkulara düşürme yâ Rabbi!..

لاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ (البقرة:٦٢)

(*Lâ havfun aleyhim ve lâ hüm yahzenûn*) "Onlar hiç korkuya kapılmayacaklar, korkuya düşmeyecekler. Onlar için bir korku bahis konusu değil. Mahzun da olmayacaklar." (Bakara, 2/62) zümresinden eyle yâ Rabbi!

Rasûlullah Efendimiz cennetin kapısına varıp girmek istediğinde "Sen kimsin?" sorusuna, "Ben Allah'ın peygamberi Muhammed-i Mustâfâ'yım." dediği zaman

(Bike ümirtü en lâ eftaha kableke yâ rasûlallàh!) "Senden önce başkasına açmamam emrolundu da ondan sordum, buyur yâ Rasûlallah!" dediği zaman, Rasûlullahla beraber cennete girenlerden eyle yâ Rabbi!.. Ondan ayrılanlardan etme yâ Rabbi!.. Cehenneme düşenlerden eyleme yâ Rabbi!.. Ateşlerde yananlardan etme yâ Rabbi!..

Havz-ı Kevser'inin başına gelirken, melekler tarafından yoldan döndürülüp; "Onlar benim ümmetim, niye döndürüyorsunuz?" buyurduğu zaman, "Senden sonra onlar neler ettiler yâ

Rasûlullah, bir bilsen!" diye döndürülenlerden etme yâ Rabbi!

Rasûlullah'm yolunda daim eyle yâ Rabbi! Sünnetiyle âmil eyle yâ Rabbi! Rızasına vasıl eyle yâ Rabbi!.. Ümmetine hüsn-ti hizmetle hadim eyle yâ Rabbi!..

Hizmet eden, izzet bulur, bizi aziz eyle yâ Rabbi! Bizi cömert eyle yâ Rabbi! Bizi güzel huylara sahip eyle yâ Rabbi! Kötü huylardan kurtar yâ Rabbi! Arif eyle yâ Rabbi? Edip eyle yâ Rabbi! Müeddeb eyle yâ Rabbi! Habib-i Edibin Muhammed Mustafa SAS'ya ahirette komşu eyle yâ Rabbi! Senin cemâlini gören has kullarından eyle yâ Rabbi!

Allah cümlenizden razı olsum… Nice Ramazanları temiz ve hayırlı olarak görmeyi, nice nice Ramazanlar geçirmeyi, nice bayramlara ermeyi nasip eylesin…

Cümlemize evlatlarımızla, sevdiklerimizle, dostlarımızla beraber bayramların bayramı olan ahiretteki büyük mükâfatlara erip, büyük bayramları kazanmayı nasip eylesin…

Bi-hürmeti esmâike'l-hüsnâ ve zikrike'l-cemîl, ve bi-hürmeti habîbike muhammedini'l-mustafâ, ve bi-hürmeti ismike'l-a'zam, ve bi-hürmeti şehr-i ramazan, ve bi-hurmeti's-sıyam ve'l-kıyam ve bi-hürmeti esrar-ı sûreti'l-fâtihah!..

14. 04. 1991 – Coburg
Melbourne / AVUSTRALYA

31. EN GÜZEL İSİMLER

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Kàle'llàhu teàlâ fî kitâbihi'l-kerîm:

وَلِلَّهِ الأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا (الأعراف: ١٨٠)

(*Ve li'llâhi'l-esmâü'l-hüsnâ fe'd'ùhu bihâ*) [En güzel isimler Allah'ındır. O halde ona o güzel isimlerle dua edin!] (A'raf, 7/180) *Sadaka'llàhü'l-azîm.*

Muhterem kardeşlerim!
Allah'ın selâmı rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve âhirette cümlenize nasib ve müyesser olsun… Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri ibadetlerimizi, taatlerimizi kabul eylesin…

a. Sevabı Çok Olan Bir Tesbih

Hz Peygamber SAS Efendimiz namaza çıkmış. Müslümanların annelerinden, validelerimizden bir tanesi [Hz. Cüveyriye RA] o sırada zikirle meşgul oluyormuş. Efendimiz namazdan dönmüş, bakmış hâlâ o zikirle meşgul oluyor. Peygamber SAS Hazretleri demiş ki:
"—Ben sana bir tesbih öğreteyim; ben gidip gelinceye kadar hep zikirle meşgul oldun ya, onu okuduğun zaman o kadar zikrin sevabını alırsın."
İşte bu geçtiğimiz zamanda, demin okuduğumuz zikir o. Yani:[76]

---

[76] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.297, no:1282; Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.483, no:3491; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.66, no:710; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

سُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ فِي السَّمَاءِ ، وَسُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ فِي الأَرْضِ ، وَسُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ بَيْنَ ذَلِكَ ، وَسُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ مَا هُوَ خَالِقٌ ، وَاللهُ أَكْبَرُ مِثْلُ ذَلِكَ ، وَالْحَمْدُ لِلهِ مِثْلُ ذَلِكَ ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ مِثْلُ ذَلِكَ ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ مِثْلُ ذَلِكَ (د. ت. عن سعد بن ابي وقاص)

(*Sübhàna'llàhi adede mâ haleka fi's-semâ'... Ve sübhàna'llàhi adede mâ haleka fi'l-ard... Ve sübhàna'llàhi adede mâ haleka beyne zâlik... Ve sübhàna'llàhi adede mâ hüve halik... Va'llàhu ekber, misle zâlik... Ve'l-hamdü li'llâhi misle zâlik... Ve lâ ilâhe illa'llàhu misle zâlik... Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh, misle*

zâlik) diye okuduğumuz zikir, Efendimiz'in o tavsiye etmiş olduğu zikirdir.

b. Allah-u Teàlâ'nın İsimleri

Muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor ki:

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا (الأعراف:١٨٠)

(*Ve li'llâhi'l-esmâü'l-hüsnâ fe'd'ùhu bihâ*) [En güzel isimler Allah'ındır. O halde ona o güzel isimlerle dua edin!] (A'raf, 7/180) *Sadaka'llàhü'l-azîm.*

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin her şeyi en güzeldir. Meselâ *Allahu ekber*, Allah en büyük... *Erhamü'r-râhimîn*, merhametlilerin en merhametlisi... Böyle her şeyin, sıfatların en güzeli. "O isimlerle, o sıfatlarla kendisine dua edin!" buyuruyor.

Peygamber SAS Hazretleri de bir hadîs-i şerîfinde bu konuda bize işaret eylemiş, öğretmiş, buyuruyor ki:[77]

إِنَّ لله تِسعَةً وتِسعِينَ اسْمًا ، مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ

(خ. م. ت. ه. حب. طس. ق. عن أبي هريرة)

(*İnne li'llâhi tis'aten ve tis'îne'smen, men ahsàhâ dehale'l-cenneh.*) "Muhakkak ki, Allah-u Teàlâ'nın doksan dokuz ismi

---

[77] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.981, no:2585; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2062, no:2677; Tirmizî, *Sünen*, cV, s.530, no:3506; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1269, no:3860; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.258, no:7493; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.87, no:807; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.296, no:981; Beyhakî, Sünenü'l-Kübrâ, c.X, s.27, no:19601; Taberânî, Dua, c.I, s.48, no:97; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.231, no:1704; Dâra Kutnî, *İlel*, c.IX, s.1675; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.139; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.674, no:1933; İbn-i Hacer, *Tahlîsü'l-Hayr*, c.IV, s.172, no:2056; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.23330.

vardır. Kim bunları ezberlerse veya mânâsına âşinâ olur, içine sindirirse cennete girer."

(*Men ahsâhâ*) "Kim ihsâ ederse cennete gider." diyor. "Allah'ın bu Esmâ-i Hüsnâ'sını kim ihsâ ederse cennete girer."

İhsâ ne demek? Sizin bilmediğiniz gibi, bu kelime kendi dillerinden olduğu halde Araplar da merak etmişler, alimler üzerinde müzâkere etmişler. Ne demek bu? *İhsâ* etmek ne demek?

İhsâ normal olarak Arap dilinde başka kelimelerde, başka sahada, günlük konuşmada konuşulduğu zaman *ihsâ* demek "saymak" demek oluyor. Yani, "Kim Allah'ın bu güzel isimlerini sayar sıralarsa cennete girer."

Olur mu böyle şey? Bu kadar kolay şey olur mu? Olur, muhterem kardeşlerim! Çünkü Allah'ın lütfu da en büyük...

c. Lâ ilâhe illa'llah Diyen Cennete Girecek

Peygamber SAS Efendimiz bir keresinde:[78]

مَنْ قَالَ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ ، دَخَلَ الْجَنَّةَ (حب. عن جابر ؛ حب. ط.

---

78 İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.363, no:151; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.392, no:169; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.60, no:444; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.172; Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.279, no:7638; Ebû Talha el-Ensàrî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.313, no:790; Taberânî, *Dua*, c.I, s.434, no:1477; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVI, s.290; Ebû Şeybe el-Ensârî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.48, no:6348; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.328, no:2124; Seleme ibn-i Nuaym el-Eşcaî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.205, no:2932; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.214, no:2113; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VIII, s.493, no:3369; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.447, no:1929; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.68, no:1622; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.49, no:82; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.34, no:3941; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.174; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.,397; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mizzî, *el-Fevâid*, c.I, s.191, no:445; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXVI, s.436; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.61, no:208 ve s.298, no:1425; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.172, no:232334 ve c.XXXVIII, s.393, no:41734.

(حل. عن أبي ذر ؛ ك. عن أبي طلحة ؛ طب. ع. حل. عن معاذ)

(*Men kàle: Lâ ilâhe illa'llàh, dehale'l-cenneh*) "Kim ihlâsla *Là ilâhe illa'llah* derse, cennete girecek." buyurmadı mı? Bu hadis-i şerif yok mu? "Kim *Lâ ilâhe illa'llah* derse cennete girecek." buyurmadı mı, müjdelemedi mi Peygamber Efendimiz?

Müjdeledi. Hatta bir keresinde bir hurma bahçesinde oturuyorken, yanına; "Nerede Rasûlullah? Nerede Rasûlullah?" diye arayan birisi geldi. Yanında olmak istiyorlar, yanından ayrılmamak istiyorlar, göremedikleri zaman divâne oluyorlar, mecnun oluyorlar. Ebû Hüreyre RA aradı taradı, kokusundan buldu. Rasûlullah SAS Efendimiz bir hurma bahçesinde gölgelikte, suyun başında oturuyor. Selâm verdi tatlı tatlı, ürkek ürkek yanaştı. Peygamber SAS Hazretleri dedi ki:

"—Yâ Ebâ Hüreyre! Kim *Lâ ilâhe illa'llah* derse, cennete girer."

Kalbinden, inanarak, mânasını bilerek, sıdk ile, aşk ile *Lâ ilâhe illa'llah* derse cennete girer. Sarsıldı Ebû Hüreyre RA, sevincinden uçacak. Dedi ki:

"—Yâ Rasûlallah, halka müjdeleyeyim mi bunu?"

Peygamber SAS Efendimiz:

"—Müjdele!" buyurdu.

Ebû Hüreyre RA çıktı. Hurma bahçesinin kapısından çıktı, sevincinden uçuyor, ayağı yer görmüyor, yer basmıyor; "*Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek!" diye herkese söyleyecek. Girecek, çünkü Efendimiz'e sordu; "Söyleyeyim mi, müjdeleyeyim mi?" dedi. "Müjdele!" dedi.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Anlaşılıyor ki, *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek. Tabii hikâyenin sonunu da getirelim:

İlk karşılaştığı kim? Yiğitler yiğidi, babayiğit Hz. Ömer RA. O da arıyor, Rasûlüllah nereye gitmiş, nerede kalmış diye o da telaşta, o da merakta... Biraz görmediler mi hasta oluyorlar. Ebû Hüreyre karşıladı:

"—Selamün aleyküm!"

"—Ve aleyküm selâm."

Dedi ki:

"—Yâ Ömer! Kim *Lâ ilâhe illa'llah* derse cennete girer."

Hz. Ömer kaşlarını çattı, bir vurdu, Ebû Hüreyre'yi düşürdü yere. Düştüğü için vücudu acıdı. Tabii acıdığına ağlamaz da, hani ayağı takılsa düşse filan insan ne olacak sabreder. Hz. Ömer'in muamelesi içine dokundu. Döndü Rasûlullah'ın yanına gerisin geriye bahçeye, dedi;

"—Yâ Rasûlallah! Sen *'Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek.' demedin mi?

"—Dedim yâ Ebâ Hüreyre."

"—Ben halka müjdeleyeyim deyince, sen müjdele demedin mi, müsaade etmedin mi?"

"—Müsaade ettim yâ Ebâ Hüreyre."

"—E Hz. Ömer'e söyledim, o da bana bir tane patlattı."

Hz. Ömer de o sırada gelmiş arkasından zaten. Peygamber SAS Efendimiz;

"—Niye böyle yaptın yâ Ömer?" dedi.

Hz. Ömer dedi ki:

"—Yâ Rasûlallah, güvenir bu kullar o zaman… Bu lafa dayanır, bu lafa güvenir. Ben *Lâ ilâhe illa'llah* diyorum nasıl olsa, '*Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girer.' diye çalışmazlar, vazifelerini yapmazlar. Duyurmak doğru değil halka bunu." Dedi,

Ama kitaplara girmiş. Yani o duyurmak istemedi ama biliyoruz, *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek muhterem kardeşlerim. *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek!

Ama Allah bizi bu imandan ayırmasın… Allah son nefeste "*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*" diye şu emaneti teslim etmeyi nasib eylesin… İmandan sonra küfre düşürmesin... Doğru yola soktuktan sonra, doğru yoldan ayağını kaydırmasın... Hakkı bulmuşken insanı şaşırtmasın... Allah etmesin, Allah imanımızı şeytana kaptırtmasın…

d. Esmâ-i Hüsnâ'yı Ezberleyin!

Demek ki, *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete gidecek, *Esmâ-i Hüsnâ*'yı sayan cennete girecek.

İhsâ'nın bir mânası saymak. Alimler diyorlar ki, bir mânası da ezberlemektir. Ezberlesin, yani böyle kitaptan, defterden, kâğıttan şöyle bir kere saymakla değil, *ihsâ* Arapça'da, hafızasına almak, muhafaza etmek, hıfz etmek, ezberlemek mânasına da geliyor. Ezberlemek lazım diyorlar. Onun için *Esmâ-i Hüsnâ*'yı ezberleyin! Yazın, ezberleyin!

"—Hocam 99 tane isim kolay değil, yani biraz çalışmak lazım! Benim hafızam da pek öyle güçlü değil. Her şeyi tam hatırda tutamıyorum." filan derseniz, ben de sizlere derim ki muhterem kardeşlerim:

"—Yağmur damlası ne kadardır? Küçücük. Nasıldır? Yumuşacıktır. Nasıldır? Düştüğü yere çarpınca parça parça dağılır. Düştü mü etrafa dağılır ama, mermeri nasıl deliyor bu? Mermeri nasıl deliyor?"

Hatta duydum ben, bazı taş ocaklarında taşları tazyikli su püskürterek kesiyorlarmış. Böyle aletle tazyikli su püskürtüyorlarmış ocaktan taşları böyle muntazam öyle kesiyorlarmış. Çünkü darbeyle vursalar taş çatlayacak. Çatlamasın diye böyle tazyikli su püskürterek [kesiyorlarmış]. Kağıdı şeye takıp çok olağanüstü hızla döndürürsen testere gibi kesiyormuş.

Yani azmeden ezberler, azmin elinden bir şey kurtulmaz. Alırsın eline kağıdı sokarsın cebine her gün okursun, her gün okursun, her gün okursun yavaş yavaş birinci satırda şu vardı filan diye hatırına yerleşmeye başlar. Şundan sonra şu kelime geliyordu diye yerleşmeye başlar. Bir zaman sonra da ezberlersin. Olur bu iş. Yani madem ki, Rasûlüllah Efendimiz böyle demiş o müjdeyi kaçırmamaya çalışmak lazım.

Tabii bir mânası da, bu kelimelerin bu Esmâ-i Hüsnâ'nın mânasını kavramak, ne diyor?

Gaffâru'z-zünûb. "Allah günahları afv ü mağfiret edici" demek.

Erhamü'r-râhimîn. "Merhametlilerin en merhametlisi" demek.

Vehhâb. "Kullarına çok çok bağışlarda, hediyelerde hibelerde bulunan" demektir.

Hayy ü Kayyûm. Hepsini öğrenmek lazım, yani ne demekse öğrenmek lazım. Her ismine âşık olmak lazım, derin derin

düşünmek, tefekkür etmek lazım.

Ahsenü'l-hâlıkîn. "Neler yaratmış, ne güzel şeyler yaratmış." Hepsi Rabbimizin eseri; denizdeki mercanlar, renkli renkli balıklar, çayırdaki çiçekler, uçan kelebekler, tatlı tatlı ötüşen kuşlar, onların nağmeleri... Güneş, yıldızlar, ay, manzaralar, ağaçlar, yiyecekler, içecekler... hepsi Rabbimizin kudretinin âsârı, eserleri.

فَانظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا (الروم: ٥٠)

(*Fenzur ilâ âsâri rahmeti'llâhi*) "Rabbinin rahmetinin eserlerine tesirlerine bak ki, (*keyfe yuhyi'l-arda ba'de mevtihâ*) arzı, yeryüzünü ölümünün ardından nasıl diriltiyor!" (Rum, 30/50)

Kış oluyor, sonra bahar oluyor; sararıp solan her yer nasıl yemyeşil oluyor. Bahar geldi mi nasıl bir neşe ile, nasıl bir şevk ile her taraf zînetleniyor. Nasıl ağaçlar tepeden tırnağa çiçek açıyor. Hep bunlar Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kudreti ve bunları öğrenmek lazım!

Biz de her sabah, büyüklerimizin öğrettiği *Evrâd-ı Şerîfe* arasında Yâsin'i okuyoruz. Ondan sonra da sıra geliyor, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin *Esmâ-i Hüsnâ*'sını okuyoruz her sabah... Siz de her sabah okuyun! Siz de yavaş yavaş ezberlersiniz, siz de o mükâfatlara nâil olursunuz.

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!

16. 04. 1991 - Avustralya

32. ALLAH KATINDA DİN İSLÂM

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesiren tayyiben, mübâreken fîh... Kemâ yenbağî li-celâli vechihî, ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihi ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn...

a. Kurtuluş İslâm'da

Aziz ve muhterem kardeşlerim!
Allah dualarımızı kabul etsin.
Ne istiyoruz Allah-u Teàlâ Hazretleri'nden?
Kısaca iki şey istiyoruz: Bir, bu dünyada işlerimizi rast getirsin, bizi bu dünyada bahtiyar etsin... İki, öldükten sonra âhirette, öbür âlemde de bahtiyar eylesin... Yani saadet-i dâreyn istiyoruz, iki cihanda mutluluk istiyoruz. Dünyada da, âhirette de mutluluk istiyoruz.
Bunun çaresi ne? Bunun çaresi İslâm. İki cihanda mutlu olmanın reçetesi İslâm'dır. Yani her şeyin bir formülü var, her şeyin bir yolu var, her şeyin bir elde edilme şekli var. İki cihan saadetinin sebebi İslâm'dır.
Allah-u Teàlâ bizi âhir zamanın fitnelerinden korusun... Mesihi'd-Deccalin fitnesinden korusun... Dua kitabını okurken öyle dua ettik. Deccal'in fitnesinden Allah bizi korusun...
Her Peygamber ümmetini Deccal'den Allah'a sığınmaya teşvik etmiş. İnsanın imanını alan bir şey bu, insanı kandıran bir şey... Küfrü, inkârı, şirki süslü gösteren bir varlık. İnsanları kandıran bir varlık; "Bak böyle yaparsanız, buraya gelirseniz şöyle olacak, böyle olacak." filan diyen bir varlık.
Allah bizi mânevî körlüğe uğratmasın...

Dünya üzerinde ne kadar insan varsa, tıbbî bakımdan hasta olup da tımarhaneye tıkılanlar hariç, hepsinin bir aklı var, herkes işlerini o aklına göre yapıyor. Herkesin bir felsefesi var, herkes

hayatını o felsefeye göre tanzim ediyor. Herkes konuşuyor. Herkes gittiği yolun doğru olduğuna kâni oluyor, ondan gidiyor. Uygun olduğuna, geçerli olduğuna, münasip olduğuna kâni…

Herkes demeyelim, tabii bazıları gittikleri yollardan yüreği sızlayan, vicdanen sıkıntı çekip de üzülenler de var. Yani içinde bir sızı var:

"—Benim gittiğim yol yol değil ama, ne yapayım, sürüklenmişim. Allah beni kurtarsın!" diyenler var.

Sigara içiyor; "Şu merete alışmışız, Allah kurtarsın!" diyor.

Kolay! At elinden gitsin. Atamıyor! Atamıyor satamıyor yutuyor dumanı ama kurtarsın diyor.

Meyhaneye gidiyor. Yanaşsan yanına adamın, sorsan:

"—Hemşerim nasılsın, nerelisin?"

"—Çankırılıyım, Yozgatlıyım…" bilmem ne.

"—Ne var ne yok?" filan biraz sohbet etsen sarhoşun sohbeti çok tatlı olur, çok da duygusal olur, tatlı tatlı konuşur filan. Muhakkak şikâyet edecek;

"—Şu merete alıştık, işte içiyoruz böyle ama çoluk çocuğumuz da perişan oluyor, biz de perişan oluyoruz. İşte bırakamıyoruz. Sorma!" diyecek.

"—Başıma şu felâket geldi de, bu felaket geldi de teselliyi bu şişede buluyorum, bu kadehte buluyorum." filan diyecek.

Bazıları böyle gittiği yolun yanlış olduğunu anlıyorlar ama çeşit çeşit milletler var; Hintlisi, Japon'u, İngiliz'i, Fransız'ı... Burası çok kültürlü bir ülke deniliyor, her yerden adam getirmişler. Çin'den gelmiş, Vietnam'dan gelmiş, Bangladeş'ten gelmiş mozaik, yani her şey var. Onlarla konuştuğun zaman, hepsinin bir felsefesi var, hepsinin kendine göre tutturduğu bir yol var, inancı var, diyor ki:

"—Benim yolum iyi."

"—Neden?"

Başlıyor artık felsefesini söylemeye, çünkü şöyledir de böyledir de bilmem ne filan. Hepsi laf, hepsi boş. Onların hepsini inceleyen insanların, alimlerin, mütehassısların, bilginlerin sonucu, vardıkları sonuç: "Hepsi boş, hepsi boş!"

Thomas Irving diye bir Kanadalı alim var yazar, diyor ki:

"—Ben elçilik görevi yaptım muhtelif yerlerde. Güneydoğu Asya ülkelerinde bulundum. İşte Vietnam, şurası burası anlaşılan, oralarda bulundum. Böylece çeşitli kültürleri inceleme imkânı buldum. Çeşitli dinleri, çeşitli inançları inceledim, sonra da müslüman oldum." diyor.

Profesör Morris Bükey [Maurice Bucaille]. Fransız hıristiyan, profesör olmuş, tıp profesörü olmuş. Fransız Bilimler Akademi'sine üye seçilecek kadar ilimde yükselmiş. "Bir bilim adamı olarak üç kitabı inceledim: Tevrat, İncil, Kur'an. Üç kitabı inceledim." diyor. Sonunda müslüman olmuş. Kendisiyle görüştüm garantili, yani şek şüphe yok, kendisi müslüman. Hani bazen bir rivayet çıkıyor "Falanca adam müslüman olmuş." filan. Bilmiyorsun bir rivayet ama bu garantili.

Sonra yine Fransızların çok büyük bir filozofları, mütefekkirleri var Roger Garaudy. Asrın filozofu diyorlar

kendisine… Asrın filozofu. Yani çok şöhret kazanmış, çok yükselmiş; gazeteci, yazar, milletvekili, partici, sosyalist, komünist, kitaplar yazmış. Hıristiyan, Fransa'da yetişmiş Hıristiyanlığı biliyor. Kapitalist bir ülkenin ekonomik fikirlerini incelemiş çağdaş teorileri ve görüşleri biliyor. Filozofi tahsili yapmış, Aristo'dan bilmem nereye zamanımızda hangi filozof ne laf söylemişse kendi kafasından, onları biliyor.

Yeni akımları incelemiş, sosyalizmi benimsemiş. İnsanlar birbirlerini kapitalizmde fazla eziyorlar filan diye sosyalizmde aşırı ilerlemiş ve büyük şöhret kazanmış. Moskova'da kitapları ders kitabı olarak okutulmuş. Böyle bir insan, yani çok kültürlü biri, yaygın geniş alakaları olan bir insan.

İncelemiş incelemiş, ne olmuş? Müslüman olmuş.

İnceleyen müslüman olur. Düşünmeyenler müstesna… Bu meseleye eğilmeyenler müstesna… Görmemek için gözünü kapayanlar müstesna… Yürüdüğü yolun telaşından, gürültüsünden, fabrikanın işin günlük meşguliyetlerinden bu meseleye hiç zihnini yöneltmemiş olanlar müstesna. Yöneltenlerin geleceği yer İslâm...

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْإِسْلَامُ (آل عمران:١٩)

(*İnne'd-dîne inda'llahi'l-islâm*) "Şek şüphe yok, Allah katında din İslâm'dır." (Âl-i İmran, 3/19)

"—Pekiyi hiçbir dine inanmamak?"

Vallahi, billahi, hiçbir dine inanmamak en gayr-i ilmî yol. İlme en ters olan yol. Vallahi en ters yol!

Neden? Akıl ve mantık dışı. Hiç bir şeyi izah edemiyorsun. Onun için ateizm çıkmaz bir yol. Üniversite profesörleri söylüyor. İngiltere'de doktora yapmış, Ortadoğu Teknik Üniversite'sinde doçentlik imtihanı vermiş profesör olmuş, idari görev almış insanlar söylüyor: Ateizm bilim dışıdır. İnkârcılık çare değil, inkarcılık çaresizlik. İnkârcılık göz yummak, inkârcılık kafayı kilit vurmak. Düşünmemek, boş ver demek. İnkârcılık yol değil.

Neden?

Einstein'e sormuşlar, diyorlar ki:

"—Üstad sen inanıyor musun? Allah'a inanıyor musun?

İki büyük uğraşma sahası var Einstein'ın. Bir, makrokosmos yani feza, uzay. İki, mikrokosmos, atom... İki tarafla ilgileniyor, hem astronomi uzay, fizik, uzay fiziği vesaire filan hem de atom fiziği, çekirdek, nükleer fizik. Bunları biliyor.

Şöyle bakmış:

"—Bana bakın!" demiş. "Ben mütehassısım, hem gökyüzünde hem atomda, hem bu muazzam kâinatta, hem bu küçük kâinatta bu işin mütehassısıyım."

Atom da bir âlem, her şey bir âlem. İncelemeye giriştiğin zaman aklın başından gidiyor, neresine bakacağını şaşırıyorsun, detayından mest oluyorsun. Allah'ın kudretini görüyorsun her yerde. Diyor ki;

"—Nereye baktıysam." diyor Einstein, tabii ben İngilizcesini bilmiyorum, İngilizcesini söyleyecek durumda değilim ama; "Nereye baktıysam öyle bir intizam var ki, öyle bir düzen var ki! Matematiksel bir düzen var. İki artı iki, eşittir dört. Bu kadar matematiksel bir düzen var." diyor. "İşte benim inandığım, inanmak zorunda kaldığım ve sizi de inanmaya davet ettiğim, bu düzeni kuran o muazzam yüce kudretin sahibi varlıktır. Ben buna bütün kalbimle inanmışım." diyor.

Ama hıristiyanın böyle çıplak, belinden avret yeri görünmesin diye şu tarafa bir örtü serilmiş, mum gibi sararmış, boynu yere düşmüş, dört tarafından ağaca çivilenmiş bir cesedin karşısına geçip tapınması din değil tabii.

Öyle saçma şey olur mu? Ölüye tapınılır mı? Kimmiş bu? Hz. İsa çarmıha gerilmiş. Allah'ın oğluymuş da, gelmiş de, insanları kurtarmış da...

Pekiyi Hz. İsa gelmeden önceki asırların insanları ne oldu? Onlar ne oldu? O gelmeden önce olduğu için onlara yazık oldu.

Öyle şey olur mu? Öyle mantıksızlık olur mu ya! Öyle din olur mu? Yirminci Yüzyıl'da utanmıyor musunuz? Arlanmıyor musunuz? Allah'tan korkmuyor musunuz? Titremiyor musunuz? Öyle saçma şey mi olur?

Yirminci Yüzyıl'da puta tapılır mı? Tapılmaz.

b. Allah Her Yere Haberci Gönderir

Allah, ilk insandan son zamana kadar daima kendisini bilecek peygamber gönderdi. Hz. Adem, Nuh, Hud, İbrâhim, Mûsâ, İsâ... Hepsi Allah'ın Peygamberi… Hz. Muhammed-i Mustafâ'ya kadar, 124 bin deniliyor, sayısını Allah bilir. Hiçbir beldeyi Allah nursuz ve ışıksız bırakmadı.

وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلاَّ خَلاَ فِيهَا نَذِيرٌ (فاطر:٢٤)

(*Ve in min ümmetin illâ halâ fîhâ nezîr*) “Hiçbir belde yoktur ki Allah oraya bir ihtarcı, bir ihbarcı, bir haberci göndermiş olmasın.” (Fâtır, 35/24)

Bakın, Melbourne'de bile size hakkı söyleyen insanlar var. Allah bırakır mı insanları kendi başlarına?

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ (الأنبياء:١٠٧)

(*Ve mâ erselnâke illâ rahmeten li'l-àlemîn*) “Ey Rasûlüm! Biz seni âlemlere, insanlara acıdığımız için şaşırmasınlar diye peygamber gönderdik.” (Enbiyâ, 21/107) diyor Allah-u Teàlâ Hazretleri.

Aziz kardeşlerim, kıymetli kardeşlerim!

Allah hiçbir kimseyi başıboş bırakmaz. Kendisinin gönderdiği benim gibi, başka bir hoca gibi, vaiz gibi bir haberci olmasa bile vicdanına haber gönderir! Rüyada gösterir;

“—Ey kulum beni bil!” diye rüyada gösterir!

Vallahi gösterir! Size de göstermiştir, herkese göstermiştir! Yanlış yolda gidene de göstermiştir. Yanlış yolda giden de bir gün kıyametin koptuğunu görmüştür de, yataktan sırtı ter içinde kalkmıştır da; “Aman yâ Rabbi! Nasıl bir rüya gördüm bu gece?” demiştir.

Allah göstertiyor. Allah her kuluna şahsen delilini gönderir. Her kuluna şahsen, ümmetlere genel olarak peygamber. Peygamberler arasında da, o peygamberlerden aldıkları nurları, bilgileri insanlara nakleden peygamberlerin vârisleriyle kâinatı

Allah hiç boş bırakmamış. Her yerde her zaman hakkı söyleyen insanlar mutlaka vardır.

Ne olacak? Allah'ın sana verdiği akılla ve ilme göre karar vereceksin. Böyle gelmiş böyle gider demeyeceksin.

Mihneti kendine zevk etmedir âlemde hüner,
Gam u şâdî-i felek böyle gelir, böyle gider.

"Dünyada hüner, eziyeti zevk haline getirebilmektir. Feleğin sevinci ve üzüntüsü böyle gelir, böyle gider."

Eskiden böyle görmüşüz yallah böyle gidelim. İşte bu böyle âdet olmuş yapıyoruz. Öyle şey yok! Aklını kullanacaksın, mütefekkir insan olacaksın, gönül sahibi olacaksın! Gönlü harap olmayacak insanın, gönlü diri olacak! Kalbi olacak insanın!

"—Hepimizin kalbi var…"

O kalp değil, o yürek. İnsanın gönlü olacak, vicdanı olacak. Vicdanı olacak! Vicdanlar, kalpler ma'rifetullahla dirilir, Allah bilgisiyle, Allah'ı tanımakla... Allah'ı bildiği zaman insanın kalbi hayat bulur. Allah'ı tanıyacak insan. Etrafa bakacak, çiçeğe bakacak, böceğe bakacak, Allah'ın kudretini görecek, kudretinin âsârını görecek, eserinden eseri meydana getirmiş sanatkârı bulacak onu tanıdığı zaman gönlü dirilecek. Gönlü dirildiği zaman o insan yağ olur, bal olur, kaymak olur. O insan şeker olur, o insan nur olur. Allah'ı bulan insan nur olur, yeryüzünde dolaşan nur olur. Allah'ı bulamayan insan, kalbi taş gibi olan insan da rezil olur, taş olur, hayvandan beter olur. İşte çevrenizdeki imansız insanların yaşam tarzlarına vesairesine bakın görün.

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْإِسْلَامُ (آل عمران:١٩)

(*İnne'd-dîne inda'llàhi'l-islâm*) [Allah indinde hak din İslâm'dır.] (Âl-i İmran, 3/19)

Allah bizi, kabul ettiği razı olduğu inançtan ayırmasın, İslâm'dan imandan ayırmasın…

Filozoflar müslüman oluyor, filozoflar! Sıradan insan müslüman olsa, birisi kandırmış, evlenmek için müslüman olmuş dersiniz.

"—Falanca adam müslüman olmuş."

"—Niye?"

"—Bir müslümanla anlaştı, onunla yuva kurmak için müslüman oldu." dersiniz.

Öyle değil. Araştırıcı adam, araştırıyor müslüman oluyor.

Meryem Cemile diye bir insan, bir Yahudi kızı var. Meryem Cemile [Maryam Jameelah, 1934-2012], eski adı Margaret Marcus. Meryem Cemile yahudi kızı, Yahudi.

"—Yahudi kendi evlâdını boş bırakır mı?"

Yahudi gibi yetiştirmiş. Margaret Marcus Amerika'da yahudi olarak yetişmiş. Tatmin olmamış, gönlünü doyurmamış, aklını fikrini doyurmamış. Yahova, yahudilerin tanrısı ötekilere bir şey yok. Her şey yahudiler için.

"—Öteki insanlar Allah'ın kulu değil mi?"

Bir şey yok. Tatmin olmamış, haydi Hıristiyanlığa girmiş. Amerika'da Hıristiyanlığı öğrenmek için bir sürü imkân var elinde. Gelmiş gitmiş okumuş dinlemiş filan, tatmin olmamış. Bu bilimseldir hiç olmazsa filan diye reformist hıristiyan mezhebine girmiş.

Ya bozuk bir evin bir yerine yeni bir tahta çaksan ne olacak? Temelden bozuk, yıkılmış çürümüş, çamur üzerine yapılmış. Üstüne bir boya vursan ne olacak, altı çürümüş tahta.

Orada da tatmin olmamış. Üniversiteye gitmiş felsefe bölümüne girmiş. Aklı yol arıyor, arasın. Arayandan korkumuz yok, düşünenden korkumuz yok. Bizim korkumuz düşünmemekten, düşünmeyen insandan. Korkumuz o!

Niye akıbetini düşünmezsin kardeşim? Niye bu işin sonunu düşünmezsin? Niye aklını kullanmazsın? Niye mantığını kullanmazsın?

Bizim korkumuz aklı mantığı kullanmamaktan. İlme irfana gelmemekten korkumuz. Arıyor, arasın...

Felsefe bölümüne girmiş okumuş bir sürü dinsiz filozofu. Bilmem Nietzsche şöyle söylemiş, Aristo böyle demiş, Eflatun böyle demiş, Yunan filozofu şöyle demiş, Fransız filozofu böyle demiş, Alman filozofu böyle demiş. Ne diyecek, hepsi beşer.

Beşerin kafasının çapı olsa olsa 30 santim, ne olacak? Otuz santimin içindeki bilgiden ne olacak?

Hepsini dinlemiş, hepsini okumuş, incelemiş; dinsiz olmuş. Her şeyi inkâr etmiş, Yahudilik'te iş yok, Hıristiyanlık tatmin etmiyor. İnsanlar işte kimisi toteme tapmış, kimisi güneşe tapmış kimisi aya tapmış... Her şeyi inkâr etmiş. O da çare değil...

O da çare değil, nihayet İslâm'ı bulmuş, incelemiş incelemiş müslüman olmuş. Batı Materyalizmi Karşısında İslâm diye bir kitabı var. Madde madde, madde madde çeşitli görüşlere ait fikirlerini okuyoruz orada. 20 sayfa 30 sayfa çeşitli dünya filozoflarının şeylerini incelemiş onun hakkındaki görüşlerini yazmış. Çok güzel, kitabını okudum ben hayran kaldım. Her şeyi incelemiş, araştırıyor.

Araştırmış, hak din müslümanlıktır diye müslüman olmuş.

Muhterem kardeşlerim!

Bunlar bizim için arayan insanın bulduğu önemli misaller. Biz, biz müslümanlar, hocalar; üniversite hocası veya cami hocası veya müftü veya vaiz, yani dindar insanlar sanmayın ki anânevî bir

şeyi şöyle gördük de onun burada plak gibi aynen tekrarını yapıyoruz. Biz her boyaya girdik, biz de her şeyi gördük. Çünkü hepsi çıktı karşımıza. Hepsini vicdanımızın terazisine koyduk tarttık; (*İnne'd-dîne inda'llàhi'l-islâm*) "Din İslâm dinidir."

El-hamdü lillâh bizi müslüman yaratan, müslüman anneden babadan dünyaya getiren, müslüman olarak yaratan, müslüman olan yaşatan, Melbourne'de bile İslamiyetimizden bizi kopartmayan, şu günde şu camiye getiren Allah'a hamd olsun... Bu imanı bize bahşeden Rabbimize hamd ü senâlar olsun.

Bu iman bize hem dünya mutluluğunu getiriyor; bizi kimse yıkamaz, biz maden ocağında çalışırız, fabrikada çalışırız, boya yaparız, zehirleniriz, hastalanırız, vız gelir. Ölürüz, vız gelir! Ölmekten de korkmayız, hastalanmaktan da korkmayız.

Neden? Mü'minim ya!

Peygamber SAS Efendimiz peygamberliğini Taif şehrinde anlatmaya gittiği zaman Taifliler öyle bir reaksiyon gösterdiler ki, taşladılar. Çıkarttılar şehirden, taşlaya taşlaya çıkarttılar. Mübarek ayakları atılan taşlardan yaralandı. Şehrin cahilleri, edepsizleri peşine takıldılar, "Sen misin putların aleyhinde konuşan?" diye ayak takımını hücumuna mâruz kaldı. Bir bağ evine oraya davet ettiler, oraya sığındı. Yani biraz o edepsizlerin hücumundan oturdu, diyor ki;

"—Yâ Rabbi! Eğer şu karşılaştığım olaylar senin gazabından dolayı değilse, vız gelir bana, hiç aldırmam. Eğer sen bana kızdıysan da insanların eliyle bana böyle yaptırtıyorsan, o zaman fena, o zaman felaket... Ama sen razıysan, eğer sen beni seviyorsan yâ Rabbi, ne olursa olsun, vız gelir!"

Köle üzüm getirmiş, bağın sahibi göndermiş, "Şu zavallıya biraz üzüm götür." dedi anlaşılan. Bilmiyor ki zavallı taşlayanlar aslında. Taşlanan kâinatın Efendisi, seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Habîbullah, Allah'ın sevgili kulu. İmtihan dünyası. Üzüm göndermiş, üzümü alıyor, karşısındaki şahsa soruyor;

"—Sen nerelisin?" diyor.

"—Ben diyor Ninovalıyım, Musulluyum." diyor.

"—Kardeşim Yunus AS'ın memleketi." diyor.

Köle şaşırıyor:

“—Buralarda bu şeyleri bilen, böyle sözler söyleyen hiç insan yoktur. Sen kimsin yâ mübarek?” diyor. Köle şaşırıyor!

“—Ben Allah’ın son peygamberiyim!” diyor. “Yunus AS da peygamberdi, ben de Allah’ın son peygamberiyim.” diyor.

Muhterem kardeşlerim!

Biz de öyleyiz. Yani başımıza gelen sıkıntılar Allah’ın kahrından değilse, bizi sevmediğinden değilse, bir müslümanı hiçbir şey sarsamaz, yıkamaz. Hastalık... “Yâ Rabbi! Sen gönderdin bu hastalığı.” der, sabreder. Ölüm... “Ölüm Allah’ın emri.” der sabreder. Şu sıkıntı veya bu sıkıntı veya şu zorluk veya bu zorluk… Müslümanın hiç kimse dünyada, âhirette sırtını yere getiremez.

Onun için çok büyük bir nimete sahibiz biz! Çok büyük bir nimete sahibiz; iman nimeti, müslüman olmak nimeti, doğru yolda olmak nimeti, Allah’ın rızası yolunda olma nimeti...

Allah’ın rızası yolunda olduktan sonra, “Öl!” dediği yerde ölürüz.

“—Gelin kullarım, buyurun! Şu vazife var, öleceksin

arkasından."

Bir gül bahçesine girercesine davullarla, tekbirlerle uğurlarız askere gazilerimizi… Şehid olacak insanları düğüne gönderir gibi göndeririz. Giden de öyle gider.

Kıbrıs'a giden yüksek tahsilli bir kardeşimiz, mektup yazmış bir arkadaşına da, diyor ki;

"—Aziz kardeşim! Benim neslimden çok az kimseye nasib olacak bir şerefe erdim. Savaşa gidiyorum, muhtemelen orada ölebilirim. Bizim neslimiz savaş görmedi. Bizim neslimizden çok az kimseye nasip olan bir şerefe ermiş bulunuyorum; savaşa gidiyorum, ölmeye gidiyorum." diyor.

Mutluluğunu bir mektupla yazmış. Kıbrıs'ta mücadelede, savaşta şehid düşmüş. Mektubunu sonradan neşrediyorlar.

Biz böyleyiz, yani Allah yolunda ölmeyi şeref biliriz.

Çanakkale Harbi'nde iki tane gazi siperde ağlıyorlar, baş başa vermişler hüngür hüngür ağlıyorlar. Komutan da siperin öbür tarafından yürümüş gelmiş.

"—Tevbe yâ Rabbi! İki tane asker ağlıyor burada!"

"—Hayrola, niye ağlıyorsunuz?" demiş.

"—Bir şey yok komutanım!" demişler.

"—Söyleyin, niye ağlıyorsunuz?"

Hiç... Söylemek istemiyorlar yutkunuyorlar.

"—Allah aşkına söyleyin ya, nedir bu? Ölümden mi korkuyorsunuz, çoluk çocuğunuzu mu özlediniz, onlar mı aklınıza geldi?"

"—And verdin, söyleyelim: "Biz buraya, Allah'a dua ettik şehid olmaya geldik. Kaç çarpışmaya girdik, ölmeden geliyoruz geriye! 'Allah bize şehidlik verilmeyecek mi?' diye ondan ağlıyoruz." diyorlar.

Biz böyleyiz. Biz böyle bir imanın sahipleriyiz. Biz böyle insanların evlatlarıyız. İslâm böyle bir din, müslümanlık böyle, Allah inancı böyle bir şey! Hem bu dünyanın mutluluğunu sağlıyor İslâm insana, hem de âhiretin mutluluğunu sağlıyor. Bu dünyada temizlik sağlıyor.

c. İslâm Sosyal Bir din

Bak bayrama gelmişiz, var mı bizim gibi temizi? İçimiz temiz, dışımız temiz; tıraşlı, güzel kokulu, temiz elbiseli, el-hamdü lillah…

İslâm'ın bir prensibi temizlik prensibidir. Her bakımdan temizlik; tırnaklar kesilecek, tıraş olunacak, kıllar kesilecek, her şey pırıl pırıl, gıcır gıcır tertemiz. İhmal yok, yani en küçük detayına kadar, tepeden tırnağa kadar. Tırnağa kadar temizlik.

Dışarıdan kalbin derinine kadar, içeriye kadar temizlik. Kalbi temiz olacak, niyeti iyi olacak, parası helâl olacak, gıdası helâl olacak, kazancı helâl olacak, sözü temiz olacak, özü temiz olacak, İslâm bu.

Ailesi öyle, müslümanın kadını namuslu, dürüst, fedakâr, mütesettir,hayâ sahibi, utanç sahibi el-hamdü lillâh...

El-hamdü lillah, Allah bize bu nimeti ihsan eyledi. Bu nimetle buralara getirdi, bu nimetle bu yaşa erdirdi. Bu nimet ile Ramazan'ı yaşattırdı, ibadetini yaptırttı, namazlarımızı, teravihlerimizi kıldırttı, Rasûlünün yolunda yürüttü.

Boynu bükük kullar olarak evine, huzuruna geldik. Her mescid Allah'ın evidir. Kendisi bilir. Biz onun kuluyuz, o bizim Rabbimiz. Biz onun misafiriyiz, o bizim sahibimiz. Boynumuzu büktük, muhakkak ki ibadetlerimiz eksiktir, kusurludur ama karınca kararınca, ona güzel kulluk etmeye çalıştık.

Rabbimiz Ramazanımızı, oruçlarımızı, ibadetlerimizi, hayrâtımızı, hasenâtımızı, zekâtlarımızı kabul eylesin. Vücutlarımıza sıhhat afiyetler ihsan eylesin. Nice nice, nice nice Ramazan'lara Allah'ın sevdiği kullar olarak sıhhatle, afiyetle, etrafımızdaki sevdiklerimizle, çoluk çocuğumuzla, evladımızla, akrabamızla mesut ve bahtiyar olarak Allah eriştirsin.

Nice nice Ramazan'lardan böyle mesut ve bahtiyar olarak bayrama ulaştırsın. Son nefesimizde sevdiği bir kul olarak, abdestliyken, oruçluyken, ibadet üzereyken, dilimiz zikri ile meşgul iken, günahlardan uzak durumdayken ve buyurun beraber diyelim:

"*—Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*" diye diye, mü'min kullar olarak âhirete

göçmeyi nasip eylesin.

Cehennemden âzad olup, cehennemden kurtulup, hesaptan geçip, sırattan geçip Rabbimizin dâr-ı naîmi olan, rızası yeri, yurdu olan cennete böylece kardeşlerimizle, cemaatimizle, topluluğumuzla, akrabamızla sevdiği kullar olarak dahil eylesin. Cennetinde Habîb-i Edîbine komşu eylesin. Cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin. Allah cümlenizden razı olsun. Yolunda dâim zikrinde kâim eylesin.

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!

Ramazan ayı içinde umumiyetle insan, sevaplar kat kat mükafâtı fazla verildiği için, hayırlarını Ramazan ayında yapar. Bu bayram namazından çıkıncaya kadar da herkesin sadaka-i fıtrını filan vermesi gerekiyordu. Umumiyetle zekâtlar filan da sevabı çok olsun diye Ramazan içinde veriliyor ama her zaman verilebilir, sonra da verilebilir.

Müslümanın, İslâm dininin güzelliğinin bir tarafı da nedir?

Sadece bir köşede ibadet etmek dini değil, sosyal yönü olan bir din. Her şeyi var, yani aileyle de ilgili, hükümetle de ilgili, beynelminel konularla da ilgili, savaşla da sulhla da ilgili, her şeyle ilgili. İslâm böyle bir din. İslâm'ın sosyal yönünün en büyük isnatlarından bir tanesi de, İslâm'da zekâtın İslâm'ın beş temelinden bir tanesi olmasıdır. İslam'da malî bir ibadet var, farz. Oruç da farz, namaz da farz, zekât da farz. Para vermek de farz, Allah'ın bir emri.

Neden?

E hayırla, hasenatla, maddiyatla birçok işler yapılıyor. Birçok atılımlar, birçok hazırlıklar, birçok çalışmalar, birçok gelişmeler parayla oluyor. Onun için İslâm eskimeyen bir modern din olduğu için, çağlar üstü bir din olduğu için, bu tarafı da ihmal etmemiş.

"Din bir duygu ona kimse ilişmez."

Böyle bir şey yok. Böyle bir şey yok, din hayat. Sadece duygu değil hem duygu, hem iş, hem faaliyet, hem hayır, hem madde, hem mâna, her şey, din bizim her şeyimiz.

Din bizim her şeyimiz, onun için para meseleleri de bizim size anlattığımız meseleler oluyor, mecburen anlatıyoruz. Fukaranın

hakkı olan zekâtlarınızı verin! Fukaranın hakkı olan zekâtınızı vermezseniz malınız pis olur, tümü pislenir. Allah mala felaket gönderir çünkü fakirin malını vermediniz, hakkını vermediniz. Fakirin hakkı var, o zekâtları vereceksiniz. Zekât bir müslümanın asgari, farz, mecburi hayır çizgisidir bunu mutlaka vereceksiniz.

Zekâtı vermeyen bir insan cimridir, zekâtı vermeyen bir insan pintidir, zekâtı vermeyen bir insan nekesdir, zekâtı vermeyen bir insan hasistir, zekâtı vermeyen bir insan her türlü hakarete maruzdur.

Hz. Ebû Bekir RA diyor ki:

"—Zekâtı vermezseniz çarpışırım."

"—Namaz kılalım da, zekât vermeyelim!" demişler.

Bedeviler hani iktisadî şeyleri, sosyal görüşleri bilmiyorlar. O kadar, "Namaz kılalım da zekât vermeyelim."

"—Vermezseniz çarpışırım." demiş.

Neden? Allah'ın bir emrini inkâr etmek insanı küfre götürür.

Zekâtı vereceksiniz. Fakirlere zenginlerin borcu var, fakirlerin zenginlerden alacağı var. Bu olacak. Fakirler yoksulluktan kurtulacak.

Bakın Türkiye'ye Irak'tan 300 bin, 500 bin kişi sığındı. Aç sefil, çocukları ölüyor, resimlerini görüyoruz gazetelerde. Müslümanların onları kollaması lazım! Onlara paraların verilmesi lazım. Sen burada rahat yemek yiyorsun, barbekü yapıyorsun, karnını doyuruyorsun, sıhhatin yerinde, sıcak su soğuk su... Onlar orada soğuktan ölüyorlar, içecek su bulamadığı için ölüyorlar! Onlar da insan, onlar da Allah'ın bir kulu. Onun için bir müslüman mutlaka malî vazifesini yapacak.

Muhterem kardeşlerim!

Zekâtlarınızı verin, Allah sorar. Allah cayır cayır yakar. Zekât hayrın asgari çizgisidir. 40'ta birini verdi ondan sonra 39 tanesinden hiçbir şey vermeyecek diye bir şey yok. Hayrın çok yönleri vardır, çok yerleri vardır. Zekâttan ayrı da fırsat buldukça hayır yapın.

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:

"—Cehennemden kendinizi koruyun! Cehennemden kendinizi koruyun, yarım bir hurma ile de olsa."

Yani yarım bir hurmayı, hani elinde bir tane hurma var, başka bir varlığın yok, açsın, yoksulsun. Yarım hurmayı arkadaşına ver, yarım hurmayla bile olsa… Yani bir bağış verme şeyini, Allah için fedâkârlık yapma şeyini göster böylece cehennemden kurtul, diyor. Yani cömertlik cennetlik bir huydur, onun için insanların hayır yapması lazım.

d. Cami Yaptırmanın Sevabı

Şimdi bayram günü burada toplandık. Bu bir cami. Türkiye'de olsaydı, Türkiye'de bir cami, Süleymaniye Camiine gidecektik İstanbul'da. Kocaman cami. Kanuni Sultan Muhteşem Süleyman yaptırmış, taşına toprağına ben para vermedim. Vakıflar vermiş gelirine, Süleymaniye Camiinin vakfiyesinde 200-300 personeli varmış, bilmem kandilcisi, süpürücüsü, su taşıyıcısı, tamircisi ama onların hepsi ne olmuş ayrı mesele. Biz Türkiye'de alışmışız camiye gideriz, kılarız namazı, padişahın birisi yaptırmış.

Ama burada camiyi siz yapıyorsunuz! Siz yaparsanız caminiz oluyor, siz yapmazsanız İngiliz size cami yapmıyor. Yapmıyor! Yani toplum kendi ibadethanesini kendisi yapıyor, kendisi

yürütüyor. Caminin yüznumarası var, suyu var, elektriği var, yüznumarasında tuvalet kağıdı var, sabunu var. Eskiyen yerlerinin tamiri var, genişletilmesi var, şusu var busu var.

Kim yapacak? Marşal yardımı gelecek değil, siz yapacaksınız. Cami sizin cömertliğinizin eseri, cami sizin. Cami temizse, demek ki sizde temizlik duygusu varmış ki caminiz temiz. Cami güzelse, demek ki sizde güzellik şuuru varmış, estetik zevki varmış ki cami güzel. Caminin her tarafı çiçeklerle donatılmışsa, demek ki siz sanat zevki olan insanlarmışsınız. Cami harabeyse, demek ki siz harap insanlarmışsınız. Cami çer çöplüyse, demek ki siz çere çöpe aldırmayan, çöplükler arasında yaşayabilen insanlarmışsınız.

Cami bu toplumun göstergesi. Cami bir kiliseden geriyse, demek ki bu caminin cemaati o kilisenin cemaatinden daha geri. Onların hizmeti gayreti davranışı daha yüksek, bu daha az, bunu gösterir. Yani sorumluluk sizin omzunuzda, caminiz sizin. Camiyi yapmak geliştirmek sizin.

Camiyi yapmak sevabı ne? Peygamber SAS buyuruyor ki: Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[79]

مَنْ بَنَى لِلّٰهِ مَسْجِدًا ، بَنَى اللّٰهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

(حم. م. عن عثمان بن عفّان)

(*Men benâ li'llâhi mesciden, bena'llàhu lehû beyten fi'l-cenneh*) "Bir kimse Allah rızası için bir mescid binâ ederse, yaptırırsa, yaparsa; Allah da ona sevap olarak, mükâfat olarak cennette bir

---

79 Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.250, no:5298; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.70, no:506; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.167, no:11712; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.351; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.268, no:1291; Hz. Osman RA'dan.

Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.II, s.123, no:912; Vâsile ibn-i Eska' RA'dan.

Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.V, s.330, no:1047; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ukaylî, *Duafâ*, c.VII, s.305, no:1703; Hz. Aişe RA'dan.

Cürcânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.131, no:135: Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.649, no:20728, 20753; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.124, no:21678.

köşk ihsân eder.”

Tabii etraftaki insanların çoğu fukara, bir tanesi boynunu bükmüş demiş ki:

“—Yâ Rasûlallah! Hani şu yol kenarlarında dört tane direk, üstünde hurma dallarından çardak gölgelik oluyor, namazgâhlar oluyor, onlar da bu hükme dahil midir?” Çardak, namazgâh...

“—Dahildir, onlar da dahil.”

Allah insanın parasının miktarına bakmıyor ki, kalbinin temizliğine bakıyor;

لَنْ يَنَالَ اللّٰهَ لُحُومُهَا وَلاَ دِمَاؤُهَا وَلٰكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْ

(الحج:٣٧)

(*Len yenâla’llàhe lühûmühâ ve lâ dimâühâ ve lâkin yenâlühü’t-takvâ minküm.*) [Onların ne etleri, ne de kanları Allah’a ulaşır; fakat ona sadece sizin takvânız ulaşır.](Hac, 22/37) buyruluyor.

Sizin takvanızı Allah değerlendiriyor. Siz Allah için ne fedakârlık yapacaksanız, Allah onu değerlendiriyor. Çardağa gücünüz yetiyorsa çardak yaparsınız Allah çardak mukabilinde cennette köşk verir. Daha güçlü bir şey yapmaya gücünüz yeterse onu yaparsınız Allah onun mükâfatını verir.

Siz güçlü bir cemaatsiniz. Siz Melbourne'de çocuklarınızın İslâmî tahsili görmesi için ve çok güzel İngilizce öğrenen, çok kaliteli yetişmiş çocuklar olması için; çok münevver, çok aydın yani büyüdükleri zaman burada bir görev aldıkları zaman en yüksek görev alabilecek tarzda yetiştirmek isterseniz böyle bir okul açabilirsiniz. Çocuklarınıza bakmazsanız, çocuklarınız gelişmez. Ortaokuldan terk, ilkokuldan terk olur işçi olur sizin gibi. Zaten bu yönetimin de belki istediği sizin çocuklarınızın işçi olmasıdır. İşçi çocukları işçi olsun haliyle, böyle isteyebilirler.

Ama biz ne istiyoruz? Biz sizin çocuklarınız yükselsin istiyoruz, yüksek insan olsun istiyoruz. Onun için camiyi sadece ibadet edilen bir yer olarak görmeyin. Biz Melbourne'de bir çayırı tutardık, o çayırda da bayram namazını kılardık biterdi iş, mümkündür.

Cami müslümanların yuvasıdır, buraya her zaman geleceksiniz. Muhabbet kazanının fokur fokur kaynadığı muhabbetleşilen yerdir cami. Sosyal merkezinizdir sizin ve sizin sığınağınızdır, kurtulma yerinizdir, barınağınızdır. Siz küfür deryasından cami adasına sığınarak kurtulursunuz. Okyanusun dalgalarından boğulmaktan öyle kurtulursunuz, çocuklarınız hanımlarınız öyle kurtulur.

Onun için, camiyi sadece namaz yeri olarak düşünmeyin! Peygamber Efendimiz'in camisi, sadece namaz yeri değildi. Caminiz aynı zamanda sosyal merkez, aynı zamanda çocuklarınızın eğitim yeri, aynı zamanda hanımlarınızın dinî eğitim yeri olmalıdır. Zengin kaynakları olmalı, burası dar geliyorsa başka atılımlar yapmalı, sağdan soldan yerler almalı. Sizin için gerekli, çocuklarınızın istikbali için gerekli, müslümanlık için gerekli; müslümanca yaşamanız için, nesilleriniz müslüman olması için, sizden sonra İslâm'ı unutup da İngilizleşmemesi, hıristiyanlaşmaması için, bir müslüman olarak yetişmesi için gerekli müesseseleri kurmanız lâzım.

Şimdi bu şuurla hepinizi caminize sahip çıkmaya davet ediyorum. Yani bayram günü gelip gitmek tarzında değil, “Her zaman cami benim yuvam, benim bir kenarında sorumluluğum olan bir yer!” deyip, her zaman camiye sahip çıkın! Caminizi geliştirin, çocuklarınıza sahip çıkın, hanımlarınıza sahip çıkın! Onların dinî eğitimini alması için camileri aynı zamanda bir eğitim merkezi, sosyal merkez hâline getirmeye çalışın!

Camimizin, senelerdir duyduğum, yan tarafta ek binalar almaktan dolayı borcu var. Bu borcu ödeyin. Bu borcu ödedikten sonra, burada bir İslâmî okul açın! Çocuklarınızı buraya gönderdiğiniz zaman hem dini öğrensinler, hem Avustralya’nın diğer okullarında okutulan bilgileri öğrensinler.

İlave bilgilerle, dinî bilgilerle, mükemmel İngilizce ile, gayet güzel, kültürel yönden iyi yetişmiş, sizin gördüğünüz zaman mutlu olacağınız kimseler olarak yetişsinler. Yani bu sosyal müesseseleri de kurmaya gayret edin!

Allah hepinizden razı olsun!

16. 04. 1991 - Ramazan Bayramı
Avustralya

33. MÜSLÜMANA EN GÜZELİ YAKIŞIR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fih... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.
Emmâ ba'd:

a. Doğru İnanç Güzel Kulluk

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Cenâb-ı Hak insanları, kendisini tanıyıp ibadet etsinler diye yaratmış. Ancak insanların çoğunun şaşırıp, hakikî ibadet edilecek Allah-u zü'l-Celâl Hazretleri'ni bırakıp çeşitli şeylere saplandıklarını, kendisine şirk koştuklarını daha önce belirtmiştik. Kimisi yıldıza, kimisi aya veya güneşe, kimisi de eşya, hayvan gibi mahlûkata tapmak abesliğini hiç düşünmeden kabullenmişlerdir. Meselâ, Hindistan'da ineğe bile kudsiyyet atfetmişler ve "Galiba bu tanrı!" diyebilmişlerdir. Öyle şey olur mu? Hiç ineğe tapılır mı?

Demek ki insan dindar olacak; dinsiz olmayacak ama yanlış şeye de tapmayacak, Hak dine mensup olacak, yanlış dinden olmayacak. Hak dine mensup olduktan sonra da, Allah'ın emirlerini tutan, Allah'ın yolunda yürüyen, itaatli kul olacak. Söz dinlemez, azgın, asî kul olmayacak.

Allah, "İçki içmeyin!" demiş, adam içiyor; Allah, "Zina etmeyin!" demiş, adam zina ediyor; Allah, "Kumar oynamayın!" buyurmuş, adam kumar oynuyor, "Haram yemeyin!" buyurmuş, haram yiyor; "Yalan söylemeyin!" buyurmuş, yalan söylüyor; "Kimseye haksızlık etmeyin!" buyurmuş, ömrü haksızlıkla, zulümle geçiyor... Bu da cezasını çekecek.

Sağlam müslüman, sağlam mü'min olacak, doğru inanç üzerinde olacak. Doğru inanç üzerinde olmayanlar yandı. Doğru inanç üzerinde olduktan sonra da, yolu dosdoğru gidecek. Eğri büğrü iş yapmayacak, yamuk yumuk, acayip, saçma, kötü işler yapmayacak; yakışmaz.

Biz sakallıyız; birisi bizde bir kusur görse, "Sakallıya şöyle şey yapmak yakışır mı?" diyor. Trafik polisi çeviriyor:

"—Geçilmeyecek noktada niye geçtin?"

"—Çok dikkat ettim, hata etmemeye çalıştım."

Hemen insanın sakalına takılıyor:

"—Koskoca sakallı adamsın!"

"—Dikkat ettim ama orada çizgiler silinmiş zaten, görmemişim!" desen de faydasız.

Hemen sakal bahis konusu olur. Müslümana da yakışmaz, aslında… Polisin hata yapan bir insana böyle dediği gibi, müslümana da günah haksızlık, kötü iş yakışmaz.

Müslümana ne yakışır? Her şeyin en güzeli yakışır. Her şeyin en güzeli müslümana yakışır. En intizamlı, en kibar, en edepli, en tatlı, en sevimli, en sempatik, en hoş, en temiz, en pak, her şeyin en güzeli, ekstrası müslümana yakışır. Öyle olması lâzım. Her şeyine dikkat etmesi lâzım. Giyimi, kuşamı çiçek gibi; hareketi zarif, konuşmasında ağzından yağ, bal akması, tatlı olması, gönül yapması, gönül yıkmaması lâzım. Böyle yapmazsa, kendisi bilir.

"—Ben müminim, namaz kılıyorum"

İyi ama, namaz kıldığından sevap alırsın, gönül yıktığından günah alırsın.

Nasreddin Hoca dükkan çalıştırıyormuş, yumurtayı dokuz dirheme alıyormuş, sekiz dirheme satıyormuş.

"—Bu ne biçim iş?" diyorlarmış.

"—Dostlar alış verişte görsün!" demiş.

Fazlaya alıyor, zararına satıyor. "Dostlar alışverişte görsün!"le olmaz, kâr etmen lâzım!

"—Satış da yapıyorum, para da alıyorum."

"—İyi ama zarar ediyorsun."

“—Namaz da kılıyorum, oruç da tutuyorum, ama huyum kötü…”

O zaman huyundan zarar edersin,

Bazı huylar vardır, insanın zararına… Neden? Allah-u Teàlâ Hazretleri, *Ahkemü'l-hàkimîn*'dir. Hüküm edicilerin en adaletlisidir; hükmü en isabetlidir, hükmü en sağlamdır.

Ve't-tîni ve'z-zeytûni Sûresi'ni okuyoruz, nasıl bitiyor sûre?

أَلَيْسَ اللّٰهُ بِأَحْكَمِ الْحَا كِمِينَ (التين:٨)

(*Eleyse'llàhü bi-ahkemi'l-hàkimîn*) “Allah, hükmedicilerin en adaletlisi değil mi?” (Tîn, 95/8)

Biz de cevap veriyoruz:[80]

بَلٰى ، وَ نَحْنُ عَلٰى ذٰلِكَ مِنَ الشَّاهِدِينَ

(*Belâ, ve nahnü alâ zâlike mine'ş-şâhidîn*) [Evet, hâkimler hâkimidir, biz de buna şahitlik edenlerdeniz.]

Elbette, her hükmü güzel. Lütfü güzel; kahrı, cefası güzel, safası güzel; kaderi, kısmeti güzel, her şeyi güzel. İnsanın onu anlayabilmesi, her şeyinin güzelliğini görebilmesi lâzım!

Müslümanın imanı var, doğru yolu bulmuş; ama imanına

---

[80] Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.184, no:3270; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.III, s.55, no:753; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.249, no:7385; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.310, no:3508; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.377, no:2097; Hamîdî, *Müsned*, c.ıı, s.437, no:995; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.452; İbni's-Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.II, s.331, no:435; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.289, no:1136; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.179, no:11457; Ebû Hüreyre RA'dan. (*Ve ene zâlike* şeklinde.)

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.608, no:2792; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.274, no:23491.

Buhàrî, *Sahih*, c.XX, s.199, no:6053; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.65, no:11140; Tahavî, *Müşkilü'l-Asâr*, c.I, s.198, no:165; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.517, no:5613; Ebû Hüreyre RA'dan.

yakışır güzellikte yaşamıyor. Haksızlık ediyor, zulmediyor, aldatıyor, yafan söylüyor, bir kusur işliyor. Bunlardan günahlar yazılır kendisine. Büyük günahlar yazılır. Gıybet eder, günah yazılır, iftira eder, haram yer, şunu yapar, bunu yapar, günah yazılır.

"—Ben onları yapmıyorum; ben bu hususlarda dikkatliyim, kimsenin malına elimi uzatmıyorum, kimsenin namusunda gözüm yok".

"—Ama kin tutuyorsun, hased ediyorsun, buğz ediyorsun, dargınlık yapıyorsun." Bu da günah, bunu da bilecek müslüman, ama bunun günah olduğunu bilmiyor. Kin tutmanın, hased etmenin günah olduğunu bilmiyor. Kıvrım kıvrım kıskanıyor ötekisini, ne yapacağını şaşırıyor hasedinden, bu yüzden günaha giriyor. Hatta sevapları elinden kaçıyor; kötü huyundan dolayı çok zararlara uğruyor.

b. Kim Kardeşine Zulmetmişse

Hadis-i şerifi, bu ön fikirlerden sonra size kısa kısa izah etmeye çalışayım:[81]

مَنْ كَانَتْ عِنْدَهُ مَظْلِمَةٌ لأَخِيهِ، فَلْيَتَحَلَّلْهُ مِنْهَا ؛ فَإِنَّهُ لَيْسَ ثَمَّ دِينَارٌ وَلاَ دِرْهَمٌ، مِنْ قَبْلِ أَنْ يُؤْخَذَ لأَخِيهِ مِنْ حَسَنَاتِهِ ؛ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ، أُخِذَ مِنْ سَيِّئَاتِ أَخِيهِ، فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ (خ. ق. عن أبي هريرة)

(*Men kânet indehû mazlimetün li-ahîhi, fe'lyetehallelhü minhâ*)

---

[81] Buhàrî, *Sahîh*, c.XX, s.199, no:6053; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.65, no:1140; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kim bir kardeşine bu dünyada iken bir zulüm yapmışsa, bir haksızlık yapmışsa, kalp yıkmışsa, zararı dokunmuşsa, o kardeşinden gitsin helallik istesin, barışsın!"

"—Ben senin hakkını çiğnedim, sana haksızlık yaptım, ben senin kalbini kırdım, sana yanlış davrandım, ben bilemedim. Şimdi, hatamı anlıyorum, affet. Helâl et hakkını, helâl etmen için bir şey vermem gerekiyorsa, vereyim. Para istiyorsan, para vereyim. Hakkını helal etmek için ne yapmam gerekiyorsa yapayım!"

Peygamber Efendimiz izah ediyor, buyuruyor ki:

(*Feinnehû leyse semme dînârun ve lâ dirhem*) "Çünkü, orada dinar, dirhem, para pul yok, dolar, mark yok."

"—Biriktirdiğim paraları cebime koyarım; vasiyet ederim, tabutuma da onu koyarlar; ahirete geçiririm; orada herkese parasını dağıtırım!" diyemezsin.

Orada para sökmez. Ne olacak pekiyi? Hak sahibi adam geldiği zaman:

"—Ver hakkımı! Sen dünyada benim hakkımı üzerine geçirmiştin; benim kalbimi kırmıştın, bana zulmetmiştin, beni dövmüştün, beni kenara itmiştin! Güçlüydün, kuvvetliydin; adamların vardı, mafya çetesinin reisiydin. Orada ben sana "gık" diyemedim, polise bile şikâyet edemedim seni; ama şimdi burası adalet divanı, Allah'ın huzuru, ver hakkımı!" diye yakasına yapışacak.

Mafya liderinin yakasına dahi yapışacak. Çünkü orada korkmayacak. Hepsi arslan kesilecek. Herkes hakkını almak için güç-kuvvet sahibi olacak. Çünkü Allah zalimden mazlumun hakkını alacak orada... En iyisi bu dünyadayken helalleş, ahirete bırakma! Çünkü orada altın, gümüş yok. Dinar, dirhem yok..." diyor. Orada, altın para, gümüş para yok ki... Öyle bir şey yok. Ne olur orada? Ne olacağını Peygamber Efendimiz şöyle buyuruyor:

مِنْ قَبْلِ أَنْ يُؤْخَذَ لأَخِيهِ مِنْ حَسَنَاتِهِ؛

(*Min kabli en yü'haze li-ahîhi min hasenâtihî*) "Orada, işlediği sevaplardan, hasenatından çekilip alınmadan evvel bu dünyadayken hakkını helâl ettirmeğe, gönlünü almağa çalışsın!"

Bu cümleden anladık ki, insan ahirete sevaplarıyla gitti. Büyük sevaplar, yığın yığın sevaplar... Hacca gitmiş, namaz kılmış, cumaya gelmiş, teşbih çekmiş, hatim indirmiş, fakirlere yardım etmiş, cihada para sarf etmiş; çalışmış, çabalamış, sevaplar kazanmış. Mahkeme-i Kiibra'ya Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzuruna geldi ama öbür taraftan da hak sahibi geliyor. Yapışıyor yakasına.

"—Ya Rabbi! Bunda benim hakkım var, alıver bundan benim hakkımı. Ben bundan hakkımı isterim, ihtiyacım var, benim de terazim var, benim de hesabım var, benim buradaki hakkımı alıver ya Rabbi. Alıver ki ben kurtulayım?" diyecek. Bu yüzden, orada insanın yaptığı sevaplar elinden kaçabilir.

"—Bu namazı ben kılmıştım, bu hacca ben gitmiştim, bu sevaplar benimdi." dersin. Senindi ama sen bu kardeşine zulmettin, o gelip alacak onları. Orada, dinar-dirhem olmadığından dolayı, gelecek senin sevaplarını, hasenatını alacak.

فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ ، أُخِذَ مِنْ سَيِّئَاتِ أَخِيهِ ، فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ .

(*Fein lem yekûn lehû hasenâtün, ühize min seyyiâti ahîhi, feturihat aleyhi*) "Eğer bu adamın zaten hasenatı yoksa... Hacca gitmemiş, namaz kılmamış, Allah'a yarar bir iş yapmamış dünyada. Zaten mafya çetesinin reisi. Ömrü efelikle, çalıp çırpmakla, hâzineyi soymakla, insanları kovmakla, gasp etmekle, yol kesmekle geçmiş. O zaman, çaresiz mi olacak?

O zaman hak sahibinin günahlarını alırlar, bu adamın tepesine yığarlar. Hak sahibinin yükü hafifler; diğeri günahların altında ezilir gider. Mazlum olan gene kâr eder. Çünkü, günahlarından kurtuluyor. Oradan sevap alamazsa bile, günahlarından kurtulduğu için, gene işini doğrultur, ahirette.

Ama bu, yaptığı işin belasını, cezasını bulur.”

İslâm’da çok güzel huylar var. Güzel huyların en güzeli hangisidir? İslâm’ın çok önem verdiği ahlâkî vasıflardan bir tanesi adalettir. Adaletli olacak insan, hakkaniyetli olacak, haksızlık yapmayacak. Polis olsun, olmasın; mahkeme olsun, olmasın; karşı taraf güçlü olsun, olmasın; fark etmez. Karşı taraf yetim olur, güçsüz olur, çocuk olur, dul olur, cahil olur; sen onu bu dünyada aldatabilirsin. Ama iyi insan öyle yapmaz; yetimin malını yemez, dula haksızlık etmez, cahili aldatmaz.

Birisi getiriyor, malı satıyor.

“—Şu malımı beş milyona satıyorum.”

“—Yahu, senin bu malın otuz milyon eder, sen bunun farkında değilsin. Sen ucuz satıyorsun bunu. Bu daha fazla eder. Git hadi, aldanma!” der.

Dürüst müslüman, böyle adaletle hareket etmeğe gayret eder.

Onun için, kimin üzerinizde hakkı varsa, kıyamet kopmadan evvel, dünya hayatı bitmeden evvel, ölüm gelmeden evvel, defter dürülmeden evvel gitsin onunla helalleşsin. Haksızlık etmeyin. Neden? Çünkü zulmeden kimseye, Allah hem dünyada yaptığı zulmün cezasını çektirir, hem âhirette mazlumun hakkını zalimden alır. Dünyada çeker; kişi ettiğini bulur.

مَنْ دَقَّ دُقَّ

(*Men dakka dukka*) “Kim birisinin kapısına gider, ‘Pat, pat, pat!’ vurursa; bir gün gelir, onun kapısına dayanırlar, ‘Tak, tak, tak!’ vururlar.” Eden ettiğini bulur. Rüzgâr eken fırtına biçer.

Niye bu kötü şeylerle karşılaşıyor? Kendisi rüzgâr ekti; rüzgâr tohumundan çıksa çıksa fırtına çıkar. Ettiğinin kat kat fenasını görür.

Bir müslümanın dikkat edeceği en önemli husus adaletli olmak. Karısına karşı adaletli olacak.

“—Kocam benim, içki içerdi; her içkiden sonra da ben, ‘İçme!’

dedim diye, 'Çocukların parasını niye böyle yerlere harcıyorsun?' dedim diye, beni bir güzel pataklardı."

Burada adam kuvvetli, kadın zayıf; burada pataklar ama, ahirette görür, belâsını bulur, imansız göçer, tevbesiz gider, Allah tevbe nasip etmez.

وَاللهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (الصف:٧)

(*Va'llàhu lâ yehdi'l-kavme'z-zàlimîn.*) "Allah zàlimler topluluğuna hidayet etmez, doğru yolu göstermez." (Saf, 61/7)

"—Bir doğru yola giriverse, bir tevbe etse, hocam dua ediver."

Yola gelse iyi ama, Allah zalimlere hidayetini vermez. Kendisi pişman olacak, kendisi yapmamak isteyecek, kendisi "Benim yaptığım iş yanlış, ben bu işten vazgeçeyim!" diyecek; ağlayacak, üzülecek, pişman olacak, tevbe edecek; bir daha yapmamaya azm ü cezm ü kasd edecek, kat'î kararlı olacak.

"—Bir daha hiç içmeyeceğim. Bir daha hiç kumar oynamayacağım. Bir daha hiç kimseyi dövmeyeceğim, hiç kimseye sövmeyeceğim, kimseye yan bakmayacağım!" diye kat'î kararlı olacak.

"—Ben bunu yaparım, devam ederim, ben yapadurayım, Allah da beni affetsin..."

Allah günahta ısrar eden, o niyette olan kula hidayet etmez. Neden?

وَاللهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (الصف:٧)

(*Va'llàhu lâ yehdi'l-kavme'z-zàlimîn.*) "Allah zàlimler topluluğunu hidayete erdirmez!" (Saf, 61/7) de onun için. Zulümden, derhal kendini çekeceksin.

Zulüm hanımına karşı olabilir, çocuğuna karşı olabilir. Çocuğunu ikide birde pataklıyor. Bazı babalar ve kadınlar böyledir. Çocuğunu yakanları, işkence edenleri, gazeteler yazıyor.

Belki bir ruhî hastalıktan oluyor ama, çeşit çeşit zulümler oluyor.

Karısı kendisinden zayıftır; zulmetmeyecek. Çocuğu kendisinden küçüktür; zulmetmeyecek; çocukların arasında adaletli olacak; birisine malı verip ötekileri mahrum bırakmayacak. Birisini sevip, ötekini azarlamayacak. Hanımına karşı adaletli olacak; herkese karşı vazifesi neyse, Allah'ın sevdiği şekil neyse, nasıl hareket etmek gerekiyorsa, öyle hareket edecek. Kendisinin karşısına bir mesele getirildiği zaman hakkı söyleyecek, hakkı hükmedecek.

c. Yargıda Eşitlik

İslâm'ın büyük kadılarından, büyük hâkimlerden birisi olan, Kadı Şurayh Rh.A oturmuş, mahkemede. Pek iş yok ama kapıdan içeriye bir müslümanla bir gayr-i müslim girmiş.

"—Nereden anladın, gelişinden gayr-i müslim olduğunu?"

Gayri müslimlere Hazret-i Ömer emretmiş:

"—Belinize bir iplik, bez gibi zünnar, kuşak bağlayın! Belli olsun sizin gayr-i müslim olduğunuz... Kıyafetler aynı, giyimler aynı, elbise aynı olsa bile, beline bağlanan şeyden ayrılsın!" diye kanun koymuş.

O zamandan beri zünnar bağlıyorlar bellerine. Müslümanın sarığı var. Bunun belinde zünnarı var. Kadı Şurayh anlamış, yüreği de cız etmiş:

"—İnşallah müslüman haklıdır." diye düşünmüş.

Kadıya geliyorlar ikisi, birbirinden davacı olarak geliyorlar. Ama, iki tarafı dinlemiş, müslümanı haksız, gayr-i müslimi haklı görmüş. O zaman basmış kararı:

"—Sen haksızsın, sen buna şunu vereceksin, bu iş tamam olacak."

Onlar gitmişler ama, içine bir ateş düşmüş:

"—Ben ne biçim kadıyım? Ne biçim hakimim? Niye gelen adamlara eşit bakmadım? Niye gönlümden bir tarafı tuttum? Neden, keşke şu haklı olsa diye önceden, ön fikirle baktım?" diye tevbe etmiş. Ömrü boyunca onun acısını içinde duymuş.

Fatih Sultan Mehmed, kendi camisini yapan şahsa haksızlık etmiş, o da padişahı dava etmiş. İstanbul Kadısı Hızır Çelebi'nin huzuruna gelmiş. Davacı, gayr-i müslim mimar; sanık ise, Fatih Sultan Mehmed. İstanbul'u fethetmiş olan koca Fatih suçlu makamında, maznun (sanık) makamında; gayr-i müslim mimar da davacı. Allah, Allah! Devletin yapısına bak, adaletin gücüne, kuvvetine bak!

Padişah gelmiş, içeri girmiş. "*Selâmün aleyküm*!" deyip farkında olmadan çıkmış, baş köşeye, sedire oturmuş.

Kadı Hızır Çelebi demiş ki:

"—Padişahım, burası mahkemedir, adalet yeridir burası; hem de sen üstelik maznunsun, sanıksın, in bakalım oradan aşağıya, otur bakayım şuraya karşıma!"

Padişahı, minderden, sedirden indirmiş, karşısına diz çöktürmüş. Ondan sonra iki tarafı dinlemiş; Fatih Sultan Mehmed'i de haksız çıkartmış, haksız olduğunu hükme bağlamış.

"—Sen haksızsın, cezan şudur" deyip, gayr-i müslim, Rum mimarın haklı olduğunu söylemiş, ve onu mahkemeden uğurlamış. Mahkeme bitmiş.

Fatih Sultan Mehmed geliyor, diyor ki:

"—Kadı Efendi seni tebrik ederim; ben padişahım diye hiç bana meyletmedin, hiç bana yaltakçılık, dalkavukluk yapmadın; hiç yüz vermedin. Adalet neyi gerektiriyorsa onu yaptın. Eğer böyle yapmasaydın, seni şu kılıcımla cezalandıracaktım. 'Böyle kadılık mı olur, böyle adalet mi olur, Allah'tan korkmaz mısın, niye taraf tutuyorsun?' diye seni şu kılıcımla cezalandıracaktım!" demiş.

Kadı gülüyor, diyor ki:

"—Şu minderimin altına gel bir bak!"

Oturduğu minderin ucunu kaldırmış. Hani herkes malını minderinin altına koyuverirdi eskiden. Hazır duran şeyi gösteriyor. Padişah bakıyor ki, minderin altında bir eğri hançer var.

"—Bu ne?" demiş.

"—Sen de 'Ben padişahım!' diye şeriatın emrine, Allah'ın hükmüne, adaletin kararına itiraz etmeğe kalksaydın, ben de seni, 'Böyle padişahlık mı olur?' diye haklayacaktım, bu hançerle…" demiş.

İşte adalet, işte dürüstlük, işte Allah huzurunda hiç kimseye eyvallah etmeden hakkı söylemek, hakkı işlemek. İnsana bu prensip ömrü boyunca yeter.

Her işinizde adaletli olun. Kendinize karşı adaletli, vicdanınıza karşı adaletli, hanımınıza, çocuğunuza karşı adaletli, komşunuza karşı adaletli olun; tarla ihtilafında, köy merası ihtilafında, işi inada bindirmeyin.

Silahları alıp ta, iki tane öküz için, üç tane ot için, iki köy halkı birbirine giriyor. Nice insanlar ölüyor, kalıyor. Allah'tan korkun, ticarî hayatınızda adaletli olun, teraziyi adaletli tutun, müşterinin terazisine eksik koymayın, her işi güzel yapın ki, mahkeme-i kübra vardır. Burada kaçarsanız, ahirette cezaya uğrarsınız. Adalede hareket ederseniz iki cihanda bahtiyar olursunuz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, her işini rızasına uygun yapanlardan, ahlâkı en güzel olanlardan, ömrünü rıza-i Bâri'ye uygun geçirenlerden; huzurla, bahtiyarlıkla yaşayanlardan, hüsn-ü hatimeyle âhirete göçenlerden, huzur-u izzetine, sevdiği, razı olduğu kul olarak varanlardan eylesin…

Cennetiyle, cemaliyle taltif eylesin... Selâmıyla teşrif eylesin, şereflendirsin… Sizleri, sevdiklerinizi, geçmişlerinizi, arkadaşlarınızı, hepinizi iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin…

Bi-hürmeti esmâi'l-hüsnâ, ve bi-hürmeti habîbihi'l-müctebâ muhammedini'l-mustafâ salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve bi-hürmeti yevmi'l-cumuah, ve bi-hürmeti şehr-i recebe'l-mübârek, ve bi-hürmeti yevmi'lletî tüstecâbü fîhe'd-deavâti, ve bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!..

18. 04. 1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

34. İNSANLARIN ARASINI DÜZELTMEK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesiren tayyiben, mübâreken fîh... Kemâ yenbağî li-celâli vechihî, ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihi ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn...
Ve kàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِدَرَجَةٍ ، أَفْضَلَ مِنَ الصَّلاَةِ وَالصِّيَامِ وَالصَّدَقَةِ ؟ قَالُوا : بَلَى. قَالَ: صَلاَحُ ذَاتِ الْبَيْنِ. وَفَسَادُ ذَاتِ الْبَيْنِ ، هِيَ الْحَالِقَةُ

(*Elâ ünebbiüküm bi-derecetin, efdale mine's-salâti ve's-sıyâmi ve's-sadakati? Kàlû: Belâ. Kàle: Salâhu zâti'l-beyn. Ve fesadü zâtü'l-beyn, hiye'l-hàlikatü.*)
Sadaka rasûlü'llah, fi mâ kàl, ev kemâ kàl.

a. Hadis-i Şeriflerin Önemi

Çok değerli kardeşlerim! Aziz ve muhterem müslümanlar.

Allah-u Tealâ Hazretleri'nin rızâsı, selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadis-i şeriflerinden üç tane okuyup izah edeceğiz. Çünkü, Efendimiz bizim başımızın tacıdır, rehberimizdir, önderimizdir. Kur'an ona inmiştir. Kur'an'ı bize o öğretmiştir. Dinimizin inceliklerini onun hadîs-i şerîfleri tayin ve tedvir ediyor.

O bakımdan, Rasûlüllah Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine sımsıkı sarılmak, hadis-i şeriflerini pür dikkat okumak, dinlemek bizim en zevkli ve en başta gelen vazifemiz oluyor. Çünkü Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifleri dinimizin ana kaynaklarından birisidir. Kuran-ı Kerim de zaten Peygamber Efendimiz'e inmiş, ona bağlanmamızı emrediyor.

Bazı insanlar diyorlar ki:

"—Tamam, Kur'an Allah'ın kelâmı, kabul ediyorum. Başka bir şey tanımam!"

Sen Kur'an'ı tanırsan, başka neleri tanıman gerektiğini Kur'an zaten sana bildirir. Meselâ, ayet-i kerimede bildiriyor ki:

قُلْ إِنْ كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

(آل عمران:٣١)

(*Kul in küntüm tuhibbûna'llàhe fe'ttebiùnî yuhbibkümu'llàhu ve yağfirleküm zünûbeküm.*) [Rasûlüm de ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyunuz ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın!] (Âl-i İmran, 3/31)

Eğer siz Allah'ı seviyorum diyorsanız, Allah'a bağlıyız, Allah'ın bir kuluyuz, Allah'ın varlığını birliğini kabul ettik, ikrar ettik. Tamam, bu hususta tereddüdümüz yok diyorsanız; Kur'an

Allah'ın kelâmıdır onu kabul ediyorsanız, İslâm Allah'ın dinidir onu kabul ediyorsanız, işte Kur'an ne diyor:

"—Eğer Allah'ı seviyorum diye iddia ediyorsanız, o zaman Allah'ın size gönderdiği elçisi olan Muhammed Mustafâ'sına ittibâ edin! Haydi bakalım ona tâbi olun!"

Neden? Çünkü Allah'ı seviyorum diyen, Allah'a itaat edecek. Allah'a itaat etmek için, Allah ne emretmiş, ne yasak etmiş onları bilmek lazım. Onları da bize bildiren Allah'ın elçisi. Yani Allah'tan bize bilgiyi getiren Allah'ın elçisi Rasûlüllah'tır. Haberi getiren Nebiyyullah bize bu bilgiyi bildirdiği için, mutlaka Rasûlüllah'a bağlanmak zorundayız.

Kur'an'a bağlanan insan, "Kur'an'ı tanırım, başka bir şeyi tanımam!" diyen insan, zaten o tanımasının içinde Allah'a ve Rasûlüllah'a, sünnet-i seniyyeye, her şeye bağlanmış oluyor. Kur'anın çatısının altında, içeriğine bağlanmış oluyor.

O bakımdan, hangi yönden baksak Rasûlullah Efendimiz bizim her şeyimiz, servetimiz, sâmânımız, başımızın tâcı gözümüzün nuru, gönlümüzün sürûru, efendimiz, rehberimiz, önderimiz, her şeyimiz, canımız, canımızdan kıymetli büyüğümüz, varlığımız...

b. Çok Sevaplı Bir amel

Efendimiz ne buyurmuş bu hadis-i şerifinde. Kim rivayet etmiş bu hadis-i şerifi. Ebü'd-Derdâ ve Ümmü'd-Derdâ radıya'llàhu anhümâ, Peygamber SAS Efendimiz'den bildirmişler.

Ebü'd-Derda RA, Peygamber Efendimiz'in sevdiği, takvâsı ile salihâne, daha sonraki asırlarda çıkmış adıyla mutasavvıfâne, dervişâne yaşayışı ile tanınmış sahabe-i güzînden bir mübarek zât. O rivayet etmiş. Ne buyurmuş Peygamber Efendimiz:[82]

أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِدَرَجَةٍ، أَفْضَلَ مِنَ الصَّلاَةِ وَالصِّيَامِ وَالصَّدَقَةِ ؟ قَالُوا :
بَلَى. قَالَ: صَلاَحُ ذَاتِ الْبَيْنِ. وَفَسَادُ ذَاتِ الْبَيْنِ، هِيَ الْحَالِقَةُ

[82] Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.142, no:391; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

(*Elâ ünebbiüküm bi-derecetin efdale mine's-salâti ve's-sıyâmi ve's-sadakati? Kàlû: Belâ. Kàle: Salâhu zâti'l-beyn. Ve fesadü zâtü'l-beyn, hiye'l-hàlikatü.*)

Elâ edattır. Tembih derler Arapça'da. İkaz, uyarma, dikkat çekme edatı. Onun için bazıları diyorlar ki, Türkçe'de 'Hişt, hey!' diyoruz, o mânâya geliyor. "Hişt bana bak!" diyoruz meselâ... Doğrudan 'Bana bak!' demiyoruz da, "Hişt, hey, bana bak!" filan diyoruz, dikkat çekme edatıdır.

(*Elâ*) sözüne Arapça'da edat-ı tembih diyorlar yani uyarma, dikkat çekme, bana bak, dikkat et, gözünü aç, bak mühim bir şey söyleyeceğim falan gibi bir mânâya geliyor bu. Araplara mahsus bir terim. Türkçe karşılığı olsa olsa hey, filan gibi bir şey olabilir. Hey mübarek insanlar, ey cemaat-i müslimin, dikkat edin bak bir şey söyleyecek Rasûlüllah Efendimiz. Bak ben size bir şey söylüyorum.

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*E lâ*) Dikkat edin, aklınızı başınıza toplayın! (*Ünebbiüküm*) Size haber veriyorum. Sizi haberdar kılıyorum. Sizi bilgilendiriyorum ve bildiriyorum ki... Nasıl bir şey? (*Bi-derecetin*) Öyle bir derece bildiriyorum ki size; (*efdale mine's-salâti ve's-sıyâmi ve's-sadakati*) bu bildireceğim şey namazdan da daha faziletli, oruçtan da daha faziletli... Zekât, sadaka, hayır, hasenât, para ile verilen maddî bağış, ikramdan da daha faziletli.

Allah, Allah! Çok mühim bir şey bildiriyor demek ki. Çünkü namazın çok kıymetli olduğunu biliyoruz. Ne kadar derecesinin yüksek olduğunu biliyoruz. İnsanların âhirette sorgu sual edilirken ilk önce namazdan sorgu sual edileceğini biliyoruz.

"—Gel bakalım, Allah sana beş vakit namaz emretmişti, kıldın mı, kılmadın mı?" diye önce sorulacaktır.

Kim namazını kılarsa dinini ayakta tutmuştur:[83]

الصَّلاة عِمادُ الدِّين ، مَنْ أقَامَهَا فَقدْ أقَامَ الدِّين ، وَمَنْ هَدَمَهَا

[83] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.39, no:2807; Hz. Ömer RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.284, no:18889; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.32, no:1621.

فَقَدْ هَدَمَ الدِّين .

(*Es-salâtü imâdü'd-dîn*) "Namaz dinin direğidir. (*Men ekàme's-salâte fekad ekàme'd-dîn*) Kim namazı kılarsa, dinini ayakta tutmuştur. (*Ve men hedemehâ fekad hedeme'd-din*) Kim namazı harcamışsa, edâ etmemişse, atlatmışsa, geçirmişse, dini ayaklar altına almış demektir."

Çadırın direği kırılmıştır, çökmüştür demek. Çadırın direği gibi önemli olan namaz. Bu namazdan da daha önemli.

Sonra Ramazan geçti, o kadar vaaz verdik sizlere şu kürsüden. Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini bildirdik, oruç çok önemli, çok kıymetli bir ibadet…

إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (الزمر: ١٠)

(*İnnemâ yüveffe's-sàbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb*) "Her şeyin mükâfatının bir katsayısı vardır, ecrinin miktarı vardır. Amma sabırlıların ecri, sevabı, mükâfatı hesaba sığmayacak kadar çok olur." (Zümer, 39/10)

Allah böyle sabredenlere çok büyük mükâfat veriyordu. 10 değil, 100 değil, 700 değil bi-gayri hisâb sevap veriyordu. Usulüne uygun tutulduğu zaman, orucun çok sevaplı olduğunu biliyoruz. Bu ondan da daha kıymetliymiş. Namazdan da daha faziletli imiş. Oruçtan da daha faziletli imiş.

(*Ve's-sadakati*) Sadakadan da daha faziletliymiş. *Sadaka* deyince iki şey anlaşılır. Arapça'da, eski Kur'ân-ı Kerîm dilinde, hadîs-i şerîf dilinde sadaka iki mânâya gelir. Bir doğrudan doğruya zekât, şu malımızın kırkta birini verdiğimiz farz olan ibadet mânâsına gelir. Bir de farz olmayan bağışlar, ikramlar, fakirin eline tutuşturduğun para, yiyecek, içecek, hayrât u hasenât... Bu da sadaka mânâsındadır. İki mânâsı da var Kur'ân-ı Kerim'de var.

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ (التوبة: ٦٠)

(*İnneme's-sadakàtü li'l-fukarâi*) (Tevbe, 9/60) ayet-i kerîmesinde kesin olarak o sadaka, zekât demektir diye bildiriliyor. Demek ki zekâttan, oruçtan daha fazla, sadakadan daha sevaplı bir şeyi Peygamber Efendimiz, "Hey size bildiriyorum!" diye bir edat ile hey der gibi, "Hişt, dikkat edin!" der gibi bildiriyor.

Efendimiz'in üslubu var, konuşma adabı var. Efendimiz çok tane tane konuşurdu. Harflerin sayılacağı kadar tane tane konuşurdu. Herkes anlardı, herkesin gönlüne Efendimiz'in sözleri işlerdi, nüfûz ederdi, hakkedilirdi. Yani taşa kitabenin hakkedildiği gibi, kazındığı gibi gönlüne yerleştirdi. Kitabe gibi yerleşirdi.

Öyle konuşurdu Peygamber Efendimiz. Bazen üç defa tekrar ederdi, bazen de dikkati çekecek şekilde böyle başlardı.

Şimdi hepiniz merak etmiyor musunuz?

"—Allah Allah! Namazdan da daha sevaplı, zekâttan da daha sevaplı, oruçtan da daha sevaplı şey neymiş?"

Şimdi ben kitabı kapatsam, "Söylemiyorum, gerisini yarına kadar bekleyin!" desem, gece uykunuz kaçacak, meraktan çatlayacaksınız. Çünkü merak başladı. Bu bir eğitim metodudur. İslâm'da Efendimiz'in eğitim metodu.

Efendimiz konuştuğu zaman sahabe-i kirâm nasıl dinlerdi?

Peygamber Efendimiz'i sanki başının üstüne bir kuş konmuş, kıpırdasa kuş uçacak, aman uçmasın, kıpırdamayayım diye dinlerlerdi. Başlarına sanki kuş konmuş da, kuş ürkmesin, kaçmasın diye kıpırdamayan insanların dikkatiyle dinlerlerdi. Sabahlara kadar konuşsa dinleyeceğiz, diye dinlerlerdi.

Ama Efendimiz o kadar konuşmazdı. Sahabe-i kirâmın iştahı varken konuşmayı dinlemeye. En gerekli zamanda konuşurdu. Daha iştahları böyle ağırlaşıp yağ bal iken keserdi. Daha konuşsa diye arzulu iken keserdi, bıktırmazdı. Ama bazen Ashâb-ı Suffe ile sabahlara kadar manevî sohbetler olurmuş, o Mescid-i Nebevî'de sabah namazı kılarlarmış. Öyle mübarek gecelerde olurmuş.

O sahabe-i kirâm nasıl yetişmiş? Nasıl her birisi nübüvvet güneşinin altında nasıl yetişmişler? Nasıl pişmişler, nasıl kısa zamanda evliyâ olmuşlar? O Allah'ın işte bir ikramı.

Şimdi bu namazdan, oruçtan, sadakadan, zekâttan daha hayırlı bir şeyi daha faziletli bir şeyi dikkat edin, size haber veriyorum diyor Efendimiz. Ve demiyor "Haber vereyim mi?" diye e lâ soru tarzında haber vereyim mi?

(*Kàlû belâ*) "Ver yâ Rasûla'llah! Meraklandık, söyle, buyur ya rasûlallah!"

Evet diyorlar. Arapça'da evet iki şekilde söylenebilir. *Belâ* ve *neam*... Neam'da evet, yes demek. Belâ da evet demek ama belâ olumsuz bir sorunun cevabına müsbet,olumlu bir cevap vermek için.

Mesela Arkadaş bana soruyor:

(*Would you like to go drinking tea*?) "Çay içmeye gidecek misin?"

(*Yes*) "Evet" diyoruz mesela değil mi?

"—Şimdi çay içmez misin?" deyince ne diyeceğiz.

"—Benimle oturup bir yemek yemez misin?"

Evet ne demek yani. Yemem mi demek, yerim mi demek? Yani belli olmuyor.

Arapça'da bellidir. Arapça'da:

"—Size bildireyim mi, bildirmeyeyim mi?"

"—Belâ" dersek bildir mânâsına, evet mânâsına... Yani müspet olan taraftan bildir.

"—Neam" derse, "Tamam öyle olsun!" demek. Tamam öyle olsun, yani bildirme demek olur

Burada, "Size namazdan, oruçtan, zekâttan, sadakadan, daha faziletli olan bir şeyi bildirmeyeyim mi?" diyor. (*Belâ*) "Bildir yâ rasûla'llah!" diyorlar. Bildirmiş Rasûlüllah Efendimiz.

(*Kàle*) Buyurdu ki: (*Salâhu zâti'l-beyn*) Kişilerin arasını ıslah etmek, düzeltmek, dargınları barıştırmak, arası bozuk olanların arasını düzeltmek, savaş halinde olanları sulha getirmek, kızgın olanların kızgınlığını izâle etmek... (*Salâhu zati'l-beyn*) Yani müslümanların arasını düzeltmek. Bu namazdan da hayırlı imiş. Oruçtan da sevaplı imiş. Hayr u hasenât, sadaka, zekâttan da sevaplı imiş.

(*Ve fesâdu zâti'l-beyni*) "Çünkü ara bozmak, müslümanların arasının bozuk olması, (*hiye hâlikatü*) kökünden alıp götüren,

kökünden tıraş eden, kazıyıp götüren bir felâkettir."

Halika, kökünden tıraş eden demek. Halâka noktasız haliyle, tıraş etmek demek. Kazımak demek, araların bozuk olması, müslüman topluluğun usturayla kökünü kazımak gibidir. Onun için arayı düzeltmek namazdan da, oruçtan daha her şeyden de daha sevaplı oluyor.

Buyurun, İslâm dininin sosyal yönünü görün, kıymetini anlayın. Müslümanların birbirleri ile toplu hâlde yaşamasına İslâm'ın ne kadar önem verdiğini görün. Kardeşliğe, sevgiye, muhabbete ne kadar sevap bahşettiğini, Allah'ın mükâfat ihsan ettiğini görün.

Cuma günü de böyle bir hadîs-i şerîf çıkmıştı. Onu da öyle yana yakıla kürsüden arkadaşlarımıza anlatmaya çalışmıştık. Bakın İslâm'da sevgi ve muhabbet bu kadar önemlidir. Dargınlık bu kadar kötüdür falan diye.

Dargınlık deyince hatırlatayım size: Peygamber Efendimiz, Bir müslümanın bir müslümana üç günden ziyade dargın kalması helâl olmaz!" diyor. Helâl olmaz ne demek, haram olur demek.

Haram ne demek? Haramın ne demek olduğunu biliyoruz. İçki haram, zina haram, kumar haram, hırsızlık, rüşvet, dargın olmak da haram.

Buyurun, müslümanların neden belâdan kurtulmadıklarını görün. Çünkü haram işliyorlar devamlı. Çünkü devamlı günahta ısrar ediyorlar. Barışmıyorlar.

Arkadaşımız anlatıyor. Kız kardeşimle annemin araları bozuk, diyor. Diyor ki, anamı aralarını düzeltebilmek için razı ettim. Bak beddua etme, senin evladındır, başına bir felaket gelirse sen de üzülürsün. Anamı müsaade et de gelsin elini öpsün, diye razı ettim. Ama ablamı razı edemedim gidip de elini öpmeye diyor. Hey âhir zaman... Hey evlat… Anasına gidip el öpmeye razı olmuyor. Anası razı oluyor, kırgınlığından vazgeçiyor. Evlat annesinin gidip elini öpmenin sevabını anlayamıyor. Ne kadar yazık!

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki, yere sürtsün burnu rağime enfühü. Burnunun yere sürtmesi için yere düşmesi lazım insanın yüzükoyun. Birinin çekip sürüklemesi lazım burnunun

yerde sürtmesi fena bir şey, çok kötü bir şey. Yerde sürtsün diyor Peygamber Efendimiz.

"—Kimin ya Rasûlallah?" diyorlar.

"—Annesi babası sağ iken, hayattayken onlara yetişmiş. Yani bazıları öyle oluyor ki, yetim doğuyor insan. Küçük yaşta annesi, babası ölmüş oluyor da hizmet imkânı bulamıyor. Ama annesi babasına yetişmiş, annesi babası sağ, hizmet etmemiş, hayır duâlarını almamış ve cenneti kazanamamış. Yazıklar olsun ona. Burnu yerde sürünsün diye Efendimiz.

Anne ve babaya insan hizmet ettiği zaman cenneti kazanma vesilesi, hayır duasını aldığı zaman; iflah olma bedduasına uğradığı zaman da mahvolma sebebi.

Şu hale bak! Müslümanlar ne kadar gafil, ne kadar yanlış, ne kadar cahil, ne kadar İslâmi ahlâktan uzak duruma düştüklerini anla. Dinini bilmedikleri için öğrenmedikleri için en büyük felaket oluyor.

Buradan geçiyorum idarecilere, sorumlulara devletleri yöneten yöneticilere, eğitimcilere, millî eğitimcilere, profesörlere, ben de bir profesörüm, üniversite profesörlerine, hocalarına geçiyorum.

Bir milleti dininden, imanından kopardınız mı, her şeyi mahvetmiş oluyorsunuz. Aile saadetini de mahvetmiş oluyorsunuz. Aralarındaki muhabbeti de mahvetmiş oluyorsunuz. Evlatlık, analık, babalık, ebeveyn münasebetlerini de mahvetmiş oluyorsunuz. Ticaret merakını da mahvetmiş oluyorsunuz. Dünyasını da mahvetmiş oluyorsunuz, ahiretini de mahvetmiş oluyorsunuz.

Bundan büyük kötülük mü olur? Bundan büyük felaket mi olur?

Bir insana yapacağın en büyük iyilik nedir? Onu dindar yapmak, dine çekmek Allah'ın rızası yoluna çekmektir. Çünkü mutluluğun her çeşidi var orada... Bir insanı dindar yaptın mı dürüst olacak, çalışkan olacak ki beleşten geçinmeyecek, kimseyi kandırmayacak, aldatmayacak, iyiliksever olacak, tatlı olacak, yumuşak olacak, sabırlı olacak, güzel huylu olacak; şeker, lokum, bal, kaymak olacak. Bunu ye gitsin.

Anasının elini öpmeye razı olmayan evlat mı iyi; yoksa

anasının etrafında pervane gibi dönen, “Anacığım, bir isteğin var mı?” diye yanağından öpen; “Terlik mi istiyorsun, pabuç mu istiyorsun, fistan mı istiyorsun, dallı mı, güllü mü istiyorsun?” diyen mi? Hangisi iyi?

Onun için, evlatlarınızı müslüman yetiştirin! Kendiniz İslâm’ı güzel anlamaya, öğrenmeye gayret edin! Bir insana bir hediye vermek istiyorsanız, ona İslâm’ı öğretin. En güzel hediye o… İnsanların mutluluğunu istiyorsanız, bırakın ziyafet çekmeyi, bırakın bir şeyler hediye etmeyi; İslâm’ı öğretin! En büyük hediye o...

Aksi halde hem dünyası, hem âhireti mahvolacak. Beşer dalâlette, felâkette, gaflette…

Bu birinci hadis-i şerifti.

c. İnsanların Arasını Düzeltin!

Gelelim ikinci hadisi şerife…

Enfal sûresinden bir âyet-i kerîmeyi alıyor İbn-i Abbas RA.., Hz. Abbas Peygamber Efendimiz’in amcası. Abbas’ın oğlu Abdullah... Genç yaşta müslüman olmuş, delikanlı iken Efendimiz’in yanında bulunmuş. Pür dikkat, pür zekâ, pür hafıza Efendimiz’den dinin aslını, esasını, Kur’ân’ı ezberlemiş, bellemiş, dinlemiş. Genç yaşta alim sırasına girmiş.

Tabii yaşlı sahabe var, Hz. Ömer var, Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk var. Daha başka mübarekler var ama, Hz. Ömer emirel’mü’minin olunca yanından ayırmazmış bu genç Abdullah ibn-i Abbas’ı… “Gel bakalım!” dermiş, ona itibar edermiş. Ciddi insan, öyle herkes sokulamıyor ama Abdullah ibn-i Abbas’ı yanından ayırmazmış. Neden? Alim bir kimse…

Abdullah ibn-i Abbas bedenen yakışıklıymış. Boylu posluymuş, kara gözlüymüş, uzun kirpikli imiş. Şahâne güzelliği olan bir kimseymiş. Çok zekiymiş. Sahabeden Kur’ân-ı Kerîm’i en iyi bilenlerden ve Kur’ân-ı Kerîm’in tefsiri hususunda en meşhur olan sahabeden birisiymiş.

Dört Abdullah’tan birisi. Birisi Abdullah ibn-i Mes’ud. İmâm-ı Âzam Efendimiz’e bunun ilmi böyle akmış gelmiş o kanaldan.

Birisi Abdullah ibn-i Abbas. Birisi Abdullah ibn-i Ömer…

Birisi Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-Âs.

Bu dört Abdullah'tan birisi diyor ki:

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ (الأنفال:١) قال: هَذا تَحريجٌ مِنَ اللهِ عَلَى الْمُؤمِنِينَ أَنْ يَتَّقُوا اللهَ، وَأَنْ يُصلِحُوا ذَاتَ بَينِهِمِ

(*Fe'tteku'llàhe ve aslihû zâte beyneküm*) Allah'tan korkun ve aralarınızı düzenleyin, düzeltin! Aranızdaki bozuklukları ıslah eyleyin!' (Enfal, 4/1) âyet-i kerimesi hakkında Abdullah ibn-i Abbas RA buyurmuş ki: (*Hâzâ tahrîcün mina'llàh'i ale'l-müminine*) "Bu Allah'ın mü'minlere bir baskısıdır, emridir. Bir güç yüklemesidir. (*En yetteku'llah, ve en yuslihû zâte beynihim*) Allah'tan korkmaları için ve aralarını düzenlemekte bir gayret sarf etmeleri için."

Sen Allah'tan korkuyor musun?

Korkuyorum işte günaha bakmamaya haramı işlememeye haramlara bulaşmamaya gayret ediyorum.

Peki başka? Ara ıslah etmekte bir çalışma yapıyor musun?

Hayır öyle bir şey aklıma gelmiyor.

O da bir vazife.

Şimdi o kardeşimiz annesi ile kız kardeşinin arasını ıslaha çalışmış güzel. Arasını ıslah etmiş. Sen yaptın mı? Sen iki müslümanın arasına ıslaha çalıştın mı?

Birisi bizim aleyhimize atmış tutmuş. Bir arkadaş da demiş ki:

"—Ya mert olun demiş. Şimdi Hocanız orada, gidin yüz yüze, karşı karşıya konuşun! "Şenin şu kusurunu duyduk veya öyle sanıyoruz." deyin o da size cevabını versin. Sen haklıysan, sen haklısın; o haklı ise, o haklı... Arayın bulun, arkasından konuşmayın!" demiş.

Güzel söylemiş yani, Allah razı olsun. Şimdi biz de ara ıslahı konusunda gayretli olacağız, çalışacağız. Bu bir vazifedir diyor Abdullah ibn-i Abbas.

Allah bir görev veriyor; hem Allah'tan korkacaksın, hem de müslümanların arasını ıslah konusunda çalışma yapacaksın.

Gayret göstereceksin. Çok müslüman var, grup grup olsun pekâla... Ekoldür, mekteptir, mesciddir. Gruplar olabilir ama birbirlerini sevecekler. Muhabbet edecekler birbirlerinin kuyusunu kazmayacaklar. Birbirlerini çelmelemeyecekler, birbirlerine rekabet yapmayacaklar.

İslâm'da öyle güzel ahlâk var ki Peygamber Efendimiz diyor ki: "Sizden biriniz bir kızın nikâhına talip olsa ötekisi onun cevabı verilmeden kalkıp o kıza talip olmasın." O iş bir bitsin. O kızın ailesi verdik veya vermedik diye ona cevabı verinceye kadar biraz bekleyin. Rekabete girmeyin yani.

Bir kardeşiniz mal alırken araya girmeyin! Bizim kardeşimizden bir tanesi Sidney'de ev almaya kalkmış. 112 bine anlaşmışlar. Bir başka Türk gitmiş:

"—O evi ona verme, bana ver!" demiş.

Adam çıkarmış fiyatı 8 bin lira daha, 120 bin lira yapmış. Bizim bu arkadaş 8 bin fazla verdi. "Ondan sonra gittim, Türkiye'de kendim söyledim diyor. Bak o evi gene ben aldım. Sen 8 bini fazla verdin. Mahcup olmuş falan ama İslâm ahlâkını bilmediği için. Bir kardeşin bir mala müşteri oldu mu, o mal ile işlemi bitinceye kadar öteki ona rakip olmaz. "Ona verme, bana ver!" denilmez.

Bizim bir Bahtiyar Amca vardı. Şu gecede adı anılsın da kalbine nur yağsın, Allah mekânını cennet etsin... Dürüst bir insandı. Arnavut asıllıydı. Fatih'te üç katlı evini satmaya karar vermiş. Bahtiyar Amca. 42 bin liraya, o zamanın parasıyla satmış. Yani şimdinin 42 milyonu demek. Kırklı yıllarda, 45 li yıllarda 42 milyona 3 katlı evini satmış o zamanın parasıyla. Birisi duyunca pürtelaş gelmiş. Kapıyı çalmış. Girmiş içeriye.

"—Bahtiyar Amca, selâmün aleyküm!"

"—Aleyküm selâm."

"—Evi satıyormuşsun?"

"—Evet sattım."

"—Kaça sattın?"

"— 42 bine..."

"—Ben 60 bin vereyim, demiş. Sattın mı, parasını tam aldın mı?'

'—Hayır. almadım.'

‘—Almadıysan. ben 60 bin vereyim; evi bana ver!”

Bak zamlı söylüyor. 42 bin,60 bin. P zamlı söylüyor. 420 milyon alacakken 600 milyon alacak adam 3 katlı eve.

Şöyle bir yerinden doğrulmuş Bahtiyar amca Arnavut damarıyla:

“—Sen galiba benim sözümü duymadın, ben evimi sattım dedim.” demiş.

Yani dövecekmiş gibi davranmış adama. Halbuki adam 20 milyon fazla söylüyor ama İslâm’ın bir ahlâkı var. Bak öldü gitti. Camide menkabesini söylüyoruz Bahtiyar Amcanın. Cân u gönülden dua ediyoruz her zaman. Kabrine nur yağsın, kabri cennet bahçesi olsun. Onun canına değsin diye.

Dürüst, mert insan, erkek, er kişi. Er kişi niyetine diyorsun nice insanların namazını kılıyorsun. Er mi, değil mi Allah bilir. Ama bu er kişi. Neden? 10, 20 milyona sözünü satmamış sözünün eri. Ne güzel İslam. Ne kadar sağlam, ne kadar güzel bir ahlakî davranış.

Ne oldu? Gene malı mülkü oldu Bahtiyar Amca’nın. Vefat ettiği zaman da bizim Hakyol Vakfı’na gene iki daire bağışladı. Gene hayr u hasenâtı da oldu. 42 bine sattı 60 bine satmadı diye Allah onu mahrum mu ediyor? Ona başka bir yerden bir şey kazandırır, gene zengin eder Allah… Allah her şeye kâdir.

Biz gittik Yalova’da 600 liraya tarla aldık 3 sene önce. Şimdi bu sabah birisi telefon ediyor. 10 bin liraya çıktı tarla, diyor. 12 bin liraya çıktı, 3 senede yüzde 1200 para etmiş.

Enflasyonu filan solda bırakmış. Ben orada bir kaç dönüm yer aldım. 800 dönüm yer aldırdık arkadaşlara. 800 dönüm yer aldırdım. Şimdi en fakiri zengin oluyor, seviniyor. El-hamdü lillâh, hayırlara vesile olduk diyelim.

Yani ara düzeltmek önemlidir; ara düzeltmeye dikkat edelim. Güzel ahlâklı olalım!

d. En Büyük Hainlik

Üçüncü bir hadis-i şerifi okuyacağız, onu bildiriyoruz.

Peygamber SAS'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiş. Râvî Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğunu duymuş:[84]

كَبُرَتْ خِيَانَةً ، أَنْ تُحَدِّثَ أَخَاكَ حَدِيثًا ؛ هُوَ لَكَ مُصَدِّقٌ ، وَأَنْتَ لَهُ كَاذِبٌ (خ. في الأدب المفرد عن سفيان بن أسيد الحضرمي)

(*Kebüret hıyâneten, en tuhaddise ehâke hadisen; hüve leke müsaddikun, ve ente lehû kâzibün.*)

Süfyan ibn-i Üseyd RA'ın duyup anlattığına göre, buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:

(*Keburet hıyaneten*) "Hainlik olarak muazzam bir hainliktir." Nedir o hainlik? (*En tuhaddise ehâke hadîsen*) Müslüman kardeşlerine laf söylüyorsun; (*hüve leke musaddikun*) o sana inanıyor, can kulağıyla seni dinliyor. Seni tasvib ediyor, inanıyor. (*Ve ente lehû kâzibün*) Halbuki sen onu aldatıyorsun, yalan söylüyorsun. En büyük ihanet budur."

Ne demek? Bir adam doğru söz söyleyecek, kimseyi aldatmayacak. Bu hıyanetin en büyüğüdür.

Saf insanları etrafına toplayıp onlara inandırıcı sözler söyleyip aslında kalbi öyle olmayan, işi öyle olmayan insanların kötülüğünü bildiriyor. Doğru sözlülüğün kıymetini anlatıyor. Eğri sözlülüğün, hâinliğin, itimadı suistimal etmenin ne kadar kötü olduğunu ne kadar büyük bir hıyanet olduğunu Efendimiz ifade ediyor.

Nasıl olacak müslüman?

عليك بالصدق ، وإن قتلك !

(*Aleyke bi's-sıdkı, ve in kataleke*) "Doğru sözlü olacak, ölse doğruluktan ayrılmayacak."

Hakkı söyleyecek, bâtılı söylemeyecek. Yalan söylemeyecek,

---

[84] Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.142, no:393; Süfyan ibn-i Üseyd el-Hadramî RA'dan.

yalancı şahitlik yapmayacak. Kimseyi aldatmayacak, yalan yere yemin etmeyecek. Malını haksız yere övmeyecek. Karşısındaki adam malını haksız yere yerin dibine batırmayacak. Sözünün sorumluluğuna sahip olacak, taşıyacak. Doğru konuşacak, doğru sözlü olacak, doğru özlü olacak.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ (التوبة:١١٩)

(*Yâ eyyühe'llezine âmenü'tteku'llàhe*) "Ey iman edenler Allah'tan korkun! (*Ve kûnû mea's-sàdıkîn*) Sadık kullarla beraber olun!" (Tevbe, 9/119)

Sadık kul ne demek? Sözünde doğru, kalbi doğru demek. Sadık kul hem söylediği söz doğru, hem kalbi doğru demek. Onlarla beraber olun diyor Peygamber Efendimiz. Hangi sûrede buyuruyor? Tevbe Sûresi'nde buyuruyor. Hangi olay dolayısıyla buyuruyor?

Peygamber Efendimiz SAS Hazretleri sefere, kazaya, cihada gittiği zaman, bazı kimseler sefere katılmadılar. Ordu sefere gitti geldi. Dönüşte sefere katılmayanlar Peygamber Efendimiz'e bahane uydurdular. Şu mazeretimiz vardı da ondan gelemedik de şu sebep vardı da bundan gelemedik diye. Efendimiz yalanlarını münafıkların yüzlerine vurmadı. Yalan söyleyen yalan da söylese mazeretine bir şey demedi, ses çıkarmadı, öyle durdu.

Bilmez mi yalancı olduğunu, münafık olduğunu? Ama ses çıkartmadı. Rasûlullah' a yalnız üç kişi geldiler. Savaşa katılmayanların içinden üç tanesi birbirlerinden habersiz tek tek Rasûlullah'a gelip "Hoş geldin ya Rasûla'llah, seferin, gazan mübarek olsun. Hoş geldin, sefa getirdin. Ben şu sebepten gelemedim." diye mazeret söylemeyen 3 kişi doğru söz söyledi.

Ne dediler? Bir tanesi kâtibi Mâlik El-Ensârî RA, ne dedi:

"—Yâ Rasûlallah, söz söylemesini biliyorum. Hatibim, şairim, kafam çalışır. Bir mazeret uyduracak olsam, başka mazeret uydurucılardan daha usturuplu mazeret kıvırtırım. Yaparım bu işi, becerebilirim ama sana da yakışmaz, bana da yakışmaz. Hiçbir mazeretim yok… Sefere hazırlanmakta geciktim epeyce.

Ordu sefere çıktığı zaman, "Yarın giderim!" dedim geciktim. Ertesi gün, "Dur hazırlanayım, benim atım daha hızlı gider,

devem daha hızlı gider." dedim, geciktim. Ondan sonra da gene hazırlanamadım, "Artık yetişemem!" dedim. Mazeretsiz katılamadım senin bu mübarek seferine. Bulunamadım senin yanında, cihadda, gazâda ya Rasûlallah. Mazeretim yok, bu nefsime uydum, kendimi kandırdım. Böyle bir hata da işledim. Emir ferman senindir." Dedi, dosdoğru konuştu.

Bir kişi daha öyle konuştu. Birbirlerinden haberleri yok.

Bu üç kişinin mazeretlerini kabul etmedi Peygamber Efendimiz. Bir şey demedi de, bu üç kişi hakkında tevakkuf eyledi, hiçbir işlem yapmadı.

Vahiy bekledi, bunlar hakkında Allah ne emredecek diye. Ama onlar suç işlemiş insanlar. Rasûlüllah cihada çağırmış, Efendimiz'in cihad seferine katılmamışlar, suçlu esas itibariyle. Beklemiş bunların farkı ne olacak. Sefere katılmadıkları için suçlular. Ama yalan söylemedikleri için ahlâklılar. Dürüst insanlar. Bir kabahatleri var. Ama bir de geri verdikleri var. Sıdk-u sadakatleri var. Peygamber Efendimiz dedi ki:

"—Bunlarla kimse konuşmasın."

Hiç kimse konuşmamaya başladı. Ashabın itaatine bakın! "Kimse konuşmasın!" dedi, kimse konuşmamaya başladı.

"—*Es-selâmü aleyküm*!" diye selam veriyordu.

Susuyorlardı. Rasûlüllah "Konuşmayın." dedi diye selâmını almıyorlardı.

Bağlılığa bak! Böyle bir yere, böyle bağlanan topluluk cihana hakim olur. Dinleri tenkit eden, söz dinlemeyen topluluk da darmadağın olur. Hiçbir iş başaramaz.

Bir zaman geldi, Peygamber Efendimiz

"—Bu üç kişinin aileleri de yanlarından ayrılsın." dedi.

Karıları da yanlarından ayrıldı. Kimse konuşmuyor, selâm vermiyor, selâm almıyor. Kadınlar yanlarından ayrıldı. 52 gün geçti. Bir buçuk ay geçti. İki aya yaklaştığı zaman:

حَتَّى إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ (التوبة:١١٨)

(*Hattâ izâ dàkat aleyhimü'l-ardu bimâ rahubet*) "Bu yeryüzü

başlarına dar geldi bu insanların.” (Tevbe, 9/118)

Ay kolay mı geçer? Hafta kolay mı geçer? Kimse konuşmuyor. Bekle Allah'ım bekle, kimse konuşmaz.

Bir mektup geldi Şam'dan, gayrimüslim bir kraldan.

“—Senin liderin sana kötü davranıyormuş, sen bizim sarayımıza gel! Biz sana, senin kıymetini bilecek muamele ederiz.”

Yırttı mektubu attı. Bir imtihan daha çıktı başımıza dediler. Rasûlüllah'ı bırakıp da gider miyim başka yere? Öldürse de gitmem, kamçılasa, perişan etse gitmem. Gitmem!” dedi, o da bir imtihan tabii.

Nihayet ayet indi:

وَعَلَى الثَّلاَثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا ، حَتَّى إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ، وَضَاقَتْ عَلَيهِمْ أَنفُسُهُمْ ، وَظَنُّوا أَنْ لاَ مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلاَّ إِلَيْهِ ، ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا ، إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

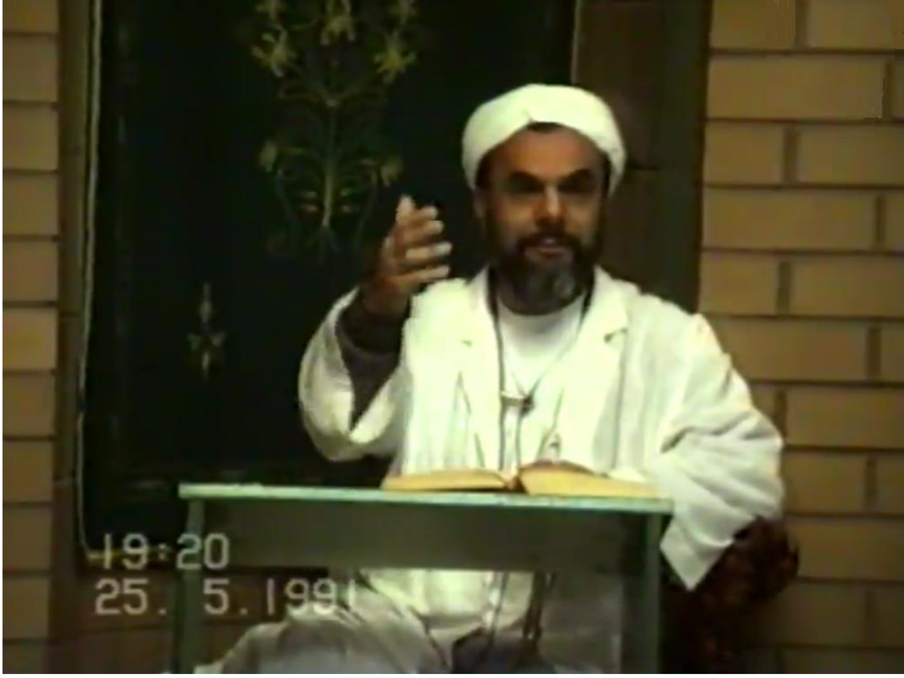
(التوبة:١١٨)

(*Ve ale's-selâseti'llezîne hullifû*...) [Savaştan geri kalan üç kişinin de tövbelerini Allah kabul etti. Yeryüzü bütün genişliğine rağmen onlara dar gelmiş, vicdanları da kendilerini sıktıkça sıkmış, böylece Allah'ın azabından, yine ona sığınmaktan başka çare olmadığını anlamışlardı. Sonra eski hallerine dönsünler diye, onların tövbelerini de Allah kabul etti. Şüphesiz Allah, tövbeyi çok kabul eden ve çok merhamet edendir.] (Tevbe, 9/118) diye âyet-i kerîme indi.

Arkadaşları âyeti duyunca, koştular, “Yâ Mâlik! Yâ Mâlik, müjdeler olsun!” diye bağıra bağıra müjdelediler. Gözlerinden öptüler falan.

Bu ayet-i kerimenin arkasından, Allah CC buyurdu ki:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ (التوبة:٩)

(*Ya eyyühe'llezine âmenû*) "Ey iman edenler! (*İtteku'llàh*) Allah'tan korkun!" Bırakın dünya hayatı için yalanı dolanı, hileyi hurdayı. Bırakın böyle kötü huyları… (*Ve kûnû mea's-sadıkîn*) 'Doğru özlü, doğru sözlü insanlarla beraber olun!" (Tevbe, 9/119)

Eğriler zarar etti. Eğriler Rasûlüllah'ın ithamından zâhiren kurtuldular ama, Allah'ın gazabına, azâbına uğradılar. Doğru sözlüler biraz eza, cefâ, sıkıntı çektiler ama Allah'ın tövbesine nâil oldular. Doğru sözlü olmak, dürüst olmak önemli.

e. Cihadın Efdalı

Sözümüz direk gibi doğru olacak. Hakkı söyleyeceğiz. Haktan ayrılmayacağız. Haktan ayrılmazsak, zalimi pohpohlamazsak, yardakçılık, dalkavukluk yapmazsak, zalimler barınamaz. Dobra dobra herkes doğruyu söylese, zalim zalimliğini yapamaz. Bir milleti daha felâkete sürükleyemez. Savaşa sokamaz. Müslümanı bir mü'minle çarpıştıramaz ki.

Zalimin hayat bulması, fırsat bulması, saltanat elde etmesi

dalkavuklardan, etrafındaki yardakçılardan, destekçilerden, doğruyu söylemeyenlerden.

Sonra, diyor ki Peygamber Efendimiz:[85]

أَفْضَلُ الْجِهَادِ ، كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ (د. ه. عن أبي سعيد ؛ حم. ه. طب. عن أبي أمامة ؛ ن. عن سمرة ؛ حم. ن. هب. ض. عن طارق مرسلا)

RE. 76/11 (*Efdalü'l-cihâdi kelimetü hakkın inde sultànin câir*) "Cevr edici, zàlim hükümdarın yanında hak sözü söylemek, cihadın en üstünüdür."

Müslüman böyle doğru olacak. Malını doğru söyleyecek satacak. Alışverişini doğru yapacak. Konuşmaları doğru olacak. Her şeyi doğru olacak.

Birisi bir evliyâullahtan bir zâtı ziyarete geldi.

"—Hoş geldin, sefa getirdin hoca efendi." diye, büyük zât, gelen zâta iltifat etti,

"—Niye geldin?" dedi.

"—Belli bir dünyevî sebep yok ey efendim. Mü'minin mü'mini

---

[85] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.527, no:4344; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:2174; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1329, no:4011; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.19, no:11159; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.551, no:8543; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.352, no:1101; Hàmidî, *Müsned*, c.2, s.331, no:752; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.247, no:1286; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.358, no:1448; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIII, s.305; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1330, no:4012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.282, no:8081; Taberânî, *Mu'cemü'l*-Evsat, c.II, s.166, no:1596; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.93, no:7581; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.248, no:1288; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.480, no:3326; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.176; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.337, no:1161; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.370; Ebû Ümâme RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.161, no:4209; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.314, no:18850; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.435, no:7834; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü'l-Muhtâre*, c.III, s.230, no:123; ed-Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ'*, c.I, s.238, no:427; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.421, no:2939; Tàrık ibn-i Şihab Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.64, no:5511 ve c.XV, s.923, no:43588; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.172, no:457; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.198, no:3981.

ziyareti sevap olduğundan, büyükleri ziyaret etmek sevap olduğundan geldim. Seni ziyaret etmek, ziyaret sevabını kazanmak için geldim."

"—Pekiyi, yolun üzerine cazibedar bir şey çıksaydı, seni davet etseydi; ona mı giderdin, gene gelir miydin?" dedi. "Gönlünü alacak şeye kapılıp, ona mı giderdin, buraya mı gelirdin? Keyfe mi giderdin zevk-i sefâhate mi giderdin?

Biz olsak ne deriz diye düşünüyorum:

"—Estağfirullah efendim, olur mu hiç, elbette size gelirdik." filan diye söyleyebilir insan.

"—Şimdi düşündüm, bir şey diyemeyeceğim efendim." dedi. "Öyle bir şeyle imtihan olmadığım için, şu anda bir şey diyemeyeceğim." dedi.

Yani boş yere övünmüyor. Yapmam efendim, demiyor. Nefsim var, belki zayıfım yapabilirim de demiyor. Öyle bir şeyle imtihan olmadım, şu anda bir şey söyleyemeyeceğim, dedi. Dobra dobra, dürüst, yağ yok, bal yok. Övünmek yok. Olduğu gibi görünüyor.

Müslümanın ahlâkı budur. İçi dışı birdir, kalbi temizdir. Herkesin iyiliğini ister dosdoğru söyler. Haksız olduğu, haksız gördüğü bir şeyi de söyler korkmaz. "Ben seni çok seviyorum ama şu yaptığını da doğru görmedim. Sen gene bunu birilerine sor ama bu bana benim kanaatime göre yanlış gibi geldi." diye söyler. Böyle samimi insanların arasında dalkavukluk olmadığı için aşırı istismarda olmaz, kötü bir durumda olmaz.

f. Medhedenlerin Engellenmesi

Birisi bir kimseyi övdü de, Peygamber Efendimiz, "Canına kıydın bu arkadaşın!" dedi.

Başka bir hadis-i şerifte de buyurdu ki:[86]

---

[86] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.94, no: 5684; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.258, no: 812; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.99; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.165, no:275; İbn-i Adiy, *el-Kâmil*, c.IV, s.186; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.106, no:355; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2297, no:3002; Tirmizî, Sünen, c.IV, s.599, no:2393; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.669, no:4804; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1232, no:3742;

أحْثُوا التُّرَابَ فِي وُجُوهِ الْمَدَّاحِينَ (عد. حل. عن ابن عمر ؛
طب. عن المقداد ؛ ت. عد. عن أبى هريرة)

RE. 18/4 (*Uhsü't-turâbe fî vücûhi'l-meddâhîn*) "Böyle meddahların, dalkavukların, medih yapıcıların yüzlerine toprak saçın!" buyurdu. Yâni, "Sizi bir kimse methediyorsa, toprak saçın yüzüne, methettirmeyin kendinizi!"

Şimdi Sidney'de oturduk sohbet ediyoruz arkadaşlarla. Reisi cumhur gelmiş Sidney'deki camiyi ziyaret etmiş. Çok kalabalık toplanmış, her yer dolmuş. Caminin inşaatı bitmemiş. O arada da herkese fikrini sorduk. Yunanlılar, Ermeniler, Kürtler karşı gösteri yapmışlar. Şöyle denmiş, böyle denmiş. Sizin fikriniz nedir, diye konuştuk. Bir arkadaş da dedi ki:

Hocam camide birçok kimse bağırdı, dedi.

"—'En büyük Özal! En büyük Özal!' diye bağırdılar. Ben bunu ayıpladım." dedi.

Çıkıp kendisinin demesi lazımdı ki:

"—Ey cemaat, ne yapıyorsunuz siz? Söylediğiniz sözün manasını bilmiyor musunuz? En büyük kim? Allah… Allah CC…"

"—*Allahu ekber, Allahu ekber… Allahu ekber, Allahu ekber…*" diye günde 5 defa her ezanda söylüyoruz. Dört defa evvelinde, iki defa arkasında, günde 30 defa ezanda, 30 defa kamette; toplam 60… Ondan sonra her farzda, sünnette *"Allahu ekber!"* demiyor muyuz?

Hey Müslüman! Hâlâ *Allahu ekber*'in mânâsını öğrenemedin mi?

Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.124, no:339; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.48, no:2113; İbn-i Ebî Şeybe, c.V, s.297, no:26259; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.158, no: 1158; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.244, no:576; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.242, no:20926; Mikdâd ibn-i Esved RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.600, no:2394; İbn-i Adiy, *el-Kâmil*, c.III, s.345; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, no:1033, no:7960. *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.56, no: 135; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.I, s.459, no:732.

Allahu ekber ne demek? En büyük Allah… O kadar.

Allahu ekber'e şerik mi koşuyorsun sen?

Yazık! Bunlar gazetecilerin falan terbiyesizlikleri. Nasıl futbolcuları methediyorlar. En büyük Metin, en büyük Çetin, gol kralı filanca. Şarkıcıların en büyüğü filanca. Milletin alt şuuruna yanlış fikirler böyle yerleşiyor. Birisini sevdiği zaman duyduğu sözü yerleştiriyor hemen.

Sen cami cemaatisin, sen müslümansın! En büyük Allah…

Padişaha ne derlermiş, cuma namazından çıktığı zaman, selamlıktan arabasıyla geçerken?

"—Mağrur olma padişahım, senden büyük Allah var!"

Yâni, "Ne oluyorsun, dur bakalım! Sultan oldun diye ne böbürleniyorsun? Senden büyük Allah var. Kulluğunu bil bakalım, mütevazı ol bakalım!" derlermiş. O padişah da dedirtirmiş. Sübhàna'llàh, çok şeylerimiz değişmiş.

Her şeyimize dikkat etmemiz lazım, muhterem kardeşlerim! Konuşmamıza, sözümüze, oturmamıza, kalkmamıza, giyimimize kuşamımıza, davranışlarımıza… Her şeyimizi yeniden düzenlememiz, tertemiz yapmamız lazım. Bu kulübe çok eskimiş. Bizim İslâm'ın binası; evet İslâm'ın binası namaz, oruç, zekât, kelime-i şehâdet bizde… Çürümüş, kulübenin tahtalarını beyaz karıncalar yemiş. Yukarısını yağmur çürütmüş.

Lâ ilâhe illa'llah'ımız çürük, *Allahu ekber*'imiz gevşek kalbimizde... Namazımız kusurlu, orucumuz sakat… Haccımız kavgalı, zekâtımız eksik. İslâm'ın binası harabeye dönmüş.

Ne yapacağız? Gel şunu kesme taştan yeniden bina edelim! Timber havuzdan tuğla havuz daha kıymetli oluyor. Neden? Tuğla daha sağlam diye. Kesme taştan olursa daha iyi olur. Yani şu İslam'ın binasını yeniden sağlam bina edelim!

"Lâ ilâhe illa'llàh" derken yalnız Allah'a bağlanalım! Allah'tan gayriye bağlanmayalım! Nefse, dünyaya, mala, paraya, pula, mevkiye, makama, şöhrete, kula kul olmayalım. Namaz kılarken, "*Allàhu ekber!*" dedik mi, cümle kâinâtı arkamıza atalım, öyle huzurla secdede duralım. Oruç tuttuk mu, bütün günahlardan kesilelim!

Hacca gittik mi, insan Hacerü'l-Esved'e elini sürdü mü, Allah-

u Teâlâ Hazretleri'ne söz vermiş oluyor. "Ben bundan sonra senin sevdiğin kul olacağım, senin sevdiğin işi yapacağım. Senin yolunda yürüyeceğim, söz veriyorum!" demiş oluyor Bey'atını tazelemiş oluyor

Zekâtı öyle veriyor. Şimdi yeniden müslüman olalım. İslâm'ın binasını yeniden kesme taştan, Süleymaniye Camii gibi bembeyaz taşlardan pırıl pırıl, nuranî yeniden inşa edelim. Çünkü bizim kulübe çok çatırdıyor, rüzgârdan sallanıyor. Bir gün küt diye başımıza çökecek. Altında kalacağız, paslı çiviler sağımıza, solumuza batacak. Tetanoz olacağız, kazıklı hummadan gideceğiz.

Allah CC bizi kötü huylardan kurtarsın, iyi huylara sahip eylesin… İyi bir kul olarak yaşamayı nasib etsin… İyi eserler bırakmayı nasip etsin arkada... Ölmeyeceğiz, yiğit ölür şan kalır.

Arkanda ne bırakıyorsun? Cami mi yaptın? Evlat mı yetiştirdin? Kitap mı yazdın? İslâm'a bir hizmet mi ettin? Ne yaptın İslam için? Bugün Allah için ne yaptın? Bu ömür boyu, şu yaşına gelinceye kadar Allah için ne yaptın kardeşim? Nefsin için çok şeyler yaptın, yaptık.

Ama Allah için ne yaptın? Allah'ın dinine yarayacak Allah'ın seveceği, Rasûlüllah'ın beğeneceği, dünyadan gidince "Aferin evladım!" diyeceği ne yaptın?

Bir şey yapmadık. Elimiz boş, yüzümüz kara, suçumuz çok. Allah bize kâmil tövbe nasib etsin… Bundan sonra sevdiği kulu olarak yaşamayı, güzel işler yapmayı nasib etsin… Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak yüzü ak, alnı açık varmayı nasip eylesin… Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin… Mahşer gününde bizim defterimizi açıp da, günahlarımızı ortaya saçıp da, bizi mahşer halkına rezil etmesin… Rabbü'l-âlemîn, Settârü'l-uyub, Gaffârü'z-zünüb Rabbimiz.

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

25. 05. 1991 - Avustralya

35. ARKADAŞLIĞIN ÂDÂBI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden, kesîran, tayyiben, mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve üsvetüne'l-haseneti ve tâci ruûsinâ ve tabîb-i kulûbinâ muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.
Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

لاَ تُمَارِ أَخَاكَ وَلاَ تُمَازِحْهُ وَلاَ تَعِدْهُ مَوْعِدَةً فَتُخْلِفَهُ

(ت. عن ابن عباس)

(*Lâ tümâri ehâke, ve lâ tümâzihhu, ve lâ teidhu mev'ideten fetuhlifehû*)
Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

a. Arkadaşınla Münakaşa Etme!

İbn-i Abbas RA... Babası Peygamber Efendimiz'in amcası, sahabe. Oğlu Peygamber Efendimiz'in yeğeni, sahabe. Allah her ikisinin de şefaatine bizleri erdirsin... *Radıya'llàhu anhümâ...*

O genç bir sahabeydi. Rivayet etmiş ki, Peygamber SAS şöyle buyuruyor:[87]

لاَ تُمَارِ أَخَاكَ، وَلاَ تُمَازِحْهُ، وَلاَ تَعِدْهُ، مَوْعِدَةً فَتُخْلِفَهُ

(ت. عن ابن عباس)

---

[87] Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.273, no:1918; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.142, no:394; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.642, no:8297; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.336, no:16928.

(*Lâ tümâri ehàke*) “Din kardeşinle münakaşa etme! (*Ve lâ tümâzihhu*) Onunla şaka da yapma! (*Ve lâ teidhu mev’ideten fetuhlifehû*) Ona bir vaadde bulunup da, sonra o vaadinden cayma! Yapamayacağın, yerine getiremeyeceğin bir şeyi de vaad etme!”

Peygamber SAS Efendimiz’in üç tavsiyesi var:

Birisi, “Arkadaşınla münakaşa etme!” diyor. *Mümârât, mira’*; münakaşa demek. Bir kimse bir fikir söylüyor, ötekisi başka bir fikir söylüyor, karşılıklı bir çekişme oluyor. Tarafların kendi fikrinde ısrar etmesi, sonra inatlaşma, sonunda darılma, küsme olabiliyor. İşi öyle münakaşaya, çekişmeye, çatışmaya götürmemek lazım!

Hatta bir hadis-i şerifte buyuruyor ki Peygamber Efendimiz;

“—Haklıyken münakaşayı terk edene, cennetin avlusunda bir köşkü ben garanti ediyorum, vaad ediyorum.”

İnsan haklı bile olsa, baktı ki karşı tarafta aşırı bir reaksiyon ve aşırı bir karşı söz var… Haklı kendisi ama devam etse muhabbetler bozulacak, işler sarpa saracak, arkadaşlık zedelenecek; geçiştiriyor. Haklıyken bile fazla işi büyütmüyor. Kendisi haklı ama olsun, susuveriyor. Çünkü Rasûlullah’ın;

“—Cennetin avlusunda bir köşk ben vaad ediyorum, garanti ediyorum, tekeffül ediyorum.” diye vaadi var.

Onun için münakaşa iyi değil. Uzun boylu münakaşalar, cedeller, çatışmalar, çekişmeler… O öyle söylüyor, o öyle söylüyor; devam ediyor.

Tabii, hiç konuşmamak mânasına değil. İnsan arkadaşıyla konuşur. Hiç karşı fikir söylememek mânasına değil. “Benim bu konudaki kanaatim şudur, bilgim şudur.” da diyebilir. Ama baktın ki iş çatışmaya gidiyor, hararetleniyor, o zaman işi o noktaya getirmemek için bırakırsın. “Ben bunu böyle duydum, bu böyledir. Ben hadîs-i şerîfte duydum, falanca kitaptan okudum, şöyle diye…” insanın hak sözü söylemeye hakkı var. Hatta görevi var. Hatta vazifesi var, söyleyecek.

Biz namazı kılıyoruz. Namazdan sonra üç defa:

أَسْتَغْفِرُ الله ، أَسْتَغْفِرُ الله ، أَسْتَغْفِرُ الله العَظِيمَ الْكَرِيمَ ، الَّذِي لاَ إِلٰهَ

إِلاَّ هُوَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ ، وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

(*Estağfiru’llah, estağfiru’llah, estağfiru’llâh el-azîm el-kerîm, ellezî lâ ilâhe illâ hüve’l-hayyü’l-kayyûme, ve etûbü ileyh.*)

Hadîs-i şerîfte var. Peygamber Efendimiz’in âdetiydi bu, böyle üç defa tevbe ve istiğfar getirirdi. Sahih hadislerde var.

اللّٰهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ وَمِنْكَ السَّلاَمُ ، تَبَارَكْتَ يَاذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ

(*Allàhümme ente’s-selâmü ve minke’s-selâm, tebârekte yâ ze’l-celâli ve’l-ikrâm*)

Peygamber Efendimiz’in selam verince namazdan sonra böyle dediği var.

Salevât-ı şerîfe Kur’ân-ı Kerîm’de var, Allah emrediyor. Ve Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor:

“—Ben kendisinin yanında adım geçip anıldığım halde bana salât ü selâm getirmeyen pintidir, cimridir.” diye bildiriyor.

Salât ü selâm getireceğiz. Sözünün, adının anıldığı her yerde salât ü selâm getireceğiz.

Âyete'l-kürsi okunması hadîs-i şerîfte var. Peygamber Efendimiz diyor ki;

"—Bir insan namazı kılsa, arkasından bir Âyete'l-kürsî okusa, onunla cennete girmek arasında sadece sağ olması vardır, hayatı vardır. Hayatta olmasa cennete girer."

O kadar sevaptır. Onun için okuyoruz. Efendimiz tavsiye etti diye okuyoruz.

Âyete'l-kürsî'yi okuyoruz. Ondan sonra; 33 defa *Sübhàna'llah*, 33 defa *El-hamdü lillâh*, 33 defa *Allahu ekber* diyoruz. Bunlar hadis-i şerifte var. Sahih hadis kitaplarında Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş. Bunların hepsi var.

Şimdi bazı kimseler çıkıyormuş, "Bu bid'at!" diyormuş.

Sen daha bid'at ne demek, biliyor musun? Bid'at ne demek?

Bid'at, "sünnete aykırı iş" demek. Dinde Efendimiz'in söylemediği, sonradan ortaya çıkma, ilave, ekleme, çıkarma, bozma…

Bid'at olur mu, Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi?

"—Bırakın böyle bid'at şeyleri!"

Bid'at değil! Ben Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini okuyorum, büyüklerimiz de okumuşlar, bunlar sevaplı diye bunları yapıyorlar. Bu sünnet. Sen sünnete bid'at dersen kendin tehlikeye giriyorsun.

"—Efendim evet, doğru, hadis kitaplarında bunlar var. Ama bunların böyle topluca yapılması bid'at!"

Hayır, o da bid'at değil.

Namazları topluca niye kılıyoruz? Herkes evinde kılsaydı o zaman? Namazları topluca kılıyoruz. Peygamber Efendimiz'in zamanında topluca oturup halka olup zikir yaparlardı. Bu var, yok değil. Neresinden tutturup da niye muhalif oluyorlar?

Peygamber Efendimiz bunları tavsiye etmiş. Kalkıp gidiyor, biz bir şey demiyoruz. Çünkü sünnettir, bir şey demiyoruz. Farzı kılacak diyoruz. Allah kabul etsin. "Belki bir işi vardır kardeşimizin." diyoruz. Biz "gık" demiyoruz. O, bizim oturup da

Peygamber Efendimiz'in tavsiyesini tutmamızı bid'at diye kınıyor. Biz onu kınamıyoruz.

Senin bir kere pantolonun bid'at! Sen bid'at istiyorsan; eğildiğin zaman budun çıkıyor meydana, mahrem yerlerin belli oluyor. Sen bu pantolonla nasıl kılarsın? Buraya kadar ceketle geliyorsun, kılıyorsun. Eğiliyorsun, arkandaki insan da senin arkanda. Olmaz! Biz niye cübbe giyiyoruz, niye pardösü giyiyoruz? Niye entari giyiyor bazı arkadaşlar? Sen asıl zararlı olan şeyleri terk et. Efendimiz'in hadîs-i şerîfinde yazılmış olan şeyleri sen ne diye engellemeye çalışıyorsun?

Bir insan Sübhanallah derse fena mı olur? El-hamdü lillâh derse fena mı olur?

Allah razı olsun Osmanlılar'dan… Mekânları cennet olsun... Allah cennette bizi onlarla kavuştursun…

Osmanlı kim?

Osmanlı terk-i diyar etmiş, Allah'ın dinini kâfir diyarlarında yaymak için gelmiş, canını malını feda etmiş insanlar. Osmanlı'ya onlar kurban olsun! Osmanlı olsaydı şimdi müslümanların hâli böyle mi olurdu?

Düşmanlar önce Osmanlı'yı yendiler de ondan sonra biz bu hâle, işçi durumuna düştük. Daha önce efendiydik, patronduk. Üç kıtada biz vardık. Ondan sonra işçi durumuna düştük.

Osmanlı'nın düşmanı İngiliz… Osmanlı'nın düşmanı Amerika… Osmanlı'nın düşmanı yahudi… Osmanlı'nın düşmanı hıristiyan… Sen ne düşman oluyorsun? Sen Osmanlı'nın oğlusun, torunusun. Torun dedesine düşman olur mu?

Bari insaf etsin de, torunu dedesini korusun! Bu kadar düşmanı var… Cümle cihan halkı, yedi düvel Osmanlı'nın üstüne saldırmış…

Sırf Çanakkale savaşında, bir rivayete göre —Tabii normal sayıları bilen yok. Sayısız gelmiş, sayısız gitmiş… Zavallılar, mübarekler, bahtiyarlar— 250 bin Osmanlı münevveri şehid olmuş. Üniversiteli, tahsilli, görgülü, bilgili insanlar; sapır sapır doğranmış orada. Düşmanı geçirmeyeceğiz dâr-ı hilâfete diye. Marmara'yı geçirmeyeceğiz, İstanbul'u düşürmeyeceğiz diye. Gelibolu'dan bu tarafa geçirtmemek için ne mücadele vermişler.

200 bin veya 500 bin kişi gitmiş. Ama sıradan insan değil. Yetişkin insan gitmiş.

Ondan sonra biz zayıf düşmüşüz. Kırılmışız. Kanımız boşalmış orada, şarıl şarıl akmış. Balkanlar'da akmış. Mısır'a Fransızlar saldırdı, onlara karşı koruyalım diye; Bağdat'a İngilizler saldırdı, onlara karşı koruyalım diye; Romanya'da, Galiçya'da çarpışmışız, Trablusgarp'ta çarpışmışız. Yunanlılar isyan etmiş, oradaki ırkdaşlarımızı kesmişler. Bulgarlar isyan etmiş, oradaki kardeşlerimizi, dindaşlarımızı kesmişler. Sırplar isyan etmiş, oradaki kardeşlerimizi bayram namazı kılarken doğramışlar, Drina Köprüsü'nden nehre atmışlar.

Yedi düvel saldırmış, zulmetmiş. Allah biliyor, görüyor. Bari torunu olarak dedeni sen koru. Ne kadar acayip!

Araplar'da Osmanlı demek centilmen demek. Araplar birisine, "Sen Osmanlı mısın?" dedikleri zaman, ötekisi; "Yok, iltifat ediyorsun, estağfirullah, teşekkür ederim." diyor. Osmanlı demek Arapça'da "centilmen" demek. Çünkü tahsil görmüş, terbiye görmüş, sükut etmesini bilen, konuştuğu zaman konuşmasını bilen, bir şey söylediği zaman sözünün senedini gösteren insan.

Osmanlı alimlerinin kitapları bugün hâlâ Arap âleminde basılıyor, okunuyor. Osmanlı Arapça kitap yazmış, okunuyor. Kaynak kitap, tefsir yazmışlar, okunuyor. Tarih yazmışlar, okunuyor. Terâcim-i ahvâl yazmışlar, okunuyor. Osmanlı'ya kurban olsunlar!

Kâtip Çelebi'nin yazdığı *Keşfü'z-zünûn* kitabı bugün tüm dünya kütüphanelerinde vardır. Araplar'ın hepsinin kütüphanesinde vardır. Avrupa'da, Amerika'da, her yerde vardır. Arapça bir eserdir. Kocaman, muazzam bir eser. İşte Osmanlı yazmış. Çağının çok ötesinde eserler vermiş. Mimarî güzellikte eserler vermiş çokça…

İnsanları kavgasız, gürültüsüz yönetmişler. Osmanlı'nın çekildiği yerde kavga hâlen kesilmiyor. Osmanlı yönetmiş. Sömürmemiş, hizmet götürmüş. Kendisi ölmüş, korumuş, onlara rahat ettirmiş. Osmanlı'nın çekildiği yere emperyalizm gelmiş. Birbirleri ile mücadele hâlâ bitmemiş. İşte Filistin, işte Mısır, işte Irak, işte başka İslâm ülkeleri… İşte Afrika, işte Tunus, Cezayir,

Fas, Çad, vesaire… İşte Sudan.

Bizimkiler Sudan'a, Güney Afrika'ya eleman göndermiş. Komor adalarından gelmişler, Osmanlı'nın padişahlarına bey'at etmişler. Osmanlı, bizim Gümüşhanevî Tekkesi'nden oraya mürşid göndermiş. Komor adalarında, Afrika'nın doğusundaki adalarda hâlâ Abdülhamit Han adına hutbe okuyorlarmış.

Osmanlı'dan ne istiyorsun? Yedi düvelle çarpıştı, bir de siz mi? Bilmediğiniz halde…

Osmanlı'nın nesini beğenmiyorsunuz? Dua etti diye mi beğenmiyorsunuz? Bu duaları, hadîs-i şerîf kitaplarından hepsini çıkartıp gösterebilirim. *Riyâzü's-sâlihîn* diye Diyanet'in bastığı ve her kütüphanede nüshası olan, bütün Arap'ın, Acem'in herkesin beğendiği büyük hadis aliminin kitabı. Açın, orada bütün bu tesbihat ve zikirler var. Hepsi var, eksiksiz. Fazlası var, eksiği yok. Dedelerimizden Allah razı olsun ki bize onları öğretmişler. Biz onlardan öğrendiğimiz için yapıyoruz. Ama kaynağını onlar biliyorlardı.

Şimdi çıkmışlar, olmadık söz söylüyorlar. Bu kıldığımız sünnetlerin hepsi var. Bu çektiğimiz tesbihlerin hepsi var. Sabah namazından sonra aşır okutuyorsun. Bizim Arap kardeşler Âmene'r-rasûlü'yü okuyor.

Sabah namazından sonra Hüvallâhü'llezî'yi okumak; üç defa Eûzü bi'llâhi's-semîi'l-alîmi mine'ş-şeytâni'r-racîm dedikten sonra, Bismillâhirrahmânirrahîm diye üç defa okuduktan sonra Hüvallâhüllezî'nin âyetlerini okuma, hadîs-i şerîfte tavsiye edildiği için onun okuyoruz. Çünkü hadîs-i şerîfte onun yeri o. "Sabah namazından sonra, kim bunu okursa bütün gün ona şu kadar melek tevbe eder, istiğfar eder." diye bildirildiği için okuyoruz. "Âmene'r-rasûlü'yü yatmadan evvel okuyun." diye Peygamber Efendimiz tavsiye ettiğinden yatsıdan sonra onun için okuyoruz. Bizim her yaptığımız bir hadîs-i şerîfe dayanıyor, Efendimiz'in tavsiyesine dayanıyor. Hepsinin kaynağını gösterebiliriz. Buradaki kitaplardan kaynağını çıkartıp gösterebilirim.

Kendisi sünnet-i seniyyeye uymaz, sakalı sünnete uygun değil, kıyafeti sünnete uygun değil; "Mazur görüyoruz." diyor. Devir değişmiş. Biz ona bir şey demiyoruz, o bizim sünnet olan

uygulamamıza bir şey diyor.

Bizim kusurumuz da şu: Biz bu hadîs-i şerîfleri bileceğiz. Hem de Arapçasıyla, aslıyla, kaynağıyla bileceğiz. Bak bizim bu okuduğumuz kitap, büyük hadis alimi İmam Buhârî'nin kitabı. Bu hadîs-i şerîfleri o seçmiş. O hadis alimi hepsinin nereden geldiğini bilir, hangisi kuvvetli, söyler. Kuvvetli, sağlam hadîs-i şerîfler. Diyeceğiz ki; "Kardeşim bak, falanca hadîs-i şerîfte, filanca kitapta bu böyle yazılıyor. Şöyle şöyle olmuş." diyeceğiz. Tabii bunun daha iyisi; o konudaki bütün kavilleri, bütün fikirleri bilip hepsini özetleyip öyle konuşmak.

Meselâ, Mehmed Emin Er Hoca var. Benim çok hoşuma gider. Türkiye'de hoca. Bizim dergide de zaman zaman röportajlar yapılıyor. Ona soruluyor mesela, deniliyor ki;

"—Falanca mesele hakkında ne dersin?"

Sakin sakin, tatlı tatlı diyor ki;

"—Bu konuda dokuz fikir vardır. Şiîler bu konuda şöyle demişlerdir; ama şu bakımdan hatalıdır. Falancalar şöyle demişlerdir. Ötekisi o hadîs-i şerîfin şurasını şöyle yorumlamıştır…"

Dokuz kavil sıralıyor. Ne güzel alim! Bu iş böyledir.

Hacda buluştuk. Hacdan sonra Türkiye'de görüştük. Diyor ki;

"—Hacdan sonra Mısır'a uğradım. Mısırlı alimlerden bir şey anlamadım."

"—Niye hocam?" dedim.

"—Bir mesele soruyorum; 'Bu böyledir!' diyor atıyor. 'Pekiyi, delilin ne?' diyorum."

Kendisi fıkıh alimi ya, delil istiyor.

"—Âyet mi, hadis mi? Neye dayanarak bunu söylüyorsun?" diyorum.

"—İşte bu böyledir." diyor.

Hiç kafaları delilli düşünmeye, konuşmaya alışmamış."

"—Olur mu böyle."

Bizim büyüklerimiz 'olur'u kendi keyfine bırakmamış. Bizim alimlerimizin, büyüklerimizin kitaplarını okuduğun zaman; incelemiş, takvâya en uygun olanını söylemiş. Yani onların bilmediği her şeyi biliyor.

İmam Zemahşerî, Medine-i Münevvere'de Araplar'a demiş ki:

"—Toplanın, size babalarınızın dilini öğreteyim!"

Meydan okuyor.

"—Toplanın da size Arapça'yı öğreteyim!"

Onlar böyle alimdi.

İmam Buhârî, milyondan fazla hadis ezberinde; hepsi tıkır tıkır, mâlum bildiği şeyler. Kim çıkabilir karşısına? "Gık" diyemez! "İmam Buhârî şöyle demiş." deyince akan sular duruyor. İşte büyük alim!

Bizim alimlerimiz böyle. Semerkant'ta, Buhara'da, Orta Asya'da yetişmiş; mezhep imamlarımız Kûfe'de, Abbasîler'in [şehirlerinde…] Hepsi büyük alim, hepsi muazzam alimler. Biz onların talebeleriyiz, okuyoruz. Büyüklerimiz okumuşlar. Biz de onlardan gördüğümüz gibi, onlar bizi terbiye etmişler, böyle yaşıyoruz.

Şimdi bu terbiyeyi görmemiş başka insanlarla karşılaşınca aramızdaki fark ortaya çıkıyor. Bu farkı, "Ötekiler bunları

görmemişler.” diye biz hoş görüyoruz. Onlar bizi hoş görmüyorlar. Ya sen şöyle biraz kenarda dur. Biz senden daha ileriyiz. Bu konuda senin bilmediğin çok şeyleri biliyoruz, uyguluyoruz biz.

Durum bu.

Bazıları da şuradan kaynaklanıyor: Bazıları Vehhâbî, Selefî mezhebine mensup. İbn Teymiyye'ye dayanarak bazıları bu gibi şeyleri çok şiddeti tenkit etmiş. “Tesbih kullanmayacaksın. Türbeleri ziyaret etmeyeceksin. Türbe yapmayacaksın. Şöyle yapmayacaksın, böyle yapmayacaksın...” Ama onların da sözlerinin doğru olmadığını gösteren, onların karşısında konuşan büyük alimler var. Ama onlar onu devlet politikası hâline getirmişler. Devletin politikası resmen öyle.

Sen eline tesbih aldın mı sana homurdanıyor. Sana ne? Ben bundan Sübhanallah diyorum. 33 tane Sübhanallah burada sayılı; ben kafamı 33 tane ile meşgul etmiyorum. Sübhanallah, Sübhanallah derken Allah'ın sübhanlığını düşünmekle meşgul oluyorum, sayıyla meşgul etmiyorum. Buraya gelince bu bitecek işte, daha ne istiyorsun? İbadete kendimi daha iyi veriyorum, daha iyi değil mi? 33 tane oluyor, 34 tane olmuyor.

“—Parmaklarınla çek!” diyor.

“—Ya şaşırırsam?”

Tesbihle çekiyorum.

Hasan-ı Basrî Hazretlerine demişler ki;

“—Tesbihi bırak!”

“—Vallâhi bırakmam!” demiş.

Hasan-ı Basrî, tâbiînden.

“—Bırakmam, ibadetime yardımcı oluyor.”

Biz o büyüklerin yolunda gidiyoruz. Bizi tenkit eden, bari bir şey bilse de tenkit etse! Kuru kuruya…

Kâbe-i Müşerrefe'yi dolaşıyoruz, tavaf ediyoruz. Kâbe sevilmez mi ya, taşına kurban olayım! Kâbe-i Müşerrefe bu. Böyle yutacağımız geliyor. Yutabilsek yutarız. Kâbe bu. Kâbe-i Müşerrefe bu. Sevgimizden yapıyoruz. Oraya zibidi oğlanları, onların izci, genç, tıfıl çocukları gitmişler. Bana diyor ki;

“—Ya hac, Allah yukarıda!” diyor.

—“Cahil, sussana sen!” dedim.

Allah'a mekân izafe edilir mi? Bilmiyor!

"—Allah yukarıda, aşağıda" diyebilir misin?

"—Güney Amerika'da yukarıda.." dediğin Kuzey Amerika'da terstir, aşağıdadır. Senin hiç coğrafya bilgin yok mu ya? Allah'a "yukarıda, aşağıda…" denir mi?

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ (الحديد: ٤)

(*Ve hüve meaküm, eyne mâ küntüm*) buyurmuş. "Nerede olursak olalım, Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi görüyor, bizimle beraber." (Hadîd, 57/4) diyor, âyet-i kerîme. Haberin yok mu?

Biz taşın taş olduğunu biliyoruz; ama Kâbe'nin taşı bu. Zemzemin su olduğunu biliyoruz; ama zemzem suyu olduğu için seviyoruz. Kâbe'nin taş olduğunu biliyoruz; ama Kâbe'yi de seviyoruz.

Rükn-i Yemânî'ye gittik; öptük, yanağımızı koyduk. Bir gün önce hadîs-i şerîfte okumuştuk. Hadisi uygulayalım diye yaptık.

Hemen bir tanesi şahin gibi, hani kuşun, tavuğun üstüne böyle şahinin saldırdığı, süzüldüğü, geldiği gibi geldi:

"—Bid'at haci! Haci bid'at, bid'at bu!" diyor.

Bizim arkadaş da çok sevimli böyle, beyaz sakallı, tonton, tatlı bir arkadaş var.

(*Leyse bi-bid'a, hâzihi's-sünneh*) "Bid'at değil, bu sünnettir." dedi. Efendimiz böyle yapmış, bu böyle diyor:

"—*Lâ, lâ, lâ, lâ, lâ...*" Kaç tane hayır"ı birden sıralıyor.

Dedi ki:

"—Ne lâ deyip duruyorsun? 80 tane desen, 80 bin tane desen senin dediğin değil. Sizin saydığınız falanca alim var ya, o alimin falanca kitabı var ya, onun şu sayfasında Peygamber Efendimiz'in Rükn-i Yemânî'ye geldiği, ona yanağını koyduğu, öptüğü yazılı! Efendimiz'in yaptığı şeyi tarihten kazıyamazsın ki! Ne diye bilmediğin şeye karışıyorsun?"

Oraya üç tane beş tane cahil nöbetçi oturtmuşlar; "Burada yapma!" diye alime müdahele ediliyor. Sen bu kadar bilmiyorsan sus bari. "Peki, geç arslanım." de. Arslan geldiği zaman "Geç arslanım." de. Tilki geldiği zaman geçirtme. Ama arslan geldiği zaman da "Geç arslanım." de, ses çıkarma.

Durumları böyle. Biz hoş görüyoruz, sabrediyoruz.

Bir tanesi gelmiş bana, Safa tepesinde:

"—İmâm-ı Âzâm hiçbir şey!" diyor.

Yahu senin olduğun yer şu anda Mekke-i Mükerreme. Gıybet haram değil mi? Sen İmâm-ı Âzâm'ı ölçecek adam mısın? Anlayabilecek adam mısın?

İmâm-ı Âzâm'a düşmanlık besliyor. Sen İmâm-ı Âzâm'a niye düşmanlık besliyorsun? Öyle şey mi olur?

Yani geri kafalı! Tabii bu zihniyetle öğretilmiş insanlar; biz burada tesbih çekiyoruz, kızıyor bize; sünnet kılıyoruz, kızıyor bize; dua ediyoruz, kızıyor bize. Kızma sultanım! Kızma kurbanın olayım, kızma işte. Bu, Efendimiz'in yolu. Niye kızıyorsun?

Kızacak bir şey de yok. Kızacaksan git, başka şeylere kız. Karısının saçı açık, kızının saçı açık, arabasında görüyoruz; ona kız. Pantolon giyiyorsun; İslâmî kıyafet değil. Mahrem yerlerin belli oluyor. Hem senin namazın bozulur hem arkadakinin namazı bozulur, aklına başka bir şey geldiği zaman. Ona kız. Mecbur

oluyorsun, tıraş oluyorsun. Allah ya affeder, ya affetmez, onu bilmiyoruz. Niye ben sakal bırakamadım, ona kız. Meselâ, kızacaksan kızacak bir sürü şey var. Bizim sünnet olan dualarımızı tenkit etmeye gelinceye kadar neler var…

Tenkit edemez zaten. Efendimiz'in yap dediği şeyi kimse tenkit edemez. Efendimiz yapmış. Ben rûz-i mahşerde, Rabbü'l-âlemin:

"—Niye bunu böyle yaptın?" dediği zaman;

"—Yâ Rabbi, Efendimiz SAS'e uy diye emrettiğinden, kitaplarda da onun öyle yapdığını okuduğumdan, ondan yaptım." diyeceğim.

Sen niye yapmıyorsun?

"—*Lâ ilâhe illa'llah* demek, sevap mı?"

"—Sevap…"

"—Elli tane dersen mi daha sevap, yüz tane dersen mi daha sevap?"

"—Yüz tanesi çok olduğundan, daha çok sevap."

Ne diye *Lâ ilâhe illa'llah* diyen, *Sübhana'llàh* diyen, *Allàhu ekber* diyen insanı engellemeye çalışıyorsun? Hem de kitaplara yazılmış olan ibadetleri…

Sonra bu işi alimlerimiz incelemişler. Meselâ, *Tesbih namazı*; Efendimiz tavsiye etmiş. Tesbih namazı kılınır. Biz de burada Ramazan'da kıldık. Tesbih namazı kılınır. Bazıları diyor ki:

"—Tek tek kılınır."

Tek tek kılınır ama, bu kardeşim tesbih namazını tek kılamıyor. Onun için alimlerimiz meseleyi incelemişler, demişler ki; "Herkes ayrı kılayım dese, bu kılamayacak. Onun için cemaatle kılmak câizdir, öğrenmeye vesiledir." diye fetva vermişler. Meseleyi incelemişler, uygun görmüşler.

Tamam, böyle yapsan daha iyi olur. Biz de ona uyuyoruz. Yoksa ben kendim tek başıma, *Tesbih namazı*'nı kenarda kılarım. Ama ben *Tesbih namazı* kıldırdıkça, cemaatim de; "Biz Es'ad Hoca'nın arkasında *Tesbih namazı* kılmıştık, şöyle kılınıyor." diye öğrenmiş oluyor. Hem öğrenmiş oluyor hem de Efendimiz'in bir sünnetini yapmış oluyor.

"—Efendimiz cemaatle kıldırmamış."

Efendimiz kıldırmamış; ama biz şimdi öğrensin diye kıldırıyoruz. Ulelâmız, "Mahzuru yoktur." dediği için kıldırıyoruz.

Şimdi bunlar bid'at diyorlar. Kendileri tesbihleri çekerler, ayrı ayrı çekerler. Çekmez değil. Senin ayrı ayrı çektiğini biz topluca söylüyoruz. Hoş göreceğiz. Yumuşak yumuşak, güler yüzle, tatlı tatlı... Ne yapalım artık, sonuç olarak kardeşimiz. Peygamber Efendimiz bak, ne buyuruyor:

(*Ve lâ tümâri ehâke*) "Kardeşinle fazla münakaşa etme!"

Biz haklıyız ama… Çok uzatma! Kardeşim iki rekât kılacağına dört kılsan daha sevap. Kimisi iki rekâtta bir selam veriyor. Kimisi iki rekât kılıyor, fazla kılmıyor. Halbuki Peygamber Efendimiz'in dört rekât kıldığına dair rivayetler var. Kılabilir. Ama o kendi mezhebinin yolunu tutuyor. Biz ona bir şey demiyoruz, hoş görüyoruz. "Hadîs-i şerîfte yeri vardır." diyeceğiz. İşi de fazla tatsız noktaya, dargınlığa götürmeyeceğiz.

Ben Peygamber Efendimiz'in türbesinin karşısına gittim. Canım gelip gidiyor. Önemli bir makam. Elimi kaldırdım, türbenin mübarek parmaklık duvarlarına döndüm, dua ediyorum. Oradaki genç geldi:

"—Bu tarafa dua edilmez!" diyor.

"—Ne olacak?" dedim.

"—Şu tarafa [kıbleye] doğru edeceksin."

"—Fesübhanallah! Ben seninle Resûlullah'ın huzurunda münakaşa edecek değilim. Sana ne benim duamdan ya?"

Alimlerimiz bunu incelemiş;

"—Bir insan Rasûlüllah Efendimiz'in türbesini ziyaret ettiği zaman, türbeye mi dönmeli, Kâbe'ye mi dönmeli?"

"—Türbeye dönmeli! Rasûlüllah Efendimiz, hayatta gibi, farkı yok ki..." demişler.

Ben onu biliyorum. O meseleyi bilmeyen bir insan değilim. Sonra ben duayı Allah'a yapıyorum, Rasûlüllah'a yapmıyorum ki. Adam onun farkında değil.

Hiç cevap vermedim. O huzurda onunla konuşur muyum? Bana diyor ki:

(*Allàhu yehdîke*) "Allah seni ıslah etsin!" diyor.

Bana kızdı, laf anlamıyorum diye. "Allah ıslah etsin seni. Allah sana hidayet versin!" diyor.

"—Sana da yehdîke." dedim, içimden.

Kur’an okuyoruz. Bunları bilin, başınıza gelir. Yeri gelmişken anlatıyorum. Kur’an okuyorum, namaz vaktini bekliyorum, Mescid-i Saadet’te... Secde âyeti geldi. Kapattım Kur’ân-ı Kerîm’i, ayağa kalktım, secde yaptım; tekrar ayağa kalktım, sonra oturdum. Yanımdaki yaşlı bir Arap:

“—Ne lüzum var ayağa kalkmaya?” dedi.

Bizim Büyük İslâm İlmihâli’nde yazıyor; “Ayağa kalkacaksın, öyle secdeye varacaksın. Müstehab.” diyor. Yani sünnet, uygun olan şekil bu.

Onlar ne yapıyorlar? Kur’ân-ı Kerîm’i okurken Kur’ân-ı Kerîm’i alıyor, toparlıyor, koltuğunun altına alıyor, oturduğu yerden hiç ayağa kalkmadan secde yapıyor.

Bizim büyüklerimiz bize; “Kalk da öyle yap!” demişler.

O beni tenkit ediyor. Tebessüm ettim. Baktım, çok yaşlı bir adam. “*Sübhàna’llah!*” dedi bana. Böyle şaşkınlık, hayretle, tenkitvâri bir “*Sübhàna’llah!*” çekti. “Secde etmek için ne lüzumu var ayağa kalkmaya? Oturduğun yerden yaparsın, olur biter.” dedi.

Ben şöyle tebessüm ettim. Hazırım, münakaşa etmek istemiyorum. Kur'an okuyorum. İşin doğrusu tartışmak istemedim. Sonra o biraz işin farkına vardı, "Nerelisin?" diye sordu. "Türkiye'denim." dedim. O zaman pek ses çıkartmadı. Yine olgun bir insanmış.

Kimisi de köpürüyor, gürültü patırtı... Neredeyse yaka paça kavga edecek. (*Lâ tümâri ehâke*) O da müslüman kardeşin. Allah ıslah etsin. Münakaşa etmeyeceksin. İşi fazla uzatmaya lüzum yok.

Bir; kardeşinle münakaşa etme. Neden? Muhabbetler bozulur, kavgalar çıkar, çatışma çekişme olur diye.

İkincisi: (*Ve lâ tümâzihhu*) "Şaka da yapma!"

Şaka hiç yapılmaz değil. Peygamber Efendimiz şaka yapardı. "Ben şaka yaparım ama, yine doğru söylerim." derdi. Yalana dayalı şaka yapmazdı. Biz latife diyoruz, yani şakanın latif olması gerektiğini ifade ediyoruz. Efendimiz bazen latife yapardı. Güzel latifeleri vardı. Biliyoruz, yapardı.

Ama fazla şaka yapmak, fazla takılmak ciddiyeti götürüyor, hürmeti kalmıyor. Bazen de şaka güzel yapılmazsa, birisiyle alay etmek, birisini üzmek tarzında olursa, o zaman araları bozuluyor, günah oluyor.

Mesela, Peygamber Efendimiz'in zamanında sahabeden birisi uyuklamış. Silahını almışlar, saklamışlar. Şaka, besbelli. Peygamber Efendimiz diyor ki;

"—Şaka niyetiyle de olsa birisinin malını almayınız ve böyle üzücü şakalar yapmayınız."

Kalkacak, "Benim silahım nerede?" diye üzülecek. Şaka böyle olmaz. Tatlı bir tarzda olabilir. Yani onun da hoşuna gidecek bir tarzda olabilir. Ama üzecek tarzda yapılması doğru olmuyor.

Şakayı fazla yapmanın uygun olmadığını Efendimiz'in bu tavsiyesinden anlıyoruz. "Aşırı şaka yapma!"

Üçüncü tavsiyesi: (*Ve lâ teidhu mev'ideten fetuhlifehû*) "Yapamayacağın bir şeyi ona vaad etme!"

Vaad ettin mi yerine getir. Yapamayacağın bir şeyi de yüksek perdeden, bol keseden vaad etme. Az konuş, öz konuş, yapabileceğin kadar konuş. Büyük laf söyleme. İleriye dönük çok

büyük vaadler verme. Vaad vermişsen, o vaadini de yerine getir.

Efendimiz'in bu üç tavsiyesini bu hadîs-i şerîfte görüyoruz. Bir daha söyleyelim:

"—Müslüman kardeşinle münakaşa etme. Münakaşayı uzatma, aşırı kavgaya dönüşen tarzda götürme. Mizah, şaka yapma ve ona yapamayacağın vaadde bulunma!" diye tavsiye etmiş.

b. Bırakılmayan İki Adet

İkinci hadîs-i şerîf. Ebû Hüreyre RA'ın rivayet ettiğine göre Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[88]

شُعْبَتَانِ لاَ تَتْرُكُهُمَا أُمَّتِي: النِّيَاحَةُ، وَالطَّعْنُ فِي الأَنْسَابِ

(حل. عن أبي هريرة)

(*Şu'betânü lâ tetrükühümâ ümmetî*) "İki iş vardır ki bunlar iyi iş değildir. Ümmetim bunları bırakamayacaklar maalesef. Bunlara devam edecekler:

(*En-niyâhati*) Birisi; ölü arkasından ağlamak. Ağıt tazim etmek, yakma yakmak, ağlamak, sızlamak... Buna *niyâha* diyorlar Arapça'da. Bunu bırakmayacaklar.

(*Ve't-ta'nü fi'l-ensâb*) Birisi de, soyuna sopuna ta'n etmek.

"—Sen kimsin ya? Basit bir kimsenin çocuğusun. Falanca kabileden gelmişsin. Ben falancalardanım, filanca asil ailedenim." diye neseple öğünüp, karşıdakinin nesebini küçük görüp, ona ta'n etmek.

Hatta sahâbe-i kirâmdan bir mübarek zât, Bilâl-i Habeşî Hazretlerine biraz sinirlenmiş. Haksız tabii.

"—Seni kara kadının oğlu seni!" demiş.

Bilâl-i Habeşî, Habeşî olduğundan, rengi esmer olduğundan "Seni kara kadının oğlu!" demiş. Bu haber Peygamber Efendimiz'e ulaşınca çağırıyor onu, diyor ki:

"—Sende cahiliyetten kalma bir âdet var. Sen onu anasından

---

88 Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.143, no:395; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.608, no:42417.

dolayı mı ayıpladın?”

İnsan anasını seçme yetkisine sahip değil ki. Bir anadan doğuyor işte, ne yapsın. Anası alınmaz, satılmaz; değişmez bir şey. Ne yapabilir? Bir şey yapamaz ki!

“—Sen onu anasından dolayı mı ayıpladın? Sende cahiliye devrinden kalma, o bâtıl, müşrik âdetlerinden bir âdet var!” diye ikaz etmiş. O da Efendimiz’in böyle ikazı üzerine çok üzülmüş. Yaptığı işin hatalı olduğunu anlamış.

Soyuna ta’n etmek yok. Bir insanın meziyeti kendisinin ibadetindedir, takvâsındadır.

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللهِ أَتْقَاكُمْ (الحجرات:١٣)

(*İnne ekremeküm inda’llàhi etkàküm*) “Allah indinde en makbulünüz, takvâsı en yüksek olandır.” (Hucurat, 49/13)

Bir zencinin, bir kölenin çocuğu olur; bir hizmetçinin, bir esirin çocuğu olur; alim olur, ilim irfan öğrenir, ehl-i Kur’ân olur, ehl-i ilim olur, fâzıl olur, takvâ ehli insan olur. Vezirin oğlundan, paşanın oğlundan, paşa oğlu paşadan, sadrazam oğlu sadrazamdan, padişah oğlu padişahtan Allah indinde daha makbul bir rütbeye çıkar. Soy önemli değil. Önemli olan takvâdır. İslâm bunu getirmiştir. Onun için bunun yapılmaması lazım.

Fakat bu iki huy insanların içine işlemiş. “Falanca ağanın oğlu, filanca asil sülaleden” diye her yerde itibar edilir. Her ülkede bu böyledir. İnsanoğlu bunu bırakamıyor.

Bir de ölünün arkasından sabretmeyi bilemiyor. Allah aldı. “Öldüren Allah, yaşatan Allah.” diyemiyor. Bağırış, çağırış, feryat figan, ağıt yakma, ah vah... Kimisi yüzünü yırtıyor. Kimisi göğsünü dövüyor.

İranlılar 10 Muharrem oldu mu kan revan içinde kalırlar. Merasimle zincirleri ellerine alırlar, hem birbirlerine vururlar hem kendilerine... Sırtlarını açarlar; sırtları kan... Korkunç bir manzara!

Ne oluyor ya? İslâm’da böyle şey yok! Muazzam şeyler yaparlar. İşkence hâline gelir. Bırakmaları lazım ama bırakamıyorlar.

Hakikaten de Peygamber SAS Hazretlerinin bu söyledikleri bu devire kadar gelmiş. Görüyoruz maalesef. Birisinin evinde, bir gidiyorsun, bakıyorsun, birisi vefat etmiş; kıyametler kopuyor. Girmeye utanıyorsun. Hoca olarak gördüğün manzaralardan, söylenen sözlerden üzülüyorsun.

c. Kavmiyetçilik Nedir?

Bugünkü konuşmamızın son hadis-i şerifi. Üçüncü hadis-i şerif… Hasîle bint-i Vâsilete'bni'l-Eska' babasından işitmiş. Babası demiş ki:[89]

قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللّٰهِ، مَا الْعَصَبِيَّةُ ؟ قَالَ: أَنْ تُعِينَ قَوْمَكَ عَلَى الظُّلْمِ.

(*Kultü*) "Ben Peygamber Efendimiz'e sordum: (*Yâ rasûla'llah, me'l-asabiyyetü?*) Yâ Rasûlallah, asabiyyet nedir?"

(*Kàle*) Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki: (*En tuîne kavmeke ale'z-zulmi*) "Zulmederlerken kavmine yardım etmendir."

Bu ırkçılık çok kimsede vardır. Türk'te Türkçülük var, Kürt'te Kürtçülük var, Çerkes'te Çerkescilik var, Boşnak'ta Boşnakçılık var. Herkes güdüyor bunu, maalesef. Ama İslâm'da böyle değil. İslâm'da İslâm kardeşliği var. Müslüman müslümanın kardeşidir, hangi ırktan olursa olsun. Müslüman oldu mu kardeştir. Ve kardeşler arasında durum eşit olacak.

Peygamber Efendimiz'in zamanında, bir seferde, bir kuyu başında su alma verme meselesinden iki kişi itiştiler. Ashâb-ı kirâmın içinde çeşitli kabilelerden insanlar var. Bir kabilenin mensupları kendi adamlarını çağırdi:

"—Ey filanca oğulları, gelin yardımıma!" diye.

Öbür taraf da:

---

89 Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.323, no:4454; Taberânî. *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.98, no:236; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ,* c.X, s.234, no:20865; Hasîle bint-i Vâsilete'bni'l-Eska' RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.511, no:7664; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.356, no:14479.

"—Ey falanca oğulları, gelin yardımıma!" diye çağırdı.

Neredeyse müslümanlar birbirlerine gireceklerdi; bu ırkçılıktan, kabile tarafı tutmaktan…

İki kişi sudan kavga etmiş. Su meselesinden. Kovayla alırken verirken veya başka bir sebepten. Sudan bir sebepten kavga etmiş. Ayırırsın, olur biter. Hangi kabileden olursa olsun… Kadının huzuruna çıkarlar, hallederler.

"—Vay, bizim adamımızı bizim desteklememiz lazım!" deyip bu taraf bu tarafı tutarsa, öbür taraf da:

"—Ya bunların hepsi bana kalabalık geldiler. Neredesiniz, beni yalnız mı bırakacaksınız?" diye kendi kabilesini toplarsa, o zaman ne olur?

Irkçılık olur. Asabiye, kavmiyetçilik olur. Buna asabiye deniliyor, ırkçılık diye tercüme edebiliriz. Bu İslâm'da doğru değil.

İslam'da ölçü, adalet kişiye göre değişmez. Kendi kabilesinden birisi olsa, başka kabileden, düşman kabilelerinden kimseyle düşmanlığı olsa, o haklıysa haklıya "Haklısın!" denilecek. "Sen bizim kabiledensin, sen haklısın!" denilemez. İslâm böyledir.

Onun için, birisi Peygamber Efendimiz'e sormuş ki:

"—Birisi benim kabilemden filanca arkadaşa zulmediyor. Ben onun yardımına koşsam yine ırkçılık sayılır mı?"

Sayılır. O zihniyetle gidersen ırkçılık olur.

Hemşehrilik de bir çeşit ırkçılık. Hemşehrilik, kabilecilik, bölgecilik… Diyanet'te Kızılcahamamcılık, Trabzonculuk… İlahiyatçılık, Kur'an kursculuk… Böyle bu çeşit ayrımların hepsi yanlış. Ölçü olacak, terazi olacak; ölçüye göre, adalete göre yapacaksın. Öyle memleket, kabile, ırk, şehir esasına göre değil…

Sivaslılar Kayserililer'e düşman, onlardan intikam alıyor. Öyle şey olur mu ya? Sivaslı da müslüman, Kayserili de müslüman… "Yok efendim şu olmuş da…" Öyle şey olmaz! Oluyor ama gayri İslâmî bir şey oluyor, Allah'ın sevmediği bir iş olmuş oluyor.

Onun için, bu gibi şeylerin karşısına çıkıyor İslâm. İslâm'da böyle şeylerin hepsi kalkmıştır. Cümle müslümanlar kardeştir. Zenci de olsa, Boşnak da olsa, Arap da olsa, Çerkes de olsa, Türk de olsa, Kürt de olsa…

Saddam çıktı: (*El-urûbe, el-urûbe*…) "Arap kavmiyetçiliği, Arap

kavmiyetçiliği…" O da yanlış.

Falanca çıktı, Türkçülük yaptı. Yanlış! Falancalar hâlen Kürtçülük yapıyor. Yanlış! Yok öyle şey! Allah'ın rızasına uygun hareket etmek var. Hangi ırktan olursa olsun bütün müslümanlar kardeştir. Birbirini sevmesi lazım. Bu yapılmıyor. Başka başka sevgiler, başka başka duygularla insanlar birbirlerine bakıyorlar, davranıyorlar. Tabii o zaman Allah'ın rızasına uygun olmayan bir şey oluyor.

İnce bir mesele sormuş Peygamber Efendimiz'e:

"—Benim kabilemden zulme uğramış bir kardeş, ben onun yardımına koşsam; bu da 'Vay sen bizim kabiledendin!' diye oku, yayı, kılıcı aldı, yanına koştu. Bu da asabiyet midir, kavmiyet midir, ırkçılık mıdır?"

"—Evet, bu da ırkçılıktır." diyor.

Yani öyle yapmayacak. Taraf tutmadan. Kabile kabile, grup grup ayrılmaya yönelik bir çalışma hâline getirilmeyecek iş.

İnce bir iş. Buna hepimiz dikkat etmemiz lazım. Kurtulmak zor. Ama İslâm âlemini parça parça parçalayan da budur.

Bizim arkadaşlardan Suud'da iş tutanlar, çalışanlar var:

"—Mısırlılar Mısırlılar'ı tutar." diyor.

İllallah yani.

"—Pakistanlılar Pakistanlılar'ı tutar." diyor.

Olmaz. Müslüman müslümanın kardeşidir. Böyle şey olmaması lazım!

Memleketimizde evliyâullah vardır ama dünyanın her yerinde de yine evliyâ vardır. Bir arkadaş anlatıyordu:

"—Amerika'da kaldığım zaman bir Malezyalı çocukla aynı yurtta kaldık. Allahu a'lem, o evliyâullahtan bir kimseydi. Öyle acayip bir hayatı vardı ki… Muhakkak o rütbeli evliyâullahtan birisiydi." diyor.

Hiç belli olmaz. Zenciden mi, Malezyalı'dan mı, Pakistanlı'dan mı çıkar; nerede, nasıl olacağı hiç belli olmaz.

Ben Singapur'da namaz vaktini bekliyorum, uçağa bineceğiz. Merkezde bir camide... Birisi yürüdü, kalktı, geldi, benim yanıma oturdu. Genç de birisi… Öyle meseleler konuştu ki… Yahu bu adam benim yanıma niye geldi? Bu meseleleri niye konuştu?

Her yerde Allah'ın iyi kulları vardır. Ama bizim ecdadımız Allah'ın dinine güzel, sımsıkı sarıldıklarından, Kur'an'a güzel hizmet ettiklerinden, Allah yolunda cihad ettiklerinden, çok mübarek insanlar yetişmiş. Allah bizi de o güzel, sevgili kullarından eylesin... O yoldan ayırmasın..

"—Sahih hadise göre, Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuş da ondan yapıyorsun evladım, bak aklına koyayım." diye böyle öğretmemiz lazım.

Çok rivayetler var. Birkaç rivayet var, şimdi ben onların detayına girmek istemiyorum. Çeşitli rivayetler var. Her şeyi delilli öğrenmemiz lazım. Delilini de birisi sorduğu zaman, tatlı tatlı öğretebilecek, söyleyebilecek gibi yapmamız lazım. Çünkü böyle gördüm, böyle anladım.

Arabistan'a da gittim; bilmiyor adam. Biz onları Arap diye, Arapça'yı biliyor diye biliyor sanıyoruz; Kur'an'ı doğru okuyamıyor. Yanımda Kur'an okuyor. Üç defa düzelttim. Düzelttiğimi de anlamadı. Arapça kaidelerine aykırı okuyorlar. O hatayı yapan öyle bir talebeye bizim fakültede sınıf geçirtmeyiz. Arap kendisi, olmayacak hatayı yapıyor.

Bu devir öyle bir devir ki, kimsenin kimseye itimadı yok. Onun için diyeceksin ki:

"—Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyuruluyor."

Âyeti tıkır tıkır okuyacaksın.

"—Hadîs-i şerîfte böyle buyuruluyor."

Beğenmiyor. Mesela hacı hanım başı örtülü, üç defa, beş defa hacca gitmiş; eli tesbihli, müslüman. Evlatlarını müslüman yetiştirmiş. Anasından babasından miras düşmüş. Mirasta Kur'ân-ı Kerîm diyor ki:

يُوصِيكُمُ اللّٰهُ فِي أَوْلَادِكُمْ، لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ (النساء:١١)

(*Yûsîkümü'llàhu fî evlâdiküm, li'z-zekeri mislü hazzi'l-ünseyeyni*) [Allah size, çocuklarınız hakkında, erkeğe, kadının payının iki misli (miras vermenizi) emreder.] (Nisâ, 4/11)

İslâm'da erkeğe kızın mirasının ikisi kadar fazla verilecek.

Mesela senin bir oğlun bir kızın olsa, mirası onlar arasında bölüştüreceğin zaman malını üçe böleceksin, ikisini erkeğe, birini kıza vereceksin. Yani erkeğinki bir misli fazla olacak.

"—Neden?"

"—Nedenini ya bilirim ya bilmem, Kur'an böyle söylüyor. Allah'ın emri bu."

"—Namazı neden dört rekât kılıyoruz da altı kılmıyoruz?"

"—Dört kılın!" demiş de ondan.

"—Akşam niye üç kılıyoruz pekiyi?"

"—Akşamı da üç kılın!" demiş de ondan. Bu kadar basit.

"—Sabahı niye iki kılıyoruz, vaktimiz geniş?"

"—Onu da iki kılın." demiş, onun için.

Bunlar sorgulanmaz. Ama sebeplerini araştırıp insanın aklı güzelliklerini bulabilir, anlayabilir.

İslâm kadına çalışma mecburiyeti vermemiş, erkeğe vermiş. Evin parasını pulunu sen kazanacaksın; yiyeceğini, içeceğini, kirasını sen sağlayacaksın diye erkeğe yük yüklemiş. Kadın evlendiği yerde, kocası ona bakmaya mecbur. Bakmadığı zaman mahkemeye müracaat etse, İslâmî bir ülkede kadın çatır çatır hakkını alır. Kadı, mahkeme hükmüyle çatır çatır hakkını alır. Allah'ın emri böyle.

Babaları öldü, miras gelecek. Bu hacı kadın diyor ki:

"—Ben medenî kanuna göre taksim isterim. Eşit olacak. Erkeğe iki misli, bana onun yarısı kadar, ona razı gelmem!"

Allah'ın emrine razı gelmiyor. Güya hacı!

Benim rahmetli anam da, Allah rahmet eylesin, dedem vefat etti. İki tane dayım var, bir tane teyzem var. Dedemin iki kızı olmuş, iki erkek çocuğu olmuş. Annem en büyükleri. Allah cümle geçmişlerimize rahmet eylesin. Mekânları cennet olsun... Dayım geliyor, yalvarıyor. Biz küçüğüz, görüyoruz:

"—Ablacığım, senin yedi tane çocuğun var. Bunları yetiştirmek için para lazım. Gel şu mirası dörde eşit bölelim!"

"—İstemem. Allah'ın emri neyse o olacak." diyor, rahmetli anam.

Anam öyle diyor. Muhtaç, çoluk çocuğu yetiştirmesi lazım.

Hepimiz küçüğüz, yırtık pabuçla geziyoruz, okula gidiyoruz. Anamız öyle diyor.

Öteki kadın da kaç defa hacca gitmiş:

"—Ben cumhuriyet taksimi isterim. Medenî kanuna göre taksim isterim." diyor.

O zaman çok gelecek. Ayetteki hükme razı olamıyor. Olmaz.

Bizim Hocamız demişti ki;

"—Ya kaç tane kadın bir erkeğin birkaç kadın almasını hazmedebilir, razı gelebilir?"

Müsaade var, kaç tanesi razı gelir? Üstüne fazla vardın mı, fazla zorlayınca kadınların hepsi fıttırır gider. Ama Allah'ın emrine tâbi olmak lazım!

Bizim de bir meseleyi öğrendiğimiz zaman, esasını da öğrenmemiz lazım. "Es'ad Hoca söylemişti." demek yetmiyor. Hatta, "Filanca kitapta okudum." demek de yetmiyor. Hatta "Hadis-i şerifte okudum." demek de yetmiyor. Bu sefer de diyor ki; "Hadisin sıhhati ne mâlum?" Hadisin sıhhatini soruyor. "O hadis sahih değildir." diyor. "Ya sahih değilse?" diyor. Çeşitli laflar söylüyor. Onun için, öyle bilgili yetişmemiz lazım.

Düşünüyorum, insan bir kitabı yazdığı zaman kısa yazmalı, öz yazmalı. Ama kaynağı ile söylemeli. "Şu âyete göre şöyle, şu hadis-i şerife göre şöyle." Sayfayı bitirmeli, fazla uzatmamalı.

İçeride *Büyük İslâm İlmihâli*'nin bir bahsine bakayım dedim. Vallahi ben yoruldum. Ben profesörüm, yoruldum. Öyle şeylerden bahsetmiş ki rahmetli Ömer Nasuhi Hocamız, cennet-mekân… O teferruattan ben yoruldum. Başkası hiç okuyamıyor. Büyük İslâm İlmihâli okunmuyor o zaman, kalıyor. Halbuki biraz özlü, kısaca yazsa; detayı ikinci bir kitaba yazsa… Mesela Ömer Nasuhi Bilmen Hoca'nın öyle 6-7 ciltlik eseri var; *Hukùk-u İslâmiyye ve Islahât-ı Fıkhiyye Kàmusu* diye muazzam bir eseri var. Orada her meseleyi işlemiş, cennet-mekân. Ama kısa yazmak lazım, çünkü herkesin vakti yok. Meseleyi kısaca öğrenip geçmek istiyor.

Birisi içkiyi almış eline, üzüm şarabı, kadehi almış eline:

"—Yahu üzümü sıkıp, suyunu şıra olarak içiyor musunuz?"

"—İçiyoruz."

"—Pekiyi, şıra helâl da, bu şarap niye haram oluyor?" demiş.

Tabii kâfirce bir soru. Bu söz küfre götürüyor, söyleyen kâfir oluyor, Allah saklasın.

Karşısındaki hoca da akıllıymış, demiş ki:

"—Pekiyi, karın sana helâl da, kızın niye haram?"

Anında kesmiş atmış.

Birisi bir hocaya sormuş:

"—Şeytan ateşten yaratılmış da, Allah şeytanı cehenneme atınca yaratıldığı şey, orada nasıl azap edecek?" demiş.

Hoca tarladan bir kesmik almış, o soruyu soran adamın kafasına bir tane patlatmış. Hani pulluk devirdiği zaman kurumuş toprak oluyor. O kesmikten kafasına bir patlatmış, kafası şişmiş, gözü morarmış. Kadı efendinin huzuruna gitmişler. Kadı efendi sormuş:

"—Sen bu adama niye vurdun?"

"—Soru sordu, cevap verdim." demiş.

"—Nasıl cevap bu?" demiş.

"'—Şeytan ateşten yaratıldı. Allah onu cehenneme atacakmış. Nasıl azap edecek?' diye sordu. Ben de insan topraktan yaratıldı. Topraktan nasıl azap görülürmüş, onu anlatmak için kafasına bir tane patlattım." demiş.

Çok güzel! İşte böyle misaller bulmak lazım.

Allah bize kâmil tevbe nasib etsin... Bundan sonra sevdiği kul olarak yaşamayı nasib etsin... Güzel işler yapmayı nasib etsin... Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak, yüzü ak, alnı açık varmayı nasib eylesin… Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin… Mahşer günü bizim defterimizi açıp da, günahlarımızı ortaya saçıp da bizi mahşer halkına rezil etmesin Rabbü'l-âlemîn; Settaru'l-uyûb, Gaffâru'z-zünûb Rabbimiz…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

26. 05. 1991 - Avustralya

36. HER ŞEYİN HAYIRLISI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llah!*

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin her türlü ihsan ve ikramları dünyada ve âhirette üzerinize olsun…

Çok değerli kardeşlerim, aziz ve muhterem müslümanlar!

Nimetleri Allah veriyor. Allah kimisini zengin eder, kimisini güzel eder, kimisinin ahlâkını güzel eder. Ama en güzel güzellik, güzel huydur. En güzel olan şey, vücut güzelliği değildir, pazu kuvveti değildir, zenginlik değildir, mevki değildir, makam değildir; huy güzelliğidir, takvâdır. Binâen aleyh o güzelliği de herkes elde edebilir. Çalışırsa, nefsini terbiye ederse olabilir.

Öteki şeylerde birbirinize haset etmeyin. Allah veriyor. Uygun görmüş, ona fazla vermiş. Sana az vermiş, ona çok vermiş. Olabilir. Az verirse sabredersin. Çok verirse şükredersin. Seni öyle yaratmış, onu öyle yaratmış. Ne yapalım, takdir. Takdire rıza göstermek çok sevap. Sen takdire rıza gösterirsin, öyle sevap alırsın. O kendisine verilen nimetin kıymetini bilmeyebilir. O belki daha veballi olur. O zaman "İyi ki ben bu duruma düşmedim." der insan.

a. Kàrun'un Saltanatı

Kàrun, Mûsâ AS'ın kavminden bir şahıs idi. Öyle zengindi, öyle zengindi ki…

مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ (القصاص:٧٦)

(*İnne mefâtihahû letenûu bi'l-usbeti üli'l-kuvveti*) “Hazinelerinin anahtarları güçlü kuvvetli bir grup insan tarafından taşınırdı.” (Kasas 28/76)

Bir grup insan taşıyabilirdi; bir insanın taşıyacağından fazla…

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَالَيْتَ
لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ (القصاص:٧٦)

(*Feharace alâ kavmihî fî zînetihî*) “Derken, Kàrun, ihtişamı içinde, saltanatıyla, kılığıyla kıyafetiyle çok kıymetli giyim kuşam, takım ve taklavatıyla kavminin karşısına çıktı.”

(*Kàle'llezîne yürîdûne'l-hayâte'd-dünyâ yâ leyte lenâ misle mâ ûtiye kàrûnü*) “Dünya hayatını arzulayanlar: ‘Keşke Karun'a verilenin benzeri bizim de olsaydı; (*innehû lezû hazzin azîm*) doğrusu o çok şanslı!’ dediler.”

Ama Allah böyle böbürlenenleri, övünenleri, gururlananları,

fiyaka satanları, çalımlı gezenleri sevmediğinden, o gece başına felaket geldi. Allah onu eviyle beraber yerin dibine geçirdi.

Bu sefer ertesi gün onun elindeki imkânlara sahip olmak isteyenler; "Aman iyi ki onun yerinde değildik!" dediler. "Demek ki zalimleri Allah iflah etmiyormuş!" diye sonradan anladılar.

Mühim olan; Allah her şeyin hayırlısını versin. Malın hayırlısını versin, mevkinin hayırlısını versin. Rajiv Gandhi Hindistan başbakanı oldu; öldürüldü. Adnan Menderes iktidara geldi; asıldı. Neyin hayırlı, neyin şerli olduğu belli olmuyor. Allah her şeyin hayırlısını versin. Malın, mülkün, paranın, pulun, zenginliğin, evliliğin, çoluğun çocuğun, her şeyin hayırlısını versin...

Hem de başkasına vermişse daha çok versin. Daha çok versin be! Daha fazla olsun. Yesinler, içsinler, maşaallah, şükretsinler. Allah veriyor, versin. "Allah'ın verdiğinde benim gözüm yok." diyebilmek lazım.

b. Hased Etmeyin!

Efendimiz de hasedi yasaklıyor: "Birbirinize haset etmeyin." buyuruyor.

Haset, kıskanmak demek. Nasıl kıskanmak? İyi bir kıskanmak değil de, kötü bir kıskanmak. Karşısındakinin elindeki nimetin zeval bulmasını isteyen bir kıskanmak.

"—Niye vermiş Allah ona? Alsın elinden! İstemiyorum ben onun fazla şeye sahip olmasını. Böyle bozuluyorum, sinirlerim ayağa kalkıyor."

Böyle düşünmek doğru değil. Ama;

"—Allah ona versin, bana da versin!" diye istersen, bu gıpta oluyor. Buna yasak yok.

İki şeye müsaade edilmiş. Birisi; Allah ilim vermiş, o ilmi sağa sola anlatıyor, dine faydalı oluyor, müslümanlara faydalı oluyor. "Ah benim de ilmim olsa…" diyebilirsin. Tamam.

Allah bazısına mal vermiş. O da sadaka veriyor, zekât veriyor; cami yaptırıyor, hayır yapıyor. "Ah benim de olsa, ben de yapsam." desen. olabilir.

Yani müsbet mânada, imrenmek diyoruz; câiz. Menfî mânada,

kıskanmak diyoruz; yasak. Hased etmek; “Olmasın elinde, istemiyorum!” tarzında içinden kıvranmak, o insana karşı birtakım kötü duygulara sahip olmak doğru değil.

Peygamber SAS Efendimiz, Enes RA’ın rivayet ettiğine göre, buyurmuşlar ki:[90]

لاَ تَبَاغَضُوا، وَلاَ تَحَاسَدُوا ، وَلاَ تَدَابَرُوا ، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَانًا ؛

وَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ ، أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاَثِ لَيَالٍ (خ. د. حم. ق.

عن أنس)

(*Ve lâ tebâgadù*) “Birbirinize buğz ile muamele etmeyin!”

(*Lâ tehâsedû*) “Birbirinize haset de etmeyin. Karşılıklı hasetleşmeyin!”

(*Ve lâ tedâberû*) “Birbirinize sırt da çevirmeyin!”

Küser, sırt çevirir, ilgilenmez. Ayrı istikametlere giderler. El uzatır, el sıkmaz. Selam verir, selâmı almaz. Allah’ın selâmı, *“Es-selâmü aleyküm*” diyor; selâmı almıyor. Almayanlar var. İlk selam veren kazanır, almayan vebaldedir. El uzatan kazanır, almayan ziyandadır. Sırt çevirmek yasak.

(*Ve kûnû ibâda’llàhi ihvânâ*) “Ey Allah’ın kulları, kardeşler olun!” Birbirinizle kardeşler olun, ihvan olun! Kardeş olun, birbirinizin kardeşi, ihvanı olun. O şuuru kafanıza yerleştirin, kardeşçe hareket edin!

Mâlum, aynı anneden babadan olana kardeş deniliyor. Müslümanlar bir anneden bir babadan gelmemişler ama bir Allah’a bağlılar, bir kitaba bağlılar, bir kıbleye dönüyorlar. Onun için onlar da kardeş. Daha güzel bir kardeşlik. Anne baba

---

[90] Buhàrî, *Sahîh*, c.XIX, s.21, no:5612; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.66, no:4264; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c. III, s.209, no:13203; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.144, no:398; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.268, no:6615; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.232, no:20850; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.456, no:389; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

beraberliğinden iman beraberliği daha kuvvetli olduğundan müslümanların kardeşliği daha kıymetli kardeşlik.

Malezya'daki kardeşim, benim müslüman kardeşim. Bangladeş'teki kardeşim, benim müslüman kardeşim. O fukarâcık, o zayıf... Pakistan'daki fukarâcık kardeşimdir. Afganistan'daki fukarâcık kardeşimdir. Etiyopya'daki fukarâcık kardeşimdir. Sudan'daki kardeşimdir.

Dünyanın neresinde mazlum, masum, mü'min, müslüman varsa kardeşiz. Zengini, fakiri, akıllısı, cahili, yoksulu... Hepimiz ne olursa olsun bunu hissedecek.

"—Ey Allah'ın kulları, Allah sizi kardeş etmiş, kardeşsiniz! Birbirinizin ihvânı, kardeşi olun."

وَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ ، أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاَثِ لَيَالٍ

(*Ve lâ yahillu li-müslimin en yahcüre ehâhu fevka selâsi leyâlin*) "Bir müslümanın öteki müslümana üç geceden daha fazla küslük etmesi, uzak durması helâl olmaz, câiz değildir."

"—Üç gün" demiyor, "üç gece" diyor. Niye "üç gece" diyor da "üç gün" demiyor?

Gece insan yatar, dinlenir. Sinirleri, gerginliği, stresi gider; mâkul düşünebilir. Gündüz, tüm gündüz köpürür; kızar, sinirlenirler. Ama gece geldi mi yatar, dinlenir, rahatlar. Başka bir duygu içinde, taze bir güneşle pencerenin önünde camı açtı, mis gibi hava; "Affettim. Her şeyi affettim!" diyebilir. Çünkü sinirleri yatıştı, kızgınlığı geçti.

Üç geceden fazla bir müslümanın öteki müslümana dargın durması, uzak durması... En yahcüre diyor, yani hicret etmesi, ayrılması... Ayrılmış, yanına gitmiyor. - Peygamber Efendimiz, Mekke'den ayrıldı, Medine'ye gitti. "Hicret" deniliyor.- Bir müslümanın bir müslümana üç geceden fazla hicret etmesi, ondan ayrı durması câiz olmuyor. Yani küslük yapmayacak, dargınlığı sürdürmeyecek. Barışacak, konuşacak. Allah kardeş etmiş, o kardeşliğin idrakinde olacak. Haset etmeyecek. Buğz etmeyecek, sırt çevirmeyecek. Yasak. Bunların hepsi yasak. Rasûlüllah SAS Efendimiz yasak eylemiş.

"—Ben haklıyım! Falanca şöyle yaptı, böyle etti."

Haklısın ama Yunus Emre kısaca söylemiş, güzel söylemiş:

"Yaratılanı hoş gör, Yaratan'dan ötürü."

Affediyorsun. Kabahat işledi. Niye affediyorsun? Yaratan'dan ötürü, Allah için, Allah rızasını kazanmak için.

"—Ben affederim, Allah beni sever." diye, insan o duygu ile affedecek.

Götürü pazar edecek. İnce detayla, perakende, ıvır zıvır, kıtı kıtı işlerle uğraşmayacak. Büyük meselelere bakacak. Allah'ın rızasını kazanmaya bakacak. Ömür böyle onunla bununla kavga gürültü edecek, ahbaplığı bozacak, kırgınlığı sürdürecek kadar boşa harcanacak bir şey değil; kıymetli bir malzeme. Onu ibadete, taate, hayra hasenâta ayırmaya çalışmamız lazım.

Allah bizleri affetsin... Allah içimizdeki kinleri, buğzları, hasetleri, kırgınlıkları, küskünlükleri alsın, çıkartsın, temizlesin… Kalplerimizi pâk eylesin... Duygularımızı böyle genel, ana pazarlık usûlü, toptan iş gören müslüman eylesin.

Hadis kitapları, büyüklerimiz; "Müslümanın biraz bazı şeyleri görmez gibi olması lazım!" diyor. Görür ama görmez gibi olacak. Bazı şeyleri duymaz gibi olması lazım. Bazı şeyleri anlamaz gibi olması lazım. Müslümanın biraz bazı kereler saflığa vurdurması, açıkgöz olduğunu göstermesinden daha iyidir.

Gece rüya görüyorum. Küçük bir duvarın küçük bir yeri hakkında birisi şöyle diyor, birisi böyle diyor. "Ben biliyorum." diyorum. Bir şey söylüyor, kelimesini tam bilemiyor. Ben de "Ona şöyle derler." diyorum. Akıl satıyorum yani. Rüyada bile…

Uyandıktan sonra diyorum ki:

"—Amma şeyle uğraştım rüyada…"

Ama insanın tabiatı bu. İnsanın kendisinin tabiatı; bilgisini gösterecek, üstünlüğünü gösterecek. Sana ne? Ne olacak, alt tarafı duvarın bir yanı şöyle olacak, böyle olacak. Ne olacak, mühim bir şey değil.

İşte hepimizde var. En çok bende var. Belki şuradaki kardeşlerimizin içinde en çok kırılganı benim; küsen, alınan...kırılan, kalbi kırılıveren, Demek ki bu huylardan kurtulmak lazım.

Allah yardımcımız olsun. Sevdiği huyları hepimize ihsan eylesin sallallahu.

c. Önce Selâm Veren Hayırlı

Diğer hadîs-i şerîf. Rasûlüllah SAS Efendimiz buyurdular ki:[91]

لاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ ، يَلْتَقِيَانِ فَيُعْرِضُ

هَذَا ، وَيُعْرِضُ هَذَا ، وَخَيْرُهُمَا الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلاَمِ (حم. ق. د.

---

[91] Buhàrî, *Sahîh*, c.XIX, s.253, no:5768; Müslim, *Sahîh*, c.XII, s.417. no:4643; Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.174, no:1855; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.67, no:4265; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.416, no:23575; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.147, no:406; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.144, no:3951; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.269, no:6618; Ebû Eyyûb el-Ensàrî RA'dan.

(ت. عن أبي أيوب)

(*Lâ yahillu li-müslimin en yahcüra ehâhu fevka selâseti eyyâmin, yeltakıyâni feyu'ridu hâzâ, ve yu'ridu hâzâ, ve hayrühümâ ellezî yebdeü bi's-selâm*)

Ebû Eyyûb RA'dan rivayet edilmiş. Bu Ebu Eyyûb, bizim İstanbul'da medfun bulunan mübarek. Başımızın tacı. Her beldedeki sahabî yarın rûz-i mahşerde o beldenin müslümanlarını cennete götürmekte önderlik edecek; bayraktarı, önderi olacak. Ötekiler onun peşinden tıpış tıpış gidecekler. İstanbulumuz'un bayraktarı bu Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri. O rivayet etmiş.

Sâhibe Rasûlillah diyor. Yani "Resûlullah'ın ashâbı" demek. Bir de Rasûlullah'ı evinde misafir etti. Ahbaplığı, sohbeti [oldu.] [Bir de] biraz özel misafirperverlik gösterdi, Resûlullah Efendimiz'i evinde misafir etti. Mihmandâr-ı Peygamberî. Mihmandar, "misafiri alan ve misafiri ağırlayan" mânasına.

Bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu:

لاَ تَبَاغَضُوا وَلاَ تَدَابَرُوا وَلاَ تَنَافَسُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَاناً

(م) عن أبي هريرة

(*Lâ yahillu*) "Helâl olmaz. (*Li-müslimin*) Kişiye, adama helâl olmaz." Helal olmayan ne? (*En yahcüra ehâhu fevka selâseti eyyâmin*) "Müslüman din kardeşine üç günden fazla dargın durması ve ondan uzak kalması, kaçması, yüz çevirmesi helal olmaz."

(*Yeltekıyâni*) "İkisi karşılaşıyorlar. (*Feyu'ridu hâzâ, ve yu'ridu hâzâ*) Birisi şu tarafa yan çiziyor, öbürü bu tarafa yan çiziyor." Karşılaşıyorlar, yol değiştiriyorlar, yön değiştiriyorlar. Birisi o tarafa sapıyor, birisi bu tarafa...

(*Ve hayruhümâ*) "Bu ikisinden hayırlı olanı, (*ellezî yebdeü bi's-selâm*) nefsini ayaklar altına alıp, şeytanın bacağını kırıp da ötekisine '*Es-selâmu aleyküm!*' diyebilendir."

Duygularını yenebilen daha hayırlıdır. Allah daha çok seviyor.

Dargınlığı devam ettirmeyip selâma evvel kalkışan, sevabın çoğunu o kazanıyor.

Üçüncü hadis-i şerif. Muhtelif kimselerden çeşitli rivayetleri topluyor. Ebû Hüreyre RA'dan. Birinci hadîs-i şerîf gibi bu da ama, birincinin râvisi Enes ibn-i Malik idi. Bu, Ebû Hüreyre RA'dan. Bu mübarekler Peygamber Efendimiz'in mescidinden ayrılmayanlar. Ashâb-ı Suffe'den... Gece gündüz oralarda dolaşıp, her şeyi şıp diye duyanlar ve hadisi çok rivayet edenler bunlar. Allah şefaatlerine erdirsin...

"Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurdu." diyor:[92]

لاَ تَبَاغَضُوا ، وَلاَ تَدَابَرُوا ، وَلاَ تَنَافَسُوا ، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَاناً

(م. عن أبي هريرة)

(*Lâ tebâgadû*) "Birbirinize karşı buğz göstermeyin, buğzlaşmayın."

(*Ve lâ tenâfesû*) Orada ve lâ tehâsedû diyordu, burada tenâfesû kelimesi geldi karşımıza. Tenâfesû. "Birbirinizle münâfeseleşmeyin. Yani nefisleriniz kabarıp nefislerinizin esiri olup birbirlerinizle çekişme, nefse dayalı bir çatışma yapmayınız." buyurmuş.

(*Ve kûnû ibada'llàhi ihvânâ*) "Ey Allah'ın kulları, kardeş olun!" diye rivayet etmiş.

Allah hepimize güzel huylar ihsan eylesin. Dargınlıkları unutan, biraz işi saflığa vuran, küçük kusurlardan dolayı

---

[92] Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.1976, no: 4849; Müslim, *Sahih*, c.IV, s.1985, no: 2563; Tirmizî, Sünen, c.IV, s.356, no:1988; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.280, no:4917; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.312, no: 8103; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.222, no:8461; Beyhakî, *Şuabü'l-İmân*, c.V, s.295, no: 6702; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.XII, s.500, no: 5687; Mâlik, *Muvatta'*, c.II, s.907, no: 1616; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.330, no:2533; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.459, no:392; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.86, no:44026; *Keşfü'l-Hafâ*, c.1, s.324, no: 867; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.X, s.345, no:9778.

meseleleri büyütmeyen, dargınlığı sürdürmeyen, karşılaştığı zaman, "*Es-selâmü aleyküm*!" diye selâmı önce veren; hasetten, kinden, kibirden, ücubdan, kırgınlıktan, dargınlıktan kalbini koruyan kimselerden eylesin… Ahlâkı güzel olanlardan eylesin… Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

29. 05. 1991 - Avustralya

37. KARDEŞLİKTE ÖNEMLİ NOKTALAR

Aziz ve muhterem kardeşlerim,

Hadis-i şeriflerin izahına geçmeden önce, Peygamber Efendimiz'in ve âlînin ve ashabının ve etbâının ve sâdât ve meşâyih-ı turuk-u aliyyemizin cümlesinin ve ahirete göçmüş olan sevdiklerimizin, yakınlarımızın, akrabamızın, ahbabımızın, kardeşlerimizin ruhları için bir Fatiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım! Buyurun:

....

a. Kardeşliğin Gereği

Enes RA'dan rivayet edildiğine göre Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar:

مَا تَوَادَّ اثْنَانِ فِي اللهِ ، فَيُفَرَّقَ بَيْنَهُمَا إِلاَّ بِذَنْبٍ يُحْدِثُهُ أَحَدُهُمَا

(خ عن أنس)

(*Mâ tevâdde'snâni fi'llâhi*) "İki kişi, Allah yolunda, Allah rızası için, İslâm yolunda, iman yolunda birbirlerini sevdi mi, (*feyüferraka beynehümâ illâ bi-zenbin yuhdisühû ehadühümâ*) birisinin işlediği günah aralarını ayırırsa, bu sevgi doğru bir sevgi değildir. Bu sevgi sağlam bir sevgi değildir, bu sevgi makbul bir sevgi değildir."

Harfiyyen tercüme değil de anlaşılacak bir şekilde söyleyecek olursak: Müslümanlar birbirlerini sevecek, kardeş olacaklar, arkadaş olacaklar, samimi dost olacaklar. Allah'ın emri bu, rızası bu, sevabı bunda... Fakat birisi bir kusur işlerse ne olacak? Kusuru geçtik, günah işlerse ne olacak? Günah yasak, Allah sevmiyor, istemiyor. Günah işlerse ne olacak?

"—O zaman bırakırım."

Bu da yok. Sevgisi sağlam değilmiş ki, günah işledi diye

kardeşini bırakıyor. Peşini bırakmayacak, ahbaplığı kesmeyecek. Hem affedici, hem de takip edici olacak. Kuldur, beşerdir, hatalı işleri olabilir, beşer şaşar.

Kusurlu diye bırakmayacak. Çünkü kusursuz insan yoktur, günah işlemeyen insan yoktur. Hatasız olmaz muhakkak. Hatasından dolayı ahbaplığı bozmak caiz olsa, kimse kimseyle dost olmaz. Çünkü kusursuz insan olmaz. Mutlaka ufak tefek hataları bulunur. Hiçbir şey aralarını ayıramayacak, ahbaplıklarını bozamayacak. Günah da işlese, hatalı da olsa ahbaplığını kesmeyecek.

"—Pekiyi, günah işleyene karşı müslümanın esas tavrı ne olur?"

Yakasından tutup, elinden çekip doğru yola getirecek. Günahtan vazgeçirmeye çalışacak. Meyhaneye başlamışsa, içkiden tevbe ettirmeye çalışacak. Namazdan kesilmişse, camiye getirmeye çalışacak. Daha başka bir şeye mübtelâ olmuşsa, kurtarmaya çalışacak. Yardım edecek, çırpınacak.

Batağa saplanmış bir insanı bıraksan daha beter batacak, saplanacak. Dizine, beline, boğazına derken boyundan aşacak, mahvolacak. Nasıl onu kurtarmak için el uzatıyoruz, sağlam yerden dal uzatıyoruz, ip atıyoruz; çekmeye, kurtarmaya çalışıyoruz? Günahkâr kardeşi de günahından döndürmeye çalışacağız.

İmam Gazali'nin *İhyâu Ulûm*'unda güzel anlatılmış bölümlerden bir tanesi de kardeşlik bölümüdür. Müslümanın müslümanla din kardeşliği bölümü. Yani ahbaplık, arkadaşlık bölümü. Diyor ki:

İnsan arkadaş seçerken dikkat edecek, iyi insan seçecek, müslüman insan seçecek, takva ehli insan seçecek, tatlı insan seçecek. Kendisinden dini öğreneceği, örnek alacağı, Allah'ın sevdiği bir kulu arkadaş seçecek. Gidip de ayyaş, sarhoş, kendisine dinen zarar verecek insan seçmeyecek. Ama ahbaplık kurulduktan sonra arkadaşı şaşırırsa ne yapacak?

İmam Gazali diyor ki: O zaman da bırakmayacak!

Demek ki, bu gibi hadis-i şeriflerden dinin aslını anlamış olduğu için mübarek âlim böyle yazmış. Bu hadis-i şerif onu gösteriyor. O zaman da peşini bırakmayacak, ahbaplığı kesmeyecek. Kardeşi tehlikede demektir, onu kurtarmaya çalışacak.

Camiye gelip giderken iyi demektir. Allah'ın yolunda gidiyor, sevap kazanıyor, Allah'ın ikramına erecek, ahirette cennete girecek. Ama hak yolu bıraktığı zaman, tehlikede; cehenneme gidecek, çatır çatır yanacak, cehenneme odun olacak. İşte asıl kurtarma zamanı şimdi!

Çünkü karnı tok insana yemek verilmez, ziyafet aç insana verilir. Giydirecek şeyler çıplak insana verilir. Muhtaca muhtaç olduğu şey verilir. Şimdi o kardeş muhtaç, o kardeş hak yolu bıraktı, batıla saplandı. Asıl o zaman onun kurtarılması gerekiyor. Uğraşacak, didinecek, yalvaracak, yakaracak, sabredecek, bekleyecek, yollarını gözleyecek, kurtaracak.

Böyle alâkaya, sevgiye muhtaç insanlar çok. Biraz ilgi göstersek, kurtulacak. Veya çok ilgi göstersek kurtulacak.

Sen bir insanı doğru yola çekersen, hak yola kazanırsan, onun ömür boyu yaptığı bütün ibadetlerin bir kopyası, bir misli sana da verilecek. Bu büyük bir kazanç. İnsanın kendisinin seksen yıl ömrü var. Bir başka insanı da kazanmışsa yüz altmış yıl oluyor. Bir başkasını daha kazanmışsa daha da artıyor.. Bir de büyük evliyaullahın sevaplarının ne kadar büyük olduğunu düşün. Binlerce insan elinde tevbe etmiş oluyor. Ne büyük kazanç!

Hatırıma Şeyh Yusuf-u Hemedânî Efendimiz Hazretleri geldi; doksan bin mecusiyi müslüman etmiş.

Kuluçka makinesine yumurtaları dizsen, civciv çıkartmak istesen, doksan bin tane kolay yetişmez. Mübarek ihtida makinesi gibi. Doksan bin mecusiyi ihtida ettirmiş. Yani İran'ın eski dinine mensup ateşperestleri müslüman etmiş. Mübarekler şimşek gibi çalışmışlar, yıldırım gibi İslam'ın hizmetine yetişmişler,

koşmuşlar, uğraşmışlar. Biz şimdi kendi mevcudumuzu koruyamıyoruz. Onlar etraftaki mecusileri, gayri müslimleri İslam'a çekmişler, biz evladımızı koruyamıyoruz, kendimizi koruyamıyoruz. Allah yardım etsin.

b. Allah'ın Dinine Hizmet

Nasıl kuvvetli müslüman olacağız?

Kuvvetli müslüman olmanın yolu da Allah'ın dinine hizmet etmekten geçiyor. Kur'an-ı Kerim'de Allah CC buyuruyor ki:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا (العنكبوت:٦٩)

(*Ve'llezîne câhedû fînâ*) "Kim bizim uğrumuzda, bizim yolumuzda çalışırsa, (*le-nehdiyennehüm sübülenâ*) biz de ona rızamızın yollarını, cennetin yollarını buldururuz." (Ankebut 29/69)

Yani kuvvet de oradan geliyor. Bizim ecdadımız Osmanlı'nın başarısı nereden gelmiş? Ortaasya'dan kalkmışlar, terk-i diyar etmişler, "Allah'ın dinine hizmet edeceğiz" diye Anadolu'ya, Küçük Asya'ya gelmişler. Allah da onlara nice imkânlar bahşetmiş, nice büyük mertebeler vermiş. Saltanatlar, kıt'alar nasip etmiş.

Demek ki çare, Allah'ın dinine girip, Allah'ın dinine hizmette görev almak, çalışmak. En güzel çare bu.

Senin kendi kalbinde hastalık mı var? Allah'ın dinine hizmet et!

Ahiretin sevabını mı istiyorsun? Allah'ın dinine hizmet et!

Ne muradın varsa, onun elde edilmesi için, Allah'ın dinine hizmet et, olur o... Sen Allah'ın yolunda gidersen, Allah senin işini rast getirir.

Adamın birisinin, hayırsız, haylaz bir evladı varmış. Yola gelmiyor. Hak yolda Allah'ın dinine hizmet etmek için seyahate çıkmış. Bulunduğu şehre haber gelmiş ki: "Evladın ıslah oldu!" Laf geçiremiyor, âsî evlat. Ama hak yola yürüyünce, Allah onun gönlüne oradan yumuşaklık vermiş, düzeltmiş.

En güzel çare Allah'ın rızasının yoluna koşturmaktır. Her derdin devası Allah'ın dinine hizmet etmektir. Allah, bizi hizmet ehli o kimselerden eylesin. Ahbaplıklarımızı, kardeşliklerimizi sağlam eylesin.

Aklıma şu geldi: Siz çağırdınız, benim buraya üçüncü gelişim. Çok vaazlar verdim, çok videolar çekildi. Çok kimselerle tanıştık, kardeş olduk. Evlerine çağırdılar, ikram ettiler. Demek ki, ben ne kadar yüzü kara olsam, ne kadar kusurlu olsan da ilgi kesilmemiş.

İşte hadis-i şerif, işte İslâm'ın ahlâkı. Arkadaşların bir kısmı gelmiyor, gitmiyor, oradan aklıma geldi. Ben ne kadar kusurlu olsam da gene ahbaplık kesilmeyecek. Çünkü bir kere ahbaplığı kurmuşuz.

c. Dargınlığın Sınırı

İkinci hadis-i şerife geçelim. Enes ibn-i Mâlik'in amcasının oğlu Hişam ibn-i Âmir el-Ensàrî RA'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[93]

لاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُصَارِمَ مُسْلِمًا فَوْقَ ثَلاَثِ لَيَالٍ ، فَإِنَّهُمَا نَاكِبَانِ عَنِ الْحَقِّ مَا دَامَا عَلَى صِرَامِهِمَا ؛ وَ إِنَّ أَوَّلَهُمَا فَيْئًا ، يَكُونُ سَبْقُهُ بِالْفَيْءِ

---

[93] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.20, no:16301; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.145, no:402; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr,* c.XXII, s.175, no:455; Beyhakî, *Şuabü'l-İmân*, c.V, s.269, no:6620; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.126, no:1557; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.227, no:1516; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.170, no:1223; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.25, no:24; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.271, no:784; Ebü'ş-şeyh, *et-Tevbîh ve't-Tenbîh*, c.I, s.47, no:43; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.128, no:12969; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXX, s.213, no:6580; Hişam ibn-i Âmir el-Ensàrî RA'dan.

Kenzü'Ummâl, c.IX, s.48, no: 24873; *Câmiü'l-Ehàdîs,* c.XVII, s.79, no:17613.

كَفَّارَةً لَهُ ؛ وَإِنْ سَلَّمَ عَلَيْهِ فَلَمْ يَقْبَلْ سَلَامَهُ ، وَرَدَّ عَلَيْهِ سَلَامَهُ ، رَدَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ ، وَرَدَّ عَلَى الْآخَرِ شَيْطَانٌ ؛ فَإِنْ مَاتَا عَلَى صِرَامِهِمَا لَمْ يَدْخُلَا الْجَنَّةَ ، أَوْ قَالَ: لَمْ يَجْتَمِعَا فِي الْجَنَّةِ (حم. طب. هب. ع. ط. خ. في الأدب المفرد عن هشام بن عامر)

(*Lâ yahillü li-müslimin en yusàrime müslimen fevka selâsi leyâlin*) "Bir müslümanın öteki müslümana üç geceden fazla küslüğü, dargınlığı caiz olmaz, helâl olmaz."

(*Feinnehümâ nâkiben ani'l-hakki mâ dâmâ alâ sirâmihimâ*) "Birbirlerine olan küslükleri, buğz ve adavetleri, kinleri devam ettiği müddetçe, her ikisi de haktan ayrılmış demektir." Hak yol üzere değil demektir. Bâtıl üzerindedirler, haktan kopmuş, sapıtmış demektir. Mademki dargınlıkta devam ediyorlar, demek ki hakta değiller, haktan ayrılmışlar demektir.

(*Ve inne evvelehümâ fey'en yekûnü sebkuhû bi'l-fey'i keffâreten lehû*) "Kim evvelce döner de, dargınlığı küslüğü atar ve barışma teşebbüsü yaparsa, onun bu teşebbüsü evvelki dargınlığına kefaret olur." Onun günahı silinir, çünkü ilk başladı. İlk başlamış olması, barışma teşebbüsünü kendi elinde tutmuş olması, onun evvelki günahının kefareti olur, silinmesine sebep olur, o kazanır.

وَإِنْ سَلَّمَ عَلَيْهِ فَلَمْ يَقْبَلْ وَلَمْ يَرُدَّ عَلَيْهِ سَلَامَهُ ، رَدَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ ، وَرَدَّ عَلَى الْآخَرِ شَيْطَانٌ ؛

(*Ve in selleme aleyhi, felem yakbel ve lem yerüdde aleyhi selâmehû*) "Eğer bir tanesi ötekisine selâm verir de berikisi selâmı almazsa, kabul etmezse, karşılık vermezse; (*reddet aleyhi'l-melâiketü*) onun selâmına melekler cevap verirler." (*Ve aleyke's-*

selâm) “Allah’ın selâmı senin üzerine olsun!” diye ona dua ederler. Berikisi almadı ama melek selâm verene dua ediyor. Meleği reddeder mi Allah? Melek, Allah’ın masum mahlûku...

(*Ve redde ale’l-âhiri şeytànün*) “Ötekine de şeytan cevap verir.” Birisi meleğin muhatabı olur, ötekisi de şeytanın muhatabı olur.

فَإِنْ مَاتَا عَلَى صِرَامِهِمَا لَمْ يَدْخُلاَ الْجَنَّةَ ، أَوْ قَالَ: لَمْ يَجْتَمِعَا فِي الْجَنَّةِ .

(*Ve in hümâ mâte alâ sirâmihimâ lem yedhule’l-cenneh*) “Eğer bu dargınlıkları üzere ölürlerse, ikisi de cennete giremez.” (*Ev kàle: Lem yectemiâ fi’l-cenneh*) Yahut da, “Cennette bir araya gelemezler.” buyurdu.

Kaç kişi dargınsa, topu birden cennete giremez. O halde ne yapacaklar? Dargın olan müslüman ötekisine gidecek, adeta sırnaşacak, yanaşacak, sürünecek, barışma teşebbüsüne girecek ki, cennete giremeyeceği tehdidine uğramasın.

“—*Selâmün aleyküm*, barışalım!” diyecek, yalvarıyor gibi olacak.

Neden? Cennet için yalvarıyor. Ne yapsın, başka çaresi yok. Yoksa ne o, ne öbürü cennete girebilir. Çok büyük tehdit…

(Cemaatten bir soru:)

“—Davasında haklı olsa da mı?”

Hakkı, bâtılı yok. Tabii, haklı da olsa dargın durmayacak, gidecek:

“—Ben Allah rızası için seninle barışmak istiyorum!” diyecek.

Hadis-i şerif bizi buna sevk ediyor. Ne diyor?

“—Eğer ikisi de bu dargınlıkları üzere ölürlerse, hayatları bu dargınlıkla biterse cennete giremezler.”

Hem o, hem öbürü, ikisi birden… Demek ki biz küslük denen şeyi unutacağız, bizim lügatimizde küslük olmayacak.

“—Ama, yalvarıyor derler?”

Ne derlerse desinler. Cennetin aşkına her şey yapılır. Allah'ın rızası için her şey yapılır. "Bu dünyada ne yaparlarsa yapsınlar, asarlarsa assınlar, keserlerse kessinler, yeter ki ben cennetten mahrum kalmayayım!" diye düşünmek lâzım!

Bayramda gitmeyene gitmeniz lâzım, dargına selâm vermeniz lazım. Sen el uzatıyorsun, o sırtını dönüyor:

"—El-hamdü lillah, benden vebal gitti, çünkü ben teşebbüs etmiş oluyorum."

"—Ali Efendi, Veli Efendi geldi, bana yalvarıyor, bak nasıl arkamdan dolaşıyor."

"—Ne derse desin, ben Allah rızası için yapıyorum."

d. Selâmlaşmanın Adabı

وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا (النساء:٨٦)

(*Ve izâ huyyîtüm bi-tahiyyetin fehayyû bi-ahsene minhâ ev ruddûhâ*) "Siz bir selâmla selâmlandığımz zaman, ya bir ilaveyle, bir kat fazlasıyla daha güzel bir şekilde selâm vereceksiniz, ya da eşit bir şekilde..." (Nisa, 4/86)

Daha aşağısı yok. Birisi sana:

"—*Es-selâmü aleyküm*" dedi. Sen bir şey ilave edeceksin, hiç değilse, "*Ve aleyküm selâm*" diyeceksin.

Hiç olmazsa bir "*ve rahmetu'llah*" ekleyeceksin, "*Ve aleyküm selâm ve rahmetu'llah*" diyeceksin, tebessüm ekleyeceksin. "*Ve berekâtühû*" ekleyeceksin, "*keyfe halûke*" ekleyeceksin. Yâni bir ilave, bir ekleme daha güzeldir.

"—Daha güzeli ile karşılık verin!" buyruluyor; "Veya eşit yapın!" Aşağısı kabul olmuyor, olmaz.

Kadı efendinin birisi Medresetü'l-Kudât'tan mezun olmuş. Cumhuriyet ilan edilmiş, kadılara iş yok. Şeriat mülga... Anayasadan din çıkartılmış. Kadı efendi ne yapsın? Bakkallık

yapıyor. Pirinç, peynir, soğan, patates satıyor. Mehmet Akif, Meclis'ten çıkar, yaya olarak yürürmüş. Ankara'da Sarı Kadı Camii'nin olduğu yerde imiş evi, şimdi müze yapıldı. Meclis'ten çıkıp geldikleri yol üzerinde, o kadı efendinin bakkal dükkânı varmış. Bana Hasan Basri Çantay rahmetli anlattı. Meali yazarı şahıstan duydum ben. Mehmed Akif de o Meclis'te zabıt kâtibiymiş.

Mehmed Akif'le Meclis'ten çıkmışlar, yaya olarak eve gidiyorlarmış. Mehmed Akif, kadılık mektebinden mezun olup da bakkallık yapan o bakkalın dükkânının önünden geçiyormuş.

"—*Es-selâmü aleyküm!*" demiş.

Kadı efendi de çuvalların ağzını filan düzeltiyormuş, sırtı yola dönük olarak önündeki işle meşgulmüş, "*Ve aleyküm selâm*" demiş. Mehmet Akif merhum biraz sinirliymiş, Arnavut damarı var biraz da. Yoluna devam etmeyi bırakmış, geriye dönmüş. Kadı efendinin omuzundan tutmuş, hışımla bir çevirmiş:

"—Kadı efendi! *Bi'smi'llahi'r-rahmâni'r-rahîm:*

وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا (النساء:٨٦)

(*Ve izâ huyyîtüm bi-tahiyyetin fehayyû bi-ahsene minhâ ev ruddûhâ*) "Siz bir selâmla selâmlandığımz zaman, ya bir ilaveyle, bir kat fazlasıyla daha güzel bir şekilde selâm vereceksiniz, ya da eşit bir şekilde..." (Nisa, 4/86) *Sadaka'llahu'l-azîm.*" demiş, yürümüş gitmiş.

Demek istiyor ki:

"—Bak, sen Arapça okudun, Medresetü'l-Kudât'ı bitirdin, fıkıh ilmi öğrendin. Dinden, imandan, o ilimlerden haberin var. Ben sana selâm veriyorum, sen sırtın dönük bir halde bana "*Ve aleyküm selâm*" diyorsun. Bir kere bana döneceksin, "*Ve aleyküm selâm*" diyeceksin, "Allah ömürler versin!" diyeceksin. Ya daha güzel olacak, ya da eşit olacak..."

Mehmet Akif razı olmamış yani. Asabi imiş biraz, gitmiş, çevirmiş, ayeti okumuş, ondan sonra yürümüş.

Selâmı içinden almak falan işin kurnazlık tarafı zannediliyor ama aslında kurnazlık tarafı değil, yanlış tarafı.

O, "*Es-selâmü aleyküm*" diye selâm verdi mi, sen de "*Ve aleyküm selâm*" diyeceksin. O sana temennide bulunuyor, diyor ki;

"—Allah'ın selâmı senin üzerine olsun."

"—Peki, senin de üzerine olsun!" diyorsun sen de.

Bunu içinden söylemek olur mu?

Mübarek cuma gecesinde geçmişlerimizin ruhlarına bir Fatiha üç İhlas okuduk, hayırlı bir şey yaptık. Allah bunu karşımıza çıkarttı. Cehenneme gitmemizi istemiyor da onun için bu ikazı yapıyor. Sen de biraz nefsini yeneceksin, ben de... Kırgınlıkları, kızgınlıkları bir tarafa atacağız.

Bu hadis-i şerif aklımızda olacak, cehenneme düşmemek için çalışacağız. Rabbü'l-alemîn Hazretlerinden ikazname, ihbarname geldi.

"—Hey Yirminci Yüzyıl'ın müslümanları, aklınızı başınıza toplayın, böyle müslümanlık mı olur?" diye kırmızı ihtar mektubu geldi.

Sen de ona göre hareket edeceksin. Müslümanlık bir bakıma kolay, bir bakıma zor. Nefsini yeneceksin, yenemeyen gider gümbürtüye. Yaratılanı Yaratandan ötürü hoş göreceksin. Başka çaren yok.

Yunus Rh.A. cennet-mekân bu işi bizden çok iyi biliyor:

Yaratılanı hoş gör,
Yaratandan ötürü...

Aldırmayacaksın. Saf diyecekler, saflığından değil ama ne yapacaksın? Cennetin aşkına, Allah'ın aşkına hepsini hoş göreceksin, hepsini affedeceksin. Adam çocuğunu affetmiyor, karısını affetmiyor, torununu affetmiyor, akrabasını affetmiyor, dayısını affetmiyor, arkadaşını affetmiyor, komşusunu affetmiyor, hocasını affetmiyor.

Bre insaf! Bu ne biçim müslümanlık be! Böyle müslümanlık mı olur? Sahabe-i kiram çıksa girecek delik ararız biz. Eski müslümanlar bizi sopayla kovalarlar.

"—Müslüman olduğunuzu kimseye söylemeyin, müslümanlığa gölge düşürüyorsunuz" derler, ya da "Adam olun!" diye döverler.

e. Her Şey Hikmetle

Bizim çok kusurumuz var, okudukça anlıyoruz. Bunu hiç bilmeseydik, "ben haklıyım" deyip dargınlığa devam ederdik. Ama okuduk şimdi, Allah bildiriyor:

"—Ey kulum, ben seni seviyorum, sen benim rızama aykırı bir durumdasın. Sen bu aykırı işi bitir. Ben seni sevdim, sen cuma gecesi camiye geldin, geçmişlerinin ruhuna Fatiha okudun, ben de sana bunu hatırlattırmış olayım."

Bunlar Allah'ın hikmeti. Her şey Allah'tan, her şeyi tanzim eden Allah. Kader Allah'tan, beni Avustralya'ya gönderen Allah. Bana Arapça'yı öğreten, bu sayfayı senin karşına getirten Allah. Mehmet Ali hocaya perşembe akşamları İmam Buhari'nin el-*Edebü'l-müfred*'ini okutan Allah.

Her şey hikmetle oluyor. Hiç tesadüfle bu kâinat yönetilir mi? Her şey ince ince hesapla gidiyor. Tesadüfle köşedeki kavşak idare edilmez, her şey hesapla. Hepsinin bir hikmeti var. Allah, birisini ötekisinin karşısına çıkartıyor, ona söylettiriyor. Sebep kılıyor.

Hoca efendiyi alıyor, Türkiye'nin bilmem hangi kasabasına deli dolu olmadık ihtarı yaptırıyor. Allah'ın bir hikmeti var, onu herkes söyleyemez. "Şu şöyle olacak, bu böyle olacak. Herkes kusurunu bilsin!" diye bir kulunu vazifelendiriyor, söylettiriyor.

Allah, bizi sevdiği işleri yapanlardan eylesin... Sevmediği huylardan kurtulanlardan eylesin...

Tabii, nefsini yenmek bir bakıma kolay değil.

Abdülaziz Hocamız birisine ders vermiş. Tarikate girmiş, derviş olmuş. Mühendis, Teknik Üniversite'de asistan. Kravatlı,

yakışıklı, fiyakalı, erkek güzeli bir mühendis.

"—Eee, ne olur?"

Nefsi direk gibi olur, kabarır. Şu beton direk gibi kalınlaşır. Kolay değil, derviş olmuş.

"—Evladım, dargın olduğun kimselerle barışacaksın, kul haklarını vereceksin, herkesle helalleşeceksin."

Diz çökmüş, "pekiyi" demiş hocasına.

Aradan bir kaç gün geçmiş, hocası sormuş:

"—Nasılsın evladım? Zikrini yapıyor musun? Vazifelerine devam ediyor musun? Tavsiyelerimi, nasihatlerimi tutuyor musun?"

"—Yapıyorum efendim, yalnız dargın olduğum kimselerle gidip barışmak çok ağır geliyor nefsime, izzet-i nefsime dokunuyor."

Gidiyor, yalvarıyor gibi oluyor, belki kendisi küstü, şimdi gidip "barışacağım" diyor, bunlar nefsine ağır geliyor tabii. O böyle deyince Hocaefendi gözlerini açmış, hayretli bir ifade ile demiş ki:

"—Evlâdım, nefsin izzeti mi olurmuş hiç? Bize her türlü günahı yaptıran nefis... İnsanın içindeki en büyük düşman... Nefsin izzeti ne demek? Köpeğin izzeti mi olur?"

Köpek sokaktan geçerken herkes selâm mı duruyor? Arabanın birisi "küt" diye çarpsa askeri merasim mi yaparlar?

Nefsin izzeti mi olur hiç? Tabii çekecek, hor olacak tabii.

Nefsini hor etmek için eskiden ne riyazetler çekmişler. Bu nefsi yenmeden insan adam olmuyor işte. Ne yapsan olmuyor. Hocasına darılıyor, kocasına darılıyor, karısına darılıyor, çocuğuna darılıyor, babasına darılıyor.

Hoca babadan önce gelir. Çünkü insanın mürşidi Peygamber'in varisidir, o makamdadır. Adam mürşidine bayram tebrikine gelmiyor, mürşidi hepsinin kapısına gidecek, o yalvaracak. Ne yapalım, ahir zaman. Ahir zaman dervişleri.

f. Hazret-i Aişe'nin Bir Hali

Diğer hadis-i şerife geçelim. Hz. Aişe Anamız'dan rivayet ediliyor. Bu hadis-i şerifte rivayet edildiğine göre, bir gün Peygamber SAS Efendimiz ona buyurmuş ki:

"—Ben senin gazaplı halini, hoşnut halini biliyorum, anlıyorum."

"—Bunu nereden bilirsin? Kızgın mıyım, hoşnut muyum, memnun muyum, nasıl bilirsin?"

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

"—Ben bir şey söylediğimde razı olduğun zaman, (*Belâ ve rabbi muhammedin*) 'Muhammed'in Rabbi'ne andolsun ki o öyledir' diye benim adımla cevap verirsin; kırgın, dargın, kızgın olduğun zaman, (Lâ ve râbbi ibrâhime) İbrahim'in Rabbi'ne andolsun ki hayır!' dersin." Hz. Aişe, "onun üzerine ben de dedim ki" diyor:

"—Evet yâ Rasûlallah, bu böyledir. Ben senden küsüp ayrılmam, ancak sadece isminden ayrılırım. Senden uzaklaşamam, ancak isminden uzaklaşırım."

Bu hadis-i şerifin son cümlesi meseleyi açıklıyor. Onun hem karısı, hem ümmeti... Karısı da olsa, babası da olsa, amcası da olsa, yaşlısı da olsa, küçüğü de olsa, bir peygambere inanmayan, bağlanmayan mahvolur. Bu seksiz, şüphesiz…

Peygamber karısı olup da mahvolan var mı? Var! İki tane meşhur karı var: Birisi Lut AS'ın karısı, birisi Nuh AS'ın karısı…

g. Hatm-i Hàcegân Duası

Âmîn… Sübhàne rabbiye'l-aliyyi'l-a'lel-vehhâb…

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihi, ve's-salâtü ve's-selâmu alâ şeyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibine't-tàhirîn…

Emma ba'd-u feyâ rabbena, yâ rabbenâ, yâ rabbenâ, ya rabbe'l-alemîn... İbadetlerimizi, zikirlerimizi, hatimlerimizi, hayrat u hasenatımızı, zikr ü tesbihatımızı, Hatm-i Hacegânımızı yâ Rabbi lütfunla, kereminle kabul eyle,,. Bizleri rahmetine vâsıl eyle, rızanı kazananlardan eyle.,, Sevdiğin, razı olduğun kullarının zümresine dahil eyle... Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'ne,

şu okuduklarımızdan hàsıl olan ücur-u mesûbatı hediye eyledik, şu anda, şu mübarek Cuma gecesinde, ruh-u pakine vâsıl eyle,,.

Peygamber Efendimiz'i cümlemizden hoşnud ve razı eyle… Peygamber Efendimiz'in sevgisine, şefaatine, iltifatına, teveccühüne, rızasına ermeyi cümlemize nasib eyle… Peygamber Efendimiz'in yolunda bizleri daim eyle… Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılmayı nasib eyle… Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini ihya eyleyip, şehid sevapları kazanmayı cümlemize nasib eyle…

Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'nin mübarek âlinin, pak ashabının -rıdvânullâhi teâlâ aleyhim ecmaîn- ve verese-i Nebî ulemâ-i muhakkikin evliyâullâh u mukarrabîn, sâdât ve mürşidîn-i kâmilîn-i mükemmilîn silsile-i turuk-u aliyyelerimizin mensuplarının ve halifelerinin, müridlerinin, muhiblerinin ruhlarına ayrı ayrı hediyye eyledik, vasıl eyle! Hassaten, kendisinden feyz aldığımız hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî Efendimize hediyye eyledik, vasıl eyle.

Evliyâullâh ve mukarrabîn kullarının himmetlerine, teveccühlerine, iltifatlarına bizleri nail eyle… Bizi, sevdiğin o kullarınla beraber haşreyle…

Yâ Rabbe'l-alemîn! Ahirete göçmüş olan analarımızın, babalarımızın, müslüman ecdât u ceddâtımızın, akrabamızın, ahbabımızın, kardeşlerimizin, arkadaşlarımızın, dostlarımızın, sevdiklerimizin, evlatlarımızın, bize dua vasiyet etmiş ahirete göçmüş olanların, ahirette boynu bükük, bizden şu cuma gecesinde dua bekleyen mü'minîn ü mü'minât ve müslimîn ü müslimâtın da ruhlarına dereceleri üzere ikram eyle… Cümlesinin ruhlarını şad eyle… Nurlarını ve sürurlarını ziyade eyle... Kabirlerini pür-nur eyle. Kabirlerini cennet bahçesi haline tebdil ü tahvil eyle yâ Rabbi!..

Yâ Rabbi! Biz yaşayan mümin kullarına da salah-ı haller nasib eyle… Kötü huyları bırakıp güzel huylar almamızı nasib eyle... Kötü işlerden kendimizi çekip, sevdiğin salih amellerle, hayrâtu hasenat ile ömrümüzü güzel geçirmeyi nasip eyle.

Yâ Rabbi! Vücutlarımıza sıhhat ve afiyetler ihsan eyle. Maddi, manevi, ruhi, bedeni hastalıklarımıza, rahatsızlıklarımıza şifalar,

devalar ihsan eyle. Bizi maddeten ve manen kuvvetli ve sıhhatli eyle.

Yâ Rabbi! Gönüllerimizin muradlarını, dileklerimizi, isteklerimizi, taleplerimizi, sen bize ihsan ve ikram eyle...

Yâ Rabbi! Yaratıklarının şerlerinden sana sığınırız, bizleri hıfz u himaye eyle… Kimsenin önünde mağlup ve mahcup duruma düşürme...

Yâ Rabbe'l-alemîn! Bizi haktan ayırma... Doğru yoldan saptırma… Nefse, şeytana uydurma…

Yâ Rabbe'l-àlemîn! Cümlemize, helâl, hayırlı, temiz, tîb, pâk kazançlar ihsan eyle. O kazançlarımızla kimseye muhtaç olmadan mesut ve bahtiyar olarak yaşamamızı nasip eyle. Kazançlarımızın fazlalarıyla hayrât u hasenat, sadakât u câriyât tesis eylememizi nasip eyle... Ahirete yarayacak hayırlı işler yapmamızı nasip eyle. Sevdiğin, razı olduğun kullar olarak ömür sürmemizi nasip eyle. Evlatlarımızı, ailelerimizi, nesillerimizi, zürriyetlerimizi de sevdiğin kullar eyle.

İmandan sonra küfre düşürme… İzzetten sonra zillete uğratma... Bizi kimsenin karşısında ezdirme… Hasım ve düşmanlarımıza karşı bizleri nusretinle te'yid ve takviye eyle… Kâfirlere karşı galip ve muzaffer eyle…

Yâ Rabbe'l-alemîn! Beldelerimizi ve sair İslam beldelerini, her çeşit afetlerden, musibetlerden, felaketlerden, zelzelelerden, zalimlerin, fasıkların, facirlerin galebesinden, düşmanların istilasından mahfuz eyle.

Yâ Rabbi!

İstilaya uğramış İslam beldelerini kurtar.

Yâ Rabbe'l-alemîn! Mücahid kardeşlerimizi her yerde mansur ve mü-eyyed ve muzaffer eyle.

Yâ Rabbe'l-alemîn! Dünyanın ve ahiretin, bildiğimiz, bilmediğimiz her türlü şerlerinden, tehlikelerinden bizleri mahfuz eyle. Son nefeste, abdestliyken, oruçluyken, ibadetle meşgulken, cami yolunda iken, hac yolunda iken, umre yolunda iken, sevdiğin

bir kul durumunda iken, dilimiz zikrinle meşgul iken, gözümüzden perdeler kaldırıldığında cennetteki köşklerimizi, makamlarımızı göre göre, Rasûlüllah SAS Efendimizin cemalini göre göre, ve -buyrun beraber aşk ile diyelim-

“—*Eşhedü en lâ ilahe illa'llah ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*” kelimeteyn-i şehadeteyn-i tayyibeteyn'ini söyleye söyleye ruh teslim etmeyi cümlemize nasip ve müyesser eyle.

Kabirlerimize konulduğumuzda, ibadetlerimizi, taatlerimizi, hayratımızı, hasenatımızı, Kur'an-ı Kerim'i bize yoldaş eyle. Kabirlerimizi cennet bahçeleri eyle.

Yâ Rabbi! Kabirlerimizden kalktığımızda, şu mübarek gecede bizi bir camiinde ibadet üzere topladığın gibi, böylece Peygamber SAS Efendimiz'in Livâü'l-Hamd'i altında peygamberlerle, sıddîklarla, şehidlerle, sàlihlerle, sâdât ve meşâyih-ı turuk-u aliyyemizle, ihvân-ı güzînimizle beraber haşreyle...

Yâ Rabbe'l-àlemîn! Mahşer gününün sıkıntılarından cümlemizi koru… Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde gölgelendir. Bi-gayri hisâb, habîb-i edîbin Muhammed-i Mustafâ'n ile cennetine dahil eyle... Firdevsi A'lâ'da ona komşu olmayı nasib eyle... Havz-ı Kevser'inden doya doya nûş etmeyi nasib eyle... Cemâlini görmeyi cümlemize nasib eyle...

Bi-hürmeti esmâike'l-hüsnâ ve bi-hürmeti ismike'1-a'zam ve bi-hürmeti habîbike'l-müctebâ ve nebiyyi'1-ekrem ve bi-hürmeti leyleti'l-cumu'ati'l-garrâ ve bi-hürmeti esrarı sûreti'1-fâtihah...

30. 05. 1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

38. KARDEŞLİĞİN ESASLARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden, kesîran, tayyiben, mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve üsvetüne'l-haseneti ve tâci ruûsinâ ve tabîb-i kulûbinâ muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.

a. Küs Durmanın Zararı

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Ebû Hıraş el-Eslemî'nin bize rivayet ettiğine göre Rasûlüllah SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:[94]

مَنْ هَجَرَ أَخَاهُ سَنَةً ، فَهُوَ كَسَفْكِ دَمِهِ (حم. خد. د. ك. عن أبي خ راش الأسلمى)

(*Men hecera ehàhü seneten, fehüve kesefki demihî*) "Kim kardeşinden bir sene küs ve ayrı durursa, sanki onun kanını akıtmış, onu öldürmüş gibidir."

Yani aradan o kadar uzun zaman geçmiş hala barışmamış, dargınlık devam ediyor; sanki onu kesmiş gibidir. Yatırıp onu kıtır kıtır kesmiş gibidir diyelim. Türkçe ancak böyle anlaşılır. Efendimiz böyle teşbih ediyor.

---

[94] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.71, no:4269; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.220, no:17964; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.146, no:404; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.180, no:7292; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.307, no:779; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.IV, s.577, no:2735; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.272, no:6631; Ebû Hıraş el-Eslemî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.32, no:24788; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.483, no:24078.

Daha önce de geçmişti; Peygamber Efendimiz, ısrarla dargın duranların ikisinin de cennete giremeyeceğini ihtar ediyordu. O bakımdan, dargınlıkları izale etmek gerekiyor.

İkinci hadis-i şerif. Eslem kabilesinden bir zat tarafından rivayet edildiği belirtiliyor ki burada isim yok, biraz önceki zat olabilir. Rasûlüllah SAS şöyle buyurmuş:[95]

هِجْرَةُ الْمُؤْمِنِ سَنَةً ، كَدَمِهِ (خ. في الأدب المفرد عن رجل من أسلم)

(*Hicretü'l-mü'mini seneten, kedemihî*) "Bir müslümandan bir sene uzak durmak, dargın durmak, semtine uğramamak, sanki onu öldürmek gibidir, kanını akıtmak gibidir."

Bir rivayet de böyle. Senedlerin sağlam olduğunu göstermek için muhtelif rivayetleri getiriliyor.

Diğer hadis-i şerif... İstanbul'da medfun bulunan, Peygamberimizin mihmandarı olan Ebu Eyyûb el-Ensâri Hazretleri rivayet etmiş:[96]

لاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يهجُرَ أَخَاهُ فوقَ ثلاثِ لَيَالٍ ، يَلْتَقِيَانِ فَيُعْرِضُ هَذَا وَيُعْرِضُ هٰذَا ، وَخَيرُهُمَا الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلاَمِ (خ. في الأدب

---

[95] Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.145, no:402; Eslem Kabilesinden bir sahabiden.

[96] Buhàrî, *Sahîh*, c.XIX, s.253, no:5768; Müslim, *Sahîh*, c.XII, s.417. no:4643; Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.174, no:1855; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.67, no:4265; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.416, no:23575; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.147, no:406; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.144, no:3951; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.269, no:6618; Ebû Eyyûb el-Ensàrî RA'dan.

المفرد عن أبي أيوب الأنصاري)

(*Lâ yahillü li-müslimin en yehcüra ehàhü fevka selâsi leyâlin*) "Bir müslümanın, bir müslüman kardeşinden üç geceden ziyade küs ve ayrı ve dargın durması helâl olmaz."

Bazı rivayetlerde üç gün diye geçiyordu, burada üç gece diyor.

(*Yeltekıyâni feyu'ridu hâzâ ve yu'ridu hâzâ*) "Birbirleriyle karşılaşırlar, birisi şu tarafa döner başını, birisi öbür tarafa... (*Ve hayruhüme'llezî yebdeü bi's-selâm*) Bunların hayırlısı, küslüğü terk edip karşısındaki kardeşine ilk olarak selâmı verebilendir. Selâmı ilk defa veren, Allah indinde hayırlıdır."

Bir rivayet de Hişam ibn-i Amir'den. Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş: [97]

لاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُصَارِمَ مُسْلِمًا فَوْقَ ثَلاَثِ لَيَالٍ ، فَإِنَّهُمَا مَا صَارَمَا فَوْقَ ثَلاَثِ لَيَالٍ ، فَإِنَّهُمَا نَاكِبَانِ عَنِ الْحَقِّ مَا دَامَا عَلَى صِرَامِهِمَا ؛ وَ إِنَّ أَوَّلَهُمَا فَيْئًا ، يَكُونُ كَفَّارَةً لَهُ سَبْقُهُ بِالْفَيْءِ ؛ وَ إِنْ هُمَا مَاتَا عَلَى صِرَامِهِمَا ، لَمْ يَدْخُلاَ الْجَنَّةَ جَمِيعًا (حم . طب. هب. ط. خ. في الأدب المفرد عن هشام بن عامر)

---

[97] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.20, no:16301; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.145, no:402; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr,* c.XXII, s.175, no:455; Beyhakî, *Şuabü'l-İmân*, c.V, s.269, no:6620; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.126, no:1557; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.227, no:1516; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.170, no:1223; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.25, no:24; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.271, no:784; Ebü'ş-şeyh, *et-Tevbîh ve't-Tenbîh*, c.I, s.47, no:43; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.128, no:12969; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXX, s.213, no:6580; Hişam ibn-i Âmir el-Ensàrî RA'dan.

Kenzü'Ummâl, c.IX, s.48, no: 24873; *Câmiü'l-Ehàdîs,* c.XVII, s.79, no:17613.

(*Lâ yahillü li-müslimin en yusàrime müslimen fevka selâsi leyâlin*) "Bir müslümanın, öteki müslümana darılıp, üç geceden fazla dargın durması, küs durması helâl olmaz. (*Feinnehümâ mâ sâremâ fevka selâsi leyâlin*) Bu üç geceden sonra, ikisi dargın oldukları müddetçe, (*feinnehümâ nâkibani ani'l-hakkı mâ dâmâ alâ sirâmihimâ*) haktan ayrılmışlardır, haktan batıla meyletmişlerdir, haktan yüz çevirmişlerdir."

Demek ki üç gece, bir müddet... Sinirlilikleri, kızgınlıkları geçinceye kadar.

(*Ve inne evvelehümâ fey'en, yekûnü keffârateN lehû sebkuhû bi'l-fey'i*) "Kim bu dargınlıktan evvelce dönerse, bu davranışı onun günahına keffaret olur, yani affolur. (*Ve in hümâ mâtâ alâ sirâmihimâ*) Eğer ikisi de bu dargınlık ve küslük üzere ölürlerse, (*lem yedhule'l-cennete cemîan*) ikisi de cennete giremezler."

Rivayet böyle devam ediyor.

Bu hadis-i şerifleri yazıp çoğaltıverelim. Herkesin, dargınların cebinde bulunsun. Herkes dargın olduğu kimselere göndersin. Bilince, o da belki Allah'tan korkar. Sen bildiğin için dargınlıktan vaz geçmeye razı oluyorsun, bilirse belki o da vazgeçer. Bu sayfaların fotokopisini alalım, "Allah rızası için şunu oku" diye yazalım, adresine postalayalım. Kimin gönderdiği de belli olmasın. Ben de öyle yapayım. Bir tane de benim var, bana selâm vermeyen birisi var. Ben de ona göndereyim inşaallah. "Kurban Bayramınızı tebrik ederim!" diyeyim, bir de bunu zarfın içine koyayım, göndereyim.

(Cemaatten birisi soruyor:)

"—Dargınları barıştırmak için, iki kişi bir araya gelip aralarını bulmaya çalışsa..."

Olur. Bazıları onların dargın olduğunu biliyor, araya giriyor ama bazan muvaffak olamıyor. Söylüyor, anlatıyor, ama taraflardan birisi inat ediyor, ısrar ediyor.

b. Bir Hatıra

Bir kere Münih'te benim başıma geldi. Epeyce bir ihtilafları olmuş. Ticari bir iş yapmışlar, ayrılmışlar, küsüşmüşler. Birbirleriyle biraz çatışmaları, yumruklaşmaları olmuş. Mahkemelik olmuşlar. Ben bunu duydum, dedim ki:

"—Biz hocalar niye varız? Bizim işimiz ne? O da benim ihvanım, o da benim ihvanım. İkisi de benim kardeşim. Götürün beni şunların mahkemesine."

Kalktık mahkemeye gittik. Daha duruşma başlamadan önce ben bunların yanına gittim, dedim ki:

"—Bu işten vazgeçin. Ben hakem olayım, ben hakim olayım, ben kadı olayım. Beni sevmiyor musunuz, bana razı değil misiniz? Ben hocanızım, ille Alman hakim mi olması lazım? Bana söyleyin, ben hükmedeyim. Mahkemelik olmadınız mı, hükmü ben vereyim. Gelin, benim hükmüme razı olun."

Bir tanesi 6-7 kişilik, diğeri baba-oğul 2-3 kişilik bir grup. 6-7 kişilik gruptakiler dediler ki:

"—Hocam sana canımız feda. Biz kabul ediyoruz, ne hükmedersen razıyız. Kazandırsan da keybettirsen de, lehimize de olsa, aleyhimize de olsa, hükmünü tutacağız."

Ötekilere dedim ki:

"—Bakın, bunlar benim hakemliğimi kabul etti. Gelin, ayıp oluyor. Bilmem kaç yüz mark mahkemeye harç veriyorlar, avukat masrafları oluyor. Mahkemeler paralı, bedava değil."

Dediler ki:

"—Hocam seni çok seviyoruz, ama sen bu işe girme, aradan çekil."

"—Çekilmeyeyim, elin adamına derdinizi anlatacağınıza, rezil olacağınıza, kendi aranızda bu işi halledelim."

"—Yok..." dediler. Kendi kendime, "Benden vebal gitti" dedim, atladım arabaya, geldim. Sonra sordum, mahkemenin ne olduğunu.

Onlar orada yarım saat, bir saat daha bekleyip duruşmaya çıkmışlar. Hakim gelmiş oturmuş. Adamların mahkemeleri de hoşuma gitti. Hakim oturmuş, bir o tarafa bakmış, bir bu tarafa

bakmış. İki taraf da sakallı. İçlerinde sakalsız olan yok.

"—Siz nurlu insanlara benziyorsunuz" demiş. Anlamış, yüzlerinden de belli oluyor. İbadet eden insanın yüzündeki parlaklık hakikaten fark ediliyor. Nurluluk oluyor.

"—Siz iyi insanlara benziyorsunuz. Ne diye mahkemeye düştünüz? Siz sulh olsanız ya. Ben sizin duruşmanızı öğleden sonra üçe, dörte atıyorum, o vakte kadar düşünün, anlaşın, ayıptır." demiş gitmiş. Sabah ondaki duruşmayı ertelemiş.

Bunlar, hakimin bu teklifi üzerine birbirleriyle konuşmuşlar, görüşmüşler. Aralarında bir meblağ ihtilafı var. Birisi öbür taraftan şu kadar para istiyor, o da diyor ki; "Hayır, o kadar değil!" Birisi üç binde kalıyor, ötekisi on bin istiyor. Üç bin veren yedi bine filan çıkmış ama ötekisi inmemiş. Öğleden sonra olmuş, gene anlaşamamışlar. Gelmiş dörtte duruşmayı açmış, merakla sormuş:

"—Ne oldu?"

"—Efendim, biz ilk miktardan vazgeçtik, şu kadar çıktık ama bu razı olmadı."

"—Peki ben aranızda bir rakam söyleyeyim, sekiz olsun (meselâ)" demiş, uzlaştırmak için.

Hoşuma giden tarafı bu. İki tarafı, aynı zamanda küslükten de kurtarmak istemesi hoşuma gitti. Güzel, yumuşak bir şey. Öğleden sonraya bırakıyor, adaleti kendileri uygulasın istiyor. İş, ille de kavgayla, gürültüyle, ipler koparak olmasın istiyor. Bu hoşuma gitti. Demek ki iyi tahsil görüyorlar.

Ona da "hayır" demişler. Almanlar "No" demiyorlar, "Nayn" diyorlar, ona da "nayn"ı çekmişler baba-oğul tarafı. Hakim de elindeki dosyayı incelemiş, delilleri konuşturmuş, vesikaları almış;

"—Pekiyi o zaman, adresinize karar bildirilecektir." demiş.

Bizdeki gibi karar yüzüne hemen okunmuyor. O da hoşuma gitti. Bir ay sonra, o baba-oğul tarafına, "Siz hatalısınız!" diye, aleyhlerine hükmolunmuş. Çok zarara uğramışlar. Hem

mahkemenin masrafları üzerlerine olmuş, hem bir şey alamamışlar. Hani bazı insan, "Nuh" diyor da "peygamber" demiyor. İnat ediyor, huysuz oluyor.

Biz niye yumuşuyoruz? Biz neden dargınlıktan geçmeye razı oluyoruz? Sekiz senedir dargın olduğumuz insanla, bizi dargınlıktan vazgeçiren ne?

Rasûlüllah SAS Efendimizin hadis-i şerifi ve ihtarı. Cennete giremeyiz diye korktuğumuz için fedakârlığa razı oluyoruz. Bu iş bizim de hoşumuza gitmiyor. Dargın dursak rahat edeceğiz, hoşumuza gidecek.

"—Yüzünü şeytan görsün, defol! Oh be, rahat ettim."

İnsanoğlunun tabiatı böyle, bunlar insanın hoşuna gider. Bize de zor geliyor barışmak ama biz Allah rızası için barışıyoruz. Belki o da Allah rızasını düşünür. Biz de hadisleri okuyalım, ayetleri okuyalım, fotokopisini gönderelim, ihtar olsun. Bizden hatırlatmaca olsun. Selâm vermezse vermez, ona da bir şey diyemeyiz.

Ne deniyordu hadis-i şerifte?

"—Sen selâm verdiğin zaman selâmını almazsa, bir melek selâmının cevabını verir."

Melekler senden tarafta oluyor. Hadis-i şerifte, onun tarafına da şeytanın geçeceği bildirilmişti. O şeytanla arkadaş oluyor, şeytanın tuzağına, avucuna, ağına düşüyor. Sen de meleklerin desteklediği bir insan durumuna yükseliyorsun. Melekler sana dua ediyor, Allah da senin duanı kabul edecektir muhakkak, sen kârdasın.

Biz onun da iyiliğini istediğimiz için, "Oh, iyi olmuş, iyi ki senin selâmını almamış!" diyemiyoruz. Çünkü onun da iyiliğini istiyoruz. Onun da şeytanın tuzağına düşmemesini istediğimizden, ona yazık diye acıdığımızdan, birinin felaketine sevinmek ayıp olduğundan dolayı sevinemiyoruz. Yoksa senin için sevinecek bir durum. Çünkü sen selâm vermişsin, o almamış.

Allah rızası için harbe gitmez miyiz? Gideriz. Can vermez miyiz? Veririz. Şehid olmayı istemez miyiz? İsteriz. Gazi olmayı istemez miyiz? İsteriz.

İşte bu da insanın kalbini biraz yaralıyor. Yaralı olarak dönüyorsun. "Es-selâmü aleyküm!" diyorsun, adama suratını mahkeme duvarı gibi asıyor, cevap vermiyor. Ne yapalım?!

İbret almak için gönül gözünün açık olması lâzım! Gönül gözü açık olmadı mı, göz kör oldu mu, Kur'an-ı Kerim diyor ki:

فَإِنَّهَا لاَ تَعْمَى الأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ

(الحج:٤٦)

(*Feinnehâ lâ ta'me'l-ebsàru velâkin ta'me'l-kulûbü'lletî fi's-sudûr*) "Ama gerçek şu ki, gözler kör olmaz; lâkin göğüsler içindeki kalpler kör olur." (Hac, 22/46)

Böyle diyor Kur'an-ı Kerim. Göz kör olursa Allah-u Teàlâ cenneti veriyor. Peygamber Efendimiz, bir insanın gözü kör olsa ve sabretse, Allah'ın ona cenneti garanti vereceğini bildiriyor. Ama gönül gözü kör oldu mu, insan cenneti de kaybediyor, herşeyi kaybediyor, ahireti mahvoluyor.

Asıl körlük gönül körlüğü. Gönül körlüğü olunca insan hakkı kabul etmiyor. Seninle alay ediyor, benimle alay ediyor.

"—Bunların ki hayat mı? Bunlar yaşamasını bilmiyor. Bu sofular sabah akşam camiye gidiyorlar, zahmet çekiyorlar. Bunlar yaşamaktan ne anlar?" Böyle diyorlar.

Halbuki biz o yaşamayı onlara öğretiriz. Âlâsını biliriz. Şehid çocuğuyuz, bilmediğimiz bir şey yoktur evvel Allah. Onun bilmediği çok şeyleri biz biliriz ama onda hayır olmadığını bildiğimiz için yapmıyoruz. O bizim tattığımız lezzetleri bilmiyor.

Evliyaullahtan birisi demiş ki:

"—Padişahlar bizim zevklerimizi, bizim nimetlerimizi bilseydi, ordularını toplayıp bize saldırırlardı. Onları almaya çalışırlardı. Ama bilmiyorlar."

c. İki Yüzlü İnsanlar

Diğer hadis-i şerif. Ebû Hüreyre RA'ın rivayet ettiğine göre Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[98]

تَجِدُ مِنْ شَرِّ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ اللهِ ذَا الْوَجْهَيْنِ، الَّذِي يَأْتِي

هٰؤُلاَءِ بِوَجْهٍ، وَهٰؤُلاَءِ بِوَجْهٍ (خ. حم. عن أبي هريرة)

(*Tecidü min şerri'n-nâsi yevme'l-kıyâmeti inda'llàhi ze'lvecheyn*) "Kıyamet gününde, Allah katında insanların en şerlisi olarak ikiyüzlü insanı görürsün. (*Ellezî ye'tî hâülâi bi-vechin, ve hâülâi bi-vechin*) İnsanların kimisine şöyle yüzle giderler, kimisine böyle yüzle..."

Orada öyle konuşurlar, burada böyle konuşurlar. Ahlâkı bozuk, ikiyüzlü insan, sana dost görünür, dost değildir; ona dost görünür, dost değildir. Yanar döner, alacalı, iki yüzlü olanlar en kötüleridir. Böyle bildiriliyor.

İnsan dobra dobra olmalı, kimseyi aldatmamalı. İçiyle dışıyla bir olmalı, içindekileri rahatlıkla söylemeli.

d. Birbirinize Buğz Etmeyin, Kardeş Olun!

Enes RA'dan rivayet edilen bir hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[99]

---

[98] Buhàrî, *Sahîh*, c.XVIII, s.497, no:5598; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.245, no:7337; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.148, no:409; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VIII, s.370, no:25974; Begavî, Şerhü's-Sünneh, c.VI, s.355; Ebû Hüreyre RA'dan.

[99] Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.2253, no:5718; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1982, no:2558; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.695, no:4910; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.329, no:1935; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.907, no:1615; Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.III, s.199, no:13075; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.476, no:5660; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.144, no:398; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.280,

لاَ تَبَاغَضُوا ، وَلاَ تَقَاطَعُوا ، وَلاَ تَدَابَرُوا ، وَلاَ تَحَاسَدُوا ، وَكُونُوا

عِبَادَ اللهِ إِخْوَانًا كَمَا أَمَرَكُمُ اللهُ ؛ وَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ

فَوْقَ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ (مالك ، خ. م. ط. حم. ت. عن أنس)

RE. 466/5 (*Lâ tebâğadù, ve lâ tekàtaù, ve lâ tedâberû, ve lâ tehàsedû, ve kûnû ibâda'llàhi ihvânen kemâ emerakümü'llàh, ve lâ yahillü li-müslimin en yehcüra ehàhü fevka selâseti eyyâm.*)

Bu da Buhârî, Müslim, Tayâlisî, Ahmed ibn-i Hanbel ve Tirmizî'de Enes RA'dan rivayet edilmiş. Dört şeyi nehyediyor Peygamber Efendimiz:

1. (*Lâ tebâğadù*) "Birbirlerinize buğz etmeyiniz!" Buğz etmek ne demek, kızmak demek... Birbirlerinize kızgın, gadablı, kindar tavırla buğz etmeyiniz.

2. (*Ve lâ tekàtaù*) "Birbirinizle alâkaları kesmeyin!" Yâni birbirinizle küsüşüp, darılıp her biriniz bir köşeye çekilmeyin!

3. (*Ve lâ tedâberû*) "Birbirinize sırt çevirmeyiniz!" Yâni aykırı, muhalif olmak...

4. (*Ve lâ tehàsedû*) "Birbirinize hased etmeyiniz! Birbirinizin nimetine göz dikip onu kıskanmayınız!" Çünkü hased çok kötü bir şeydir.

(*Ve kûnû ibâda'llàhi ihvânen kemâ emerakümü'llàh*) "Allah'ın size Kur'an-ı Kerim'inde emrettiği gibi kardeş olun ey Allah'ın kulları!" diyor. "Ey Allah'ın kulları Allah'ın size emretmiş olduğu gibi kardeş olun!" diyor. Kardeşliği Allah emrediyor.

---

no:2091 ve 2092; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.252, no:3549 ve 3550; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.215, no:25372; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.268, no:6615; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.232, no:20850; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.7, no:1694; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.500, no:1183; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s101, no:605; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.2158,no:3157; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.14, no:16086.

(*Ve lâ yahillü li-müslimin en yahcüra ehàhu fevka selâseti eyyâm*) “Bir müslümana, müslüman kardeşine üç günden daha fazla bir müddet için küsüp uzaklaşmak, hicret etmek helâl olmaz.” Üç gün bir bocalama devresi, duygularını yenme devresi olarak bir pay bırakılmış ama, üç günden sonra artık dargınlığı devam ettirmemesi lâzım!

e. Suizandan Sakının!

Ebû Hüreyre RA’dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[100]

إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ، فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ، وَلاَ تَحَسَّسُوا، وَلاَ تَجَسَّسُوا، وَلاَ تَنَافَسُوا، وَلاَ تَحَاسَدُوا، وَلاَ تَبَاغَضُوا، وَلاَ تَدَابَرُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا (خ. م. ت. د. حم. عن أبي هريرة)

(*İyyâküm ve’z-zan, feinne’z-zanne ekzebü’l-hadîs, ve lâ tehassesû, ve lâ tecessesû, ve lâ tenâfesû, ve lâ tehàsedû, ve lâ tebâğadù, ve lâ tedâberû, ve kûnû ibâda’llàhi ihvânen*) *Sadaka rasûlü’llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

---

[100] Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.1976, no: 4849; Müslim, *Sahih*, c.IV, s.1985, no: 2563; Tirmizî, Sünen, c.IV, s.356, no:1988; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.280, no:4917; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.312, no: 8103; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VII, s.222, no:8461; Beyhakî, *Şuabü’l-İmân*, c.V, s.295, no: 6702; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.XII, s.500, no: 5687; Mâlik, *Muvatta’*, c.II, s.907, no: 1616; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.330, no:2533; Tahâvî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.I, s.459, no:392; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.86, no:44026; *Keşfü’l-Hafâ*, c.1, s.324, no: 867; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.X, s.345, no:9778.

(*İyyâküm ve'z-zan, feinne'z-zanne ekzebü'l-hadîs*) "Kötü zandan kendinizi koruyun! Çünkü en yalan söz budur."

Bir insanın aleyhinde kötü şeyler düşünmeye *sû-i zan* diyoruz.

"—Herhalde şundan yapıyor, bundan yapıyor, galiba maksadı şu..."

Ortada belli olan bir şey yok ama kötü yorumla, kötü zanla onun aleyhinde düşünmek. Bunu yapıyoruz, yapmamamız lazım! Allah affetsin. Bu da meşhur büyük kusurlarımızdan birisidir.

Delil olmadan bir kimsenin aleyhinde hükmetmemeli, ona kötü dememeli. Sağlam bir delil varsa, affetmeli. Ancak o zaman söyleyebilir. Yoksa zan ile hareket etmemeli. Çünkü zan insanı çok kandırıyor. Peygamber Efendimiz, "En yalan söz!" diyor.

f. İmâm-ı A'zam'ın Hikâyesi

Bir hikâye var, hoşuma gidiyor, her yerde anlatıyorum:

Birisi, Horasan'dan İmam-ı Azam Efendimiz'in şöhretini duymuş, Kûfe'ye onu ziyarete gelmiş. Hatta ziyaret de değil. Malını mülkünü satmış, akrabasıyla dostlarıyla helalleşmiş;

"—Çok alim bir zatmış, gideyim, onun hizmetinde bulunayım! Onun hizmetinde ömrüm geçsin, yanında öleyim, beni o yıkasın, o kabre koysun!" filan diye düşünerek Kûfe'ye gelmiş.

Horasan'dan Kûfe'ye, Türkistan'dan Irak'a gelmiş yani. Kûfe'de sormuş:

"—Burada İmam-ı Azam Ebu Hanife diye meşhur bir zat varmış, onu nerede bulabilirim? Ben onu görmeye geldim."

Üzerinde yol kıyafeti, çıkını vs. var. Demişler ki:

"—Bak, şu karşında gördüğün adam İmam-ı Azam'dır."

Uzaktan göstermişler. Bu hikâyeyi kitaptan okumadım, kulaktan duydum ama hoşuma gidiyor, her yerde söylüyorum. Kaynağını da bilmiyorum. Şöyle bakmış; kılığı kıyafeti düzgün bir insan. Onun hayalinde, hırpani giyinmiş, yamalı hırkalı, kambur, mütevazi, fakir görünüşlü birisi var. Bakmış muntazam, zengin, temiz, pak giyimli birisi.

"—Allah Allah, halbuki evliya tabakası böyle pek süslü olmaz

ama…” gibi düşünmüş, pek hoşuna gitmemiş, hayal kırıklığına uğramış.

Uzaktan “Nereye gidiyor?” diye gözü ile takip etmiş biraz.

İmam-ı Azam çarşıya gitmiş, manava doğru yürümüş. Manavın önündeki küfelerden birer ikişer salkım alıp bakmış. Adam;

“—Haydi çeşni için bir kere helal derler ama, bu adam her küfeden bir iki tane alıyor. İçeri girinceye kadar her müşteri bu kadar alsa salkımlar didik didik olur. Bu adam haramı helâli de hiç düşünmüyor, ince düşünmüyor. Her küfeden atıştırdı, üzerine manavın hakkı geçiyor. Giyimi de güzel, temiz, pak, fiyakalı giyiniyor. Bu benim umduğum gibi bir adam değil, ben bunun yanına gitmeyeyim.” diye düşünmüş.

Böyle biraz daha yürümüş. İmam-ı Azam da manavdan çıkmış. O da ileriye doğru yürümüş bir sokağa girmiş. Sokakta şöyle bir arkasına bakmış ki, sokağın öbür köşesinde İmam-ı Azam çarşaflı bir kadınla öyle samimi, senli benli konuşuyor ki…

“—Allah Allah, köşe başlarında kadınlarla sohbet… Bu ne biçim alimlik? En iyisi ben hemen bugün Horasan’a döneyim!” diye düşünmüş. Çünkü üç tane büyük menfi vasfını gördü;

1. Dışını süslemiş,
2. Yediğine içtiğine dikkat etmiyor, beleşten atıştırıyor,
3. Köşe başlarında kadınlarla konuşuyor.

Tam döneceği sırada, sokağın öbür başından İmam-ı Azam, ismi ile ona hitap etmiş! İsmi ile hitap edince kroşe yemiş gibi sarsılmış.

İsmini nereden biliyor? Çünkü Horasan’dan yeni geldi. Burada kimse onu tanımıyor. İsmini bilmesi evliya olduğunu gösteriyor. Bu, bir.

İsmiyle hitap etmiş. O da kös kös gitmiş, tabii.

“—Hoş geldin. Bak, o manav dükkânı benim kendi dükkânım.”

Hani, “Şimdi oldun mu mosmor?” derler ya... Oldu tabii. Manav dükkânı kendisinin olunca, küfenin hepsini yese kimse bir şey diyemez, çünkü mal kendisinin.

“—Manav dükkânı benim. Her küfeden alıp tatmamın sebebi şu: Adamlarıma ‘Bağdan olgun üzüm koparın, koruk koparmayın, ekşi koparmayın, müşteri memnun olmaz, ticaretimize gölge düşmesin, ticaretimiz helal olsun!’ diye tenbihlemiştim. Bakalım olgun salkımları koparmışlar mı diye kontrol ettim. Bu teftiş, kontrol...”

Allah, Allah. Hem ismini bildi, hem düşüncesini bildi. O üzümlerden koparmasını tenkit ettiğini anladı ve cevabını veriyor. Biraz daha toparlanmış, bozulmuş. İmam-ı Azam devam etmiş:

“—Köşede konuştuğum, benim ailem, eşim, zevcem. Ona, ‘Bu akşam yemek hazırla, Horasan’dan bir misafir getireceğim sana!’ dedim.”

Daha da şaşırmış adam.

“—Üzerimdeki elbiselere gelince, Peygamber SAS Hazretleri’nin bir hadis-i şerifi var, buyurmuşlar ki:[101]

إِنَّ اللهَ تَعَالٰى جَمِيلٌ، يُحِبُّ الْجَمَالَ، وَ يُحِبُّ إِذَا أَنْعَمَ عَلٰى عَبْدِهِ نِعْمَةً أَنْ يَرٰى أَثَرَهَا عَلَيْهِ (هناد عن يحيى بن جعدة)

RE. 87/11 (*İnna’llàhe teàlâ cemîlün*) “Hiç şüphe yok ki yüce Allah güzeldir, (*yühibbü’l-cemâl*) güzelliği de sever. (*Ve yühibbü izâ en’ama alâ abdihî ni’meten, en yerâ eserehâ aleyhi*) Ve bir kuluna vermiş olduğu, bahşetmiş olduğu, ihsan etmiş olduğu nimetinin eserinin kulun üzerinde görülmesini, de sever.”

Böyle demiş İmam-ı Azam.

Zengin zengince giyinecek, çünkü Allah o nimeti vermiş. Fakir de onun zengin olduğunu bilecek, gidecek, isteyecek. “Allah rızası

---

101 Hünnâd, *Zühd*, c.II, s.421, no:826; Yahyâ ibn-i Ca’de Rh.A’ten.

Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.V, s.163, no:6201; Kudàî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.143, no:1067; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VI, s.951, no:17191; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.224, no:688; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VIII, s.13, no:6778.

için bir şey ver!" diyebilecek. Yoksa, yamalı hırkayla dolaşmaya kalkarsa, o para vermeye kalkar.

Ben Ankara'da Mamak tarafında bir camide namaz kıldım. Semt biraz gecekondu semti... Yanımda yamalı elbiseli bir adam gördüm, ihtiyar kılıklı, mazlum, yüzü kırışmış. Acıdım, çıkarttım bir para verdim. Bana bir kızdı;

"—Ben zenginim! Ne para veriyorsun bana!" dedi.

Zenginsen zengin gibi giyin. Ne bileyim, ben seni fukara sandım. Giyimi zengin gibi değil. Peygamber Efendimiz:

"—Allah, verdiği nimetin eserini kulu üzerinde görmeyi sever." diyor. İmam-ı Azam, "Onun için böyle giyindim!" demiş.

Bu hikâye doğru veya yanlış, sağlam veya zayıf, nasıl bir rivayet olursa olsun; İmam-ı Azam veya başka bir evliyaullah hakkında olsun, ne olursa olsun; güzel bir hikâye. Neden?

Sen bir şeyler düşünüyorsun bir insan hakkında. Halbuki sû-i zanda bulunuyorsun. Onun arkasında bir başka sebep var, adam masum, o hareketi sû-i zan edilecek bir şey değilmiş. İşte bunu gösteren bir misal olduğu için çok seviyorum bu hikâyeyi.

Soracaksın, delilsiz karar vermeyeceksin. Sana suç gibi görünen şey aslında makul olabilir. Şeriatı bileceksin, neye müsaade edilmiş, neye edilmemiş onu bileceksin.

Sen adamı ayıplıyorsun ama şeriat müsaade etmiş.

"—Niye iki tane kadın aldın?"

Şeriat müsaade etmiş, şeriata göre ayıp değil; kimse bir şey diyemez.

İşte bu hikâye sû-i zanda bulunmamak gerektiği hususunda misal olarak aklıma geliyor. Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Sû-i zandan kendinizi koruyun, sakının! Çünkü sû-i zan en yalan sözdür."

İnsanı kandırır. Sû-i zan edersin, "adam şöyle galiba, şundan dolayı yaptı galiba" dersin. Ama ortada fol yok, yumurta yok. Delil yok, ispat yok. Adamı boyarsın, halbuki adamın maksadı hiç de o değildir.

g. İnsanların Ayıplarını Araştırmayın!

Hadis-i şerife devam edelim:

وَلاَ تَحَسَّسُوا ، وَلاَ تَجَسَّسُوا ، وَلاَ تَنَافَسُوا ، وَلاَ تَحَاسَدُوا ، وَلاَ

تَبَاغَضُوا ، وَلاَ تَدَابَرُوا ، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَانًا .

(*Ve lâ tehassesû*) "Birbirinizin eksikliğini görmeğe ve işitmeye çalışmayın! (*Ve lâ tecessesû*) Biribirinizin, husûsî ve mahrem hayâtınızı da araştırmayın!"

(Ve *lâ tenâfesû*) "Bir de almayacağınız bir malı, alıcıyı zarara sokmak için arttırmayın!" Alışveriş yapıyorsun, malını doğru söyle. Malının kusurunu bildir, aldatma. Bozuk, sakat, kötü bir malı "Bu çok güzeldir" diye verme. Birbirinizi aldatmayın.

(*Ve lâ tehàsedû*) "Birbirinize hased de etmeyin!" Allah ona nimet vermiş, kıskanma. Sana da versin. Kıskanmak, hased etmek doğru değil.

(*Ve lâ tebâğadù*) "Birbirinize buğzetmeyin, kızmayın!"

"—Nasıl kızmayacağız? Buğz, düşmanlık insanın içinden gelen bir duygudur."

Önleyeceksin, güzel taraflarını görmeye çalışacaksın, sevmeye çalışacaksın.

Hoşuma giden bir söz var, edebiyatçının birisi diyor ki:

"—Gülün dikenlerini görüp tenkit edeceğine, dikenli bir çalının gül gibi bir çiçek açtığını düşün, takdir et!"

Bakışa göre değişiyor.

"—Bunun niye dikenleri var?"

Sen o tarafına bakma, bak işte dikenli bir çalı ne kadar güzel bir çiçek açıyor. Allah Allah! Dikenli çalı ama dünyanın en güzel çiçeğini açıyor.

Bakışa göre değişir. Güzel bakarsan hoş götürsün, iyi tarafını

görürsün.

Bakışa göre durumun değiştiğini gösteren bir hikâye daha. Bu da hoşuma giden hikâyelerdendir:

Padişahın biri bir rüya görmüş. Biraz karma karışık bir rüya. Demiş ki:

"—Bana rüya tabircisi, alim bir adam bulun. Bir rüya gördüm telaşlandım."

Bir alim getirmişler. "Hayır olsun padişahım!" diye dinlemiş, dinlemiş, dinlemiş.

"—Çok fena padişahım. Sen, karının ölümünü göreceksin, çocuğunun ölümünü göreceksin, babanın ölümünü göreceksin, ananın ölümünü göreceksin..." derken padişah bağırmış:

"—Sus, şom ağızlı. Atın bunu dışarıya!"

Onu yaka paça götürmüşler.

"—Bana arif, kâmil, zarif bir insan getirin. Bunu nereden buldunuz?" demiş.

Gitmişler, araştırmışlar. Hakikaten, ak sakallı, ihtiyar bir zat-ı muhterem getirmişler. Padişah gördüğü aynı karmaşık rüyayı anlatmış. O zat-ı muhterem şöyle bir sakalını sıvazlamış.

"—Maşaallah, maşaallah, maşaallah padişahım! Siz, karınızdan daha çok yaşayacaksınız, oğlunuzdan daha çok yaşayacaksınız, ananızdan daha çok yaşayacaksınız, babanızdan daha çok yaşayacaksınız." demiş.

Aynı şeyi söylüyor. "Daha çok yaşayacak!" ne demek? Ötekilerin öldüğünü görmek demek… Ama söyleyiş tarzı ne kadar değiştiriyor. Padişah ona bir şey dememiş.

Hased yok, sû-i zan yok. Hadis-i şerife devam edelim:

(*Ve lâ tedâberû*) "Birbirinize arkanızı çevirip küsmeyin! Küsüp de birbirinize sırt çevirmeyin! (*Ve kûnû ibâda'llàhi ihvânen*) "Ey Allah'ın kulları, biribirinizle samimi kardeş olun!"

Dinin sosyal yönü bu. Din bize, "Namaz kılın, oruç tutun!" diyor ama bu da sosyal yönü…

Biz müslüman olduk, nasıl olacağız? Tatlı dilli olacağız, güleç

yüzlü olacağız, geçimli olacağız, muhabbetli olacağız, yardım sever olacağız, fedakâr olacağız. Yanımıza gelen yüzü güleç ayrılacak, memnun ayrılacak. Biz nümune olacağız, biz söylemesek de başkası görecek.

Almanya'da Almanlar bizim kardeşlerimize diyorlarmış ki:

"—Biz sizin komşuluğunuza, muhabbetinize hayret ediyoruz, hayran oluyoruz. Bizim Almanların arasında bu yoktur. Biz birbirimize soğuğuz. Ne kadar güzel, sıcak, yakınsınız; yardımlaşıyorsunuz, hediyeleşiyorsunuz."

Bazıları Almanlarla ahbaplık etmiyormuş, gelip bizimkilerle ahbaplık ediyormuş. Herkes güzeli fark ediyor. Demek ki, biz Allah'ın emrettiği İslami ahlâka sahip olsak, İslam'ı daha iyi göstermiş olacağız. Başkalarının İslâm'a ısınmasına, İslâm'a girmesine vesile olacağız. Ama biz o güzel ahlâkı gösteremeyince, bazıları da bizden dolayı İslâm'dan kaçıyor.

Burada müslüman olmuş birisi; babası Aborojin'miş, annesi Avustralyalı imiş. Böyle bir kız evlat müslüman olmuş. Bizim Türk kadınlar, "Başını aç!" diye baskıya başlamışlar.

"—Açmayacağım, siz yanlış yoldasınız!" demiş.

O böyle diyebilmiş ama bizimkilerin haline bak. "Aç başını…" diye ters baskı yapıyorlar. Allah ıslah etsin…

Allah ahlâkımızı güzel etsin… Dinimizi öğrenip Allah'ın rızasını, Peygamber Efendimiz'in sevgisini, şefaatini kazanmayı nasip eylesin… Huzuru izzetine, sevdiği, razı olduğu kulları olarak varmamızı nasib eylesin…

Bi-hürmeti esrarı sûreti'1-fâtihah!..

31. 05. 1991 - Melbourne

39. ÖNEMLİ OLAN AHİRET!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn… Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve üsvetinâ muhammedini'l-mustafâ… Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sıdki ve'l-vefâ… Emmâ ba'd;
Fekàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem:

وَاللهِ مَا الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ ، إلاَّ مِثْلُ مَا يَجْعَلُ أَحَدُكُمْ إِصْبَعَهُ هٰذِهِ
فِي الْيَمِّ ، فَلْيَنْظُرْ بِمَ يَرْجِعُ ؟ (حم. م. ه. عن المستورد)

(*Va'llàhi me'd-dünyâ fi'l-âhireti illâ misle mâ yec'alü ehadüküm isbeahû hâzihî fi'l-yemmi, fe'l-yenzur bime yerciu.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok muhterem, çok kıymetli kardeşlerim!
Allahu Teâlâ Hazretleri'nin rahmeti, bereketi, rızası, ikramı, ihsanı dünyada, âhirette üzerinize olsun… Rabbimiz hem bu dünyada sıhhat, âfiyet, saadet üzere yaşatsın; hem de âhirette nimetlerine mazhar eyleyip cennetiyle cemâliyle taltif buyursun…
Peygamber Efendimiz SAS'in hadîs-i şerîflerinden birkaç tanesini okuyup, cuma vaktine kadar vaktimizi Efendimiz'in mübarek sözleriyle değerlendirmeden önce, cümle geçmişlerimizin ruhu için, başta Peygamber Efendimiz olmak üzere, cümle enbiyâ ve mürselîn (*salevâtu'llâhi ve selâmühû aleyhim ecmaîn*) hazerâtının ruhlarına, cümle evliyâullahın, Allah'ın sevgili yakın kullarının ruhlarına ve âhirete göçmüş olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin; geçmişlerimizin, babalarımızın, analarımızın, dedelerimizin, ninelerimizin, kardeşlerimizin, evlatlarımızın, arkadaşlarımızın, dostlarımızın ruhları için; bize dua vasiyet etmiş, ölmüş gitmiş olanların, bizden boynu bükük

‘Bir dua eden olsa.’ diye dua bekleyen kimsesiz, gariban mü’minlerin ruhları için bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım! Buyurun:

....

a. Dünyanın Misali

Meşhur alimlerden ve benim çok sevdiğim, birçok hasletlerine imrendiğim büyüklerimizden Abdullah ibn-i Mübarek hadisi rivayet etmiş ki Ahmed ibn-i Hanbel’de de, Müslim’de de, İbn-i Mâce’de de bu hadîs-i şerîf var. Peygamber SAS Hazretleri sözüne yeminle başlıyor:

وَاللهِ ، مَا الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ ، إلاَّ مِثْلُ مَا يَجْعَلُ أَحَدُكُمْ إِصْبَعَهُ هٰذِهِ فِي الْيَمِّ ، فَلْيَنْظُرْ بِمَ يَرْجِعُ ؟ (حم. م. ه. عن المستورد)

(*Va’llàhi, me’d-dünyâ fi’l-âhireti illâ misle mâ yec’alü ehadüküm isbeahû hâzihî fi’l-yemmi, fe’l-yenzur bime yerciu.*)

Demek ki mühim bir şey. Mutlaka bizim inanmamız lazım. Mutlaka önemli bir şey ki, yemin ederek başlıyor:

(*Va’llàhi*) “Allah’a yemin olsun! And olsun ki Allah’a... (*Me’d-dünyâ fi’l-âhireti illâ misle mâ yec’alü ehadüküm isbeahû hâzihî fi’l-yemmi*, *fe’l-yenzur bime yerciu*) “Dünya âhiretin yanında, sizden biriniz şu parmağını denize daldırsa çıkarsa, denizden ne kadar suyla çıkar bu parmak?”

Daldırdı çıkardı, bu parmak ıslandı. Bu ıslaklığın koca okyanuslarla, denizlerle mukayese edildiği zaman kıymeti nedir?

“—Vay sen benim denizimden su aldın!” der mi kimse, ne kadarcık bir şey. Bir parmak dalıyor, bir ıslanıyor, çıkıyor.

“Vallâhi, dünya ve âhiretin misali işte bunun gibidir!”

Dünya bu kadar önemsiz, bu kadar az, bu kadar kısa, bu kadar değersiz, bu kadar küçük! Âhiret o kadar geniş, o kadar büyük, o kadar nimetli, o kadar devletli, o kadar muazzam, o kadar büyük!

Muhterem kardeşlerim!

Biz Allah’ın mü’min kullarıyız. İnancımız; Allah’a inanırız,

peygamberlerine inanırız. Daha önce gönderdiği, bizim Peygamberimiz'den, Muhammed-i Mustafamız'dan önce peygamberler var, onlara inanırız. Hz. Âdem Atamız'dan Peygamber Efendimiz'e kadar gelmiş bütün peygamberlere inanırız. Bizim gibisi yoktur dünyada. Bizim kadar sağlamı yoktur. Kimisi onu inkâr ediyor. Kimisi şunu inkâr ediyor. Kimisi bunu inkâr ediyor. El-hamdü lillah, biz Allah'ın bütün sevgili kullarını, hepsini tasdik ediyoruz. Hem de nasıl tasdik?

Lafla tasdik değil. Çocuğumuza adını koyarız. Kimimizin çocuğunun adı Âdem'dir. Kimimizin Nuh'tur. Kimisinin İsa'dır. Kimisinin Musa'dır. Yüksünmeyiz, gocunmayız, çekinmeyiz, sakınmayız. Kızlarımızın adını Meryem koyarız. Âsiye koyarız. Sare koyarız. İbrahim AS'ın hanımının ismini koyarız. Firavun'un mü'min olan, cennetlik olduğu Kur'an'da bildirilmiş hanımının ismini koyarız. Hz. İsa AS'ın mübarek anası Hz. Meryem Validemiz'in ismini koyarız, çekinmeyiz.

Neden? Hepsi bizim başımızın tacıdır. Hepsi Allah'ın sevgili kullarıdır. Biz hepsine inanıyoruz.

Şu dünya yüzünde, biz müslümanlar kadar bastığı yer sağlam olan hiçbir kimse yoktur. El-hamdü lillâh!

“—Başkaları?”

Başkaları bir kere Hz. Muhammed-i Mustafâ’yı, Peygamber Efendimiz’i kabul etmedi mi dünyada, âhirette karanlıklar, zulümâtlar kafasına çöküyor bir kere… Peygamber Efendimiz’i kabul etmeyince gidiyor, mahvoluyor. En büyük hatayı başında yapıyorlar, cehennemin dibini boyluyorlar. İstediği kadar ibadet etsin, istediği kadar hayır yapsın, istediği kadar şöyle desin, böyle desin… Allah-u Teâlâ Hazretleri, Peygamber Efendimiz’i tanımayınca, bilmeyince onların imanı sağlam olmadığından onları kâfir, Allah’ın varlığını bilememiş zalimler, suçlular olarak ayırıyor, “Kâfir bunlar.” diyor. Allah öyle diyor:

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ (المائدة:٧٢)

(*Lekad kefere’llezîne kàlû inna’llàhe hüve’l-mesîhü’bnü meryem.*) “‘Meryem’in oğlu İsa, Mesih tanrıdır’ diyenler muhakkak ama muhakkak kâfir oldular!” . (Mâide, 5/72

Bitti. Neden? Allah’ın bir kuluna tanrılık izafe ediyor. Ha Allah’ın dağının başındaki taşını yontup da “Bu put!” diye tapınmış bir insan, ha Allah’ın bir mübarek kulunu karşısına almış, ona tapınıyor.

Geçen gün bir yerde heykelini gördüm. Bir adam, kolları çivilenmiş, kaburgaları çıkmış…

“—Ya ne kadar şaşkınlık! Ne kadar yanlış!” dedim.

Sonra öyle azim, öyle büyük bir iftira ediliyor ki Allah’a… Geçen gün hadis-i şerifte okuduk. Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne tarifsiz bir iftira, tarifsiz bir küfür; onun şânına yakışmayan sözler. Kıymeti olmuyor.

b. Ahiret İnancı Çok Önemli

Bizim inancımızın arasında en önemli noktalardan birisi nedir? Biz bir de âhirete inanıyoruz.

“—Nereden belli?”

İleride olacak olan bir şeyi “Nereden belli?” diye söylemek

mümkün değil. Ama Allah'ın peygamberleri bildirmiş. Kur'ân-ı Kerîm'de Allah vaad etmiş ki âhiret hayatı olacak. İleride olacak. Şimdi ben diyemem ki…

Şimdi olsa, şurası diyeceğim, göstereceğim. Atla uçağa, git! Bin füzeye, falanca tarafa uğra. Sağa sap, sola git. Göstereceğim.

Ama ileride olacak. Ölecek insanlar. Bu dünyanın nizamı bozulacak. Kıyamet kopacak. Dağlar hallaç pamuğu gibi atılacak. Cümle mevtâ bundan sonra kabrinden kalkıp mahşer yerinde toplanacak. Âhiret hayatı olacak! İleride olacak.

Ve olması lazım! Akıl, mantık, vicdan, iman ve adalet bunu gerektiriyor. Bu dünyada zalimler yaşıyor, mazlumlar yaşıyor, fakirler var, zenginler var. Bu dünyanın hesabının sorulduğu bir yerin olması lazım. İnsan şöyle başını eğse, bir kenarda düşünse, hiç kitap okumamış, hiç peygamber sözü duymamış bir insan der ki:

"—Şu kâinâtın bir sahibi varsa, şu zalimlerden mutlaka intikamını alır. Mutlaka mazlumun âhını çıkartır." diye inanır. Kalbinden inanır. "Benim kanaatime göre bunun bir hesabının sorulduğu zaman olması lazım." der.

Onların hesabının sorulduğu bir zaman olacak. Âhiret hayatı var. Âhirette insanlar bu dünyada yaptıklarından hesaba çekilecekler. Ve âhiret ebedî, sonsuz, sermedî, dâimî, bitmez tükenmez bir hayat. Bu dünya 50-60-70-80-100-110-120 sene; bu kadar. Bunu da biliyoruz. Gelenlerin hiçbirinin durmadığını, göçüp gittiğini biliyoruz. Allah cümle geçmişlerimize rahmet etsin… Kabirleri nur dolsun… Ruhları şâd olsun…

Dünya kıymetsiz, muhterem kardeşlerim! Dünya değersiz. Dünya, insanın parmağını deryaya, okyanusa sokup da çıkarttığı zaman, parmağına yapışmış ıslaklık kadar. Okyanuslarla parmağındaki ıslaklık ne kadar farklıysa, ne kadar nisbet kabul etmeyecek kadar azsa, o da tarif edilmeyecek kadar çoksa; âhiret öyle çok, dünya böyle azıcık. Âhiret kıymetli, önemli, sonsuz.

Ahirette insan bir nimete mazhar oldu mu, âhiretin nimetlerinin ucu bucağı yok, çeşidinin sonu yok. Geziyoruz müzeleri, geziyoruz botanik bahçelerini, geziyoruz hayvanat bahçelerini… Sübhanallah! Mevlâmız ne çeşit çiçekler yaratmış!

Ne çeşit böcekler, hayvanlar, türlü türlü yaratıklar yaratmış! Kimisi denizin altında yaşıyor. Biz yaşayamıyoruz, biz boğuluyoruz; onlar yaşıyor. Kimisi havalarda uçuyor. Kimisi ormanlarda geziyor. Her birisinin birtakım kabiliyetleri, meziyetleri var. Sübhanallah!

İşte bu çeşitliliği kudretiyle yaratan Rabbü'l-âlemîn, kudret sahibi, kuvvet sahibi, hikmet sahibi Allahu Teâlâ Hazretleri, orada kullarına şaşırtıcı ikramlar verecek. Akılların almadığı, gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, hayallere sığmayan nimetleri verecek. Sonsuz nimet; bitmeyen, tükenmeyen nimet… Bıkılmayacak şekilde, sonsuz çeşitte nimetler verecek.

Şimdi insan âhiretini mahveder mi? Âhiretini bırakıp da şu fâni dünyanın fâni lezzetleriyle avare vakit öldürür mü? Şu kâinâtı yaratan Rabbü'l-âlemîn'in düşmanı olmaya razı olur mu? Dostluğunu elde etmek için çalışmaz mı? Rızasını elde etmeye koşturmaz mı?

Akıllı insan şu mülkün sahibini arar, bulur, ona kendisini sevdirir ve ona kendisine verdiği nimetlerden dolayı şükrünü eda eder.

Bir konağa girmişsin, kapısı açılmış. Allah Allah, her taraf halılar döşeli, avizeler asılı; pırıl pırıl, ışıl ışıl… Masalar, yemekler donatılmış. Kapı açılmış. Bir ses: "Gel!" diyor, "Gir!" diyor, "Korkma!" diyor, "Müsaade ediyorum!" diyor, "Ye, iç…" diyor. Yiyorsun, içiyorsun. Ondan sonra ağzını silmeden, elini yıkamadan çık git. Hani teşekkür? Yok mu bu kadar nimetin bir teşekkürü?

Rabbü'l-âlemîn yaratmış. Bezemiş, süslemiş, kuvvetlendirmiş, güzellendirmiş, çeşitli nimetlerle seni taltif eylemiş. Bir teşekkür yok mu?

Çocuğu çağırıyorsun: "Gel buraya." Geliyor. "Al sana şu loli, bu çikolata…" Çocuk seviniyor, gülüyor, sırıtıyor. Hepsini alıyor. Gidiyor. Çağırıyorsun: "Teşekkür yok mu? Yok mu bir thank you demek?" İşte annesi "Kusura bakma." diyor. "Hadi bakalım evladım, teşekkür etsene." diyor.

Peki, Rabbü'l-àlemîn bunca nimetleri veriyor bize; sıhhat, âfiyet, göz, kulak, akıl, fikir, yiyecek, içecek, safa, zevk, eğlence,

lütuf, ihsan, ikram… Yok mu bir thank you? Yok mu bir teşekkür?

Bu nimetlerin borcunu ödemek için insan bütün ömrü boyu çalışsa, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne şükrünü ödeyemez.

İnsan, zalim insanoğlu, cahil insanoğlu, ne şükrü ödüyor, ne Allah'ın nimetlerinin şükrünü ödüyor, - bir büyük kusur- ne de bu küçük dünyanın, bu fâni dünyanın, bu sonlu dünyanın, bu bir parmağın ıslaklığı kadar deryanın yanında kıymeti az olan, miktarı az olan dünyanın peşine düşüyor da, âhireti kaçırıyor, âhiretin nimetlerini kaçırıyor. Bu akla fikre sığacak bir şey değil! Akıllı insan işi değil. Bir insanın kâfir olması için mutlaka zır deli olması lazım! Allah'ı inkâr eden bir insanın toplu iğne başı kadar aklı yok! Bir hayvandan aşağı. Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'de söylüyor:

أُولَئِكَ كَالأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ (الأعراف:١٧٩)

(*Ülâike ke'l-en'âmi*) "Onlar hayvanlar gibidir. (*Bel hüm edallü*) Daha dalâlette, daha da sapıktırlar." (A'raf 7/179)

Hayvanlardan da fena, aşağı. Neden?

Hayvan, vallàhi Rabbini bilir. Vallàhi bilir! Misalleri çok. Hayvan, Rabbini bilir. Kur'ân-ı Kerîm'de bildiriyor Allah, "Sübhana'llah deyip Allah'ı tesbih etmeyen hiçbir varlık yok!" diyor.

وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِن لاَّ تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ
(الإسراء:٤٤)

(*Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bi-hamdihî ve lâkin lâ tefkahûne tesbîhahüm*) [Yerde ve göklerde olan her şey onu teşbih ve tahmid eder, ne var ki siz onların tesbini anlayamazsınız.] (İsrâ, 17/44)

Siz onun ibadetini, tesbihini anlamazsınız ama her şey; ay, güneş, yıldızlar, rüzgâr, bulut, ağaç, yaprak, çiçek, böcek, hepsi Allah'a mutî, hepsi Allah'a itaat ediyor.

Âsi insanoğlu, kâfir insanoğlu hayvanlardan da aşağı. Domuzdan da beter. Sivrisinekten de fena. Pireden, bitten de

fena…

"—Neden?"

Onlar Rabbini biliyor, bu onu bilmiyor. Bu kadar akıl vermiş, bu kadar nimet vermiş. Onun için ondan aşağı. Çünkü bu kadar nimetten sonra, hiç olmazsa anlaması lazım gelirdi.

"—Pekiyi, ne yapacağız?"

Aklımızı başımıza toplayacağız. Yönümüzü Rabbü'l-âlemîn'in yönüne döneceğiz. Rabbü'l-âlemîn'in rızasını kazanmaya çalışacağız. Sevdiği kul olmaya çalışacağız. Sevdiği işleri yapmaya çalışacağız.

"—Sevdiği işler neler?"

Sevdiği işler; Kur'ân-ı Kerîm'le, Habîb-i Edîbi'yle bize bildirdiği hayrât, hasenât, ibadât, taat... Sevdiği şeyler bunlar. Namazı seviyor, cumayı seviyor, sadakayı seviyor, zekâtı seviyor, haccı seviyor. Oruç tutmamızı seviyor. Fedakârlığımızı seviyor, sabrımızı seviyor. Yardımlaşmamızı seviyor, merhametimizi seviyor... Bunlar güzel şeyler.

Güzel şeyleri yapmamızı emrediyor ve güzel şeyleri yaptığımız zaman bizi seviyor. Çirkin şeyleri, pis şeyleri, kötü şeyleri de yasaklamış. Haramlar kötü, zararlı olduğundan yasaklanmış. Haramlardan kaçınacaksın, helallerini yapacaksın. Emirlerini tutacaksın.

Önünde çatal çatal yollar var; bir bu tarafa giriyor, bir bu tarafa... Sağ taraftan gideceksin, müsaade edilmiş yoldan gideceksin. Öbür taraftan gitmeyeceksin. O kadar. Bu kadar kolay.

Allah'ın kullarını seveceksin. Allah'ın kullarına merhamet edeceksin. Hem kendin Allah'ın nimetlerini yiyeceksin, içeceksin; hem de Allah'ın kullarını sevip onlara merhamet edip yardım edeceksin. Bu kadar kolay.

Sen merhametli olursan, Allah da sana merhamet eder. Sen iyiliksever olursan, Allah da seni iyiliklere erdirir. Sen başkasına zarar verirsen, o mazlum boynunu büküp de bir "ah!" dedi mi, mazlumun âhı senin ciğerini yakar. Haneni kafana geçirir. Çatıyı başına göçertir. Kötülük yapmayacaksın. "Onun da canı var." diyeceksin, karıncayı ezmeyeceksin.

Çocuklara bakıyorum; geçiyorlar, karınca yuvasını bacağıyla ezdirtiyor. Yakalıyorum:

“—Niye yapıyorsun? Onun da canı var. Bak topal topal nasıl kıvranıyor, nasıl bağırıyor! Sen hiç acımıyor musun?”

Acımıyor. Çünkü öğretilmemiş. Öğretilecek. O onu yaptığı zaman, sen de onun kulağını bükeceksin.

“—Ne oluyor?” diye bakacak. “Acıyor, bırak!” diyecek.

Şöyle kafasını kaldıracak, kulağı kopmasın diye.

“—Bak, sen bir kulağını birazcık kıvırttığım zaman ne kadar acıdı. ‘Yapma, yapma!’ demeye başladın. Sen o karıncanın kafasını eziyorsun. Yapmayacaksın!”

Onun da ağzı var, onun da dili var. O da Rabbine;

“—Yâ Rabbi, şu kulun bana zulmetti!” der.

Allah karıncanın âhını bile çıkartır.

İnsan merhametli olacak. Kesesinin ağzını açacak. Hayır yapacak. Çalışıyoruz, çalışıyoruz, çalışıyoruz… Gece gündüz… Para, para, para... Dolar, dolar, dolar... Ne olacak? İhtiyacımızı karşılıyoruz. Ev alıyoruz. Araba alıyoruz. Tamam. Bir de Türkiye’de ev yapalım. O da tamam. Bir de tarla alalım. O da tamam. İşte bir de şunu, bir de bunu… Sonu yok. Bu paranın bir miktarını öteki mü’min kardeşlerinin gönlünü hoş etmeye harcayacaksın. Hayra sarf edeceksin.

Allah seni deniyor. Mal verdiği zaman deniyor. “Bakalım bu malının bir kısmını hak yola sarf edebilecek mi?” diye. Sıhhat verdiği zaman deniyor. Hürriyet verdiği zaman deniyor. “Bakalım bu hürriyetini hayra mı kullanacak, şerre mi kullanacak?” İktidar verdiği zaman deniyor. Salâhiyet verdiği zaman deniyor. Aile reisi olmuşsun, bir iktidar. Kişi evinin sultanıdır. Kişi gönlünün sultanıdır. Çoluk çocuk emrinde.

“—Git, şunu getir mutfaktan.”

“—Pekiyi baba.” getiriyor.

“—Allah Allah, sözüm dinleniyor.”

Bir iktidar işte. Bu iktidardan insan imtihan oluyor. Camii başkanı olursa imtihan oluyor. Belediye başkanı olursa imtihan oluyor. Devlet başkanı olursa imtihan oluyor. İnsanları kötülüğe sevk ederse;

"—Hücum! Kır bu tarafı, vur bu tarafa, yak bu tarafı!" derse, cezasını çekecek.

Onun için, iyi yolları tercih edeceğiz. İbadeti, taati, hayrâtı, hasenâtı tercih edeceğiz. Kötülüklerin her çeşidinden çekineceğiz.

Diyor ki dinimiz, birkaç dakikanın içine dinimizi anlatmak sığmaz ama, Peygamber Efendimiz kısaca tarif ediyor:[102]

اِسْتَفْتِ قَلْبَكَ ، وَإِنْ أَفْتَاكَ الْمُفْتُونَ (خ. في التاريخ عن وابصة)

(*İstefti kalbeke, ve in eftâke'l-müftûn*) [Fetvâ verenler ne kadar fetva verse de, kalbine danış!] sözü var.

"Müftüler sana fetva verseler bile, -Hocalar 'Câizdir, yapabilirsin.' deseler bile- sen şu kalbine, vicdanına meseleleri danış." diyor.

"—Vicdanım ne dersin? Böyle bir şey yapmak bahis konusu. Yapayım mı, yapmayayım mı?"

Vicdanı insana dobra dobra söyler. Acı acı söyler. "Yapma onu." der. "Seni menfaatperest seni!" der. "Şu menfaatten dolayı yapıyorsun, değil mi?" der. Hoca onları bilmez. Hoca onun dış tarafını görür, iç tarafını Allah biliyor. Ama vicdanı bilir, vicdanı el vermez.

Katil, adam öldürür de polisten kurtulur da vicdanı onun yakasına yapışır, intihar ettirtir ona. "Niye bunu yaptın? Niye böyle yaptın? Niye bunu yaptın?" diye başına kaka kaka canından bezdirir, kendisini intihar ettirtir. Veya ihbar ettirtir. "Tamam, ben öldürdüm." diye gider, itiraf ettirtir.

Bu vicdan önemli. Vicdanına danışacaksın. "Bu iş iyi mi, kötü mü?" Vicdanın sana öyle güzel söyler ki doğruyu, yanlışı... Güzel şeyi yapacaksın, kötü şeyi yapmayacaksın. Güzel bir şeyi yaptığın

---

[102] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.228, no:18035; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.469, no;751; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.162, no:1597; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.320, no:2533; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.I, s.239; Tahâvî, *Müşkilü'l-âsâr*, c.V, s.133, no:1788; Ebü'ş-Şeyh, *Emsâlü'l-Hadîs*, c.I, s.88, no:207; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.X, s.111; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.24; Vâbisa ibn-i Ma'bed RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.250, no29339; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.347, no:3313.

zaman içine bir ferahlık gelecek. Vitamin gibi, âb-ı hayat gibi canına can katılacak. Kötü bir şey yaptığı zaman da insan duman içinde kalmış gibi mahvoluyor; "Niye ben bunu yaptım?" diye.

Kötülük insanın sıhhatine de zarar veriyor, mutluluğuna, saadetine de zarar veriyor; dünyasına da zarar veriyor, âhiretine de zarar veriyor. "Ben hiç kimseye kötülük yapmayacağım." diye bir prensip kararı alacaksın. "Elimden geldiğince de iyilik yapacağım. Herkesi sevindireceğim. Herkesin hayır duasını alacağım." diye de bir iyilik kararı alacaksın. Bu kadar. Böyle yürüdün mü cennete gidersin. Bu yol -sapmazsan- insanı dosdoğru cennete götürür. Bu kadar kolay.

Rabbü'l-âlemîn bizi böyle iyilik yapan kullarından eylesin. Kötülükten, günahtan kurtarsın.

c. Mal Biriktirenler Helâk Oldu

Peygamber Efendimiz'in bir hadîs-i şerîfini daha söyleyeceğim, ondan sonra namaza başlarız.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

هَلَكَ الْمُكْثِرُونَ . قَالُوا : إِلاَّ مَنْ ؟ قَالَ ؛ هَكَذَا وَهَكَذَا وَهَكَذَا ،
وَقَلِيلٌ مَا هُمْ (حم. وهناد ، وعبد بن حميد عن أبي سعيد ؛
طب. عن عبد الرحمن بن أبزى)

(*Heleke'l-müksirûn. Kàlû: İllâ men? Kàle: Hâkezâ ve hâkezâ ve hâkezâ, ve kalîlün mâ hüm.*)

Diyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Heleke'l-müksirûn*) "Müksirler helâk oldular, mahvoldular."

Ne demek müksir? Malı çok biriktirenler, zenginler.

Hepimiz zenginlik peşinde koşuyoruz. Peygamber Efendimiz de diyor ki:

"Zenginler helâk oldu. Ancak malıyla şöyle yapan, şöyle yapan, şöyle yapan müstesna." Yani malının hayrını, zekâtını, sadakasını verenler müstesna...

Çok biriktirmek faydalı değil; helâke, mahvolmaya sebep

oluyor. Hayır yapanlar, hasenât yapanlar kurtuluyorlar.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Onun için, fakirin hâlinden fakir anlar. Fakirliği tatmış olan daha çok cömert olur. Yoksulluğun tadını bilen eli açık, daha güzel hizmet edici insanlar oluyor; bunu görüyoruz. Babadan dededen zengin olanın eli sıkı oluyor da, fakirlikten yetişme zengin oldu mu, fakirin hâlinden anlıyor, hayır hasenâtı çokça yapıyor.

Sizler de malınızın kırkta birini bir kere ayıracaksınız, bu asgarî huduttur. Fazla vermek diye bir şey yok, buradan yukarıda da ne kadar verirseniz verirsiniz.

Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk, Efendimiz istediği zaman hepsini vermiş.

"—Ailene, çoluk çocuğuna ne bıraktın yâ Ebâ Bekir?"

"Allah'ı ve Rasûlüllah'ı bıraktım. Malı veren Allah... Hepsini versem, Allah bana yine verir." demiş.

O Ebû Bekir RA, o sıddîkiyet makamı... O sıddıkların, Allah'a öyle bağlanan âşık-ı sâdıkların verişi…

Asgarî hudut, zekât hududu. Kırkta biri muhakkak vermesi lâzım. Asgarî hududu olan zekâtı da vermiyorsa, o adam cimri, pinti, kötü demektir.

Onun için hayrınızı, hasenâtınızı çokça yapın!

d. Mescid Yaptırmanın Sevabı

Bir hadis-i şerif daha söyleyeyim. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[103]

---

[103] Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.250, no:5298; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.70, no:506; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.167, no:11712; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.351; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.268, no:1291; Hz. Osman RA'dan.

Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.II, s.123, no:912; Vâsile ibn-i Eska' RA'dan.

Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.V, s.330, no:1047; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ukaylî, *Duafâ*, c.VII, s.305, no:1703; Hz. Aişe RA'dan.

Cürcânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.131, no:135: Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.649, no:20728, 20753; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.124, no:21678.

مَنْ بَنٰى لِلّٰهِ مَسْجِداً ، بَنَى اللّٰهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ
(حم. م. عن عثمان بن غفَّان)

(*Men benâ li'llâhi mesciden, bena'llàhu lehû beyten fi'l-cenneh*) "Bir kimse Allah rızası için bir mescid binâ ederse, yaptırırsa, yaparsa; Allah da ona sevap olarak, mükâfat olarak cennette bir köşk ihsân eder."

Cami yapmak zor değil, muhterem kardeşlerim. Ben Brisbane'a bir seyahat yaptım. Orada gördüm. Gitmişler, sakin bir mahalleden bir ev almışlar. Islamic Center diye, olmuş bir cami… Cenneti kazanmak gayet kolay!

Allah celle celâlühû beni dinleyen kardeşlerimin her birisine, tek başına birer cami yapmak nasib etsin… Çünkü cennette mukabilinde bir köşk var.

Biz Murray Bridge'a, oradan Renmark'a, Mildura'ya filan geçtik. Murray Bridge'de kardeşlerimiz vardı.

"—Bir cami yeri alın. Caminiz olsun. Hayrâtınız, hasenâtınız olsun!" dedik.

Allah razı olsun, oradaki kardeşlerimiz de evet demişler. Orada bir cami yapılması uğrunda sizin de yardımlarınızı diliyoruz. Çünkü orada namaz kılındıkça sevap yazılacak duracaktır.

Allah gönlümüzün muradımıza göre hayırlar yapmayı cümlemize nasib ve müyesser eylesin…

Brisbane'a gittiğim zaman orada dediler ki:

"—Dört tane cami var!"

Dört camiyi gezdik. Bir tanesi West End'de… West End denilen bir semt var. Orada bizim Türk kardeşlerimiz ön ayak olmuşlar. Görüştüğüm Türkler'i tebrik ettim. "Maşaallah, burada siz de bir cami kurmuşsunuz." dedim. Türkler'in parasıyla alınmış cami. "Ama şimdi gitmiyormuşsunuz." dedim.

"—Yok hocam, tam da öyle değil." dediler. "Yalnız biz de yardım ettik. Makbuzları aldık, Sdyney'e gittik; dolaştık, oralardan para topladık. O cami öyle alınmıştı. Tüm

müslümanların hayrıdır.” diye söylediler.

Sizin de böyle, Melbourne dışındaki yerlerde de camilerde hisseniz olsun. Allah oralardan da büyük sevaplar ihsan eylesin… Saadet-i dâreyne, cennetiyle cemâliyle müşerref olmanıza vesile eylesin…

Allah geçmişlerinize rahmet eylesin… Evlatlarınızı hayırlı evlât eylesin... Zürriyetlerinizi kıyamete kadar bâki eylesin… Ve zürriyetlerinizi müslüman eylesin… Sizin zürriyetinizden, bizim zürriyetimizden gelen o evlatlarımızı, torunlarımızı Allah bizden sonra imandan ayırmasın, küfre düşürmesin; yolunda dâim, zikrinde kàim kullar eylesin…

Bi-hürmeti esmâihi'l-hüsnâ, ve bi-hürmeti habîbihi'l-müctebâ muhammedini'l-mustafâ salla'llahu aleyhi ve sellem, ve bi-hürmeti yevmi'l-cumuah, ve bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!

31. 05. 1991 - Avustralya